

Olimpiyat

Gereon Rath'ın Sekizinci Vakası

ÇEVİREN GÜLÇİN WILHELM

iletişim

VOLKER KUTSCHER 1962 doğumlu. Alman dili ve edebiyatı, felsefe ve tarih öğrenimi gördü. Gazetecilik yaptı. İlk polisiye romanını 1995'te Christian Schnalke'yle beraber yazdı, bunu biri yine aynı yazarla ortak olmak üzere iki roman daha izledi. Tanınmasını sağlayan, 2007'de çıkan *Islak Balık* oldu. *Islak Balık* (Cem Sey çevirisi) 2017'de, bu kitabın kahramanı Gereon Rath'ın ikinci vakasını ele alan *Sessiz Ölüm* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2018'de, üçüncü vaka *Goldstein* (Cem Sey çevirisi) ve dördüncü vaka *Vaterland Dosyası* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2019'da, beşinci vaka *Mart Şehitleri* (Cem Sey çevirisi) 2021'de, altıncı vaka *Lunapark* (Gülçin Wilhelm çevirisi) 2021'de, yedinci vaka *Marlow* (Cem Sey çevirisi) 2023'te İletişim tarafından yayımlandı. Gereon Rath'ın "vakalarına" dayanarak çekilen *Babylon Berlin* adlı dizi, dünya çapında ün kazandı.

Olympia. Der achte Rath-Roman
© 2020 Piper Verlag GmbH, München/Berlin
Bu kitabın yayın hakları ONK Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

İletişim Yayınları 3368 • Dünya Edebiyatı 310
ISBN-13: 978-975-05-3587-1
© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge
EDİTÖR Tanıl Bora
KAPAK Suat Aysu
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VOLKER KUTSCHER

Olimpiyat

Gereon Rath'ın Sekizinci Vakası

Olympia

Der achte Rath-Roman

ÇEVİREN ***Gülçin Wilhelm***

iletişim

Gerçek şu ki, bazılarımız Berlin'e
bir spor buluşmasının seyircisi veya
katılımcısı olmak gibi yanlış bir fikirle gitmiştik;
oysa siyasi propagandanın bir parçası olmaya itildik.

ARTHUR GODFREY KILNER BROWN,
1936 OLİMPİYAT ŞAMPİYONU İNGİLİZ ATLET

Prolog

29 Nisan 1937 Perşembe

Şehrin her yerinde yerlerden, kanal kapaklarından, mazgallardan, kuyulardan duman fışkırıyordu. Ancak en kesif duman, balkonları Kochbrunnenplatz'a bakan Rose Oteli'nin önündeydi. Wiesbaden'deki hemen hemen bütün binalar gibi ahı gitmiş vahı kalmış bu büyük otelin iç avlusundan bile yeraltı dünyasının buharı ve sisi yükseliyordu.

Dotzheim'daki Jacoby Bağı'nın nakliye aracı duman bulutunun içinden süzülüp kiler kapısının önünde durdu. Şarap garsonu merdivenin başında bekliyordu; adamın mesleği icabı büründüğü zarif görünümü yüz ifadesiyle tam bir tezat içerisindeydi.

"Nihayet gelebildiniz, gözümüz yollarda kaldı! Riesling bitmek üzere, müşterilerimizin dili damağı kurudu. Haydi, acele edin biraz!"

Nakliye aracının direksiyonundaki adam ağır ağır bir sigara yaktı. Hiç konuşmadan şoför mahallinden atladı, arabanın arka tarafına geçip bagaj kapağını açtı.

Rose Oteli'nin şarap garsonunu epeydir tanıdığından ona nasıl davranması gerektiğini biliyor, dırdırını kaale almıyordu. Günbegün haşır neşir olduğu lokanta işletmecilerini ve şarapçıları idare etmesini biliyordu – yoksa şu şehirde kapıcısı, şefi ve mesai arkadaşları dışında tanıdığı bir kişi yoktu. Bu kadardı işte, ne arkadaş vardı, ne grup ne de bir sevgili. Onun gibilere münzevi deniyordu galiba.

Bazen kendine sorduğu oluyordu, hep mi böyleydi, yoksa Olimpiyat'tan birkaç hafta sonra ihtiyar Jacoby'ye iş başvurusu yaptığı ve tüm yaşamını altüst eden o günden sonra mı değişmişti?

Masasında işkilli bir baykuş gibi oturan Heinrich Jacoby, kalın gözlük camlarının arkasından izlemişti onu.

"Adınız Kessler demek..."

"Kessler. Evet efendim. Wilhelm Kessler."

"Neuwied'de doğmuşsunuz?"

"Evet efendim."

"Bekârsınız."

"Evet efendim."

"Gördüğüm kadarıyla Wittkamp firmasına da şoförlük yapmışsınız."

"Evet efendim. Köln içinde ve çevresinde."

"Vatani hizmetinizi de yapmışsınız."

"Evet efendim."

"Kızmayın da, evet efendim evet efendim demelerinizden belli oluyor bu zaten."

Bir tebessüm ve tokalaşmadan sonra yeni yaşamı başlamıştı. Tercih ettiği yaşam değildi bu ama bu zamanda insanın fazla seçeneği var mıydı? Bir yaşamı vardı ya, asıl ona şükretmeliydi.

Yıpranmış deri eldivenleri eline geçirdi ve iki kasa *Dotzheimer Judenkirch*'i sırtladı. Hiç konuşmadan kasaları art arda şarap kilerine indirdi; avluda dikilen şarap garsonu bu arada gereksiz emirler yağdırıp duruyordu. Son kasayı da indirdi araçtan, hem Rose Oteli'nin hem de günün en son kasasını yani. İrsaliyeyi de imzalattıktan sonra arabaya bindi.

Geç olmuştu. Aslında bundan pek rahatsızlık duymuyordu, bu meslekte tam saatinde paydos yapmak zaten mümkün değildi. Ancak suareye bile yetişemediği durumlarda kaderine sövüyordu. Arada bir bir film seyretmek – şu uyuşuk şehirde inzivaya çekildiğinden beri kendisine ödül diye layık gördüğü tek lüks buydu. En azından bir buçuk saat boyunca onunla birlikte karanlık salonda oturan insanlara yakın hissetmek kendini. Onlara hiç de yakın olmadığı halde.

Hayatta kalmak için ödemek zorunda olduğu bedeldi bu: yani

artık yaşama, her halükârda mutlu bir yaşama sahip olmamak. Peki hiç olmuş muydu böyle bir yaşamı? Bir karısı, hatta onunla çocuk sahibi olmak istediği bir karısı olmuştu, ama çocuk maalesef yalnız istekte kalmıştı. Ve bu kasvetli yaşamını katlanabilir kılan tek şey, onu günün birinde tekrar görme umuduydu. Bazen aslında hiç de mükemmel olmayan eski yaşamına duyduğu özlem öyle büyüyordu ki içinde, dayanması zordu.

Ancak bu da eski şiddetini kaybetmişti, kaderine razı geliyordu artık. Zaman iyiye gidecek olsa bile eskisi gibi olmayacaktı bir daha.

Nakliye arabasını oraya buraya sapmadan dosdoğru Wiesbaden Westend'e sürdü ve evinin önündeki sokak lambasının dibine park etti. Bagajı açarken pencerede aksi yansıyan adamın gözüne bu kadar aşina gelmesine şaştı. Kadife pantolon, deri ceket, kasket, bıyık... annesi görse tanıyamazdı.

Akşam içmek için arabadan bir şişe Riesling aldı. Sokakta in cin top oynuyordu. Kapıdan girip avluyu geçti. Merdivenlerde ona eşlik eden tek ses bir radyonun dırıltısıydı. Genelde böyleydi burası, tesadüfen biriyle karşılaşsa da, kimsenin onunla ilgilendiği yoktu. Karşılıklıydı bu, o da arka binadaki komşularının çoğunu tanımıyordu hâlâ. Çatı katına geldi mi rahattı artık, oraya ondan başka çıkan yoktu.

Dairenin kapısı kilitli değildi. İlk defa yaşamıyordu bunu, birkaç kez sabah kilitlemeyi unuttuğu olmuştu, ama yine de tam kapalı olmayan kapı onu huzursuz ediyordu. Her seferinde.

İzini bulmuş olamazlardı, o kadar kolay değildi bu, yine de şarap şişesini sağ eline alıp şişenin ucunu sımsıkı kavradı. Eğer onu gerçekten buldularsa ne kadar anlamsız da olsa savunacaktı kendini. Hayat ona tek bir şey öğrettiyse, o da şuydu: Baştan kaybetmiş bile olsan mücadele edeceksin.

Kapıyı sessizce açtı, pürdikkat bütün seslere kulak verdi ama tek duyduğu şey aşağıdan gelen radyo sesi ve kapı menteşelerinin belli belirsiz gıcırtısıydı. Usulca eve girdi, adım attıkça döşeme tahtaları ayağının altında çatırdıyordu.

Durdu ve kalakaldı, çünkü odanın orta yerinde birisi oturuyordu.

Koltuğa gömülmüş adamın hiç hareket etmediğini fark etmesi biraz zaman aldı. Başı hafif yana eğik, fal taşı gibi açılmış gözler-

le karanlığa bakıyordu. Sanki müzik dinlemek için oraya oturmuş, iyice duymak için de kulağını pikaba yaklaştırmıştı. Ama müzik filan çalmadığı gibi adam da artık herhangi bir şey duyacak durumda değildi.

Odadaki en rahat mobilya olan o hardal sarısı koltukta bir ceset oturuyordu. Hayatında hiç görmediği birisi. Adam zayıftı, kırklı yaşlarının ortasındaydı, üstünde gösterişsiz bir gri takım elbise vardı.

Tam kendine bu da kim, eve nasıl girdi acaba diye soracakken bir gürültü duydu ve olası bir saldırıyı göğüslemeye hazır, aniden arkasına döndü. Hayatında yapacağı en son şey o bile olacaksa, icabında bir şarap şişesiyle.

Karanlığın içinden tok bir kadın sesi duyuldu.

"Sakın! Dokunmayın bana!"

Tanıdık bir sesti bu. Eski yaşamına ait bir ses. Korkmasını, havadaki elinde bir şarap şişesi tutmasını gerektirecek seslerden biri değil.

Ancak şuna hiç şüphe yoktu ki, geçmiş gelmiş yakasına yapışmıştı.

BİRİNCİ BÖLÜM

Citius

25 Temmuz Cumartesi - 3 Ağustos Pazartesi 1936

Almanya'da düzenlenen olimpiyat ülkenin dünyadaki saygınlığını artırma ve devlet yönetimine karşı var olan güvensizliği yok etme amacına hizmet etmesi gerektiği ve de edebileceği için olimpiyatın Almanya'ya bahşedeceği başarı, eğer mutlaka gerekmiyorsa, eşit zamanda ortaya çıkacak tehlikeleri bertaraf etmek amacıyla alınacak önlemler uğruna risk altına sokulmamalıdır.

– SS[1] REICH LİDERİ'NE BAĞLI GÜVENLİK DAİRESİ'NİN 1936 OLİMPİYATI HAKKINDA POLİS VE PROPAGANDA TEDBİRLERİYLE İLGİLİ DAHİLİ DEĞERLENDİRMESİ

1

Zittau Evi'nin hemen önündeki havuzun yanında dikili Amerikan bayrağı rüzgârda takır tukur ede ede sallanıyordu. Bayrağın sesi çevredeki tek gürültüydü, köy öğle güneşinde ölü gibiydi; sokaklarda kimsecikler yoktu. Halbuki daha bir akşam önce, Amerikan milli marşı eşliğinde bayrak direğe çekilirken insanlar sarkık çatılı sade evlerin arasındaki daracık yolda anca itiş kakış ilerleyebiliyordu.

Fritze gazeteden kesip özenle bir kartona yapıştırdığı resmi göğüs cebinden çıkardı. Gizli gizli yapmıştı bunu, babalığının ruhu

1 Schutzstaffel: Koruma Bölüğü. Hitler'in özel koruma birimi olarak kurulan, rejimin oturmasıyla birlikte Nazilerin öncü seçkin iç örgütü gibi bir işlevle genişleyip güçlenen, paralel polis ve ordu konumu edinen paramiliter örgüt.

duymamalıydı. Fritze'nin gönülsüz, hiç içinden gelmeden Herr Rademann demek zorunda kaldığı Wilhelm'e bakılırsa zenci sporcular Olimpiyat'tan dışlanmalıydı. "Bunlar hayvan," diyordu, "ne gereği var? İnsanlar atlarla da yarıştırılmıyor ya."

Fritze'ye göre ise Jesse Owens hayvan ne kelime, kâinatın en büyük sporcusuydu. Lamı cimi yok, dünyanın en hızlı adamıydı. Fritze kendi düzenlediği imza kartını daha bir gün öncesinden cebinden her an çekip çıkarabilecek şekilde hazırlamıştı. Ancak kader yüzüne gülmemiş, dağıtımda kendisine en arkadaki otobüs düşmüştü. Owens ise en öndeki araçtaydı ve de ilk inenlerin arasında olmuştu. İki valiz, bir de yüzücülerden birinin paltosunu taşıyan Fritze'nin artık hiç şansı yoktu. İki yüzden fazla Amerikalı atlet. Üzerlerinde mavi takım elbiseler, kafalarında hasır şapkalar, sağlarında sollarında *Jugendehrendienst*'in[2] beyaz üniformalıları, en önde ise Alman karşılama komitesi ile resepsiyon binasının önünden kalacakları yere doğru yokuşu tırmanmışlardı. Jesse Owens bayağı önlerdeydi. Fritze ise yüzücüsüyle en arkada. Uzun yolculuktan bitap düşmüş atletler milli marşın ardından hemen dinlenmeye çekilmişlerdi. Adeta misafirhaneye yeni varmış da en iyi yatağı kapmak için kavgaya girişmiş bir sınıf havasındaydılar. Owens'in hangi binaya girdiği Fritze'nin gözünden kaçmamıştı: Haus Bautzen.

Havuz ile kantin arasındaki bu kesite Sachsenstrasse adı verilmişti, Amerikalı atletlere tahsis edilen misafirhanelerin her biri bir Saksonya kentinin adını taşıyordu.

Hâlâ inanmakta zorlanıyordu: Berlin'de Olimpiyat oyunları düzenleniyordu ve kendisi bizzat olayın içindeydi. Onu reddeden bir annenin ve onu hiç tanımayan, ismi cismi, hayatta olup olmadığı bile bilinmeyen bir babanın oğlu olan Friedrich Thormann, çocukluğunu ve gençliğini büyük oranda sokaklarda ya da yetimhanelerde geçiren, daha birkaç yıl öncesine kadar Berlin'deki tren istasyonlarında ondan bundan para dilenen, şöyle ya da böyle ayakta kalabilmek için kapısı kırık müştemilatlarda yatıp kalkan Fritze Thormann. Ama şimdi artık toplumun bir parçası, Olimpiyat'ın göbeğinde, yani Olimpiyat Köyü'nün tam merkezindeydi; Gençlik

2 Gençlik Şeref Hizmeti.

Şeref Hizmeti'nin üniformasını gururla taşıyordu: dize kadar beyaz çoraplar, beyaz şort, beyaz ceket, kafada beyaz bir gemi, göğüs cebinin üstünde ise Olimpiyat halkaları.

Aslında yalnız en iyiler seçilmişti. Üyesi olduğu Hitler Gençliği grubunun en sportmen genci olmasının muhakkak bunda etkisi olmuştu ama dil bilmesinin rolü daha büyüktü; liseye yazılabilmek için Fransızcayı Charly ile, İngilizceyi ise Gereon'la çalışmıştı. Onlara müteşekkirdi bu açıdan ama daha ziyade Führer'e şükran duyuyordu. Fritze Thormann gibi birisi bu ülkede ta buralara gelebilmişti ya. Sokak çocukluğundan Gençlik Şeref Hizmeti'ne.

Büyük tatilin başlangıcından beri buradaydılar, ilk takımlar da hemen sonra gelmişti. Ancak daha önceki akşamdan beri, yani Amerikalıları getiren silahlı kuvvetlere ait gri otobüsler geldikten sonra Olimpiyat Köyü adına layık olmaya başlamıştı. Şeref Hizmeti'nde son günlerde başka bir şey konuşulmaz olmuştu. Yankiler –Jesse Owens, Glenn Hardin, Earle Meadows ya da Eleanor Holm gibi yıldızlar– olmadan Olimpiyat oyunlarına Olimpiyat oyunları denemezdi, bunda herkes hemfikirdi. Aslında bir süre Amerikalılar hiç gelmeyecek şeklinde söylentiler dolaşmıştı ortada. Daha bir yıl önce gazetelerde, Amerikalılar Yahudilerin Amerikan gazetelerindeki iğrenç propagandaları yüzünden Berlin'deki oyunları boykot edebilir diye haberler çıkmıştı. Führer en nihayet Amerikalı ilgilileri, Almanya'nın diğer öbür ülkeler gibi normal bir ülke olduğuna, hiç de yalancı yabancı basının göstermek istediği gibi bir canavar olmadığına inandırmıştı.

Fritze gözlerini etrafta gezdirdi. Önceki akşam Jesse Owens'in girdiği ev tamamıyla sessizliğe bürünmüştü. Kimsecikler görünmüyordu. Owens muhtemelen de huzursuzdu, yoksa diğerleriyle yemekhanede olurdu. Diğer atletler de Fritzelere rahat vermiyor, her dakika birisi bir şey istiyordu. Fritze o gün kimseye haber vermeden biraz uzaklaşmıştı ama şimdi asker kaçağı gibi hissediyordu kendisini. Kazınan midesi, Owens'ten alacağı imza için ödemeye hazır olduğu bedeldi.

Sarkık çatılı tek katlı evin etrafını dolaştı. Terasta kimse oturmuyordu, ahşap şezlonglar boştu. Bir tanesine bir mavi havlu serilmişti. Fritze teras kapısına gelip ani bir kararlılıkla camı tık-

lattı. Daha parmağının ilk temasıyla kapı içeri doğru hareket etti. Fritze önce bir irkildi, sonra kafasını kapının aralığından uzatıp içeriye baktı. Oda çok büyüktü, içeride kimse yoktu. Duvarda bir Bautzen manzara resmi asılıydı, yerel kıyafetler içerisindeki kadınların resmedildiği çerçeveli tablonun üstünde *Protestan Slav Kadınları Kiliseye Giderken* yazıyordu. Yatak odaları hemen salonun arkasındaydı, sokak kapısına kadar uzanan holün iki tarafına sıralanmışlardı. Atletlerin odalarının hepsi tek tipti. Fritze içeriye bir adım attı. Gerçekten bir cesaret önüne çıkan ilk yatak odasının kapısını tıklatsa mıydı? Yok, daha şimdiden kendisini mütecaviz gibi hissetmişti, vakit kaybetmeden geri dönmeliydi. Tam teras kapısından tekrar dışarı çıkmak üzereydi ki, gür bir sesle donup kaldı.

"*What the heck are you doing here, boy?*"[3]

Fritze yakalandığını hissetti. Ondan bir şey istenmediği sürece atletlerin konakladığı mekânlarda işinin olmaması gerekiyordu. O an ne görevliydi, ne de onu çağıran olmuştu. Salonun kapısında, Fritze'nin hayatında gördüğü bütün zencilerden daha da kara birisi duruyordu. Adamın üstünde Amerikalı Olimpiyatçılara özgü, göğsünde boydan boya kırmızı beyaz ABD yazılı mavi eşofman vardı. Mütecavize kuşkulu gözlerle bakıyordu.

Fritze, Gençlik Şeref Hizmeti'nde, Hitler Gençliği'nde öğrendiği şekilde hazır ola geçti.

"*I'm sorry, Sir, I am looking for Mister Owens...*"[4]

"*Mister Owens? He ain't here.*"[5]

Fritze, sesinin yok olduğu hissine kapıldığı için genzini temizledi. "Do you know where to find him?"[6]

Siyah adam bir süre Fritze'nin yüzüne baktı, bir şey söylemedi.

"*You are kind of an errand boy, aren't you?*"[7]

"*Yes, Sir, Jugendehrendienst! At your service!*"[8]

---

3 Lanet olsun, sen ne yapıyorsun çocuk?

4 Affedersiniz, Mister Owens'a bakıyordum.

5 Mister Owens mi? Burada değil.

6 Onu nerede bulabileceğimi biliyor musunuz?

7 Sen getir götürcü çocuksun değil mi?

8 Evet beyim, Gençlik Şeref Hizmeti! Hizmetinizdeyim.

Siyah adam parmağını eşofmanının göğsüne götürdü. "*You are here to serve me?*"[9]

"*Yes, Sir.*"

Adamın ağzı kulaklarına vardı. "*That's great: White boy serves a black man! I think I like it here.*"[10]

Fritze ne söyleyeceğini bilemedi, adam onunla dalga mı geçiyordu, söylediklerinde ciddi miydi, onu bile kestirememişti.

"*So how about fetching me something?*"[11]

"*Sir?*"

"*May you get me a hamburger. And a Coke.*"[12]

Hamburger mi? Fritze şaşalamıştı. Adam acaba Frankfurt sosisi diyecekti de şehirleri mi karıştırıyordu? Peki ya öteki söylediği? Sahiden kokain mi istiyordu? Amerikalılar Berlin'i ne zannediyordu?

"*I'm sorry, Sir, I'm afraid I don't understand.*"[13]

"*A burger. Never heard?*"[14]

Fritze omuzlarını kaldırdı. "I'm sorry."[15]

"*It'a beef in a bread roll with onions, and a slice of tomato. And I'm sure you can get Coca-Cola in our lunchroom over there. I already had one yesterday.*"[16]

"*Coca-Cola, of course, Sir. And a ... burger.*"[17]

"*Just say you want this for Mister Albritton and they should give it to you.*"[18]

"Yüksek atlamacı mı?"

"Pardon?"

"*I mean, you are David Albritton. The... the high jumper.*"[19] Fritze daha bir gün önce *Tageblatt*'ta *Amerika'nın Siyah Savaşçıları* di-

9 Sen *bana* mı hizmet edeceksin?

10 Müthiş: Beyaz oğlan siyah adamın hizmetinde! Galiba burayı seveceğim.

11 O zaman bana bir şey alıp getirebilir misin?

12 Bana bir hamburger alabilir misin? Bir de kola.

13 Affedersiniz, korkarım anlamadım.

14 Bir burger. Hiç duymadın mı?

15 Affedersiniz.

16 Küçük yuvarlak bir ekmeğin içinde bir parça et, soğan ve bir dilim domates. Eminim burada yemekhanede Coca-Cola da bulabilirsin. Dün bir tane almıştım.

17 Coca-Cola, tabii, beyim. Ve... bir burger.

18 Mister Albritton için olduğunu söyle, yeter, sana verirler.

19 Yani Siz David Albritton musunuz? Şu... yüksek atlamacı?

ye bir makale okumuştu. Albritton yüksek atlamada dünya rekoruna sahipti.

"*You know me?*"[20]

"*I read about you in the newspaper.*"[21]

"*So I'm already famous in Germany? Do you want an autograph, boy?*"[22]

"*Sure,*"[23] dedi Fritze, yanında Albritton'a ait bir fotoğraf bile bulunmadığı halde. Ama belki onda kendi imza kartları vardı? Kimi sporcular yanlarında taşıyordu, Max Schmeling örneğin.

"*You will get my autograph after bringing me my food. And maybe...*" Ahbapça göz kırptı. "*... maybe Jesse will be back and give you an autograph, too.*"[24]

"*That would be very kind, Sir.*"[25]

Albritton gülümsedi. "*Of course. It is. And now hurry up, I'm hungry.*"[26]

Fritze kendini Dorfstrasse'ye attığında içinde bir rahatlama hissetti. Siyah sporcu onu ürkütmüştü. Aslında adamın onunla şakalaştığından da emindi. Ülkesinde bir beyazın ona hizmet etmesine alışık olmadığı belliydi. Ya da herhangi bir insanın hizmet etmesine. Fritze'nin Amerika'daki sporcuların yaşamı konusunda en ufak bir fikri yoktu.

Ana kantin Haus Berlin, Amerikalıların kaldığı yerden sadece birkaç adım ötedeydi. İç açıcı bir görünüme sahipti, aydınlıktı, moderndi, koca koca pencereleri vardı. Burada her ulusun yemek salonu, her bir ulusun mutfağı ayrıydı. Amerikalıların kantininin numarası on ikiydi, zemin katta, Sachsenstrasse'nin hemen bitimindeydi. Fritze kapıyı açtığında kendisini az önceki gibi öyle huzursuz hissetmiyordu, bir görevi vardı artık. Ucunda mükâfat bile gözüküyordu: Bir, hatta belki de iki imza. Öbür oğlanlar kıskana-

20 Beni biliyor musun?

21 Gazetede hakkınızda bir şeyler okudum.

22 Demek Almanya'da meşhurum, öyle mi? Benden bir imza ister misin çocuk?

23 Elbette.

24 Yemeğimi getirince imzamı alırsın. Hem belki... Belki Jesse de dönmüş olur ve o da sana imza verir.

25 Büyük nezaket göstermiş olursunuz beyim.

26 Tabii. Öyle. Şimdi acele et. Açım.

caktı. Üzerinde hiç konuşmadıkları, üstlerinin yanındayken konuyu hep Almanların madalya şanslarına getirdikleri halde Gençlik Şeref Hizmeti'ndeki arkadaşlarının çoğunun gözündeki asıl kahramanlar Amerikalı zenci sporculardı.

Postane gişelerini andıran yan yana bir dizi servis penceresinin her birinin önünde üç-dört garson yemek bekliyordu. Fritze sabırla kuyruğa girdi, gerçekten de postane gibiydi burası.

Kontuarın arkasındaki beyaz giysili, kafasında aşçı kepi olan adam, "Gençlik Şeref Hizmeti'nin ne işi var burada?" diye sordu. "Burası bizim krallığımız, bir tek Lloyd'un borusu öter!"

"Mister Albritton gönderdi beni. Siparişi bir Coca-Cola, bir de... Hembörger." Kendi kulağına bile gülünç geldiği halde Fritze sözcüğü Amerikalı'dan duyduğu şekilde telaffuz etmişti. Servisteki adam anlamıştı sanki hemen ne istediğini.

"Gerçi menüde yok ama yaparız, neden olmasın?" dedi. "Özel isteklere hayır demiyoruz. Börger gibi." Dönüp siparişi arkaya verdi. Ardından tekrar çocuğa bakarak, "Biraz sürer," dedi. "Bekleyecek misin? Dikkat et, komilerimizin ayağına dolanıp durma."

Fritze biraz geriye çekilip duvara dayandı ve etrafını izlemeye koyuldu. İki sıra halinde itinayla dizilmiş on-on iki uzun sofrada çoğunluğu erkek, konuklar oturmuş yemek yiyordu. Beyaz masa örtülerine kurulmuş beyaz erkekler. Fritze Yankilerin takımlarında bol sayıda bulunan zenci sporcular nerede acaba diye sordu kendi kendine. Hepsi de idmanda değildi ya? Yoksa hepsi geç saatte mi yemek yemek istiyordu? Belki de siyahların beyazlarla aynı masaya oturması yasaktı. Veya kendileri istemiyordu.

Şangır şungur bir ses onu düşüncelerinden sıyırdı. Masalardan birinden yere bir tabak düşmüş olmalıydı. O kadar ince sporcunun yanında hilkat garibesi gibi duran şişman, koyu renk takım elbiseli bir adam yerinden kalkmıştı. Konuşma yapacak gibi bir hali vardı ama konuşma yapmıyordu. Öyle durmuş, diğerlerinin göremediği bir şey görüyormuşçasına gözünü uzak bir noktaya dikmiş bakıyordu. Suratı kırmızımsı mordu, bir eliyle masa örtüsünü kavramıştı, diğer eli göğsünde, kalbi ile boynu arasında bir yerdeydi. Yanında oturan sarışın atlet yerinden fırlayarak, boğazına bir şey kaçmış gibi şişkonun sırtına vurmaya kalkıştı.

Ancak o daha bunu yapamadan zavallı büyük bir fıskiye halinde tabakların, bardakların, peçetelerin ve ani bir refleksle kenara sıçrayan çevredekilerin eşofmanlarının üzerine kustu. Şişko olan bitenin hiç farkında değilmiş gibi hâlâ gözünü dikmiş duvara bakıyordu. Derken masa örtüsünü elinden bıraktı ve kesilen bir ağaç misali karmakarışık sofranın üzerine düştü; bu arada birkaç bardak ve şişe daha devrildi, adam öyle hareketsiz kaldı. İki-üç bardak masadan yuvarlanıp yere düşünce bir şangırtı daha duyuldu, ondan sonra etraf kilise sessizliğine büründü. Herkes suspus olmuş, dehşetle tabak çanağın arasında yatan cansız iri gövdeye bakıyordu. Birden hepsi fısıldaşmaya başladı, kimse ne yapacağını bilmiyordu, bir tek sarışın adam şişkonun üzerine eğildi.

Büfenin önünde Fritze'nin yanında duran kominin ağzından bir "vah vah" çıktı. Daha yeni koluna sıraladığı sebze tabaklarını tekrar büfeye bırakıp telaşla masaya koştu. Fritze de peşinden. Nasıl yapacağını bilmese de yardım etmesi gerektiğini hissetmişti. Bu arada yardımsever sarışın adam ve atletlerden biri cansız gövdeyi masadan kaldırıp dikkatli bir şekilde yere yatırmıştı. Sarışın adam şişkonun üzerine eğilmiş yanağını tokatlayarak kendine getirmeye çalışıyordu. Ancak daha birkaç dakika önceki morarmanın ürkütücü bir solgunluğa dönüştüğü suratta en ufak bir hareket görülmüyordu. Hastanın nabzını kontrol ettikten sonra sarışın adamın yüzünde kaygılı bir ifade belirdi. Ardından iki eliyle göğüs kafesine bastırmaya başladı, şişkonun burnunu tutup suni solunum yaptı.

Bir taraftan göğsüne bastırırken, "*We need a doctor*," diye bağırdı. "*We need a fucking doctor here!*"[27]

Masanın etrafında bön bön dikilen garsonlardan hiçbiri davranmadı, ya İngilizceleri yeterli değildi ya da durumu tam kavrayamamışlardı. Böylece Fritze koşuşturmaya başladı. Olimpiyat Köyü'nün tıbbi servisinin aynı binada tedavi odası da olan küçük bir ofisi olduğunu biliyordu. Kapıyı tıklattı ve cevabı beklemeden içeri daldı. Yazı masasındaki beyaz önlüklü adam kaşlarını kaldırmış ona bakıyordu.

"Heil Hitler, sayın sıhhiye müdürü, on iki numaralı kantinde acil bir durum var, lütfen gelin hemen!"

27 Bir doktora ihtiyacımız var... Bi siktiğimin doktoru gelsin buraya!

"Heil Hitler, oğlum. Dur bakalım, bir sakin ol. Ne oldu, anlat önce."

"Bilmiyorum. Adamın biri yığılıp kaldı, ne olur, acele edin. Ölüyor galiba!"

Doktor birden hareketlendi, yerinden kalktı ve oğlanın peşinden kantine geldi. Eşofmanlı sarışın adam hâlâ şişkoyu kendine getirmeye çabalamakla meşguldü ama berikinde en ufak bir kıpırtı yoktu, hatta yüzü sanki biraz daha da solmuştu. Fritze'nin şimdiye kadar birkaç kez ceset görmüşlüğü vardı, o yüzden daha doktor çömelmeden yapacak bir şey kalmadığını anlamıştı.

Doktor, "Hilmar Schmidt," diye kendisini tanıttı. "*I am a doctor.*"[28]

Sarışın ilk yardımcı da dahil etrafındakiler açılıp yer verdiler. Hepsi beyaz gömlekli adama sanki sihirbazmış da hemen her şeyi eski haline getirecekmiş gibi bakıyordu. Ancak Doktor Schmidt sihirbaz değildi. Adamın nabzını kontrol etti, Fritze'ye yarım yamalak gibi gelen birkaç reanimasyon denemesinde bulundu ve kafasını kaldırıp ayaktakilere baktı.

"*I am very sorry. But this man can't be helped, he is dead. I'm afraid he had a heart attack.*"[29]

Sporcular müteessir, başlarını yere eğdiler ya da aralarında fısıldaşmaya başladılar. Komiler servise devam etsinler mi, etmesinler mi, ederlerse saygısızlık mı olur, kestiremiyorlardı. Sonunda bir tanesi cam kırıklarını toplamaya, bir diğeri kusmuk içindeki tabak, çanak, şişe, bardak, masada ne varsa toplamaya başladı. Kirliler kaldırıldıktan sonra komiler pislenmiş örtüyü alıp yerine bembeyaz bir örtü serdi. Her şey mükemmel görünüyordu, kusursuz manzarayı bozan tek şey cesetti. İlk sporcular salonu terk etti. Fısır fısır konuşarak, omuz silkerek. Bir kısmı ise ne yapacağını bilemeden ölünün başında öyle duruyordu.

Fritze de kendisini gereksiz hissetmişti, büfeye doğru yöneldi. Mutfaktakilerin olaydan haberi var mıydı, yok muydu, bilemiyordu, her halûkârda işi bırakmışlardı. Servis penceresinde bir kah-

---

28 Ben doktorum.

29 Çok özür dilerim. Fakat bu adama yardım edilemez, ölmüş. Korkarım kalp krizi geçirmiş.

verengi kâğıt torba, yanında da içinde kahverengi bir sıvı bulunan bir şişe duruyordu. İkisini de aldı, kâğıt torba sıcak, şişe ise buz gibiydi.

Tam çıkış kapısının yanına varmıştı ki, arkasında bir ses duydu.

"Delikanlı! Bir saniye!"

Önlüğünü savura savura yanaşan doktordu bu. Sanki başka bir acil duruma yetişmek ister gibi bir hali vardı. Elini Fritze'nin omzuna koyarak, "Bir dakika oğlum," dedi. "Konuşmamız lazım."

"Kusura bakmayın sayın sıhhiye müdürü, halletmem gereken bir iş var. Yemek soğuyacak."

"Korkma, uzun sürmeyecek." Doktor genzini temizledi. "Beni hemen alıp getirmekle iyi ettin. Yapacak bir şeyin olmaması senin suçun değil, bazen çok hızlı cereyan eder böyle."

"Evet, sayın sıhhiye müdürü."

"Başhekimim ben, sıhhiye müdürü değil."

"Evet, sayın başhekim!"

"Doktor da desen olur. Adın ne senin oğlum?"

"Thormann, Friedrich, Hitler Gençliği Üst Takım Çavuşu. Olimpiyat süresince Gençlik Şeref Hizmeti'ne verildim."

"Demek öyle, Üst Takım Çavuşu Thormann. Olan biteni görebildin mi sen?"

"Evet. Beyefendi elini göğsüne götürdü, morardı, istifra etti, ardından da düştü."

"Anlattıkların kalp krizi gibi."

"Biliyorsunuz öyle olduğunu, az önce kendiniz söylemediniz mi?"

"Oo, İngilizce anlıyorsun demek."

"Of course."

"Bakın Üst Takım Çavuşu Thormann, böyle teşhisler genelde geçicidir. Ancak otopsi sonucu kesinlik kazanır. Ama insanlar haliyle doktordan bir şey söylemesini beklerler. Hele böyle durumlarda."

Fritze başını salladı. "Anlıyorum."

"Aslında tabipler bir Olimpiyat Köyü'nde başka tür müdahaleler bekliyor. Spor yaralanmaları vesaire." Başhekim başını iki yana salladı. "Yani kalp hastası görevliler de atletlerle aynı masada yemek yemeyiversinler."

Fritze tekrar başını sallayıp yoluna devam etmek istediyse de doktor onu tuttu. "Bir saniye Thormann," dedi ve yüzü ciddileşti. "Az önce gördüklerini kimseye anlatmaman gerektiğini biliyorsun, değil mi?"

Fritze başhekime şaşkınlıkla baktı.

Doktor, "Biraz önce olanlar," diye devam etti, "üzücü ancak elden bir şey gelmiyor. Dünyanın her yerinde her zaman oluşagelebilecek bir talihsizlik. Uzun yolculuğun meşakkati zavallı adama fazla gelmiş olmalı. Ama olay Olimpiyat'ın üzerine gölge düşürmemeli, anlıyorsun, değil mi? Adam öğle yemeğini diğer görevlilerle birlikte yeseydi, burada değil, Adlon'da veya *Esplanade*'de ölecekti."

Fritze doktorun söylediklerini anlayıp anlamadığından emin olmadığı halde başını salladı.

"Şimdi beni iyi dinle. Ben ilgili mercilere bir rapor gönderip ölüm nedenini araştırtacağım. Ama sen de kimseye bir şey anlatmayacaksın, ne ülküdaşlarına, ne arkadaşlarına, hatta üstlerine, annene babana bile bir şey söylemeyeceksin. Anlaşıldı mı Üst Takım Çavuşu Thormann? Hiç kimseye."

"Evet... Hay hay sayın başhekim!" Fritze'nin cevabı ağzından tahmin ettiğinden ikircikli çıkmıştı.

"Şeref sözü ver!"

"Şeref sözü."

Doktor sonunda elini omzundan çekti ve şişman adamın cesedinin yanına vardı. Fritze cam kapıyı dirseğiyle açtı, sol elinde kâğıt torba, sağ elinde soğuk Cola şişesi temiz havaya çıktı. Odacılık hizmetinin karşılığında bir tane mi imza alırdı, yoksa iki imza mı, artık bu birden son derece önemsizleşmişti.

2

Hiçbir şey değişmemişti burada, her şey eskisi gibiydi: pis ve de üçgen şeklinde. Ahşap kaplı duvarlar arasındaki minnacık üçgen lokalin zaman ve mekânla, kapısının dışında olan bitenle sanki hiç ama hiç ilişkisi yoktu. *Islak Üçgen*, dışarıdaki dünyanın çılgın mu-

zipliklerinin ona hiçbir etkisinin olamayacağı bir sığınaktı. Dışarıda ne olursa olsun *Üçgen* aynen öyle kalacaktı. Bu açıdan bakıldığında tam da ona göre bir yerdi.

Ama yine de tuhaf hissetmişti kendini. Rath koyu ahşap barda tıpkı yıllar öncesindeki gibi Reinhold Gräf'le yan yana oturmuş, bira çekmekte olan Schorsch'u izliyordu. Tek kelime konuşmamışlar, içki bile söylememişlerdi. Gerçi *Üçgen*'de söylemen de gerekmiyordu. Meyhaneci iki bira ve iki şnaps yapmaya başlamıştı bile. Müşterilerini tanıyordu.

Rath'la Gräf eskiden sık sık gelirlerdi buraya, Alex'te Ernst Gennat'ın Cinayet Masası'nda iş arkadaşı, partner ve dost oldukları zamanlar. Ama bir ara Rath'ın üzerinde düşünmeyi hiç de canının istemediği birtakım nedenler yüzünden arkadaşlıkları kesintiye uğramıştı.

Schorsch bira bardaklarını ve şnaps kadehlerini barın aşınmış, parlak tahtasına koydu. Rath ve Gräf önceden provası yapılmış gibi bir eşit zamanlılıkla şnapslarını bir dikişte bitirdi; ancak bu yüzlerce kez yapılan bir ritüelden ibaretti. Şnaps kadehleri bir dikişte yuvarlandı, bara bırakıldı, hemen ardından da biradan iki üç büyük yudum içildi. Sonra susuldu. Tıpkı eskisi gibi. Ancak eskiden suskunluk böyle nahoş, kurşun gibi ağır, tepelerinde asılı durmuyordu.

Rath tabakasından bir *Overstolz* çıkarıp yaktı. İlk sözcükler ağzından çıkmadan önce iki derin nefes çekti.

"Aslında bitirmiştik sanıyordum bunu," dedi ve duman halkalarının ardından baktı.

"Neyi?"

"İşte burayı." Rath sigarayı tutan eliyle etrafını gösterdi. Ağzından kıvrıla kıvrıla çıkan mavi beyaz duman barın sisi içerisinde dağıldı. "Bu buluşmaları. Benimle işiniz kalmadı diye düşünüyordum."

"Belki bu kadar düşünmesen daha iyi olur Gereon."

"Himmler iki aydır polis şefi, SD[30] hiçbir amacına ulaşamadı, artık LKA'dan[31] gelecek bilgilere ihtiyacınız yok ki."

Gräf bira bardağına bakıyor, Rath sanki orada değilmiş gibi davranıyordu. "Senin katkılarına ne zaman ihtiyacımız vardır, ne za-

30 Sicherheitsdienst: SS ve Nazi Partisi'nin güvenlik birimi – e.n.

31 Devlet Kriminal Polis Dairesi – e.n.

man yoktur," dedi, "bunlar senin kafanı yormanı gerektiren şeyler değil."

"Gene de anlamak isterim. Himmler'in yeni makamı sayesinde SS'in zaten artık her yerde parmağı var. İpler Heydrich'in elinde, Nebe de emir kulu. Biz hepimiz onun emir kuluyuz."

"Aynen öyle. Sen de dahil sevgili Gereon." O akşam Gräf ilk kez bakıyordu yüzüne. "Sen Reichsführer SS'in[32] Güvenlik Dairesi'nin gayriresmi elemanısın. Bu demektir ki, birlik komutanı ne zaman isterse ona elinden geldiğince bilgi vermekle yükümlüsün."

Birlik komutanı. Rath, Gräf'ın bu sözcüğü kullanmasına ifrit oluyordu. Yaklaşık bir yıldır eski Gestapo[33] komiseri, Himmler'in Güvenlik Hizmeti'nde müfreze komutanı adayı olarak görevliydi.

"Derdin ne, buradayım işte. Altı ay sessizlikten sonra damdan düşer gibi aradığın, Charly'yle akşamımızın içine ettiğin halde. Cumartesi bugün, insaf!"

"Kes mızmızlanmayı. Benim de akşamımın içine edildi. İşimiz bu."

"Aynı işi yaptığımızı sanmıyorum," dedi Rath. "Ben hâlâ polisim."

"Olabilir. Ama benim için en başta bana tabi bir SD çalışanısın."

"Buna rağmen biraz daha koordineli çalışmanın hiç zararı olmaz. Böyle ani buluşmalardaki sorun sadece karımın kızması değil, buluşmaların anlamsızlığı da. O kadar hazırlıksızım ki, sizin için ilginç olabilecek hiçbir bilgi yok elimde."

"Sanki yeni bir şey! Neyse konu bugün o değil."

"Bak sen! Benimle bira içmeye gelmedin herhalde."

"Dalga geçmenin sırası değil. Gerçekten konuşmak için buluşmadık, halletmemiz gereken bir iş var." Gräf birasını sonuna kadar içti. "İç bitir Gereon," dedi. "Kalkıyoruz."

"Nasıl?"

"Küçük bir gezinti."

"Nereye gidiyoruz peki?"

"Gidince görürsün."

Rath, sinirle henüz yarısını içtiği sigarasını söndürdü, sonuçta bir şeyden hıncını çıkartması lazımdı. Akşamı berbat olmuştu.

"Hesabı sen ödersin," dedi.

---

32 SS Führer'i Heinrich Himmler – e.n.

33 Geheime Staatspolizei: Gizli Devlet Polisi.

"Devletin güvenliği söz konusu," dedi Gräf ve bara birkaç madeni para bıraktı. "Güvenlik polisi memuruysan aile krizlerini de göze alacaksın. Halk ve devlet önce gelir!"

Rath, "Hepsinden önce de Führer gelir," diye homurdandı. "Hakikaten çok merak ediyorum, bakalım ne göstereceksin? Böyle gizli saklı havalara girdiğine göre ölüm kalım meselesi olsa gerek. Bizim emektar Adolf'un başını ezmek isteyen biri mi var yoksa?"

"İleri geri konuşma öyle. Birisi duyacak, başın belaya girecek. Ondan sonra ben de kurtaramam seni."

"Kimse bir şey duymuyor ama. Sadece sen duyuyorsun. Sen de benim arkadaşımsın, öyle değil mi?"

"İpin ucunu kaçırma diyorum, o kadar," dedi Gräf. Rath'ın sorusunu yanıtlamadı.

Gerçekten bir süre yolunda giden arkadaşlıkları artık yalnızca göstermelikti. Hem de aylardır, hatta belki de yıllardır. Belki Rath o yüzden bu şimdi sözde ama bir zamanlar gerçek olmuş arkadaşlıklarından ara sıra dem vurmadan, onu yoklamadan edemiyordu.

Tabureden kayarak inip şapkasını ve arabanın anahtarını kaptı.

"Hadi bakalım, gidelim o zaman."

"Anahtarı sok cebine," dedi Gräf. "Benim arabamla gidiyoruz."

"Beni götürmene gerek yok, ben kendim gelirim."

"Benimle geliyorsun."

"Sen bana söyle neresi olduğunu, ben..."

"Yeter, benimle geliyorsun dedim. Bu bir emirdir."

Gräf'in sesi hiç olmadığı kadar sert çıkmıştı. Rath'ın vermek istediği cevap dilinin ucuna kadar gelmişti ama yuttu. Çıtını çıkarmadan Gräf'in peşi sıra kapıdan çıktı. *Bu bir emirdir!* Gräf ilk kez kendisine böyle bir şey söylüyordu, aslında bu üç kelime durumu gayet iyi açıklıyordu. Rath isyan etmek istedi, ancak içinde kabarmaya yüz tutan öfkeyi bastırdı ve *Üçgen*'in önünde duran siyah Audi'ye bindi. En son model. Makam aracı söz konusu olunca SS hiçbir masraftan kaçınmıyordu.

Batıya doğru gidiyorlardı; Landwehrkanal boyunca önce Hallesches Tor'u, sonra Saarlandstrasse'yi artlarında bıraktılar. Evlerin çoğu bayraklarla süslenmişti; Rath'ın yedi yıl önce Berlin'deki ilk gecelerini geçirdiği Anhalt Garı'nın karşısındaki *Excelsior* Ote-

li'nde bile asılıydı bayrak. Bu yedi yıl zarfında sokağın ismi üç kere değişmişti: Königgrätzer Strasse Stresemannstrasse olmuş, Stresemann Nazilerce caiz olmadığı için 1933'ten sonra gene Königgrätzer adını almıştı, bir yıldır da Saarlandstrasse'ydi. Bunun da nedeni, Saarlandlıların ezici çoğunlukla Alman devletine katılma kararı almasıydı.

Ne kadar Excelsior'un bir kez bizzat Adolf Hitler'e kapıyı gösterdiği söylentileri ortada dolaşsa da, otelin cephesinde gamalı haçlı bayraklar rüzgârda beyaz Olimpiyat bayraklarıyla nöbetleşe dalgalanıyordu. Mendelsohn'un Potsdamer Platz'daki geçmişe tanıklık etmiş modern Columbus binası bile cephesindeki gamalı haç bayraklarına göz yummak zorundaydı.

Gräf, yangının harabeye çevirdiği Reichstag'ın orada, Tiergarten'ı ortadan bölen Charlottenburg Chaussee'ye saptıktan sonra durum daha da vahimleşti, devlet binalarının tamamında bayrak sallanıyordu. Bu cadde, Stadtschloss'tan Unter den Linden'e, Tiergarten'den İmparatorluk Spor Sahası'na kadar uzanan Via Triumphalis'in bir parçasıydı. Charlottenburg Kapısı'ndan geçtiler; batıya doğru yol adıkları her metrede bir Rath'ın öfkesi büyüyordu. Madem batıya gideceklerdi, Gräf onu neden Kreuzberg'e çağırmıştı?

"Niye kendi arabamla gelemedim, hakikaten merak ediyorum, hani neredeyse evimin önünden geçeceğiz de. Eziyet değil de nedir bu?"

Gräf omuz silkti. "Talimat böyle."

"Ne talimatı? Akşamımı mahvetmek mi?"

"Seni gideceğimiz yere kendi ellerimle götürmek."

"Hangi cehennem orası?"

Gräf cevap vermedi, kavşakta sağa döndü. Carmerstrasse, Charly'nin Rath'ı beklediği ev sol taraftaydı. Rath kızgınlıktan bir *Overstolz* yaktı. Yolun geri kalan kısmında da ağzını bıçak açmadı. Gräf de hiç konuşmadı, ifadesiz bakışları trafiğe konsantre olmuştu. Charlottenburg Belediyesi'ni ve sarayı geçtiler, derken sağ tarafta, banliyö treni köprüsünün hemen arkasında küçük küçük kuleleri olan dizi dizi damlar peydahlandı. Westend Hastanesi'ydi bu. Gräf aracı ana girişin önüne park etti.

"Hasta ziyareti mi?" Rath indi ve sigarasını fırlattı. "Çiçeğimiz bile yok..."

Grāf arabayı kitledi ve hiç konuşmadan önden yürüdü. Ancak hastaların yattığı bölüme değil, hastanenin bodrumuna girdiler. Her hallerinden Grāf'i tanıdığı anlaşılan nöbetçiler, bir baş işaretiyle yol veriyorlardı. Sonunda karanlık, fayans kaplı bir salona girdiler; karşılıklı iki duvarın kenarında üzerlerinde keten örtü serili dört tane tekerlekli sedye duruyordu. Odanın orta yerinde ise kıllı soluk karnı tümsek gibi şişmiş ölü bir erkeğin yattığı bir sedye daha vardı, etrafında da beyaz önlüklü iki doktor, bir de siyah üniformalı bir adam.

Grāf kapıda durup hazır ola geçti.

"Heil Hitler, tabur komutanı!" dedi ve sağ kolunu havaya kaldırdı. Rath sağ dirseğini hafif kırıp her zamanki "Hei'itler"ini geveledi. Daha fazlası çıkmıyordu ağzından, SS bile bu kadarıyla yetinmek zorundaydı.

Tabur komutanının üniformasının aşağıya doğru sallanan sağ kolu itinayla katlanmıştı, Alman selamını çakan kaslı sol kolunda ise kırmızı bir gamalı haç pazubendi sarılıydı. Sebastian Tornow her zamanki gibiydi: iki dirhem bir çekirdek.

"Heil Hitler, teğmen," dedi Tornow, "gelebildiniz nihayet." Yüz ifadesi ciddiydi. Rath sanki yanlarında değilmiş gibi ona hiç bakmadan doktorlara dönüp, "kriminal polis de burada, artık başlayabiliriz," dedi. "Beyleri baştan uyarayım, bugün bu odada görülecek ve duyulacaklar kesinkes gizlilik kapsamına girmektedir." Tornow genzini temizledi. "Tuğgeneral Grawitz, başkomisere kısaca durumu açıklayın lütfen."

"Tabii Tabur Komutanı," dedi doktorların yaşlı, Adolf Hitler gibi bıyığı olanı. Çok da gülünç görünüyor diye geçirdi Rath içinden. Yalakalık. Ama saygıdeğer Tuğgeneral Grawitz belki de sadece bir Charlie Chaplin hayranıydı. Tuğgeneral SS'te bayağı bayağı bir kocabaştı. Sebastian Tornow'dan bile birkaç rütbe yüksekteydi. Ama her nedense bu odada asıl Tornow'un sözü geçiyordu.

Doktor önlüklü SS, Tabur Komutanı'nı başıyla onayladı ve sedyedeki şiş karınlı ölüyü gösterdi.

"Bu erkek cesedi bize bu sabah otopsi için Olimpiyat Köyü'nden

getirildi. Söz konusu Amerikan vatandaşı Walter Morgan. Morgan Amatör Atletler Birliği Yönetim Kurulu ve ABD Olimpiyat Delegasyonu üyesi... üyesiydi. Bugün Olimpiyat Köyü'nü ziyaretinden sonra kendi ülkesinden birtakım sporcularla birlikte ana kantinin 12 numaralı salonunda öğle yemeği yiyormuş. Yemeğin ortasında yığılıp kalmış. Hemen hayata geçirilen reanimasyon önlemleri sonuç vermemiş. Meslektaşım Schmidt..." Grawitz diğer beyaz önlüğü işaret ederek, "ölüm nedenini olay yerinde kalp yetersizliği olarak ve..."

"Teşekkürler tuğgeneral," diyerek sözünü kesti Tornow. "Ayrıntıya girmenize gerek yok diye düşünüyorum, ben onları başkomiserle konuşurum. Tıbbi bulgu yeterli. Kıymetli vaktinizi daha fazla çalmayalım."

Grawitz bozulmuş gibi görünse de sesini çıkarmadı. Tornow'un rütbesi daha düşük olabilirdi ama SD'den geliyordu işte.

"Gayet tabii Tabur Komutanı, derhal. Ölüm şekli başta zannedildiği gibi doğal ölüm değil. Maktulün kanında oldukça yüksek dozda yüksükotu tespit ettik, kesinlikle ölümcül bir dozaj. Sığır eti, patates ve sebzeden oluşan mide muhteviyatında da yüksükotu izlerine rastladık. Adama bu zehirden birkaç miligram verilmiş olduğundan yola çıkabiliriz. Büyük olasılıkla yemeğine karıştırılmış."

"Teşekkürler tuğgeneral," dedi Tornow. "Size de teşekkürler Doktor Schmidt. Tekrar işinizin başına dönebilirsiniz. Teğmen, siz arabada bekleyin."

Hastanesinde bulundukları SS tuğgenerali dahil adamların hiçbirinden itiraz gelmedi. Sanki yanlışlıkla birinin yatak odasına dalmışlar gibi itaatkâr, başlarını eğip usulca otopsi odasını terk ettiler. Hani çıkarken bir "kusura bakmayın" diye mırıldanmaları kalmıştı.

Kapı kapandı, SS Tabur Komutanı Sebastian Tornow ve kriminal Başkomiser Gereon Rath baş başa kalmışlardı. Bir de Amerikalı bir resmî görevlinin cesedi. Rath odaya girdiğinden beri Tornow ilk kez yüzüne baktı. Ve onunla konuştu.

"Ee, ne diyorsun Gereon?"

Rath, Tornow'un ona sen demesinden hiç hazzetmiyordu. Hâlâ arkadaşmışlar gibi. Adamın ondan kıyasıya nefret ettiğini biliyor-

du. Hem de sadece sağ kolunu kaybetmesinin suçlusu olarak onu gördüğü için değil.

"Neye ne diyorum Tabur Komutanı?"

"Şu rezalete işte." Tornow cesedi gösterdi. "Olimpiyat Köyü'nde ölü bir Amerikalı. Zehirlenmiş."

"Benim söyleyeceğim Tabur Komutanı, siz yanlış memuru getirttiniz. Bu LKA'nın sorumluluk alanına girmiyor. Ernst Gennat ve Cinayet Masası'nın işi bu."

"Ciddi olamazsın. Olimpiyat Köyü'nde bir Cinayet aracı eksikti. İstersen bir de basın toplantısı yapalım. Allah'tan Doktor Schmidt akıllı davrandı da tanıkların huzurunda daha kantinde ölüm nedenini kalp yetersizliği olarak saptadığını söyledi. Bu bizim resmî açıklamamız olarak kalacak: Takımının yüzücülerini Olimpiyat Köyü'nde ziyaret edip onlarla birlikte öğle yemeği yiyen Amerikalı bir resmî görevli maalesef bir kalp krizine yenik düştü. Mister Morgan'ın kalp rahatsızlığı biliniyordu, dolayısıyla bu çok büyük bir sürpriz olmadı."

"O zaman her şey yolunda tabur komutanı."

"Değil işte." Tornow'un gözlerinden ateş fışkırıyordu. Adam anlaşılan bayağı bir stresteydi. "Ne olup bittiğini öğrenmemiz, suçluyu bulmamız lazım. Daha fazla zarar vermesin."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Gayet açık. Nasyonal sosyalist hükümetin Olimpiyat'ı kıskanan ve onu her biçimde sabote etmeye niyetli düşmanlarıyla karşı karşıyayız. Daha da kimbilir neler planlıyorlar."

"Olimpiyat Oyunları'nı sabote etmek için işlenmiş bir cinayet demek. Biraz abartılı değil mi?"

"Düşmanlarımız ülkemizi itibarsızlaştırmak için her yola başvuracaktır, komünisti, Yahudisi, plütokratı, hiç fark etmiyor."

Rath, Tornow hep mi böyle şüpheciydi, yoksa Güvenlik Hizmeti'ndeki görevi mi onu böyle yaptı diye sordu kendi kendine. SD olsun, Gestapo olsun, gizli polisler her şeyi komplocuların işi olarak görüyordu, faaliyetlerinin doğasında yatıyordu bu.

"Ve buna," diye devam etti Tornow, "engel olmalıyız. Bu zehir suikastının arka planını açığa çıkarmamız, suçluları yakalamamız lazım, ki bir daha böyle bir şeye kalkışmasınlar. Ortalığı ayağa kal-

dırmadan yapalım bunları. Olimpiyat Köyü'nde bir cinayet işlenebileceği aklının ucundan bile geçmemeli insanların."

Bunda haklı, diye geçirdi içinden Rath. Olimpiyat Köyü'nün mutfağındaki bir cinayet hiçbir şekilde kamuoyuna yansımaması gereken bir şeydi. Olimpiyat doğrudan suya düşerdi; başta ABD olmak üzere yurtdışında Almanya'daki müsabakaları boykot etmek için can atan tüm sesler kazanmış olurdu sonunda. Rath'ın pek de umurunda değildi ya, Olimpiyat denen bu sansasyon onun için olmasa da olurdu.

"Peki benim bütün bunlarla ne alakam var?" diye sordu.

"Senin gerçekten kafan çalışmıyor galiba. Soruşturmayı sen üstlenecek, suçluyu daha fazla başımızı belaya sokmadan yakalayıp sen getireceksin bana."

"Kusura bakmayın da Tabur Komutanı, şu anda başka görevlerim de var. Ayrıca işverenim Prusya Devleti Kriminal Polis Dairesi, şefimin adı Arthur Nebe."

"Ben hallettim onu, Nebe'yle konuştum bile."

Tornow duvara dayalı, üstü madeni kaplar ve gereçlerle dolu küçük masanın yanındaki evrak çantasından birtakım kâğıtlar çıkarıp cesedin beyaz karnına koydu.

"Ne bu?"

"Geçici olarak Elstal Kriminal Karakolu'na tayin olduğuna dair Nebe'nin imzaladığı karar."

"Elstal'da kriminal karakol mu var?"

"Geçici olarak. Olimpiyat Köyü'ndeki kriminal karakol. Yarından itibaren oraya göreve gönderdiğimiz meslektaşlarına destek olacaksın. Sabah sekizde resepsiyon binasında hazır ve nazır ol. Şehir sınırını az geçince, Hamburg'a giden yolun başı."

Rath, SS'in kriminal polis bağlamında *meslektaş* sözcüğünü kullanmasına sinir oluyordu. İşin kötüsü doğruydu da bu, Heinrich Himmler polis şefi olduğundan beri gerçeklerle tıpatıp uyuşuyordu. Göreve başlamasının üzerinden birkaç gün geçmiş geçmemişti, SS şefi Alman polis teşkilatını olduğu gibi yeni baştan organize etmişti: Kriminal Polis'le Gizli Devlet Polisi, Himmler'in Berlin'deki çömezi Reinhard Heydrich'in başında olduğu Güvenlik Polisi ana dairesi çatısı altında birleştirilmişti. Rath'ın amiri Nebe de SS

üyesiydi, SD bir şey istedi mi susta durması normaldi. Rath'ın eski şefi Ernst Gennat herhangi bir komiserini öyle kolay kolay ödünç vermezdi SS'e.

Rath boğazını temizledi. "Demek Elstal Kriminal Karakolu'na tayin oldum," dedi. "Peki ne yapacağım orada?"

"Resmî olarak meslektaşlarına yardım edeceksin, sporcuların saatleri filan çalınmasın diye dikkat edeceksiniz, yani kriminal polis normalde ne yapıyorsa onu. Ama senin asıl görevin, bu cinayetin arkasında kim var, onu bulmak. Hangi konuda soruşturma yürüttüğünü kimse anlamamalı. Amerikan Olimpiyat delegasyonunda bir ölüm vakası olması yeterince kötü, ama bu halledilir. Ancak bunun bir cinayet olduğu konusunda en ufak bir kuşkuya yer verilmemeli."

"Kafanızda ne var bilmiyorum tabur komutanı."

"İşi nasıl temizlersin, orası tamamen sana kalmış. Cinayet ve sabotaj girişimleri her halükârda önlenmeli, bu korkakça eylemin sorumlusu kimse, bir an önce zararsız hale getirilmeli. Almanya'nın dünyadaki namı söz konusu; durumun ciddiyetinin bilincindesindir umarım."

3

Berbat, tekinsiz bir havaydı. Köy meydanı kesif siste külliyen görünmez olmuştu; Olimpiyat Köyü sanki hayalet kasabaydı. Fritze orada kaç kişinin kaldığından bihaber olsa neredeyse tüm arazide Schröder'le tek başlarına olduklarını düşünecekti.

Atletler daha ayaklanmamıştı, en azından kapıların önüne çıkmamışlardı. Şaşılacak bir şey de yoktu bunda: Pazar sabahı saat beş buçukta Japonlar bile kalkmazdı yataktan. Bir tek ceza niyetiyle sırtlarına görev yüklenen iki tane Gençlik Şeref Hizmeti üyesi ayaktaydı. Koğuş kıdemlisi Rönnberg daha kahvaltıdan önce salmıştı onları yollara. Fritze'yi, önceki gün mazeretsiz birlikten uzaklaştığı için, sürekli münasebetsizlikleriyle göze çarpan haylaz Schröder'i ise bir münasebetsizliği yüzünden. Oğlanlar ellerinde birer teneke kova ve çöp toplama kıskacı dolaşıp çöp topluyordu.

Köy meydanının aşağı kısmına kadar gelmişlerdi ki, Schröder birden durdu ve kovayı yere bıraktı. "Bak seyret şimdi," demesiyle hız alıp madeni uçlu tahta kıskacı cirit atar gibi havaya savurması bir oldu. Kıskaç birkaç metre ileride çimenlere düştü, Schröder kollarını havaya kaldırarak sıçramaya başladı.

"Gerhard Stöck'ün yeni dünya rekoru!" diye bağırıyor, kendi etrafında dönüyordu. "Stöck! Stöck! Stöck! 70 metre at!"

Fritze'in gülmesi gelmişti. Ancak birden görevlerini aksatıp cıvıdıklarının farkına vardı ve eliyle ağzını kapattı. Çimenlere doğru gitti, kıskacı yerden alıp asfalt yolda hâlâ sıçrayıp duran Schröder'in eline tutuşturdu.

"Hadi devam edelim," dedi. "Çalışmayıp saçmaladığımızı kimse görmeden..."

Gençlik Şeref Hizmeti'ne Potsdam HJ'dan[34] gelen, babasının oradaki mıntıka yönetiminde çalıştığı söylenen Schröder ise sıçramayı kesti ve Fritze'ye doğru baktı. Bakışlarında hafif bir küçümseme vardı.

"Sen de amma uyuzsun!"

"Görevini yerine getiren bir Alman'ım, o kadar," dedi Fritze. Dedesi yaşında birisi konuşuyordu sanki, söyledikleri kulağına öyle gelmişti. Kendisinin o kadar da uyuz ve doğrucu Davut olduğunu düşünmüyordu ama bu sefer korkuyordu işte. Gençlik Şeref Hizmeti mensupları işlerini doğru dürüst yapmadıkları zaman Yüzbaşı Fürstner kimsenin gözünün yaşına bakmıyordu. Bir tanesini fena yapmıştı örneğin: Borchert'i, Uckermarklı o ukalayı yüzme havuzunun filtre sistemine çamaşır tozu dökerken yakalamış, çocuğu gerisingeri evine göndermişti.

Tamam, Schröder'in yaptığı buna göre zararsızdı ama sonuçta Borchert de sadece bir muziplik yapmak istemişti. Büyük olasılıkla bakımlı çimenlerde delik açacak şekilde cirit atmak da bir ihtara, daha da kötüsü Olimpiyat Köyü'nden sürülmeye yol açabilirdi, hele bir de kendilerine bu ödevin ceza olarak verildiği düşünülürse... Fritze'nin istemediği tek bir şey varsa, o da Gençlik Şeref Hizmeti'nden atılıp tekrar Rademannların evine geri dönmek zorunda kalmaktı. Üstelik Herr Rademann'ın şimdi çalıştığı Devlet Gençlik

34 Hitler-Jugend: Hitler Gençliği – e.n.

Liderliği'ne yakın Lothringer Strasse'deki yeni ev eskisinden daha büyük, daha güzel olduğu halde. Asıl korkusu, sırf babalığı değil, aynı zamanda HJ lideri de olan Wilhelm Rademann'ın düş kırıklığına uğrayıp onu yurda geri göndermesiydi. Friedrich Thormann'ın bir daha öksüzler yurduna gitmeye hiç niyeti yoktu, asla, ölürdü de dönmezdi oraya bir daha.

Schröder'in bütün bunlardan haberi yoktu. Olmasındı da zaten. Ülküdaş kâğıt kıskacını tekrar eline alıp Fritze'ye kuşkucu bir bakış fırlattı. İçinden herhalde bu kadar esprisiz, yavan bir ülküdaşla acaba ne halt etmeye beraber olduğunu soruyordu. Hatta bu gammazlardı bile belki onu. Fritze hayatta öyle bir şey yapmazdı ama Schröder bunu bilemezdi, birbirlerini çok da iyi tanımıyorlardı. Oğlanlar hiç konuşmadan işlerine dönüp teneke kovalara çöp doldurmaya devam ettiler. Bir süre sonra Schröder suskunluğu bozdu. Havayı düzeltmeye çalışıyordu.

"Bizim pederler görse, gözlerine inanmazlar herhalde," dedi.

"Neyi?" diye sordu Fritze isteğinin dışında çıkan sert bir tonda. Arkadaşlarıyla konuşurken ne zaman bir ebeveyn konusu açılsa tedirgin oluyordu. Bildikleri bir şey mi vardı? Yoksa Wilhelm Rademann'ın asıl babası olmadığını anlamışlar mıydı? Hatta belki de biliyorlardı.

"Bizimkiler günümüzü sokak süpürmekle geçirdiğimizi bir bilseler diyorum. Benim peder bu halimi görürse bir felaket olur!"

Schröder'in suratında bir sırıtma belirdi, anlaşılan düşündüğü şey ona komik gelmeye başlamıştı. Fritze'nin bildiği kadarıyla babası avukattı. Schröder yol kenarında gördüğü yağlı kâğıt parçasını kıskaçla sıkıştırıp, Fritze'nin burnuna tuttu.

"Bak, ben de sıkıcı olabiliyorum," dedi Berlin şivesiyle.

Ardından bir kahkaha patlatıp kâğıdı kovaya attı.

"Suratını görmen lazımdı," dedi. "Jeton düşene kadar öyle bir baktın ki..."

Fritze ayıp olmasın diye zoraki güldü. Arkadaşı fırlamanın tekiydi anlaşılan. Bir saniye de susmuyordu.

Köyün ana meydanı olan Birkenring'de çöp ararlarken Schröder konuyu değiştirdi.

"Baksana, sen o an oradaymışsın diye anlatıyorlar."

"Ne diyorlar?"

"İşte, şişko yanki. Geberirken görmüşsün, öyle mi?"

Fritze'nin bir an nutku tutuldu. Schröder gözünü dikmiş, yüzüne merakla bakıyordu. Heyecanlı bir hikâye duymak istediği belliydi. Ama Fritze ona o hikâyeyi anlatamazdı ki. Doktor Schmidt'in söylediklerine bakılırsa aslında hiçbir şey anlatmaması lazımdı.

Ama o gün orada bir şeyler olduğunu Schröder biliyordu tabii, Gençlik Şeref Hizmeti'ndeki arkadaşları da biliyordu, köyde bilmeyen kalmamıştı. Ama hiç kimse olan bitene tam anlamıyla vâkıf değildi.

"Ben de senin kadar biliyorum."

"Sen yankilerin oradaymışsın olay sırasında. Rönnberg söyledi. Garsonlardan birini tanıyor."

Harika, dedi Fritze kendi kendine, sana çeneni tutmakla yükümlüsün diyorlar, Norddeutsche Lloyd'un komileri ise karı gibi dedikodu yapıyor. Doktor Schmidt gitsin de asıl onlarla uğraşsındı.

"Hangi garson?"

"Fark eder mi? Seni görmüş işte."

"Olabilir." Fritze omuz silkti. "Kantindeydim, evet. Dave Albritton'un siparişlerini alacaktım."

"Zenci değil mi o?"

"Zenci. Jesse Owens'in de kankası." Fritze bir an Schröder'e imza olayını anlatıp anlatmamayı geçirdi aklından, sonra vazgeçti. "Her halükârda ben oradayken bir vukuat yoktu. Ne olduysa sonra oldu herhalde."

Schröder'in bakışlarından ona inanmadığı belliydi. Belki de sadece düş kırıklığıydı bu. Diğer çocuklar bunun gibi bir hikâyeyi anlatabilmek için kimbilir neler vermezdi. Böyle bir şey yaşayıp da anlatmamak Schröder'in aklının alacağı bir şey değildi.

"Yazık," dedi. "Adamın nasıl geberdiğini anlatırsın diye ummuştum. Çok görmek isterim öyle bir şeyi."

"Birisini ölürken mi görmeyi?"

"Tabii." Schröder sırıtıyordu. "Krupp çeliği gibi sert olacaksın, öyle değil mi? Alman gençliği budur işte!"

"Hiç gördün mü şimdiye kadar birisini ölürken?"

"Görmedim işte. Biz doğduğumuzda savaş bitmişti."

Schröder'in sesi buna hayıflanıyor gibi çıkmıştı.

"İspanya'da savaşıyorlar," dedi Fritze. "Orada gene savaş var."

"Evet, duydum. Almanlar da katılacak yakında. Führer komünistlerin zulmüne son vermek için askerlerimizi göndermek istiyor. Ülkedeki Almanları da Kızıllardan korumak için."

"İllaki insanları öldürken görmek istiyorsan, atla git oraya."

"Ya, tabii! On yedi yaşındakileri alıyorlar da!"

"O zaman on sekiz olmayı bekle."

"O zamana kadar biter o iç savaş, Kızıllar o kadar dayanamaz." Schröder iç çekti. "Şanssısız biz, mesele o. Bizim kuşağa savaş kalmayacak yakında."

"Hiç tasalanma, er ya da geç yaşarsın ölüm kalım savaşını. Bu kadar meraklısıysan."

"Şunun konuşmalarına bak. Sen kendin gördün mü ki hiç ölen birisini?"

Fritze hiçbir şey söylemedi. Bunun gibi gençlerle konuşamıyordu, onlar başka bir dünyada yaşıyordu. Evet, hayatında birkaç kez ölen birilerini görmüş, kesinlikle şişko bir Amerikalı görevlinin kalp krizinden daha kötü şeyler yaşamıştı. Ama bunları anlatamazdı ki.

4

Elinde küçük bavulu, kapıda duruyordu, kararlı bir hali vardı.

"Belki böylesi ikimiz için de iyi olur," dedi.

"Nesi iyi olacak, anlamadım. Evliyiz biz. Beraber oturmamız gerekmez mi?"

Charly omuz silkti. "Beraber oturan insanlar yatıya misafir kabul etmeden önce oturup beraber karar verirler buna."

"Anlattım ama sana bunun neden mümkün olamadığını! Mesleki nedenlerden... işte. Toplantıda bir bahane uyduramadım ki."

"Ben de sana niçin tam da bu nedenden evden çıkmak zorunda olduğumu açıkladım. Geçici bir süre."

Doğruydu da. Evet, açıklamıştı. Ama Gereon gerçekten gidece-

gine inanmamıştı. Tabii bilmesi lazımdı, karşısındaki Charlotte Rath'tı, kızlık soyadı Ritter olan, kâinatın en dikbaşlı kadını.

"Hoşça kal Gereon." Yanağına bir öpücük kondurdu. "Bana nasıl ulaşacağını biliyorsun."

Evet, bilmez miydi. Telefonla. Greta Overbeck'in evinde. Greta onun sesini duyduğunda ahizeyi Charly'ye uzatırsa tabii.

Charly bavuluyla asansörde kaybolana kadar bekledi, sonra içeri girdi. Telgraf hâlâ antredeki komodinin üzerinde duruyordu.

Postacı onları tam da pazar kahvaltısının ortasında yakalamıştı. Gereon bir gece önce Gräf ve Tornow ile olan buluşmadan epey geç bir saatte döndüğü için hava zaten gergindi. Üstelik geç kalmasına neden olan şeyleri söyleyemezdi de. Eve dönerken kafasında hazırladığı eften püften yalan hikâyeleri anlatmasına hacet bile kalmamıştı, çünkü geldiğinde ev kapkaranlıktı ve kimse yoktu. Charly saat ikide dönmüş, geceyi kimlerle nerede geçirdiğiyle ilgili tek laf etmemişti. Gereon da bir şey sormamıştı. Hatta Gräf'le birlikte geçirdiği akşamın neden o kadar uzun sürdüğünü Charly'nin sormamasına sevinmişti bile.

Derken postacı çalmıştı kapıyı.

Rath, komodinin üzerindeki ince kâğıdı eline alıp, Charly'yi evden kaçıran o üç-beş sözcüğü bir daha okudu.

expect to arrive in berlin on tuesday 2 pm = looking forward to meeting you[35] *= frank miller*

Frank Miller. Olimpiyat misafiri. Şefi Nebe birkaç ay önce bir toplantıda konuyu açmış, Prusya Kriminal Polis Dairesi memurlarından beklentisini hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak şekilde net dile getirmişti: Olimpiyat oyunları süresince hepsi gönüllü olarak evinde bir yabancı misafir ağırlayacaktı. Kimse yan çizmemiş, Rath'ın elinden diğerleriyle birlikte parmak kaldırarak bir kişiye yatak tahsis edeceğine dair söz vermekten başka bir şey gelmemişti. Fritze'nin odası boştu, bir süreliğine birini yerleştirebilirdi oraya.

Aksilik, bunu Charly'ye söylemeyi ihmal etmiş, ardından Ulaştırma ve Konaklama Dairesi'nden o tebligat gelmişti. Mektubu

35 Salı öğleden sonra 2'de Berlin'e varmamız bekleniyor = görüşmek üzere.

Charly açmış, Rath durumu açıklamaya çabalamıştı. Nafile.

"Böyle bir şeyi taahhüt etmeden önce bana sormaya gerek görmedin demek."

"Başka seçeneğim yoktu. Hem misafirperverliğimizin karşılığı olarak ufak bir miktar para da geçecek elimize."

"Her zaman seçeneği vardır insanın. Oy pusulasında tek bir parti ve tek bir aday yer almasına rağmen Mart ayındaki seçimlerde bile bir başka seçenek vardı. En azından ben oyumu Adolf Hitler'e vermedim."

"Ben de vermedim. Nasıl bir karşılaştırma bu şimdi?"

"Ama sen Nazilerin propagandalarına alet oluyorsun."

"Ne propagandası? Olimpiyat oyunları bu sonuçta, Nazilerin icadı değil ya. Almanya Cumhuriyeti'ydi onu Berlin'e getiren. Hatırlıyorum, sen de gurur duymuştun. Sevinmiştin de."

"İyi de, o günden bu yana Almanya'da bazı şeyler değişti, hatırlatayım. Müsabaka şimdi Naziler için biçilmiş kaftan."

Bir süre bu minvalde birbirlerine laf yetiştirdikten sonra Charly pes etmiş, itiraz etmekten vazgeçmişti. Ancak bunun sonuçlarının olacağını da söylemişti.

"Eve istediğin kadar Olimpiyat misafiri almakta serbestsin. Ben yokum ama. Onlar burada olduğu sürece ben olmayacağım."

Evet, bunu da söylemişti ama Rath ciddiye almamıştı. Ama Charly sabah işi ciddiye bindirmişti. Bir anda. Bavuluyla yatak odasından çıktığında öfkeli bir hali bile yoktu. Gerek de yoktu buna. Onun Moabit'e gitmesiyle Rath'ın canının yanacağını, yalnızlığın ona nasıl koyacağını bal gibi biliyordu.

Rath "öksüz kalmış" kahvaltı masasına oturup bir *Overstolz* yaktı ve bir süre Charly'nin tabağındaki ekmek kırıntılarını, kırmızı reçel damlalarını seyretti. Dakikalarca hareketsiz, sigarasından bir nefes bile çekmeden, sigaranın külü uzayıp parkeye düşene kadar öyle oturdu.

Sonra aniden ayağa kalkıp elinin tersiyle masadakileri bir hamleyle yere savurdu. Şangır şungur etti her şey, bir tabak kırıldı, yarısı dolu bir fincandan sıçrayan kahve duvar kâğıdında hoş olmayan lekeler bıraktı.

Ani kalkışıyla sandalyeyi de deviren Rath, önce masanın bacağı-

na, ardından büfeye bir tekme attı, içindeki tabaklar ve bardaklar şangırdadı, sonra parmak mafsalları acıyana kadar duvarı yumruklադı. Çaresizliğini ve öfkesini boş odaya haykırdı.

5

Charly banliyö treninden dışarıyı seyrediyordu; Tiergarten'daki ağaçların tepeleri önünden bir bir kayıp geçiyordu. Hiç öfke hissetmemesi şaşırtmıştı onu. Kızması için bir sürü neden vardı aslında. Gereon'un önceki gün öğleüzeri telefonda konuştuktan sonra "Reinhold'la bir bira içeceğiz, o kadar," diye fırlayıp evden çıkması. Sanki ertelenemez bir şeymiş, Reinhold Gräf'in arayıp Gereon Rath'la *Islak Üçgen*'de buluşmak istemesi buyrukmuş gibi.

Aslında Gereon'a kızamıyordu da, acıyordu daha ziyade. Reinhold Gräf onun Berlin'deki tek arkadaşı, görüştüğü tek insandı. Daha doğrusu, tekrar görüştüğü. Dostlukları yıllarca kesintiye uğramış, birkaç ay önce tekrar canlanmıştı. Charly Gereon'un namına sevinmişti. Reinhold ne kadar Nazilerle uzlaşsa, Prinz-Albrecht-Strasse'de çalışsa da kötü birisi değildi. Cinayet Masası'nda beraber çalışırlarken saygısı büyüktü ona.

Ve yine de onun kendisini yeni iktidar sahiplerine böyle teslim edişini bir türlü anlayamıyordu. İçten içe, hukukun olmadığı bir ülkede polis olarak yasa ve düzeni koruyamayacağını Reinhold bir gün görür diye umuyordu. Olsa olsa düzeni koruyabilirdi belki. Gereon ise bunu görmüştü bu arada, konuyu sık sık açmasalar da Charly farkındaydı bunun. Ama Gereon gerekli sonuçları çıkarmaya hazır mıydı bundan? Hayır.

Tren Charlottenburger Chaussee'yi geçerken Charly gözlerini kapadı. Doğu-Batı Karayolu'nu da süslemişlerdi o günlerde, tüm şehre hâkim olan şu olimpik halka ve gamalı haç yan yanalığını görmeye tahammülü yoktu. Gamalı haçlı bayrağın milli bayrakları olacağı fikrine hâlâ alışamamıştı. Bunu istemiyordu da. Gamalı haçlı bayrağın Olimpiyat'a katılan diğer 49 ülkenin milli bayrağının yanında sanki çok normal bir şeymiş gibi yer almasını kaldıramıyordu. İmparatorluk Spor Sahası'nda, sarayın önündeki bayrak

curcunasında, Knie'de,[36] Adolf-Hitler-Platz'da, her yerde. Hep de o saf beyaz Olimpiyat bayrağıyla dip dibe.

Bellevue İstasyonu'nda indi ve Spree'nin öbür kıyısına geçti. Greta'nın evde olup olmadığını bilmiyordu ama anahtarı vardı. Hâlâ. O evden çıkalı dört yıl olmasına rağmen. Yine de Spenerstrasse Gereon'la evli olup Charlottenburg'da oturduğu sürece yıllarca hep sığınağı olmuştu. Bir nevi her durumda acil çıkış kapısı. Greta, Charly'nin odasını kiraya vermemişti, paraya ihtiyacı yoktu. Charly birkaç kez yararlanmıştı bu konaklama imkânından. Ama birkaç haftalığına oraya tekrar taşınmak... İşte bu ilk kez oluyordu.

Evliliği olması gereken bir evlilik gibi değildi. İdeal evlilik nasıl olmalıdır, onu da bildiği söylenemezdi. Bildiği tek şey varsa, o da bir erkekle bir kadının kendisi ve Gereon Rath gibi sırlarının olmasının bir evlilik için iyi olmadığıydı.

Gereon'un ondan ne sakladığını bilmiyordu, ancak LKA'da çalışmaya başladığından beri evde artık eskisi gibi işiyle ilgili bir şey anlatmadığı kesindi. Anlattıkları da eften püften şeyler oluyordu. Kahvaltıda elindeki güncel vakayı didiklediklerı, mesai arkadaşları hakkında konuştukları günler çoktan geride kalmıştı. Ondan bir şeyler sakladığından o kadar emindi ki. Saklamak zorunda kaldığından.

Konu karşılıklı güvensizlik değildi, Naziler o kadar da zehirleyememişti evliliklerini. Ancak kafalarını meşgul eden, canlarını sıkan şeyleri de anlatmıyorlardı artık birbirlerine. Ve Gereon'un sırtında ağır bir yük vardı, o ne kadar gizlemeye çalışsa, bu yükü onunla paylaşmasa ya da paylaşamasa bile Charly farkındaydı durumun. Gereon'un kendi kendini yediği, bir şeylerin kafasını kurcaladığı gün gibi ortadaydı. Charly'nin içinde Gereon günün birinde bunlardan sonuç çıkarıp ona göre tavır alır diye bir ümit vardı. Belki polislikten istifa eder, artık kendilerinin olmayan bu devletle arasına mesafe koyardı. Peki sonra? Sonra ne olurdu? Charly'nin buna verilecek bir cevabı yoktu.

Spenerstrasse'de evin önünde bir limuzin duruyordu, dış dikiz aynalarına küçük Olimpiyat flamaları iliştirilmiş koyu yeşil bir Opel. Charly başını iki yana salladı. Gerçekten kaçacak bir yer yoktu, her yerde sallanıyordu şu mavi, siyah, kırmızı, sarı,yeşil beş

36 Ernst-Reuter-Platz'ın o zamanki adı – e.n.

halka, hem sadece bayrak direklerinde veya bina cephelerinde de değil, otomobillerde, pusetlerde, her bir Allah'ın belası bisiklette. Açılışa daha bir hafta olmasına rağmen gazeteler Olimpiyat dolayısıyla şehre gelen her bir takımı, her bir devlet adamını, her bir ünlüyü şimdiden şakşaklıyordu. Berlin iğrenç bir şekilde zom olmuştu. Charly şehri bu şekilde tanımıyordu.

Keşke bu tantanadan kaçmak için izne çıksalar, iki haftalığına Baltık Denizi'ne gitselerdi, Gereon'la ikisi. Ama tam tersi, Gereon Olimpiyat çılgınlığını evlerinin içine kadar sokmuştu.

Evleri.

Var mıydı öyle bir şey? Acaba kendisini Carmerstrasse'de gerçekten evinde hissetmiş miydi hiç? Yoksa onu asıl hissettiği yer Spenerstrasse miydi?

Zilde hâlâ *Overbeck/Ritter* yazıyordu. Charly kapıyı çaldı. Saatine baktı ve bekledi. On biri geçiyordu ama Greta için fark etmezdi, hele de pazar sabahları. Charly tam anahtarı aramak için elini çantasına atmıştı ki içeride bir ses, ardından da kapı zincirinin şangırtısı duyuldu, kapı aralığında Greta Overbeck'in şaşkın suratı belirdi. Saçı başı darmadağınıktı, üstünde sabahlık vardı ama sanki çoktan uyanmış gibiydi, ne akşamdan kalma ne de uykulu bir hali vardı. Olsa olsa şaşkındı.

"Sen misin?" dedi ve Charly'nin elindeki küçük valize baktı. "Bu saatte..."

"Rahatsız mı ediyorum?"

"Saçmalama. Asla. Gel içeri." Greta kapıyı ardına kadar açtı. "Seni beklemiyordum, o kadar."

Charly'nin elinden valizi aldı ve onun odasının kapısına bıraktı.

"Gel önce bir kahve içelim," dedi ve önden mutfağa doğru yürüdü.

Charly oturdu. Her zamanki yerine. Masada iki fincan duruyordu. İkisi de kullanılmıştı.

"Evet," dedi Greta suyu ocağa yerleştirirken, "anlat bakalım. Sevgili Gereon'un gene ne halt yedi?"

Charly hem soruyu hem ithamı duymazlıktan gelip fincanları gösterdi. "Dün akşam yukarıda bir kahveye ne dersin diye sorduğun kişi teklifi ciddiye almışa benziyor," dedi ve sırıttı.

"Pek öyle denemez. Kahve bu sabahtan." Greta başıyla banyoyu işaret etti. "Klaus burada daha," dedi. "Tıraş oluyor."

"Klaus mu?"

"Tanımazsın. Sen daha taksideydin."

Charly güldü. "Senden hiç iffetli, oturaklı bir kız olmayacak."

"Oturaklı sayılırım. On yıldır oturuyorum bu küçük şirin evde."

"O zaman bir üç hafta da benimle oturmak koymaz sana."

"Biliyorsun koymayacağını, anlaşmıştık seninle. Ama seni öbür hafta sonu bekliyordum."

Ocağın önünde duran Greta bir cevap bekler gibi başını çevirdi ama Charly omuz silkmekle yetindi. Kendisi de bilmiyordu artık neden dayanamayıp evden ayrılma gereği hissettiğini. Telgraf kavgasız gitmesi için iyi bir bahane olmuştu.

Greta, "Her zaman kapım açık, biliyorsun," diye devam etti Charly'den cevap gelmeyince. "Ayrıca o hergele sana kötü davranırsa gelip temelli yerleşebilirsin de."

Hergele dediği Gereon'du. Böyle terimleri artık şaka yollu kullansa da Greta'nın Gereon Rath'a hâlâ bir türlü ısınamadığı doğruydu. Hakkında fazla şey bilmesi ısınmasının önünde engeldi.

Charly, Greta'nın sözcüklerinin arkasında –kaygı mı, merak mı– her ne yatıyorsa gülüp geçiştirdi. "Bak sen, duyan da beni özledin sanacak."

"Özledim tabii hayatım."

"Bazen acilen bir erkeğe ihtiyacın olduğunu düşünüyorum."

"Niye? Var işte şu anda banyoda bir tane."

Charly bir *Juno* yakıp Greta'nın kahve yapışını seyretmeye koyuldu. İki-üç haftada bir başka bir adam... Kendisinin de böyle bir dönemi olmuştu. Greta'yla birlikte. Heyecanlı zamanlardı, ama o günleri tekrar yaşamak ister miydi, bilmiyordu.

İçeriden gelen suyun sesi ona evde Greta'yla yalnız olmadığını anımsattı. Banyoda musluk açılmıştı. Greta'nın yatıya kalan misafiri tıraş fırçasını sabunlamadan –veya daha başka ne yapıyorsa banyoda– önce konuşmalarına bir ara mı vermelerini beklemişti, ne? Dinlemiş miydi onları?

Her halükârda iki dakika sonra banyonun kapısını açan adamı mutfakta bir kadının daha bulunması hiç şaşırtmamıştı. Kapıda

durmuş, elindeki havluyla yeni tıraş ettiği çenesini kuruluyor, bir taraftan da pervasızca Charly'yi süzüyordu. Charly bundan hoşlanıyor muydu, yoksa tam tersi mi oluyordu, bilememişti. Bildiği tek şey varsa, o da bu davranışı küstahça bulduğuydu.

Sessizliği Greta bozdu. "Charly," dedi, "Klaus von Rekowski. Klaus, Charlotte Rath."

Adam havluyu omzuna atıp hafif bir reverans yaptı. Koyu saçları hâlâ ıslaktı biraz, ayrığı keskindi. Atlet adaleli göğsünde adeta gerilmişti. Allahtan pantolonunu giyinmişti, ama askıları iki yandan sallanıyordu. Bu da ona belirli bir hava veriyordu ki adam da bunun farkında gibiydi.

"Memnun oldum," dedi.

Charly cevap vermedi. O memnun olmamıştı ama. Adamın yakışıklı olmasına rağmen ya da belki de adam yakışıklı olduğu için. Sigarasından bir nefes çekip başıyla selam verir gibi bir hareket yaptı sadece.

Von Rekowski pantolon askılarını atletin üzerine geçirdi, Greta'nın yanına gidip yanağına bir öpücük kondurdu.

"Ben çıkayım artık," dedi. "Geç oldu."

"Öteberini unutma bu arada. Evime kapılanmaya çalışan erkeklerden hazzetmem."

"Öyle bir şey olmayacak, merak etme. Hem atletle sokağa çıkacak halim yok herhalde."

Bunları söylerken sırıtıyordu, belki de espri yapmıştı ama Charly bunu hiç komik bulmadı. Hele birkaç dakika sonra adamın üzerine giydiklerini gördükten sonra zaten artık gülecek hiçbir şey kalmayacaktı.

Siyah bir üniforma. Kırmızı pazubentiyle.

"Hanımlar," dedi ve parmağını üniforma kasketinin kenarına götürdü, "size güzel bir pazar günü diliyorum."

Bereket Alman selamını pas geçmişti ama bu dahi Charly'nin kapıldığı dehşeti dindirmedi, yüzünden belli olmaması için sigarasından medet umuyordu.

Greta'nın sevgilisi kapıyı çekip çıktıktan sonra ortalığı nahoş bir sessizlik kapladı. İki kız arkadaş mutfak masasında kahve fincanları önlerinde, oturmuş sigara içiyordu. Zemin katta sokak kapısının

kapandığını duydular. Aşağıda pencerenin önünde bir araba motorunun sesi duyuldu, ardından da kalkışı. Charly yeşil Opel'in kime ait olduğunu anlamıştı artık – Olimpiyat ateşiyle yanan bir SS'e, biricik en iyi arkadaşının en son kazanımı, Allah'ın belası bir Nazi'ye.

Sigarasını söndürüp kafasından geçenleri, kimse ağzını açmasa bile tepelerinde öyle asılı duran şeyleri tek tek söyledi.

"Sen ne yapıyorsun Allah aşkına?" dedi istem dışı yüksek bir ses ve kızgınlıkla.

Greta sigarasından bir nefes çekti. "Kimle istersem yatarım."

"Bir Nazi'yle de mi? Seni anlamıyorum. Onlarla ilgili fikrimizin aynı olduğunu sanıyordum. Almanya'ya yaptıkları, Almanya'yı ne hale getirdikleri..."

Greta sigarasını söndürdü. Charly'nin yüzüne bakıyordu artık. "Hâlâ aynı düşünüyoruz!"

"O zaman?"

Greta omuz silkti. "Nazi'den Nazi'ye fark var," dedi. "Klaus düzgün bir herif."

"Tabii. Adolf Hitler de köpeklere karşı çok şefkatli."

"Onu kastetmiyorum. Bulunduğu makam icabı partide olması gerekiyor. Zaman böyle."

"Ne makamı?"

"Klaus'un bize yardımı dokunabilir. Charlottenburg'daki pasaport dairesinde yüksek bir konumda."

"Yani? Ne demek istiyorsun?"

"Pasaporta ihtiyacımız olduğu oluyor zaman zaman, öyle değil mi? Müvekkillerin için. Veyahut da damgaya. Her neyse."

"Pasaport tabii ki işimize yarar ama her şeyimizi bilen bir Nazi asla."

"Elbette. Sen beni aptal mı sandın? Klaus tabii ki bilmiyor bir şeyimizi. Bilmeyecek de."

"Nasıl yardım edecek o zaman?"

"İşin o kısmını sen bana bırak. Böyle erkekleri idare etmesini bilirim ben. Bana yardım ettiğinin farkına bile varmayacak yardım ederken."

Charly o güne kadar Wilhelm Böhm ile girişikleri gizli işleri Greta'ya anlatmakla doğru mu yapıyorum diye hiç sormamıştı

kendine. Hep anlatmıştı, çünkü Greta İsveç pasaportuna sahipti ve bir İsveç vatandaşının sınır geçmeyle ilgili konularda yardımı dokunabilirdi. Ama o sırları asla amaçları doğrultusunda kullanmayı düşündüğü Nazilerle yatsın diye vermemişti ona.

"Haklısın belki de," dedi. "Ama dikkat et de tersi olmasın, yani sonuçta SS'e yardım eden sen olma. Ona yardım ettiğinin farkına varmadan."

6

Olimpiyat Köyü cehennemin bir ucundaydı. Buna rağmen Rath Buick'iyle Reichsstrasse'den dönüp resepsiyon binasının önündeki üç tane asker grisi otobüsle birkaç sivil otomobilin durduğu meydana girdiğinde hâlâ daha on beş dakikası vardı. Asfaltla yeni biçilmiş çimenlerin arasına bir çapraz çit çekilmişti. Rath aracı koyu kırmızı bir Ford'un yanına park etti. Araba olsa olsa en fazla iki yaşındaydı, bu demek oluyordu ki imalatı Köln'de yapılmıştı. Memleketiyle gurur duyuyordu ama bu duyguya şimdi biraz da haset karışmıştı. İkinci el aldığı kendi iki kişilik Buick'i on yılı devirmişti, bu da kendisini hissettiriyordu: Vanalar takır tukur ediyor, egzozdan teneke gibi ses çıkıyordu, ama kapsamlı bir revizyona yetecek kadar parası yoktu. Rath epeydir yıkatmadığı, hatta parlatmadığı için bej cilanın rengi iyice gitmiş, matlaşmış, kirlenmişti. Sabah güneşinde pırıl pırıl parlayan Ford'un yanında kendi Buick'i çirkin ördek yavrusu gibi duruyordu.

Rath arabadan inip şaşırtıcı bir modernlik ve sadelik sergileyen resepsiyon binasına yöneldi. Mimarinin Almanya'da o günlerde inşa edilen o şaşaalı yapılarla alakası yoktu. Göring'in Havacılık Bakanlığı örneğin; zamanında kentin en büyük binalarından biri olan Kraliyet Prusya Emniyet Müdürlüğü binası bile onun yanında otobüs durağı gibi kalmıştı.

Olimpiyat Köyü konuklarını sanki onları kucaklayacakmış gibi kollarını uzatmış elbise askısı şeklinde tek katlı hoş bir binayla karşılıyordu. Beyaz cephedeki fotoğrafçı dükkânı, berber ve postaneye ait bir dizi pencere bu içtenliği adeta daha da pekiştiriyor-

du. Kapının tepesinde bir çatı kulesi gibi yükselen küçük çan kulesindeki saat on ikiye sekiz kalayı gösteriyordu. Direkt kapı kemerinin üstündeki taş imparatorluk kartalının pençesine bir gamalı haç sıkıştırılmıştı; onun hemen altında ise omzunda filinta bir asker dikiliyordu. Rath gayriihtiyari selama durduysa da askerin davranışı sivilvariydi; hatta Rath maruzatını söylediğinde gülümsedi bile.

"Milletler Salonu'nda yardımcı olurlar," dedi ve sağ tarafı işaret etti. "Birinci kontuar."

Rath denileni yaptı ve uzun, kavisli, apaydınlık ve modern bir salona girdi. Salonun iki tarafı ahşap işlemeli kontuarlar ve Olimpiyat uluslarının bayraklarıyla bezenmişti. Birinci kontuarın üzerinde bir gamalı haç bayrağı asılıydı. Arkasında da bir subay duruyor, adam Chlorodont reklamı yaparcasına, hatta "Heil Hitler" değil de "İyi günler" dermişçesine gülümsüyordu. Rath'ın kâğıtlarını incelerken de, görev kimliğine, Nebe'nin imzaladığı transfer emrine bakarken de diş macunu gülümsemesinden vazgeçmedi.

"O sizsiniz demek. Başkomiser Franke yeni birisinin geleceğinden söz etmişti."

"Franke mi?"

"Kriminal karakolu şefi," dedi subay. "Şansınız var. Geçiş belgeniz elimde, hemen devam edebilirsiniz."

Üniformalı bankonun üzerinden bilumum Olimpiyat mekânlarına ve de Olimpiyat Köyü'ne girişi sağlayan bir kimlik belgesi uzattı.

"Bu yeterli olmuyor mu?" diye sordu Rath görev kimliğine işaret ederek.

"İmparatorluğun her yerinde geçerli, ama bizim sözümüzün geçtiği yerlerde değil," dedi subay ve tekrar diş macunu reklamına geçti. "Olimpiyat Köyü Silahlı Kuvvetler bölgesi."

Bir Hitler gençlik örgütü üyesine benzeyen, üniformasının renkleri atmış bir oğlanı eliyle yanına çağırdı.

"Teğmenim?"

"Başkomiseri Kriminal Karakolu'na götür," dedi teğmen.

"Emredersiniz."

Oğlan ikinci kez selam çaktı ve Rath'ın evrak çantasını almaya kalktı. Ancak Rath çantayı bu yardımsever hamleye teslim etmedi.

"Lûfen beni takip edin komiserim," dedi oğlan ve öne düştü. Üstündeki üniformayla izciyle asansörcü karışımı bir görünümü vardı. Ancak geçiş belgesini gördükten sonra ikna olan ikinci bir nöbetçinin dikildiği salonun sonuna kadar Rath'a eşlik etti. En dipte üzerinde sade harflerle *Kriminal Karakolu* yazılı bir kapının önünde durdular.

"Burası komiserim."

"Teşekkûr ederim."

Rath tam çocuğa komiye verir gibi bahşiş verip vermemeyi aklından geçiriyordu ki, oğlan sağ kolunu kaldırıp hazır ola geçti ve asker gibi bir "Heil Hitler" çekip yanından ayrıldı.

Rath az önceki o insani karşılamadan sonra gerçekten de Olimpiyat Köyü'nde Nazi soytarılığından eser olmadığını düşündüyse de o an bu düşünceden vazgeçti.

Kibarca kapıyı tıklatması üzerine sert bir "Girin"le Rath'ı içeri alan yazı masasının arkasındaki adam da onu memurlara zorunlu Alman selamıyla karşıladı. Rath zaten zarifliğiyle tanınmayan Nazi selamının bu kadar haşinini ömründe görmemişti. Başkomiser Franke bir şeye içerlemiş olmalıydı. Yahut da Kale'deki Başkomiser Böhm'den bile daha huysuz biriydi.

Rath kâğıtlarını masaya koydu.

"Kriminal Başkomiser Rath göreve amade."

Yelekli, sade bir gri konfeksiyon takım elbise giymiş olan Başkomiser Franke transfer kâğıtlarını ve görev kimliğini asık bir suratla inceledikten sonra hiçbir şey söylemeden geri uzattı. Rath beklentiyle adamın yüzüne baktı ama karşıdan bir tepki gelmedi. Adam tekrar masasının üzerindeki dosyalara döndü.

Rath omuz silkti, paltosuyla açık kahverengi şapkasını portmantoya astı ve boş masalardan birine oturdu.

"Orası olmaz," dedi Franke dosyadan kafasını kaldırmadan. "Mesai arkadaşım Krause'nin yeri o."

Rath kalktı ve hemen yanındaki masaya doğru yöneldi.

"... Orada da Kriminal Sekreter Lohmann..."

Bir tek köşedeki masa kalmıştı.

"O zaman benimki bu," dedi Rath ve o yöne seğirtti.

"O masa da Kriminal Sekreter Löhr'ün," dedi Franke homur homur.

Rath afalladı. Onu Olimpiyat Köyü'ne sokmak için binbir takla atan SD ona ofiste bir masa tahsis etmeyi unutmuş olabilir miydi?

Tam ağzını açıp bir şey söylemek üzereydi ki, Franke sözlerine devam etti: "Ancak mesai arkadaşım Löhr sizin yüzünüzden Cottbus'a atandığından onun yazı masası size ayrılmış olabilir."

Adamın keyifsizliğinin nedeni şimdi anlaşılmıştı. Rath Elstal Kriminal Karakolu'na takviye olarak filan gönderilmemişti, hatta onun yüzünden birisi koltuğundan olmuştu. Oturdu ve evrak çantasını yere bıraktı. Löhr'ün yazı masası bir Prusya kriminal polisine yakışır şekilde temiz, derli topluydu. Sağ tarafta telefon ve masa lambası, sol tarafta daktilo, ortada ise mürekkep lekesi kaplı bir sümen, onun da arkasında damga tutucu, cam küllük, mürekkep hokkası ve mürekkep silgisi. En solda duran sepetin en üstündeki kâğıt Gizli Devlet Polisi'nin durum raporuydu. Çekmecelerde de bir şeyler vardı. Anlaşılan Kriminal Sekreter Löhr apar topar, pılısını pırtısını toplayamadan gitmişti.

Birkaç dakika sonra, tam Franke'nin odaya saldığı o bunaltıcı suskunlukla cebelleşmek niyetiyle bir *Overstolz* yaktığında Rath diğer mesai arkadaşlarıyla tanışacaktı. Önce yirmili yaşlarının ortasında, paltosunu asarken merakla Rath'ı süzen sarışın zayıf bir genç girdi içeri.

"Tanıştırayım. Yeni mesai arkadaşımız Başkomiser Gideon Rath," dedi Franke.

"Gereon," diye düzeltti Rath.

"Lohmann, Erich, kriminal sekreter," dedi sarışın genç ve Rath'ı başıyla selamladı.

"Memnun oldum."

"Takviye edileceğimizden haberim yoktu," dedi Lohmann Franke'ye.

"Takviye filan edilmiyoruz. Rath Manni'nin yerini alıyor."

"O niye?" diye sordu Lohmann.

"Onu yukarıya sormamız gerekecek," dedi Franke ve tavanı işaret etti.

"Eh, umarım bütün kriminal sekreterler yüksek rütbelilerle takas edilmez," dedi Lohmann gülerek.

Rath zoraki gülümsedi.

"Eh o zaman," dedi kriminal sekreter ve eğilerek masanın üzerinden elini uzattı. "Birlikte uyumlu çalışmak umuduyla," dedi gülümseyerek. Ancak bakışlarına belli belirsiz de olsa bir güvensizlik ifadesi yerleşmişti.

Rath uzatılan eli kavradı ve sıktı.

"Bilmukabele."

"Rekorunuz ne?" diye sordu kriminal sekreter yerine oturduktan sonra.

"Anlamadım?"

"Löhr 100 metreyi 12,2 dakikada koşuyordu. Siz herhalde daha hızlısınızdır, öyle değil mi?"

"Bilmem."

"Yoksa koşucu değil misiniz?"

"Ben yalnız icap ettiğinde koşarım."

Lohmann bir an durdu, sonra bir kahkaha patlattı.

"Bu iyiydi. Şimdi düştü jeton. Cüssenize bakıp anlamalıydım. Yüksek atlama, değil mi? Kişisel rekorunuz ne? Hangi stili tercih ediyorsunuz? Makas mı, rulo mu? Yoksa şu yeni moda vücudu çıtanın etrafında döndürerek atlama mı?"

Rath boğazını temizledi. "Ee, galiba bir yanlış anlaşılma söz konusu. Ben atlet filan değilim, asayiş memuruyum. Güvenlik Polisi şefi ve Devlet Kriminal Polis Dairesi tarafından takviye olarak Olimpiyat Köyü'ne sevk edildim."

Kriminal Sekreter Lohmann aval aval baktı.

"Sporcu değilsiniz yani. Neden buradasınız o zaman?"

"Polislik yapmak için, siz ne zannetmiştiniz?"

"Eee, tamam da..." Lohmann şaşkınlığını gizleyemiyordu. "... hepimiz Olimpiyat Köyü'ne sevk edildik ama hem polis hem de sporcu olduğumuz için."

Rath omuz silkti.

Lohmann Franke'yi gösterdi. "Şefimiz, Başkomiser Franke 800 metreyi hâlâ 2 dakikada koşuyor, Kriminal Komiser Krause iki yıl önce Brandenburg Polis Örgütü'nde cirit atma şampiyonu oldu.

Ben ise kendi payıma kısa mesafe koşucusu olarak fena değilim, Löhr de öyle. Peki siz..." Hâlâ şaşkınlıkla Rath'ın yüzüne bakıyordu. "...Siz yani ... bunlardan hiçbirisiniz, öyle mi?"

"Bir zamanlar atlamada Ren şampiyonuydum. Çok oldu ama."

Lohman trene bakar gibi bakıyordu. Pek de uyanık birine benzemiyordu kriminal sekreter. "Ama Olimpiyat dalı değil o, değil mi?" diye sordu sonunda. Bereket durum daha da rezil bir hale gelmeden kapı açıldı ve içeriye izbandut gibi bir adam girdi; adam hem uzun hem de yapılıydı. Cirit atıcı Krause kentte hâlâ faaliyet sürdüren illegal barlardan birine çok rahat kapıcı olabilirdi ama anlaşılan polis teşkilatında kariyer yapmak daha çok işine gelmişti. Kas yığını Rath'ın tam karşısındaki yazı masasına oturdu ve Rath'ı başıyla selamladı.

"Memnun oldum, Krause," dedi, ancak Rath'ın cevap vermesine fırsat kalmadan tanıştırma işini gene Franke üstlendi. "Başkomiser Gideon Rath, yeni mesai arkadaşımız."

"Gereon," diye düzeltti Rath. "Eski bir Köln azizi. Akılda tutması kolay. Masanıza bıraktığım kâğıtlarda da yazıyor Franke. Küçük bir tavsiye: Okumak faydalıdır."

Franke kaşlarını kaldırdı. "Bak sen, yeni mesai arkadaşımız pek de dilbaz. LKA'ya minnettarız."

Rath'a son bir fesat bakış attıktan sonra tekrar önündeki dosyalara döndü. Lohmann da işe dalmış gibiydi. Krause, yani karşısındaki mesai arkadaşı ise masasındaki sepetten aldığı kâğıda hipnotize etmek ister gibi gözünü dikmiş bakıyordu. Franke'nin masasından yayılan boğucu sessizlik tekrar bütün odayı kapladı.

Rath kendisiyle ilgilenen kimse olmayınca masasındaki kalemlerle oynadı bir süre. Birden, "Sizin buradaki göreviniz ne?" diye sordu. Komiser Krause kafasını kaldırıp baktı ama sesini çıkarmadı. Onun yerine tekrar Başkomiser Franke cevap verdi.

"Okumak faydalıdır Başkomiser Rath," dedi elindeki ince dosyayı sağa sola sallayarak. "İlk önce Gizli Devlet Polisi'nin günlük raporunu gözden geçirip bizim devreye gireceğimiz bir durum var mı yok mu ona bakıyoruz. Sonrası ... meçhul. Yapacak iş çok. LKA sizi eğitimden geçirmedi mi? Yoksa Elstal'ı yan gelip yatılacak bir yer zannettikleri için mi gönderdiler sizi buraya? Eğer öyleyse Baş-

komiser Rath, hemen çıkarın onu aklınızdan."

"Sorumda yanlış anlaşılacak ne var, anlamadım Başkomiser Franke," dedi Rath. "Burada en iyi ense yapılacak yer neresi diye mi sordum ben size? Öyle bir şey anladıysanız en kısa zamanda kulaklarınızı temizletmenizi salık veririm."

"Kendinize gelin başkomiser! Rütbelerimiz eşit olabilir, ama ben yine de Kriminal Karakolumuzun kıdemli başpolis memuru, dolayısıyla da şefinizim."

"Tam da onun için sordum size en iyi ne şekilde nasıl destek olabilirim diye."

"İyi bir polis onu kendisi bilir."

"O konuda haklısınız. Uzun zamandır Kriminal Polis'teyim, kendimi meşgul etmesini bilirim. Ama bu ofiste sizin desteğinize ihtiyacım yok diyorsanız..." Rath paltosuyla şapkasını kaptığı gibi kapıya yöneldi. "Beyler, kusura bakmayın, size güzel bir işgünü diliyorum. Benim için bir görev bulacak olursanız çağırttırırsınız."

Bunları söyleyip çıktı. İstemezlerse istemesinler, ona göre hava hoştu. Bir sürü halledecek önemli işi vardı.

Rath resepsiyon binasının önünde durup köy meydanına baktı. Olimpiyat Köyü'nün üstünde gökyüzü hâlâ maviydi ama hava kapattı kapatacaktı. Zarif kıvrımlarla yeşil tepeye uzanan bir yolun sağında solunda dört düzeyli çatısı olan tek katlı küçük kırmızı evler sıralanmıştı. Aralarında kayın ağaçları vardı. Sol tarafta içine bir bar çatılmış yuvarlak bir taş ocağı, en tepede ise Olimpiyat Köyü'nün ana binası yükseliyordu: Berlin Evi, Milletler Kantini. Walter Morgan'ın öldüğü, mutfağında Amerikalı'nın yemeğine yüksek dozda Digitalis katılan bina.

Olimpiyat Köyü'nde atletlere yiyecek içecek hizmeti olduğu gibi Norddeutsche Lloyd'a verilmişti, aslına bakılırsa dışbükey bembeyaz cephesi ve çepeçevre terasıyla bu bina evden çok bir yolcu gemisini andırıyordu. Ancak inşaat sahibi Lloyd değil, Olimpiyat'tan sonra burayı kışla olarak kullanmayı planlayan Silahlı Kuvvetler'di. Ki bu da şimdiden görünür kılınmıştı: Çatıda beş Olimpiyat halkasının yanında tasarımı bizzat Hitler'e mal edilen, ortasına kartal yerine gamalı haç yerleştirilmiş İmparatorluk savaş bayrağı dalgalanıyordu. Bir barış köyünde sa-

vaş bayrağı – Rath'a göre bu bir tek ordunun marifeti olabilirdi zaten.

Yukarıya çıkarken tek takım elbiseli kişinin kendisi olduğunu fark etti; diğer herkesin üstünde ya eşofman ya da kâh orduya özgü o yeşile çalan gri, kâh Gençlik Şeref Hizmeti'ne özgü olimpik beyazı üniforma vardı. Rath gençlerden birine Amerikalıların kantinini sordu. Çocuk binanın sağ tarafını işaret etti.

"Hemen şurası, 12 numara. Terastan çıkılıyor."

Rath salona girdiğinde ortada kahvaltı masalarını toplayan tek tük garson dışında kimsecikler görünmüyordu. Köyün yeşilliğini gözler önüne seren pencere dizisinin karşısında ise banka kontuar duvarı misali başka bir pencere dizisi uzanıyordu; ancak burası kontuarların arkasında seçilen sıra sıra çelik tencere, tava ve kepçe yığılı, üzerinde beyaz önlük, bir adamın ocağın arkasındaki bulaşık makinesini doldurduğu bir mutfaktı.

Rath servis pencerelerinin birinin önünde durup ahşap tezgâhı tıklattı. Bulaşık makinesinin başındaki adam sesi neden sonra fark etti. Döndü, mutfakta yalnız olduğu halde kendisine seslenildiğine inanamaz, şaşkın bir hali vardı. Rath başparmağıyla gel işareti yapınca tıpkı önlüğü gibi sırılsıklam olmuş mutfak bezini omzuna attı ve tezgâha doğru yöneldi. Bulaşıkçı yanaştığında Rath kimliğini gösterdi.

"Rahatsız ediyorum..."

"Kripo'nun ne işi var burada?"

"Rutin sadece. Cumartesi günü öğleden sonraki elim ölüm olayıyla ilgili olarak öğrenmemiz gereken birkaç şey var da."

Bulaşıkçı Rath'ın yüzüne baktı ama bir şey söylemedi.

"Örneğin," diye devam etti Rath, "o saatte kimlerin mesaide olduğunu. Mutfakta, serviste, öğle yemeği ile ilgili daha başka hangi bölüm varsa işte, her yerde."

"Demek öyle. Porselen hamurunu kimin yaptığını da bilmek istiyor musunuz?"

Rath başka zaman olsa bu soytarıyı köşeye sıkıştırıp hakkından gelirdi ama şu anda kendini tutması gerekiyordu; Franke ile mesai arkadaşları istemedikleri o yeni elemanın arkalarından ne iş çevirdiğini bilmezlerse daha iyi olurdu.

"Cumartesi günkü nöbet çizelgesini görsem yeter ilk etapta," dedi o yüzden, "vardır değil mi öyle bir şey?"

"Tabii ki var nöbet çizelgemiz. Allah'ın kabilesi değil burası."

Rath cevap vermedi, sadece ıslak önlüklü adamı süzmekle yetindi. Bu da hemen etkisini gösterdi.

"Şefe sormam lazım," dedi bulaşıkçı. "Böyle bir şeye tek başıma karar veremem. Açıkçası eski nöbet çizelgelerini ne yapıyor, onu da bilmiyorum, yeniler şurada asılı, bakın."

Başıyla fayans duvara tutturulmuş karatahtayı işaret etti.

"Şefinizi nerede bulabilirim?"

"Arkada. Sigara molasına çıktı. Bizcileyin daha kahvaltı tabaklarını yıkıyoruz."

"O zaman beni şefinize götürün, sonra rahat rahat yıkarsınız bulaşığınızı."

Adam başını salladı, öneri anlaşılan hoşuna gitmişti. "Arkadan dolaşın," dedi, "size kapıyı açayım."

Az sonra ahşap kaplama duvarda ilk bakışta göze çarpmayan bir kapı açıldı, Rath mutfağa girdi ve bulaşıkçının peşine takıldı, iki tane ardiyeyi geçtikten sonra doğrudan dışarıya açılan başka bir kapının önüne vardılar.

"Şef şurada, arkada." Bulaşıkçı beyaz giysili, ayakta grup halinde sigara içip sohbet eden dört erkeği işaret etti. "Bıyıklı olan."

Bunları söyledikten sonra kapıyı kapattı ve mutfakta gözden kayboldu. Rath çardak gibi bir yere çıkmıştı. Ana kantinin iç avlusunda tıpkı cephede olduğu gibi çepeçevre balkon vardı, ancak buradakilerin kavisi dışbükeydi. Berlin Evi'nin görünmeyen diğer tarafıydı bu. Aynı şekilde kavisli, ama bir kat aşağıdaki kilere kadar uzanan yeşil avluya baktı. Arazi göz şeklindeydi.

Rath sigara içen adamlara yanaştı. Menjou[37] bıyığı olan adam, dörtlünün arasında aşçı kepi olmayan tek kişiydi, kafasında bir nevi kaptan şapkası vardı. Rath kimliğini gösterdi. "Şef siz misiniz?"

"Öyle diyorsanız öyledir." Kaptan elini uzatıp kendini tanıttı. "Pütz, Norddeutsche Lloyd'un catering sorumlusu. Size ne şekilde yardımcı olabilirim komiserim?"

"Başkomiser." Rath genzini temizledi. "Sigara molanızı bölmek

37 Amerikalı oyuncu Adolphe Menjou'nun meşhur ettiği bıyık şekli – e.n.

istemezdim. Kısaca bir baş başa görülebilir miyiz? Tamamen rutin bir sorgulama."

Pütz omuz silkti ve sigarasını söndürdü.

"Her şeyi konuştuk beyler," dedi aşçılara. "İşinizin başına dönebilirsiniz."

Az sonra Rath küçücük bir odada, küçücük bir yazı masasında catering sorumlusunun karşısında oturuyordu. Duvardaki not, fiyat listesi, mektup vesaireyle dolu kara tahta ise aksine kocamandı. Masanın üstünde bir not defteri dışında tek bir kâğıt parçası görünmüyordu. Onun dışında modern bir Siemens telefon, bir de ağır bir cam küllük vardı.

Pütz beyaz üniformasının ceketinin cebinden bir sigara tabakası çıkardı ve masanın üzerinden Rath'a uzattı. "İçiyor musunuz başkomiserim?"

Rath uzanıp bir tane aldı. "Evet."

Ancak sigarayı ağzına götürmeden önce burnuna tuttu. *Ernte* 23. Pütz eğilip Rath'a ateş verdi, ardından kendisi de bir sigara yaktı.

"Sadece tahmin yürütüyorum şu anda, konu cumartesi."

"Doğru. Nereden anladınız?"

"Yani. Kripo'nun kantinimizde birisinin ölmesi mevzundan başka bir nedeni olabilir mi bizimle konuşmak için?"

"Birisi değil işte. Bir Amerikan Olimpiyat kafilesi mensubu. Bu işi hassas bir hale sokuyor, o yüzden sizinle baş başa görüşmek istedim. Bu olayın doğal olarak fazla dillendirilmemesi gerekiyor."

"Evet, tabii."

"Yurtdışındaki yalancı basının Alman Olimpiyat organizasyonuna bir skandal atfedip yarışmaları itibardan düşürmek için her an fırsat kolladığını siz de tahmin edersiniz. O yüzden Amerikan basınından gelebilecek bütün sorulara karşı zırhımızı kuşanıp cevaplara hazır olmamız gerekiyor."

"Anlıyorum." Pütz bilmiş bir edayla başını salladı ve sigarasından bir nefes çekti. "Ben normalde yolcu gemilerinde çalışıyorum," dedi. "Oradan alışkınımdır böyle ölüm vakalarına. Tabii Norddeutsche Lloyd yolcuları huzursuz etmemek için her seferinde elinden geleni yapar. Bana güvenebilirsiniz. Aynı şekilde adamlarıma da. Andavallı değildir hiçbiri."

"İyi de," dedi Rath, "ben andavallıyım. Ama sizin ve adamlarınızın benim ve de Alman Güvenlik Polisi kadar gizliliğe önem vermesini takdirle karşılıyorum."

Sipo.[38] Bu yeni isme bir türlü alışamamıştı. Ancak içerisinde o telaffuz edilmeyen *Gestapo* sözcüğünü duyumsattığı için Kripo'dan daha ürkütücüydü, o yüzden de sık sık kullanmak hoşuna gidiyordu. Almanya'da Sipo Şefi Heydrich dendiğinde herkes bir duruyordu.

"Dediğim gibi, Amerika tarafından karşımıza çıkarılabilecek her türlü olasılık ve soruya karşı kendimizi sağlama almamız lazım," diye devam etti Rath. "O nedenle de Mister Morgan'ın ölümüyle ilgili bütün ayrıntıları kılı kırk yararak gözden geçirmemiz gerekecek."

Pütz başıyla onayladı.

"Bu yüzden bana cumartesi öğle mesaisinin nöbet çizelgesini takdim etmeniz çok işime yarar. Sipo'nun söz konusu olabilecek tanıklar konusunda bir fikri olur hem."

"Tabii." Pütz çekmeceyi açtı ve daktiloyla doldurulmuş, üzerinde elyazısıyla da birtakım düzeltmeler yapılmış bir tabela çıkardı. En yukarıda büyük harflerle CUMARTESİ, 25.7.1936, 12 NUMARALI KANTİN yazıyordu.

Pütz kâğıdı Rath'a uzatırken, "Aklıma gelmişti bu," dedi. "Ayrıca da haftalık saat ücretlerini hesaplamak için eski nöbet çizelgelerini hep saklarım zaten. Ama bunun işi bitmişti, buyrun götürebilirsiniz."

"Teşekkür ederim." Rath kâğıdı katlayıp ceketinin iç cebine soktu. "Güvenlik Polisi işbirliğinizi takdir edecektir."

"Memnuniyetle," dedi Pütz üstdudağının üstündeki Menjou bıyığı tebessüm kıvrımı şeklini alırken.

"Cumartesi gününün menüsü de lazım tabii," dedi Rath. Menjou tebessümü dondu. "Ha bir de malzemelerinizi nereden temin ettiğinizi de söylerseniz..."

Pütz kaşlarını havaya kaldırdı, tebessüm kaybolmuştu.

"Bu ne demek oluyor? Siz Norddeutsche Lloyd'u bozulmuş gıda maddesi kullanmakla mı itham ediyorsunuz?"

"Hayır, kesinlikle! Biz sadece bütün olasılıkları safdışı bırakmak

38 Sicherheitspolizei. Güvenlik Polisi – e.n.

istiyoruz. İğrenç dış propagandanın boy hedefi olmayalım istiyoruz. Dediğim gibi, sadece rutin. Polisin çalışma şekli bu. Çoğunlukla gereksiz ve de sıkıcı."

"Ve *başkalarına* angarya çıkarıcı," dedi Pütz. "Öyle bir liste yok tabii çekmecemde. Sorup soruşturmam lazım önce."

"Tamam," dedi Rath. "O zaman öğleden sonra uğrar alırım hepsini. Dediğim gibi, cumartesi günü öğle yemeğine konulan tüm malzeme, artı tedarikçilerin adresleri."

Sigarasını içi eğri büğrü izmarit dolu cam küllükte söndürdü, nöbetçi çizelgesini alıp kalktı.

"Anlaştık mı catering sorumlusu?"

"Tabii komiserim." Pütz de ayaklandı ve sağ kolunu havaya kaldırdı. "Heil Hitler."

"Heil!" Rath sağ kolunu o güne kadar hiç yapmadığı şekilde asker gibi kaldırdı ve odadan çıktı. Catering sorumlusunun onu mum gibi bir Nazi sanmasında hiçbir sakınca yoktu.

7

Kent değişmişti. Bunun tek belirtisi bina cephelerinde asılı bayraklar, adım başı üniformayla burun buruna gelmek veya insanların alışık olmadıkları bir kibarlığa maruz kalmaları değildi. Bir kere bu kibarlık Berlin'e uymuyordu, en azından kendisinin tanıdığı veya Amerika'da sözü edilen Berlin'e hükümetin antisemitizmi hiç üstünü örtmeden, açık açık gözler önüne serdiği, Yahudi'ysen artık çalışamayacağın, yaşayamayacağın, nefes bile alamayacağın bu kente uymuyor, yakışmıyordu.

Abraham Goldstein henüz hissetmemişti antisemitizmi. Bilakis Berlinliler, bütün Almanlar, hatta Hamburg'daki gümrük memuru dahi pasaportundaki bariz Yahudi ismine rağmen şimdiye kadar kendisine nezakette kusur etmemişlerdi. Belki *SS Manhattan*'la, yani Amerikalı Olimpiyatçılara Atlantik'i geçiren gemiyle gelmesi, yahut da sarışın refakatçisi, bütün erkeklerin bakışlarını üstüne çeken, herkesin suratında nazik bir tebessüm peydah olmasına sebep olan Marion'du bunun nedeni.

Veyahut da neredeyse bütün kentin Olimpiyat sarhoşu olmasından, adeta cinnet geçirmesindendi. Daha şimdiden, Olimpiyat'ın başlamasına bir hafta varken vitrinler Olimpiyat halkalarıyla bezenmişti; restoranlardaki menülerden şehir haritalarına, fincanlardan otobüs duraklarına, halkaların görülmediği tek yer yoktu. Ve iki otomobilden birini Olimpiyat bayrağı veya flaması süslüyordu.

Kimle karşılaşsalar herkes sanki açılışı iple çekiyor, kimse kabına sığmıyordu. Noe'li dört gözle bekleyen çocuklar gibiydi millet. Daha doğrusu hediyelerini Noel'den önce açan çocuklar gibi.

Son ziyaretinde kent gözüne daha bir hoyrat, daha bir pis, kaba görünmüştü. Ama aynı zamanda da daha özgür. En uygun sözcük buydu galiba. Tüm bu sahnelenen kepazelik, hatta insanların bu kibarlığı öyle zorlamaydı ki. Sanki Olimpiyat'ı sadece bayraklarla değil olağanüstü bir neşeyle karşılamak, kentteki yabancılara karşı aşırı kibarlık sergilemek birinci yurttaşlık göreviydi.

Evet, eski Berlin belki daha kaba, daha yabaniydi ama diğer yandan da sınırsız özgürlükler, çılgın bir gece hayatı kentiydi, ümit vericiydi. Bunu Amerika'da bile yaşamıyordu, ne Manhattan'da, ne Brooklyn'de ne de Atlantic City'de; bir bildiği vardı da böyle diyordu, oralardaki gece hayatını çok iyi tanıyordu çünkü. Ama bu Berlin kaybolmuştu, yerine bayrak ve üniforma haricinde her şeyin tıpatıp yerli yerinde durduğu ama yine de tamamen farklı bir kent gelmiş, eskisi yok olmuş, sanki yerine dublörü geçmişti.

Dönüp Marion'a baktı. Kadın küçük balkona çıkmış, sigara içiyor, otelin önünde olan bitenleri kavramaya çalışır gibi puslu sabaha bakıyordu. Bir süredir Goldstein ismini taşıyordu, Amerikan vatandaşlığına geçmişti ama Berlinli kalmıştı, memleketini görecek diye içi içine sığmamış, ancak bir gün önce o iple çektiği arkadaş buluşmasından erken erken otele dönmüştü. Üzerinde konuşmamıştı, huyu değildi pek ama bir şeylerin kafasını meşgul ettiği her halinden belliydi. Yolculuk boyunca hissettiği heyecan püf diye sönmüştü.

Goldstein aslında *Adlon*'da oda ayırtmak istemişti ama otel komple Olimpiyat'a tahsis edilmişti, ağzına kadar spor yetkilisiyle doluydu, onlar da bu yüzden Unter den Linden'de, az ötedeki pek tanınmayan ama biraz daha lüks sayılabilecek *Bristol* Ote-

li'ne yerleşmişti. Buna gerek var mıydı, hayır, *Excelsior* normalde onun her ihtiyacını karşılıyordu, beş yıl önce olduğu gibi yine orada kalabilirdi ama Marion'u onun bir zamanlar temizlikçilik yaptığı otelde yatırmak içine sinmezdi. *Bristol*'de onu temizlikçi, gece kulübü dansçısı olarak eskiden tanıyan yoktu ama Marion'un yine de içi rahat değildi.

Kahvaltı boyunca ağzını bıçak açmamış, sofradan hemen kalkmış, bir sigara yakıp süitlerinin küçük balkonuna çıkmıştı. Ardından Abraham Goldstein peçetesini kenara bırakmış, kalkıp karısının yanına gitmişti. Onun düş kırıklığını adeta iliklerinde hissediyordu. Halbuki bu yolculukla onu çok mutlu edeceğini düşünmüştü. Eski vatana, yeryüzünün en büyük spor etkinliğine, aynı zamanda da eskiye, *Excelsior*'da tanıştıkları zamana bir yolculuk... Marion'un sadece ağzını aramak amacıyla onu baştan çıkarmak istediği, ama olayların tamamen başka türlü geliştiği zamana...

Evlenmeyi hiçbir zaman düşünmemişti, hele Yahudi olmayan birisiyle asla. Ama Marion konusunda şanslıydı. Kadın vefakârdı, onu da, parasını da seviyordu ve soru sorma âdeti yoktu.

Başka birçok spor delisi Amerikalı turist gibi ceplerinde böyle bir yolculuğu, böyle bir oteli ve spor etkinliklerinin hiç de ehven olmayan biletlerini rahat rahat karşılayacak parayla Berlin'e Olimpiyat'a gelmişlerdi.

Bunun gerçeği tam yansıtmadığını Marion bilmiyordu tabii. O böyle şeyleri anlatmaz, Marion da sormazdı zaten. Karısını bu şekilde, yüzündeki o düş kırıklığıyla görmek o kadar üzüyordu ki onu. Belki de ilk gittikleri karşılaşmalardan zevk alır, morali yerine gelirdi. Çok istiyordu bunun böyle olmasını, tatili yarıda bırakıp dönmek kesinlikle söz konusu olamazdı.

Süitleri doğrudan bulvara bakıyordu. Ancak caddeye ismini veren ıhlamurlardan eser kalmamıştı. Refüje gölge veren o haşmetli ağaçların hepsi kesilmişti. Gerçi yenileri dikilmişti ama henüz o kadar güdüktüler ki, caddede göğe doğru yükselen bayrak direklerinin yanında neredeyse hiç görünmüyorlardı. Brandenburg Kapısı'ndan Schlossbrücke'ye kadar uzanan bir bayrak direği caddesi. Anlaşılan bu memlekette bayrak ağaçtan daha önemliydi. Oysa beş yıl önce böyle miydi?

Marion caddeyi seyrediyordu, Abraham onun da aynı şeyleri düşündüğünden o kadar emindi ki. Elini karısının omzuna koydu.

"Bugün şehir dışına çıkalım mı? Ne dersin?" diye sordu. "Bu şehirde artık ağaca pek önem verilmiyor galiba."

8

Ortalıkta tek tük eşofman, ama bereket bol bol sivil kıyafet, çok az üniforma görülüyordu. Rath Olimpiyat Köyü'nün ziyaretçi restoranına çekilmişti, burası dış dünyayla köyün iç dünyasının çakıştığı yerdi. Köyde kim bir sporcuyla buluşup yemek yemek ya da en azından bir fincan kahve içmek istese yolu muhakkak buraya düşüyordu. Lokal kelimenin tam anlamıyla bir buluşma yeriydi.

Rath koskoca salonda tek müşteriydi, masada tek başına oturuyordu. Mesai arkadaşlarının öğle yemeklerini nerede yediğini bilmiyordu, üçü beraber ona bir şey söylemeden çıkmıştı ofisten, gerçi ona göre hava hoştu. Ardından o da evrak çantasını kaptığı gibi çıkmış, karşısına karakola yakın bir mesafede bulunan resepsiyon binasındaki bu restoran çıkmıştı.

Restoranın işletmesi Norddeutsche Lloyd'da değil, Berlin'in köklü gastronomi şirketlerinden Hoffmann & Retschlag'a aitti. İşletmeleri arasında Rath'ın hiçbir zaman gitmeyi canının çekmediği Konzerthaus Clou, bir de pek de iyi anılar çağrıştırmayan radyo baz istasyonu restoranı bulunuyordu. Gerçi bu kötü anıların oradaki servisin iyi ya da kötü olmasıyla ilgisi yoktu.

Buraya zırt pırt gelinmezdi, bu şimdiden belli olmuştu. Kuşkonmazlı tavuklu pilava 2,5 mark vermiş, üstüne bir bardak Schultheiss için de 35 feniğini almışlardı, başkomiser maaşıyla burayla her gün başa çıkamazdı. Tatlıdan vazgeçip onun yerine bir sigara yaktı. 80 feniğe bir demlik kahve mi söyleseydi yoksa bira mı? Bira daha ucuzdu. Rath garsonu çağırıp siparişini verdi.

Ardından catering sorumlusunun verdiği nöbet çizelgesini açtı önüne. Öyle de çok isim vardı ki. Rath bir gariplik keşfeder umuduyla çizelgeye üstünkörü bir göz attı ama ilk anda gözüne çarpan bir şey olmadı.

Bütün tanıkları bizzat tek tek sorguya çekmeyi düşünmüyordu. Listeyi Güvenlik Hizmeti'ne iletecekti, onlar söz konusu kişilerin gelmişini geçmişini etraflıca araştıracak kapasiteye sahipti. Şayet aralarında potansiyel bir suikastçı veya siyasi açıdan güvenilmez biri varsa onları süzgeçten geçirmesini bilirdi. Haliyle Rath'ın işi de görülmüş olurdu.

Belki de her şey çabucak hallolur, birkaç güne kalmaz LKA'ya geri dönerdi. Karakoldaki o üç sinir tip aklına geldikçe bunu canı gönülden umuyordu da. Ama pek de ihtimal vermiyordu. Bir kere Tornow'un Walter Morgan'ın Alman İmparatorluğu'nun düzenlediği Olimpiyat Oyunları'nı sabote etme amacıyla zehirlendiği tezine inanmıyordu. Kasten zehirle öldürmeyle karşılaştırıldığında bir kaza, mutfaktaki herhangi bir ihmalkârlık veya benzer herhangi bir şey daha akla yatkın olasılıklardı.

Garson birayı getirdi, Rath evrak çantasından sabah kapının posta deliğine sıkıştırılmış halde bulduğu ince dosyayı çıkardı. Güvenlik Hizmeti'nin kısa süre zarfında Walter Morgan hakkında toparladığı tüm bilgiler bunun içerisindeydi.

Adam bayağı eskide kalan gençliğinde başarılı bir yüzücüydü. 1884'te Illinois/Cicero'da doğan ve adı sonradan Walter Morgan olan Walter Samuel Morgentau on sekiz yaşındayken New Illinois Athletic Club'a üye olmuş, çok geçmeden yüzücü olarak ilk başarılarını elde etmiş, ülke çapında düzenlenen 150 yard serbest stil şampiyonluk müsabakasında üçüncü, hatta ondan bir yıl sonra da ikinci olmuştu. Ancak St. Louis'teki Olimpiyat Oyunları'nda öncülüğü kendi vatandaşı Charles Daniels'e kaptırmış, hiçbir dalda madalya kazanamamış, Olimpiyat'tan bir yıl sonra, 1905'te evlenmiş, ismini Morgan olarak değiştirmiş, yüzücülük kariyerine son vermiş, bundan kısa bir müddet sonra Amateur Athletic Union'un yüzme bölümüne üye olmuş, orada sahip olduğu muhtelif yetkiler sonucu savaştan sonra AAU Yönetim Kurulu'na girmiş, ABD'yi temsilen Amsterdam ve Los Angeles'taki Olimpiyat Oyunları'na katılmıştı. Berlin'deki Olimpiyat ona her ne kadar nasip değilmişse de o zamana kadar Olimpiyatlarda sporcu olmaktan ziyade resmî görevli olarak yer almıştı. Morgan'ın yüzme sporunu sağlık nedenlerinden mi, bir kalp rahatsızlığı yüzünden mi bıraktığı bu dos-

yadan anlaşılmıyordu. Antisemitizm Amerikan spor dünyasında da bir rol oynuyor olabilirdi. Çünkü bu Güvenlik Hizmeti'nin dosyasında kalın kalın daire içine alınmış bir hususta. Walter Morgan Yahudi'ydi. En azından bir zamanlar. 1904'de Hristiyan olmuştu ama böyle biri SS'in dünya görüşüne göre gene de Yahudi sayılmaktaydı. Kalın dairenin açıklaması buydu. Ancak Rath'ın kafasını karıştıran kısım daha ziyade mezhepti. Morgan Yunan Ortodoks Kilisesi'ne kaydolmuştu. Rath az sonra Mrs. Morgan'ın kızlık soyadını görünce meseleyi anladı: Dimopoulou. Morgan eşiyle spor vasıtasıyla tanışmış olmalıydı, çünkü anlaşılan ön ismi o güzel Yunan adı Olympia olan karısı da gençliğinde aktif yüzücüydü.

Walter Morgan aktif spor kariyerine son verdikten sonra başarılı iş hayatına atılmıştı. Evlendikten sonra annesiyle babasının Cicero'da çalıştırdığı marketin vârisi olarak Şikago yakınlarında Blue Island adlı başka bir kasabada Amerika'nın savaşa dahil olmasıyla büyük bir atılıma imza atacak bir konserve fabrikası kurmuştu. Bu arada Morgan konserve fabrikalarının sayısını beşe çıkartmıştı. Peki adam bu kadar işinin arasında bu spor faaliyetlerine nasıl vakit buluyor, oradan oraya yollanıyordu? Morgan Şikago'nun mutena semtlerinden Kenwood'da şimdi geride kalan eşi ve iki oğlunun yaşayacağı bir de villa yaptırmıştı. Acaba onlara ölüm haberini kim ulaştırmıştı? Güvenlik Hizmeti mi? Onlarda uygun sözcükleri bulup haberi iletecek birisi var mıydı acaba? Büyük ihtimalle yoktu. Bu görevi dışişleri ya da organizasyon komitesinden biri üstlenmiş olmalıydı.

Rath sigarasını söndürüp dosyayı kapattı. Şu yaptığı işin bir anlamı var mıydı, onu da kestiremiyordu. Ya da bir cinayeti araştırıyor olmasının. Sonuçta bir zehirlenme vakasının da kazayla meydana geldiği çıkabilirdi ortaya, belki mutfakta birtakım hijyen kurallarına uyulmamıştı. Bir insanın sadece Olimpiyat Oyunları'nı sabote etmek amacıyla bu kadar ileri gidip adam öldürebileceğini bir türlü aklı almıyordu. Ayrıca onunla aynı masada yemek yiyen bir sürü başka insanın değil de Morgan'ın hedef alınması nasıl açıklanabilirdi?

Her neyse, Tornow'un tezi ne kadar ipe sapa gelmez ve paranoyak olsa da Güvenlik Hizmeti'nin söylediklerini yerine getirmek zorundaydı, başka seçeneği yoktu.

Birasını bitirip garsona el etti. Fiyatlar tuzlu olduğu için bahşiş bırakmadı. Evrak çantasını eline aldı, şapkasını ve paltosunu kaptı, nöbetçilerin önünden geçerek Olimpiyat Köyü'ne, orada da Milletler Kantini'ne girdi.

12 numaralı salonda öğle yemeğine ait son kırıntılar ortadan kaldırılmak üzereydi. Rath tıpkı sabah olduğu gibi personeli arka avludaki terasta sigara içerken buldu. Onu ilk gören Pütz aşçı ve garsonlardan oluşan gruptan ayrılarak yanına geldi.

"Sayın başkomiserim! Heil Hitler!"

Rath sağ kolunu hafif bükerek kaldırdı.

"Liste hazır mı?"

"Gerekli ilk adımları attım."

"Yani?"

"Yani hazırlanıyor. Bakalım mı ne kadar ilerlemişler?"

"Lütfen."

Pütz sigarasını ayağıyla söndürüp sağ eliyle mübalağalı bir hareketle davet eder gibi yaparak, "Buyrun, beni takip edin," diye ekledi.

Catering sorumlusu Rath'ı kilerlerin bulunduğu bölüme götürdü, ancak bu defa küçük ofise girmeyerek kar gibi bembeyaz vatkalı gömlekler giyinmiş adamların kâh telefonda konuşarak, kâh bir şeyler yazarak, kâh herhangi başka bir şeyle meşgul olarak oturdukları masaların sıra sıra dizili olduğu büyük bir salona geçtiler.

"Merkezî mutfak yönetimi," diye açıkladı Pütz.

"Pek bir denizcilik havası var."

"Mutfak komple Norddeutsche Lloyd'un elinde olduğu için. Bu adamlar normalde açık denizlerde çalışıyor."

"Ama şimdi karaya oturmuş bir gemide, öyle mi?"

"Öyle diyorsanız öyle olsun." Pütz'ün yüzünde yamuk bir gülümseme belirdi. En sonunda hararetle telefonda konuşan ve önündeki listeye çentik atıp duran sarışın zayıf bir delikanlının masasına vardılar.

"Ne kadar yol aldık Ruge?" diye sordu Pütz genç adam ahizeyi yerine koyduktan sonra ve genzini temizledi. "Hani kriminal polis için liste hazırlıyordunuz ya, onu söylüyorum."

"Öğleden sonra, demiştiniz. Şu anda onu yapıyordum."

"Mümkün olduğu kadar çabuk, demiştim Ruge. Kriminal polis soruşturması bunlar."

"Elimden geleni yapıyorum." Ruge evrak rafına uzanıp bir deste kâğıt aldı. "Cumartesi gününün menü planını şimdiden verebilirim. Malzeme ve tedarikçi listesini henüz bitirmedim. Deli pösteki sayar gibi bir iş."

Rath kâğıtları aldı. "En azından bir başlangıç," dedi. "Gerisini de iki saat sonra gelip alırım."

Pütz'ün hem kriminal polisin "kapora"yı ilk etapta yeterli bulmasından hem de sonunda ofisten çıkabildikleri için rahatlamış bir hali vardı.

Tekrar çardağa yanaştıklarında, "Sizin için yapabileceğim başka bir şey var mı başkomiserim?" diye sordu.

"Teşekkür ederim. İşinizin başına dönebilirsiniz." Elindeki kâğıtları sağa sola sallayarak, "Şimdilik yapacak işim var," diye ilave etti.

Köy meydanından dolaşarak resepsiyon binasına yöneldi, ancak karakol ve oradaki mesai arkadaşları aklına gelince yönünü değiştirdi. Yüzme salonunun arkasında küçük bir göl ve bir orman vardı. Rath göl kıyısına oturup menü planını incelemeye koyuldu. Cumartesi öğle yemeğinde Philadelphia Pepper Pot diye bir yemek görülüyordu, ne menemse, herhangi bir Amerikan spesiyalitesiydi muhakkak, yanında da sığır budu, Brüksel lahanası, havuç ve patates vardı. Egzotik, kazayla zehirlenmeye yol açacak bir şey yoktu yani. Ancak yine de bu yiyeceklerden birine Digitalis karışmıştı.

Rath kâğıtları evrak çantasına sokup önünde kıpırtısız uzanan gölü seyretmeye koyuldu. Kullanılan malzeme ve malzemenin tedarikçilerinin listesi hazır olana kadar biraz daha vakit öldürmesi gerekiyordu. Hafiften gözleri kapanıyordu, normaldi, gece hemen hemen hiç uyumamıştı, Charly eksikti yanında çünkü. Sigarayı göle fırlattı, çimlere uzandı, gözlerini kapayıp kendini burnunu ısıtan güneşe verdi.

Şlap diye bir sesle gözlerini açtı. Doğruldu, bir an nerede olduğunu kestiremedi. Bir köprüden çıplak erkekler suya atlıyordu. Kıyıdaki bir kulübeden çıkmışlardı, vücutlarından buhar fışkırıyordu. Rath dönüp elini çantaya attı. Köprüden atlamaya hazırlanan

çıplaklardan biri durdu ve ona baktı. Rath kendisini röntgenci gibi hissedince çimde yuvarlanarak biraz ötede duran şapkasını başına geçirip kalktı ve tekrar ormana girip köy meydanına doğru yürümeye başladı. Saatine baktı, beşe üç dakika vardı.

Kantinde akşam yemeği hazırlıklarına geçilmişti. Geçiş belgesiyle merkezî mutfak yönetimine kadar gidip zayıf delikanlının masasına vardı. Genç adam Rath'ı görünce telaşlandı.

"Bir saniye komiserim," dedi.

"Başkomiser."

Delikanlı kızardı ve gittikçe eli ayağı birbirine dolanır oldu, daktilonun tuşlarına makineli tüfek gibi vurarak son harfleri kâğıda geçirdi ve kâğıdı makineden çıkardı. İki sayfaydı, araya karbon kâğıdı yerleştirilmişti. Tayfa –ya da Norddeutsche Lloyd'daki rütbesi neyse– delikli zımbayı eline aldı, listenin orijinaliyle kopyasını iki ayrı dosyaya koyup Rath'a uzattı.

Rath, "Eyvallah," dedi ve dosyaları evrak çantasına sıkıştırdı.

Karakoldaki üç mesai arkadaşı sabahtan bu yana milim kıpırdamamışçasına masalarında oturuyordu. Lohmann ve Krause'den hiç ses çıkmadı, Başkomiser Franke ise Rath içeri girip de Kriminal Sekreter Löhr'ün masasına oturunca tek kaşını kaldırmakla yetindi. Çekmeceler hâlâ Löhr'ün öteberisiyle doluydu. Acaba ne zaman gelir toparlar götürürdü bunları? Masa artık Rath'ın masasıydı çünkü.

Sorunun cevabı birkaç dakika sonra kapıdan içeri girdi. İrikıyım, ceketinin altında adaleleri boğum boğum belli olan bir adamdı. Paltosunu ve şapkasını çıkarmaya yanaşmadan Rath'a dik dik baktı. Sonra Başkomiser Franke'nin önünde durup alaycı bir tavırla bir asker selamı çaktı, Lohmann ve Krause'ye doğru bir "Heil Hitler" gönderip kısaca başıyla selam verdi ve çekmecelerdeki ıvır zıvırı bir deri çantaya doldurmaya koyuldu. Tek kelime etmeden, bir kez bile Rath'a bakmadan. Masada oturan kişiyi görmüyormuş tavrıyla.

Rath da bir şey söylemeden ona yer açtı, sandalyesini birkaç santim geriye kaydırdı ve absürt sahneyi seyretmeye başladı. Alelacele koltuğundan edilmiş kriminal sekreter bütün prosedür boyunca halefine bir kez olsun bakmamayı gerçekten de başardı. Gitmeden Başkomiser Franke'nin önünde tekrar bir durup Hitler selamını verdi ve geldiği gibi aceleyle çıktı.

Rath başını iki yana salladı ve sandalyesini tekrar masaya yanaştırdı.

"Kriminal Sekreter Löhr'dü bu," dedi Franke gereksiz yere.

"Anca şimdi mi gelebildi?"

"Ben çağırdım." Franke saatine baktı. "Aslında Löhr'ün nöbetinin başlamasına iki saat var."

"O kadar geç yani?"

"Gece nöbeti," dedi Franke. "Siz üstleneceksiniz onu şimdi."

"Anlayamadım?"

"Nöbet çizelgesini görmediniz mi? Keşke baksaydınız. Yerine geçtiğiniz arkadaşımız Löhr bu hafta gece nöbetine verilmişti." Franke devam etmeden önce yüzünde muzipçe olması gereken ama ne yazık ki olamayan bir sırıtışla diğerlerine baktı. "Kulağımıza geldi, öğleden sonra ormandaki gölde biraz kestirmişsiniz, yeteri kadar dinlenmişsinizdir."

"İyi, tamam, demek gece nöbetim var," diye homurdandı Rath. "Sabah niye söylemediniz bunu?"

"Kusura bakmayın başkomiserim. Ama öyle alelacele çıktınız ki... Size nasıl ulaşacağımızı da bilemedik. Umarım okuyacak bir şeyler vardır yanınızda, böyle geceler bitmek bilmez çünkü."

Franke bunları söyleyip yerinden kalktı ve portmantoya doğru yöneldi. "Hadi arkadaşlar," dedi Lohmann ve Krause'ye dönerek, "gece görevlisi burada artık, biraz erken paydos edebiliriz."

Komiserle kriminal sekreter kalktılar. Krause diğerleriyle beraber karakolu terk etmeden önce en azından Rath'a dönüp kusura bakmayın gibisinden omuzlarını kaldırdı.

İşimiz iş demek bu mesai arkadaşlarıyla. Bir de gece nöbeti, öyle mi? Charly iyi ki terk etmişti evi. Her ne kadar Charly'yi düş kırıklığına uğratmak kadar zor bir iş olmasa da iptal etmesi gereken bir randevusu vardı yine de. Bir sigara yakıp ahizeyi kaldırdı.

9

O kadar emindi ki. Bir yandan da hiç değildi. Bu açık renkteki paltoyu tanımıyordu, keza şapkayı da. Aslında şaşılacak bir şey yok-

tu bunda, çünkü adamı aylardır gördüğü yoktu. Diğer yandan bu sallapati yürüyüş tarzı yalnız bir kişide vardı. Tamam da, Gereon Rath Olimpiyat Köyü'nde ne yapıyor olabilirdi? Cinayet araştırmak değil miydi onun işi? Ama Fritze daha olayın izini süremeden bej palto evlerin arasında kaybolmuş, Dave Albritton da *errand boy*'una seslenmişti.

Fritze o gün Amerikalı'ya şehirde eşlik etmişti. Albritton Gençlik Şeref Hizmeti üyesi Thormann'ın üstelik bir de doğma büyüme Berlinli olduğunu duymuştu ya, oğlan ona görülmesi gereken ne varsa göstermiş, taksisiyle, biletiyle, oraya buraya giriş ücretiyle ilgilenmiş, onun dışında anlatmış da anlatmıştı. Daha birkaç yıl önce yolculardan para dilendiği istasyonlarda beyaz üniformasıyla çalım sata sata bir Amerikalı turiste rehberlik yapmak öyle garip bir duyguydu ki. Sarışın beyaz çocukla uzun boylu siyah adam dikkat çekmişti doğal olarak, meraklı bakışlar üstlerinden eksik olmamıştı. Özellikle Fritze'nin göğsündeki Olimpiyat halkaları yüzünden birçoğu adamın Olimpiyatçı olduğunu tahmin etmişti muhakkak ama kimse bir şey sormaya cesaret edememişti. Sadece bir kişi yanlarına gelmişti, o da Albritton'u yüksek atlamacı Jesse Owens zannedip imza istediği için. Albritton da istifini bozmayarak beceriksizce tuttuğu kalemle gerçekten de Jesse Owens'in fotoğrafının bulunduğu bir karta üç tane çarpı çiziktirmişti. Fritze insan bu ikisini nasıl karıştırabilir, diye geçirmişti içinden. İmza avcısı muhtemelen zencilerin zaten hepsi birbirinin aynı diyenlerdendi.

Fritze yorgunluktan ve günün izlenimlerinden bitap düşmüş halde köye döndüğünde sabahki gözlemi tamamen aklından çıkmıştı. Schröder akşam yemeğinde laf açana kadar.

"Hakiki kriminal komiser, yeminle! Kriminal polisin yerini bilmiyordu, ben götürdüm."

Yemeği atletlerin kantininde değil, Olimpiyat Köyü'nün hemen yanında, aynı zamanda da konakladıkları astsubay sitesinde yiyorlardı. Fritze sekiz yataklı odayı masadaki öbür çocuklarla paylaşıyordu. Masanın başına koğuş kıdemlisi Rönnberg yerleşmişti.

Ancak kimseyi konuşturmadan kendi konuşan yine o ukala Schröder'di.

"Hanginizde jeton düştü?" diye ilave etti. "Karakolun yolunu bilmeyen bir kriminal polisten bahsediyorum."

"Ee, ne olmuş?" diye sordu Max, Fritze'nin Reinickendorflu arkadaşı. İki Berlinli bir yıl önce Nürnberg'de parti kongresindeki Hitler Gençliği kampında tanışmış, hemen canciğer dost olmuşlardı.

"Ne ne olmuş?" dedi Schröder. Sözcükler ağzından öyle bir tonda dökülmüştü ki, Max sanki dünyanın en geri zekâlı insanıydı. "Kafayı çalıştırın! Kombinasyon yapın! Adamın buraya ilk gelişiydi, her iddiaya girerim."

Beklentiyle etrafında göz gezdirdi, ancak kimse tepki vermedi.

"Hepiniz safsınız, ciddi söylüyorum." Schröder sesini alçalttı, komplo teorisi açıklıyor gibiydi. "Bana sorarsanız," diye ekledi manalı manalı, "bu bir tesadüf değil."

O anda bütün kafalar ona doğru döndü. Bütün oğlanlar, hatta yan masadakiler bile pürdikkat dinlemeye başladı. Fritze de kulak kesildiği için kendinden nefret ediyordu.

"Sanıyorum, bir uzman getirtmelerinin nedeni, şu yankinin ölümünde bir yamukluk olması. Yani..." Schröder sözlerine yapay bir ara vererek dinlenip dinlenmediğinden emin olmak istiyormuş gibi tek tek herkesin yüzüne baktı. "Bunun bir cinayet olması."

Bilmiş Schröder. Beş saniye olsun çenesini kapatamaz mıydı? Fritze'nin kafasından atmak istediği konu açılıvermişti işte. Üstüne üstlük şimdi bir de cinayet şüphesi lafını atmıştı ortaya.

Birden masaya ürpertici bir sessizlik hâkim oldu. Derken Maxe söz aldı.

"Saçmalama," dedi, "bir yerde bir cinayet işlendiğinde şişko Gennat gelir Cinayet'in aracıyla, yanında da bir sürü kriminal polis getirir, öyle tek başına birisi çıkıp gelmez yani."

"Sen nereden biliyorsun Körner?"

"Berlinliyim de ondan. Çocuğa sorsan bilir bunu."

Potsdamlı olan Schröder biraz bozulmuş gibi baktı, ama yine de bir cevap buldu.

"Belki ortalığı velveleye vermek istemedikleri için yalnız bir kişi göndermişlerdir, nereden bileceksin?"

"Schröder, Körner, birbirinizi yemeyi bırakın yoksa yine ceza yersiniz," diye araya girdi Rönnberg. Diğerlerinden birkaç yaş bü-

yüktü ve hep onları hizaya getirmesi gerektiğini düşünüyordu. "Eğer hakikaten köye bir cinayet masası memuru göndermiş olsalardı, adam Thormann'ı sorguya çekerdi, öyle değil mi? Sonuçta tanıklardan biri."

Hah, bir bu eksikti. Bütün bakışlar ona çevrilmişti şimdi.

"Ben tanık filan değilim," diye karşı çıktı Fritze. "Hiçbir şey görmedim. Ayrıca bugün bütün gün şu Amerikalı yüksek atlamacıyla beraberdim."

"Belki o yüzden sorguya çekmediler," dedi Schröder. Pes etmeye niyeti yoktu. "Seni bulamadıkları için! Yoksa alırlardı ifadeni."

"Onlar mı, o mu, bir karar ver. Az önce Güvenlik Polisi'nin sadece bir memur gönderdiğini iddia ediyordun."

Ancak geç kalmıştı, kantinin yarısının gözü gene Fritze'nin üzerindeydi.

"Muhakkak bir şey görmüşsündür," dedi Rönnberg, "oradaydın."

"Yemek salonundaydım ama Mister Albritton'a bir şey almak için. Olan bitenin farkında olmadım."

Rönnberg ısrarcıydı. "Garson Ehlers, ağabeyimin arkadaşı. Gençlik Şeref Hizmeti üyesi oğlanın hatta gidip doktoru getirdiğini söylüyor."

"Doğru. Beni gönderdiler de ondan. Bu işlerin nasıl olduğunu biliyorsunuz. Biz bu köyün odacılarıyız."

"Olay sırasında orada değildin sanıyordum, dün öyle anlattın bana."

"Abuk sabuk konuşma. Öyle bir şey söylemedim. Bir şey görmedim dedim, o kadar."

"Ama doktordan neden hiç söz etmedin?" diye sordu Schröder. "Heyecanlıymış." Diğerleri aynı fikirdeymişçesine mırıldandı. Bazıları onaylar gibi başlarını eğdi. "Hiçbir şey yokmuş gibi yapman tuhafıma gidiyor," diye ekledi Schröder.

"Sizin için bu kadar heyecanlıysa: Doktora gittim ve haber verdim. Sonra da Mister Albritton'un yemeğini ve Cola'sını götürdüm. Bu kadar. Memnun musunuz?"

Fritze'ye kendi davranışı epey kaprisli geldi. Tedirgindi işte. Bu arada diğerleri, ceylanı köşeye sıkıştırmış kurt sürüsü gibi kurbanlarının çevresini sarıvermişti. Onlara veremeyeceği bir şeyin bek-

lentisiyle hepsi gözünü dikmiş ona bakıyordu. Maxe dahi merakını gizleyemiyordu.

"Allah kahretsin," dedi Fritze, "bildiklerim bu kadar. İsterseniz Rönnberg'le beraber hepimiz şu Ehlers'e gidelim, bakalım kendisi ne görmüş, soralım."

Ancak bunları söylerken böyle bir karşılaşmada kendisinin hiçbir şekilde bulunmaması gerektiğinin farkına vardı. Ehlers kimdir, nedir, onu gördü mü, kendisiyle konuştu mu, bunları bilmediği gibi, garsonun Fritze Thormann'ın o zamana kadar anlattıklarından çok farklı bir hikâye anlatma tehlikesi de vardı.

Ancak Fritze'nin şimdi söyledikleri etkisini göstermiş, öbürleri didiklemekten vazgeçmişti. Nitekim bakışlarında, etrafını saran, yavaş yavaş kalkıp yatakhaneye doğru yollanan bütün çocukların bakışında ufak bir güvensizlik kırıntısı kalmıştı. Bazısı kapıda bir daha dönüp yüzüne baktı. Güzel bir duygu değildi. Fritze kendini birden en azından aynı üniformayı taşıdıkları için aslında ülküdaşları olmaları gereken bu oğlanların arasında bu gruba ait değilmiş gibi hissetti. Bu duyguyu tanıyor ve ondan nefret ediyordu. Dahası, müthiş korkuyordu da ondan.

10

Adam belki biraz yaşlanmıştı ama çok da değişmemişti. Charly beş yıl önce tanıdığında da Manfred Oppenberg yaşlıydı zaten, az daha da kiloluydu belki. Sinema sektörünün etrafı hep genç kızlarla çevrili kodamanlarındandı. Hayat doluydu, enerjikti, yaratıcıydı, belki her zaman yasalardan yana biri değildi ama vatanına ve şehrine karşı vefakârlığı tamdı. Cumhuriyet yıllarının fokur fokur kaynayan Berlini'ne fevkalade yakışan bir tipti.

Adamın solgun yüzüne bir-iki fazla endişe kırışığı yerleşmişti. Şimdiye kadarki yaşamını terk etmek zorunda kalmış, yerine henüz yenisini koyamamıştı. Sinema endüstrisi serilip serpilmediğinden mi? Aksine, Goebbels'in desteğiyle sektörde inanılmaz paralar dönüyordu. Asıl neden Yahudi olmasıydı.

"Sorun," dedi, "ülke dışına çıkmama izin vermemeleri, yanım-

da kaç para olduğu değil. Geçende eski dostları görmeye İsviçre'ye gidecektim, yanımda döviz olarak sadece 20 mark vardı, o kadar. Alman sınır polisleri ona rağmen gerisingeri gönderdiler beni. Tabii bu arada sözde ucube Yahudi ırkı hakkında bir-iki laf etmeden de duramadılar. O hödük Suebyalıların kendileri doğru dürüst Almanca bilmiyor ya, neyse."

Dedektif Wilhelm Böhm'ün ofisinde oturuyorlardı, mesai saatini çoktan geçirmişlerdi. Konuştukları şeylerin dedektif bürosunun resmî işleriyle de ilgisi yoktu. Manfred Oppenberg daha birkaç gün önce bulmuştu onları. Fransa'ya gidebilen bir meslektaşının tavsiyesi üzerine gelmişti.

Böhm genzini temizledi. "Sizi doğru mu anlıyorum Herr Oppenberg, sizin derdiniz göç etmek değil de, sadece..."

"Evet," diye sözünü kesti Oppenberg. "Ben Berlinliyim, evim burada, ne yapacağım ben başka yerde? Derdim, beni yurtdışına bıraksınlar, rahat rahat da döneyim."

"Ama artık Almanya'da çalışamazsınız," diye araya girdi Charly.

"Ne olmuş? Paris'te de yapımcılık yapabilirim, Prag'da da. Ancak bunun için yurtdışına çıkmam gerekir, ama izin vermiyorlar."

"Sizi doğru anlıyorsam, sahte pasaport istiyorsunuz."

"Evet."

"Ama dışarı çıkarak kendinizi güvence altına almak istediğinizden değil, düzenli olarak girip çıkabilmek için."

"Aynen öyle. Bana sınırda normal insan gibi davranılsın istiyorum, vebalı gibi değil."

"Bunun nasıl riskli bir iş olduğunun farkında mısınız? Biz normalde servetinin mümkün olduğu kadar büyük bir bölümünü yurtdışına transfer etmek ve sınırı sorunsuz geçmek isteyen insanlara yardım ediyoruz. O yüzden de birkaç kez sahte belge düzenlediğimiz oldu ama yalnız bir sefer kullanılmak üzere. İnsanlar yurtdışına adım attıktan sonra o kâğıtlara bir daha ihtiyaçları olmadı. Zaten çok da riskli olurdu bu. Size tavsiyem, aynısını yapmanız. Yurtdışına gidin ve orada yeni belgeler edinin. Paranız da zaten çıkmış olacak."

"O kadar da çabuk olamıyorsunuz Fransız ya da Çekoslovak vatandaşı. Hem ben Alman'ım yahu. Günün birinde devranın değiş-

meyeceği ne malum? Savignyplatz'daki parklarda *Yahudiler oturamaz* yazıyordu, bakın kaldırıldı o tabelalar. Stürmer vitrinleri de aynı şekilde. Artık hiçbir yerde *Yahudiler bizim bahtsızlığımız* cümlesini okumak zorunda kalmıyorum."

"Kötümserlik yapmak istemiyorum da Herr Oppenberg," dedi Charly, "hükümetimizin propagandasına da kanmayın. Dışarıda yeteri kadar kanan var zaten. Olimpiyat Oyunları devam ettiği sürece, yani birkaç hafta Berlin kendisini yine modern, ufku genişmiş gibi gösteriyor. Ama şunu unutmayın: Olimpiyat ateşi söndüğü an eski tas eski hamam devam edecek, hatta her şey daha da kötüye gidebilir."

Oppenberg omuz silkti.

"Bilmiyorum. Hadi öyle oldu diyelim. Hitler beni vatanımdan nefret ettirip gönderdi sanmasın, ona o zevki tattırmam. Burası *benim* vatanım, o ipsiz sapsız Avusturyalı'nın değil. Geldiği yere geri dönsün. Herifi yıllar önce sınır dışı etmeleri lazımdı, nutuklarını Viyana'da, Linz'de atardı o zaman ancak."

"Hoşnutsuzluğunuzu anlıyorum Herr Oppenberg," dedi Böhm, "ama bu kafanıza koyduğunuz şeyi yapmayın derim. Çok riskli. Şu anda elimizde belgeleri bu kalitede düzenleyecek bir sahte pasaportçu yok. Sınırda bir daha bir daha göstereceğiniz bir sahte pasaportla yakalanma tehlikesi çok büyük."

"Bu riski göze almaya hazırım. Yoksa kapınızı çalmazdım."

"Ama bununla bizim de başımızı belaya sokarsınız. Gestapo'nun eline düşerseniz neler olur, haberiniz var mı?"

"Korkmayın, gammazlamam sizi."

"Bunu söyleyenler oldu zamanında. Columbiahaus'a düşene kadar. Sonra da öttüler."

"Mutabakata varamayacağız yani, öyle mi?"

"Meseleyi tekrar bir enine boyuna düşünelim." Böhm ayağa kalktı. "Sizi haberdar ederiz Herr Oppenberg."

Film yapımcısını kapıya kadar götürüp uğurladı.

"Eee?" diye sordu Charly, Böhm tekrar oturup yüzü düşünceli bir hal alınca. "Ne diyorsunuz?"

Böhm homurdanarak anlaşılmaz bir şeyler söyledi, kafasını istemi dışında bir sağa bir sola sallıyordu.

"Olacak şey değil," dedi sonunda. "Adam göç etmek niyetinde değil, sahte belgelerle kafasına göre girip çıkmak istiyor."

"O kadar da imkânsız bir şey mi bu, bilmiyorum," diye yanıtladı Charly. "Oppenberg her insanın yapmaya hakkı olması gereken bir şey istiyor: özgür hareket etmek. Asıl olmaması gereken, bunun yere göğe sığdırılamayan o yeni Almanya'mızda artık mümkün olmaması."

"Doğru," dedi Böhm. "Bunu ben de biliyorum. Ama zaman böyle, buna karşı elimizden ne gelirse yapıyoruz. Ancak bu kafayla...", başını bir kez daha salladı, "anında enselenir. Sırf kendisi de değil, hepimiz."

"Kararınızı vermiş gibisiniz."

"Aslında öyle. Ama tabii ki sizin de fikrinizi duymak isterim."

"Bilmiyorum," dedi Charly. "Bir yandan haklısınız. Öte yandan adamı da anlıyorum. O da herkes gibi rahatça seyahat etmek istiyor. Zaten filmlerini dışarıda çekmeye mecbur bırakıldı, hiç olmazsa doğup büyüdüğü şehre sırt çevirmek istemiyor."

"İyi de, Manfred Oppenberg gibi birisi için bunun mümkün olmadığı bir dönemden geçiyoruz."

Charly kendisinin de bu ülkede nasıl bir yabancılık hissine kapıldığını düşündü. Buna rağmen hiçbir şekilde yurtdışına gitmeyi geçirmiyordu aklından. Çünkü Berlin'e, Prusya'ya, Almanya'ya bağlılık hissediyordu. Burası vatanıydı ve onun günün birinde rotayı değiştireceği umudundan vazgeçmek işine gelmiyordu. Bütün dünyayı evi gibi gören, isterse Stokholm'de, isterse Berlin'de oturup istediği pasaportu gösteren Greta'ya öylesine imreniyordu ki.

"Ne yapmamız gerekiyor sizce?" diye sordu. "Sadece vatanını seviyor diye Manfred Oppenberg gibi birini yarı yolda bırakmak olur mu?"

"Kimseyi yarı yolda bıraktığım yok. Ama adamı göz göre göre tehlikeye de atamam. Herhalde onu film çektiği şehirlerden birine göç etmeye ikna etmek gerekecek. Öyle bir karara varırsa seve seve bir pasaport ayarlarım. Bir sefer kullanılmak üzere."

"Hımm, en iyi çözüm bu gibi görünüyor. Ancak korkarım Oppenberg gibi birini buna ikna etmek güç."

"Onda haklısınız Charly," dedi Böhm ve yüzüne baktı. "O yüzden de bu görevi sizin üstlenmenizin en iyisi olacağını düşündüm."

11

Gräf gelmiş onu bekliyordu. Buluşma yeri önceki akşam randevulaştıkları Üçgen değil, bu sefer Leipziger Strasse'deki Aschinger'di. Gräf'in önünde dumanı tüten bir kahve, bir de yarım hıyar turşusuyla süslenmiş ciğer salamlı francala duruyordu. Bir SS teğmeninden ziyade öğle teneffüsünde teftişe çıkan bir başöğretmen havası vardı. Rath onu şimdiye kadar hiç üniformayla görmemiş, ona o kılıkta ne Üçgen'de, ne de pek nadir uğradığı Prinz-Albrecht-Strasse'de rast gelmişti. Gözünde canlandıramıyordu bile. Kısacası Reinhold Gräf'in dış görünüş olarak SS'le hiç alakası yoktu.

Rath SS'te kaç kriminal memur olduğunu bilmiyordu, bildiği bir şey varsa, o da sayılarının giderek arttığıydı. Üniforma giymiyorlardı, ancak üstlerinde polis mertebesinin yanında bir de SS rütbesi taşıyorlardı. Rath SD'de, dolayısıyla da SS'te hizmet verdiği halde bu adımı atmayı reddediyordu, parti üyesi olmadığı gibi herhangi bir Nazi örgütüne, SS'e de, SA'ya[39] da, hatta NS Sürücü Birliği'ne bile mensup değildi, eski mektep bir kriminal memurdu. Öbür çalışma arkadaşları ne yaparsa yapsın, öyle de kalacaktı.

"Hamile misin?" dedi Gräf'in yanına yanaşırken turşulu francalayı işaret edip. Limon gibi ekşi bir gülümsemeye yol açtığı için içten içe sevindi, paltosuyla şapkasını astı ve onlara doğru hamle yapan garsona bir kahve söyledi.

"Şakayı bırak şimdi Gereon," dedi Gräf. "Yarım saat içinde Wilhelmstrasse'de olmam lazım. Planladığımız şekilde dün akşam Üçgen'de buluşabilseydik iyi olacaktı. Şu an bu telaşa gerek kalmayacaktı."

"Ne yapsaydım? Bana gece nöbeti yazacaklarını nereden bilebilirdim?" Rath Gräf'in masasına oturdu. "Biraz daha iyi hazırlan-

39 Sturmabteilung: Fırtına Kıtası. Nazilerin alt ve alt-orta sınıflara dayanan militan paramiliter taban örgütü.

saydınız. Üstüne üstlük mesai arkadaşlarım aralarından biri benim yüzümden Olimpiyat Köyü'nden kovulduğu için bana müthiş kızgın."

"Kuşku uyandırmadan seni oraya sızdırmak zaten başlı başına zordu. Her şeyin hızla hallolması gerekiyordu. Girdin ya, önemli olan o." Gräf kahvesinden bir yudum aldı. "Eee? Var mı bana vereceğin bir şey?"

Rath evrak çantasından nöbet planıyla listeleri çıkardı.

"Buyur. İsimleri iyice bir inceleyin derim. Hepsini, özellikle de öğle mesaisinde olanları. Eğer aralarında bir sabotajcı varsa siz mutlaka onu ortaya çıkarırsınız. SD hakkında inanılmaz şeyler duyuyorum."

Gräf listeyi eline alıp ekmeğinden bir ısırık aldı. "Başka?"

"Sağ olsun ana mutfak cumartesi günü saat on ikide kullanılan malzemenin, bir de tedarikçilerin listesini çıkardı."

"Evet?"

"Olağandışı bir şey çarpmadı gözüme. Ama tedarikçileri belki siz de bir gözden geçirirsiniz. Bakarsın bir konserve fabrikasının altından komünist bir direniş yuvası çıkar. Öyle bir şey varsa siz onu muhakkak bulursunuz."

"Peki," dedi Gräf ve kâğıtları kendi evrak çantasına sıkıştırdı, fincanın dibindeki kahveyle francalayı mideye indirip kalktı. Alman selamı filan vermeden. Sonuçta tesadüfen kahvaltıda karşılaşan iki sivil görünümü sergilemeliydiler.

Gräf Leipziger Strasse'ye çıkmıştı ki, garson Rath'ın kahvesini getirdi.

"Arkadaşınız gitti mi?" diye sordu.

Rath evet anlamında başını salladı.

"Hesabı siz ödeyeceksiniz o zaman."

"Öyle görünüyor."

Rath kahvesinden kocaman bir yudum aldı. Bu bile onu uyandırmaya yetmemişti. Aslında uyandırmasa da olurdu. Carmerstrasse'de biraz kestirme fikri keyfini yerine getirmişti. Olimpiyat Köyü'ne ta akşam gidecekti. Gene gece nöbetine. Önemli bir şey olmadığı halde birinci gece doğru dürüst uyuduğu söylenemezdi. Ne gece yarısı kol saatim çalındı diyen bir atlet çıkmış, ne sükûnu bo-

zan bir gürültü ne de farklı uluslardan sporcular arasında arbede yaşanmıştı. Telefon bir kere bile çalmamıştı.

Rath bir süre ana mutfaktaki çalışkan Herr Ruge'nin hazırladığı kâğıtlara göz atmış ama bir ipucu bulamamıştı. Arada gözleri kapanıyor gibi olunca da iki sandalyeyi birleştirip kendine bir yatak çatmıştı.

Başkomiser Franke sabah gelip nöbeti ondan teslim almıştı. Ancak Rath'ı hemen salmamış, yazılı rapor istemişti. Rath o yüzden Gräf'le olan kahvaltı randevusuna biraz geç kalmıştı. Kale'deki eski şefi Böhm şu Franke'nin yanında masum kalırdı.

Rath otomobili Carmerstrasse'de park edip arabadan indi. Kapıcı Bergner'e başıyla kısaca selam verip merdivenleri çıktı. Daha basamaklarda cebinden çıkardığı anahtarla kapıyı açtı. Sabahın köründe bitap eve gelmek hayli tuhaf bir histi. Şapkasıyla paltosunu portmantoya astı, ayakkabılarını çıkardı ve oturma odasına geçti. Canı konyak bile istemiyordu. Elbiseleriyle yatağa düştü ve hemen uyudu.

Kapının ziliyle rüyadan uyandığında ne kadar uyuduğunu kestiremedi. Henüz sersem gibiydi, daha birkaç dakika önce kendileriyle konuşmaya kalkar kalkmaz yolunu değiştiren ya da aniden yok olan beyaz üniformalı görevlilerle dolu labirent gibi bir yolcu gemisindeydi. Labirentten çıkmaya uğraştıkça geminin içlerine doğru yuvarlanmış, en sonunda da kendisini cehennem sıcağının hâkim olduğu makine dairesinde bulmuştu.

Uyandığında güneş gözlerini aldı. İyice yükselen güneş tam suratına vuruyordu. Saate baktı. Yarıma gelmişti. Tekrar zil çalınca doğruldu. Kim olabilirdi? Gräf'in dışında kimse onun evde olduğunu bilmiyordu. Normalde bu saatte çalışıyor olurdu. Teğmen bir şey mi unutmuştu acaba? İlk sonuçlar mı geçmişti eline? Yoksa SD'den yeni talimatlar mı getirmişti?

Rath eliyle buruşmuş elbisesini şöyle bir düzeltti, parmaklarıyla saçını hale yola soktu ve kapıyı açtı. Üstünde masmavi bir takım elbise, kafasında yuvarlak bir hasır şapka ve yüzünde kendinden emin bir tebessümle tıknaz bir adam duruyordu karşısında. Yanında da küçük bir valiz.

Adamı bir anda sigorta temsilcisi filan zanneden Rath kapıyı ka-

pamaya yeltenmişti ki diğeri şapkasını eline alıp konuşmaya başladı.

"Mister Rath?" dedi. "*Nice to meet you in person.*[40] Frank Müller, Pittsburgh, Pennsylvania."

Allah kahretsin, Olimpiyat yankisiydi bu! Onu tamamen unutmuştu. Fritze'nin odasındaki yatağın çarşafını bile değiştirmemişti daha.

"*Oh, yes, of course!*" Rath elini uzattı. "*Welcome to Berlin!*"[41]

Yanki sevinçle Rath'ın sağ elini iki eliyle kavrayıp sıktı. "*May you show me our rooms, that I will catch up with the rest of us.*"[42]

"*I beg your pardon?*"[43]

"*Well, my family. They are waiting downstairs.*"[44]

"*Your family?*"[45] diye sordu Rath. "Bir yanlış anlaşılma var galiba."

"Pardon?"

"*Oh, I expected only one person,*"[46] dedi Rath.

"*But I wrote to the Wörkörs- and Quartiersämt, we are two adults and one child.*"[47] Frank Miller söylediklerinin altını çizmek istermişçesine yeleğinin cebinden ilgili kurumun damgasını taşıyan antetli kâğıdı çıkardı.

"*Well, Mister Miller,*" dedi Rath. "*I didn't expect you so early. Your room isn't ready yet.*"[48]

"*Oh, no problem. We're going to take a look around your beautiful city. But I thought we might leave our luggage already here.*"[49]

"*Of course.*" Rath küçük valizi eline aldı. "*Take all the time you need. Your room will be fixed at two o'clock.*"[50]

---

40 Sizinle şahsen tanıştığıma memnun oldum.

41 Ah, evet, tabii!.. Berlin'e hoş geldiniz!

42 Odalarınızı bana gösterir misiniz, ben de diğerlerini getireyim.

43 Af buyurun?

44 Eh, ailem. Aşağıda bekliyorlar.

45 Aileniz mi?

46 Ah, sadece bir kişi bekliyordum.

47 Fakat çalışma ve konaklama dairesine iki yetişkin ve bir çocuk olduğumuzu yazmıştım.

48 Mister Miller. Sizi bu kadar erken beklemiyordum. Odanız henüz hazır değil.

49 Ah, sorun yok. Harika şehrinizi görmek için bir tur atacağız. Fakat bavullarımızı buraya bırakabiliriz diye düşündüm.

50 Tabii. Zamanı istediğiniz gibi kullanın. Odanız saat ikide hazır olacak.

Tam kapıyı kapatmak üzereydi ki Mister Miller ayağını kapının arasına koydu. Adamın gerçekten sigorta temsilcisinden aşağı kalır yanı yoktu.

"*I'm sorry,*" dedi yanki. "*But most of the luggage is downstairs. We may help the cab driver and I introduce you to my family.*"[51]

Rath iç geçirdi ve adamın peşi sıra aşağı indi. Rath kapıcı Bergner'in önünden geçerken acınacak durumda olduğunu ima edercesine kısaca omuzlarını kaldırdı.

Dışarıdaki basamaklarda dağ gibi bavul yığılıydı. Sinir içinde olduğu her halinden belli olan şöför, merdivenin dibine park etmiş büyük taksinin bagajından son valiz ve son şapka kutusunu indirmek üzereydi.

Bavul yığınının yanında kırklı yaşlarda, pembe yanaklı sarışın bir kadın ve suratsız on beş-on altı yaşlarında bir oğlan çocuğu bekliyordu.

"*This is my wife Dolores,*" dedi Frank Miller. Kadın mahcup gözlerle Rath'a baktı ve dizlerini hafif kırarak selam verdi. "*And this,*" dedi Miller, "*is my son. Frank Miller Junior.*"[52]

Frank Miller elini uzatmayı ya da herhangi başka bir selamlama biçimini aklından geçirmeyen oğlunu gizleyemediği bir gururla gösterdi. Çocuk ağzında bir şey çiğniyor, çiğniyor ama yutmuyordu. *Chewing Gum*[53] olmalı diye düşündü Rath. Kendisine asırlar gibi gelen birkaç yıl önce kardeşini ziyaret ettiği Hoboken, New Jersey'den tanıyordu bunu.

Taksi şöförü elindeki son iki valizle apartmanın önündeki merdivenlerin en alt basamağında durmuş bekliyordu.

"Üçüncü kata çıkacak," dedi Rath. "Bereket asansör var apartmanda."

Rath'ın da nadiren kullandığı asansör Millerlerin bavullarıyla dolunca insanlara yer kalmamıştı. Rath düğmeye bastı, sonra merdivenleri yürüyerek çıktılar. Rath bütün valiz ve çantalar sağ salim kata ulaştığında Frank Miller'e çaktırmadan taksi şöförünün eline

---

51 Üzgünüm. Fakat bavulların büyük kısmı aşağıda. Taksiye yardımcı olsak... Sonra size ailemi tanıştırayım.

52 Bu, karım Dolores... Bu da oğlum, Frank Miler Junior.

53 Çiklet.

5 mark tutuşturdu. "Bu aileye Berlin'i gösterin," dedi. "Sakın dörtten önce bitmesinler burada."

Rath ikinci 5 markı avucuna koyana kadar şöför elini çekmedi, sonra peki anlamında başını sallayıp Mister Miller'le birlikte asansöre binip tekrar aşağı indi. Yukarıda kalan Rath antredeki bavullardan birinin üzerine çöktü. Bir sigara yakıp valiz yığınını seyretmeye koyuldu.

Miller ailesi Fritze'nin eski odasına sığmayacaktı, bu şimdiden belliydi. Onlara yatak odasını bırakmak zorunda kalacak, oğlana normalde kayınvalidesinin yattığı somyayı kuracak, kendisi de Fritze'nin odasında yatacaktı.

Peki sonra, sonra ne olacaktı? Bütün bunları Charly'siz göğüsleyebilecek miydi? Tek bir kişiyi misafir etmeyi belki becerebilirdi de, ya bütün aileyi? Yatağın nevresimini değiştirmek ve sandık odasından somyayı almak için kalkmadan önce telefona gitti ve santrala Schwiebus'taki kasap Konrad'la görüşmek istediğini söyledi.

12

Bütün gün gözleriyle onu aramış, ama hiçbir yerde görememişti. Aslında köyde bir tek kriminal memurlar sivil giysiliydi, dolayısıyla hemen göze batması lazımdı. Fritze sabırsızlığından kim var kim yok bakmak için Kriminal Karakol'a bile uğramayı aklından geçirmiş, ancak buna uygun bir bahane bulamamıştı. Dave Albritton'un kol saatini çalmayı, sonra da Kriminal Karakol'a gidip saat kayıp diye ihbarda bulunmayı bile düşünmüştü. Hatta bir süre elinde saatle oynamış, sonra vazgeçip yerine, Albritton'un şezlongunun yanına geri koymuştu.

Saatler geçtikçe Fritze bir gün önce Olimpiyat Köyü'nde gördüğü, Schröder'in karakola götürdüğü kişinin gerçekten Gereon Rath olup olmadığından kuşku duymaya başladı. Yavaştan akşam oluyordu, içtimadan sonra köyü terk edeceklerdi ve bütün gün bir tane kriminal memura rast gelmemişti. Bunda pek de şaşılacak bir şey yoktu, polisler pek ortalarda görünmüyor, bütün günü ofisle-

rinde geçiriyorlardı. Acaba çaktırmadan Schröder'e memurun tipini sorsa mıydı?

"Sen burada mısın Thormann? Biz de seni arıyorduk."

Fritze arkasına döndü. Schröder. Tabii ki. Kötü insan lafın üstüne gelir.

"Ne var?" diye sordu.

"Ne mi var? Rönnberg bizi Ehlers'e götürecek."

"Ehlers'e mi?"

"Şu ölüm olayına tanık olan garson işte. Senin fikrin değil miydi bu, unuttun galiba?"

Unutmamıştı tabii. O yüzden tüm gün mümkün olduğunca uzak durmuştu diğerlerinden. Ama artık çok geçti, bu saatten sonra kıvırtamazdı, çok belli olurdu.

"Neredeymiş?" diye sordu kayıtsız havalarda.

"Berlin Evi'nde mutfağın arka tarafında. Mola yapıp sigara içiyorlarmış orada."

"Bilmem," dedi Fritze, "öyle bir şeye müsaade ederler mi? Sokmazlar bizi belki oraya?"

"Sen de âlemsin!" Schröder başını iki yana salladı. "Bir şey heyecanlı olmayagörsün, hemen tırsıyorsun!"

"Bir sefer ceza yetti bana. Şeref Hizmeti'nden de atarlarsa beni."

"Garsonlardan biriyle görüştük diye mi?"

"Yok da, belki onlarla beraber sigara içtiğimizi zannederler."

"Saçmalama! Ehlers delikanlıdır, bizi ispiyonlamaz."

"*Siz de* mi sigara içeceksiniz?"

"N'olmuş?"

"Yasak ama."

"Olabilir. Rönnberg de geliyor bizimle, arkadaşın Max da, herkes geliyor. Oyunbozanlık etme."

Fritze'nin gerekçesi kalmamıştı. "Tamam," dedi. "Etmem."

Ellerini cebine soktu, adımlarını sürükleyerek, kantine kadar hiç susmadan konuşan Schröder'in peşi sıra yürüdü. Binanın ön cephesine vardılar; sürekli nakliye arabalarının girip çıktığı ardiyenin girişinde Rönnberg'in etrafına toplanmış diğer arkadaşlarıyla buluştular. Rönnberg'in çalımından geçilmiyordu. Yetişkin olduğunu düşünüp sigara içtiğini bilmeyen yoktu. Aslında çoğu bü-

yük adam pozlarındaydı. Fritze hariç. En azından sigara içince yetişkin olunuyor diye bir düşüncesi yoktu. Yetişkin yirmi bir yaşına gelince olunuyordu, yasalar öyle diyordu. Koruyucu anne-baba, vasi ya da yetiştirme yurdu gibi şeylere ancak o yaşa gelince ihtiyaç kalmıyordu. İnsan yirmi bir yaşında eşit insan oluyor, istediği yere gidiyordu.

"Eh nihayet, Schröder, Thormann, bir tek sizi bekliyorduk." Rönnberg dönüp diğerlerine, "Hepiniz çenenizi tutacaksınız, anlaşıldı, değil mi?" dedi.

Hepsi itaatkâr başını salladı, kimsenin karşı çıkmaya cesareti yoktu.

"Hadi bakalım," dedi Rönnberg ve önlerine düştü. Ardiye kapısının sol tarafındaki kayın ağacının dibinde toplandılar.

Çok geçmeden kapıda kendileri gibi bembeyaz giyinmiş ama onlardan daha cakalı bir adam belirdi. Üniforması rengi solmuş Hitler Gençliği'nden ziyade açık deniz ışığı veriyordu.

"Rönnberg'in arkadaşları sizsiniz demek," dedi kuşkuya yer bırakmayacak bir Kuzey Almanya şivesiyle. Hamburg olmalı, diye içinden geçirdi Fritze, Rönnberg de oralıydı. Her halükârda yakın çevresiydi, Altona filan gibi.

Olay cereyan ettiğinde kantinde yanı başında duran garsonu hemen tanımıştı. Yani peşinden ölünün yanına gittiği adamı. Bundan daha da kötüsü olamazdı. Ama Ehlers onu tanımamışa benziyordu.

Cumartesi, ceset gibi bir laf da etmemişti henüz.

"Adım Herbert," deyip cebinden büyük bir sigara tabakası çıkardı ve kapağını açtı. "Evet çocuklar, nedir vaziyet? Hanginiz bir daha denemek ister, hanginiz hiç denemedi?"

Ve tek tek hepsine tuttu, Fritze dışında bütün oğlanlar çekirge çevikliğiyle sigaraya üşüştü.

"Ne bekliyorsun?" dedi Ehlers. "Önce izin mi isteyeceksin yoksa? O kadar zamanımız yok. Yarım saat sonra iş başlıyor, gideceğim."

Çocuklar güldü, Fritze de aldı bir tane. Başka ne yapacaktı? Kendini dışlayamazdı ya. Öbürlerinin ona ödlek diye bakmasını, hatta belki de kendilerini gammazlar diye düşünmelerini istemiyordu.

Kendi HJ biriminde sigaraya pek sıcak bakılmıyordu – en azından resmî olarak. Eğitim akşamlarından sonra veya yer yer çadır kamplarında gizli gizli sigara içen, birini yakıp birini söndüren az ülkücüdaşı yoktu. Fritze Oymakbaşı Rademann'ı düş kırıklığına uğratmamak için şimdiye kadar hiç bulaşmamıştı sigaraya. Ama bu sefer ikramı geri çevirmedi. Birileri ateş verdi. Dumanı içine çekti. Ciğerinde garip ama pek de nahoş olmayan bir acı duydu, sanki kafasının içinde bir roket ateşlenmişti, birden hızlı düşünmeye başladı.

İsabet olmuştu, çünkü Schröder ya da Rönnberg konuyu kantindeki ölüm olayına getirmişti bile. Sigaradan çektiği ilk nefes o an onu daha çok meşgul ettiği için hangisiydi anlamayamıştı.

"Acayip bir hikâyeydi," dedi masalcı amca rolünden zevk aldığını çok belli eden Ehlers. "Öyle düştü salonun ortasında."

"Kriminal polis araştırıyormuş diye duyduk," dedi Rönnberg. "Cinayet miydi ki?"

"Yok, bana sorarsanız kalp kriziydi. Doktor Schmidt'in de dediği o. Ama kriminal polislerin ortalarda oldukları doğru. Dün mutfaktaydı bir tanesi, onu bunu sordu."

"O zaman cinayetti belki de?"

Schröder'di tabii ki bunu söyleyen. Fritze gözlerini devirdi. Doktor Schmidt'in sözleri geldi aklına, kimseye bir şey söylemeyeceksin demişti. Tam da işte böyle söylentilere meydan verilmesin diye. Böyle söylentileri yaymak için delicesine can atan macera peşinde birtakım çocukların arasında kalmıştı şimdi Fritze. Bereket Ehlers onları daha da coşturmadı.

"Hayır, hayır, cinayet filan değildi. Soruşturmalarının tek nedeni, dışarıdaki iğrenç propaganda cinayet cinayet diye tutturmasın diye, anlıyor musunuz? Zehirlendi işte derler, Olimpiyat Köyü'nde insanlarımızı zehirliyorlar derler. Olimpiyatı anında unutun o zaman. Daha başlamadan biter."

Oğlanlar başlarını sallayıp onaylıyordu. Sigaralarını içerken yetişkinlerle sırdaşlık payesine eriştiklerini, yetişkinlerin bile bilmediği bazı şeyleri öğrendiklerini düşünüp böbürleniyorlardı.

"Peki ya hakikaten birisi çıkıp da insanlar zehirleniyor derse?"

Gene Schröder. Çenesini bir türlü tutamıyordu. Ama şunu da teslim etmek gerekirdi ki, soru iyiydi.

"Kriminal polisimiz cinayet olmadığını o zamana kadar kanıtlayacaktır." Ehlers sesini alçalttı. "Ama burada olan bitenleri kimsenin duymaması gerektiğini biliyorsunuz, değil mi? Yani birisinin öğle yemeğinde yığılıp kaldığını..."

Oğlanlar, Fritze dahil, anlayışla başlarını salladılar. Doktor Schmidt herhalde Ehlers'le de konuşmuştu konuşmasına da anlaşılan garsonun sır saklamayla ilgili görüşü biraz farklıydı.

"Öğle yemeğinde mi?" diye sordu Maxe.

Ehlers başıyla onayladı. "Rönnberg'e anlattım. Tam sebze yemeklerini servis etmeye başlayacaktım, birisi oturduğu yerden kalktı, yüzü mosmor kesildi ve masanın üstüne kustu. Ardından ağaç gibi devrildi, masaya düştü, yemeğe, kendi kusmuğuna."

Birkaç çocuk Ehlers'in bu abartılı ifadesini duyunca bön bön sırıttı, ama Maxe ciddiyetini korudu. "Peki sonra?" diye sordu.

"Sonrası... Elimdeki tepsiyi bıraktığım gibi ne oluyor diye bakmaya adamın yanına gittim. Vardığımda Yankilerden biri hayata döndürme çalışmalarına başlamıştı."

"Bizden de birisi oradaydı," dedi Schröder. "Thormann. Ama ben bir şey görmedim diyor."

Ehlers dahil bütün bakışlar Fritze'ye döndü. "Ha sendin o, değil mi?" dedi garson. "Biz seninle yan yana durmuyor muyduk? Hem sonra hemen arkamdan gelmiştin."

"Hayır, öyle olmadı," dedi Fritze bir taraftan da ondan sonra diyeceklerine kafa yorarak. Nikotinin etkisi işe yaramıştı. "Ben Doktor Schmidt'i getirmeye gittim koşa koşa. Birisi *We need a fucking doctor!* diye bağırdıydı çünkü."

"O da ne?" dedi Braun Berlin şivesiyle. Fransızcası ve İspanyolcası vardı ama İngilizcesi zayıftı.

"Almancadaki gibi. Doktor işte," dedi Schröder.

"Akıllım, o kadarını ben de biliyorum. Facking'i soruyorum. O ne demek? Facking doktor ne? Herhangi bir uzman filan mı?"

Fritze omuz silkti, ardından Schröder, hatta o çok uyanık geçinen Rönnberg bile. Hiçbiri bilmiyordu sözcüğün ne anlama geldiğini.

Sadece Ehlers, bütün dünyayı gezmiş olan garson tanıyordu fucking'i. Bir kahkaha kopardı. "Siz İngilizce imtihanından nasıl geç-

tiniz çocuklar? Daha çalışın siz. Böyle denize çıkamazsınız daha, haberiniz olsun."

Ancak kelimenin ne anlama geldiğini söylemekten de kaçındı.

Çocuklar şaşkın birbirlerine baktılar. Fritze onun o gün orada ne görüp ne görmediğini artık soran olmadığını fark edince rahatladı.

Ehlers sigarasını ayağıyla söndürdü. "Evet gençler, benim mesaiye başlamam lazım. Görüşürüz."

"Sigara için teşekkür ederiz," dedi Maxe. Fritze teşekkür etsin mi etmesin mi emin olamadı. Az önce beynini zangırdatan o vahşi duygu bu arada midesine geçmişti ve artık rahatsızlık veriyordu.

"Seve seve." Ehlers oğlanlara göz kırparak parmağını deniz subayı kasketinin kenarına götürdü. "Köyde birbirimizi tutmalıyız, öyle değil mi? Kimse kimseyi ispiyonlamamalı, herkes birbirine destek çıkmalı."

"Seve seve," dedi Rönnberg.

Tam ana kantinin iç avlusunu terk etmek üzerelerdi ki, önlerinde bir nakliye aracı durdu. Arka kapısında MEYVE, SEBZE, REÇEL yazılıydı, *Sebze ve Meyve Konserveleri. Stendal.*

Kamyonetin üzerindeki yazı mıydı ona reçel kovasının içine düşmüş Leipziger Allerlei'yi[54] anımsatan ya da araçtan çıkan egzoz dumanıydı mı, kestirememişti Fritze, ancak midesindeki yemeğin sindirilmeye karşı direndiğini ve tekrar dışarı çıkmak istediğini hissetmeye başlamıştı. Rönnberg yanına gelip de, "İhtiyar kokuyu almasın," diyerek nane şekeri uzatınca olan olmuştu. Kesin bir el hareketiyle şekeri geri çevirdi, diğerlerinden ayrılıp yakınlardaki koruya doğru koştu. Bir kayın ağacının arkasında durdu, sağ eliyle ağacın ince gövdesine tutundu ve çalılara kustu.

Gruptan bir kahkaha sesi yükseldi. Buyrun işte. Hepsine rezil olmuştu.

Kendisini daha iyi hissettiğinde şişko Amerikalı'yı düşündü, nasıl da öyle kantinde çaresiz kalkmış, masaya istifra etmiş ve sonunda oracığa yığılmıştı. Resim durmadan başa dönen bir film gibi devamlı gözünün önündeydi. Maxe yanaşıp da nasıl olduğunu sorduğunda bile çıkmamıştı aklından.

54 Bir sebze yemeği – e.n.

Fritze başını salladı. Maxe'nin uzattığı şekeri ağzına attı, bu sefer midesi bulanmamıştı.

13

Rath mesai saati başladıktan on beş dakika sonra gelip, yumruğunu cebinde sıkmış neden geciktiğini açıklamaya hazırlanırken Franke onu beklenmedik samimiyette bir "Heil Hitler"le karşıladı. Rath afallamıştı. O da o meşhur "Hei'tler arkadaşlar"ıyla karşılık verip şapkasıyla paltosunu astı ve yerine oturdu.

"Ee, nasıl geçti ilk gece nöbeti?" diye sordu Komiser Krause, şişko gülle atıcı.

"Olaysız," dedi Rath. "Hepsi tutanakta yazılı."

"Yaa, öyle oluyor şu gece nöbetleri. Ama can sıkıntısına karşı benim bir ilacım var. Agatha Christie." Krause masanın üstündeki kitabı gösterdi. "Bizim yaptığımız işten bile daha heyecanlı. Hem de olay sadece karın altında kalmış bir trende geçtiği halde."

Kitabın üstünde *Kimonolu Kadın* yazıyordu. Rath, okumaya hiç niyeti olmadığı halde kitabı eline alıp sayfalarını çevirmeye başladı. Polisiye romandan nefret ederdi. Mesai arkadaşının gösterdiği iyi niyet jestine o da bir jestle mukabele etmek istemişti, o kadar.

"Eğer isterseniz," diye ekledi Krause, "size yarın başka bir kitap daha getiririm. Otto Paust'tan *Ateşin İçindeki Halk*. Mutlaka okunmalı. Gerçi siz biliyorsunuzdur."

Şişko komiserin bu dalkavukça işgüzarlığı Rath'ı hayrete düşürmüştü. Ne diye önermişti bu Nazi risalesini şimdi? Onu ideolojiye sıkı sıkıya bağlı biri olarak mı görüyordu? Böyle bir şeye çanak tuttuğunu anımsamıyordu hiç.

"Hayır, tanımıyorum," dedi. "Ama zahmet etmeyin. Yeteri kadar okuyacak malzemem var, önümüzdeki nöbetlere yeter de artar."

"İsterseniz bunu da okuyabilirsiniz." Başkomiser Franke elindeki ince dosyayı bir sağa bir sola salladı. "Bir hırsızlık ihbarı. Atletlerin çoğu saat onda-on birde anca yatıyor, akşam yemeğinden sonra ortalıkta dolaşıyorlar, sağda solda biraz kulak kabartırsınız belki, bir bakın."

Franke yerinden kalkıp dosyayı masanın üzerine koydu. Rath bir sigara yakıp ihbar tutanağına göz attı. Konu, Mısırlı atletlerden birinin saat 15.46'da (polis saat söz konusu olduğunda tutanaklarda çok titizdi) çalındığını ihbar ettiği para cüzdanıydı.

En azından yapacak bir iş çıkmıştı. Bir de Olimpiyat Köyü'nü şöyle bir kolaçan etmek için bahane. Gerçi tam olarak neydi gözlemesi gereken, onu da bilmiyordu. Yüzme salonunun gölgesinde buluşan komünist komplocular filan mı?

"Ha, bir şey daha var," dedi Franke. "Lohmann arkadaş size gelen bir telefona çıkmış."

"LKA mı?"

"Hayır." Kriminal Sekreter Lohmann hafifçe öksürdü ve Rath'ın masasına bir isimle telefon numarası yazılı bir not bıraktı. "Daire Roma rakamıyla iki bir G" diye ilave etti. "Kriminal Sekreter Böber."

Rath ne bu ismi ne de bu daireyi tanıyordu.

"Prinz-Albrecht-Strasse." Lohmann adresi adeta huşu içinde telaffuz etmişti. "Telefonunuzu açtığım için özür dilerim. Ama hiç durmadan çaldı."

"Evet, Gestapa'dakiler oldukça inatçı," dedi Rath.

Mesele neydi, bilmiyordu, mesai arkadaşları onun bir Gestapo memuru mu olduğunu düşünüyorlardı, yoksa Prinz-Albrecht-Strasse'yle ilişkileri iyi olan bir LKA memuru mu? Her halükârda o beklenmedik samimiyetlerinin nedeni şimdi anlaşılmıştı. Onun, Gizli Devlet Polisi'nin onların küçük, kendi halindeki kriminal karakollarının orta yerine yerleştirdiği bir casus olduğunu sanıyorlardı. Bundan kuşku duymalarını gerektirecek bir nedene de gerek yoktu şimdilik.

Franke paltosunu giyince bunu bir işaret olarak gören diğerleri de ayaklandı. Başkomiser çıkmadan önce tekrar Rath'ın yazı masasına yanaştı.

"Neredeyse unutuyordum," diyerek gelen posta sepetine bir zarf bıraktı. "Bu haftaki gece nöbeti için küçük bir ödenek. Aslında Löhr arkadaş için ayrılmıştı ama o artık Cottbus'ta."

"Teşekkürler," dedi Rath zarfı açmadan.

"Biz çıkıyoruz o zaman. Herhangi bir şey olursa..." Franke masanın üstüne bir otel kartviziti koydu. "Her an ulaşabilirsiniz bana."

"Tamamdır."

"Görüşmek üzere. Heil Hitler!"

Bu seferki Alman selamı yine çok kibardı, Franke'nin ağzından adeta *Adieu* der gibi çıkmıştı.

Rath kolunu kaldırmadı, başını sallamakla yetindi. Mesai arkadaşları çıktıktan, yalnız kaldıktan sonra Kriminal Sekreter Lohmann'ın masasına koyduğu nota baktı. Geç saatti, ona rağmen çevirdi numarayı. Hangi geri zekâlı Kriminal Karakol'u arama gafletinde bulunmuş, onu öğrenmek istiyordu. Üstelik kendisinin işte olmadığı bir saatte.

Gerçekten de telefona birisi çıktı. "Gizli Devlet Polisi, Polis Laboratuvarı Müdürlüğü" dedi karşıdaki kişi.

"Ben Rath. Kriminal Sekreter Böber'le konuşmak istiyorum."

"Benim."

"Beni aramışsınız."

"Adınız neydi?"

"Rath, başkomiser. Halihazırda Elstar Karakolu'nda görevli."

"Ah, tabii. İncelemem gereken isim listesi sizden gelmişti, değil mi? Altına numaranızı yazmışlar..."

Rath merkez mutfağın nöbet çizelgesine hattını not ettiğini hatırladı. Aslında Gräf içindi bu, Gestapo'nun Polis Laboratuvarı Müdürlüğü için değil.

"Evet?" dedi yalnızca.

"Şaşırdım ben şimdi. Önce acele diyorsunuz, ondan sonra da ulaşılamıyor size."

"Sizinle konuşan ben değilim ki, Teğmen Gräf'ti o herhalde."

"Her neyse. Size şunu haber vermek istemiştim: Bir şahıs tespit ettik."

"Öyle mi?"

"Siyasal açıdan geçmişi şaibeli bir kişi."

"Olimpiyat Köyü'nde çalışanlar adamakıllı araştırılmadı mı?"

"Daire Roma rakamıyla iki E'nin sorumluluğundaydı."

Kriminal Sekreter Böber'in sesinden Daire II E'deki çalışma arkadaşlarının becerisine pek güvenmediği belliydi.

"Demek öyle."

"Söz konusu kişi bir Norddeutsche Lloyd çalışanı," diye ekledi

Böber. "Ehlers, Herbert, 5.7.'05 Altona doğumlu."

Rath ahizeyi omzuyla kulağının arasına sıkıştırıp not aldı.

"Ehlers gerçi '33'ten beri SA üyesi ama '26 ile '29 arası Rotfrontkämpferbund'daymış."[55]

"Ve de bu Ehlers cumartesi günü kantinde görevliymiş, öyle mi?"

"Kantin filan bilmem ben, tek bildiğim, adamın isminin kontrol etmemiz gereken listede bulunduğu."

"Başka bir bulgu var mı?"

"Hayır. En azından dişe gelir bir şey yok. Ayrıntıları yazılı değerlendirmede okursunuz. SD'ye de ilettim."

"Teşekkürler," dedi Rath ve telefonu kapattı. Herif nasıl da havalarda, diye içinden geçirdi. Kriminal Sekreter Böber bu tavrıyla Gizli Devlet Polisi'nde kariyer filan yapamazdı, bu açıktı.

Rath not ettiği isme baktı. Altonalı Herr Ehlers. Demek cumartesi günü 12 numaralı kantindeki görevlilerin arasında gerçekten –her ne kadar eski de olsa– bir komünist vardı. Hiç aklına gelmezdi bu. Yoksa sonunda Tornow teziyle haklı mı çıkacaktı?

Rath şapkasıyla paltosunu kapıp dışarı çıktı. Gurup vakti köye ayrı bir hava vermişti. Ha battı ha batacak olan güneşin uzun, sıcak gölgesi sohbet ede ede çimenlerde dolanan çeşit çeşit ten rengine sahip delikanlıların üzerine vuruyordu. Ortalıkta tek tük üniforma, buna karşın çok sayıda spor kıyafeti görülüyor, eşofmanların üzerindeki yazılardan kimin hangi ulusa ait olduğu belli oluyordu.

Aşağılardaki bir ağaç kümesinin altında bir grup Güney Amerikalı –Perulu ve Arjantinliler– yarım daire şeklinde çimenlere oturmuş gitar çalan birini dinliyordu. Az ileride yukarıdaki yuvarlak taş binanın barı ise cıvıl cıvıldı. Kalabalık çok karışıktı, aşağı yukarı altı veya yedi ayrı ulustan insan vardı. Alkollü içecek yoktu ama ortam iyi bir bardaki kadar neşeli, gerginlikten uzaktı. Orada burada sigara da içiliyordu. Çoğunluk İngilizce muhabbet ediyordu.

Rath tezgâha yönelip bir portakal suyu söyledi. Parası çalınan Mısırlı'nın hesabı ödemek isteyip de cüzdanını son olarak çıkardığı yer tam burasıydı. Kendi ifadesine göre olay öğle yemeğinin akabinde, saat iki buçukta cereyan etmişti. Atlet cüzdanının çalın-

55 Kızıl Cephe Savaşçıları Birliği – e.n.

dığını saat üç buçukta fark etmiş, hiç zaman kaybetmeden karakola başvurmuştu.

Rath rozetini çıkarıp kendisini tanıttı. Barmene ve çevresindeki İngilizce bilen insanlara, önceki gün öğleden sonra saat iki buçuk civarı dikkatlerini çeken bir şey olup olmadığını sordu. Hayır dedikleri gibi, etraflıca tarifi yapılan –yeşil krokodil derisi, bronz çıtçıt– cüzdanını gören de olmamıştı. Ancak bir Avustralyalı, Mısırlı'yı hesabı öderken gördüğünü söylüyordu. Cüzdan için "ot yeşili" demişti.

Rath defterine bir dolu not aldıktan sonra portakal suyunu ödemeye kalktığında barmen eliyle geçiştirdi. "Müesseseden."

Bu, ilk bakışta soruşturmanın tek başarısı olarak görülebilirdi de burada başarı pek bir rol oynamıyordu. Tutanağa yazılacak bir-iki bir şey çıkmıştı ya, önemli olan oydu. Mesai arkadaşları onun alelade bir polis memuru olmadığını tahmin ediyorlardı etmesine ama Olimpiyat Köyü'nde asıl bulunma nedenini bilmeleri de gerekmiyordu.

"Siz de Norddeutsche Lloyd çalışanısınız, değil mi?" diye sordu barmene.

"Evet."

"O zaman Ehlers diye birini tanıyorsunuzdur belki, Herbert Ehlers."

"Bir düşüneyim. Sırf Lloyd'dan üç yüz kişi görev yapıyor burada. Kimmiş bu Ehlers?"

"Garson." Rath omzunun üzerinden arka tarafı gösterdi. "İleride, Berlin Evi'nde."

Barmen başını iki yana salladı. "Yok, tanımıyorum. Ne halt yemiş?"

"Her zaman da bir cürüm söz konusu olmak zorunda değil biz birini arıyoruz dediğimizde," dedi Rath. "Herr Ehlers'e sormak istediğim birkaç şey var, hepsi bu."

"O zaman bakın bakalım, kantinde mi? Orada yoksa konakladığımız yerdedir."

"O neresi?"

"Yan taraf." Barmen başıyla batmakta olan güneşi işaret etti. "Kışla ama sanıldığından rahat." Kulağına bir şey söylemek ister

gibi Rath'a doğru eğildi. "Bu köyü de kışla yapacaklarmış. Arazi olduğu gibi Silahlı Kuvvetler'in elinde."

Rath portakal suyunu bitirip binaya daha da bir karaya oturmuş bir okyanus gemisi havası veren elektrik ışığının pırıl pırıl aydınlattığı kantine doğru yöneldi. 12 numaralı kantinde bir avuç beyaz giysili adamın günün son işlerini hallediyor olmasının dışında pek bir hareket gözlenmiyordu. Mutfaktan bir tek bulaşık makinesinin sesi geliyor, salondaki masalar kahvaltı için hazırlanıyordu.

Rath'ın şansı vardı. "Şuradaki, elinde kaşık çatal olan," dedi Rath'ın Ehlers'i sorduğu garson ve sarışın uzun boylu bir adamı işaret etti.

"Birkaç dakika vaktiniz var mı?" diye sordu Rath kendisini tanıttıktan sonra. Etraftakilerin dikkatini çekmemek için rozetini çıkarmamıştı.

"Üç dakika bekleyebilir misiniz? İşim bitiyor o zaman, terasa çıkar bir sigara içeriz, siz de benimle ne konuşmak istiyorsanız..."

"Anlaştık," dedi Rath. "Sigaralar benden."

Kantinin önündeki terasa çıkıp yukarıdan köyü seyretmeye koyuldu. Sol taraftaki yolun iki tarafında Amerikalıların kaldığı misafirhaneler diziliydi; tepelerinde akşam esintisinde sallanan bayraklardan takır tukur sesler geliyordu. Rath'ın tam karşısında uzanan yol köy meydanında son buluyordu. Buradan bakılınca aşağıdaki manzarada bir tatil kampı havası vardı. Gitar dinleyen Güney Amerikalılar bu arada küçük bir kamp ateşi yakmıştı. Göreni neredeyse tatile imrendiriyordu.

"Evet komiserim, geldim."

"Başkomiser," diye düzeltti Rath ve sigara tabakasını çıkardı. Ehlers hemen uzandı.

"Bu iyi oldu," dedi. "Bende fazla kalmamıştı."

"Gün yorucu mu geçti?" diye sordu Rath ve ateş verdi.

"Hayır da, otlanan çoktu." Güldü. "Gençlik Şeref Hizmeti'ndeki oğlanlara aslında yasak ama yine de içmek istiyorlar. Ayrıca insanın onlarda biraz kredisinin olması da her zaman iyi bir şey. Sık sık Berlin'e gidiyorlar, bizim gibi kışla hayatına talim etmek zorunda değiller."

Eliyle sağ yanındaki barakaların damlarının üzerinden karanlığı işaret etti.

Rath balıklama konuya girdi. "Cumartesi öğlende mesaideymişsiniz," dedi. "12 numaralı kantinde."

"Amerikalı düşüp öldüğünde, onu mu demek istiyorsunuz? Evet, gördüm. Kendi gözlerimle." Rath'a doğru baktı. "Kripo olayı araştırıyormuş diye duydum."

Buyrun. Catering sorumlusu Pütz tabii ki çenesini tutamamıştı. Rath bildik teraneyi sıralamaya koyuldu.

"Haliyle Olimpiyat Köyü'nde bir ecnebinin ölümü gibi hassas bir durum nedeniyle bütün olasılıkları dışlamamız gerekiyor. Maksat dış propagandaya gerçeklerle karşı koyabilmek."

"Bir yerlerde yazılıp çizildi mi ki?"

Soru Rath'ı şaşırttı. Zaten buna verecek cevabı da yoktu ki. "Bildiğim kadarıyla hayır. Ama iş o noktaya gelmemeli. Bu konuşmanın aramızda kalmasını sanıyorum tembihlemem gerekmiyor."

"Dışarıya ağzımı açmam. Ama şey köye yayılmış bile, öyle değil mi?"

"Hangi şey?"

"Yani sizin araştırıyor olduğunuz." Ehlers Rath'ın yüzüne baktı. "Sivil kıyafetliler anında göze çarpıyor burada. Sizin ve arkadaşlarınızın dışında başka herkes üniformalı."

Rath not defterini çıkardı. "Siz olayı ne şekilde yaşadınız?" diye sordu.

"Ne diyeyim, yemeğin daha başıydı, ordövrü kaldırmak üzereydik ki."

"Philadelphia Pepper Pot."

"Evet. Onu biliyorsunuz demek." Ehlers şaşırmıştı. "Her neyse, olay cereyan ettiğinde sebzeleri servis tabaklarına yerleştiriyordum."

"Hangi olay?"

"Hani o şişko yanki..."

"Mister Morgan."

"Neyse adı işte. Her halükârda bir baktım, ayağa kalkmış, yüzü mosmor oldu, kus... yani istifra etti ve yığıldı."

"O anda siz neredeydiniz?"

"Servis tezgâhının orada. Gençlik Şeref Hizmeti'nden birisi de duruyordu yanımda. Ona da sorabilirsiniz. Doktoru o alıp getirdi."

"Adını biliyor musunuz?"

"Yok. Ama Rönnberg'in arkadaşı, o tanıyor onu."

"Rönnberg?"

"Eski komşum. O da Gençlik Şeref Hizmeti mensubu."

Rath bunu da not etti. "Evet, siz ne yaptınız peki?" diye sordu sonra.

"Hemen koştum yardım etmek için ama sporculardan biri ilk yardıma başlamıştı bile. Derken doktorumuz da geldi, o yumurcak getirdi işte, Şeref Hizmetli."

"Sebze servisinize ne oldu?"

"Tezgâhta öyle bıraktım tabii."

Rath deftere gene bir şeyler çiziktirdi. Karşısındakini bununla huylandırdığını biliyordu.

"Peki," diye devam etti, "ordövr servisinde de var mıydınız?"

"Tabii. Herkes sadece bir serviste yer alacak diye bir şey yok."

"Hangi masaya hizmet ettiniz?"

Ehlers kalakaldı. "Sizin meramınız ne?"

"Sadece nereye servis yaptığınızı öğrenmek istiyorum."

"Yani, Mister Morgan'ın masası da dahildi, yanılmıyorsam."

"Hangi masalardan sorumlu olduğunuzu ne çabuk unuttunuz?"

"Her gün değişiyor. Ama haklısınız, yüzücülere de çorba götürdüm."

"Yüzücülere mi?"

"Mister Morgan birkaç Amerikalı yüzücüyle aynı masada oturuyordu. Kendisi de eskiden yüzücüymüş."

Rath bunu da not etti.

"Siz 1926 ile 1929 arası Kızıl Cephe Savaşçıları Birliği üyesiymişsiniz?"

"Bu ne alaka şimdi?"

"Üye miydiniz, değil miydiniz?"

"Ama komiser bey, bunlar gençlik hataları. Milli devrimden beri harekete sadığım ben." Cebinden SA kimliğini çıkardı. "İşte. '33 Şubatı'ndan beri Taarruz Bölüğü'ndeyim. 12. Tugay. Aidatları da düzenli yatırdım."

Rath önceden bildiği halde bunu da not etti ve hiçbir şey söylemedi.

"Bana suç mu isnat etmek istiyorsunuz? Adam zehirlenmiş mi?" Ehlers başını iki yana sallıyordu. "Ama bu olamaz! Nasıl olacak ki? Bir değil, birden fazla mağdurla karşı karşıya kalırdık o zaman. Herkes yedi Pepper Pot'tan. O masada da, öbür masalarda da."

"Benim derdim olayın nasıl cereyan ettiğini anlamak Herr Ehlers. Bir de zehirleme teorisini tamamıyla dışlamak."

"Yaparsınız, muhakkak yapabilirsiniz bunu, inanın bana."

Rath not defterini cebine soktu. "Bana bayağı yardımınız oldu, teşekkür ederim."

"Peki ne olacak şimdi? Tebligat filan mı gönderecekler bana? Alex'e mi gitmek zorundayım?"

"Sanmıyorum buna gerek olacağını. Sizin bir suçunuz yok, güzel güzel yatıp uyuyun."

"Tabii ki suçum yok, işimi yapıyorum o kadar. Führer için, halkım ve vatanım için."

"Çok uçtunuz. Olimpiyat Köyü'nde çorba servisi yapıyorsunuz, savaşa filan katılmadınız sonuçta."

"Elbette. Affedersiniz."

"Bana yine de bir iyiliğiniz dokunabilir," dedi Rath. "Olaya tanık olan ne kadar mesai arkadaşınız varsa, onların bir listesini çıkarabilir misiniz?"

"Gayet tabii komiserim."

"Başkomiser."

"Gayet tabii başkomiserim. Listeyi yarın sabah erkenden karakola getiririm."

"Ama saat sekizden önce. Sekizde nöbetim bitiyor."

"Tamam. En geç yedi buçukta oradayım, söz."

"Peki. O zaman size iyi geceler, yarın görüşmek üzere."

"Size de."

Beti benzi atmış olan Ehlers yürüyerek değil de adeta sendeleye sendeleye uzaklaştı. Rath, karşısında Heydrich'in Güvenlik Polisi'nden bir memur görünce tir tir titreyen SA'ları bile ürkütebiliyor olmasına her seferinde şaşırıyordu. Aslında belki de şaşmamak

gerekirdi buna. '34 yazından beri Reinhard Heydrich gibi bir adamın nelere muktedir olduğunu SA biliyordu.

14

Köyden tamamen el ayak çekilmişti sanki. Fritze mektupları resepsiyon binasında postaya verip de tekrar dışarı çıktığında yolların ve parkların o kadar tenha olmasına şaşırdı. Oysa daha yirmi dakika önce kuyruğa girmek üzere postaneye adım attığında her yer insan doluydu. Şimdi ise köy meydanında çimenleri biçen bir bahçıvan ve dolaşmaya çıkmış bir-iki kişi dışında ortalıkta kimse görünmüyordu.

Millet neredeydi acaba? Saat ondu, kahvaltı sona ermişti, öğle yemeğine ise daha bayağı vakit vardı. Normalde bu saatte, hem de artık bütün takımlar köye intikal etmişken meydanlarda ve sokaklarda müthiş bir insan trafiği olması gerekirdi. Fritze korudaki küçük göle inen sağdaki yola çıktı. Fin saunasının iskelesinde bile incin top oynuyordu, halbuki hava güzeldi, yirmi derece kadar vardı, ılık bir rüzgâr esiyordu.

Birden spor sahasındaki büyük kalabalığı fark etti. Oraya doğru seğirtti. Üniformalar, renk renk eşofmanlar, sanki bütün köy oraya toplanmıştı; gözlerini sahanın orta yerine dikmiş bakıyorlardı. Neler oluyordu Allah aşkına?

Fritze ilk anda neden olduğunu kendi de bilmemekle birlikte, koşu pistinde bir ceset göreceğini sandı ve yüreği ağzına geldi. Olimpiyat Köyü'nde bir ölü daha. Demeye kalmadı, büyük bir alkış koptu, insanlar adeta coşmuştu. Fritze kalabalığın arasında bir iki üniforma seçince arkadaşlarının yanına gitti. Maxe'yle Schröder de oradaydılar.

"Ne oluyor?" diye sordu Max'a.

"Jesse Owens depar antrenmanı yapıyor. Hızı inanılmaz."

"Ona bakarsan," dedi Schröder, "Borchmeyer de o kadar yavaş sayılmaz. Üstelik onun başlangıç bloklarından çıkışı daha hızlı."

"Sen öyle san," dedi Maxe. "Jesse Owens dünyanın en hızlı adamı."

"Rüzgârı arkasına alınca belki."

Fritze insanları ite kaka önlere geçti ve iki Japon atletin arasından koşu pistini daha iyi görebileceği bir noktada kaldı. Hakikaten de Jesse Owens duruyordu orada, elleri kalçasında ve başını yere doğru eğmiş vaziyette, başında kep, bastonuna dayanmış talimatlar yağdıran beyaz saçlı bir adamı dinliyordu.

"Bu da kim, şu Owens'in yanındaki yaşlı adam?" dedi.

"Lawson Robertson, yankilerin şef antrenörü," dedi Maxe. Böyle şeyleri hep bilirdi.

"Eh, haliyle birinin zencilere ne zaman nereye koşacaklarını söylemesi lazım."

"Kapa çeneni Schröder," diye çıkıştı Maxe. "Hepimiz için hayırlı olur."

Owens son derece rahat, zarif bir edayla, kum havuzlarına doğru yürüdü ve start pozisyonuna geçti. Robertson tabancayı havaya kaldırıp komutu verdi.

"Hazır ol... start!"

Tabanca patladı, Owens doğruldu, kalkmasıyla da atağa geçmesi bir oldu. İnsanlar yine heyecanlanmıştı. Fritze de alkışladı.

"Antrenör Almanca konuşuyor," dedi şaşırarak.

"Normal," dedi Max, "spor karşılaşmalarında start komutları Almanca veriliyor."

"Maymunlar şaşırmasın da ne zaman koşacaklarını."

"Sesini kesmen için ne yapmak lazım Schröder?" dedi Fritze.

"Doğru söylüyorum ama! Aslında hiç burada olmamaları gerekirdi."

Fritze babalığının laflarını hatırladı. Schröder'le iyi anlaşırlardı herhalde.

Tam bir şey söyleyecekti ki Rönnberg bitti yanlarında. Nefes nefeseydi, beti benzi gitmiş, hayalet görmüş gibiydi.

"Ne bu halin?" dedi Max. "Ne oldu? Çok mu sigara içtin?"

"Ehlers'i götürdüler," dedi Rönnberg soluk soluğa.

"Ne?"

"Ehlers. Altona'daki komşumuz. Garson. İnanamıyorum."

"Dur, sakin ol, yavaş. Kim götürdü arkadaşını?"

"Gestapo mu ne, ne bileyim. Fark eder mi? Ayrıca arkadaşım kı-

zıl domuz filan değil." Rönnberg soluklanmak için bir ara verdi. "Ehlers komünistmiş, düşünebiliyor musunuz?"

"Kim diyor?" diye sordu Fritze. "Bende bıraktığı izlenim gayet normal. Silahlı kuvvetler köyde kızıl mızıl çalıştırır mı hem? Asla."

"Bir şey olmasa götürmezlerdi ama, öyle değil mi? Rönnberg hâlâ şaşkın kafasını iki yana salladı. "Ve annemle babam bunun gibi biriyle yan yana evlerde oturdu. Bunun gibi biriyle beraber sigara içtim ben."

"Dur bakalım bir," dedi Fritze. "Sonuçta seninle, bizimle sigaralarını paylaştı bu adam. Neyini şikâyet ediyorsun?"

"Sen ne demek istiyorsun?" diye bağırdı Schröder. "Neticede sen de kızılsın, Thormann, öyle değil mi? Ehlers'le işbirliği yapmadığın ne malum?"

Artık bu kadarı fazlaydı. Fritze ellerini kalçalarına koyup hasmının önüne dikildi.

"Ne istiyorsun Schröder? Burnunun üstüne çakayım mı bir tane? Önce bir yalvar, geliyor bak."

Millet adeta bir komut verilmişçesine aniden iki oğlanın etrafında daire oluşturdu. Beyaz üniformasının kolunu kıvırmaya koyulan Schröder'in arkasında Fritze'den daha fazla genç birikmişti.

Fritze'nin hemen yanında duran Maxe, "Boş ver," dedi fısıltıyla, "başına iş açacaksın, değer mi?"

"Hakaret ettirmem kendime," dedi Fritze sinirden kısılmış sesiyle. Ceketini çıkarmaya hazırlanıyordu.

Arkalarında patlayan gür bir sesle hepsi kalakaldı.

"Hey boys!"

Sesin sahibi Dave Albritton'du. Yüksek atlamacı bir taraftan gülümseyip diğer taraftan son derece ciddi görünmeyi becererek hiç şakasının olmadığını çok net belli ediyordu.

"*Sorry to interrupt you, boys, but I need this guy here.*"[56] Fritze'yi gösterdi. "*We have an appointment, remember?*"[57]

Fritz böyle bir şey anımsamıyordu ama hızla kollarını tekrar üniformaya geçirip hazır ola durdu. "*Of course, Sir!*"[58]

---

56 Böldüğüm için özür dilerim çocuklar, fakat şu delikanlıya ihtiyacım var.

57 Randevumuz vardı, hatırladın mı?

58 Elbette beyim.

Albritton'un neden söz ettiğini bilmemekle birlikte, yankinin onu bir budalalık yapmaktan kurtardığını anlamıştı. Schröder'in hakkından daha sonra da gelirdi. Hem de başına bela açmadan.

Albritton'un yanına gitti ve Amerikalıların misafirhanelerinin arkasına düştüğü yüzme salonuna doğru peşi sıra yürüdü.

Diğerlerine, "Böyle Alman genci mi olur?" diyen Schröder'in sesini duydu arkasında. "Zencinin önünde el pençe divan."

Bu lafları bu geri zekâlının ağzına tıkmasını bilirdi de tekrar ceza ya da ihtar almadan yapmalıydı bunu. Albritton'a yetişmek için adımlarını sıklaştırdı. Yumruklaşmayı önlediği için yüksek atlamacıya minnettardı.

Zaten kafası şu anda başka şeylerle meşguldü. Mesela Rönnberg'in getirdiği haberlerle. Ehlers'i götürmüşlerdi. Güya komünistmiş. Ancak Fritze'nin Gereon'la yaşadığı dönemden bildiği bir şey varsa o da, polisin insanları binbir türlü nedenle alıp götürdüğüydü, illa tutuklama olması gerekmiyordu. Belki yalnızca sorguya çekeceklerdi. Eğer öyleyse tez döner, oğlanlara sigara dağıtırdı yine.

Peki ya dönmezse? Her neyse, Fritze Ehlers'in komünist olduğuna inanmıyordu. O yüzden götürüldüğünü de düşünmüyordu. Götürülmesinin belki siyasetle de alakası yoktu. Sonuçta hakkında tek bir laf etmemesi gereken bir ölüm olayına tanık olmuştu. Ve çenesini tutamamıştı.

Fritze o anda karar verdi: İsterse bizzat Yüzbaşı Fürstner[59] gelip sorsundu, köyde kantindeki ölümle ilgili olarak hiç kimseyle tek kelime konuşmayacaktı.

15

Göle nazır maluller evinin terasında ılık, tatlı bir rüzgâr esiyordu. Robert Kieling her zamanki gibi diğerlerinden biraz uzakta oturuyordu. Kendisini oraya yabancı hissediyordu çünkü. Öbürleri hakiki askerdi, savaşa katılmışlardı. Çelik fırtınalarından,[60] siperler-

59 Wolfgang Fürstner, 1936'da Olimpiyatı'nda Olimpiyat Köyü'nün komutan yardımcısı.

60 Ernst Jünger'in aynı adlı romanına gönderme – e.n.

den, sırf vatana ihanet yüzünden zaferi tadamayan Almanya'nın düşmanlarına karşı kahramanca mücadelelerden bahsediyorlardı. Kieling savaşı okul bahçesinde yaşamıştı; o da çarpışmak istemişti ama yaşı tutmamıştı. Sakatlığının Almanya'nın düşmanlarına karşı kahramanca mücadelelerle alakası yoktu, gerçi yurtta daha henüz kimseye söylememişti ama gangsterlerin arasında çıkan bir silahlı çatışmanın arasında kalıp yaralanmıştı. Adamlardan birini enselemişlerdi, diğeri ise kaçmıştı. İki kişi sekiz kişiyle karşı karşıya gelmiş, bu ikisinden biri karabinalardan çıkan kurşunlarla ölmeden önce karşı taraftan iki kişiyi vurmuş, üçünü de yaralamıştı. Sekizli gruptan kala kala üç kişi sağlam kalmıştı.

Yaralanmadan ne anlamak lazımdı? Yaralıdan yaralıya fark vardı, hem de büyük fark. Hüttner'le Deilmann çoktan görevlerinin başına dönebilmişken kendisi çürüğe çıkarılmıştı. Doktorlar ciğerini delip geçen kurşunu çıkarabilmişti ama gangsterlerin ikinci kurşunu omuriliğine isabet etmişti. Robert Kieling o gün bugündür tekerlekli sandalyeye mahkûm kalmış, daha yirmi dokuz yaşındayken malulen emekli olmuştu.

Terastaki bu kendinden yirmi yaş büyük adamlara ne anlatacaktı? Onlar gerçek maceralara imza atmış, iyi bir bir dava uğruna savaşmış, öyle kendisi gibi gangsterlerle silahlı çatışmada, bir de üstelik kalabalık tarafta bulunup telef olmamışlardı.

"Binbaşı Kieling?"

Else hemşirenin yumuşak sesiydi bu. Olmasa çoktan intihar edeceği kadının. Rüyasında kendisini onunla sevişirken bile görmüştü. Gerçek yaşamında artık yapamadığı bir şeyi. Başka birçok şey gibi. Rüyalara ve anılara kalmıştı bir tek.

"Misafiriniz var Binbaşı Kieling."

Kim olabilirdi? Margot, yani nişanlısı, üç ay önce başkasını bulduğunu söyleyip ilişkiyi bitirmişti. Peki ana babası? Onlar harekete katılmış olmasını, hele mesleki kariyerini hiç anlamamışlardı. Normalde onu ziyarete gelen olmazdı. Çok çok erkek kardeşi gelirdi belki, o da tesadüfen Stendal'daysa ve biraz vakti varsa. Arno olsa zaten önceden haber verirdi.

Soran bakışlarından Else hemşire onun ne istediğini anlamıştı. Gerçekten buradaki yaşamının tek avuncuydu o.

"İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'ndan biri," dedi hemşire. "Herr Kaufmann."

Havacılık Bakanlığı. Onu tamamen unutmuştu. Arada bir elinde bir buket çiçekle birini gönderiyorlardı (çiçeği ne yapacağını da bilmiyordu ya). Ancak Binbaşı Robert Kieling Stendal'daki bu yurda gönderildiğinden beri şef bir kez bile kendisi uğramamıştı. Oysa sağlığını mahvetmesine neden olan ta kendisiydi.

Kaufmann ismi ona bir şey ifade etmediği gibi yüz de aşina gelmemişti. Çiçek bile yoktu adamın elinde. Kieling'in canı sıkılmıştı. Bakanlıktan gelen çiçeğin ne işe yarayacağını sormuştu kendine hep ama hiç gelmemesi... bu daha da kötüydü.

Adam çiçek getirmemişti belki ama son derece sıcakkanlı ve nazik biriydi. Siegerlandlı eski arkadaşı Utsch'u anımsatan bir aksanı vardı.

"Adım Kaufmann, Binbaşı Kieling. Henüz tanışmıyoruz. İmparatorluk Havacılık Bakanlığı adına geliyorum."

Evet, binbaşıydı. Emekliye ayırıp bu maluller evine yerleştirmeden önce terfi bile ettirmişlerdi onu. Kuşkusuz en iyi yurtlardan biriydi burası, yumuşak kıvrımlarla gölün kıyısına inen park muhteşemdi. Ancak ona yine de hayatını artık yaşamış bitirmiş, ölümünü bekliyormuş gibi geliyordu.

"Biraz gezelim isterseniz."

Kendisini Kaufmann olarak tanıtan adam cevap beklemeden tekerlekli sandalyeyi sürüyerek terasta güneşin ve manzaranın tadını çıkaran diğer adamlardan uzaklaştırdı. Lastik tekerlekler değdikçe çakıl taşları çatır çutur ediyordu.

"Benden ne istiyorsunuz?" diye sordu en nihayet cesaretini toplayan Kieling. "Sizi kim gönderdi?"

"Bizzat Bakan Göring."

Şişko, gazetecilerin de tanık olduğu o meşum olaydan sonra, yani askerî hastanede yaralı askerlerini ziyaret ettiğinden beri bir tek özel mesaj bile göndermemişti. O günden beri sesi soluğu çıkmamıştı. Kieling kırgındı kırgın olmasına ama yine de gururlandı, elinde değildi işte.

"Önemli bir şey mi var?"

"Bakan afiyette olup olmadığınızı merak ediyor."

"Öyle mi?"

"Ne zamandır bu yurttasınız?"

"Hastaneden taburcu edildiğimden beri. '35'in Kasımı'ndan beri."

"Dokuz ay olmuş."

"Evet."

"Üzücü bir olaydı başınıza gelen. Bakan sizi bakanlığa almayı düşünüyor, ne dersiniz?"

"Beni, kötürüm birini yani."

"Sizin gibi genç bir insanın Almanya'ya yararı olabilecekken bu malul evine tıkılıp kalması utanç verici. Size bir ofis, bir de hareketliliğinize yardımcı olacak bir emir eri tahsis edildi. Artık aktif askerî hizmette bulunamayabilirsiniz, ama vatan hizmetinizi devam ettirebilirsiniz."

Robert Kieling onur duydu. Bakanı yanlış mı tanımıştı yoksa? Sırf kendisi için bir makam oluşturmuşlardı. Yok, onur duymak değildi bu sadece, resmen duygulanmıştı. Gözyaşlarını zor zapt etti, bereket bu her zaman becerdiği bir şeydi. Alman askerî ağlamazdı!

"Ben..." dedi ve kaldı, boğazı düğümlenmişti. "Demek istiyorum ki sayın bakana gönülden teşekkürlerimi iletin."

"Memnuniyetle."

Bakanlıktan gelen adam tekerlekli sandalyeyi parkın iç kısımlarına doğru sürüyor, onu önünde güneşlenen savaş malullerinin oturduğu ana binadan gittikçe uzaklaştırıyordu. Sonunda tamamen ağaçların, aralarından gölün yer yer pırıltıyla göz kırptığı yıllanmış meşe ve kayın ağaçlarının gölgesine girdiler.

"Sizinle konuşmam gereken bir şey daha var," dedi Kaufmann. "İkimizden başka kimsenin duymaması gereken bir şey. Burası emin mi sizce?"

"Tabii." Kieling etrafa bakındı. Ağaçlar adeta yutmuştu onları, ana bina ihtiyarlarıyla bayağı uzakta kalmıştı. "Bırakın duyulmayı görünmeyiz bile burada," dedi. "İcabında bana burada gizli belge filan bile verebilirsiniz."

"O aşamaya gelmedik daha." Kaufmann onu çakıl taşlı yoldan göle doğru inen hafif eğimli yola çıkardı. "Size öncelikle sormak istediğim şey, hatırlayıp hatırlamadığınız."

"Nedir hatırlamam gereken şey?"

"11 Ekim 1935."

"O günü nasıl unuturum? İki ülküdaşım öldü, ondan beri sakatım ayrıca."

"İyi o zaman," dedi Kaufmann. "O zaman şimdi olacaklar niye oluyor diye sormazsınız."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Bunu."

Kaufmann'ın ağzından bu sözcükler çıktığı anda Kieling kuvvetli bir darbe hissetti. Kıyıya itilen sandalye çamura sıkışıp kaldı. Kieling dizlerine kadar hiçbir şekilde hissetmediği suyun içerisindeydi, ancak yukarıya doğru süzülen soğuğun bütün vücudunu sarması an meselesiydi.

"Ne oluyor, ne yapıyorsunuz?" dedi, ancak buna cevap ikinci bir itiş oldu. Sandalye öne doğru devrildi. Kieling kafa üstü suya düştü.

Soğuk, nefesini kesen bir şey daha olduğunu fark edene kadar nefesini kesti: Suydu bu. Ellerinin üzerinde doğrulmaya çalıştı ama göl bu noktada derindi, kafasını sudan çıkarabilmesi için ayağa kalkması lazımdı. Ancak lanetli bacaklarının üzerinde duramazdı. Ayakta duramazdı. 11 Ekim 1935'ten beri bacakları tutmuyordu.

O zaman şimdi olacaklar niye oluyor diye sormazsınız.

Şu anda olanların nedeni hakkında en ufak bir fikri yoktu. Bildiği tek şey vardı, o da kendisine Kaufmann diyen adamın adının asla Kaufmann olmadığıydı.

Suyun içinden onun siluetini sahilde görür gibi olduysa da duyuları artık başka şeylerle meşguldü. Gölün, sahile doğru sürünmek için bir türlü elleriyle tutunamadığı çamurlu dibiyle. Artık nefesini tutamadığından nefes borusuna kaçan suyla. Onu artık düşünme yetisinden alıkoyup nafile yere çırpındıran, acıyan ciğerleriyle. Sonunda ciğerleri acıdan patlayacak gibi oldu ve nefes alma azmi öyle büyüdü ki, tüm dünyanın oksijeninin bu açlığı karşılamaya yeterli olmayacağını hissetti.

16

Dışarıdan bakıldığında Columbiahaus tipik bir Prusya askerî binasıydı ve Aachen'la Tilsit arasındaki yüzlerce tuğla yapıdan bir farkı yoktu. Ama içerisinde olup bitenler insanların çok çok el altından, korka korka anlattığı şeylerdi; şehirde bu kadar korkunç hikâyeyle birlikte anılan başka bir yer yoktu. Bu hikâyelerin ne kadarının abartılı olduğu, ne kadarının gerçek dehşeti yansıttığı da tam bilinmiyordu. Üç yıldır SS'in elinde olan Tempelhofer Feld'deki bu eski askerî hapishane, oraya düşen Berlinlilerin bir daha asla ayak basmamayı umduğu bir yerdi.

Ama Rath ayak basmak durumundaydı. Sebastian Tornow'un talimatı netti: saat iki, KL Columbia. Saat ikiye yaklaştığında bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Ön camda sileceklerin baş etmekte zorlandığı su birikintilerinin arasından park yeri bakındı. Bugün ona her şey soğuk, gri, mide bulandırıcı geliyordu; bunda kuşkusuz doğru dürüst uykusunu alamamış olmasının da payı vardı.

Oysa gün o kadar güzel başlamıştı ki. Büyük oranda vukuatsız geçmiş, hatta azıcık kestirme imkânı da bulduğu gece nöbetinden sonra Rath sabah güneşini karşısına alarak arabasıyla evin yolunu tutmuş, Millerlere el çabukluğuyla çekirdek kahve, omlet ve taze francalalı bir kahvaltı hazırlamış, onlarla birlikte sofraya oturmuş, Frank Miller Junior'un küstahlıklarını ve asık suratını kaale almamaya çalışarak onlara Berlin'de gezilecek yerlerle ilgili tavsiyelerde bulunmuş, ardından bitap yatağa düşmüş, Fritze'nin ona küçük gelen karyolasına rağmen deliksiz uyumuştu.

Buraya kadar her şey yolunda gitmişti. Ta ki telefonun sesi onu derin uykusundan uyandırıncaya kadar. Israrla, inatla, sanki bir daha hiç kesilmeyecek gibi çalmıştı telefon. Haberi veren sesten çok haberin kendisiyle anında kendine gelmişti.

Herbert Ehlers'i almışlardı.

Rath'ın komünist geçmişi olan bu garsonu son olarak görmesinin, adamın aşırı itaatkâr, hatta belki de dönemin de zaruretiyle biraz fazla evet efendimci bir tavırla söz verdiği tanık listesini karakola getirmesinin üzerinden daha iki saat bile geçmemişti ki SD'nin talimatıyla Gestapo onu tutuklamıştı.

Tornow şimdi onu sorguda hazır bulunması için Columbiahaus'a çağırıyordu. Rath, Ehlers'le konuştuğunu, sabotajcılıkla, adam zehirlemeyle ilgisi olabilecek en ufak bir emare görmediğini, hatta Ehlers'in kendi rızası ve isteğiyle polisle tam bir işbirliği içerisinde davrandığını anlatmasına rağmen Tornow bunları nazarı dikkate almamış, üstelik, "Hepsi göz boyamak için, bunlarla harcayacak vaktimiz yok, Morgan'ın dul eşi yarın Berlin'e geliyor, o zamana kadar bir netice elde etmemiz lazım," diyerek, saat ikide sorguya başlayacaklarını eklemişti.

Rath otomobilini Columbiastrasse'de, dünya savaşının bitiminden sonra toplum polisinin (ya da son zamanlardaki adıyla asayiş polisinin) karargâhı haline getirilen eski Garde-Kürassier kışlasının önüne park etti. Zamanında kışlalar için kurulmuş askerî hastane, şimdiki toplama kampı yolun öbür tarafında kalıyordu. Rath arabadan indi. Binaya kadarki kısacık yolda şapkası su dolmuştu, girişteki SS muhafızına görevli kimliğini gösterirken ters çevirip boşalttı.

Bu duvarların arkasında onu ne bekliyordu bilmiyordu ama kendini kandıracak değildi. Yıllar önce, eski mesai arkadaşı Reinhold Gräf'in şefi olduğu Gizli Devlet Polisi'nde bir kez bir sorguda hazır bulunmuştu. Cumhuriyet döneminde gerçeği elde etmek için yumruğa başvuruldu mu buna üçüncü dereceden sorgu deniyordu. Üçüncü dereceden sorgu doğal olarak "uygunsuz" kategorisine sokulmuştu. Bununla da kalmayıp yasaktı. Hatta o kadar yasaktı ki, uygulayan makamından bile olurdu. Ama yeni Almanya'da durum tam tersine dönmüştü. Poliste olsun başka yerdeki sorgular olsun şiddet uygulama yöntemlerinde yıldan yıla "ustalaşılmıştı". Özellikle de bu adreste.

Bir SS önüne düşmüştü. Rath'ın içindeki huzursuzluk gitgide büyüyordu. Sanki sorguya giden bir polis memuru değil, hücresine götürülen bir tutukluydu, öyle hissediyordu. Kapılar açılıyor, kapanıyor, labirent gibi koridorlarda kâh sağ, kâh sol yapıyor, birkaç basamak inip karanlık mahzenlerde yola devam ediyorlardı. Ara ara bir yerlerden bir çığlık, bir kapının ardından bir inleme, başka birinin ardından ise ağlama sesi duyuluyordu. Yanındaki SS refakatçinin kılı kıpırdamıyordu. Siyah üniformalı adam sonunda bir

demir kapının önünde durdu ve aşırı kibar bir tonda, "Burası başkomiserim. Geldiğinizi haber vereyim mi?"

"Gereği yok. Tabur Komutanı Tornow'la tanışıyoruz biz."

SS topuk selamı, arkasını dönmeden önce de Alman selamı verdi. Rath bir-iki dakika bekledikten sonra kapıyı tıklattı.

Hapishane hücresi, sorgu odası ve işkencehane karışımı bir yer izlenimi uyandıran kasvetli odayı 40 vatlık bir ampul aydınlatıyordu. Sebastian Tornow tam tekmil bir SS tabur komutanı kıyafetiyle yazı masasına kurulmuştu. Yanındaki küçük masada ise Rath'ın Tornow'un ofisinden tanıdığı emir eri oturmuş, daktiloya kâğıdı takmış hazır bekliyordu. Önlerindeki sandalyede ise ellerini bacaklarının altına sıkıştırmış, hâlâ bembeyaz ama bu arada biraz lekelenmiş Norddeutsche Lloyd üniformasıyla Herbert Ehlers oturuyordu. Başına bir SS dikmişlerdi. Ehlers, Rath odaya girince umutla başını kaldırdı.

"İşte size sözünü ettiğim başkomiser bu. Bakın sorun ona, göreceksiniz her şey açıklığa kavuşacak. Ona listeyi de verdim. Tek amacım yardım etmek."

Tornow, Ehlers'e hiç bakmadan Rath'ı selamladı. "Hoş geldin Gereon. Buyur otur."

Rath, Tornow'un yanındaki tek boş sandalyeye oturdu.

"Ehlers yoldaşı tanıyorsun..."

"Ben yoldaş filan değilim! Onun üstünden çok zaman geçti. '33'ten beri SA'yım. Siz de söylesenize başkomiserim. Burada ne işim var bilmiyorum, ben iyi bir Alman'ım."

"Başkomiser Rath da geldiğine göre sorguya geçebiliriz Herr Ehlers."

Tornow'un Herbert Ehlers'e bunları söylemesiyle daktilonun takırtısının başlaması bir oldu, Rath ani sesle irkilmişti.

"Amerikan vatandaşı Walter Morgan'ın ölümü etrafındaki karanlığa ışık tutmak istiyoruz," dedi Tornow daktilo takırtısı eşliğinde. "Size önerim gerçeği söylemeniz, yanlış veya eksik cevaplar cezasız kalmaz, onu bilin." Ehlers'in başında duran SS'i işaret ederek, "O da Müfreze Komutanı Pechmann'ın görevi," diye ekledi.

"Ne demek? Tabii ki gerçeği söyleyeceğim, ondan hiç kuşku..."

Müfreze Komutanı Pechmann'ın elinin tersiyle attığı tokat Herbert Ehlers'in lafını yarıda kesti. Burnundan kan fışkırdı.

"Ah, demin unuttum söylemeyi," dedi Tornow. "Sadece sorularımızı yanıtlıyorsunuz, riayet etmezseniz bunun da cezası var."

Burnundan kan akan Ehlers sesini çıkarmadı.

"Şart mıydı?" dedi Rath Tornow'a hitaben fısıltıyla.

Tabur komutanı, Rath'ı duymazdan geldi.

"Herbert Ehlers," der demez daktilo takırdamaya başladı. "'33'ün Mart'ından beri Norddeutsche Lloyd'da çalışıyorsunuz."

"Evet." Ehlers'in, cevaplaması kolay basit bir soru yöneltildiği için rahatlamış bir hali vardı.

"'26'nın Nisan'ından beri de Komünist Partisi üyesisiniz."

"Ama o çok oldu. Beylere söylesenize başkomiserim, SA üyesiyim ben."

"Komünist Partisi'nden çıkmadınız hiç, öyle değil mi?"

"Ama ben komünist değilim. Yıllardır aidat da ödemiyorum. Kızıl Cephe Birliği lağvedileli beri onlarla alakam yok. Ta '29'dan beri."

"Ama Komünist Partisi üyeliğinden ayrılmadınız."

"Olabilir. Ama beni bununla suçlayamazsınız."

"Komünist yeraltı teşkilatının Olimpiyat Oyunları'nı sabote etmeniz için sizi Olimpiyat Köyü'ne sızdırdığı doğru mu?"

"Ne? Siz ne saçmalıyorsunuz?"

Tornow'un başıyla verdiği belli bellirsiz bir işaretle Pechmann aksiyona geçti. Sözde suçlunun ellerini sandalyenin iki koluna bağladı. Bunu sanki dünyanın en doğal şeyi gibi yapmış, öyle temkinli hareket etmişti ki, Ehlers birden neye uğradığını şaşırmıştı. Büyük olasılıkla canını acıtmamalarına, tekme tokat girişmemelerine, bir tek ellerini bağlamalarına şaşırmıştı. Karşı koymaya kalktığında artık çok geçti.

"Bir kez daha soruyorum: Komünist yeraltı teşkilatı mı sizi Olimpiyat Oyunları'nı sabote etmeniz için Olimpiyat Köyü'ne sızdırdı?"

"Tabii ki öyle bir şey olmadı. Beni oraya sporculara yemek servisi yapayım diye Norddeutsche Lloyd gönderdi."

Müfreze komutanı sandalyeye yanaşıp elindeki matkabın ince

uzun ucunu Ehlers'in sandalyenin ahşap koluna bağlı sağ küçük parmağının tırnağına dokundurdu.

"Ne yapıyorsunuz? Çekin onu! Hayır!"

Ehlers, SS'in çalıştırdığı matkabın tırnağını delip geçmesiyle canhıraş bir çığlık attı. Bağırıyor, kolundaki ipleri çekiştiriyordu ama sandalye milim kıpırdamıyordu. Ve bunları belli ki ilk kez yapmayan Pechmann kılını kıpırdatmadan devam etti.

Tornow merhametsiz bakışlarla acıyla kıvranan adama gözünü dikmiş bakıyordu. Pechmann'ın yüzüne ise o anda ameliyatla meşgul olan bir cerrah ifadesi yerleşmişti. Narkoz unutulmuştu gerçi.

Rath artık bakamayacağını hissetti, başını çevirdi. Elinden gelse kulaklarını da tıkayacaktı. Hatta keşke hiç bulunmasaydı burada. Ne işi vardı şu işkencehanede, hem de neredeyse kendisinin veya Gestapo'nun Kriminal Polis Laboratuvarı dosyasının yüzünden buraya düşen bir adama işkence yapılırken? Şu anda bunun da önemi yoktu. Önünde bir adam oturuyordu ve ona işkence yapılıyordu. Ve oracıkta duran Rath'ın elinden bir şey gelmiyordu.

Kalkıp gitmenin dışında. Tıpkı zamanında Gräf'in başında bulunduğu sorguda yaptığı gibi.

"Gereon nereye?"

Tornow'un sesi Ehlers'ın canhıraş çığlığının yanında kulağa öylesine yumuşak gelmişti ki, adam sanki İsa'nın Çilesi'nde Hazreti İsa rolünü üstlenmişti. Oysa şu anda işkenceci rolündeydi.

"Bu şekilde bir yere varamazsınız," dedi Rath. "Seyretmeye de mecbur değilim. Adam bizimle işbirliği yapıyordu, bu zulüm neden? Düzenlediği isim listesini daha bu sabah teslim etti."

"Evet, suçsuz mesai arkadaşlarının listesi. Bu isimler hiç ilgilendirmiyor beni. İşlevi ortalığı bulandırmak, o kadar. Ben Olimpiyat Oyunları'na karşı komploda yer alan kişilerin kim olduğunu bilmek istiyorum."

"Ama ortada komplo falan yok, arkadaşlarınıza da söyledim." Ehlers'in sesinde telaş ve çaresizlik hissediliyordu.

"Bana birkaç isim verin, dönün hücrenize."

"Komplo yokken nasıl isim verebilirim ki?"

Tornow'un işaretiyle Müfreze Komutanı Pechmann matkabı tekrar çalıştırdı. Ve Ehlers yine can acısıyla bağırdı.

Rath'a yetmişti, kapıyı açtı.

"Gereon, senden beklediğim işbirliği bu değil."

"Bana ne. Her şeyin bir sınırı var, buradaki de bu. Şu... işte neyse... sorgu mudur nedir, bitince vaka üzerine konuşuruz."

Tornow'a da, üstü kapalı tehditlerine de başlayacaktı, buradan bir an önce çıkması lazımdı. Koridorlarda ne kadar dolandığını bilmiyordu, ama polis kimliği bütün engelleri aşmasına yaramıştı, sonunda kendini Columbiastrasse'ye attı. Hâlâ yağmur yağıyordu ama ömründe dışarıda olmaktan bu derece haz almamıştı. Hapisten kaçmış bir tutuklunun dünya varmış demesi gibi bir duyguydu bu. Tek fark, peşinde kimsenin olmamasıydı. Sebastian Tornow arkasına adam takmamıştı. Rath arabasına binip hızla uzaklaştı.

17

Yaşlı kadın Charly'yi sahanlıkta görünce birden irkildi, ama kapının aralığında görülmüştü artık, yakalanmıştı. Her şeyi, herkesi takip ettiği ama kendisinin asla görülmediği inine geri dönmek için çok geçti. İyice kapının önüne çıktı, çantasından anahtarı çıkartmakla meşgul olan Charly'yi güya görmezden gelerek kapısını kilitledi.

"İyi günler Frau Brettschneider!"

"Heil Hitler, Fräulein Ritter."

"Rath, *Frau* Rath," diye düzeltti Charly. "Söylemiştim ya size, evlendim ben."

Komşu kadın homurdanarak merdivenleri inmeye koyuldu. Evli bir kadının gelip de tekrar kız arkadaşının yanında kalması onun gözünde büyük olasılıkla ayıplanası bir şeydi. Kapıyı açmasıyla Charly'yi evin o bildik kokusu karşıladı. Hemen hemen her şey eskisi gibiydi. Birkaç gün içinde Spenerstrasse'ye alışıvermişti. Yaşlı komşuları, o biteviye işkilli Frau Brettschneider bile değişmemiş, nasılsa öyle kalmıştı.

Artık *iyi günler* yerine sevimsiz sevimsiz *Heil Hitler* diyordu, o kadar.

Ama bu yine de bir şeylerin değiştiğine bir işaretti.

Charly istediği kadar yok saysın, durmadan kafa yormamaya çalışsın, elinde değildi, olmuyordu. Naziler iktidarda kaldığı sürece bir şeylerin değişeceğine olan umudu yıldan yıla, aydan aya, haftadan haftaya, günden güne azalıyordu. Belki yapılacak tek şey gerçekten de durumu kabullenip o koşullarda şöyle veya böyle nasıl yaşanacağına bakmak, bu arada da yeni koşulların gerçek anlamda hışmına uğrayanlara yardım etmekti.

Bir an aklı Manfred Oppenberg'e, onun düşüncelerine gitti. Aslında o da kabullenip oturmak, normal bir yaşam sürdürmek istiyordu. Naziler tam da bunu ona menettikleri halde. O da bu arzusunu kriminal yöntemlerle gerçekleştirecekti.

Kendisine karşı samimi olması gerekirse, mesaiden sonra Böhm'ün dedektif bürosuna gidip servetini ve ailesini yurtdışına çıkarmak isteyen insanlara yardım eden Charly'nin bu yaptıkları da yasalara aykırıydı. Dışarıya karşı öncelikle mesleği gereği yasalara sıkı sıkıya bağlı bir özel dedektif olarak görünmek zorundaydı, zar zor elde ettiği lisansı tekrar kaybetmeyi göze alamazdı.

Çifte hayatından haberi olan tek kişi Greta'ydı. Gereon'a bile daha bir şey anlatmamıştı. Bir defa o bunu ona yasaklardı, ikincisi, Charly onu bu işlere sokmak istemezdi, çünkü olur ya, bazı şeyler rayından çıkabilirdi. Greta konusunda daha az endişe duyuyordu, çünkü onun İsveç pasaportu ve Alman resmî makamlarının öyle ha deyince ensesine yapışamayacağı ünlü bir annesi vardı.

Her insanın her şeyi konuşabileceği birisi olmalıydı.

"Hu huu, ben geldim," diye seslendi. Greta'ya yanında çıplak bir adam filan varsa onu saklayabilmesi ya da bir-iki parça eşyayla orasını burasını kapatması için zaman tanımak içindi bu aslında.

Ancak arkadaşı evde yalnızdı. Camın kenarında oturmuş, kahvesini içiyor, kitap okuyordu. Charly içtiği bu kaçıncı fincan acaba diye geçirdi içinden. Hayatında Greta Overbeck kadar çok kahve içen birini görmemişti. O benim İsveçli yanım, diyordu Greta hep, annesinden aldığını söylüyordu.

"Ne okuyorsun bakayım?"

Greta kitabın sırtını gösterdi. Tucholsky. *Gripsholm Sarayı.*

"Çok acıklı," dedi.

"Ama güzel de."

"Kitabı demiyorum, artık hayatta olmamasını..."

Greta haklıydı. Son yıllarda sesi soluğu çıkmayan Tucholsky'nin İsveç'teki sürgünde altı ay önce ölmesi hepsini kedere boğmuştu. Ayrıca sesi soluğu çıkacaktı da ne olacaktı? Bıkıp usanmadan milleti uyandırmaya çalışmış, uyarmış, dediği her şey de çıkmıştı. Hem de tahminlerden kat kat daha kötü.

"Umudunu yitiren bir kişi daha," dedi Charly.

"Niye *bir kişi daha*? Kim var başka? Biz mesela yitirmeyiz. Yani bir o eksikti. Bu geri zekâlıların seni alt etmelerine izin vermeyeceksin herhalde."

"Bu geri zekâlı dediklerin ülkeyi yönetiyor."

"Evet, işte tam da bu nedenden. Birilerinin buna direnmesi lazım."

"Direnmek... Normal bir hayatı sürdürmek için bile direnmek gerekiyor."

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen bunu anlayabilir misin, ne kadar anlarsın, bilmiyorum, İsveç pasaportun var senin, böyle sorunların yok."

"Bununla suçlamıyorsun beni herhalde."

"Yok, tabii ki suçlamıyorum. Affedersin."

Greta'nın yanına gidip ona sarıldı. Frau Brettschneider aşağıda durmuş onlara bakıyor, muhtemelen de o an bütün önyargılarının doğrulandığını düşünüyordu. Charly perdeyi çekti.

"Özür dilerim," dedi ve arkadaşının karşısına masaya oturdu. "Bazen dayanma gücümü yitiriyorum gibi geliyor."

Ardından Greta'ya Manfred Oppenberg'in hikâyesini anlattı.

"Böhm onu yurtdışına çıkması için ikna etmemi istiyor ama ben bunu isteyip istemediğimi bilmiyorum. Yahudileri bezdirip ülkeyi terk ettiren Nazilerin ekmeğine yağ sürüyormuşum gibi geliyor."

"Nazilerin ekmeğine yağ mı sürüyorsun? Bilmem. Oppenberg'in servetini de alıp birlikte götürmesini istemezler herhalde."

"Servetinin zaten büyük bölümü dışarıda, Prag'daki, Paris'teki film şirketlerinde."

"Yurtdışına çıkışı neden sıkıntılı?"

"Yurtdışına çıkışı sıkıntılı değil. Sıkıntı, normal insanlar gibi istediği zaman girip çıkamamasında. Mesela senin gibi."

"O zaman yabancı pasaportu olacak. Sahte Alman pasaportundan iyidir."

"Hakiki pasaport her zaman sahte pasaporttan iyidir. Ama diyelim Fransa'nın bir Alman'a vatandaşlık hakkı tanıması yıllar sürüyor. Prag, Londra, nereye bakarsan bak, her yerde durum aynı. Oralarda akrabaların olacak, iş ancak o zaman kolaylaşıyor."

"Oppenberg'in hiç mi yok akrabası?"

"Adamın kökleri Berlin'de. Bildiğim kadarıyla Breslau ve Frankfurt'ta bir-iki akrabası var ama, o kadar."

"Her Yahudi'nin Amerika'da en az bir dayısı, amcası, bir kuzeni vardır sanıyordum."

"Greta Overbeck, antisemitizm kemikleşmiş halde sende, haberin var mı? Sen dünya Yahudiliğine filan da inanıyorsundur."

"Ben dünya vatandaşlığına inanıyorum, o kadar."

"Ama o herkese nasip olmuyor işte." Charly omuz silkti. "Neyse, ben Oppenberg'i o tehlikeli planlardan vazgeçirmeye çalışacağım. Ama yurtdışına göç etmeye ikna edebilir miyim, bilmiyorum, ben kendim ikna olmuş değilim çünkü."

"Yaparsın, becerirsin. Ağzın iyi laf yapıyor. Hem bakarsın aklına başka bir çözüm gelir."

"Olabilir."

Telefon çaldı, Greta aletin bulunduğu hole çıktı. Birkaç saniye sonra geri geldi. "Zevcin," dedi.

Neden olduğunu hemen anlamasa da Charly'nin içi hop etmişti. Gereon onu düşünmüştü. Ve aramıştı. Charly onun sesini duyacak diye sevindi.

"Alo," dedi. "Bu kadar uzun zaman bensiz idare edemezdin sanıyordum."

"Ben senin sandığından daha becerikliyim."

Son söylediklerinin kulağa latife gibi gelmesi gerekirken Gereon'un sesinde bir gerginlik hissediliyordu. Onu huzursuz eden bir şey vardı, Charly telefondan bile anlıyordu bunu. Kocası daha çok az konuşmuştu ama Charly onun keyifsizliğini hemen çakmıştı, Gereon istese de ona numara yapamazdı.

"Nasılsın?" dedi cevabın hiçbir işe yaramayacağını bile bile.

"İyiyim. Sen?"

"Fevkalade." O madem yalan söylemişti, kendisi geri kalır mıydı?

"Cumartesi günü buluşmaya ne dersin?"

"Olimpiyat misafirlerinle ilgilenmek zorunda değil misin?"

"O iş tamam. Her şey ayarlandı."

"O zaman eşine vaktin var."

"Sırf vaktim değil, iki de biletim var."

"Oo!" Şimdi tam afallamıştı. Gereon'un bu işlere bu kadar uğraş verdiği pek görülmezdi. Çok mu vicdan azabı çekiyordu acaba?

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu.

18

Neredeyse telefonu çat diye çarpıp kapatacak, hatta aygıtı fırlatıp duvara atacaktı da evde yalnız değildi. Miller ailesi Berlin'in görülecek yerlerini dolaşırken geziyi yarıda bırakıp eve dönmüştü, bu berbat havada tek yapılacak şey de buydu. Dolores Miller, Rath'ın en sevdiği koltuğa yerleşmiş yün örüyor, Frank Miller Senior ise oğluna Alman radyo programının özellikleriyle ilgili olarak allamelik taslarken bir yandan da Telefunken müzik dolabının düğmeleriyle oynuyordu.

Rath ahizeyi usulca yerine koydu. Öfkeden hızla soluk alıp veriyordu. Charly ve inadı. Neden düşünememişti bunu? Açılış töreni bileti dahi Charly'yi Olimpiyat'ı her ne olursa olsun boykot etme kararından döndürememişti.

Açılış töreniydi bu, açılış! Spor müsabakaları için kardeşçe dostça bir araya gelmiş elli ulus Berlinlilerin alkışlarıyla stadyuma girecekti, buna nasıl karşı olunurdu? Böyle bir şeye gölge düşürmeye Nazilerin bile gücü yetmezdi.

"İnatçı karı," diye sövdü.

"Pardon?"

"Oh, nothing."

Suratına her daim bir gülümseme iliştiren Frank Miller inanılmaz meraklı biriydi. Miller büyükbabasının ana babasıyla altmış yıl önce Pfalz'dan Pensilvanya'ya göç etmiş olmasından aşırı gurur

duyuyordu. Rath ona sürekli Almanca kelime öğretiyor, o da onları biteviye tekrarlıyordu.

"Beer means beer," dedi Miller Rath'a havaya kaldırdığı başparmağını göstererek. "*And mashed potatoes means Kartoffelpireh.*"[61]

Rath'ın içinden adamı düzeltmek gelmedi.

"*Right*,"[62] diyerek o da başparmağını havaya kaldırdı.

Dolores Miller hiçbir şey anlamadığı halde örgüsünden kafasını kaldırıp gülümsedi. Frank Junior'u ise zaten Rath'ın plaklarından başka ilgilendiren bir şey yoktu.

Rath Fritze'nin odasına çekildi, evde kafasını dinleyebildiği tek yer burasıydı. Millerler daha ilk iki günde onu sinir etmeyi başarmıştı, çekip otele bile gitmeyi düşünmüştü. Bu da tabii başlı başına hayalperestlikti, çünkü Berlin'de tek bir tane boş oda kalmamıştı. Spenerstrasse'de bir gece geçirebilse ne güzel olurdu. Charly ile birlikte bir gece. Onu kendisine bile itiraf edemeyeceği kadar özlüyordu.

Onun yakınında olması bile yeterdi. Azıcık huzur bulurdu. Az önce Tempelhof'tan geri döndüğünde evde kimse yoktu, Fritze'nin odasında birazcık uyumaya çalışmış, uyuyamamıştı.

Her gözünü yumuşunda Herbert Ehlers geliyordu gözünün önüne. Çığlıklarını duyuyor, suçlayıcı bakışlarını üzerinde hissediyordu. Özellikle de bakışlarını. Sonsuz hayal kırıklığına uğrattığı bir insanın bakışlarıydı bunlar. İhanet ettiği, ateşe verdiği bir insanın.

Tornow onu neden Columbiahaus'a çağırmıştı bu arada? Prusya Devlet Kriminal Polis Dairesi'nden Başkomiser Gereon Rath'ın böyle bir sorguda borusunun ötemeyeceği baştan belliydi. Tornow, işkence yöntemleriyle zavallı Ehlers kadar Rath'ın da canını acıtacağını biliyordu ya, oydu işte mesele.

Oysa eski cinayet masası memuru ve eski arkadaşı Gräf Gestapo binasında sorguya çektiği tutukluya gaddarca davranmakta zorlanmıştı sanki, Rath'a öyle gelmişti. Ancak o gün bunu kaçınılmaz addeden Gräf kendini toparlamış, "gerekeni" yapmıştı. Tornow da bir zamanlar polisti, ama onda durum başkaydı, o sanki insanlara zulmetmekten özel bir zevk alıyordu. Rath, Sebastian Tornow'un

---

61 Bira, bira oluyor. Patates püresi de Kartoffelpireh.

62 Tamamdır.

neden, nasıl bu hale geldiğini merak etmiyor değildi. Bundan beş yıl önce meslektaş, hatta ardından dost, sonra da düşman olduklarında onu başka türlü tanımıştı. Belki de yanlış tanımıştı. Adaletin hakkından gelemediği suçlular söz konusu olduğunda Tornow'un gözünü kırpmadan infaza kalkışacağı ilk tanıştıklarında hayatta aklına gelmezdi.

Tornow'unki o zamanlar intikamdı, mahkemede beraat ettikten sonra kız kardeşine tecavüz ederek intiharına neden olan eşkıyalardan öç almıştı. Şu anda Rath'a uyguladığı şantajın arkasında yatan da muhtemelen bir nevi intikamdı. Kolunu kaybetmesinin, Rath'ın Beyaz El çetesini çökertmesinin, Sebastian Tornow'un gözaltındayken kaçarak yeraltına geçmek zorunda kalmasının intikamı.

Ancak Rath'ın hayatını kaydırabilecek o teyp bantlarıyla ona şantaj yapan Tornow'un o bantları tam da bu nedenle hiçbir zaman başkasına vermeyeceği umut vesilesiydi. Tam manasıyla kontrol için Rath'ı elinde tutması lazımdı, asıl mesele buydu. Tornow komünist komplo teorisine acaba gerçekten kendisi de inanıyor muydu yoksa bunu piyasaya sürüp can düşmanı Gereon Rath'a eziyet mi vermekti amacı? Rath bundan emin olamıyordu.

Yatağa uzanıp gözlerini kapadı. Tekrar Herbert Ehlers'le ilgili düşünceler üşüştü kafasına. İşinin, içine edilmiş hayatının anlamını düşündü. Charly'yle iki-üç çocuk yapıp küçük bir yerde tıpkı annesiyle babası gibi bahçeli şirin bir evde otursa fena mı olurdu? Aslında hiçbir zaman ana babası gibi olmak istememişti. Ama şu anda içinde bulunduğu durum da pek matah sayılmazdı.

Bir süre Charly'yle her şeyin farklı olacağını, doğru kadın oldu mu her şeyin rayına gireceğini, onun onu hizaya getireceğini düşünmüştü. Ama öyle olmuyordu işte. Charly doğru kadın olmasına doğruydu, ona hiç şüphe yoktu. Ama hizaya getirilmek... onu kendisinin başarması gerekiyordu.

Bu keşke kolay bir iş olsaydı. Hangi hizada durduğundan bile haberi yoktu.

Charly'ye Sebastian Tornow'un başına ne işler açtığını, kendisinin de, onun da nasıl bir tehlikeyle yüz yüze olduklarını anlatamamıştı, anlatamazdı da. Şimdiye kadar bu kadar kötü bir sır

saklamak zorunda kalmamıştı, ne Charly'den, ne de başkasından. SD'yle münasebeti günah çıkarma kürsüsünde bile söyleyemediği bir şeydi. Yapamazdı bunu. Sonuçlarından korkardı. Belki de hâlâ Tornow aniden düşüp ölüverir de bu kâbus sona erer diye umut ediyordu. Sona ermezdi tabii. Onu mahvedecek teyp bantları var olmaya devam edecekti çünkü. Bantlar SS'in veya devlet aygıtının eline geçmesin de, varsın Tornow şantaj yapmaya devam etsindi aslında. Aksi durumda lamı cimi yok, Charly'yle beraber toplama kampında bulurlardı kendilerini. Bunu kendisi için, özellikle de Charly için asla istemiyor olması bir tek Columbiahaus'u ziyaretinden beri bildiği bir şey değildi. Toplama kampları yeni Almanya'nın görkemli cephesinin ardında saklı kapkara gerçeğin zuhur ettiği yapılardı.

Rath, düşünüp düşünüp hiçbir şeyin içinden çıkamayacağını anlayınca doğrulup oturdu. Günlerdir içini kaplayan sıkıntı ona rahat vermiyordu. Onu kara kara düşünmekten alıkoyacak bir şey bulup yapması lazımdı.

Daha buna kafa yormasına fırsat kalmadan kapı tıklatıldı.

"*Mister Rath? Sorry to bother you. But your phone is ringing.*"[63]

Rath kapıyı açınca her zamanki gibi güleryüzlü haliyle Frank Miller'i buldu karşısında.

"Thank you," diye mırıldandı ve gerçekten de hâlâ zırıl zırıl çalan telefona doğru seğirtti.

"Hello?" dedi.

"Hello mu?" dedi hattın öbür ucundaki ses. "Öyle mi deniyor artık?"

"Kayınvalideciğim! Geldin mi?"

"Şimdi indim trenden, Schlesisch İstasyonu'ndayım. Banliyö trenine atlayıp geliyorum, yarım saate Zoo İstasyonu'nda olurum."

"Harika, seni almaya geliyorum. Saatin altı, her zamanki gibi."

Bir ümit ışığı en azından. Rath'ın kayınvalidesinden pek hoşlandığı söylenemezdi ama şu anda tam da Luise Ritter gibi, Millerlere saatinde sofrayı kuracak, evi çekip çevirecek bir kadına muhtaçtı.

Banyona girip kendine çekidüzen verdi. Bir saat sonra zaten gece nöbetinde olması gerekiyordu.

---

63 Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Fakat telefonunuz çalıyor.

On dakika sonra Zoo İstasyonu'nun park yerindeydi. Luise Ritter sözleştikleri üzere Hardenbergstrasse'deki büyük saatin altında bavuluyla bekliyordu. Carmerstrasse'deki evleri iki adımlık yerdi ama damadının gelip onu almasını beklerdi hep.

"Lotte nerede?" diye sordu Rath bavulu bagaja yerleştirdikten sonra.

"Aa, söylemedim mi ben sana, evde değil o bu sıralar."

"Nasıl yani? Aranız mı açık?"

"Öyle söylenebilir."

"Aranız ya açıktır ya da değildir. Hangisi?"

"Aramız açık değil. Millerler gelince ev ona dar geldi."

"Millerler?"

"Amerikalı aile. Anlattım ya sana. Baba, anne, oğul. Olimpiyat'ı izliyorlar. Ben de Olimpiyat ev sahibiyim. O yüzden senin yardımına ihtiyacım var."

"Üç kişiler mi? Bir şey değilmiş. Ben nerede yatıyorum?"

"Fritze'nin eski odasında. Millerlere yatak odasını verdim."

"Peki sen?"

"Benim gece nöbetim var, gündüzleri uyuyorum."

Eve varmışlardı bile. Rath bavulla şapka kutusunu, Luise Ritter el çantasını aldı. Rath kapıyı açar açmaz kadın o kendine özgü özgüveniyle eve daldı, dalar dalmaz da dosdoğru salonun yolunu tuttu. Rath bavulu yere bırakıp kayınvalidesinin peşinden gitti.

Daha salona girmemişti ki, "Oh, hello," diyen Frank Miller'in sesi duyuldu. "*The mother in law I assume?*"[64]

"Heil Hitler, hanımefendiler, beyler," dedi Luise Ritter şen şakrak. "Herr Rath'ın kayınvalidesiyim."

"*How do you say hello?*"[65] diye sordu Frank Miller.

Luise Ritter gülümsedi, belli ki bir kelime anlamamıştı. Frank Miller de gülümseyerek karşılık verdi.

"Mister Miller'in dedesi Pflazlı," diye açıklama getirdi Rath. "Çat pat Almanca öğrenmeye çalışıyor."

"Kıyamam. Zavallı unutmuş mu tamamen?"

"Hiç konuşmamış ki. Bir tek dedesi biliyormuş. *Hello* nasıl denir

64 Kayınvalideniz sanırsam?

65 "Merhaba" nasıl dersiniz?

Almanca, yani nasıl selamlaşılır, onu öğrenmek istiyor şu anda."

"Çok kolay: Bizim burada *Heil* deniyor," dedi Luise Ritter ve ışıl ışıl gözlerle Frank Miller'e baktı.

"Ah: Heilhitlör." Pittsburgh, Pensilvanyalı adam otuz iki dişini göstererek ve Amerikan aksanıyla ağzını yaya yaya "Heilhitlör!" dedi.

Adam atalarının hiçbir zaman bu şekilde selam vermediğini bilemezdi tabii.

"Ben kaçıyorum," dedi. "Duty calls. Görev başına. Kayınvalideciğim, her şeyin yerini biliyorsun."

"Ofkors," dedi Rath'ın ona bir zamanlar öğrettiği birkaç kelime İngilizcesiyle gururlanarak. Dersler pek de boşa gitmemişti demek.

Rath az sonra arabasındaydı, sonunda kendini dışarı atabilmişti. Tornow'la böyle birbirlerine girmişken Olimpiyat Köyü'nde ne işi vardı şimdi? Ama SD'den veya LKA'dan ya da başka herhangi bir yerden aksi bir talimat gelmediği sürece oraya gidecek, görevini yerine getirecekti. Bu arada Walter Morgan'ı kimin zehirlediği sorusuna da cevap arayacaktı. Bunu zavallı Herbert Ehlers'e borçluydu.

19

Abraham Goldstein trenden indi ve etrafına baktı. Doğrudan yamacın üzerine inşa edilmiş istasyon tahmininden de küçüktü. Yorgun yüzleri, işinden evine dönen insanları izledi. Elinde bagaj namına bir tek siyah bir valiz vardı. Halinden hiç de uzun bir tren yolculuğu yaptığı belli olmuyordu. Bir *Camel* yakıp taksi durağına yöneldi. Her şey yolunda giderse üç saat sonra gene istasyonda olur, Berlin'e giden gece trenine binerdi.

Şöföre adresi söyledi ve koltuğa gömüldü. Marion'la uzun uzadıya konuşmasına mahal kalmamış, kadının ona bu yolculukta eşlik edemeyeceği fazla söze gerek kalmadan anlaşılmıştı. Marion'un da zaten öyle bir isteği yoktu. Almanya'nın en batısının ücra bir sanayi şehri mi, Berlin mi dendiğinde Berlin tabii ki önce gelirdi. Goldstein, Marion'un memleketinde kendini daha rahat hissedece-

ğinden emindi. Gerçi kadın bu konuda biraz düş kırıklığı yaşamıştı, başlarda epey bir yabancılık çekmiş, ancak art arda bir kaç gün gece hayatı bu duyguyu bertaraf etmişti. Berlin'in bu anlamda hâlâ sunacağı çok şey vardı. Hatta değil gamalı haç, bir tane üniformalıya rastlanmayan mekânlar mevcuttu. Bu, üniforma ve gamalı haç kaynayan bir ülke için öyle paha biçilmez bir şeydi ki.

Bu şehirde de bütün binaların cephesinde gamalı haçlı bayraklar sallanıyordu ama sağında solunda Olimpiyat halkaları olmadan. Otomobil bir süre bir vadide yol aldıktan sonra yan yana birbirinden gösterişli villaların dizili olduğu tepelik bir yere çıktı. Şaşaadan geçilmiyordu, iyi para dökülmüştü bu evlere. Taksi, diğerlerinin yanında biraz bakımsız kaçan bir villanın önünde durdu. Goldstein şöfore parayı verdikten sonra arabadan indi. Aşağıdaki dar vadide, küçük ırmağın her iki kıyısına kurulmuş devasa kimya fabrikasının, etrafını çepeçevre saran tepelerden uzun bacaları gri göğe doğru yükseliyordu. Tam orta yerde de vadide kıvrıla kıvrıla akan nehir boyunca tıngır mıngır, raylara asılı bir tren gidiyordu. Abraham Goldstein hayatında bu kadar garip bir şehir görmemişti. Demek üretimi durdurulduğundan beri, yani beş yıldır bütün dünyanın peşinde olduğu, Amerika'da satışı yasaklanan, alkolle artık para yapılamadığı için geleceğin altın madeni sayılan o madde burada icat edilmişti.

Brooklyn'de adresi not ettiği kâğıda tekrar göz attı. Evet, burasıydı. Evin belli ki bir zamanlar bir havası vardı ama bundan eser kalmamıştı. Onu eski görkemine kavuşturmak herhalde ancak servet yatırmakla mümkün olabilirdi. Eski moda ipli çan gerçekten de işlevini yitirmemişti. İçeriden, kapı zilinden çok kilise çanını andıran bir ses duyuldu. Az sonra kapı açıldı. Goldstein'ın karşısında beyaz saçlı bir adam duruyordu. Böyle bir malikânede kapıyı açanın üniformalı ya da fraklı bir uşak olması gerekirken bu cılız, altmış yaşın bayağı üstündeki adamın üzerinde beyaz bir laboratuvar önlüğü vardı.

"Goldstein benim adım. Yanılmıyorsam randevumuz var."

"Evet var. Buyrun lütfen içeri Mister Goldstein." Yaşlı adam davetkâr bir el hareketiyle, "Almancanız şaşılacak derecede iyi," dedi.

"Değil mi?"

Goldstein içeri girdi ve etrafına bakındı. Acilen bakım gerektiği izlenimi içeride dışarıya oranla daha da güçlendi. Marangoz filan değil, bir temizlikçi yeterdi aslında ilk etapta.

Yaşlı adam onu salona götürdü. Sadece yerler değil, bütün eşyaların üstü bir karış tozdu. Sanki aylardır giren olmamıştı buraya. Siyah piyano dahil hiçbir şeyin üstü örtülmemişti. Karşılıklı koltuklara oturdular. Goldstein bir sigara yaktı ve karşıya da tuttu. Diğeri almadı.

"Bayağı uzun bir yol katettiniz Mister Goldstein, ta East River'dan Wupper'e. Benim gibi yaşlı bir adamı şereflendirdiniz."

"Ben Olimpiyat için buradayım, sadece Spree'den Wupper'e geldim diyelim isterseniz, böylesi daha iyi Herr... Kendinizi tanıtmadınız henüz?"

"Adımın konumuz açısından bir önemi yok. Elinizdeki adres doğru, bu yeterli."

"Adınız kapıda yazmıyor mu?"

"Görmediyseniz demek ki yazmıyor."

"Bir tek piyanoda İbach ismini gördüm." Goldstein gülümsedi. "Ama isminiz o değil herhalde."

"Değil."

"Ama Felix Hoffmann'ın çalışanı olduğunuzu biliyorum."

"Çalışanı idim. Doktor Hoffmann emekliye ayrıldı ve sekiz yıl önce İsviçre'ye yerleşti. Elberfeld'i terk edeli de bir on yıl oldu. O zamandan beri eve ben bakıyorum."

"İyi tanır mıydınız kendisini?"

"Adam bir deha. Boya fabrikası[66] her şeyi ona borçlu, o olmasaydı şirket buralara gelemezdi. Aspirin, eroin, önemli ne kadar buluş varsa hepsi Herr Hoffmann'a ait."

"Ama ben sizinle Aspirin'i konuşmaya gelmedim."

"Evet." Yaşlı adamın sesi tekrar dinginlik kazanmıştı. "Doktor Hoffmann'ın buluşunun ülkenizde yasak olması büyük rezalet. ABD'de yasadışı kılınmasaydı üretimi durdurmak zorunda kalmayacaktık."

"Eroinin bağımlı yaptığı söyleniyor, gerekçe bu."

"Ehil ellerde kullanılmazsa öyle, evet. Tıpkı morfin gibi. Özel-

66 Friedrich Bayer'in ilk kurduğu tesis – e.n.

likle sizin ülkenizde o kadar çok insan kötüye kullanıyor ki... Sonra da maddenin adı kötüye çıkıyor."

"Aynı fikirdeyim. Esasında ziyaretimin nedeni de bu."

"Parayı getirdiniz mi?"

Goldstein valizi hafifçe kaldırdı. "Siz eroini hazır ettiniz mi?"

Yaşlı adam güldü. "Elimizde o kadar çok kaldı ki, inanamazsınız. Kilerde depoda hepsi. Orijinal ambalajıyla."

"Birazdan göz atacağım."

"Hayhay. İsterseniz hepsini alabilirsiniz. Az bir miktar kendi ihtiyacım için alıkoyabilirim."

"Gayet tabii."

"Sevkiyatı nasıl yapacaksınız?"

Goldstein valizden sarı bir zarf çıkardı. "Nakliye belgeleri hazır. New York, Brooklyn'deki Epstein & Berkovicz adlı şirkete yapılan olağan bir ilaç teslimatı."

Yaşlı adam kâğıtları kısaca gözden geçirdi. "İyiymiş," deyip kıkır kıkır güldü. "Aspirin!"

"Doktor Hoffmann'ın bir buluşunun bir diğer buluşuna neden faydası olmasın ki?" Goldstein gülümsedi ve para dolu valizi yaşlı adama doğru itti. "Bu kapora. Kalan miktar teslimat Amerika'da gümrükten geçer geçmez banka havalesiyle elinize geçecek. İyi ambalajlamaya bakın. Aspirin kutusu bulmak zor olmaz sizin için sanıyorum."

"Banka havalesi mi dediniz?"

"En kısa zamanda teslimatı yapılacak Aspirin miktarının bedeli. Hepsi yazıyor sipariş formunda. Gönderici olarak nakliye belgelerinde adı geçen şirketi yazabilirsiniz."

"Elberfeld İlaç Sanayi, öyle mi? Hiç duymadım."

"Şirket yeni kuruldu zaten. Teslimat gerçekleşir gerçekleşmez de yeryüzünden silinecek. Hiçbir zaman var olmamış gibi. Fatura tutarı tabii önceden size nakit olarak ödenecek."

Yaşlı adam başıyla onayladı. "Güzel. Peki size nasıl güveneyim?"

"Karşılığında henüz elime bir şey geçmediği halde çeyrek milyon saf Amerikan doları bırakıyorum size."

"Doğru." Yaşlı adam yine kıkır kıkır güldü. "Peki siz bana nasıl güveniyorsunuz?"

"Bakın bu çok basit. İsminizi büyük bir sır haline getirdiniz ya, sakın bir oyun oynamaya kalkıştığınızda sizi bulamayacağımızı sanmayın."

Goldstein bunları son derece içten, yumuşak bir tonda söylemişti.

"Size niye oyun oynayayım ki? Ben yaşlı bir adamım."

"Çok deneyimli bir yaşlı adam. Siz Herr Hoffmann'ın yanında laboranttınız, değil mi?"

Yaşlı adam evet anlamında başını salladı. "Otuz küsur yıl."

"Seyahatimin tek amacı elinizde kalan malları satın almak değil. Sizde olduğunu bildiğim, beni ilgilendiren bir şey daha var."

"Öyle mi?"

"Bana," dedi Goldstein ve sigarasını söndürdü, "gizli formülü verirseniz size tekrar aynı miktarı öderim."

"Gizli formülü mü?"

"Yani saf afyondan nasıl eroin elde edildiğini."

"Yemek tarifi değil bu. Belirli birtakım ön bilgilere sahip olmak gerekiyor. Ve de ustalığa."

"Doğru söylüyorsunuz. O yüzden sizden ricam, bu bilgileri sizin seçeceğiniz işinin ehli ve güvenilir bir kimyagerle birlikte Amerika'ya göndermeniz."

Yaşlı adam bir süre düşündü. "Sanıyorum," dedi, "bu kimyagerin Almanya'yı zaten terk etmek zorunda olan bir kişi olması sizin için bir sakınca teşkil etmez."

"Tabii ki. Seve seve yardımcı oluruz."

Goldstein elini uzattı. Tokalaştılar.

20

Rath biraz yorgun vaziyette gece nöbetine geldiğinde mesai arkadaşları müthiş keyifliydi, Mısırlı para cüzdanı hırsızlığını çözmüşlerdi. Hırsızlık da denmezdi ya buna. Kriminal Sekreter Lohmann cüzdanı adamın son olarak içinden para çıkardığı barın yakınında otların içinde bulmuştu.

"Siz çimenlerin arasına da mı baktınız?" diye sordu Rath.

"Sizin topladığınız tanık ifadeleri sayesinde aklımıza geldi bu." Başkomiser Franke Rath'ın önceki gün hazırladığı tutanağı eline alıp sesli okudu: "*Green like gras.* Ot yeşili. Onu okuyunca şarj etti."

"Tanıklara teşekkür edin siz. Ve de içgüdünüze."

"Bu kadar mütevazı olmayın Başkomiser Rath. Sizin ön çalışmanız olmasa barın çevresini araştırmak bizim o kadar çabuk aklımıza gelmezdi."

Daha da kötü ya, diye içinden geçirdi Rath ama bunu kendine sakladı.

Bir an, arkadaşları onu oradaki işinin bittiği haberiyle karşılayacak diye korkmuştu. LKA arayıp onu gerisingeri çağırabilir ya da SD dönmesini emredebilirdi. Anlaşılan Tornow bunlardan hiçbirini yapmamıştı. Öyle apar topar Olimpiyat Köyü'nden çekilmesi kuşku uyandırırdı zaten. Kendisi yüzünden Löhr'ün alelacele taşraya gönderilmesi mide bulandırmıştı örneğin. Geri çağrılmadığı sürece Walter Morgan vakasına bakabilirdi. Şu anda koşullar da uygundu, mesai arkadaşları ona karşı çok iyiydi. Hatta neredeyse biraz fazla iyiydi, huylandıracak kadar.

Krause polisiye romanı beğenip beğenmediğini sormuş, Lohmann "bitiremediğini" söylediği elmayı ikram etmişti. Franke ise Allah'ın emri Hitler selamının ardından kapıda yerlere kadar eğilmişti; bir köpek nasıl arka ayaklarının üstünde dururdu, adam iki büklüm olmada en az o kadar iyiydi. Derken herkes çıkmış, Rath nihayet yalnız kalmıştı.

Lohmann'ın masanın üstüne bıraktığı elmayı izledi bir süre. Aslında midesi kazınıyordu, Charlottenburg'dan akşam yemeği yemeden ayrılmıştı. Luise Ritter, Miller ailesine kimbilir ne yemekler yapmıştı. Şimdi şu elmaya bakınca...

Fiyatlar çok tuzlu olduğu için bir daha gitmemeye ant içtiği halde Rath az sonra kendisini Olimpiyat Köyü'nün ziyaretçi restoranında buldu. İçerisi oldukça kalabalıktı, daha biraz önce Berlin Evi'nde akşam yemeği verildiği halde restoran eşofmanlı adamdan geçilmiyordu. Rath hemen anladı bunun sebebini: Köyde alkol yasaktı ama ziyaretçi restoranında içki gırla gidiyordu.Yarım şişe köpüklü şarap ve bir sürahi üzüm suyundan oluşan *Ren Cenneti* diye bir içki mesela. İğrenç bir şey olmalıydı.

Rath menüdeki en ucuz yemek olan gulaş çorbasını, bir tane de bira ısmarladı. Ardından bir *Overstolz* yakıp Tornow Ehlers'i tutuklatmadan az önce adamın hazırlamış olduğu listeyi gözden geçirmeye başladı.

Hüppe, Georg, masalara serviste

Weichert, Eckhard, masalara serviste

Krömer, Wilhelm, yemek dağıtımında görevli

Doktoru dahi not etmişti. Rath'ın Westend Hastanesi'nin katakompunda tanıştığı adam olmalıydı bu.

Doktor Schmidt, Hilmar. Kardiyak ölüm teşhisi koydu.

En altta ise Ehlers tarafından altı çizilmiş bir kimliği belirsiz ibaresi vardı:

Gençlik Şeref Hizmeti Görevlisi. İsim yok. Her şeye tanık oldu. Doktoru getirdi ve onunla konuştu. GŞH görevlisi Rönnberg, Hinnerk'e adı sorulabilir.

Çorba çabucak geldi, Rath da hızla içti. Listede yer alan kişilerden hangilerini bu saatte kantinde bulurdu bilmiyordu ama elini ne kadar çabuk tutarsa o kadar iyiydi.

Ama yine de geç kalmıştı, gittiğinde pencereler karanlıktı. Binanın etrafından dolanıp avluya çıktı, orada ışık vardı. Ve sesler geliyordu. Birkaç beyaz giysili adam bahçe kapısının dibinde toplaşmış sigara içiyordu.

"İyi akşamlar," dedi Rath. "Mesai bitti mi?"

"Saate bir baksanıza. Ya siz? Kim olduğunuzu öğrenebilir miyiz?"

Rozetini gösterdi. Az evvel sorusunu pervasızca cevaplayan adam anında tırsmıştı. Rath, adamların arkadaşları Ehlers'in başına gelenlerden haberi olup olmadığını merak ediyordu.

"Telaşlanmayın," dedi, "buradaki karakoldan geliyorum, korkacak bir şey yok."

O da bir *Overstolz* yakıp diğerlerine katıldı. Beraber sigara içmek güvensizlikleri bertaraf etmekte birebirdi.

"Sık sık buluşuyor musunuz burada?" diye sordu.

"Köyde sigara içmek yasak. Keza mutfakta da. Geriye ya teras kalıyor ya da bu avlu."

"Weichert, Hüppe, Krömer, bu isimlerden birisi var mı aranızda?"

Adamlar başlarını hayır anlamında salladılar. Sigaralarından bi-

rer nefes çekip bakışlarını yere indirdiler. Yok, o kadar da tez güvenmeyeceklerdi ona. Tornow Ehlers'i tutuklamakla halt etmişti. Böyle şeylerde SS'in üstüne yoktu.

"Acelesi yok aslında. Sabah kaçta başlıyor mesai?"

"Altıda."

"O üç arkadaş olur mu o zaman?"

Adamlar omuz silkmekle yetindi. Sır küpü olmuşlardı. Güvenmiyorlardı ona işte. Neden güvensinlerdi ki zaten? Ehlers'le bir konuşmuş, demeye kalmadan adam Columbiahaus'u boylamıştı.

İçlerinden birisi, "Ben kaçıyorum," deyip sigarasını yere atıp ayağıyla ezdi. Kolları bacakları uzun sıska bir tipti. Rath o an onun üniformasının diğerlerininkinden değişik olduğunu fark etti. Pantolonu kısaydı, başındaki kep ise gemi şeklindeydi. Ve öbürlerinden gençti de, taş çatlasa on sekiz, bilemedin on dokuz yaşındaydı.

"Hey delikanlı," dedi Rath, "bir dakika!"

Sıska durdu, suçüstü yakalanmış gibi bakıyordu.

"Sen Gençlik Şeref Hizmeti'ndensin, öyle değil mi?"

"Evet başkomiserim." Sesi titrek çıkmıştı.

"Senin çoktan yatmış olman gerekmiyor mu?"

Oğlan ıkınıp sıkındı, bir cevap vermedi.

"Bizim suçumuz," dedi az önce sözcülüğe soyunan garson. "Zavallı Rönnberg'i kal kal diye biz zorladık. Ehlers'i en iyi tanıyan o. Niye tutuklandığını belki o biliyordur da bize anlatır diye düşündük."

"Eee?" diye sordu Rath oğlana. "Anlatabildin mi?"

"Ben de bilmiyordum ki onun Kızıl olduğunu. Komşuyduk yalnızca, Ehlers'le annem babam, hepsi bu. Bir de ağabeyimle aynı okuldaydı."

"Ağabeyinle mi?"

"Aynen başkomiserim, gerçekten Ehlers komünist olduğunu hiç belli etmemişti. Bu işler böyle işte. İnsanların kafasının içini göremiyorsun."

Diğer adamlar tasdik anlamında başlarını sallıyordu. Rath şimdi anlamıştı meseleyi: Ehlers'i alıp götürdü diye Gestapo'ya kızgınlık duydukları filan yoktu, asıl suçlu azami mesafe koydukları ar-

kadaşlarıydı. Kafalarından geçen şuydu: Birisi tutuklandıysa mutlaka bir halt karıştırmıştır.

"Senin adın Rönnberg mi oğlum?" diye sordu sıskaya.

"Evet."

"Hinnerk Rönnberg."

"Evet."

İkinci evette bir şaşkınlık seziliyordu, aynı zamanda ürkek de çıkmıştı. Sanki polis dosya açmıştı hakkında, öyle korkuyordu şu anda.

"İyi oldu karşılaşmamız, konuşmamız gerekiyor."

"Ama... benim yatakhaneye dönmem lazım."

"Tamam, ben sana eşlik ederim. Yolda konuşuruz."

Rönnberg başını salladı, yapacak başka bir şey de kalmamıştı zaten. Garsonlar oğlanı baştan aşağı süzerek kuşkuyla bakmaya başladılar, herhalde içlerinden Gençlik Şeref Hizmeti görevlisi acaba ne nane yedi diyorlar, belki de bir komünistle komşu olmanın bulaşıcı olup olmadığını merak ediyorlardı.

"Ehlers'in komünist olduğunu gerçekten bilmiyordum başkomiserim," dedi Rönnberg avludan dışarı adımını atar atmaz. "İyi ki meslektaşlarınız ortaya çıkardı."

"Mesele o değil," dedi Rath. "Başka bir konuda yardımına ihtiyacım var."

"Buyrun?"

Rönnberg'in acelesi varmış gibiydi. Büyük büyük adımlarla havuzu geçmiş, spor sahasına doğru koşturuyordu adeta. Rath yetişmekte zorluk çekiyordu.

"Amerikalı 12 numaralı kantinde kalp krizi geçirip öldüğünde sizden birisi oradaymış, doğru mu?" dedi Rath.

"Bunu neden bilmek istiyorsunuz?" diye sordu Rönnberg hızlı hızlı yürürken.

"Kendisi önemli bir tanık da ondan. Tanıyorsun yani, öyle mi?"

"Tabii." Sözcük Rönnberg'in ağzından bir rahatlama nidası gibi çıkmıştı. "Tabii tanıyorum Thormann'ı, bizim koğuştan."

"Thormann mı?"

"Evet, Friedrich Thormann. Berlinli. Ben koğuş kıdemlisiyim."

Bu arada spor sahasının öbür ucundaki jimnastik salonuna,

Olimpiyat Köyü'nü çepeçevre saran tel örgünün dikenli bölümüne varmışlardı. Bir kapı sokağa açılıyor, sokak lambalarının puslu ışığında bir dizi ev silueti seçiliyordu.

"Geldik başkomiserim. Başka sorunuz var mı?"

Rath başını iki yana salladı. Şu anda Hinnerk Rönnberg'e soracak sorusu yoktu, olsa da soramazdı, çünkü kafası tamamen başka bir şeye takılmıştı. Gençlik Şeref Hizmeti üyesinin Hitler selamıyla vedalaşışını, onu tanıdığı her halinden belli olan bekçiye Olimpiyat kimliğini gösterişini, kapıdan çıkıp gecenin içerisinde kayboluşunu dalgın izledi.

21

Fritze'ye göre Amerikalı yüksek atlayıcı Alman çocuğa nasıl bir iyilik yaptığının basbayağı bilincindeydi. Dave Albritton onu şehre gönderiyordu. Hem de bol bol "vakit geçirebileceği" bir siparişle. Hediyelik eşya al, demişti artık Fritze'nin ön ismiyle hitap ettiği Dave. Demiş ve bunu da muğlak bırakmıştı. "*Take your time, boy*,"[67] deyip eline 10 Dolar sıkıştırırken bilmiş bilmiş de göz kırpmıştı. Dave büyük olasılıkla Fritze'nin şehirde yana yakıla görmek istediği bir kız arkadaşı filan olduğunu düşünüyordu. Fritze'nin işine gelmişti bu, adam varsın öyle sansındı. Ki, bunda biraz doğruluk payı yok da değildi.

Dave lojmanındaki telefonu bile kullanmasına izin vermişti. Fritze kabinin kapısını kapattığı halde dinlenmekten korkmuştu. Bir kere Albritton'un dışında lojmanda birkaç sporcu daha vardı, ayrıca yanda kalan garson Almanca anlıyordu. Fritze o yüzden konuşmayı kısa kesti.

"Tamamdır bugün," dedi selamsız sabahsız. "Saat birde."

Hattın öbür ucundan teyit gelene kadar bekledi, sonra telefonu kapattı. Kabinden çıktığında koridorda kimseyi görmemişti ama buna rağmen gözlendiği hissine kapıldı. Suçluluk duygusundan kaynaklanıyor olmalıydı bu. O gün yasak bir şey yapacağını biliyordu ya.

67 Acele etme, çocuk.

Dolarları üniformasının cebine tıkıştırıp otobüs bileti için kendi parasını saydı. Yarım saatte bir Olimpiyat Köyü'nden Zoo İstasyonu'na otobüs kalkıyordu, bir sonrakine on dakikası vardı. Biraz acele ederse yetişebilirdi.

Tam havuzu geçmişti ki, bir ses duydu.

Birisi arkasından, "Gençlik Şeref Hizmetlisi Thormann, bekle bakalım bir dakika!" diye bağırdı.

Fritze durup arkasına döndü. Açık renkli mantosuyla o adamdı işte karşısındaki. Doğruya doğru, buna pek de şaşırmamıştı Fritze. Yanılmamıştı demek.

"Gereon," dedi. "Senin burada ne işin var?"

Nasıl davranması gerektiğini kestiremiyordu, Charlottenburg Gençlik Dairesi eski analığı ve babalığıyla her türlü münasebeti yasaklamıştı. Ve şu anda eski babalığı karşısında duruyordu.

"Görev icabı buradayım delikanlı," dedi Gereon. "Elstal Karakolu'ndayım."

Delikanlı. Ne kadar olmuştu bunu duymayalı? Ne diyeceğini, ne yapacağını bilmiyordu, öyle kalakalmıştı, hiçbir şey söyleyemedi.

"Gördüğüm kadarıyla Gençlik Şeref Hizmeti'ndesin. Aferin. Bravo."

Fritze hâlâ Gereon'a yaklaşıp yaklaşmamakta kararsızdı.

"Benim işim var," deyip, bunun için özür dilemesi gerekiyormuş gibi omuzlarını kaldırdı. Gerçekten ayrılması lazımdı. Gereon'dan da. Köyden de. Bir an önce otobüs durağına varması lazımdı. Sonra da Berlin'e.

"Bir dakika, bir dakika. Konuşmamız gerekiyor."

"Konuşmamalıyız. Görmemeliyiz bile birbirimizi."

"Konuşuruz da, görüşürüz de." Gereon yeleğinin cebinden rozetini çıkardı. "Dedim ya, görevli olarak buradayım. Seninle de görev icabı konuşmam gerektiği için eminim izin vardır buna. İletişim kurma yasağı şahsi durumlar için geçerli. Rahat rahat yanıma gelebilirsin."

Fritze kararsız kalmıştı ama buna rağmen gitti yanına. Gereon gülümsedi ama o da evlatlığına sarılıp sarılmamakta tereddüt ediyordu. Fritze de öyle duruyordu. Sonuçta resmî bir görüşme değil miydi bu? Derken ellerini uzattılar birbirlerine. Tuhaf bir duyguydu.

"Tamamen resmî yani..." dedi Fritze.

Gereon başıyla onayladı.

Ellerinin temas etmesiyle Fritze'nin içi vicdan azabıyla sızladı. Çünkü biliyordu ki, birkaç dakika sonra Gereon'a yalan söyleyecekti. Çoktan başlamıştı bile buna. Hem de aylar önce. Ancak bu süre zarfında Gereon'u görmemiş, göreceğini de aklından geçirmemişti. O yüzden de yalan söylüyor hissine kapılmamıştı hiç.

Ama Gereon gelmiş duruyordu şimdi karşısında. Görev icabı.

"Yine de sen diyebilirim sana, değil mi başkomiser?"

"Elbette."

Gereon daha lafa başlamadan Fritze konunun ne olduğunu sezmişti. Konu tabii ki on iki numaralı kantindeki Allah'ın belası ölüm olayıydı. Aslında onu ne hatırlamak, ne de üzerinde konuşmak istiyordu. Artık rahat bıraksınlardı onu. Gereon da dahil herkes. En başta da Gereon.

Jesse Owens'i görmek için Bautzen Evi'ne gittiği güne binlerce kez lanet yağdırmıştı. Eğer gitmeseydi şu işe bulaşmayacaktı işte. Ancak diğer taraftan özel uşağı gibi bir şey olduğu Dave Albritton'la da tanışmayacaktı. Bu arada Owens'ten hâlâ imza alamamıştı.

"Biraz vaktin var mı?" dedi Gereon. "Şu restoranda sana bir Sinalco ısmarlamamı ister misin?"

"Maalesef mümkün değil." Fritze omuzlarını kaldırdı. "On dakikaya otobüsüm kalkıyor. Gerçekten gitmem lazım."

"Nereye gidiyorsun?"

"Berlin'e. Bir sporcuya birkaç bir şey almam lazım."

"Bu da mı görevleriniz arasında?"

Fritze evet anlamında başını salladı.

Gereon kısa bir düşündü. "Ben götüreyim seni, ne dersin? Dönmek üzereydim zaten."

"Bu saatte mi? Bu kadar erken..."

"Gece nöbetim vardı."

"Olur mu, bilmiyorum ki. Ya bizi biri arabada beraber görür de Gençlik Dairesi'ne şikâyet ederse?"

"Resmî görüşme, görev icabı deriz. Önemli bir görgü tanığının ifadesini almam gerektiğini söylerim. Yalan da değil."

Fritze sessiz kaldı.

"Ülküdaşlarından birisi, senin cumartesi günü Amerikalıların kantinindeki ölüm vakası anında orada olup her şeyi gördüğünü söylüyor."

Fritze başıyla onayladı.

"Evet mi oluyor bu?"

"Nasıl?"

"Başını salladın ya. Bir şey gördün mü?"

"Evet ama fazla bir şey değil."

"Hiç yoktan iyidir," dedi Gereon. "Bu durumda tanığım oluyorsun Friedrich Thormann! Haydi gidelim."

On dakika sonra Fritze Gereon'un eski Buick'inde şoför koltuğunun yanında oturuyordu. Tıpkı eski günlerdeki gibi. Ne var ki içi pek rahat değildi. Mesele yalnızca Gençlik Dairesi'yle kalmıyordu. Arkadaşlarının onu bir kriminal memurla birlikte görmesi de işine gelmezdi.

Gereon arabayı Olimpiyat Köyü'ne ulaşımı kolaylaştırmak için Hamburger Chaussee'nin altına kazılan tünele sürdü. Böylelikle karşı şeride geçmesine gerek kalmadan doğrudan Berlin trafiğine girecekti. Gereon ilk sorusunu sorana kadar uzun süre hiç konuşmadılar.

"Senden ne haber, nasılsın?"

Fritze birden neye uğradığını şaşırdı. Sorunun kantindeki olaylarla ilgili olacağını düşünmüş, şahsi bir yön alacağını aklından geçirmemişti.

"İyiyim," demekle yetindi. Çünkü nasıl olduğunu kendisi de bilmiyordu. Gençlik Şeref Hizmeti mensubu olmakla gurur duyuyordu. Rademannlara döneceği günü aklına getirdikçe boğulacak gibi oluyordu. Tekrar yurda dönme düşüncesi ise yüreğini daraltıyordu. Reşit olmasına daha o kadar çok zaman vardı ki. Kafasından bunlar geçiyordu. Bir de ayrıca kimseyi ilgilendirmeyecek başka birtakım şeyler.

"Rademannlarda nasıl gidiyor? Memnun musun?"

"İşte."

"Seni gördüğüme sevindim. Üniforman da pek şıkmış. Ne kadar gururlansan yeridir. Gençlik Şeref Hizmeti'ne öyle herkesi almıyorlar."

Gereon nihayet konuyu değiştirmişti. Fritze rahatladı.

"Bir zencim bile var," dedi.

"Anlamadım?"

"Yani işlerini gördüğüm biri. Bir yanki. Dave Albritton."

"Duymadım hiç."

"Acayip bir yüksek atlayıcı. Jesse Owens'in de en iyi arkadaşı."

Gereon başını salladı ama Fritze onun Jesse Owens'i tanıyabileceğine ihtimal vermiyordu. Gereon onsuz ya da Charly'siz Hanne Sebok'un bile kim olduğunu bilmezdi, o kadar alakası yoktu sporla çünkü. Büyük olasılıkla Max Schmelling'den başka kimseyi tanımıyordu, onu da tanımamak için herhalde Ay'da filan yaşamak gerekiyordu.

"Sen ne yapıyorsun Olimpiyat Köyü'nde?" diye sordu Fritze tekrar başlamasından korktuğu nahoş sessizliğe mahal vermemek için.

"Şunu bunu. Ama seninle ölüm vakasıyla ilgili konuşmam gerekiyor."

"Ne bilmek istiyorsun?"

"Bana Mister Morgan'ın düşüp öldüğü o cumartesi günü öğlende kantinde olan bitenlerle ilgili anlatabileceğin her şeyi. Nelere tanık oldun?"

"Dedim ya, fazla bir şey görmedim."

Gereon dönüp Fritze'nin yüzüne baktı. "Ama oradaydın, değil mi?"

"Bir sipariş vardı, onun için. Mister Albritton bir şey istemişti."

"Nerede duruyordun? Mister Morgan yığıldığında neredeydi? Görebildin mi?"

Ne biçim sorulardı bunlar? Fritze şu anda direksiyonda kim oturuyor, bilmiyordu; onu sıkboğaz eden bir polis mi yoksa bir zamanlar güven duyduğu eski babalığı mı?

"Yemek dağıtımının yapıldığı tezgâhta duruyordum işte," dedi. "O da masada oturuyordu."

"Ve durup dururken birden masanın üstüne düştü, öyle mi?"

"Yok."

"O zaman gözlemlediğin bir şeyler oldu demek."

Allah kahretsin.

"Biraz."

"Oğlum seni Alex'e götürüp sorguya çekmeyeceğim, korkma. Konuştuğumuzu kimse bilmeyecek. Cumartesi günü kantinde olup bitenleri öğrenmek istiyorum, o kadar. Bana yardımcı olamaz mısın?"

Fritze evet anlamında başını salladı.

"Gördüklerini anlat o zaman."

"Şimdi," diye başladı Fritze. "Yanki önce ayağa kalktı. Düşmeden önce yani. Göğsünü tuttu, bütün masaya kustu."

Başlar başlamaz bir set yıkılmıştı adeta. Fritze sular seller gibi konuşuyor, anlatıyordu. Gördüğü her şeyi anlattı. Nihayet kıvırtmamak, en ufak bir ayrıntıyı hasır altı etmemek ona iyi gelmişti. Doktor Schmidt'in kimseye bir şey söylememesini tembih etmesi dahil, Gereon'dan hiçbir şey saklamayıp her şeyi bir bir döktü. Gereon ilgiyle dinledi. Fritze bir türlü susmak bilmiyordu. Ölen yankiyi ne kadar çok anlatırsa öbür şeyi saklamak bir o kadar kolaylaşıyordu sanki. O büyük yalanı.

Sözünü bitirdiğinde Heerstrasse'ye varmışlardı, Olympiyat Stadyumu'nun dibindeydiler. Gereon sözünü hemen hemen hiç kesmeden dinlemiş, ancak bir şeyin bütün ayrıntısını öğrenmek istediğinde soru yöneltmişti.

"Cinayet mi yani?" diye sordu Fritze.

"Onu sana söyleyemem."

"Ehlers'i niye götürdünüz?"

"Tanıyor musun onu?"

"Eh işte. Ama onun katil olduğunu sanmıyorum."

"Ben de."

"Niye tutuklandı o zaman?"

Gereon genzini temizledi. Sonra ciddi bir yüz ifadesiyle Fritze'ye baktı. "Seninle böyle şeyleri konuşmamam lazım aslında," dedi. "Konuşursam da bana kimseye bir şey söylemeyeceğine dair söz vermelisin. Gerçekten, hiç kimseye. Riskli olabilir."

Gereon şimdi aynı Doktor Schmidt gibi konuşmaya başlamıştı. Yetişkinler ve sır küpü olma halleri. Fritze elini kaldırdı.

"Büyük kızılderili yemini!"

"Herbert Ehlers," dedi Gereon, "eskiden komünistmiş, Gesta-

po o yüzden Morgan'ı zehirlemiş olabileceğini düşünüyor. Olimpiyat'ı sabote etmek, hatta önlemek için."

Fritze bir şey söylemedi.

"Ama ben zannetmiyorum," dedi Gereon. "Zavallı Ehlers'in masum olduğunu düşünüyorum. Bir ara komünist olmuş, onun dışında kötü bir şey yapmamış."

"Sen de bunu kanıtlamak istiyorsun, öyle mi?"

Gereon başıyla onayladı. "Ama bu maalesef o kadar kolay değil. Şayet Morgan gerçekten zehirlenme sonucu öldüyse..."

"Bunu tespit etmek mümkün değil mi?"

"Her zaman değil." Gereon bir anda asabileşti. "Lafımı kesmesene," dedi sertçe. "Şimdi: Eğer zehirse, yapan kesinlikle Ehlers olamaz. Servis yaptığı çorba tencerede gelmiş ortaya. İçine zehir koymuş olsa bütün masa zehirlenirdi. Ama kurban bir tek Mister Morgan."

Fritze düşünceli başını salladı.

"Sana bunları neden anlatıyorum, biliyor musun," diye devam etti Gereon, "bana yardım edebilirsin belki de ondan. Morgan'ın ölümüne tanıklık ettin, Olimpiyat Köyü'ndesin, belki aklına Herbert Ehlers'in suçsuzluğunu kanıtlayacak bir şey gelir."

"Komünistliği doğru ama, değil mi?"

"İmiş eskiden. Ama bir insana cinayet suçu isnat etmek için yeterli bir neden değil bu."

Fritze bir şey söylemedi. Şişko Mister Morgan yığıldığında etrafta olup biteni hatırlamaya çalışıyordu. Adam kıpkırmızı olup, masaya kusup düştüğü anda. O hiçbir işe yaramayan reanimasyon. Kusmuk içindeki masayı toplayan garsonlar. Kâseler, tabaklar, bardaklar, şişeler...

"Allah kahretsin," diye bağırdı. "Allah kahretsin, sana anlatmadığım bir şey daha var."

Gereon dönüp yüzüne baktı. Fritze bunun neden daha önce aklına gelmediğine şaşırmıştı. Ancak son günlerde mümkün olduğunca az şey anlatmaya yoğunlaştığı da bir gerçekti. Hatta unutmaya.

"Masada tuhaf bir şey duruyordu. Oraya ait olmayan bir şey."

Gereon pürdikkat dinlerken kaşlarını kaldırmıştı.

"Bir cam kap. Reçel kavanozu gibi bir şey."

"Öğlen yemeğinde..."

"Reçel kavanozu değildi zaten, ona benzer bir şey. Belki de turşu kavanozuydu, şu vidalı teneke kapağı olanlardan."

"Turşu kavanozu..."

"Turşu da yoktu içinde."

"Ne vardı peki?"

Fritze ne kadar hatırlamaya çalışsa da gözünün önüne her yere sıçramış kusmuktan başka bir şey gelmiyordu.

"Bilmiyorum, hardal gibi bir şey belki."

"Yani hardal kavanozu."

"Yok. Bilmiyorum. Her halükârda özel bir kavanozdu. Olimpiyat Köyü'nden değildi."

"Köyden değil mi? Emin misin?"

"En azından kantindeki diğer nesneler dibi üzerinde Olimpiyat halkaları yoktu. Bir isim mi yazıyordu ne." Yüzünde umut ifadesiyle Gereon'a döndü. "Faydası olur mu bunun? Yani Ehlers'in suçsuzluğunu kanıtlamak için diyorum."

"Olabilir. Bir isim, diyorsun."

"Paraf gibi bir şey."

"Ne yazdığını hatırlıyor musun?"

"Yalnız birkaç harfini." Fritze omuz silkti. "Ben de bilmiyorum. Bir reklam olabilir. Süslü harflerdi öyle. Her neyse, garipti yani. Öbür masalarda yoktu o kavanozdan."

"Hımm."

"Onu masaya kimin koyduğu bilinirse katil de bilinir, öyle değil mi? Zehir herhalde onun içindeydi."

Bu düşünce Fritze'yi bayağı heyecanlandırmışa benziyordu ama Gereon gözlerini bir noktaya dikmiş hareketsiz bakıyordu. "Dur bakalım, dereyi görmeden paçaları sıvamayalım," dedi. "Ortada bir cinayet olup olmadığı bile tam kesin değil. Sakın böyle dedikoduları yayayım deme, çok tehlikeli. Umarım kafan basıyordur buna."

"Ne bileyim, aklımdan geçti öyle işte. Arabada yalnızız. Kimse duymuyor."

"Böyle şeylerde dikkatli olman lazım, ciddiyim çok."

Bir süre yine konuşmadılar.

"Tam olarak nereye gidiyorsun sen?" diye sordu Gereon Hardenbergstrasse'ye yaklaştıklarında.

"Zoo İstasyonu'nda bırakabilirsin beni. Otobüsün durduğu yer de orası zaten."

"Gideceğin yere atarım seni."

"Yok, yok. Zoo iyi. Bir şey kalmadı zaten."

"Ne alışverişi yapman gerekiyor?"

"Şu bu. Hediyelik eşya işte."

"Atze'yle buluşacaksın, değil mi?"

"Yoo."

"Kiminle peki?"

"Tanımazsın."

"Arabada benimle beraber görülmekten korkuyor musun?"

Fritze cevap vermedi.

"Kimseye söylemen gerekmiyor. Zaten dediğim gibi, görev icabıydı yalnızca, önemli bir tanıksın Friedrich Thormann."

Bu arada tren köprüsünün altına varmışlardı, Gereon otomobili sağa çekti. Yeni banliyö tren istasyonunun kapısının önünde durdu.

"O zaman hoşça kal delikanlı. "Çok sevindim seni gördüğüme. Seninle gerçekten gurur duyuyorum."

Fritze başını salladı ve kapıyı açtı.

"Buraya kadar getirdiğin için teşekkür ederim," dedi. Tam inecekken Gereon kolundan tuttu.

"Bir dakika," dedi. "Charly'ye selamını söylemeyeyim mi?"

Fritze kızardığını hissetti ve başını çevirdi. "Tabii ki," deyip indi. "Çok selam söyle."

Anca kapıyı kapattıktan sonra yüzünün kızarıklığı gitmişti. Niye öyle hemen kızarmıştı? Gereon'u gördüğüne ne kadar sevindiyse, arabadan indiğinde de o kadar rahatlamıştı. Buick manevra yapıp Steinplatz'a doğru hareket edene kadar arkasından baktı, ondan sonra troleybüs durağına yöneldi. Büyük saat henüz dokuz buçuğu gösteriyordu, daha bol bol vakti vardı.

22

Kafe uzak bir yerdeydi. Charlottenburg'dan da, Moabit'ten de, Alex'ten de, bildik tanıdık her yerden uzaktaydı. Ve burada öyle çok insan buluşuyordu ki, dikkat çekmeleri mümkün değildi: Önlerinde bir fincan kahve, bir bardak kakao ve birer parça da pasta, oturmuş sohbet eden bir kadınla bir çocuk. Kimin aklına gelirdi yasak bir şey yaptıkları?

Ne var ki bu akşam dikkat çektiler. Fritze kapıdan içeri girdiği anda bütün gözler ona döndü. Charly'nin onun Gençlik Şeref Hizmeti'ne katıldığından haberi vardı ama onu ilk kez üniformayla görüyordu. En azından kolunda gamalı haç yoktu, bir tek göğsündeki Olimpiyat halkalarıyla HJ üniformasından iyiydi tabii. Gösterişli olmasına gösterişliydi, kar gibi bembeyazdı, parlıyordu adeta. Wedding'in ortasında bir Gençlik Şeref Hizmeti üyesi. Burada başka türlü üniformalara alışıktı millet.

Fritze onu hemen görmüş ve yanına gelmişti. İki elinde birer alışveriş torbası vardı.

Charly ona kısaca sarıldı, artık bundan hoşlanmadığını biliyordu.

"Ne bakıyorlar öyle öküzün trene baktığı gibi?" diye fısıldadı Fritze masaya otururken.

"Burada cennetkuşu gibisin de ondan. Olimpiyat Köyü'nü terk edince üniformanızı çıkartmak zorunda değil misiniz?"

"Görev icabı çıkıyorsak değiliz." Oğlan alışveriş torbalarını gösterdi. "Birkaç bir şey almam lazımdı. Dave'e, onun işlerine bakıyorum da. Yanki. Jesse Owens'in en iyi arkadaşı."

Charly takdirle başını salladı. "Vay anasını."

Gerçekten de öyle düşünüyordu. Hitler hükümetinin gerçekte var olmayan açıklığa, toleransa sözde tüy dikmek istediği Olimpiyat'ı ne kadar reddediyorsa bir o kadar da bütün dünyadan gelecek, Nazilerin ırk idealine uymayan, buna karşın madalya şansı olan atletlere seviniyordu. Ve sayısız dünya şampiyonluğuna sahip Jesse Owens bu anlamda büyük umut bağladığı birisiydi, o kendisini kâinatın en üstün yaratığı gören şu millete dünyanın kaç bucak olduğunu gösterecekti.

"Çocuğa bir kakao," dedi garsona. "Bol kremalı olsun."

"Bir de elmalı pasta," diye ekledi Fritze.

"İki tane," dedi Charly.

Charly'nin gülmesi gelmişti. Oğlan üniformayı giymekten belli ki gurur duyuyordu, vakur bir duruşu vardı. Sesini çıkarmayacaktı, kendi kendine söz vermişti. Zaten ne söylese boştu. HJ üniformasından da vazgeçirememişti onu. Şimdi ona şöyle bakıyordu da, bir neden de görmüyordu bir şey söylemek için, aksine gurura benzer bir şey kıpırdamıştı içinde. Eski sokak çocuğu Fritz Thormann, nelere erişmiş, nerelere gelmişti. Zamanın böyle olması onun suçu değildi ki.

Yasak olmasına rağmen Aralık ayından beri görüşüyordu onunla. Çocuk artık başka bir ailenin vesayeti altındaydı. Çünkü kendisi ve Gereon siyasi açıdan güvenilmez unsur sayılıyordu, ama Rademann öyle değildi. Ancak bu değişim oğlanı hiç mutlu etmemişti.

"Kim bu Dave?" diye sordu.

"Albritton. Yüksek atlayıcı."

"Ha, dünya şampiyonu. Tebrikler. İmza aldın mı?"

"Bittabi."

"Peki ya Owens'ten?"

"Daha almadım. Ama eli kulağında. Müsabaka daha başlamadı bile."

Fritze'nin kakaosuyla birlikte iki de pasta tabağı geldi, hemen yemeye koyuldular. Charly kendi pastasının yarısını da ona verdi, çocuğun iştahını gördükçe seviniyordu.

"Demek Olimpiyat Köyü'nde rahatın iyi," dedi.

Fritz ağzındaki lokmayı çiğnerken başıyla evet dedi.

"Ya Rademannlar?"

"Eh, günün birinde oraya dönmek zorundayım. Ama daha var. Aynısı okul için de geçerli."

Her zamanki gibi umursamaz görünmeye çabalasa da, bir şeyin canını sıktığı aşikârdı.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu Charly.

"Yolunda, her şey tıkırında."

"Kötü bir şey mi oldu? Bana söyleyebilirsin."

Fritze etrafına bakınıp sesini alçalttı.

"Birini tutukladılar. Köyde. Garsonlardan biri. İyi bir herif aslında."

"Tutukladılar mı? Kim?"

Fritze sesini biraz daha alçaltarak, "Gestapo," dedi fısıltıyla.

"Ne?"

Oğlan omuz silkti. "Kızıl'mış diyorlar. Ehlers yani. Götürdükleri adam."

"Arkadaşın mıydı?"

"Arkadaşımın arkadaşı. Kantinin ortasında yığılıp kalan şu yankinin ölümünden onu sorumlu tutuyorlar."

"Bir cinayet yani! Aman Allah'ım, neler oluyor öyle köyde?"

"Yok, cinayet değil. Gereon diyor ki..."

"Sen Gereon'la mı görüşüyorsun?"

"Yok ya, ne münasebet?"

"Bunun ne kadar riskli olduğunu biliyorsun. Herr Rademann duyarsa başımız belaya girer."

"Buluşmadım ben onunla. Köyde karşılaştık, orada bir soruşturma yürütüyor."

"Bu cinayet vakasını mı araştırıyor?"

"Hayır, cinayet filan değil bu, bir kaza. Ama ona rağmen araştırılması gerekiyormuş."

"Araştıran da Gereon, öyle mi?"

"Dedim ya işte."

"Sen de onunla konuştun demek."

Fritze gözlerini devirdi. "Evet, ne olmuş?"

"Oğlum, görüşmemelisin Gereon'la, Gençlik Dairesi yasakladı bunu."

"Bak sen. Ama seninle buluşmamız yasak değil, öyle mi? Merak etme, sizi evinizde filan ziyaret etmem, öyle bir şey olmayacak!"

"Sakin ol, öyle bir şey demek istemedim. Görüşürseniz dikkatli olun diyorum, o kadar. Bizim şimdi yaptığımız gibi. Yakalanmayın işte. Babalığın Rademann gözümüzü çıkartmak için fırsat kolluyor zaten."

"Sen kaygılanma. Dikkat etmesi gereken bir kişi varsa, o da benim. Beni tıkarlar yurda, seni değil."

"Ben de senin için kaygılanıyorum zaten. Temkinli olman gerekiyor."

"Temkinliyim. Resmî bir görüşmeydi. Tanığım ya. Ayrıca arabada oturup konuştuk, kimse görmedi bizi. Sabah şehre getirdi beni arabayla, hepsi bu."

"Bir dakika, o kadar hızlı algılayamıyorum. Gereon bir Amerikalı'nın ölümünü araştırıyor ve sen de tanıklardan birisin. Nasıl öldüğünü mü gördün?"

"Yavaş biraz, sessiz ol. Hepiniz bu lanet olası olay yüzünden ifademi almak zorunda mısınız?"

"Ben ifadeni filan almak istemiyorum."

"Demek öyle. Ne kadar naziksin. Neden yapıyorsun o zaman?"

"Fritze, sakin ol."

"Olmayacağım. Huzur istiyorum artık. Niye anlamıyorsunuz bunu?"

"Anlamaz olur muyum, ama..."

Charly cümlesini tamamlayamadı, çünkü Fritze artık dinlemiyordu. Tabağındaki yarım pastayı bırakıp alışveriş torbalarını kaptığı gibi kalkmış, hızla kapıya varmıştı. Kapıdan çıkarken herkes tıpkı girerken olduğu gibi ona baktı. Hızla çarpmasıyla kapının şangır şungur çıngırakları öttü. Charly bir an fırlayıp peşinden gitmeyi düşündüyse de bundan vazgeçti. Yeteri kadar dikkat çekmişlerdi, ayrıca bir işe de yaramayacağını biliyordu, oğlanda keçi inadı vardı çünkü. Öfkesi dinene kadar birkaç saat geçmesi lazımdı hep. Ancak ondan sonra konuşulabiliyordu kendisiyle. Ya da bir kavga sonrası barışılabiliyordu. Şanssızlık oydu ki, bu defa birkaç saat sonra görüşmeleri imkânsızdı.

23

Arabayı Olimpiyat Köyü'nün önünde park etmek artık giderek zorlaşıyordu. Diğer ülkelerden atletler art arda köye vardıkça meraklı, ziyaretçi ve imza avcısı akını da büyüyordu. Franke ona önceki gün ana binanın önündeki rezerve edilmiş yerlere park etme yetkisi tanıyan Olimpiyat halkalarıyla bezenmiş bir plastik kart vermişti.

Rath kartı ön cama yapıştırıp arabadan indi. Saate baktı. Gece nöbetine daha bir saat vardı, yapmayı planladığı şeyler için yeter de artardı bile. Ofis yerine kantinlerin bulunduğu meydana yöneldi. Akşam yemeği bitmişti, yollar ve kayın ağaçlarının çevirdiği köy meydanı oldukça kalabalıktı. Rath'a, o gün, yani açılış şöleninin arifesinde konuklar olsun çalışanlar olsun herkes sanki bir tık daha gergin gibi gelmişti.

12 numaralı kantinde de durum farklı değildi, akşam yemeğinin hemen akabinde salona müthiş bir hareketlilik hâkimdi. Rath tam da bu yüzden buradaydı işte. Henüz sigara molası filan yapan yoktu. Salonda garsonlar masaları ertesi günkü kahvaltı için hazırlamakla meşgulken arka taraftaki mutfakta da vızır vızır çalışılıyordu. Bir masada dört siyah Amerikalı oturmuş, görüldüğü kadarıyla yemek sonrası kahve sefası yapıyordu.

Ehlers'in arkadaşları Weichert'le Hüppe mesaideydi. Adeta senkron çalışıyorlar, fincanları hep aynı hizada masalara koyarken, son masayı işgal eden o dört Amerikalı'ya da arada kötü bakışlar atmayı ihmal etmiyorlardı.

Rath'ın kendini tanıtmasına gerek kalmamış, o daha rozetini çıkartmadan adamlar onun kim olduğunu anlamıştı. Tornow onu gizli soruşturmalar için Olimpiyat Köyü'ne gönderirken bunun böyle olacağını aklından geçirmemişti belki ama Rath'ın hiç umurunda değildi artık bu.

"Yine ne istiyorsunuz?" diye sordu Hüppe, zayıf olanı.

"Bir delilin peşindeyim."

"Öyle mi? Ehlers size Allah bilir neler anlatmıştır. Hepsine inanmak zorunda değilsiniz."

Rath yanıldıklarını yüzlerine vurmadı. Enformasyonu bir Gençlik Şeref Hizmeti üyesinden almış olması kimseyi ilgilendirmezdi.

"Cumartesi günü Mister Morgan'ın masasına servisi Herbert Ehlers ile birlikte yapmışsınız."

"Amerikalı yüzücüyü diyorsunuz. Evet, ne olmuş?"

"Gözünüze çarpan herhangi bir şey oldu mu?"

"Yani? Biri düşüp öldü, onu mu kastediyorsunuz?"

Weichert güldü, Hüppe dirseğiyle arkadaşını dürttü.

"Masada duran bir şeyi kastediyorum."

"Her şey kusmuk içindeydi, anlıyor musunuz? Ecki ile ben ne var ne yok toplayıp bulaşıkhaneye taşımak durumundaydık. İnanın hayatta bundan daha güzel işler var."

"Neler götürdünüz bulaşıkhaneye?"

"Dedim ya, masada ne varsa, tabak, bardak, kâse, çatal kaşık. Sofrada ne olursa işte."

"Aralarında göze çarpan bir şey var mıydı?"

"Bakın, ne bilmek istiyorsunuz, anlamıyorum. Ecki, sen gördün mü öyle bir şey?"

Şişko başını iki yana salladı.

"Gözünüze çarpan bir şey olmadı yani."

"İğrenç görünümün dışında mı? Yok."

"Peki. Ama o masada duran her şeyi bulaşıkhaneye götürdünüz."

"Allah Allah, kaç kere söyleyeceğiz. Evet."

"Bulaşıkhanede kim görevliydi?"

"Cumartesi günü mü?" Hüppe şişman Weichert'e baktı. "Bugünkü arkadaş, değil mi Ecki?"

Şişko evet anlamında başını salladı. "Willi," dedi. "Yani Wilhelm Krömer."

"Nerede bulabilirim kendisini?"

"Nerede olabilir? Bulaşık makinesinin başında."

Gerçekten de öyleydi. Wilhelm Krömer, Rath'ın dört gün önce mutfakta ilk karşısına çıkan adamın ta kendisiydi. O ıslak önlüklü.

Bu sefer de yardımsever bir hali yoktu.

"Gene ne istiyorsunuz?"

Rath aradığı şeyi söyledi.

"Bir turşu kavanozu diyorsunuz."

Rath başıyla onayladı. "Belki de bir tür marmelat kavanozu. Üstünde marka var. Size cumartesi günü bulaşıkla birlikte getirmiş olmaları lazım."

"Haklısınız," dedi Krömer. "Bütün o kusmuk içindeki bulaşığı yıkamak zorundaydım. Sepeti boşaltırken o kavanozu gördüm, nereden çıkmıştı bilmiyorum. Bizim mutfaktan değildi."

"Aradığım o işte. Yıkanmadan önce ne vardı içinde?"

"Bilmem, insan ona dikkat etmiyor tabii. Kap kacağın içinde ne varsa döktüm. O kadar yemeğe yazık oldu ama kusmuklu şeyler

domuzların kovasına bile konamazdı."

"Ne yaptınız peki kavanozu?"

"Ne yapacağım? Kendime sakladım. Her zaman işe yarar o küçük kavanozlar. Çok kullanışlılar o vidalı kapaklarıyla."

"Burada mutfakta mı kullanıyorsunuz?"

"Yok, alıp götürdüm. Norddeutsche Lloyd'un malı değil ya."

"Götürdünüz mü? Nereye?"

"Dolabımda. Gidip alırım. Getireyim mi?"

"Rica etsem."

Krömer arka tarafa, mutfak personelinin dolaplarının bulunduğu bölüme gitti, az sonra elinde 300 mililitrelik kapanır küçük bir kavanozla geri geldi. Rath'ın eline aldığı kavanoz sade, ama tasarımı güzeldi. Krömer –neden bilinmez– kavanozu renkli bilyelerle doldurmuştu.

Fritze haklı çıkmıştı. Siyah teneke kapakta süslü harflerle bir isim basılıydı.

ESPLANADE.

Rath ismi not etmeye gerek görmedi, *Esplanade* kentin en ünlü otellerinden birisiydi. Berlin W9, Bellevuestrasse, 17-18a. Walter Morgan'ın kaldığı adres.

24

Hava, Olimpiyat Organizasyon Komitesi'nin yaratıcı iradesinin kontrolünden çıktığı gibi nasyonal sosyalist hükümet ve onun Führer'i Adolf Hitler'in iktidarını ve heybetini bile takmıyor gibiydi: Berlin üzerindeki gökyüzü inadına puslu ve griydi. Rath en nihayet bir park yeri bulup da otomobilinden indiğinde teninde hafif bir yağmur bile hissetti. Şemsiyeyi açıp arabanın etrafından dolandı. Charly kapıyı açmıştı bile, Rath şemsiyeyi ona tuttu.

Hâlâ inanamıyordu: Charly gelmişti. Önce bir güzel fırçalamış, sonunda yine de gelmişti. Önceki gün onu aradığında o kadar şaşırmıştı ki.

"Seni yarın görmek istiyorum Gereon," demişti. "Açılış şölenine biletin varsa, açılış şölenine de gideriz."

Rath böylece öğle yemeğinden sonra Buick'ine atlayıp onu Moabit'ten almıştı. Charly önce banliyö treniyle gidelim demişti ama araba ne güne duruyordu? Ancak böyle düşünen bir tek kendisi değildi, millet akın akın banliyö treninden çıkmış Olimpiyat Stadyumu'na doğru yaklaşırken onlar İmparatorluk Spor Sahası önünde trafikte kalakalmıştı. Daha bir de park yeri arayacaklardı. Rath'ın park etmeyi planladığı Coubertin Meydanı'ndaki güney kapısı park yeri ağzına kadar dolduğu için arabaya cehennemin bir ucunda bir yer bulmuştu.

"Yerimiz neresi?" diye sordu Charly şemsiyenin altında Rath'ın koluna girerken. Rath biletlere baktı.

"Güney girişi," dedi. "Üst tribün, 14. blok, 18. sıra."

"Güney girişi mi? Arabayı başka yere park etseydin keşke."

"Öyle yapsaydın, böyle yapsaydın... Buraya park ettik işte. Arabaya binemem gene."

"Tabii. Şu an trene binsek daha çabuk varırız."

Buluşalı daha bir saat olmamıştı, yaşlı çiftler gibi kavga etmeye başlamışlardı bile. Rath için bu iyiye alametti, çünkü Charly'nin keyfinin ne âlemde olduğunu anlayamamıştı. Otomobile bindiğinden beri, yani kırk dakikadır tek kelime konuşmamıştı. Belli ki kafasını meşgul eden bir şey vardı.

Mahşeri kalabalık tek yönde ilerliyordu, onlar da girdiler araya. Olimpiyat Stadyumu Roma'daki Kolezyum'un biraz daha alçak ve henüz harabe haline gelmemiş bir versiyonuydu. Amma da uymuştu. "Ekmek ve gösteri".

İzdihama rağmen tahminlerinden daha çabuk vardılar güney kapısına. Beyaz pantolonlu, mavi ceketli nazik adamlar biletleri kontrol ediyor, kapıları, blokları gösteriyor, teşrifatçılık yapıyorlardı. Genelde zaten herkes öylesine kibar, öylesine lütufkârdı ki, insanın içi bulanıyor, işkillenmekten kendini alamıyordu. Bu Rath'ın tanıdığı Berlin değildi. Ne kadar nazik gişe görevlisi ya da yer gösterici varsa başka şehirlerden buraya getirmiş olmalıydılar.

Sonunda en yukarıda, güney batı kavisindeki bloklarını buldular. Karşılarındaki manzara çok etkileyiciydi, sanki bir açık alana çıkmışlardı. Stadyum içeriden daha da büyük görünüyordu. Hem ne kadar da çok insan alıyordu. Charly'nin de etkilendiği Rath'ın

gözünden kaçmamıştı. Bulundukları blok sollarındaki maraton kapısıyla sağlarındaki şeref tribünün tam ortasında kaldığından mükemmel bir konumdaydı.

Bir tek sırayı bulmak kalmıştı. Bilette saat üç buçuğa kadar herkes yerini almış olsun yazıyordu, dolayısıyla daha vakitleri vardı.

Rath, "İçecek bir şeyler alayım mı?" diye sordu.

"Yerimizi bulalım, ondan sonra."

Önce bir itiraz şarttı. Keyifsiz olduğunda hep böyleydi Charly. Rath ses etmeyip sineye çekmeye karar verdi. Fikrini değiştirip geldiği için kendi kendine kızıyordur muhakkak diye düşündü. Hatta belki de bu görkemli gösteriden ziyadesiyle etkilenmiş, bunu da kendisine itiraf edemiyor oluşu asabını bozuyordu. Kimbilir.

Stadyumun üçte ikisi dolmuştu ve gürültü inanılmaz bir seviyedeydi. Binlerce insan aynı anda konuşuyor, sıraların arasında dolaşarak yerini arıyordu. Derken birden bu har gür ve vırıltının arasında tok bir ses peydahlandı, bir eşekarısının kovana yaklaşırken çıkardığı monoton vızıltıya benziyordu. Vızıltının sesi arttıkça fısıltı, konuşma azaldı azaldı ve bir ara tamamen son buldu.

Etraflarındaki insanlar suspus olmuş, şaşkın sağa sola bakıyorlardı. Sonunda Rath ve Charly de dahil olmak üzere bütün bakışlar yukarıya kaydı. Gümüş gibi parlayan devasa bir puro stadyumun çatısından gri mavi gökyüzüne doğru süzüldü.

Ve kalabalığın huşu içindeki sessizliği birkaç saniye içinde inanılmaz bir coşkuya dönüştü.

Hindenburg isimli zeplin ağır ağır, bütün heybetiyle Olimpiyat Stadyumu'nu bir uçtan öbür uca katetti. Çok etkileyici bir manzaraydı, insanlar ayağa kalkmış hayranlıkla izliyordu. Rath tekrar Charly'nin en az kendisi kadar etkilendiği ama bu yüzden de öfkelendiği izlenimine kapıldı. Bazen o kadar zor birisi oluyordu ki, hayatı kendisine de zehir ediyordu.

Hengâmenin arasında birden Charly'nin "Haydi kalk!" diyen sesini duydu. "Aşağı inmemiz lazım! 18. sıra orada."

Rath gözlerini devirdi, Charly bereket görmemişti. Peşinden aşağı doğru yürüdü.

Rath, upuzun sırada nihayet yerlerini aldıktan sonra, "Ne ka-

dar etkileyici, değil mi?" diye sordu. "*Hindenburg*'u diyorum. Stadyum da öyle."

"Tabii," dedi Charly. "Kitle gösterisi, bunu iyi beceriyorlar."

Rath omuz silkti. "Ben içecek bir şeyler almaya gidiyorum."

Merdivenleri çıkarken birazcık yalnız kaldığına sevindi. Charly'nin keyfi o gün yerine gelecek miydi acaba? Hem madem her şeye bu kadar karşıydı, hangi akla hizmet gelmişti buraya? Keşke onun yerine annesini getirseydi, kesinlikle daha makbule geçerdi.

Elinde iki soğuk meşrubat şişesiyle yerine dönerken maraton kapısındaki saat üç buçuğu gösteriyordu, görevlilerden biri acele etmesini söyledi. Bu arada orkestra çalmaya başlamıştı. Yerlerine vardığında Charly'nin dört koltuk ilerisindeki irikıyım adamı gördü. Olimpiyat Köyü'ndeki Kriminal Komiser Krause'ydi bu. Burada meslektaşlarıyla karşılaşabileceği neden aklına gelmemişti?

Charly'ye şişelerden birini uzattı.

"Ne aldın?"

"Voilà! Müsabakanın enternasyonalliğinin kanıtı: Coca-Cola. Amerika'dan orijinal."

"Emin misin?" Charly'nin yüzünde kuşkucu bir ifade belirdi, şişeyi inceliyordu. "Lichterfelde'de şişelendi yazıyor."

"Siz hukukçular, nerede küçücük bir yazı var, okuyun zaten."

Onu evden aldığından beri Charly'nin yüzünde ilk kez bir gülümseme emaresi görüldü. Gamzesi bile belirmişti. Ha şöyle!

Birden yan taraftan, "Hey, Rath, ne harika, değil mi!" diye bir ses duyuldu, duyulmasıyla da komşuları sesin sahibini hişşt diye susturdu.

Krause onu keşfetmiş, el sallıyordu. Rath da karşılık verdi.

Charly, "Bu da kim?" diye fısıldadı. "Kasabın filan mı?"

"Mesai arkadaşım Krause. Kendileri kriminal komiser, aynı zamanda da gülle atıcı olur."

"LKA'dan."

"Hayır. Anlatmıştım ya sana telefonda. Elstal Kriminal Karakolu. Bu aralar Olimpiyat Köyü'nde çalışıyorum. Krause de izinli bugün benim gibi."

"Elstal'daki mesai arkadaşların LKA'dan değil yani, öyle mi? İlginç."

Soru tekinsizdi. Charly söz konusu olunca gözünü kulağını hep dört açacaktın.

"Ne bileyim, timlerini ne şekilde kuruyorlar," dedi. "Her halükârda benim atama emrimi bizzat Nebe imzaladı."

Charly'nin bir SD tarafından görevlendirildiğini ortaya çıkarması eksikti.

Bereket o anda öyle bir şey oldu ki, Charly bir daha üstelemedi. Borazan sesleriyle bütün dikkatleri üzerine toplayan müzisyenler, maraton kapısının iki yanındaki kulelerin tepesinde yerlerini almışlardı.

"Birazdan Führer geliyor," diye fısıldadı Rath'ın yanındaki, ona kayınvalidesini hatırlatan bir kadın. Hitler söz konusu olduğunda Luise Ritter de tıpkı böyle heyecanlanıyordu.

Ve hakikaten de geliyordu önemli ve resmî kişiler. Konvoy halinde. En önde üniformasıyla Adolf Hitler, her bir yanında frak ve silindir şapkalı, önemliymiş izlenimi uyandıran iki adam. Borazan seslerini bastıran ve hiç de silindir şapkalı adamları muhatap almayan korkunç bir alkış koptu. Stadyumda herkes ayağa kalktı, çoğunluk –ki buna 18. sıra da dahildi– "Heil" ya da "Sieg Heil" diye bağırıyordu. Rath direndi. Charly haydi haydi. Ancak Rath onun ne kadar huzursuz olduğunu hissetmişti. Onu bu duruma soktuğu için kendisine ne kadar kızdığını da. Ya da kendi kendisine.

Resmilerin konvoyu koşu pistinde şeref tribününe çıkan merdivene doğru ağır ağır ilerliyordu. Adamlar –sayıları yirmi civarında olmalıydı– yukarıya vardıklarında konforlu koltuklarına çöktüler. Hitler en önde oturuyordu, şerefine locaya bir gamalı haç sancağı çekildi.

Orkestra Alman Milli Marşı'nı çaldı. Ve o âna kadar yerinde oturan herkes ayağa kalktı. Charly de kalkınca Rath rahatlamıştı. Yurtseverliğine yurtseverdi kadın. Ancak milli marşın hemen ardından o günlerde artık âdet haline gelen Horst Wessel Marşı geldi. Charly tekrar oturdu. Krause dahil herkes gözünü dikmiş ona bakıyordu. Alman olsun, turist olsun, stadyumda başka herkes ayaktaydı. Rath karısının yanına oturdu ve elini omzuna koydu. Bari karısının başı dönüyor da, o da onunla ilgileniyor sansınlardı.

"Özür dilerim," dedi kulağına, "ben de bilmiyordum şu Nazi Marşı'nı çalacaklarını."

"Sen ne zannetmiştin?" dedi Charly. "Nazi Olimpiyat'ı bu. Tabii ki çalacaklar marşlarını."

Rath'ın aklına Hitler Gençliği'nin Nürnberg'deki stadyumunda bir yıl önce Sieg Heil haykırışlarından nasıl rahatsız olduğu, katılmak zorunda kalmamak için salondan nasıl alelacele tüydüğü geldi. O gün bugündür Nazilerin hiçbir kitle gösterisinde yer almamıştı. Olimpiyatın açılış şölenini de o hale getireceklerini gerçekten düşünememişti.

Nazi Marşı'ndan sonra Olimpiyat çanı çalmaya başladı, ardından stadyumun çatısına mükemmel bir koreografiyle tek tek bütün katılan ülkelerin bayrakları çekildi. Aşağıda ise, doğu kapısından çıkan bir grup insan, üstlerinde birtakım tuhaf giysiler, en önde bayrak, koşu pistini adımlamaya başladı. Bir tanesinin taşıdığı levhada büyük harflerle YUNANİSTAN yazıyordu. Uluslar yürüyerek stadyuma girmeye başlamıştı.

Stadyumdaki gürültü öyle boyutlar almıştı ki, insan yanındakini anlamıyordu. Stadyuma giren her yeni ekiple tezahürat yeniden patlıyordu. Hitler'e Alman selamı veren Fransızlar göründüğünde ise tam bir alkış tufanı koptu, bunu yine Hitler'i selamlayan İtalyanlar ve Avusturyalılar izledi. Askerî bando aralıksız marş müziği çalıyordu. Rath'a ise bir tek Königgrätzer, bir de Alexander marşları aşina gelmişti, onlardan da pek emin değildi ya. Böyle şeylerde hiç de örnek bir Alman olduğu söylenemezdi.

Ekipler futbol sahasında hizaya geçtiler. Muhtemelen hem son anda, hem de kıl payı oy farkıyla boykot kararından vazgeçip katılma kararı aldığı için ufak bir grup tarafından yuhalanan ABD'nin ardından son olarak ev sahibi takım göründü. Baştan aşağı bembeyaz giysiler içerisindeki Alman sporcular etrafa neşeyle el salladıktan sonra tabii ki Führerlerine de Alman selamını çaktılar. En büyük alkışı onlar topladı.

Rath, bütün bu olup biteni yüzünde taş gibi bir ifadeyle seyreden Charly'yi izliyordu. En azından bir daha Nazi Marşı filan çalınmamış, Hitler sloganları da tek tük duyulur olmuştu.

Fraklı yaşlı bir adam mikrofona çıkıp Fransızca kısa bir konuş-

ma yaptı. Ardından cızırdıyan hoparlörlerden başka bir fraklının konuşması duyuldu, Rath eğer yanlış anlamadıysa Olimpiyat Komitesi şefi Theodor Lewald'di bu. En sonunda da kimsenin tanıtmasına gerek duyulmayan birisi çıktı kürsüye: Adolf Hitler.

"Yeni zaman hesabının 11. Olimpiyatı'nın kutlandığı Berlin oyunlarının açıldığını ilan ediyorum," dedi o bilinen sesin sahibi R'leri çatlatarak. Demesiyle de yüz bin kişi hep bir ağızdan tezahürat yaptı.

Hitler fazla da bir şey söylemedi, herhalde adamın o güne kadar yaptığı en kısa konuşmaydı bu. Rath'ın içine su serpilmişti. Adolf Hitler'i dinlemek zorunda kalmak Charly'nin başına gelebilecek en feci şeylerden biriydi.

Führer konuşmasını beklenmedik bir şekilde kısa kesmesine rağmen bu kadarı bile ona yetmişti. Cola şişesini oturduğu banka bırakıp kalktı.

"Gidelim buradan," dedi.

Rath başını salladı. Charly haklıydı. Hitler'in bu kadar ayyuka çıkarılacağını bilseydi biletleri başkasına verir, Charly'yi asla bu stadyuma getirmez ve bu duruma sokmazdı. Karısının koluna girip sıraların arasından merdivenlere doğru götürdü. İnsanlar kalkıp geçmelerine izin verdi. Bir taraftan da şaşkınlıklarını gizleyemiyorlardı. Büyük olasılıkla Krause de bakıyordu arkalarından ama onun ne düşünüp ne düşünmediği Rath'ın şu an umurunda bile değildi. Gereğinden fazla kalmışlardı stadyumda, artık orayı terk etmenin zamanı gelmişti.

"Beklemeyecek misiniz? Olimpiyat meşalesi yakılacak şimdi," dedi anlaşılan her şeyden haberi olan bir kadın. "Meşaleci her an gelebilir."

"Karım iyi değil, görmüyor musunuz, zekânız mı kıt?" diye azarladı Rath Olimpiyat turistini. Kadın bozulmuş, kafasını çevirdi.

On dakika sonra dışarıdaydılar, park yerine doğru yürüyorlardı. İçeriden Händel'in Haleluya'sının nameleri yükseldi. Akşamın müzik programı gerçekten de geniş bir yelpaze sunuyordu. Horst Wessel Marşı'ndan bando müziğine, bando müziğinden Händel'e. Kimin aklına gelirdi?

Zeplin hâlâ İmparatorluk Spor Sahası üzerinde tur atıyordu, an-

cak gösteri Rath'ın gözünde bütün ilginçliğini yitirmişti. Buick'in kapısını açıp Charly'yi arabaya bindirdi.

25

En nihayet gene arabadaydılar. Charly bir saniye daha çekemeyecekti yoksa şu stadyumu; o tantananın, o Führer'ine kayıtsız şartsız, tam bir inançla alkış tutan kitlenin ortasında. Onun Almanya'sı değildi bu.

Yağmur başlamıştı yine, ipince tanelerin ön camda oluşturduğu benekli desen, Gereon'un çalıştırdığı sileceklerin altında bir bir yok oluyordu. Charly dalgın, pencereden gri gökyüzüne baktı. Zeplin stadyumun tepesinde tur atmaya devam ediyordu. Charly, cumhuriyet zamanında *Graf Zeppelin*'in her havalanışında nasıl bütün Berlin'in nefesini tuttuğunu, Hugo Eckener'in hava gemisiyle nasıl bütün dünyaya barışçıl Almanya'yı tanıtmaya niyetlendiğini anımsadı. *Hindenburg* daha büyüktü, zarafette de diğerinden geri kalmazdı; semaların kocaman güzelliğiydi o, uçaklardan daha heybetliydi. Bir de dümeninde hava gemisinin barış misyonunu anlamsız kılan o gamalı haç olmasaydı. *Hindenburg*'un Berlin'in bulutlu gökyüzünde salındırdığı devasa Olimpiyat bayrağının da bu saatten sonra bir faydası yoktu. İkisi de suistimal ediliyordu, hem bayrak hem de hava gemisi. Olimpiyatın her şeyi balondu. Berlin bile ikiyüzlü bir kent haline gelmişti, son yıllarda yitirdiği açıklık ve tolerans hâlâ varmış, hâlâ diriymiş gibi gösteriyordu.

Bereket yine de bir-iki istisna kaldı, diye geçirdi Charly içinden. Berlin o kadar büyüktü ki, Naziler onu hiçbir zaman tam manasıyla eline geçiremeyecekti.

"Delphi'ye gidelim," dedi.

Gereon olur anlamında başını salladı ve park yerinden çıktı. Stadyumdan ayrıldıklarından beri ağzını bıçak açmamıştı. Belki onu açılış törenine götürdü diye kendini suçluyordu. Ama Charly kendi dememiş miydi gidelim diye? Gerçekten kestirememiş miydi Charly'nin orada nelerle yüz yüze geleceğini? Ancak o da "Canım o kadar da kötü olamaz," demişti herhalde.

Gökyüzü hâlâ kapkara bulutlarla kaplıydı ama yağmur durmuştu. Charly, şöyle şakır şakır yağsaydı da, Olimpiyat ateşini söndürmekle kalmayıp bütün o kodamanlar iliklerine kadar ıslansaydı, diye geçirdi içinden. Hava o gün Kayzer havasından[68] başka her şeye benzese de Naziler yağmura rağmen şanslıydı. Yoksa Führer havası mı deniyordu buna artık?

"Oyunların açıldığını ilan ediyorum. *Açıldığını*!" Charly başını iki yana sallıyordu. "Adam doğru dürüst Almanca bile bilmiyor, Almanya'yı idare etmeye kalkıyor."

"Avusturyalı işte."

"Otursaydı o zaman oturduğu yerde."

"Keşke..."

Heerstrasse'ye çıkmışlardı, Gereon sola sinyal verdi.

"Mesai arkadaşınla vedalaşmadın," dedi Charly.

"O kadar da samimi değiliz."

"Gülle atıcı demiştin, değil mi?"

"Hımm."

"Ya diğerleri? Onlardan hiç söz etmedin?"

"Nasıl?"

"Karakoldaki diğer meslektaşların da mı sporcu?"

"Öyle gibi. Birisi kısa mesafe koşucusu, bir diğeri ise orta mesafe."

"Tek sporcu olmayan sen misin?"

"Sportmen değil de sayılmam."

Charly bir şey demedi.

Onun yerine, "Nasıl gidiyor ortak çalışma?" diye sordu.

"Adamı resmen sorguya çekiyorsun yani. Anlatacak fazla bir şey yok. İş yeknesak, sıkıcı. Doruk şimdiye dek bir hırsızlık ihbarıydı, ki o bile sonunda fos çıktı."

"Bak sen!"

"Diyorum işte, yeknesak ve sıkıcı. Bir Mısırlı cüzdanını kaybetmişti. Timsah derisinden. Daha anlatayım mı?"

"Neden olmasın?" Charly omuz silkti. "Mesela şu cinayet olayının arkasında ne yatıyor, onu da anlatabilirsin."

Gereon bir an neye uğradığını şaşırdı.

---

68 Kaiserwetter: Masmavi gökyüzü ve güneşli havaya yakıştırılan bir isim – e.n.

"Efendim?" dedi.

"Olimpiyat Köyü'ndeki cinayet. LKA seni onun için göndermedi mi oraya?"

"Kim çıkarıyor böyle şeyleri? Cinayet filan yok, aydınlanmamış bir ölüm vakası sadece. Onu soruşturuyoruz biz de. Gizli tabii."

"Fritze, Gestapo'nun komünist geçmişi olan bir garsondan şüphelendiğini söylüyor."

Gereon dönüp Charly'nin yüzüne baktı. Dehşete mi kapılmıştı, şaşırmış mıydı, öfkelenmiş miydi, kestirmek zordu.

"Fritze'yle mi konuştun sen?"

"Sokakta karşılaştık tesadüfen," dedi Charly ve ne kadar iyi yalan söyleyebiliyor olmasına şaşırdı. "Şehre gelmiş, bir atlet için alışveriş mi ne yapıyordu."

"Bunun ne kadar riskli olduğunu biliyorsun. Tesadüfen veya değil, ilişki kurmamız yasak. Birisi duyarsa başımız fena halde belaya girer."

"Söyleyene bak. Sen arabayla şehre bile getirmişsin."

Gereon bir süre konuşmadan yola baktı.

"Görev icabıydı," dedi sonunda. "Çocuğun tanık olarak ifadesini aldım. Şahit olduğu bir şey var."

"Özellikle de mesai arkadaşlarının sadece eskiden bir ara komünist olmuş diye suçsuz bir garsonu gözaltına aldıklarına şahit olmuş."

"Onlar benim mesai arkadaşım filan değil, Gestapo. Ayrıca öbürleri de miço, garson değil."

"Doğru o zaman yani."

"Charly, Allah'ını seversen, bunları seninle konuşmamam lazım."

"Ama oğlana anlatmışsın."

"Ben bir şey anlatmadım, o biliyordu zaten her şeyi. Olimpiyat Köyü, ismi üstünde, köy. Hiçbir şey gizli kalmıyor."

"Kaygılanıyorum Gereon."

Gereon bir şey demedi.

"Çocuk için kaygılanıyorum. O da şu Ehlers gibi olayın görgü tanığı. Ve Ehlers Gestapo'nun elinde şu anda. Ya Fritze'yi de tutuklarlarsa?"

"Charly, bu kadar kötümser olma."

"Kötümser mi? Olabilir, Olimpiyat Köyü'nde olan bitenleri tam anlamadığımdandır. Sen orada tam olarak ne yaptığını anlatacak mısın bana artık? Bizim oğlanın bütün bunlarla ne alakası olduğunu."

26

Rath Kantstrasse'de park yeri arıyordu. Pek nadir bıraktığı olmuştu arabayı buraya, normalde *Delphi*'ye yürüyerek giderlerdi. Çünkü evleri iki adım ilerideydi. Yani Charly'nin arkadaşında, kendisinin ise üç yanki ve kayınvalidesi ile beşli "aile saadeti" halinde birbirlerinin üç kilometre uzağında oldukları bu istisna durumun dışında beraber oturdukları ev.

Charly daha pazar günü ayrılmıştı evden ama onu itiraf bile edemeyeceği kadar özlemişti.

İtirazlarını bile.

"LKA araştırıyor ama tutuklamalar Gestapo'nun işi, öyle mi?" dedi Charly. "Almanya'da bugün her şeyin nasıl çarpık yürüdüğünü gör işte. Siyasi polisin her yerde parmağı var. Komünistleri avlamak için hiçbir fırsatı kaçırmıyor. Yoksa tutuklama senin mi başının altından çıktı?"

Bir günah çıkartayım demişti, olanlar buydu işte.

"Charly, neler diyorsun? Tabii ki benim başımın altından çıkmadı."

"Garson şimdi nerede peki?"

"Ben nereden bileyim?"

Herbert Ehlers'in Columbiahaus'ta tutulduğunu, zavallı adama işkence yapıldığını, kendisinin de buna tanık olmak zorunda kaldığını anlatamazdı tabii. Başkomiser Gereon Rath'ın, Prusya Devlet Kriminal Polis Dairesi değil, SS Tabur Komutanı Sebastian Tornow'un talimatıyla Olimpiyat Köyü'nde soruşturma yürüttüğünü de bilmesi gerekmiyordu Charly'nin. Tornow'un SD'deki yüksek rütbelilerden biri olması ne kelime, kadının onun tekrar memlekete döndüğünden bile haberi yoktu.

Rath bunun dışında ne varsa anlatmıştı ona. Anlatmak zorunda kalmıştı. Charly zaten gereğinden fazla şey biliyordu: Ortada ayyuka çıkmaması gereken bir ölüm vakası soruşturması olduğunu, Walter Morgan'ın zehirlendiğini, Fritze'nin ölümü izlediğini, oğlanın bu yüzden önemli bir görgü tanığı olduğunu.

"Ehlers de öyleydi, değil mi?"

"Charly, ciddi ciddi Gestapo'nun Fritze'yi tutuklayacağını düşünmüyorsun herhalde..."

"Niye tutuklamasınlar? Her şey beklenir onlardan."

"On beş yaşında bir çocuğu... Gençlik Şeref Hizmeti mensubu, sapına kadar HJ. Şaka yapıyorsun herhalde."

"Ehlers de SA, dedin. Ona rağmen götürmüşler."

"Evet, eskiden komünistmiş de ondan."

"Fritze de eskiden sokakta yaşıyordu. Onu içeri atmak için bu da yeterli bir neden."

Rath artık buna cevap vermedi. Bu arada Savignyplatz'a varmışlardı, park yeri bulmak için konsantre olmak zorundaydı. *Delphi*'nin ve Theater des Westens'in önünde hayatta yer bulamazdı. U dönüşü yaptı ve arabayı Uhlandstrasse'nin köşesine kadar sürdü. Geri geri park etmek için sağ elini yanındaki koltuğun arkalığına koydu.

"Kaygılanmana gerek yok Charly," dedi motoru durdurup el frenini çekerken.

"Ne bileyim... Her neyse... Sen eğer... Zaten Olimpiyat Köyü'nde görevlisin ya... Göz kulak olsan diyordum."

"Tabii olurum. Sen neden bahsediyorsun?"

"Peki *Esplanade*'yle ilgili delil? Onun keşfettiğini söylüyorsun?"

"İyi de, kimse bilmiyor ki bunu."

Tabii ki koruyordu Fritze'yi elinden geldiği kadar. Bir kere ismi hiçbir yerde çıkmamıştı, Ehlers'in listesinde bile yoktu. Listeyi buna rağmen yok etmişti. Fritze'yle konuşmak istediğini bilen tek kişi varsa, o da Rönnberg'di. Ne yapıp edecek, Thormann, Friedrich isminin dosyalarda yer almasını önleyecekti. Ancak Walter Morgan'ın Olimpiyat Köyü'nde oturduğu masada duran kavanozun içinde ne olduğunu, özellikle de içine kimin ne koyduğunu ve kimin masaya bıraktığını nasıl öğrenecekti, onu henüz bilmiyor-

du. Fritze tamamen haklıydı: Digitalis o kavanozun içindeydi. Niçin başka birinin veya birilerinin değil de, Walter Morgan'ın zehirlendiğinin tek açıklaması buydu. Ama bunlara şu anda kafa yormak istemiyordu. *Delphi*'ye gelmişlerdi.

Büyük terasta yağmurdan pırıl pırıl parlayan masalar bomboştu, içerisi de bir o kadar doluydu. Olimpiyat Kantstrasse'de varlığını belli ediyordu. Daha izdiham başlamadan geldikleri için şanslıydılar; kapıcı Theo onları iyi bir masaya oturtabilmişti. Paltolarını gardroba verdiler, garsonun peşi sıra yukarıdaki balo salonuna yöneldiler. Yapay yıldızlı gökyüzünün lambaları tepelerinde ışıl ışıldı.

Başka bir dünyaya gelmiş gibiydiler, *Delphi Palast*'ta insan kendini gerçekten eski zamanlara ışınlanmış gibi hissediyordu. Orkestra Amerikan cazı çalıyordu, salonda kolunda gamalı haç olan tek bir kişi, tek bir üniformalı yoktu. Lokal komple sivildi. Bu kentte ve bu zamanlarda bir vahaydı burası adeta. Charly'yle dansa gidebileceği az sayıdaki mekândan birisiydi.

Yıllar önce Berlin'deki ilk vakası vesile olmuş, yolu daha o zamanlar Delphi'ye düşmüştü. O günlerde inşaat halindeydi burası. Kontes Sorokina bir süre inşaatın altında Stalin'in ajanlarından saklanmıştı. Nereden nereye. Zamanla burası Berlin'in en gösterişli dans lokallerinden biri haline gelmişti. İdare birkaç hafta önce Teddy Stauffer'in orkestrasını işe almıştı, Rath'ın o güne dek bir tek Severin'in plaklarından bildiği su katılmamış Amerikan swingi çalıyorlardı. Tevekkeli değil çok sayıda Olimpiyat turisti ayağının tozuyla *Delphi*'ye gelmişti. Cazın yasak olduğu radyoda Nazi zırıltısından bıkan Berlinliler müşterilerin önemli bir bölümünü oluşturuyordu.

Tam yerlerini alıp siparişlerini vermişlerdi ki orkestra sezonun hit parçasını çalmaya başladı: *Goody Goody*. Bundan daha katıksız Amerikan müziği olamazdı. Rath, müzik sayesinde yüzü gülen Charly'ye baktı. Onun dansa kaldırmasına gerek kalmamıştı, Charly onu kolundan tutup piste sürükledi.

Tekrar dansa gitmek öyle iyi gelmişti ki. Sürekli yaşamlarını belirleyen belaları unutmak... Sadece onunla baş başa olup bu duygunun tadını çıkarmak... Yanında olmak. Hem Charly'nin Carmerstrasse'ye dönmesinin zamanı gelmemiş miydi artık? Fakat dönerse yer yoktu kadına. Önceki gün gece nöbetleri bittikten sonra

yatacak yeri kalmadığı için Rath kendisine Hertie'den 12,90'a bir çekyat almıştı. Yoksa Millerleri kayınvalidesine bırakıp bir süreliğine o mu Spenerstrasse'ye taşınsaydı?

Önünden sarı saçların çevrelediği bir yüz geçince kalakaldı. Bu o olabilir miydi? Şu yeşil elbiseli sarışın... Pistte o kadar çok çift vardı ki, kadını gözden kaybetti. Yanılıyorsun, dedi kendi kendine, hayal gördün. O Amerika'da. Bile isteye kim döner bugün Almanya'ya?

Parça bitmişti, iki kadeh, bir şişe de beyaz şarap servisi yapılmış masalarına döndüler. Rath, yeşil elbiseyi tekrar bulana kadar çaktırmadan salonda göz gezdirdi. Yanılmamıştı, oydu işte şurada oturan. Parlak koyu yeşil bir gece elbisesi, sarı, yeni moda ondüle saçlar. Salonun en arkasında, dörtlü bir masada oturmuş, iki genç kadın ve yaşlıca bir erkekle derin bir sohbete dalmıştı.

Beş yıldır görmüyordu onu, saçı bob kesim değildi gerçi ama hiç kuşkusu yoktu, oydu, ta kendisiydi. Ve anlaşılan yalnızdı, Rath'ın tanıdığı refakatçisi yoktu yanında. Ama Berlin'deydi yine: Marion Bosetzky, eski çıplak dansçı, eski kat görevlisi ve belki de –ki her şey öyle olduğuna işaret ediyordu– eski gangster metresi.

27

Kriminal Sekreter Lohmann'ın canı sıkkındı. Krause'yle o yeni eleman stadyumda eğlenirken kendisi Başkomiser Franke ile mesaideydi. Aslında bilet Manni Löhr'ün adınaydı ama, Franke o yeni elemanı –LKA kimliği ne kadar başka bir hikâye anlatsa da– Gestapo'nun içeri sızdırdığını sezer sezmez Löhr'ü sepetlemişti. Başkomiser Rath. Züppe yaratık. Franke'den bile beterdi.

Gestapo. Lohmann için hemen el pençe divan olacak bir durum yoktu, ama Franke için belli ki başkaydı vaziyet. Biletleri ona buna hediye etmişti. Hem sırf Manni'ninkini de değil, Erich Lohmann için ayrılanı bile. Kriminal sekreterlerin ne önemi vardı zaten.

Lohmann biletini istediğinde Franke, "Yeni elemanla iyi geçinmemiz lazım," demişti. "Lalettayin bir polis değil o." Hemen ardından da göz kırpıp, "Prinz-Albrecht-Strasse," diye eklemişti.

Sanki Lohmann bunu bilmiyordu, sonuçta Gestapo'dan gelen telefona o çıkmıştı. Yani böylece kendi biletini hibe etmek zorunda kalmıştı, elinden başka ne gelirdi? Franke'nin bileti Rath'ın eline tutuşturduğunu görmüş, ifrit olmuştu. Beriki zarfı açmaya bile tenezzül etmemişti.

Kasıntı ukala. Gizli Polis'ten geliyordu, tamam da, ne olmuştu yani? Franke istiyorsa karşısında iki büklüm olsundu, Lohmann olmayacaktı. Vicdanı rahat olanın Gestapo'dan korkmasına gerek yoktu. Franke'nin herhalde vicdanı rahat değildi, bilet vesaireyle Rath'ın ağzına bir parmak bal çalma çabalarının başka bir açıklaması olabilir miydi?

Şimdi büroda pinekleyip radyo dinleyen ikisiydi. İmparatorluk Spor Sahası'ndan yapılan naklen yayın epeyce sıkıcıydı. Kâh müzik çalıyor, kâh muhabir her şeyin ne kadar muhteşem olduğunu anlatıyordu. Bizzat stadyumda olmak lazımdı tabii. Özel olarak Olimpiyat için düzenlenen şöleni canlı seyredebilmek... Dansçı kızları mesela. Kriminal Sekreter Lohmann bayılırdı dansçı kızlara. Göremediği dansçı kızların marifetlerini radyodan dinlemek ne işe yarardı?

Şu Başkomiser Rath denen pis herif seyrediyordu şimdi onları. Geri zekâlı Krause'yle beraber. Krause neden komiser, kendisi ise neden sadece kriminal sekreterdi, Lohmann onu da anlamış değildi. Krause Olimpiyat ekibine alınan Hans Woellke ile beraber idman yapmıştı, ondan mıydı acaba?

Az önce, saat dörtte Lohmann köyde bir tur atıp sağa sola göz kulak olma bahanesiyle bürodan kısa süreliğine ayrılmıştı. Ancak dosdoğru karakolun az uzağındaki Hindenburg Evi'ne yönelmişti, televizyon vardı orada. Ama atletlerin hepsi İmparatorluk Spor Sahası'nda olmasına rağmen salon o kadar asker, Şeref Hizmeti üyesi ve diğer çalışanlarla doluydu ki, Lohmann herkesin gözünü diktiği küçük ekranı doğru dürüst göremiyor, ancak önündekiler biraz kıpırdadığında bir an resmi yakalabiliyor, sonra hemen gene kaybediyordu. Televizyonda gerçekten de bir hareket vardı ama ne olduğunu anlayamamıştı.

Beklentisi çok mu büyüktü yoksa? Onun gözünde televizyon geleceği olmayan bir buluştu. Önce Horst Wessel Marşı'nı, ar-

kadan heyecanla günün anlam ve öneminden dem vuran spikeri de dinledikten sonra yetmişti kendisine. Radyodan da takip etse olurdu.

O saatten beri de radyo dinliyorlardı. Önce açılış şenliğinin sonunu, şimdi de şöleni. Muhabir tam dansçı kızların zarafetini kelimelere dökmeye çalışıyordu ki tiz bir zil sesi duyuldu. Telefon. Normalde o kadar nadir çalardı ki. Tam da vaktini bulmuştu.

Franke derin bir iç geçirip ahizeyi kaldırdı.

Lohmann şefinin asker gibi bir "Heil Hitler" deyip telefonu kapatmadan önce art arda birkaç kez "Öyle mi?" ve "Evet," dediğini duydu.

"Doğru salona Lohmann," dedi. "Yardımımıza ihtiyaçları var. Britanya Hindistanı kontuarında."

"Ne olmuş?"

"Birisi kayıpmış. Gidip bir bakın." Franke, kriminal sekreteri odadan kovuyormuş gibi bir el işareti yaptı.

Tembel herif, dedi Lohmann içinden. Sesini çıkarmadan yerinden kalktı. Bereket salon çok uzakta değildi; askerler bu resepsiyon binasına Milletlerin Salonu adını takmışlardı. Yumuşak kavisli mekânın iki yanındaki ağaç kaplı kontuarlar normalde ana baba günü olurdu, ama şimdi adeta in cin top oynuyordu. Atletlerin çoğu henüz dönmemişti, Şeref Hizmeti üyeleri stantlarda ya daktilo takırdatıyordu ya da telefon hizmetindeydiler.

Britanya Hindistanı kontuarı ise bomboştu. Önünde türbanlı bir adam, bir de gri üniformalarıyla bir çavuşla bir teğmen duruyordu.

Lohmann rozetini gösterip kendini tanıttı.

"Bizi aradınız," dedi. "Ne oldu?"

"Bir sorun var," diye yanıtladı teğmen.

"Nedir?"

"Görmüyor musunuz? Kontuar boş; Teğmen Dräger yerinde değil."

"Kriminal polise ne bundan?" diye sordu Lohmann. "Ordu kendi problemini kendi çözer herhalde."

Köy Kumandanı Gilsa göreve başladığında kriminal memurlara böyle demiş, bu da Lohmann'ın belleğine kazınmıştı.

"Safsatayı bırakın da işe yarayın! Polis okulunda kim okudu,

siz mi, ben mi? Kayıp vakalarında ne yapılır, siz bileceksiniz, ben değil."

Eğer şu cengâvere polisin kayıp vakalarında ilk iş olarak ne yaptığını, yani kimlik tespitinden sonra söz konusu kişinin en son adresini not edip, ardından kayıp kişi belki ortaya çıkar diye beklemeye geçtiğini anlatırsa, teğmen onu büyük ihtimalle kurşuna dizerdi.

Cebinden not defterini çıkardı. "O zaman söyleyin bakalım, arkadaşınızı en son ne zaman ve nerede gördünüz?"

"Sabah işte, kışlada. İyi de, siz soru soracağınıza arama emri filan çıkarsanız?"

"Milleti tedirgin edelim, öyle mi? Kesinlikle söz konusu olamaz."

"Bakın, Teğmen Dräger iki saat öncesine kadar yerindeydi. Moladan dönmemiş olmalı. Öyle olması lazım, çünkü bu beyefendi..."

Bunu derken türbanlı adamı işaret etti, beriki kendisinden söz edildiğini anlayıp, iki büklüm eğilerek, "Rajesh Chattapadhyay," dedi.

"... Chattopaddi bey bir şey sormaya gelmiş, bakmış kimse yok."

"Kışlayı aradınız mı?"

"Tabii ki. Teğmen Dräger orada da değil."

"Dinlenme odasına ya da restorana bakalım bir."

"Siz dalga mı geçiyorsunuz benimle? Oralara bakmamış olabilir miyiz?"

"Peki ya tuvalete?"

"Ne dediniz?" Teğmen kriminal polise öyle bir bakış attı ki, adam sanki ona tuvaletleri temizlemesini söylemişti.

"Yani, tuvalette uyuyup kalan çok..."

"Bir dakika! Alman Ordusu'nun bir subayından söz ediyoruz."

"Ben bir insandan söz ediyorum. Herkes gidiyor tuvalete. Yoksa askerlerin insani ihtiyaçları yok mu?"

Teğmenin gözlerinden ateş çıkıyordu. Ancak daha fazla üstelemeyip geri adım atmayı tercih etti.

"Peki," dedi. "Nasıl isterseniz."

Lohmann'a kimsenin yol göstermesi gerekmiyordu. Resepsiyon binasındaki tuvaletlerin yerini biliyordu. Kriminal polis de onları kullanıyordu çünkü. Teğmen peşinden geliyordu, diğer asker salonda kalmıştı. Anlaşılan çavuşa kayıp teğmene vekâlet etme emri

verilmişti. Ancak el kol hareketleriyle meramını anlatmaya çalışan Hintli'yle konuşurken zorlandığı belliydi. Yüzünde oldukça mutsuz bir ifade vardı.

Teğmen de pek hayatından memnun sayılmazdı. Lohmann kapıları açıp açıp tuvaletlere bakar, kapalı olanları tıklatırken o pisuarların orada dikilmiş somurtuyordu.

"Teğmen Dräger? Orada mısınız? Teğmen Dräger?"

Lohmann'a, ismi her telaffuz edişinde yanındaki teğmen irkiliyor gibi gelmişti. İnadına ismi gereğinden fazla tekrarlamaya başladı.

Ancak bir konuğu kabinden çıkarabildiler, adam büyük olasılıkla büyüğünü yapıyor ve tek kelime Almanca bilmiyordu. Subayın üniforması ve sivilin yüksek sesle konuşmasından ürkmüş, pantolon askısını takmaya bile vakit bulamadan tuvaleti alelacele terk etmişti.

"Gördünüz mü?" dedi teğmen. "İşgüzarlık olduğunu söylemiştim bunun."

Lohmann omuz silkti. "Bilemeyiz. Tamamen emin olmak ve hiçbir ihtimali dışlamamak için bir de ziyaretçi restoranının tuvaletlerine bakalım."

"Şart diyorsanız..."

Teğmen bu fikirden de pek hoşlanmamıştı ama Lohmann'ın peşi sıra yürüdü.

Restoran da diğer günlere oranla tenhaydı, buraya da ürkütücü bir sessizlik hâkimdi. Lohmann, ardında teğmenle, doğrudan tuvaletlerin yolunu tuttu. Burada da sadece bir tek kabin doluydu. Ancak içerideki her kimse, cevap vermedi. Dışarı da çıkmadı.

"Teğmen Dräger, içeride misiniz? Ses verin lütfen."

Lohmann kapıya vuruyor, sesleniyordu. Ses çıkmadı.

Yere çömelip kapının altından içeri baktı. Tuvalette birisi oturuyordu, çizmeleri tanımıştı. Asker çizmeleriydi.

Lohmann teğmene iki kez daha seslendi adıyla, bu sefer de tepki gelmeyince tahta kapıya açılana kadar art arda birkaç kez omuz attı.

Kabinde bir subay oturuyordu, kafası sağ omzuna düşmüştü. Tuvalette oturuyordu ama giyinikti, pantolonunu indirmemişti. Üniformasının sol kolu dirseğine kadar sıyrılmıştı, çıplak kolunun iç kısmında bir enjeksiyon iğnesi takılıydı.

Lohmann, suratı aniden kireç gibi olan teğmene döndü. İşte şimdi Teğmen Dräger kriminal polis vakası olmuştu. Ama acaba hangi şube bakacaktı?

28

Avucuyla Pazar ekini okuduğu gazeteye vurdu.

"Hitler selamı değilmiş işte, yazıyor burada."

"Nasıl?"

Gereon kahve fincanının üstünden gözünü kırpıştırarak Charly'ye baktı. Hâlâ tam ayılamamıştı, bir kahve daha içmesi gerekiyordu.

"Fransızlar. Ya da Bermudalılar," dedi Charly. "Veya başka kolunu kaldıran kim varsa. Olimpiyat selamıymış o meğerse. Stadyumdaki yüz bin kişi bunu ne yazık ki yanlış yorumladı."

"Ama bizim oyuncularınki kesinlikle Alman selamıydı. İtalyanlarınki de öyle."

"'Saluto romano' diyor onlar."

"Öyle diyorsan öyledir."

"İspanyolların gelmemesi iyi olmadı. Belki sosyalist selamı çakarlardı."

"Sen değil miydin Olimpiyat'ı boykot etmelerini deli gibi isteyen?"

"İspanyollar boykot etmedi, ülkelerinde iç savaş olduğu için gelmeyi reddettiler. Faşist bir general seçimle gelen sosyalist hükümete savaş açtı."

"Sosyalistler de sütten çıkmış ak kaşık değil. Gazeteler neler yazıyor."

"Evet, bizim gazeteler. Tarafsız olduklarını düşünmüyorsun herhalde. İşleri güçleri milleti sosyalistlere karşı kışkırtmak."

Gereon cevap vermedi. Omuz silkip kahvesini içmeye devam etti. Spenerstrasse'deki mutfak masasında oturuyorlardı, yalnızdılar. Greta gece eve gelmemişti, büyük olasılıkla Klaus'ta kalmıştı. Böylesi daha iyiydi. Charly ne Greta'nın Nazi'sini görmek, ne de Greta'yla Gereon'un karşılaşmasını istiyordu. Çoğunlukla tatsızlık çı-

kıyordu çünkü. Dolayısıyla sanki Carmerstrasse'de kahvaltı masasında oturuyor gibiydiler. Tek fark, Moabit'teki evin Charlottenburg'dakinden biraz daha mütevazı olmasıydı.

Akşam stadyumdaki o Nazi soytarılığıyla ne kadar sevimsiz başladıysa bir o kadar da hoş bitmişti. Saat üçe kadar *Delphi*'de dans etmişler, sonra da taksiyle Moabit'e gelmişlerdi. Öpüşmeye takside başlamışlardı. Evlenmeden önceki zamanlardaki gibi bir his oluşmuştu. İçlerinin pır pır ettiği, daha gündelik hayatın çarkına kapılmadıkları, Nazilerin henüz yaşamlarına sızmadığı eski zamanlardaki gibi.

Ve Gereon ona nihayet işinden bahsetmişti. Olimpiyat Köyü'nde gizemli bir ölüm olayı. Oğlanın tanık olduğu bir ölüm olayı. Charly'nin aklına Fritze'nin fırlayıp kafeden çıkışı geldi. Zavallı o kadar pis şeyler yaşamıştı ki, ölümü, şanssızlıkları mıknatıs gibi çekiyordu adeta. Charly ona yardım etmeyi o kadar çok isterdi ki. Fakat şu anda bunu ne şekilde yapacağını bilemiyordu. En azından Gereon ona Olimpiyat Köyü'nde göz kulak olacaktı, bu da bir şeydi.

"Baksana," dedi. "Vakandaki delillerden birinin ucu *Esplanade*'ye uzanıyor."

"Hımm."

"Bu izi nasıl sürmeyi düşünüyorsun?"

Gereon omuz silkti. "Ne bileyim. Mesaiden sonra. Resmî çalışma saatlerimde olmaz. Görev yerim Olimpiyat Köyü. Orada daha fazla cinayet işlenmesinin önüne geçmeliyim."

"Peki Nebe'yle konuşsan?"

Gereon'un sabrı taştı. "Anlattım ya sana. Gestapo iyice işin içinde. Komünist komploya takmışlar. Olimpiyat Köyü'nde olmamı istiyorlar. Öyle istediğim gibi at oynatamam."

"Ben Reinhold'la konuşayım o zaman, o Gestapo'da ya."

"O kadar basit değil bu işler Charly."

"Gene mi tek tabanca soruşturma yürüteceksin? Kurumunun resmî soruşturma çizgisini bir kez daha hiçe sayarak..."

"Başka ne yapabilirim ki? Resmî yollardan izin çıkmaz, bunu şimdiden söyleyeyim sana."

"Elini vakadan çek o zaman."

"Charly, bunu yapamam. Suçsuz birisini tutukladılar ve... ona daha neler yaparlar bilmiyorum. Yukarıdakileri uyandırmadan..." Şefleri orada bir yerde oturuyormuş gibi tavanı gösterdi. "... Zehrin nereden geldiğini bulmam lazım. Belki de her şey aptalca bir tesadüften ibaret. Ama kesin olan iki şey var: Walter Morgan zehirlendi. Ve katil Herbert Ehlers değil. O yüzden de soruşturmayı sürdürmem gerekiyor."

Charly bir yudum kahve içti. Tam da bunu söylemesini bekliyordu.

"Ne dersin?" dedi dikkatlice. "Sen içerideki delillerle ilgilenir, resmî soruşturmayı yürütürken, Olimpiyat Köyü'nün dışındaki izlerin peşine ben düşsem?"

Gereon kaşlarını kaldırarak Charly'nin yüzüne baktı.

"Charly," dedi, "nasıl yapacaksın bunu?"

"Bir zamanlar ben de kriminal memur adayıydım, unuttun mu? Dedektif lisansım da var."

"Seni bu işe karıştırmak istemiyorum. Hele şefin Böhm'ü hiç."

"Karıştırmıyorsun, gönüllü yapıyorum. Sonuçta oğlanın güvenliği söz konusu."

"Nasıl yani?"

"Hayatı tehlikede. Gestapo o saatte kantinde kim var kim yok, herkesi içeri alacağa benziyor."

"Bu konuda endişelenmemize gerek yok."

"Ben şahsen şu zehirlenme sonucu ölüm aydınlığa kavuşursa kendimi daha rahat hissedeceğim. Bir de sen Fritze'nin yakınında olursan."

"Yakınındayım."

"Peki ne diyorsun şimdi? Her gün buluşur, bilgi alışverişi yapanız, bakarsın bir şey çıkar. Ehlers'in suçsuz olduğunu kanıtlar, asıl katili bulursak bizim çocuğa da yardım etmiş oluruz."

"Eve dönersen her gün istişarede bulunuruz."

"Çekyatın üstünde mi?"

Gereon'un gülmesi geldi. "Aslında haklısın, Carmerstrasse dolu bu aralar. Bir Amerikalı aile *ve* annen..." Eli yanmış gibi bir hareket yaptı. "Neyse, ben artık sık sık Spenerstrasse'de kalırım."

"Ve annemi o turistlerinle yalnız bırakırsın, öyle mi?"

"Luise'nin hayatı değişti bu yeni meşgaleyle, o hayatından memnun."

"Olabilir. Ama yankileri davet eden sensin, para bile aldın bunun için, sen kendin uğraş."

"Uğraşıyorum. Daha evvelsi gün kahvaltı hazırladım."

"Neyse, şu garsonu içeriden çıkarmak için birlikte çalışmamız lazım, sen de öyle düşünmüyor musun? Suçsuz bir insanın parmaklıklar ardında olmasına izin veremeyiz."

Gereon cevap vermedi, kafası başka bir şeyle meşgul gibiydi.

"Evet?" diye sordu Charly.

"Efendim?"

"Teklifime ne diyorsun?"

Gereon omuz silkti. "Tek iyi yanı günlük buluşmalar."

"Ciddi soruyorum."

"Hayır, gerçekten: Eğer Gestapo istemezse bir Gestapo tutuklusunu kimse o kadar çabuk çıkaramaz."

"Öyle düşünmemek lazım. Niye böyle ayak diriyorsun! Bu kadar mı karşısın benimle birlikte çalışmaya?"

"Değilim ama..."

"Ama?"

"Senin riske girmeni istemiyorum."

"Biraz *Esplanade*'ye bakacağım, biraz da Mister Morgan'ın çevresine. Bunda ne var?"

Gereon iç geçirdi.

"Peki, madem istiyorsun," dedi. "Ama hiçbir yerde Mister Morgan'ın zehirlenmiş olabileceği konusunda kuşku yaratma, onun içinden çıkamayız. Kalp kriziydi, öyle de kalsın. Karısına da bunun dışında bir şey söylemeyecekler."

"Kim?"

"Polis. Hükümet. Olimpiyat Komitesi, ne bileyim. Misses Morgan birkaç güne burada olur, bir karşılama heyeti olacaktır."

Polisten söz etmiş ama *biz* dememiş, bu da Charly'nin içini rahatlatmıştı. Gereon'un dünya görüşünde bir kayma vardı demek. Artık olsundu. Bundan sonuç çıkarıp artık benimsemekte zorluk çektiği polis aygıtını terk etmesi daha ne kadar zaman alırdı acaba?

Telefon çaldı. Charly açtı.

"Overbeck'in evi, ben Rath."

"Lotte?"

Ona telefonda bu isimle hitap edecek yalnız bir kişi vardı. Charly gözlerini devirdi.

"Anne? Bu ne sürpriz."

"Sürpriz mi hakikaten? Kocan bıraktıydı numarayı, dedi ki, eğer evde olmazsa... ben bilmiyordum... senin..."

"Ben de."

Şoktaydı! Gereon Rath! Kapının aralığından onun masum pozlarda oturmuş sabah kahvesini yudumladığı mutfak masasına baktı. Burada yatmayı baştan planlamıştı demek!

"Neden evde değilsin çocuğum? Misafirleriniz var. Zavallı kocan kayınvalidesini aramak zorunda kalıyor, hem..."

"Anne, ne sana Berlin'e gel, ne de Gereon'a evi misafir doldur dedim. Ayrıca bu konuda konuşmak istemiyorum."

"Ama çocuğum, onlar Olimpiyat misafiri, hem ben..."

"Konuyu bir kez daha açarsan kapatırım telefonu!"

Hattın öbür ucundaki sessizlikten Luise Ritter'in durup düşündüğü anlaşılıyordu.

"Tamam tamam Lotte, yetişkin insanlarsınız, neyi nasıl yapacağınızı siz daha iyi bilirsiniz. Ama iştekiler ne düşünüyor onu bilemem, arıyorlar arıyorlar, evde yok."

"Anne!"

"Evet, aradılar. Gereon'un acilen dönmesi lazımmış, bir şey olmuş galiba."

"Kime dönecek?"

"Polise işte."

"Sen not almadın mı?"

"Gereon kimi araması gerektiğini bilir herhalde."

"Ne olmuş?"

"Ben ne bileyim. Sorduğun şeye bak."

Charly pes etti. Ahizeyi eliyle kapatıp mutfağa seslendi.

"Gereon, sana."

29

Ziyaretçi restoranı epey tenhaydı. Pazar sabahı, tam kahvaltıyla öğle yemeği arasında bir saatti. Rath, garsonların beklenti dolu bakışları üzerinde, çok fazla oyalanmadan dosdoğru tuvaletlere doğru yöneldi. Erkekler tuvaletinin kapısındaki pirinç büyük E'nin üzerinde bir karton asılıydı: BOZUK. LÜTFEN MİLLETLER SALONU'NDAKİ TUVALETLERİ KULLANINIZ.

Kapının önünde lavaboya girmek isteyen herkesi kibarca doğru yola yönlendiren bir asker duruyordu. Bir gün erkekler tuvaletinin önünde nöbet tutacağı şu çakı gibi teğmenin hiç aklından geçmiş miydi acaba? Rozeti görünce subayın yüzündeki tebessüm kayboldu, yerine müteessir bir ifade yerleşti.

"Arkadaşlarınız geldi, buradalar."

"Merhumu tanır mıydınız?"

"Eh. İnsan birlik arkadaşlarını ne kadar tanırsa o kadar işte."

Asker dudaklarını birbirine bastırıp, ölmüş arkadaşı hakkında kendisine soru sorulmasından hoşlanmıyormuş gibi bir yüz ifadesi takındı.

"Her şeye rağmen," dedi Rath, "başınız sağ olsun."

"Gerekmez ama teşekkür ederim."

Rath içeri girdi. Tornow'un yaveri Klingenstein telefonda fazla bir şey anlatmamış, bir tek Olimpiyat Köyü'nde bir ölüm olayı olduğunu söylemişti. Ziyaretçi restoranının erkekler tuvaletinde diye eklemiş, merhumun ordu mensubu olduğunu bildirmişti. Tuvaletin kapısındaki nöbetçi birlik arkadaşının ölüm şeklinden hicap duyuyor gibiydi. Gerçekten de erkekler tuvaletinde Hakk'ın rahmetine kavuşmak kahramanca bir ölüm sayılmazdı.

Lavaboda bir hengâme vardı ama kimse sıhhi tesisatı kullanmıyordu. Altı-yedi erkek toplanmış, tek bir kabine odaklanmıştı. Birkaç sivil çömelmiş, yerlerde delil arıyordu. Hiçbirini Kale'den tanımadığına göre bunlar Gestapo'dandı. Olay yerini inceleyenlerin arasında tanıdık bir sima keşfetti. Her iki görevde bulunduysa da ne kriminal memur, ne de gizli polisti artık. Şu anda müfreze komutanıydı. Reinhold Gräf. SD demek artık bizzat kendisi geliyordu Olimpiyat Köyü'ne. Nitekim çaktırmadan ve de sivil.

Gräf'e birileri bir şeyler anlatıyor, o da dikkatle dinliyordu. Rath kendini adamlara tanıttı. Olay yeri inceleme memuru bir an durdu, ama Gräf'in bir işaretiyle konuşmaya devam etti.

"... Duvarda tırmanma izleri gördük, bir ayakkabı tabanının çamurlu izi."

"Kabinde morfinmanın dışında bir kişi daha mı vardı demek istiyorsunuz?"

Olay yeri inceleme memuru evet anlamında başını salladı.

"Teşekkürler Böber," dedi Gräf. "Fazla bir anlam yüklememek lazım buna, ama siz yine de izi muhafaza edin. Parmak izlerini de kontrol edin tabii. Mutat rutin, ben anlatmayayım bunları size."

"Adamlarım başladı bile komutanım."

Gräf başını salladı, memur saygıyla havaya kaldırdığı koluyla yanından ayrıldı.

"Bu ne sürpriz," dedi Rath. "Ben seni komutanım sanıyordum. Ölüm vakalarını mı soruşturmaya başladın yine?"

"Hayır ama SD'nin Olimpiyat Köyü'ne gönderdiği kriminal memur yerinde olmayınca iş başa düştü."

"İzinliydim bugün."

"Seninle bu konuda konuşmak yetkilerimi aşar Gereon, ama Tabur Komutanı Tornow'un sana iki çift lafı olacak, buna hazırlıklı ol."

"Sen şimdi buradaki karakolda benim yerime mi geçiyorsun?"

"Böyle bir şey olabilir mi? Ben kriminal memur değilim. Yok, o kadar kolay kurtulacağını sanma, ikinci bir emre kadar buradasın. Ama keyfi davranışlar da yok artık bundan sonra." Gräf duyan var mı diye endişeyle etrafına bakındı. "Bana artık her gün rapor vereceksin," diye devam etti. "Bu seri cinayetleri bundan sonra birlikte araştıracağız, Tabur Komutanı Tornow öyle uygun gördü."

"Seri cinayet mi? Yani Morgan olayıyla bunun arasında bir ilinti mi görüyorsunuz?"

"Evet."

Rath cevap vermedi. Ne düşüneceğini kendisi de bilmiyordu. Buick'ini Kantstrasse'de park ettiği yerden almış, ta Döbritz'e kadar bütün yol boyunca buna kafa yormuştu. "Bir ceset daha bulundu." Klingenstein telefonda bunun dışında bir şey söylememiş-

ti. "Bir Alman subayı" diye de eklemişti. Tornow'un yaveri onu tabur komutanına bağlamaya gerek görmeden bu kadarcık bilgiyle Olimpiyat Köyü'ne göndermişti.

"İkinci cinayeti de önleyememiş olmak ziyadesiyle tatsız bir durum," diye devam etti Gräf. "En azından bu ikinci olay büyük tantana yaratmayacak. Mesai arkadaşın Lohmann bereket sağgörülü davranıp durumun ciddiyetini hemen kavramış."

"Demek öyle."

"Kriminal sekreter, Alex'i aramak yerine hemen Gizli Devlet Polisi'ne haber vermiş. Gennat'ın adamları şurada cinayet aracıyla peydahlansalar neler olurdu, düşünmek bile istemiyorum. Olimpiyat Köyü olduğu gibi ayağa kalkardı herhalde."

"Cinayet şubesi yok demek, dış etkiden yola çıkmıyoruz demek, öyle mi?"

"Çıkmıyoruz tabii. Olay Yeri İnceleme ekibimiz yine de delil tespiti yapsın. Ancak Teğmen Dräger'le, kendisine ölümcül dozda diasetilmorfin enjekte etmiş bir morfinmanla karşı karşıyayız."

"Ne?"

"Eroin. Bayer ilacı. Yer yer uyuşturucu madde olarak suistimal ediliyor. Hatalı kullanıldığı durumlarda da çok çabuk ölümcül olabiliyor."

"Bunları biliyorum," dedi Rath. Neden eski mesai arkadaşı böyle öğretmen gibi konuştuğunda her seferinde sinirleniyordu? Bunu bin defa yaşamıştı aslında.

"Teğmenin kolunda," dedi Gräf, "enjeksiyon iğnesi takılıydı. Adli tabip iğnedeki maddenin eroin olduğunu söylüyor. Sanıyorum otopsi bu değerlendirmeyi doğrulayacak. Bile bile aşırı doz verilmiş. Bir üçüncü kişi tarafından."

"Yani?"

"İmparatorluk düşmanları, kim olacak? Almanya'nın dünyadaki şerefine Olimpiyat Köyü'ndeki bir erkekler tuvaletinde uyuşturucudan ölen bir subaydan daha fazla ne halel getirebilir?"

"Yani sen komünist komplo diyorsun başka bir şey demiyorsun."

"Başka ne diyeceğim? İlk kurbanı göz önüne alırsak Yahudi komplosundan söz edemeyiz, Walter Morgan kendisi Yahudi'ydi çünkü."

Gräf nasıl da siyasi düşmanda takılıp kalmıştı. Eskiden Cinayet Şubesi'ndeyken böyle düşünmüyordu.

"Ama bu sefer Herbert Ehlers olamaz," dedi Rath, "kendisi Columbiahaus'ta da."

"Ne olmuş? Bu sefer belki de yoldaşlarından biridir. Ve yahut da sen bize yanlış bir şüpheli teslim ettin."

"Ben kimseyi teslim filan etmedim, sana yalnızca bir isim listesi verdim. Ve en başından beri Ehlers'in suçsuz olduğunu söylüyorum."

"Göreceğiz bakalım." Gräf tekrar etrafına göz gezdirdi. "Bunları burada konuşmayalım. Her halükârda," dedi ve sesini alçaltıp dişlerini sıkarak, "ordu resmî versiyonun hiçbir şekilde yaygınlaşmasını istemez, bu da bizim işimize gelir," diye devam etti. "Olimpiyat Köyü'nde uyuşturucu bağımlısı bir subay. Tüm dünyadan gelen sporcularla ilgilenmek ve Almanya'yı en iyi şekilde temsil etmek durumunda olan kişilerden biri. Buradakilerden biri bunu dillendirir diye endişelenmemize gerek yok."

"Peki ya karakoldakiler? Mesai arkadaşlarım beni haberdar etmenizi garipseyebilir."

"Tam tersi. Hatta Başkomiser Franke seni sordu. Galiba neden diğerlerleriyle birlikte Prinz-Albrecht-Strasse'den gelmedin diye şaşırdı bile biraz. Seni Gizli Polis mensubu sanıyor olabilirler."

"Benim suçum değil bu. Senin şurada duran Gestapo olay yeri inceleme memuru Kriminal Sekreter Böber karakolu arayıp oradaki arkadaşları bir tedirgin etti zaten. Hem kendilerinin, hem de siyasi güvenilirliklerinin gözetim altında olduğunu düşünüyorlar. Öyle de düşünmeye devam etsinler bence."

"Bu da doğrudan Tabur Komutanı Tornow'la konuşman gereken bir konu."

"Tornow madem bu kadar acil görüşmek istiyor benimle," dedi Rath, "neden burada değil?"

"Çünkü bana," dedi Gräf, "seni alıp ona götürme talimatı verildi."

Tornow en kutsal yerde bekliyordu onu. Wilhelmstrasse 102. Prens Albrecht Sarayı, SS müdürünün Güvenlik Hizmeti'nin makamıydı. Prens Albrecht'in eski şehir sarayındaki yenileme çalış-

maları tamamlanmış, SS asma tavanlar çekerek Güvenlik Hizmeti'nin ofis alanını hemen hemen iki katına çıkarmıştı. Ancak dairenin kendisi binadan hızlı büyüyordu sanki. Giriş ve koridorlarda inanılmaz bir insan seli akıyordu. Rath ve Gräf siyah üniformalıların hâkim olduğu bu kalabalığın arasında az sayıdaki sivillerden ikisi olarak göze çarpıyordu.

Rath, SD'nin kaç çalışanı olduğunu artık kestiremiyordu ama Heydrich'in devşirme hırsı sınır tanımıyordu. Prens Albrecht Sarayı'nda bitişikteki Gestapo'dan daha çok adam çalışıyordu. Orası da Reinhard Heydrich tarafından yönetiliyordu ve Heydrich biri devlete, öbürü ise partiye ait olan bu iki daireyi ayırmıyordu hiç. Ve Heydrich'in akıl hocası SS Şefi Heinrich Himmler'in Alman polisinin şefi yapılmasıyla polis ve SS'in iç içe geçmesinin önünde artık hiçbir engel kalmamıştı.

Himmler'in komple titri *SS Müdürü ve Alman Polisi Şefi* olmuştu. Dahili yazışmalarda *RFSSuChdDtPol* kısaltması kullanılıyordu. On üç harf. On üç harfli bir kısaltma. Rath bunu önce şaka sanmıştı ama Naziler ciddiydi.

Sebastian Tornow'un makamı hâlâ Ekim ayındaki o sürpriz karşılaşmanın cereyan ettiği ofisteydi. Ve tıpkı o günkü gibi yine yazı masasında oturuyordu.

Gräf tekmil verdi: "Başkomiser Rath komutanım."

"Teşekkür ederim müfreze komutanı, gidebilirsiniz."

Tornow Gräf'i bir el hareketiyle defetti, beriki ofisten çıktı. Kapı kapandı. Rath Tornow'la baş başa kalmıştı. Nahoş bir sessizlik yayıldı ortalığa.

Rath boğazını temizledi, ancak Tornow oralı olmadığı gibi konuğuna yer bile göstermedi. Birtakım kâğıtları inceliyor, arada notlar alıyor, rapor vermesi için ayağına çağırdığı başkomiser dışında her tarafa bakıyordu.

Madem böylesi hoşuna gidiyor, dedi Rath içinden. Böylesi durumlara o kadar alışkındı ki, bunlar vız gelir tırıs giderdi. Ama yine de huzursuz oldu. Canı sigara istiyor ama çıkarıp yakmaya cesaret edemiyordu. Bekleyecekti, yapacak bir şey yoktu. Öyle dikilip durmak zor gelmesin diye ağırlığını bir o bacağına, bir öbür bacağına vermeye başladı. Bunu Prusyalılar'dan temel eğitimde öğ-

renmişti, uzun süre hazır ol vaziyetinde durmak zaten onun harcı değildi. Varsın Tornow zevk alsındı. Neticede bir noktada o da vazgeçecekti oynadığı oyundan.

Vazgeçti de. Daha bir süre dosyaları incelemiş, anlaşılan kendisi de bundan sıkılmıştı. Dolmakalemini kapatıp kenara koydu.

"Olimpiyat Köyü'nde olan biteni bir-iki cümleyle anlatabilecek misin bana?"

Rath doğruldu. "Olimpiyat Köyü'ne kısa bir süre önce teşrifat subayı olarak atanan Teğmen Friedrich Dräger, dün gece ziyaretçi restoranının tuvaletinde aşırı dozda eroinden öldü."

"Aynen öyle." Tornow önündeki dosyayı kapattı. "Sen neden orada değildin Gereon?"

"Ben..."

"Biz seni neden Olimpiyat Köyü'ne yerleştirdik?" Tornow'un sesi gittikçe yükseliyordu. "Böyle vakaları önleyesin, önleyemesen de en azından olay yerine ilk gelen; başka yerlere duyurmadan ivedilikle SD'yi bilgilendiren kişi olasın diye."

"Kuşku uyandırmamak için nöbet planına göre hareket etmeliyim."

"Allah'tan mesai arkadaşın Lohmann derhal kafasını kullanmış da Cinayet Şubesi yerine Gizli Devlet Polisi'ni aramış. Onlar da bize haber verdi."

"E daha ne o zaman?"

Cümle Rath'ın ağzından öyle dökülüvermişti. Tabur komutanının elinde kendisine karşı kullanabileceği istediği kadar koz olsun, onun karşısında iki büklüm olmayı da kendine yediremezdi.

"Laflarına dikkat etsen iyi olur Gereon, topun ağzındasın zaten. Senin Columbiahaus'ta olmamanın tek sebebi yetenekli bir kriminoloji uzmanına ihtiyacım olması. *Yetenekli.* Yeteneksiz olduğun ortaya çıkarsa durum yine değişir."

"En azından bu seferki cinayetin garson Ehlers'in başının altından çıkmadığını biliyoruz."

"Nereden biliyoruz?"

"İçeride ya, tutuklu. Yani Olimpiyat Köyü'nde cinayet işlemeye devam etmiş olamaz."

"Hâlâ anlamıyorsun, değil mi? Tek başına bir failden söz etmi-

yoruz burada, bir komplodan söz ediyoruz. Soruşturmanın bugünkü aşamasında Mister Morgan'ın ölümünden Ehlers sorumlu görülüyor... Yoldaşlarından biri de Teğmen Dräger'in katili."

Komünist komplo yine gündemdeydi işte. Her cürmün arkasında siyaset kokusu alan Gestapo memurlarının ve SS'lerin sabit fikri.

"Bir Amerikalı spor görevlisi ve bir Alman subayı. Affedersiniz de, komünistler kurbanları konusunda pek seçici değillermiş gibi geliyor bana."

"Olimpiyat'la ilişkili ölümler olduğu sürece gelişigüzellikten söz edemeyiz. Tek başlarına ele alındıklarında –birazı bile duyulsa– iki cinayet vakası da müsabakaları itibardan düşürmek için biçilmiş kaftan."

Rath bir an zavallı Ehlers'in suçsuzluğunu kanıtlamak amacıyla *Esplanade* delilinden söz etmeyi aklından geçirdiyse de bundan hemen vazgeçti. Önce kendisi öğrenmeliydi bunun arka planını. Otel personelinin yarısı Columbiahaus'a düşmesindi de...

"Haklı olabilirsin."

Tornow kaşlarını kaldırıp yerinden kalktı. Öyle ani ve o kadar yüksek sesle sövmeye başladı ki, Rath'ın ödü koptu.

"Sen kendini ne zannediyorsun? Lanet olsun, sen kendini ne zannediyorsun Gereon Rath? Ben sana ne zaman bana sen demene izin verdim? Bir daha yap bu laubaliliği, Columbiahaus'u boylarsın."

Rath esas duruşa geçti. Hayatında böyle bir esas duruşa geçmemişti. On sekizdeki temel eğitimde bile.

"Özür dilerim komutanım," dedi. "Ben şey düşünmüştüm..."

"Bir şey düşünme, emirlere uy yeter. Seni bir daha bir sorguya çağırdığımda, ben git demeden gitmeyeceksin bir yere. Dua et, sana Olimpiyat Köyü'nde ihtiyacım var, yoksa Columbiahaus'ta kalırdın. Ehlers'in yanındaki hücrede."

"Evet komutanım."

"Sana görevini ciddiye almanı tavsiye ederim. Talimat açık, senden onlara uymanı bekliyorum. Vazifen, Olimpiyat'a, nasyonal sosyalist Almanya'ya karşı kurulan komployu açığa çıkarmak, bunu ciddiye alacaksın."

"Kuşkusuz komutanım."

"İhmalcilik, keyfi hareket yok bundan sonra," dedi Tornow. "Artık izin de yok, stadyuma gitmek de, dans akşamı da. Daha doğrusu soruşturmayla bağlantısı olmayan hiçbir şey yok. Olimpiyat Köyü'ndeki cinayetlerin arkasında kim var, öğrenmemiz lazım. Bir an önce öğrenmemiz lazım. Daha fazla şey yaşamadan."

Her ne kadar Sebastian Tornow'un önünde bir zamanlar emniyet müdürlerinin önünde davrandığı gibi davranmak Rath'ın tersine gidiyorsa da hiç sesini çıkarmıyor, tevazu ile dinliyordu.

"Anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı komutanım."

"Hâlâ ne duruyorsun o zaman? Derhal işinin başına."

"Baş üstüne komutanım."

"Bir daha sakın sonuç almadan karşıma çıkma."

Hepsi buydu, Tornow'un ona söyleyecek başka lafı yoktu. Rath'ı odasından defetmek için tek bir el hareketi yetmişti. Hiç olmazsa Alman selamı gelmemişti ardından. Rath kısaca başını sallayıp, elleri uyluklara yapışık vaziyette çıktı.

30

Hava bir gün öncesi gibi pusluydu. Buna rağmen uzun zamandır olmadığı kadar keyifliydi Fritze: Olimpiyat Stadyumu'ndaki ilk karşılaşma başlamıştı ve Fritze Thormann bunun göbeğindeydi. Dave Albritton Şeref Hizmeti üyesi çocuk kendisine eşlik etsin diye diretmişti. Fritze stadyumdaki tek Şeref Hizmeti mensubu değildi, koğuş kıdemlisi Rönnberg ve maalesef hiçbir yerden eksik olmayan Schröder de oradaydı. Kendi koğuşlarından bu kadardılar. Oysa önceki gün tüm Gençlik Şeref Hizmeti stadyumda resmigeçit yapmış, Doğu Kapısı'ndan stadyuma giren meşaleci için karşılıklı iki sıra halinde dizilmişti. Açılış töreninin bir parçası olmak heyecan vericiydi, doğru, ama bugünle karşılaştırılmazdı yine de. Bugün birinci sırada spor geliyordu. Bugün yüksek atlamada kimin kazanacağı belli olacaktı.

Saat on buçukta elemeler başlamıştı, dünya rekoru sahibi Amerikalı Dave Albritton ve Cornelius Johnson gibi favori atletler öngö-

rülen bütün yükseklikleri rahatlıkla aşmış, kendi gruplarında öne geçmişlerdi. Yüksek atlama sahası tepesinde Olimpiyat ateşi yanan maraton merdiveninin eteğindeydi. Fritze, Albritton'un çantasını taşımak gibi bir şerefe nail olmuştu. Havada en baştan beri acayip bir gerginlik hissediliyor, tribünlerden sahaya doğru kanatlanmış bir arı sürüsü misali vızıltı ve uğultu yükseliyordu. Fritze şaşkınlıkla çevresine bakıyor, bu büyük sporcuların maiyetinde kendisini diğerleriyle birlikte arenaya giren bir gladyatör gibi hissediyordu.

Hitler, arkasında şişko Göring'le şeref tribününde görülünce bu, hoparlörden duyurulmuş, tüm izleyiciler ayağa kalkmış, karşılaşmanın ortasında Führer'i Alman selamıyla karşılayıp tezahürat yapmıştı. Yeni bir atlamaya hazırlanan Dave Albritton bu olan biteni başını iki yana sallayarak yorumlamış, sonra gerilip hız almıştı. Ardından elemeler son bulmuş, atletler öğlen molası yapmıştı.

Adolf Hitler stadyumun en güzel yerinde oturuyor olabilirdi, kısa mesafe koşucuları burnunun dibinde ön elemelerde yarışıyor, Führer cirit ya da gülle atıcılarını en iyi perspektiften izleyebiliyordu. Fritz yine de hayatta yerini değiştirmek istemezdi onunla. Seyircilere göre tek avantajı yüksek atlamada sporcuların en yakınında olmak değildi sadece. Führer, bütün bakışlar üzerinde, locasında mıhlanmış gibi oturup durmak zorundayken, kendisi stadyumun her köşesinde dolaşabilir, istediği her şeyi izleyebilirdi.

Fritze kısa mesafe koşucularının oraya doğru yöneldi ama atletler ara vermişti. Burada Dave'in arkadaşı Jesse büyük favoriydi ancak o da görünürlerde yoktu, atletlerin her biri bir yere dağılmıştı. O gün sadece elemeler yapıldığı, final günü ertesi gün olduğu halde stadyum sözcüsü şimdiden Jesse Owens'in Olimpiyat rekorunu kırdığını ilan etmişti. Ve Fritze adamdan hâlâ bir imza alamamış olduğuna yanıyordu.

Gözü, açılır kapanır bir sandalyenin üzerinde duran start tabancasına ilişti. Onu bir kere elinde tutabilmek için neler vermezdi, ancak nefsine hâkim olup futbol sahasının öbür ucuna, yüksek atlayıcıların epey uzağındaki kadın cirit atıcılara doğru yürüdü. Ciriti nasıl da savuruyorlardı. Hakemler mezuralarıyla nasıl oradan oraya koşuşturuyordu. Fritze daha da yakınlaşabilmek için gözlerini ciritlerden ayırmaksızın yavaş yavaş ilerledi.

"Yok Leni, bu böyle olmayacak, yumurcak tam merceğin önüne geçti! Ne yapacağız şimdi?"

Fritze, kulak tırmalayıcı bir ses duyana kadar kendisinden söz edildiğini anlamadı.

"Dikkat etsene oğlum!"

Fritze arkasına döndü. Onu azarlayan bir kadındı. Sportmen yapılıydı ama sporcular gibi giyinmemişti. Ona rağmen üstünde pantolon vardı. Yüzü Fritze'ye tanıdık geldi. Yanında bir film kamerasının arkasında ellerini kalçasına koymuş bir adam duruyordu.

"Film çekiyoruz burada," diye çemkirdi kadın. "Sen de görüntünün tam ortasına girdin. Bir metre film kaç para, haberin var mı senin? Haydi yaylan buradan!"

Nasıl şirret bir kadındı. Fritze hiç sesini çıkarmadan eli ayağı birbirine dolaşarak uzaklaştı.

Birkaç Şeref Hizmeti üyesi koşu pistinin kenarındaki hakem platformunda çömelmiş mola yapıyordu. Fritze yanlarına gitti. Schröder de oradaydı. Oğlanlar Fritze'yi görünce sırıttı.

"Ee?" dedi Schröder "Sen de mi Riefenstahl'la papaz oldun? Aman dikkat, hiç şakası yoktur. Führer'le de arası iyi. Ona Olimpiyat filminin içine ettiğini anlatırsa çalışma kampına tıkarlar seni."

Diğerleri güldü. Fritze'nin yüzüne çarpık bir tebessüm yerleşti. Toplama kamplarıyla ilgili esprileri hiç komik bulmuyordu. Şu anda öyle bir kampta tutulan Herbert Ehlers geldi aklına.

"İnsan kendini bir zencinin çanta taşıyıcısı olarak nasıl hissediyor Thormann?" diye sordu Schröder.

"Ne olmuş? Yanlış görmediysem sen de bir Amerikalı yüksek atlayıcının çantasını sürüklüyordun arkandan."

"Mister Thurber beyaz ama."

"Mister Albritton'un da dünya rekoru var."

Bu bir süre de olsa Schröder'i susturmaya yetti. Ama sadece kısa bir süre.

"Finallere bir şey kalmadı, sapla saman birbirinden ayrılacak o zaman," dedi elindeki elmayı birkaç kez ısırdıktan sonra. "Kime şans dileyeceksin bakalım? Gehmert'e mi? Yoksa Weinkötz'e mi?"

"Mister Albritton'a tabii, başka kime olacak? Sen kendi yankine şans dilemiyor musun?"

"Mister Thurber beyaz olabilir ama Alman değil. Niye öyleymiş gibi davranayım?"

"Bilmem, seni stadyuma soktuğu veya iyi bir insan olduğu için olabilir mi?"

"Olabilir." Schröder omuz silkti. "Bir Alman gencinin bir zenciye koltuk çıkmasını yine de anlamıyorum."

"Anlamak zorunda değilsin. Albritton'un bugün altın madalyayı alacağını söyleyen çok. Kıskanıyorsundur belki de."

"Neyi kıskanacakmışım? Senin *Mister Albtritton çok iyi, Mister Albritton acayip yüksek atlıyor, Mister Albritton Jesse Owens'i tanıyor*larından artık fenalık geldi."

Bunları küçük çocuk sesi taklidi yaparak söylemişti. Fritze sakin olması gerektiğini düşündü. Şurada, stadyumda milletin, Führer'in gözü önünde kavga çıkarmanın âlemi yoktu.

Allah'tan Fritze'nin tanımadığı bir oğlan girdi araya. İki yüz Gençlik Şeref Hizmeti üyesi vardı, tanımaması normaldi.

"Senin yanki Jesse Owens'le tanışıyor, öyle mi?" dedi çocuk ve yakına geldi. Schröder bereket bir şey söylemedi.

Fritze evet anlamında başını salladı. "Dave'le Jesse aynı üniversiteye gidiyor, Olimpiyat Köyü'nde de aynı odayı paylaşıyorlar."

"Muhteşem! Beraber bir fotoğraf çektirebilir miyiz dersin? Biz, Owens, bir de arkadaşı?"

"Bakarız," dedi Fritze ve omuz silkti. "Neden olmasın? Yalnız iyi de, benim fotoğraf makinem yok."

"Benim var," dedi diğeri. "35 mm'lik fotoğraf makinesi, hep yanımda."

Fritze elini uzattı. "Thormann," diye tanıttı kendini. "Takım çavuşu."

"Fürstner," dedi oğlan ve avucuyla diğerinin avucuna vurdu. "Takım lideri değil."

"Ne? HJ'ta değil misin?"

"Hayır, vaktim yok."

"Burada hepimiz HJ'tayız sanıyordum."

"Yoo, herkes değil. Çoğunluk diyelim."

Fritze şaşırmıştı, HJ'ta olmayan o kadar az çocuk tanıyordu ki. Fürstner Gençlik Şeref Hizmeti'ne nasıl girmişti acaba?

"Yüzbaşı Fürstner'le akrabalığın var mı?" diye sordu.

"Maalesef var. Benim peder. Ama sizden fazla ayrıcalığım olduğunu filan sanma. Hatta daha bile az." Fürstner saatine baktı. "Üçe geliyor. Yüksek atlamacılarınızın yanına gitme zamanı değil mi?"

Schröder'le Fritze yerlerinden fırladı. Az sonra yarı finaller başlayacaktı. Maraton kapısına geldiklerinde Dave Albritton'u çimenlere serdiği koskoca bir örtünün üstünde oturuyor buldular. Albritton Fritze'yi görünce gülümsedi. Elemeler grubunda bacaklarını açıp yüzüstü sırığın üstünden dönerek sergilediği sıra dışı bir atlama stiliyle başa geçmişti. Yerinden kalkıp eşofmanını giydi. "Wish me luck, boy," dedi ve ısınma hareketi yapan diğerlerine doğru yöneldi. Yirmi iki yüksek atlayıcı yarışacaktı.

Fritze kendine iyi bir yer seçip izlemeye koyuldu. Dave Albritton oldukça gergin görünüyordu. Elemelerde tek bir geçersiz hamlesi olmamıştı ama bu sefer 1,80'in üzerindeki ilk atlayışında çıtayı düşürünce tribünlerde bir homurtu yüseldi. Albritton gerçi kendini çabuk toparladı; bütün yüksekliklerde ilk hamlede hedefe erişti ama durum ciddiyetini koruyordu. Dave'in rakibi Corny Johnson rahatça, dünyanın en kolay işiymişçesine yarı finale ulaştı. Sonunda dokuz atlet yarı finale yükselmişti.

Fritze Albritton'a bir havlu, bir şişe de su getirdi. "*Okay boy, have a break. But final's coming, make sure to be back in time. You'll be my mascot.*"[69]

Fritze başını sallayıp ayrıldı. Daha 50 metre bile gitmemişti ki Schröder onu yakaladı. Sülük gibi yapışıyordu mübarek.

"Bekle bir dakika Thormann," dedi. "İyi koşuşturdun zencin için de, ne garip atladı o öyle."

"Özel bir teknik," dedi Fritze.

"Straddle deniyor ona."

Arkalarına döndüler. Fürstner'di konuşan.

"Klasik yuvarlanmadan daha zarif görünüyor bence." dedi

Fritze'yle Schröder birbirlerine baktı. Etkilenmişlerdi. Oğlan anlaşılan biliyordu bu işleri.

"Albritton'la konuştun mu?" diye sordu Fürstner. "Fotoğraf işi-

69 Tamam çocuk. Sen bir mola ver. Fakat final yaklaşıyor, vaktinde burada ol. Benim maskotum olacaksın.

ni kastediyorum."

Fritze başını iki yana salladı. "Onu böyle bir şey için müsabaka anında rahatsız edemem, dikkati dağılır."

"Anlıyorum," dedi Fürstner. "Haydi şeref tribününe gidelim, ödül töreni var orada birazdan."

Tam cümlesini bitirmişti ki, stadyum sözcüsü kadınlarda cirit atma şampiyonunu açıkladı. Ve büyük bir alkış koptu. Berlin Olimpiyatı'nın ilk altın madalyasını Tilly Fleischer adlı bir Alman kazanmış, gümüş madalya da Almanların olmuş, bronzu bir Polonyalı kazanmıştı. Fritze milli marşı duyunca duygulandı. Bayraklar çekilirken beyaz eşofmanlar içerisindeki iki Alman saygı ve tevazuyla Alman selamı vermek için sağ kollarını Führer locasına doğru kaldırdı. Ardından Polonyalı da dahil madalyaya hak kazanan üç kız şeref tribününde görüldü, Führer tebrik ediyordu onları. Fürstner fotoğraf çekmek için davrandı.

"Tüh," dedi. "Daha büyük bir objektif lazım."

"Çok fotoğraf çektin mi?" diye sordu Fritze biraz sonra dolaşırlarken.

"Muhabir olmak istiyorum ben," dedi Fürstner.

"Vay canına!" dedi Schröder ıslık çalarak. "Spor muhabiri mi?"

"Bilmem, olabilir."

Schröder bayağı bayağı etkilenmişti. Ve dilini tuttu. Üçlü mola veren diğer Gençlik Şeref Hizmeti üyelerinin yanına geldi. Bu sefer Rönnberg de oradaydı. Koğuş kıdemlisi Schröder'le Fritze'yi görünce yanlarına seğirtti.

"Konuşmamız lazım Thormann," dedi.

"Evet?"

Koğuş kıdemlisi yekten sert çıkmıştı ama Fritze bir kabahat işlediğini düşünmüyordu.

"Aynasızlar seni sordu bana. Kriminal polis."

"Evet ne olmuş?"

"Ne istiyor memurlar senden?"

"Hiiç. Şu ölü yanki meselesi."

"Daha açık konuş."

"Biliyorsun ya. Bir şey görüp görmediğimi soruyorlar işte. Görmedim tabii."

"Ehlers'le işbirliği yapıp yapmadığını sormadılar mı?"

"Ne?"

"Ne zaman o ölüm olayı açılsa bir garip konuşuyor, kıvırtıp duruyorsun. Vicdanın rahat değil sanki. Kripo da durup dururken kimsenin ifadesini almaz."

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Kripo görgü tanıklarının ifadesini alır geri zekâlı. O kadar salak olmasaydın anlardın."

"Bana salak mı dedin? Koğuş kıdemlisiyim ben."

"Yaş salaklığın önünde engel değil!"

"Yarın çöp toplayacaksın, ona göre Thormann!"

"Memnuniyetle Rönnberg. Senin gibi bir soytarıyı görmeyeyim yeter."

Bağırmaya başlamışlardı. Herkes onlara bakıyordu. Schröder olaydan zevk alıyor gibiydi.

Fürstner araya girdi. Ağırbaşlı, dingin bir hali vardı.

"Birbirinize girmenin sırası değil," dedi. "Gençlik Şeref Hizmeti'nin itibarı söz konusu. Ortalıkta, Führer'in gözü önündeyiz."

Rönnberg oracıkta ceza vermek istermişçesine bakıyordu Fritze'ye. Nefes nefese kalmıştı ama birden gayet sakin bir sesle, "Arkadaşımız haklı," dedi. Akşam hallederiz bunları. Önce stadyumdaki görevlerimizi yerine getirelim. Bizden beklenen de bu."

Fritze de çark etti. "Evet, doğru," dedi.

"Tamam o zaman," dedi Fürstner. "Tokalaşın bakayım. Biz ülkücüdaşız."

Fritze elini uzattı, Rönnberg önce biraz tereddüt ettiyse de karşılık verdi.

"İşte bu kadar," dedi Fürstner ve yerinden kalktı. "İsterseniz oluyormuş, değil mi? Ben bütün gün sizle ilgilenemeyeceğim, benimkilerin yanına gitmem lazım."

"Seninkiler kim?"

"Finlandiyalılar. Bugün 10.000 metre koşacaklar."

"Oo," dedi Schröder. "Uzun mesafe. Bizden Gebhard yarışta, öyle değil mi?"

Fürstner başıyla onayladı.

"Peki şans diliyor musun ona?"

"Yoo."

"Kime diliyorsun o zaman?"

"Finlandiyalılarıma tabii."

"Hangisine?"

"Fark etmez. Birinden biri muhakkak kazanacak, eminim." Fürstner aval aval bakan Schröder'e gülüp yanlarından ayrıldı.

"Bu da gelmiş muhabir olacağım diyor," dedi Fürstner'in uzaklaştığından emin olduktan sonra.

"Ama bizim kaçığı dizginlemesi iyi oldu," dedi Rönnberg. "Gençlik Şeref Hizmeti bugünkü müsabaka gününü kendisinden beklendiği şekilde layığıyla sona erdirecek." Fritze'ye döndü. "Ama sana bir daha stadyum yok, bilesin. Davranışını rapor etmem lazım."

Fritze yutkundu. Tek tek arkadaşlarının yüzüne baktı. Hiçbirinde acıma ifadesi yoktu, varsa yoksa güvensizlik okunuyordu. Kalktı. İçinden keşke Maxe stadyumda olsa diye geçirdi, onun her zaman yanında olduğunu biliyordu. Ama Maxe köyde kalmıştı.

Yüksek atlama sahasına gitti. Sporcular çantalarını yere bırakmış, çimenlere örtü sermişti. Bazısı uzanmış dinleniyordu, ama çoğu artık köye doğru yollanmıştı, Albritton da görünmüyordu ortalarda. Frize birden kendini hıncahınç dolu koskoca stadyumda yapayalnız hissetti. Ağlamak istedi, ama ağlanmazdı burada tabii. Alman genci zaten ağlamazdı.

Yürümeye devam etti, mümkün olduğunca Gençlik Şeref Hizmeti üyeleri ve Riefenstahl'ın kameramanlarından uzak durmaya çalıştı. Düşüncelere dalmıştı. Neyi vardı Allah aşkına? Bazen kendini dünyanın en yalnız insanı gibi hissediyordu. Sanki diğerlerine ait değildi, o kadar özlemini çektiği, yer yer de tattığı ülküdaşlık duygusu koskoca bir yalandı. Arkadaşlık da yalandı sanki, tüm yaşam da. Sanki onu sevdiğini söyleyen herkes yalancıydı. Rademannlar da, Rathlar da... Neden onu tam anlamıyla seven biri yoktu? Fritze bir zamanlar o insanın Charly olduğunu düşünmüştü ama Charly onu çoğu zaman anlamıyordu, bu da herkesten fazla canını yakıyordu, çünkü Charly'yi çok seviyordu. Aslında bir kişi daha vardı. Ne kadar zor da olsa, hayatının en güzel günlerini birlikte geçirdiği bir insan. Hannah. Bazen onu o kadar özlüyordu ki. Şu anda nere-

de olduğunu bilmiyordu, kimse bilmiyordu aslında. Ama yeni adını biliyordu. Hannah onu hâlâ küçük bir oğlan çocuğu sanıyordu ama artık o kadar küçük değildi. Bunu ona göstermesi lazımdı. Onu bir bulsa her şey yine düzelirdi. Yıllardır kendini bu düşünceyle teselli ediyordu. Ne zaman kendini şu andaki gibi hissetse...

31

Rath hem mesaideydi, hem de değildi. Hafta sonuydu, izinliydi ve Olimpiyat Köyü'nde zaman öldürüyordu. Çalışma arkadaşlarının ne düşündüğü umurunda değildi artık. Buraya memur gibi gelip memur gibi gitmek için atanmadığı gün gibi ortadaydı, kimsenin bunu saklayacak hali yoktu. Bir ordu mensubunun uyuşturucudan ölümü gibi hassas bir vakayı Gizli Devlet Polisi'nin ve Devlet Kriminal Polis Dairesi'nin soruşturması pazar nöbetindeki Franke ve Lohmann'a göre gayet akla yatkındı. Bu daireler de tabii ki Gereon Rath'a, yani oradaki adamlarına vereceklerdi bu görevi. Ve gizliliğe öncelik verilmesini de mantıklı buluyor, soru sormamaya dikkat ediyorlardı.

Rath, Güvenlik Dairesi'nden Olimpiyat Köyü'ne döner dönmez ikisini kenara çekmiş, sıkı sıkı tembihlemişti. Rath'ın karakola, hem de yanında Gräf olmadan tek başına dönmesi Başkomiser Franke'yle Kriminal Sekreter Lohmann'ı hiç şaşırtmamıştı. Hatta bu bütün açıklamaların, gizlilikle ilgili uyarıların ve destek ricalarının önünü açmıştı.

"Elbette," dedi Franke ciddi bir edayla, "Başkomiserim, özel soruşturma süresince Elstal Karakolu'na ait tüm diğer hizmetlerden muafsınız."

"Tekrar söyleyeyim Franke, tam olarak anlaşılmadı galiba. Özel soruşturma diye bir şey yok. Ben de aslında burada değilim, anlaşıldı mı?"

"Evet," dedi Franke.

Kriminal Sekreter Lohmann başıyla onaylamakla yetindi. O şefi kadar itaatkâr değildi ama anlama yeteneği ondan gelişkindi. Rath'ın konuyla ilgili ilk bilgi aldığı insan da Lohmann olmuştu.

Başkomiser Franke'yi gönderdi, Lohmann'la baş başa kalmak istiyordu.

"Köyde ufak bir gezinti yapın," diye önerdi Rath. "Orada burada muhakkak işimize yarayacak bir şeyler oluyordur."

Poposunu yazı masasından kaldırmak Franke'nin hiç işine gelmiyordu, bu her halinden belli oluyordu. Ama itiraz neye yarardı. Şapkasını başına geçirip çıktı.

"Anlatın bakalım," dedi Rath Lohmann'a. "Akşam neler oldu?"

"Her şey tutanakta yazılı. Saat yirmi bir elli yediye doğru ordu, Milletler Salonu'ndaki bir Şeref Hizmeti mensubunun yerinde olmadığını, hiçbir yerde de bulunamadığını bildirip yardım istedi."

"Ve siz hemen davrandınız, öyle mi?"

"Evet. Önce kısaca bir araştırdım, Üsteğmen Wilms'e o âna kadar alınan bütün önlemleri, çevredekilere de kayıp teğmenin en son nerede ve ne zaman görüldüğünü sordum."

"Mükemmel."

Lohmann övgüyü duymazdan geldi. "Teğmen Dräger," diye devam etti, "son olarak saat sekize doğru görülmüş. Gerçi görgü tanıkları mutabakata varamıyor bu konuda."

"Hangi görgü tanıkları?"

"Tam o saatlerde nöbeti olan Şeref Hizmeti subayları. Atletlerin çoğu ya stadyumdaymış ya da şehirde."

"Dräger'in yokluğu ne zaman fark edilmiş peki?"

"Bu konuda çok sağlam bir veri var: Saat tam sekizi yirmi geçe isminin telaffuzu çok zor olan bir Hintli beyefendi bir sorusu olduğu için Britanya Hindistanı'nın kontuarına gelip bakmış, kimse yokmuş. Sağdaki soldaki stantlara sormuş, sonunda Üsteğmen Wilms çağrılmış, o da ilk önlemleri sonuçsuz kalınca karakola haber vermiş."

"Kayıp kişiyi nasıl buldunuz peki?"

Lohmann, "O benim fikrimdi," deyip genzini temizledi. "Tuvaletlere bakmak yani."

"O nereden geldi aklınıza?"

"Açıkçası bir ceset bulacağımızı düşünmemiştim hiç. Daha ziyade teğmenin tuvalette uyuyakalmış olabileceğine ihtimal vermiştim."

"Uyuyakalmamıştı ama."

"Hayır. Ölmüştü. Vakit geçirmeden Gizli Devlet Polisi'ni aradım, erkekler tuvaletini de kapattırdım."

"Gerçekten mükemmel," dedi Rath. "Teşekkürler özveriniz için."

"Görevim."

Rath elinde kriminal sekreterin verdiği tutanağı sallayarak, "Her şey yazılı burada, değil mi?"

Lohmann başıyla evet işareti yaptı.

"Peki, ben şimdi biraz çekilip bununla ilgileneyim. Dediğim gibi: Ben yokum aslında."

Rath dosyayla ziyaretçi restoranına gitti. Bir kahve söyleyip Lohmann'ın protokolüne göz gezdirdi. Yazılanlar söylediklerini üç aşağı beş yukarı doğruluyordu, hem bununla da kalmıyor, verileri sağlam temellere oturtuyordu. Kriminal sekreterde anlaşılan biraz ineklik vardı. Bu çalışkanlıkla rütbesinin yükselmemesi ilginçti. Ama yukarıdakilerin işi hiç belli olmuyordu, acaba kimi neye göre terfi ettiriyorlardı?

Rath, Gräf'ten aldığı olay yeri protokolünü çantasından çıkardı, çıkarırken de olay yeri fotoğrafları masaya döküldü. Üstünde hava kuvvetleri üniforması, kolunda bir enjeksiyon iğnesiyle tuvalet kabininde oturan bir adam. Hiçbir şekilde kamuya yansımaması gereken bir fotoğraf. Rath fotoğrafları alelacele toplayıp çantasına tıktı. Az önce kahvesini getiren adamın pekâlâ gözü kaymış, resimleri görmüş olabilirdi. Eğer gördüyse de hiç çaktırmamıştı.

"Kahveniz beyim," demiş, fincana demlikten kahve koymuştu. "Başka bir arzunuz var mı? Meyveli pastamız var."

Gennat'ın ofisi gibiydi burası! "Yok, teşekkür ederim," dedi Rath. Garson hafif eğilerek yanından ayrıldı.

Rath tutanağa göz gezdirdi. Kimse görmesin diye dosyanın kapağıyla biraz kapatarak fotoğraflara baktı. Teğmen Dräger'in bulunduğu kabin kapalıydı. Şayet ölümcül iğne gerçekten bir üçüncü kişinin işiyse, o kişi niye kapıdan çıkıp gitmemişti? Ne gereği vardı o kadar zorlanıp kabinin duvarına tırmanmanın? Ha, bunun bir uyuşturucu ölümü gibi görülmesini istiyorduysa, o zaman iş başkaydı tabii.

Öyle de, müsabakayı bir cinayet serisiyle sabote etmeye çalışan

biri için olayı cinayet olarak göstermek daha mantıklı olmaz mıydı? Böyle bir ölümün çok daha fazla ses getirmesi olasılığı daha büyük değil miydi? Ki, bir komplocu için en önemli şey de buydu herhalde. Diğer taraftan: "Olimpiyat Köyü'nde teşrifatçılık yapan bir ordu mensubu madde bağımlısı çıktı." Böyle bir başlık da yabana atılmazdı tabii.

Neresinden bakarsa baksın bütün olay bir muammaydı. Keza zavallı Walter Morgan'ın ölümü de. Olayları bir an önce aydınlığa kavuşturmak durumundaydı, farkındaydı bunun. Sebastian Tornow açık açık tehdit savurmuştu. Rath her şey olabilirdi, buna hakkı vardı da, bir tek gereksiz olamazdı.

İkinci kahvesini de içtikten sonra (fincana koyduğunda tabii artık soğumuştu) kalkıp salona gitti. Bir hafta önce, daha ilk geldiği gün sağlı sollu uçsuz bucaksız kontuarlardan ve bayraklardan oldukça etkilenmişti. Britanya Hindistanı'nın üzerinde Union Jack ve güneş sembolü bulunan kırmızı bayrağı salonun hemen hemen ortasında, köye bakan tarafta asılıydı. Ahşap stantta bir saksı, bir de kül tablası duruyordu. Kontuarın arkasında ise Rath'a sevecen gülümseyen yarı kel bir subay.

"*May I help you, Sir?*"[70]

"Kesinlikle." Rath rozetini gösterdi. "Ölen arkadaşınız Herr Dräger ile ilgili olarak..."

Şeref Hizmeti subayının yüzündeki tebessüm dondu.

"Herr Dräger'in yerine mi bakıyorsunuz?"

"Pek de öyle denemez." Subay hafifçe öksürdü. Her bir Şeref Hizmeti subayı birden fazla takımla ilgileniyor, Teğmen Dräger... müsait olamadığı için... Britanya Hindistanı da bana düştü."

"Her halükârda üzgünüm, arkadaşınızı kaybettiniz."

"Teşekkür ederim ama pek de arkadaş sayılmazdık. Teğmen Dräger Hava Kuvvetleri'ndeydi, ben ise Dağ Komando Tümeni'ndenim."

"Hava kuvvetleri..."

"Evet, ben Kara Kuvvetleri'ndeyim. Aslında birbirimizle bir alakamız yoktu."

"Anladım."

---

70 Size yardımcı olabilir miyim beyim?

Rath başını sallıyordu. İstediğinden fazlasını anlamıştı: Teğmen Dräger bir gecede parya oluvermişti. Orduda kimse uyuşturucudan ölen birisiyle ilişkisi olsun istemiyordu. Dedikodu yayılacağı kadar yayılmıştı, Olimpiyat Köyü'nün dışına sızması da an meselesiydi.

"Teğmen Dräger'le iyi tanışan birisi var mı?" diye sordu.

"Yok. Yani, burayı, Şeref Hizmeti'ni kastediyorum. Hepimiz İmparatorluk'un ayrı bir köşesinden geliyoruz."

"Ama bana söz konusu saatlerde salonda nöbette olan kişilerin adını verebilirsiniz belki."

"Neden?"

"Bakın teğmen..."

"Üsteğmen. Üsteğmen Wilms."

"Bakın üsteğmen: Burada soruları ben sorarım, kriminal memur benim. Evet: Teğmen Dräger'in en son ne zaman ve nerede görüldüğü ilgilendiriyor bizi."

"Teğmen bulundu ama, niye soruyorsunuz daha?"

Rath cevap vermedi. Bir bakışı yetmişti, üsteğmen hemen anladı.

"Dün öğleden sonra gördüm onu," dedi. "Dräger stantta görevliydi."

"Peki siz?"

Wilm çapraz karşıdaki kontuarı işaret etti. "Ben Mısırlılardaydım."

"Dikkatinizi çeken bir şey oldu mu?"

Üsteğmen biraz düşündü. "Bir beyefendi vardı, ona yardımcı oldu. Ama çok da önemli değil. Sonuçta buradaki görevimiz."

"Bir beyefendi mi? Yani?"

"Bir İngiliz işte, daha doğrusu İngilizce konuşan birisi. Bunun da çok önemi yok aslında."

"Dräger bu beye ne şekilde yardımcı oldu?"

"Birlikte kapıya kadar..."

"Bir dakika, bir dakika. Teğmen Dräger işyerini terk etti, öyle mi?"

"Evet, neden sordunuz?"

"Bunu arkadaşlarıma daha önce neden anlatmadığınızı merak ettim de ondan."

"Gerek kalmadı, o yüzden, bulduk işte kendisini o..." Bir an duraksadı. "Bir dakika, bu adam Dräger'e uyuşturucuyu satan kişi olabilir mi?"

Üsteğmen Rath'ın sert bir bakışıyla söyleyeceklerinden vazgeçti. "Teğmen Dräger'in ölümü etrafında kuşkular var, o yüzden de soruşturma yürütüyoruz. Sizden kendi iyiliğiniz için her türlü spekülasyondan, bilhassa da az önce yaptığınız gibi itibar düşürücü spekülasyonlardan kaçınmanızı rica ediyorum. Alman Ordusu'nun şerefine halel getirmek istemezsiniz, öyle değil mi? Ya da kendi birliğinizin... Vatan hainliğine girer bu!"

Üsteğmen bembeyaz olmuştu. "Ben... katiyen böyle bir şey..."

"Tamam." Rath sesini alçalttı. Kendini merhameti adalete tercih eden katı bir köy yargıcı gibi hissetti. "Adamın nasıl bir rol oynamış olabileceğini, bununla ilgili değerlendirmeyi lütfen Güvenlik Polisi'ne bırakın. Bu adam soruşturma için çok önemli biri haline gelebilir, o yüzden sizden ayrıntılı bir eşkâl vermenizi isteyeceğim. O İngiliz'le bağlantılı tüm gözlemlerinizi anımsamaya çalışın. Salona ne zaman girdi? Doğrudan Teğmen Dräger'in mi yanına geldi, yoksa önce başkalarıyla mı konuştu? Onu sonra tekrar gördünüz mü? Vesaire vesaire. Anladınız mı beni?"

"Elbette komiserim."

"Başkomiser."

"Gayet tabii başkomiserim."

Rath cebinden bir kurşunkalem çıkardı.

"Haydi başlayın o zaman üsteğmen."

Az sonra şahsın eşkâli aşağı yukarı çıkmıştı ama pek işe yarayacağa benzemiyordu: Adam uzun boyluydu, koyu renk saçlı ve sportmendi. Sportmen olmasına burada hemen herkes sportmendi, hatta Şeref Hizmeti subayları ve polisler bile (bir tanesi hariç). Wilms adamın sakal, bir ben, yara gibi herhangi bir özelliği konusunda bir şey söyleyememişti. Gözlüğü ya da dikkat çeken bir giysisi bile yoktu üzerinde.

"Gri elbise," diye noktaladı üsteğmen tarifi. "Koyu renk keçe şapka, Budapeşte ayakkabısı."

"Teğmen Dräger'in bu meçhul şahsa dışarı kadar eşlik ettiğini söylüyorsunuz."

Wilms başıyla evet işareti yaptı. "Köye çıktılar. Teğmen konuğu herhalde bir yere götürüyor diye düşündüm. Gerçi böyle işler için Gençlik Şeref Hizmeti var ama onlar açılış töreni münasebetiyle kapalıydı."

Rath başını salladı.

"Ziyaretçilerin dışarı çıkması normal mi?"

"Normalde değil. Özel bir belge gerekiyor bunun için."

"Ziyaretçinin elinde öyle bir belge var mıydı sizce?"

"Olması lazım. Dışarı çıkamazdı yoksa. Görevlilerden biri olduğunu düşünüyorum. Hindistan Federasyonu'ndan olmalı."

"Hintliye benzemiyor ama?"

"Yok. Beyaz o. Her ne kadar ırkının saflığına ilişkin bir kanıt görmesem de, Kuzeyli diyeyim."

Rath bunu da not etti.

"Geri döndü mü sonra?"

"Hintli mi?" Üsteğmenin kafası karışmıştı. "Dönmüş olması lazım. Ama o durumda tekrar salondan geçmesi gerekmezdi, hiçbirimiz görmeden ön kapıdan çıkıp kaybolabilirdi. Kapıdaki nöbetçi kulübesine bir sorun isterseniz."

Rath başını salladı. "Ya Dräger?" dedi. "Onu da bir daha görmediniz."

"Hayır. Bir ara yine birisi onun kontuarına bir şey sormaya geldi, ama o hâlâ dönmemişti. Kışla dahil her yerde arattık, sonunda arkadaşlarınıza haber verdik." Üsteğmen başını iki yana sallıyordu. "Kimse bilemezdi Dräger'in morfinman olduğunu. Ama geldiği yere bakılınca..."

"Bu ne demek oluyor şimdi?"

"Başkomiserim," dedi üsteğmen fısıltıyla bir komplocu havasında: "Teğmenin bize gönderdiği birliğe bir göz atın isterseniz. Orduda daha yeni hepsi."

32

Saate dikkat etmemişti hiç. Tekrar yüksek atlayıcıların sahasına geldiğinde finaller başlamıştı bile. Çıtanın 1,97'ye yükseltildiği ilk

atlayışları kaçırmıştı. Tam Dave Albritton gerilip hız almak üzereydi. Ve Albritton çıtayı düşürdü.

Kum çukurundan çıkarken Fritze'yi fark etti.

"I told you boy, you're my mascot," dedi. "Where have you been? Now stay!"[71]

Fritze başını salladı. Hız alırken Albritton'ın onu görebilmesi için kum çukurunun yakınında bir yer buldu kendine. Bir sonraki 1,97'lik hamle başarılı oldu. Olsundu da, Dave'in dünya rekorundan 10 santim azdı bu. Çıta 2 metreye çıkartıldığında altı rakibi kalmıştı.

Yüksek atlayıcılar finali belirleyici atlayışlara hazırlanırken Führer locasının önünde gene bir ödül töreni gözleniyordu. Yine milli marş çalındı, madalya sahibi bu sefer gülle atıcı Hans Woellke idi. Podyumda iki Alman ve bir Finlandiyalı duruyordu. Az sonra üç şampiyon da şeref locasında Führer'le tokalaşacaktı.

Bu arada yüksek atlama sahasında yine bir hareketlenme olmuştu. Cornelius Johnson bir seferde 2 metreyi aştı. Schröder'in yankisi, Thurber adlı Kaliforniyalı Sunnyboy iki deneme yapmak zorunda kaldı. Albritton çıtayı ikinci sefer düşürdü. Keza Finlandiyalı Kotkas da.

"Ee Thormann?" Schröder birden yanında bitmişti. "Senin zenci altını alacak mı, ne diyorsun?"

"Onu bilmem ama Weinkötz almayacak."

"Thurber alır belki."

"Göreceğiz."

Albritton gerilip hız aldı, Fritze onun gerginliğini kendi içinde hissediyordu. Ona içinden bol şans diledi, gözlerini yumdu, atlama sesini duyana kadar da açmadı. Albritton zıpladı, adeta çıtaya yapışık şekilde öyle bir döndü ki, sanki ha değdi ha değecekti. Ama çıta düşmedi, Fritze sevinçten kollarını havaya kaldırdı.

Altın madalya için yarışan atlet sayısı dörde inmişti. Ancak daha bu karşılaşma sonuçlanmadan yeni bir ödül törenine geçildi. Fritze podyumda üç Finlandiyalı'yı görünce sırıttı. Fürstner'in beklentisi yerine gelmişti. Madalyalarını alan Finlandiyalılar da Führer'in locasına gittiler.

---

71 Söylemiştim sana çocuk, benim maskotumsun... Nerede kaldın? Şimdi dur burada!

Führer'in hangi üç yüksek atlayıcının elini sıkacağı birkaç dakika sonra belli olacaktı. Atletler bu sefer iki metre üç atlayacaklardı. Albritton biraz öncekinden daha da gergindi. Şans dilekleri hiçbir işe yaramadı: Corny Johnson bu yüksekliği aşan tek atlet oldu, diğerleri başaramadı. Düelloya geçilmeden önce Albritton takım arkadaşının Olimpiyat zaferini tebrik etti. Artık en çetin rakibiyle yarışmak zorunda olmadığı için üzerinden tüm gerginliği atmışa benziyordu. İkinci dünya rekoru sahibi böylece düelloda rahatlıkla öne geçti. Ve vatandaşı Thurber'i geride bıraktı.

Podyumda üç Amerikalı – büyük başarıydı bu. Fritze'ye, Albritton birinci olamadığı için hiç de morali bozukmuş gibi gelmiyordu. Johnson o kadar iyiydi ki, yapacak bir şey yoktu. Gümüş madalya da az bir şey miydi? Thurber'in de bronzdan memnun bir hali vardı. Bir tek Schröder'in suratından düşen bin parçaydı.

Düello uzun sürdüğü için saat epey geç olmuştu. Üç atlet hakem bölgesinde ödül törenini beklerken Fritze'nin gözü Führer locasına kaydı. Loca boştu, bayraklar da kaldırılmıştı. Bütün öğleden sonra karşılaşmaları izlemiş, madalya alan ne kadar sporcu varsa elini sıkmış olan Adolf Hitler stadyumda değildi artık. Birdenbire devleti mi yönetesi gelmişti? Yoksa zencilere elini mi vermek istememişti? Fritze şaşkındı. Bildiği bir şey vardı, o da Führer'in daha birkaç dakika öncesine kadar yanında şişko Göhring'le birlikte sandalyesinde oturuyor olduğuydu. İkisi de yoktu şimdi.

Amerikalı sporcular podyumda yerlerini aldılar, Johnson ortadaki basamağa, Thurber soldakine, Albritton ise sağdakine çıkmıştı. Hitler'in stadyumu terk etmesi onların da gözünden kaçmamıştı. Hafifçe eğilerek madalyalarını ve meşe yaprağı çelenkleri kabul ettiler. Ardından bando Amerikan Marşı'nı çaldı, üç şampiyonun adının yazılı olduğu panonun tepesinde Amerikan bayrağı gökyüzüne yükseldi. Podyumdaki sporcular esas duruşa geçtiler. Ardından Alman selamı vereceklermiş gibi sağ kollarını Führer'siz şeref tribününe doğru kaldırdılar – ancak Alman selamı falan değildi bu, başparmaklar kıvrıktı, eller de dikey değildi, bir şekilde başka türlü görünüyordu bu, parodiydi adeta. An-

cak üç sporcunun yüzündeki ciddi ifadeyi bununla da bağdaştırmak mümkün değildi.

Schröder'den ve kendisinden başka Gençlik Şeref Hizmeti üyesinin bulunmadığı araçta Fritze bir yandan yol boyu Schröder'in saçmalıklarını dinlemiş, diğer yandan ise stadyumdan Döberitz'e giden bu son otobüste olay epey kafasını kurcalamıştı. Soru sormak için çok sonra, köye vardıktan, Albritton'un çantasını Bautzen Evi'ne taşıdıktan sonra anca cesaret bulabilmişti.

Akşam güneşinde evin önünde oturan Jesse Owens, Albritton'un göğsündeki gümüş madalyayı fark eder etmez yerinden kalktı.

"*Congratulations Dave,*" dedi.[72]

"*Hope you do better tomorrow.*" Albritton, Fritze'yi gösterdi. "*Please, Jesse, this is Fritzee, my boy and my mascot. Would you be so kind and give him an autograph. He's a big fan of yours.*"[73]

Owens gülümsedi ve bir kalem çıkardı. Hep cebinde taşıyordu muhakkak. O kadar çok imza veriyordu ki, başka çaresi kalmamıştı herhalde. Fritze cebinden fotoğrafı çıkardı, Owens imzaladı.

"*Maybe you should be my mascot tomorrow,*"[74] dedi Owens. Fritze kızardı.

"*I'm afraid this is not possible Sir,*" dedi. "*I'm not allowed to go to the stadium anymore.*"[75]

"*Oh what a pity.*"[76]

Fritze imzayı cebine koydu. Daha birkaç gün öncesine kadar imzayı arkadaşlarına gururla göstermenin hayalini kurmuştu. Ama artık olsa olsa Maxe'ye gösterirdi, o kadar. Belki bir de Fürstner'e. Kimse ilgilenmez gibi geliyordu artık ona, siyah atletlerin imzası sanki sadece kendisine ait bir şeydi.

Albritton'a iyi geceler demeden önce ona o garip selamı sordu.

"*I have a question, Sir – that salute you showed in the stadium... what was that?*"[77]

---

72 Tebrikler Dave.

73 Umarım yarın daha iyisini yaparsın... Jesse, bu Fritezee, benim oğlan ve maskotum. Lütfedip ona bir imza verir misin? O senin büyük bir hayranın.

74 Belki yarın benim maskotum olursun.

75 Korkarım bu mümkün değil beyim. Artık stadyuma gitmeye iznim yok.

76 Ah, çok yazık.

77 Bir sorum var beyim. Stadyumda verdiğiniz o selam... Neydi o?

"Oh, you did notice? I hope everyone did! It's called the Bellamy salute. It's only for our flag and not for anyone else. For no Führer and shit."[78]

"But wasn't that kind of an insult?"[79]

"Maybe it was. And I hope someone tells him."[80]

Albritton omuz silkti.

"You know, it's very simple, boy," dedi biraz sonra. *"Your Führer insulted us, so we insulted him."*[81]

"O benim Führer'im değil," dedi Fritze ve ağzından çıkan laflardan kendisi ürktü.

Bereket yankiler anlamamıştı ne dediğini. Yanlarında Owens ve Albritton'dan başka da kimse yoktu.

33

Nasıl yapılıyordu şu meret? Bıçağı dayayıp gözlerini kapatacak, ondan sonra girişecektin. Bıçak yüzü zarı ve altındaki sert kısmı kesip geçince acayip bir ses çıktı. Charly derin bir iç geçirdi. Berlin lokantacılığında yenilere önce soğan doğrama işi verme gibi kâğıda dökülmemiş bir kanun mu vardı ne? Dört yıl önce *Haus Vaterland*'daki kısa süren "deplasman maçı"nda da ona önce soğan soyup kıydırmışlardı, burada da verdikleri ilk iş o olmuştu. İyi tarafı buradaki yardımcı aşçının onu gözleriyle soymamasıydı, hatta görev dağıtımını yapmış, bir daha da görünmemişti. Charly *Haus Vaterland*'da gözler yaşarmadan soğan doğramayı öğrenmişti ya, bu da bir şeydi: Tam bıçak saplanıp soğanın suyu fışkırdığı an gözünü kapatacaktın. Tabii parmağını kesmeyecektin bu arada.

Otel mutfağındaki işi ona *Haus Vaterland*'dan eski bir tanıdığı bulmuştu: Yıllardır müvekkili olan, bu arada parasını sinemadan kazanan, ama arada yine garsonluk yapıp, Berlin'in devasa gastro-

78 O, demek fark ettin. Umarım herkes fark etmişti. Ona Bellamy selamı derler. Sadece kendi bayrağımıza verilen bir selamdır, başka hiçbir şeye değil. Führer'e veya başka bir boka değil.

79 Fakat bu bir tür hakaret olmadı mı?

80 Belki de olmuştur. Umarım birisi ona söyler bunu.

81 Gayet basit aslında çocuk. Senin Führer'in bize hakaret etti, biz de ona hakaret ettik.

nomi branşında tanımadığı olmayan Bayume Mohamed Husen. Olimpiyat tantanası yüzünden şehirdeki bütün önemli otellerde adama ihtiyaç vardı. Yine de Husen'in tavsiyesi olmadan *Esplanade*'deki bu işi o kadar kolay bulamazdı. Daha önceki gün öğlende onu aramış, akşamına Husen telefon etmiş, pazartesi sabahı saat altıda *Esplanade*'nin mutfağında olmasını söylemişti. Charly bu kadar erken kalkmayalı o kadar çok olmuştu ki.

Gereon'un henüz bir şeyden haberi yoktu, bir gün önceki kahvaltıdan beri birbirlerini görmemişlerdi. Vedalaşırken Olimpiyat Köyü'nde bir olay var demiş, başka da bir şey söylememişti. Charly'nin planlarını desteklediğini de eklemişti. Charly, Walter Morgan'ın kardiyak ölümüne yol açan zehir karışımının *Esplanade*'nin mutfağında yapıldığını ispat ederse ne garson Herbert Ehlers ne de herhangi başka biri, yani Olimpiyat Köyü'nün hiçbir çalışanı artık zan altında kalmazdı. Gençlik Şeref Hizmeti üyesi Fritz Thormann da dahildi buna.

Gerçi bu sefer de *Esplanade* çalışanları töhmet altında kalacaktı.

Charly soğan doğramayı bırakıp etrafına bakındı. Otelin mutfağı *Haus Vaterland*'ın mutfağından birazcık küçüktü ama bölüm bölümdü. Yandaki ana mutfakta aşçılar harıl harıl yanan ocakların arasında mekik dokurken, bu tarafta yamaklar ön hazırlıkları yapıyordu. Hiçbirinde zehir karıştırıcı tipi yoktu.

Belki de bir zehir karıştırıcı filan yoktu ortada, belki olayın başka bir açıklaması vardı. *Esplanade*'den çıkıp Olimpiyat Köyü'nde Walter Morgan'ın masasına gelen ölümcül dozajdaki Digitalis yanlışlıkla da konmuş olabilirdi kavanoza.

Bundan bağımsız olarak kavanozda ne olduğunu, onu Olimpiyat Köyü'nün kantinine kimin neden getirdiğini açığa çıkarmak gerekiyordu. Charly'ye göre en mantıklı açıklama, kavanozu bizzat Morgan'ın getirmiş olmasıydı. Sonuçta *Esplanade*'de kalmış, Berlin topraklarındaki ilk iki öğünü, akşam yemeği ve kahvaltıyı yine orada almıştı. Olimpiyat Köyü'ndeki öğle yemeği de ölümü olmuştu.

Charly'nin bir saatte doğradığı soğanlarla büyük bir teneke kâse dolmuştu. Bıçağı kenara bıraktı, ellerini yıkadı ve ana mutfağa götürmek üzere kâseyi kavradı. Saate baktı, daha yedi buçuk bile olmamıştı ve hâlâ dağ gibi soğan vardı doğranacak.

Ana mutfakta ocakların başındakilerin tamamı erkekti, buna karşın kilerlerde ve soğutma odalarında bir tek kadınlar çalışıyordu. Biri omlet yapmak için yumurta çırpıyor, bir diğeri maydanoz kıyıyor, bir üçüncüsüyse patates soyuyordu. Charly yanlarından geçerken mesai arkadaşlarından ziyade raflara ve dolaplara odaklandı. Sayısız tabak, kâse, fincan, daha türlü çeşitli kap kacak arasında Gereon'un tarifine uyan tek bir kavanoz çarpmamıştı gözüne.

Soğanları ona işi gösteren yardımcı aşçıya götürdü. Beriki kâseyi alırken yüzünü buruşturdu. Küçümseyici bakışlarla, "Hepsi bu kadar mı?" dedi. "Biraz tempo kızım! İkmal yapmamız lazım."

Charly hiçbir şey söylemeden gerisingeri döndü. Tekrar çalışmaya koyuldu. Demek ki biraz daha hızlı doğraması gerekiyordu. Molaların nasıl ayarlandığını sormamıştı ama solundaki soğan yığını bertaraf edilmeden dinlenme odasına çekilemeyeceği gün gibi ortadaydı.

"Geinitz haşladı mı?"

Charly dönüp baktı. Az önce maydanoz soyan kızlardan biri duruyordu yanında. Charly onu azarlayan yardımcı aşçının ismini bilmiyordu ama başıyla evet işareti yaptı.

Kız, "Yer aç biraz," dedi. "Yardım edeyim. Yoksa bugün mola filan hak getire."

Charly elini uzattı. "Lotte," dedi. Başka hiçbir isim uymazdı buraya.

"Marie," dedi kız ve elini verdi.

İki kişi çalıştıkları halde dağ gibi soğan bittiğinde saat dokuzu geçiyordu.

Charly kâseyi teslim ettiğinde Geinitz, "Ha şöyle," dedi. "Sen dinlen biraz. Sonra doğru bana gel. Öğle yemeğine havuç doğranması lazım."

Esplanade kendisini konuklara ne kadar ihtişamlı gösteriyorsa, otelin mutfak personeline tahsis ettiği dinlenme odası da o kadar berbattı. Bir kere bir avludan geçmeleri gerekiyordu. İçeride üç derme çatma masa, altı-yedi tane de sandalye vardı. Oradan erkek ve kadın soyunma odalarına geçiliyordu. Charly kendini bir sandalyeye attı ve *Juno* paketini çıkardı.

"Sen de ister misin?" dedi yardımcısına ve paketi tuttu.

İsminin Marie olduğunu söyleyen kız pakete uzandı.

Bir süre hiç konuşmadan sigaralarını tüttürdüler.

"Tekrar teşekkür ederim," dedi Charly.

"Bir şey değil. Çalışan halk birbirini tutmalı."

Charly başıyla onayladı.

Sonra, "Uzun zamandır mı çalışıyorsun burada?" diye sordu.

"Çok uzun zamandır." Marie güldü ve eliyle boş ver gibi bir hareket yaptı. "Ne yapacaksın? Beterin beteri var. Öyle göründükleri kadar sert değiller."

Marie sigarası bittikten sonra yandaki soyunma odasında bulunan dolabından bir teneke sandviç kutusu getirip açtı.

Charly oturduğu yerde kaldı.

"Sen bir şey yemiyor musun?" diye sordu kız.

"Bir şey getirmedim ben." Charly omuz silkti. "Sabah aceleyle çıktım."

"İstersen ekmeklerden birini verebilirim."

"Ama o zaman da sen..."

"İtiraz istemiyorum." Marie peynirli ekmeklerden birini uzattı. "Yarın da sen getirirsin, ödeşiriz."

"Tamam söz."

Charly gülümseyerek uzatılan ekmeği aldı. Belki biraz kalın kesilmişti ama tadı güzeldi.

Marie inanılmaz bir hızla sandviçini mideye indirdi ve yerinden fırladı. "Gitmemiz lazım. Geinitz'le başımız belaya girer yoksa. Molayı filan unut ondan sonra."

Charly son lokmayı ağzına attı, bir taraftan yürüyor bir taraftan çiğniyordu. Bu arada uzaktan pırıl pırıl parlayan koca bir sepet havuç bırakılmış işyerlerine dönerken kapağı daha önce kapalı ama şimdi açık duran bir asma dolabın önünden geçtiler.

Charly içine göz attı. Dolap kavanoz doluydu. Üç ayrı boyutta, vidalı siyah teneke kapaklı, üzerlerinde süslü harflerle *ESPLANADE* yazılı kavanozlar. Charly durdu.

"Ne oldu?" diye sordu Marie az daha Charly'le çarpışacakken.

Charly kavanozları gösterdi. "Bunlar ne için kullanılıyor?"

"Nasıl?"

Marie afallamıştı. Normal, dedi Charly içinden, ben böyle salak gibi davranırsam.

"Şu kavanozlar diyorum..." dedi. "Ne işe yarıyorlar?"

"Niye sordun?"

Charly omuz silkti. "Öylesine. İlk günüm ya bugün. İnsan her şeyi merak ediyor."

Marie omuz silkti. "Kavanoz işte. Her şey konuyor içine. Reçel, hardal, ne bileyim."

"Dışarıya da çıkıyor mu bunlar?"

"Sen de amma sorular soruyorsun," dedi Marie. "Nasıl yani?"

"Hani birisi alıp bir şey götürmek isterse diye sordum."

"Sen sakın bir şey götürmeye kalkma, Geinitz'in o konuda hiç şakası yoktur. İstersen bin tane havuç soy, bir tanesinden bile bir ısırık almana izin vermez."

Charly tabii böyle bir şey kastetmemişti ama başını sallayıp susmakla yetindi. Milleti soru yağmuruna tutup göze batmanın âlemi yoktu.

İşyerine gidip sepetten birkaç tane havuç çıkardı. Uzaktan göründükleri kadar temiz değildiler.

34

Rath yorgundu, Güvenlik Dairesi'ne yapılacak bir ziyaret için hiç de uygun bir ruh hali değildi bu. Ama yapacak bir şey yoktu, hemen hemen bütün gece uyuyamamıştı. Halbuki yatağa yattığında öyle miydi? Gözleri kapanıyordu. Ancak Frank Miller Junior muydu, Senior muydu, hatta belki de o çıtkırıldım Dolores de olabilirdi, Miller ailesinin bir üyesi öyle bir perdeden horlamıştı ki, ses holü aşıp, Rath'ın çekyatını kurduğu oturma odasına kadar gelmişti. O da yatağı ve yastığıyla mutfağa taşınmış, ancak horultu burada daha da fazla duyulur olmuştu. Aklından yatağı dışarı kapının önüne taşımak bile geçmişti ama bunu yapamazdı tabii. Son çare yastığı kafasına bastırıp kulaklarını kapatmak olmuş, bu da biraz işe yaramıştı. Ta ki daha korkunç bir horultu sesiyle yataktan sıçrayana kadar.

Dolayısıyla otomobilini kilitleyip Wilhelmstrasse'de karşıya geçerken hâlâ sersem gibiydi. Gräf onu her nedense bu sefer de Islak Üçgen'e değil, ofisine çağırmıştı. Anlaşılan SD, LKA mensubu Gereon Rath'ın kendilerine çalıştığı gerçeğini saklamakta artık bir sakınca görmüyordu. SS ajanı olarak Devlet Kriminal Polis Dairesi'ndeki arkadaşlarını gözetleme devrinin yavaştan son bulduğu anlamına geliyor olabilir miydi bu?

Siyah üniformalı nöbetçiye görevli kimliğini gösterdi, adam geçmesini işaret etti. Bu daha bir yıl önce bu kadar kolay değildi, geçişler ancak kuşkulu bakışlara maruz kalarak mümkün olabiliyordu. Ama Kripo herhalde SS için artık aileden sayılıyor, rakip ya da düşman görülmüyordu.

Gräf onu Rath'a birazcık Cinayet Şubesi'ndeki kendi odasını hatırlatan küçük ofisinde karşıladı. Tek fark, buradaki mobilyaların yeni olmasıydı. Gräf'ın biraz ileride olan Gestapo'daki makamı daha bir havalıydı ama SD burada ona en azından bir emir eri tahsis etmişti. SS'teki sekreterlere böyle deniyordu. Ne kadar başka memurlarla paylaşmak zorunda kaldıysa da Gräf'in Gestapa'dayken hakiki bir sekreteri olmuştu.

Sielaff adındaki genç delikanlı yaver Rath'a tabiri yerindeyse Hitler selamını dayattı.

"Müfreze Komutanı Gräf sizi bekliyor," deyip kapıyı açtı.

Rath eski partnerini ilk kez üniformayla görüyordu. Hafiften ürktü. Üniforma Gräf'in üstünde SS İmparatorluk müdürü sıska Himmler'de olduğu gibi emanet gibi duruyorsa da yine de saygı uyandırıyordu. Gräf üniformayı belki de sırf bu yüzden giyiyordu. Belki de SS'lerin çoğunluğu üniformayı bu yüzden giyiyordu.

Müfreze komutanı telefonda konuşuyordu, elini sallayarak Rath'a misafir sandalyelerinden birisini işaret etti.

Telefonu kapattıktan sonra, "Bana yeni haberlerin var mı?" diye sordu.

"Fazla bir şey yok," dedi Rath. "İşimize yarayabilecek bir görgü tanığı ifadesi var. Bir teğmen bir adamı gözlemlemiş. Muhtemelen Teğmen Dräger'in yaşarken birlikte görüldüğü son kişi."

Gräf'e bildiklerini detaylı bir şekilde anlattı.

Rath raporunu bitirdiğinde Gräf, "Bu adam Dräger'in katili ola-

bilir mi?" diye sordu.

"Şahıs İngilizce konuşmuş, bu pek komünist komploya benzemiyor, öyle değil mi? Sıradan bir ziyaretçi sanki."

"Aceleci sonuçlar çıkarmayalım. İngilizce konuşulan ülkelerde komünist yok mu? Madem Olimpiyat Köyü'nün içerisinde komplocu bir çevre daha akla yatkın görünüyor, bu izin sürülmesi gerekir. Bu şahıs fail değilse bile önemli bir tanık olabilir."

"Ben de öyle düşündüm. Kapıdaki isimleri gözden geçirdim, söz konusu saatlerde hangi ziyaretçilerin köye giriş yaptığını not ettim. Teğmen Wilms'in eşkâl tarifine göre robot resimciyle bir portre oluşturabiliriz. Ben de bu resimle bütün adresleri dolaşırım. En fazla dokuz kişi var söz konusu olabilecek." Rath cebinden bir kâğıt çıkardı. "Ama ben onları ziyaret etmeden önce siz belki önden araştırırsınız isimleri. Bakarsın bir şey çıkar."

Gräf kâğıdı alıp düzeltti. "Daktiloya çekemez miydin?" diye sordu. "Okunmuyor hiç."

"Dışarıdaki sekreterine çektiriver."

Gräf öfkeyle baktı. "Çavuş Sielaff'ın başka görevleri var."

"Benim de."

Gräf isimlere göz gezdirirken Rath bir sigara yaktı.

Bir nefes çektikten sonra, "Bu Ehlers'in durumu ne olacak?" diye sordu. Kayıtsız görünmek istemiş, başaramamıştı.

"Ne mi olacak?" Gräf, sorunun ne manaya geldiğini anlamıyormuş gibi omuz silkti. "Bir değişiklik oluncaya kadar normal sorgu rutini neyse o uygulanacak."

"Bir değişiklik oluncaya kadar mı?"

"Hâlâ etraflı bir itiraf bekliyoruz. Herif tahminimizden inatçı çıktı."

"İnatçı değil de, itiraf edecek bir şeyi yok belki."

"Adam sütten çıkmış ak kaşık değil. Sonuçta komünist, bunu unutma. Bize birkaç isim verdi bile." Gräf kafasını iki yana salladı. "Sızmasına nasıl göz yummuşuz, inanamıyorum. Norddeutsche Lloyd da dahil olmak üzere Olimpiyat Köyü'nün bütün çalışanları Gestapa tarafından tahkik edildi. Birisi işini savsaklamış olacak, Ehlers'in komünist olduğunu atlamış."

"Komünist *imiş*, eskiden... Fark bu."

"İşte tam da bu dalavere yüzünden sıyrıldı aradan herhalde. Benzer bir vaka var mı yok mu diye bütün çalışanları tekrar gözden geçiriyoruz."

"Bir şey buldunuz mu peki?"

"Öyle bir şey olursa seni hemen bilgilendiririz. Olimpiyat Köyü'nü orada yuvalanan bütün komünistlerden temizleyeceğiz."

Rath bu sözcüklerin ne anlama geldiğini çok iyi tahmin edebiliyordu: Bu, Columbiahaus'a daha fazla müşteri demekti.

"Ya Dräger'in ölümü gerçekten uyuşturucudansa? Fiziksel mücadele izi yok hiç."

"Olması gerekmiyor. Katil silah çektiyse. Dräger muhtemelen o iğnenin kendi sonu olacağını anlamadı bile."

Gräf, Rath'a bir dosya uzattı.

"Teğmen Dräger morfinman değildi," dedi. "Daha askerî doktor kalbiyle böbreklerini yeni muayene etmiş, öyle olsaydı orada görülürdü." Dosyanın kapağına vurdu. "Alkolle bile ilgisi yokmuş, öyle yazıyor dosyada. Bir elit birime mensupmuş."

"Oo, hangisine?"

Gräf sinirlenerek kafasını salladı. "Dosyada her şey yazılı. Otur kendin oku. Benim başka işlerim var."

Gräf ya masasında bir düğmeye basmıştı ya da telepatik güce sahipti. Çünkü o anda kapı açılmış ve yaveri beklenti dolu bir bakışla içeri dalmıştı.

"Komutanım?"

"Sielaff, başkomisere lütfen eşlik edin."

Rath sigarasını söndürdü, dosyayı kaptı ve adamın peşi sıra dışarı çıktı. Dönüp aralık kapıdan içeri göz attığında Gräf'i yerinden kalkmış, masasının arkasındaki pencereyi açıp eliyle koluyla sigara dumanını dışarı savururken yakaladı.

Olimpiyat Köyü'ne dönerken Moabit'e uğradı ama Spenerstrasse'de kimseyi bulamadı. Pek de bulacağını ummuyordu ama yine de bir denemek istemişti. Bir gün önceki alelacele vedadan beri Charly'yle görüşmemişti çünkü. Not defterinden bir sayfa koparıp *Akşam 20'de Reinhardt?* yazdığı kâğıt parçasını tam posta deliğinden içeri atacaktı ki, kapı açıldı. Rath kafasını kaldırınca siyah üniformalı bir adamla karşı karşıya geldi. Birden paniğe kapıldı.

SS'in bu evde ne işi vardı? Tornow tehdidini yerine mi getirmişti? Charly'yi mi götürmüşlerdi?

Duruşunu bozmamaya çalışıp doğruldu.

"Buyrun?" dedi SS. Alışılmışın dışında kibar bir izlenim yaratıyordu. Gülümsüyordu hatta.

"Overbeck'in dairesi, değil mi?" diye sordu Rath.

"Fräulein Overbeck banyoda maalesef. Ben yardımcı olabilir miyim?"

Rath daha bir şey söyleyemeden yabancı elini uzatmıştı bile.

"Özür dilerim, kendimi tanıtmadım. Von Rekowski. Fräulein Overbeck'in bir... tanıdığıyım. Ben kiminle müşerref oluyorum?"

"Rath," dedi Rath ve tokalaştılar.

"O şanslı kişi sizsiniz demek!"

"Nasıl?"

"Charlotte'nin eşi yani."

SS'in Spenerstrasse'de görev icabı bulunmadığını anlayınca rahatladığı halde nedense şu yakışıklıya yine de bir tane geçirmek gelmişti içinden.

"Evet, ta kendisi," dedi. "Karım burada mı acaba?"

"Yok. Bugün hiç görmedim kendisini, çıktı herhalde. Mesajınızı iletebilirim."

"Gerek yok."

"Şu yazdığınız notu bana verin, masaya bırakayım." Von Rekowski, Rath'ın elindeki katlanmış kâğıdı gösterdi.

"Gereği yok dedim ya." Rath parmağını şapkasının kenarına götürdü. "Fräulein Overbeck'e selamımı söyleyin."

Bunları söyleyip döndü ve merdivenleri inmeye koyuldu. Nedendi bilmiyordu ama banal bir randevulaşmadan ibaret de olsa Charly'ye yazdığı mesajı bir SS'in okumasını istememişti.

Dışarı çıkar çıkmaz ilk işi bir sigara yakmak oldu. Hâlâ tam anlamıyla durumu kavramış değildi, Greta Overbeck'in bir SS sevgilisi mi vardı? Şu Charly'nin özgürlük sevdalısı, modern düşünceli, Üçüncü İmparatorluk'a hiç de sıcak bakmayan arkadaşı...

Birden içine bir kurt düştü. Ya şu yakışıklı SS Charly'yi gözetleme amacıyla onun en iyi arkadaşına yanaştıysa? Hem de Charly Greta'ya taşınmışken. Tamam, geçici olarak ama...

Diğer taraftan: Birini gözetlemek isteyen bir SD'li üniformayla mı dolaşırdı?

Paranoyak olmuştu artık herhalde. SS o kadar girmişti dünyasına... Meslek yaşamına zaten gireceği kadar girmişti de, sıra herhalde özel yaşamına gelmişti. Buick'ine atlayıp arabayı batıya doğru sürdü.

Karakola vardığında arkadaşlarının geldiğinden haberi olsun diye mantosunu gardroba astı ve dosdoğru göle gidip kıyıda bir yere oturdu. Bir *Overstolz* yakıp SD'nin hazırladığı ince dosyaya göz atmaya başladı.

1909 doğumlu Dräger'in askerliği henüz yeniydi. Teğmen, kariyerine 1930'da Wilmersdorf'ta toplum polisi olarak başlamıştı, 1933'ün Temmuz'unda da –bu arada kıdemli başpolisliğe yükselmişti– Hermann Göring'in Reichstag yangınından hemen sonra kurduğu *Landespolizeigruppe Wecke z.b.V.* adlı elit birliğe alınmıştı. Birliğin başında sapına kadar Nazi Polis Binbaşısı Walther Wecke bulunuyordu. Birlik gitgide büyümüş, birkaç kez isim değiştirmiş, Göring'in Havacılık Bakanlığı'na getirilmesiyle *General Göring Alayı* olmuş, sonra da 2.000 mensubuyla olduğu gibi Hava Kuvvetleri'ne iltihak etmişti. Ordu mensubu olarak dil yeteneği (İngilizce, İspanyolca ve Fransızcayı su gibi konuşuyordu) ve spora olan merakı (1930'dan beri Berlin Polis Spor Derneği üyesiydi) dolayısıyla Şeref Hizmeti subayı olarak müsabakalar süresince Olimpiyat Köyü'ne atanmıştı.

Göring'in dalkavuklarından biriydi kısacası. Rath ister istemez Üsteğmen Wilms'in laflarını düşündü. *Hava kuvvetlerinde yeniler daha* demişti. Wilms'in komplocu edasıyla ettiği laflarla nereye varmak istediğini şimdi anlyordu Rath: Göring'in morfine eğilimi olduğunu bilmeyen yoktu, Wilms gibi birisi için bu bağımlılığı Göring'in bizzat kendi alayında aramak son derece akla yatkın bir şeydi.

Ancak Teğmen Dräger'in Olimpiyat Köyü'nde göreve başlamadan önce yaptırdığı son doktor muayenesinin bulguları tamamen başka bir sonuç sergiliyordu. Gräf haklıydı: Dräger'in bir kilise korosunun ergenlik çağına yeni girmiş bir üyesi gibi bir yaşamı olmuştu. Askerî doktora göre kanında ne alkole ne de uyuşturucu-

ya rastlanmıştı.

Rath dosyayı kapatıp göle baktı. Rüzgâr sazlıklarda hışırdıyordu. İlerideki Fin saunasında beline beyaz havlu sarmış delikanlılar oturuyordu. Bereket bu sefer çıplak değillerdi, yoksa insan kendini röntgenci gibi hissediyordu. Sigarasını fiskeyle göle savurdu ve açık yeşil suda kayboluşunu izledi. Dräger keşke bildiği yoldan gitseydi diye düşündü, Olimpiyat Köyü'ne "sapmak" kendisi için hayırlı olmamıştı.

Kafasını meşgul eden bir şey daha vardı, bir şekilde Göring ve morfinle alakalı, ama tam da toparlayamadığı, ismini koyamadığı bir şey.

35

Önce trenle Şikago'dan New York'a, sonra yedi gün dalgalara bata çıka gemi yolculuğu; kalan şu son 200 milin (Hamburg-Berlin arası) lafı bile edilmezdi aslında ya. Ama tam da seyahatin bu son bölümü keyfini kaçırmış, tren saatinde Lehrter İstasyonu'na vardığında artık moral diye bir şey kalmamıştı.

Ve perona ayak basmasıyla gene bir üniformalıyla yüz yüze geldi. Şu memlekette herkes mi pasaportunu görmek isterdi? Hamburg'da gümrükte göstermişti, otelde de, trende de. Şimdi bir de istasyon çıkmıştı. Yirmi yıldır yanında olup bu seyahatte de onu yalnız bırakmayan iyi kalpli İrlandalı yardımcısı Siobhan tek kelime Almanca bilmiyordu. Walter'in genç sekreteri Henry'nin ise İngilizcenin dışında konuştuğu diller Fransızca ve İspanyolcaydı. Bu demekti ki, yine iş başa düşmüştü. Yani her şeyle kendisi ilgilenmek zorundaydı.

Üniformalı, ilgilendiği tek yolcu kendileriymiş gibi bir tavırla yanaşmıştı yanlarına. Başka kimseyi kontrol etmemiş, Amerikalı oldukları her hallerinden belli olan yolculara bile bulaşmamıştı.

Kadın pasaportlarını Henry'nin elinden alıp perondaki üniformalıya uzattı.

Adam şaşkınlıkla pasaportlara bakıp, hiç açmadan kadına iade etti.

"*Oh, I think that won't be necessary.*" Gülümsedi. "*Welcome to Berlin, Misses Morgan.*"[82]

Kadın pasaportları Henry'ye geri verdi.

"*I am very sorry for your loss,*" diye devam etti üniformalı. "*I wish we would have met in more pleasant circumstances.*"[83]

"Teşkür ederim. *Sie sind so very kind.*"[84]

"Almanca biliyorsunuz demek, ne güzel. Yolculuğunuz nasıl geçti?"

"Teşekkür ederim. Her şey iyi. Güzel yolculuk."

"*I beg your pardon?*"[85]

"*Wonderful.*"[86]

Bayağı aksanlı konuştuğunun bilincindeydi, ama şu fucking Germans, kim olursa olsun, o Allah'ın belası dillerini konuşan bir yabancı çıktı mı otursun dua etsindi. Bu lanet ülkede hâlâ yaşamaya devam eden birilerinin olmasını, tıpkı '76'da dedesi Ludwig Brossert'in yaptığı gibi herkesin artık tahammül edemiyorum deyip ülkeyi terk etmemesini anlamıyordu. Annesinin Almancası çok iyiydi, kızına da öğretmişti ama üzerinden öyle çok zaman geçmişti ki, dil yavaş yavaş paslanmıştı. Babasının anadili Yunanca'yı ise baştan hiç denememişti. Sokakta ve evde bir tek İngilize konuşmuşlardı ve kendisi de çok çabuk öğrenmişti. Atalarının dillerini ise ya yarım yamalak konuşuyor ya da hiç bilmiyordu. Önemli miydi, hayır. Nostalji onun işi değildi çünkü. Hiçbir zaman geriye bakmaz, hep ileriye bakardı. Kocasının ölüm haberi geldiğinde de aynısını söylemişti: İleriye bakacaksın, geriye değil.

"*I am here to escort you to your hotel, Misses Morgan.*"[87] Adam hafif eğilerek elini uzattı. "Tornow. Sebastian Tornow."

Sol elini uzatınca kadın biraz şaşırmıştı. Ancak sağ kolunun olmadığını fark edince o da sol elini uzattı. Tokalaştılar.

"Memnun oldum."

---

82 Oh, sanırım hiç gerek yok. Berlin'e hoş geldiniz hanımefendi.

83 Kaybınıza çok üzüldüm. Keşke daha iyi koşullarda buluşsaydık.

84 Ne kadar kind'sınız [nazik]. (Almanca-İngilizce karışık.)

85 Affedersiniz?

86 Harikulade.

87 Size otelinize kadar eşlik etmek için buradayım Morgan Hanımefendi.

"Biz bagajınızla ilgileniriz. Keza personelinizle de. Beni takip edin lütfen."

Kadının kafası karışmış, durumdan biraz da rahatsız olmuştu. Bu şekilde bir karşılamayı beklemiyordu açıkçası. Kocasının naaşını almak üzere gelmişti, ama resmî davetli muamelesi görüyordu. Bir taraftan da, neden olmasındı? Allah rahmet eylesin de, Walter kadar kendisi de layık değil miydi buna?

Kendisini Tornow olarak tanıtan üniformalı onları istasyonun önünde park etmiş siyah bir limuzine götürdü. Arka kapıyı açtı. Kendisi şoförün yanına oturdu ve bir işaretiyle araba hareket etti. Henry, Siobhan ve bagajla birlikte ikinci bir limuzine yerleştirilmişti. Kadın, bir daha böyle bir şeye izin vermem dedi kendi kendine. Bir dahakine ne yapar eder sekreterin arka koltukta yanında oturmasını sağlardı.

Tornow, siyah üniformalı bu adam katakulliye getirmişti onu. Adam tek kollu da olsa yüzme bilmeyenlerden değildi, böylelerini küçümsememek lazımdı.

Bir süre nehrin üstündeki köprüde yol alıp, yanıp kül olmuş büyük bir binayı ve bir parkı da geçtikten sonra saray gibi bir binanın önünde durdular. Tepesinde koskoca harflerle *HOTEL ESPLANADE* yazıyor, ismin yanında bir gamalı haçlı bayrak dalgalanıyordu.

Hafif pas tutmuş bir görkemlilik. Tevekkeli Walter bu kadar çok seyahat ediyordu. Kenwood'daki evleri de o kadar kötü değildi ama bu otelin saçtığı heybet ve aynı zamanda da sadelik onlarda hiç olmayan bir şeydi. Demek kocası tıpkı onun gibi kendini bir şey sanan diğer spor görevlileriyle beraber böyle yerlerde yatıp kalkmıştı hep. Diğerleri de tıpkı onun gibi işe yaramazdı. Yüzme bilmeyenler işte.

Dünyayı hayat boyu yüzme bilenler ve yüzme bilmeyenler olarak ikiye ayırmıştı. İşin ilginç tarafı şuydu: Yüzücü derneğinde tanıştığı, St. Louis'te Olimpiyat madalyasını kıl payı kaçıran Walter de onun gözünde yüzme bilmeyenlerdendi.

36

Havuç yığını bana mısın demiyor, küçülmek bilmiyordu. Hiç değilse gözleri sulanmasın diye dikkat etmek zorunda değildi artık ama bu sefer de sabah taktığında bembeyaz olan önlük leş gibi olmuştu, kavuniçi lekelerden geçilmiyordu.

Charly arada göz ucuyla mesai arkadaşına bakıyor, kafasından neler geçtiğini tahmin etmeye çalışıyordu. Marie de patates soyarken ona bakıyordu ama bu bakışlarda güvensizlik mi var, merak mı, çıkarmak zordu. Her neyse, artık akıllı davranmalı, soracaklarını bir sonraki molada öbür kızlara sormalıydı. Hatta belki aşçıları deşmek daha bile iyi bir fikirdi. Sonuçta yeni değil miydi burada, soru sormak hakkıydı. Şu şık *Esplanade* kavanozlarının Olimpiyat Köyü'ne nasıl geldiğini elbet öğrenecekti sonuçta.

Ama bu havuç soyarak olmazdı. Şu Geinitz denen *Sous Chef*'in (resmî otel hiyerarşisinde yardımcı aşçılara böyle deniyordu) ona bir daha ne zaman mola izni vereceğini bilememek işin tekdüzeliğinden daha kötüydü. Marie de bu sefer yeni mesai arkadaşına yardım edecek gibi görünmüyordu.

Birden mutfakta fısıltılar duyulmaya başlandı, fısıltı dalga dalga yükselerek kulaktan kulağa misali Charly'ye kadar ulaştı: "Georgi buradaymış, Georgi gelmiş."

"O da kim?" diye sordu Charly.

"Kat hizmetleri şefi," dedi Marie alçak sesle. "Ne istiyor acaba?"

Uğultu kesildi, Geinitz girdi mutfağa ve ellerini çırptı.

"Hanımlar hizaya geçin lütfen. Madam Georgi'nin bir yedek oda temizlikçisine ihtiyacı varmış."

Aşçı yardımcısının arkasında ellerini arkasında bağlamış, kışlayı teftişe çıkmış bir general edasıyla mutfakta göz gezdiren sert bakışlı bir hanım belirdi.

Kızlar herhalde sık sık yaşıyordu bunu. Birden işlerini bıraktılar, ellerini önlüklerine silip saçlarına başlarına çekidüzen verdiler ve sanki güzellik yarışmasına çıkıyormuş gibi bulaşık makinesinin önünde yan yana dizildiler.

Kat hizmetleri şefi bakışlarını sıra olmuş yamakların üzerinde gezdirdi, önce sağdan sola, sonra soldan sağa ve derken Charly'nin

üzerine dikip durdu. Sanki bir rulet topu yuvarlanmış yuvarlanmış yuvasına girmişti.

"Sen," dedi Georgi yalnızca. "Benimle gel. Üstünü değiştireceksin."

Diğerlerinin haset dolu bakışları arasında Charly kadının peşi sıra yürüdü. Piyango neden ona vurmuştu, hiçbir fikri yoktu, hatta bir an direnmeyi bile aklından geçirdi. Ancak kimse ona inanmazdı. Bütün kuşkuları üzerine çekmek de cabası. Yatak yapmak havuç yıkamaktan daha iyiydi, hem büyük otellerdeki hiyerarşide net yükselme anlamına geliyordu ki, bunu reddetmek olmazdı. Hem ret, mutfak yamağı Charlotte Rath'ın anında işine son verilmesi anlamına gelirdi.

Uslu uslu, sesini çıkarmadan Georgi'nin peşine takıldı, avludan geçip personel binasına geldiler. Kat hizmetleri şefi tek bir kelime etmeden onu duşlara götürdü.

"Doğru dürüst yıkan, mutfak kokusu gitsin," dedi. "Sonra da bunu giy. On dakika sonra ofisimde olacaksın. Acele et!"

Bunları söylerken Charly'ye siyah beyaz, itinayla katlanmış bir takım uzattı ve uzaklaştı.

Charly fırça ve bol sabunla ellerindeki soğan kokusundan ve kavuniçi boyadan kurtuldu, sonra Madam Georgi'nin verdiği giysileri geçirdi üstüne. *Esplanade*'deki bütün oda temizlikçilerinin giydiği üniformaydı bu. Büyük soyunma odasındaki aynanın karşısında döne döne inceledi kendisini. Hiç de fena görünmüyordu. Charly aynadaki aksine göz kırpıp odadan çıktı.

Madam Georgi masasına oturmuş parmaklarıyla sinirli sinirli cep saatine vuruyordu.

"On iki dakika oldu. Dakikliğin bu branşta en önemli erdem olduğunu söylememe gerek yok sanırım."

"Elbette Frau Georgi."

"Bana lütfen Madam de."

"Özür dilerim Madam Georgi."

"Oda temizlikçisi olarak çalıştın mı hiç?"

"Korkarım hayır." Charly'nin içinde belki tekrar mutfağa gönderilir diye ufak da olsa bir ümit doğdu.

"Zararı yok, herkes yatak yapabilir. Ama orası mutfaktan çok

farklı bir dünya... Gerçek dünya. Orada insanların içindesin kızım, otel müşterileriyle haşır neşirsin, derli toplu dış görünüş ve nezaket ana görevin. Mutfaktaki o köylülerin hiçbiri işime yaramaz. Sende bir zarafet var, öyle bir izlenim uyandırdın bende."

"Teşekkür ederim Madam Georgi."

"Adın ne?"

"Rath. Charlotte Rath."

Georgi ismi ufak bir deftere not etti.

"Tamam Rath. Biliyorsundur mutlaka, Olimpiyat nedeniyle komple doluyuz. O yüzden de her gün bir sürü odanın hazırlanması gerekiyor. Yani yataklar yapılacak, banyo temizlenecek, havlular değiştirilecek, oda toplanacak. Sihirbazlık gerekmiyor ama çabuk yapılması lazım her şeyin. Otel müşterileriyle mümkün olduğunca yüz yüze gelinmeyecek. Şayet mecbur kalınırsa da kusursuz davranış bekliyorum. Üçüncü kata çık şimdi. Oradaki kat görevlisi seni bekliyor."

Charly itaatkâr başını salladı, ancak bu yersiz bir hareket olmuştu anlaşılan.

"Ne duruyorsun hâlâ burada?" diye sordu Georgi. "Haydi haydi! Derhal yukarıya! İşinin başına!"

Charly farkında olmadan, iradesi dışında dizlerini kırıp ofisten ayrıldı.

Georgi bütün planlarını altüst etmişti. Yeri dışarısıydı artık demek – lüks otelin bağrından çıkacak, lüks salonlara, katlara açılacaktı. Mutfak yamakları için bir nevi terfi anlamına gelebilirdi bu, ama Charly gününü soğan doğrayıp havuç soymakla geçirmeyi tercih ederdi. Ne işi vardı burada? Onun yeri mutfaktı. *Esplanade* kavanozlarının Olimpiyat Köyü'ne nasıl geldiği, Digitalis'in kavanoza nasıl girdiği sorularının cevabını bir tek orada bulabilirdi.

Gerçek dünya... Charly Georgi'nin bununla ne demek istediğini lobiye gelince anladı. Sabah *Esplanade*'ye hizmetli kapısından girmiş, dolayısıyla yalnız mutfak, dinlenme odalarının bulunduğu personel binası ve duş odaları gibi bodrumları görmüştü. Bunların hepsi dümdüz, gösterişsizdi. Buna karşın lobiye –biraz eski bir havası olsa da– rokoko taklitçiliği, halıları, aynaları, avizeleriyle ina-

nılmaz bir şatafat hâkimdi. Kayzer Wilhelm'in burada kendini çok iyi hissettiği anlatılırdı.

Öğle molasından mahrum kaldığı için peynirli sandviçe rağmen Charly'nin midesi kazınıyordu. Bundan sonra hazırlığını iyi yapmalı, yanında ekmek filan getirmeliydi. Hatta Marie'ye olan "borcunu" ödemek için fazladan bir şeyler koymalıydı çantasına. Tabii onu bir daha görüp göremeyeceği de meçhuldü. Ama şöyle ya da böyle tekrar mutfaktaki araştırmalarını sürdürmenin bir yolunu bulacaktı, o zaman karşılaşırlardı. Sonuçta oda temizlikçilerinin de molaları oluyordu elbet.

Merdivenleri ve asansörleri aramaya koyuldu. Oda temizlikçilerinin asansörü kullanmasına izin var mıydı acaba? Georgi bu konuda bir şey söylememişti.

Demeye kalmadan lüks otelin dünyasını Bellevuestrasse'nin dünyasından ayıran büyük kapıdan içeri bir grup girdi. En önde, bir bavul taşıma arabası iteleyen bir bellboy vardı. Araba öylesine tepeleme doluydu ki, insan her an valizlerden biri düşecek, düşmesiyle de bütün bavullar tepetakla olacak zannediyordu. Otel görevlisinin arkasında ona talimat yağdıran, bir taraftan da sol eliyle az önce Charly'nin indiği asansörü işaret eden üniformalı bir SS göründü. SS, kendisiyle birlikte içeri giren bir hanıma döndü, kibarlığını ortaya sermek istiyormuş gibi mübalağalı bir el hareketiyle onu resepsiyona doğru yönlendirdi. Her şeyle ilgileniyordu, kâh resepsiyon görevlisine dönüyor onunla konuşuyor, kâh siyah bir şifon elbise giymiş, başında son moda siyah bir şapka olan kadına deftere bilgilerini kaydederken yardımcı oluyordu.

Charly, SS'in bütün bunları yaparken neden yalnızca sol kolunu kullandığını sonradan anladı – sağ kolu yoktu.

Mantığı anlamayı reddediyordu, olamazdı çünkü, olmamalıydı. Ama anladı sonra. Farkına vardığı anda da paniğe kapıldı, tıpkı o günkü gibi gösterişli tavırları, jilet gibi ütülü üniforması ve daha henüz iki kolu varken o adamda bir polis katili gördüğü günkü gibi apansız.

Aslında imkânsız bir şeydi, olamazdı ama ona rağmen en ufak bir kuşkusu yoktu: Şu anda SS üniformasıyla lüks otelin lobisinde

centilmen havalarında dolaşan adam Sebastian Tornow'un ta kendisiydi.

Yıllar önce iş arkadaşını katletmesine tanıklık ettiği, Charly'yi kaçıran, işbirlikçilerinin yardımıyla hapisten tüyüp yurtdışına sığınan ve Charly'nin hâlâ orada olduğunu zannettiği adam. Ama Berlin'deydi işte yine. Üstünde gene bir üniforma vardı. SS'in siyah üniforması.

Bir süre ağzı açık, hiçbir şey yapamadan öyle kalakaldı. Bavul taşıma arabası gitgide asansörlere doğru yaklaşıyordu. Tornow bir an Charly'nin bulunduğu tarafa baktı. Charly göz göze gelip gelmediklerini, adamın onu görüp görmediğini bilmiyordu ama nihayet bir tepki gösterebildi. Bir cesaret, daha otel görevlisi arabayı içine sürmeden katta bekleyen asansöre atladı. Kocaman araba tekrar çıkmasının önünde engeldi. Asansörcü ona şaşkınlıkla baktı, herhalde oda hizmetçilerinin asansörü kullanmasına sıcak bakılmıyordu. Sonunda kapıyı kapattı, düğmeye bastı ve asansör hareket etti. Yukarı çıkmaya başladılar.

Charly valizlere göz attı, hepsinin üstünde aynı adres yazıyordu:

O. MORGAN, S WOODLAWN AVE, CHİCAGO, İL

İKİNCİ BÖLÜM

Altius

3 Ağustos Pazartesi - 11 Ağustos Salı 1936

Kamp kurallarının yerine getirilmesiyle ilgili ceza yürütme yetkisi, bizzat siyasi polis komutanı nezdinde sorumlu olan kamp komutanının elindedir. Hoşgörü âcizlik demektir. Bu anlayış temelinde vatanın çıkarları söz konusu olduğunda kimsenin gözünün yaşına bakılmadan müdahale edilecektir. Dürüst, kışkırtılmış vatandaşlar bu cezai hükümlerle temas etmeyecektir. Ancak siz siyasallaştırıcı kışkırtıcılar ve aydın fesatçılar –hangi ideolojiden olursanız olun– şunu iyi bilin: Yakalanayım demeyin, yoksa boğazınıza yapışır, kendi alışık olduğunuz yöntemlerle sesinizi keserler.

– THEODOR EICKE, TOPLAMA KAMPI DİSİPLİN VE CEZA YÖNETMELİĞİ

37

Elleri acıyordu, keza ayakları da. Yaralar iltihaplanmamıştı ama, ona dikkat etmişlerdi. Sağlığını tamamen tahrip etmemeye de özen göstermişlerdi, bütün dertleri ona dayanamayacağı kadar acı çektirmek, eziyet etmek olmuştu. Ustaydılar da bu konuda.

Bir süre sonra pes etmiş, onlara yıllardır irtibatta olmadığı bir avuç eski yoldaşının ismini vermişti. Merhamet duymuyordu bu insanlara zaten. Bir zamanlar o da onlardan biriydi ama yıllar sonra hâlâ aklı başına gelmemiş, komünistliğe devam eden insanlara

gösterecek anlayışı yoktu. Ancak verdiği bu isimler işkencecilere yetmemişti; tabur komutanı bu adamların uzun zamandır içeride olduğunu ya da çoktan öldüğünü, dolayısıyla hiçbirinin Olimpiyat komplocusu olamayacağını söylemişti.

Gecesi gündüzüne karışmış biteviye o tek kollu siyah üniformalı adamın karşısında oturmuştu. Ne hücreye ne de sorgu odasına gün ışığı giriyordu.

Bildiği bütün isimleri saymıştı. Bu onlara yetmeyince başka isim bilmediğini söylemiş, işkence de bitmemişti. Artık neredeyse öz annesini komünist komplocu olarak gammazlayacak, Norddeutsche Lloyd'un komünist gizli yeraltı örgütü, Olimpiyat Köyü'nün ise karargâhları olduğunu söyleyecek hale geldiği noktada tek kollu frene basmıştı.

"Tamam artık Pechmann, bu heriften bir şey çıkmayacak."

Ehlers günlerce ağzını açmadan kendisine işkence yapan adamın el ve ayak parmaklarının tırnaklarını matkapla delerken sergilediği aynı soğukkanlılıkla ensesine kurşun sıkıp işini bitirmesinden korkmuştu bir an. Hatta ümitlenmişti bile bundan. Aksine kelepçeyi çıkarıp hücresine götürmüş, yaralarını dezenfekte ederek sarmışlardı. Canı korkunç acımıştı ama acıya o kadar alışmıştı ki son günlerde. Önemli olan yaraların iltihaplanmamasıydı. Ve iltihaplanmamışlardı da.

Onu ne kadar öyle bıraktıklarını bilmiyordu, günler mi geçmişti, saatler mi? Çok uzun bir süre kapının altından içeri yiyecek ya da içecek bırakmamışlar, leş gibi koku, karanlık ve sürekli binanın derinliklerinden gelen çığlıklarla baş başa kalmıştı. Her an kendisi de o koroya katılabilirdi tekrar.

Beklemek hepsinden kötüydü ama nihayet o bildik sesi duydu. Daha anahtar şıkırtısından karanlığı delen ayak seslerinin hedefinin kendisi mi yoksa bir başkası mı olduğunu anlıyordu.

"Yürü bakalım Ehlers," dedi kapıyı açan SS gardiyanı. "Seyahate çıkıyoruz."

Herbert Ehlers kalkınca ayaklarının acısından ayakta durmakta zorlandığını fark etti. Kapıya tutundu.

Gardiyan bir tekme attı. "Yürü yürü! Çabuk! Bütün gün vaktimiz yok!"

SS'in iteleyip kakalamasıyla koridorda ilerler, adamın tokatlarına maruz kalırken Ehlers doludizgin, hummalı düşüncelerini sakinleştirmeye çalışıyordu. Sorgu odasına gitmiyorlardı, bu açıktı. Gardiyan seyahat gibi bir laf etmişti. İnfaz emri mi gelmişti yoksa? Titremeye başladığını hissetti. İşkence sırasında yüzlerce kez ölmek istemişti, ancak şimdi, az çok iyileştikten ve azalmaya yüz tutan ağrılarına alıştıktan sonra ölmek zorunda kalma düşüncesi onu müthiş korkutuyordu. Gerisingeri sorgu odasına götürsünlerdi, ona razıydı.

Ancak gardiyan onu sorgu odasına götürmek yerine dışarı, avluya çıkarmıştı. Bir kamyon duruyordu, kasasına atlamasını istediler. İçeride bitap düşmüş, canından bezmiş, boş boş bakan birkaç adam daha oturuyordu. Ehlers aynaya bakmayalı çok olmuştu, kendisi de tıpkı bu zavallılar gibi görünüyor olmalıydı. Bir SS kelepçe vurdu, Ehlers dert ortaklarının yanına oturdu. Kimse konuşmuyor, herkes gözünü yerde bir noktaya dikmiş bakıyordu. Kamyonun örtüsü kapatıldı, ardından bir dizel motoru çalıştırıldı.

Berlin'in neredeyse yarısını dolaştılar, örtünün aralığından az buçuk bir şeyler görebiliyordu. Yüzlerce binanın önünden geçmişlerdi, kiminde bayrak asılıydı, kiminde değil. Gamalı haç veya Olimpiyat halkaları.

Müsabakaların başlamış olması lazımdı, aylardır buna hazırlanmış, buna odaklanmıştı. Bu ulusal çaptaki önemli olayın bir parçası olmaktan o kadar gururlanmıştı ki. Şimdi ise tüm dünyadan gelen atletlere yemek servisi yapmak yerine bir tutuklu nakil aracında oturuyor, nereye götürüldüğünü bile bilmiyordu.

Bir süre sonra sıra sıra bina cepheleri bitti, yeşil alan başladı. Artık ev yerine yalnızca ağaçlar, çalılar, telgraf direkleri kayıyordu bir bir yanlarından. Derken kamyon birden durdu, o kadar ani fren yapmıştı ki tutuklulardan ikisi kayıp yere düştü. Kamyondaki iki SS gardiyanının tekmesiyle hemen kalktılar yerden.

Dışarıda birtakım sesler duyuldu. Birisi örtüyü açtı. Aşırı aydınlık gözlerini kamaştırdı.

"Herkes aşağı," diye hırladı birisi.

Ehlers'in gözü gün ışığına alışınca bir çam ormanında olduklarını gördü. Ormanın önünde ellerinde filinta, SS'ler duruyordu;

kamyondan inenlere kötü kötü bakan çocuksu açık tenli yüzler. Sanki o anda başlayan yağmurdan tutuklular sorumluymuş gibi öfkeyle bakıyorlardı.

Buraya kadarmış, dedi Ehlers içinden. Burada hepsini kurşuna dizecek ve bir çukura atacaklardı. Şansları varsa çukur önceden kazılmıştı, yoksa bu berbat havada o işi de kendileri yapmak zorunda kalacaklardı. Garip bir şekilde titremesi durmuştu. Kamyondan atlayıp diğer tutuklularla birlikte sıraya geçti. Çökmüş avurtları, kabuk bağlamış yaralarla kaplı gövdeleri ve yırtık giysileriyle hizaya geçmiş, olacakları bekliyorlardı.

Son günlerde öyle acılara maruz kalmışlardı ki –ellerinde silah da olsa– şu tüysüzler onları korkutamazdı artık. İçlerinden geçen buydu en azından.

38

Şehir o kadar doluydu ki, nüfus adeta ikiye katlanmıştı. En az. Ne Café Reinhardt'ta ne de civarındaki lokantalarda yer bulabilmişlerdi. Sonunda Joachimsthaler Strasse'deki Aschinger'de köfteye ve sosise talim etmiş, ardından Kurfürstendamm'da akşam gezisine çıkmışlardı.

"Kendimi yertsiz yurtsuz hissediyorum," dedi Rath. "Berlin'de oturup iki çift laf edebileceğimiz iki tane evimiz var, buna rağmen sokakta kaldık."

"Ne yapalım, bir tanesine Amerikalı turistler yuvalandı, hele annemden hiç söz etmeyelim..."

"Diğerinde de bir SS..."

Charly birden durdu ve Gereon'un yüzüne baktı.

"Sen nereden tanıyorsun Greta'nın yeni sevgilisini?"

"Tam bu sabah posta deliğinden sana not atıyordum, kapıyı açtı."

"Bana hiç bahsetmedin bundan telefonda?"

"Telefonlar dinleniyor mu, dinlenmiyor mu, bilemiyor insan."

"Abartma şimdi sen de. Bizim telefonumuzu niye dinlesinler?"

"Greta yabancı. Yani yarı yabancı. Belki şu von Rekowski denen adam tam da bu yüzden yanaştı ona."

"Bilmem. Greta alımlı bir kadın. Birçok erkek için yeterli bir neden bu yanaşmak için."

"Sen git bir Nazi'yle ilişkiye gir. Ondan hiç beklemezdim bunu."

"Ben de. Ama artık Berlin'de Nazi olmayan yakışıklı adam bulmak zor."

"Bir tanesi karşında duruyor."

Rath bir elinde Aschinger torbası, diğerinde yarısı yenmiş köfte, kollarını iki yana açtı.

"Umarım Greta Overbeck'le kırıştırmaz."

"Ben bir tek sana tabiyim. Sonunda sen de bir Nazi'ye kapılma diye söylüyorum."

Eskiden olsa Charly böyle zararsız esprilere güler, en azından onun komik olma çabasının boşa çıktığı durumlarda biraz sırıtırdı. Ama bu sefer iyice ciddileşmişti. Rath'ın çok özlediği bir şeydi bu, onun gülmesi. O kadar nadir oluyordu ki artık. Gırgır da yapsalar gülmüyordu, şakalaşsalar da. Sanki gülmeyi tamamen unutmuştu.

"Şakayı bırakalım da," dedi Charly, "asıl konuya gelelim. Senin Olimpiyat Köyü'ndeki operasyonun. Ne olmuş? Pek cüzdan hırsızlığına filan benzemiyor olay bu sefer."

"Evet. Bir ölü daha var."

Rath fazla detaya girmeden Teğmen Dräger vakasını anlattı.

"Şimdiye kadar niye söylemedin? Herbert Ehlers'in suçsuzluğu kanıtlandı o zaman. Gözaltındayken nasıl cinayet işleyecek ki?"

Gözaltı. Ehlers'in Columbiahaus'ta olduğunu bir duysa...

"Kendisi değil de, yoldaşları işledi cinayeti deniyor. Komplo birden fazla kişinin işi ya. Müsabakaları en sinsi yöntemlerle, haince sabote etmek için çok sayıda komünistin Olimpiyat Köyü'ne sızdığından yola çıkılıyor."

"Kimin düşüncesi bu?"

"Reinhold Gräf."

"Sen yine Reinhold'la birlikte mi çalışıyorsun?"

Rath başıyla evet işareti yaptı. Charly, Gräf'in SD'de görevli olduğunu bilmiyor, onun hâlâ Gestapo memuru olduğunu düşünüyordu. Tek başına o bile kötüydü ya.

"Yapacak bir şey yok. Siyasi polis karışmak istiyorsa karışıyor."

Eliyle boş ver gibi bir işaret yaptı. "Neyse. *Esplanade*'deydim, diyordun. Buldun mu bir şey?"

Charly başını iki yana salladı. "Yok. Sadece senin tarif ettiğin o kavanozlardan gördüm mutfakta, o kadar. Ama sonra maalesef oda hizmetçiliğine aldılar beni."

"Bir dakika, bir dakika... Ne?"

"Yani, sabah mutfakta başladım, sonra katta birine ihtiyaçları olunca..."

"Doğru mu anlıyorum? Sen *Esplanade*'de *çalışıyorsun*, öyle mi? Etrafı kolaçan etmeye, bir-iki soru sormaya gitmemiş miydin sen oraya? Yani özel dedektif olarak. Oda hizmetçisi değil."

"Başka türlü göze batmadan nasıl bilgi toplayacaktım? Zaten topu topu birkaç gün. Hem para da kazanıyorum."

"Böhm ne diyor bu işe peki?"

"Bu aralar bana pek ihtiyacı yok. Hem akşamı da var bunun." Saatine baktı. "Yarım saat sonra gitmem lazım."

"Gerçekten biz şimdi yalnız..." Rath elindeki köfteye baktı. "... yemek yemek için mi buluştuk?"

"Hem de bilgi alışverişi için."

"Ben de sanmıştım ki, hazır buluşmuşken..."

"Bana bu kadar bağlı olman çok tatlı da Gereon, senin de dediğin gibi, ikimiz de bu ara yersiz yurtsusuz. Olimpiyattan sonra her şey yeniden düzene girecek."

Rath elindeki son lokmayı da ağzına atıp ellerini mendille sildi.

"Peki ne yapalım," dedi. "O zaman birazcık daha bilgi değiş tokuşu yapalım."

"Bozulma hemen."

"Kim demiş bozuldum diye? Değiş tokuş yapacak kadar da bilgiye sahip değilsin ama galiba bu arada."

"Mister Morgan'ın ölümüne neden olan zehrin otelin mutfağından çıktığını kanıtlayacağım, bak gör."

"Sana bol şans diliyorum o zaman. Ama o aradığını yatak yaparak bulamazsın."

"Onu ben de biliyorum."

"Belki sırf bir soru sorsan yeterdi. Özel dedektiflerin normalde yaptığı gibi."

"Neyi nasıl yapacağıma karışma lütfen!"

Gözlerinden ateş fışkırıyordu. Rath konuyu daha fazla kurcalamaması gerektiğini anladı.

"Öyle olsun," dedi.

"Sana anlatmam gereken bir şey daha var." Sakinleşmişti yine. "Seni de ilgilendiren bir şey. *Esplanade*'de çalışmasam hayatta ortaya çıkaramazdım ayrıca."

"Neymiş o?"

"Sebastian Tornow'u gördüm. *Esplanade*'de. Berlin'de yine."

Rath bir an hiçbir şey söyleyemedi. Allah'tan şaşırmış gibi yapması gerekmemişti. Charly'nin Tornow'la karşılaşması tabii ki hiç işine gelmemişti, olmaması gereken bir şeydi bu.

"Emin misin?" diye sordu. Ondan beklenen sorunun bu olduğunu düşünüyordu.

"Adım gibi. O yüzü hiç unutur muyum? Üstünde üniforma olduğu için hemen tanımadım. Ama kesin oydu, hiç kuşkum yok. Sebastian Tornow'un SS'te sağ kolu olmayan bir ikizi varsa onu bilemem."

Rath ne diyeceğini bilemedi.

"O da seni gördü mü?" dedi sonunda. Tek aklına gelen buydu.

"Gördü belki. Ama tanımış olamaz. O resepsiyonda duruyordu, ben asansörlerin orada." Omuz silkti, pek de emin bir hali yoktu. "Bir şey daha var. Tornow birisini getirdi otele."

Rath dikkat kesildi.

"Bir kadın," diye devam etti Charly. "Walter Morgan'ın eşi."

Demek SD yas tutan dullarla ilgilenme işini de kendisi üstlenmişti. Tam Tornow'luk bir şeydi bu, Sebastian Tornow kadar edalı, onun kadar kibar ve etkileyici başka bir insan tanımıyordu Rath.

"Gereon?"

"Efendim?"

"Ne oldu, bir şey söylemiyorsun?"

"Çok garip."

Şans mıydı, şanssızlık mıydı, bilemiyordu Rath ama, birisi arkalarından seslenince konu kendiliğinden kapandı.

"Mister Rath?"

Rath arkasına döndü. Frank Miller. Ve bütün aile.

"Heilitlör," diye selamladı Frank Miller yüzünde tebessümle. "*Nice to see you. And this yound lady is?*"[1]

"*Misses Rath,*" dedi Rath ve herkesi birbiriyle tanıştırdı. "*Mister and Misses Miller. Frank Miller Junior.*"

Herkes tokalaştı. Miller Junior tabii istemeye istemeye. Gene ağzında bir şey çiğniyor, kimseyle göz göze gelmemeye özen gösteriyordu.

"*I like German Kratoffelpireh very much,*"[2] dedi Miller Senior Charly'ye gülümseyerek.

Nahoş bir sessizlik oldu. Daha Rath, Misses Rath'ın neden Carmerstrasse'de kocasının dizinin dibinde olmayıp patates püresi yapmadığını ıkına sıkına açıklamak zorunda kalmadan Charly durumu kurtardı.

"*It was a pleasure to meet you,*" dedi en şirin gülümsemesiyle, "*but I'm afraid I have to leave. Bye darling.*"[3]

Rath'ın yanağına kaçamak bir öpücük kondurup Kantstrasse'ye doğru yollandı.

Mister Miller arkasından "Heilitlör Misses Rath," diye bağırdı çocuk gibi el sallayarak.

Charly dönüp bakmadı.

39

Çok küçük bir dükkândı, olsa olsa bir kuaför salonu sığardı içine belki. Zaten saç kurutma makinesi veya berber koltuğu filan değil, zevkli modern mobilyalar, siyah deri bir koltuk takımı, arkasındaki kapıdan diğer odalara geçilen büyük bir yazı masası süslüyordu odayı. Toplantı odasıyla ön büro arası bir şeydi ama masada sekreter oturmuyordu – Manfred Oppenberg kendisi açtı kapıyı.

"Zahmet ettiniz, buralara kadar geldiniz Frau Rath," dedi film yapımcısı ve Charly'nin mantosunu çıkarmasına yardım etti.

"Yakınlardaydım zaten."

---

1 Sizi gördüğüme sevindim. Peki bu genç hanım kim?

2 Alman patates püresini çok sevdim.

3 Sizinle tanışmak bir zevkti. Fakat korkarım ayrılmam gerek. Hoş çakal canım.

"Öyle mi? Ofisten mi geliyorsunuz?"

Böhm'ün dedektif bürosu bir sokak ilerideydi.

"Hayır. Böhm'ün buraya geldiğimden haberi yok."

"Ne diyorsunuz?" Oppenberg kaşlarını kaldırarak Charly'nin mantosunu portmantoya astı.

Charly etrafına göz gezdirdi. Duvarlarda *Montana Film*'in efsane geçmişine işaret eden afişler asılıydı. Örneğin *Verrucht*, sinema katilinin kurbanı olmadan önce Vivian Franck'ın son oynadığı film. Ya da *Vom Blitz getroffen*, baştan Franck'ın öngörüldüğü, ama sonra Oppenberg'in en büyük rakibi Bellmann'ın iflas masasına ait oyunculardan Eva Kröger'le gerçekleştirilen film. *Montana*'nın en son filmi 1933'ün Ocak ayında sinemalara gelmişti, o gün bugündür de Alman sinema sektöründe Yahudi yapımcılara yer yoktu.

Çek *Hora Film*'in güncel afişleri olmasa ofise hâkim olan atmosfer tüyler ürpertici olarak tasvir edilebilirdi. *Hora Film*'in afişlerindeki film isimleri de Almancaydı ama Prag'da çekilmişlerdi. Hatta bir tanesini, başrolü yine Eva Kröger'in oynadığı *Aşk Zamanı*'nı Charly sinemada görmüştü. Alman sansüründen geçmiş, insanların içinde yine de eski, demokratik zamanlara hasret uyandıran zararsız bir eğlence filmiydi. Yüzeysel de olsa, apolitik de olsa Alman filmlerinin artık hepsinde marazi biçimde kameraya bakan Nazilerin olmadığı bir film.

"İşte bütün hayatım," dedi Oppermann Charly'ye yer gösterirken. "Buyrun oturun."

Masada bir şarap kovası, iki de bardak duruyordu. Charly oturdu. Gereon'la konuştukları hâlâ kafasını kurcalıyor, düşüncelerinden bir türlü sıyrılamıyordu. Olimpiyat Köyü'nde bir ölü daha. Gestapo komünist komplodan kuşkulandığı için Reinhold Gräf girmiş devreye. Charly bunun Fritze açısından iyi mi kötü mü olduğunu kestiremiyordu. Gestapo'nun Reinhold'u göndermesi biraz olsun içini rahatlatmıştı. En azından konuşulabilirdi onunla.

Eteğini düzeltip Oppenberg'e baktı. "Berlin'de de bir ofisiniz olduğundan haberim yoktu."

"Resmî olarak ofisim değil. Berlin Dağıtım'a ait, tam anlamıyla ari bir şirket. Yöneticisi eski ticari temsilcim."

"Ama filmlerinizi Prag'da çekiyorsunuz."

Oppenberg başıyla onayladı. "Prag çok iyi gidiyor, her şeyden memnunum. Bu aralar Paris'te ikinci bir şirket kurma hazırlığı içerisindeyim. Fransa piyasasını yabana atmamak lazım."

"Paris, Prag, güzel şehir ikisi de..."

"Evet, güzel şehirler. Ama çirkin daha hoşuma gidiyor. Bütün hayatım Berlin'de geçti, bu şehrin ucubeliğine ve çirkinliğine ihtiyacım var. Kendine özgü bir güzelliği var onun."

"Ne demek istediğinizi çok iyi anlıyorum."

Oppenberg şarap şişesine uzandı. Sancerre şarabıydı. İnsanın Fransa'yla bir ilişkisinin olmasının böyle avantajları vardı işte.

"Alırsınız, değil mi?" diye sordu ve şişeyi Charly'nin bardağına yaklaştırdı.

"Seve seve."

Yapımcı kadehi doldurdu.

"Ben Prusyalıyım," dedi, "Prag'da ne yapacağım? Paris'te ne işim var? Berlin'e aitim ben. Ancak Berlin, ne yazık ki, Prusyalılık neyse onun tam tersi insanlar tarafından yönetiliyor."

"Maalesef Prusya deyince onu bizden farklı anlayan insanlar var."

"O zaman: *Bizim* Prusya'mıza," dedi Oppenberg ve kadehini kaldırdı.

Charly'nin uzun zamandır içtiği en iyi beyaz şaraptı. Tadı ona Paris'te geçirdiği günleri anımsatmış, içinde yasak bir özlem uyandırmıştı.

"Evet," dedi Oppenberg. "Benimle görüşmek istediniz. Benim meselemle ilgili bir gelişme var mı?"

"Nereden bakıldığına bağlı." Charly kadehini masaya bıraktı. "Wilhelm Böhm için her şey çok riskli. Sizin için sahte pasaport yaptırmak istemiyor, çünkü devamlı giriş çıkış yapacağınız için yakalanmanızdan korkuyor."

"Yeni bir şey değil ki, telefonda da söyleyebilirdiniz bunu."

"Böhm size güvenmediği için yardım etmekten çekiniyor. Bir seferlik çıkış için her şeyi ayarlarım, ama o gene Berlin'e geri döner, diyor."

Oppenberg'in her halinden düş kırıklığına uğradığı belliydi.

"Ama ben," diye devam etti Charly, "size yardıma hazırım. Ya-

hudiler için ülkedeki koşullar iyileşene kadar kullanabileceğiniz bir pasaport bulacağım size."

"Koşullar şimdiden iyiye gidiyor bence."

"Kendinizi kandırmayın Herr Oppenberg. Olimpiyattan sonra her şey eskisinden daha kötü olacak. Naziler en son Yahudi'yi de canından bezdirip gönderene kadar rahat vermeyecek."

"Beni ülkeden sürecek kadar da iğrençleşemezler."

"Yanılıyorsunuz. Sizler artık hak ve hukukun zaten çok bir şey ifade etmediği bu ülkede yasal haklardan yoksunsunuz. Sizi Columbiahaus'a tıkarlarsa, burada kalmaya karar verdiğiniz güne lanet yağdırırsınız."

"Komünist değilim ki ben, beni niye toplama kampına tıksınlar?"

"Çünkü Nazilerin gözünde sizin gibiler tıpkı siyasi rakipleri gibi halk birliğinin kutsal dünyasını bozuyor. Toplama kampına atılan ilk Yahudi siz olmazsınız."

Oppenberg resmen küsmüş gibi, onu saran dünyanın değiştiğini bir türlü kabullenemeyen birisi gibi bakıyordu şimdi. Çoktan farkındaydı her şeyin aslında. Son yıllarda bu kadar çökmesinin nedeni sadece Vivian Franck'ın ölümü değildi.

Kapı çaldı. Yazı masasının üstünde kırmızı bir ışık yanmıştı.

Oppenberg şaşkınlıkla kafasını kaldırdı. "Kim olabilir?"

"Bir tanıdık," dedi Charly. "Ben çağırdım."

Kalktı ve kapıyı açtı. Tel çerçeve gözlüklü, güleç yüzlü bir adam girdi içeri şapkasıyla selamlayarak.

"Geç kaldım, kusura bakmayın."

"Sorun değil, geleceğini söylemeye fırsatım olmamıştı zaten." Oppenberg'e dönerek, "Tanıştırayım," dedi. "Berthold Weinert. Praglı gazeteci."

Oppenberg ayağa kalktı. "Biz tanışıyoruz," dedi. "Eskiden Berliner Tageblatt'ta çalışıyordunuz."

"Çok oldu." Weinert şapkasını portmantoya astı. "Üç yıldır Prager Tageblatt'tayım."

Oppenberg'in elini sıkıp masaya yanlarına oturdu. Yapımcı dolaptan üçüncü bir kadeh çıkarıp doldurdu.

"Yani o güzel, yeni Almanya'mız hakkında iğrenç propagandayı yayan dış yalancı basının bir parçasısınız."

"Öyle diyorsanız..."

"Buna rağmen izin veriyorlar Almanya'ya girmenize, öyle mi?"

"Çekoslovakya büyük bir ekiple Olimpiyat'a katılıyor, basın temsilcilerine izin verilmesi normal."

"Siz Çek değilsiniz ama?"

"Değilim. Ama Çekoslovakya Cumhuriyeti vatandaşıyım."

Oppenberg kadehini kaldırdı. "Çekoslovakya Cumhuriyeti'ne. Alman olarak orada vatandaşlığa geçmek maalesef hiç de kolay değil."

Weinert içkisinden bir yudum aldı ve onaylamak için başını salladı. "Duruma bağlı. Benim şansım, Komotau'da, Majesteleri I. Franz Joseph'in tebaası olarak Bohemya'da doğmuş olmam." Sağ elini göğsüne götürüp Haydn'ın ünlü melodisini mırıldandı: "Tanrı başımızdan eksik etmesin, Tanrı korusun Kayzer'imizi, ülkemizi".

"Südetya Almanlarından mısınız?"

"Evet. Alman Bohemya'sı. Hiç İmparatorluk Almanya'sı vatandaşı olmadım."

Oppenberg başını salladı. "Anlıyorum," dedi. "Şanslıymışsınız."

"Böylelikle konuya girmiş olduk, Herr Weinert'i bugünkü buluşmaya çağırmamın nedeni de bu," dedi Charly.

"Yani?"

Manfred Oppenberg oturduğu yerde doğruldu.

"Size önermek istediğim şu Herr Oppenberg... Planlarınızı Çekoslovakya vatandaşı olarak hayata geçirmeye ne dersiniz? Rahat rahat girip çıkabilirsiniz. Almanya'da hiçbir kurum size zorluk çıkarmaya cesaret edemez."

"İyi de, pasaportta ismimi görürlerse asıl o zaman sokmazlar içeri."

"Ya kuşku uyandırmayacak bir adınız olursa?" dedi Charly ve bir *Juno* yaktı.

40

Sabah sisinde Brandenburg doğasında gümüşi bir şimşek gibi beliren Hamburg ekspresi yukarıdan bakıldığında model tren gibi görünüyordu – H0 ölçekli olanı. Trenin uzunluğunun takriben 100

metre olacağını düşündü. Artık altimetreye bakmadan uçuş yüksekliğini bayağı iyi tahmin edebiliyordu. Öngörülen atlama yüksekliğine bir şey kalmamıştı. Üç motorun gürültüsüne, onu sakinleştiren, yükseldikçe de heyecanını artıran Tante Ju'nun[4] kulakları sağır eden homurtusuna bayılıyordu. Heyecan önemliydi – gerginlik, konsantrasyon, uyanık olmak, bunların hepsi; miskin tiplere birliklerinde yer yoktu.

Arkadaşlarının ciddi yüzlerine baktıkça, o birliğe dahil olmakla bir kez daha gurur duydu. General Göring Alayı iyinin iyisini, en son 2.000 kişiden de tekrar –Teğmen Philipp Ohnsorg'un da arasında olduğu– bir avuç "en iyi"yi seçmiş, bunlarla Alman Ordusu'nun bir elit birliği, General Göring I. Avcı Taburu oluşturulmuştu.

Hava indirme. Tamamıyla yeni bir askerî sınıf.

Paraşütçülerin özel kaskları, özel savaş botları, dizlik ve dirseklikleri vardı. Üniformalarının üzerine de atlama sırasında iplerin bir yere takılıp paraşütün açılmasının önlendiği durumlar için –donanımın diğer unsurları gibi– koruyucu hafif bir mont giyiyorlardı.

Paraşüt kulesinde defalarca paraşütü açma ve iniş tekniklerini çalışmışlar, RZ1'lerini katlama egzersizleri yapmışlardı – kubbe, halat, paraşüt bohçası, çanta. Rutin haline gelmişti artık bu. Herkes kendi paraşütünden sorumluydu, o yüzden de üzerlerinde isimleri yazıyordu. Ohnsorg'un RZ1'i vücudunun bir organı gibi bir şey olmuştu artık, o derece de güveniyordu ona.

Ohnsorg daha kısa bir süre önce hava kuvvetlerinin muhafız alayında görevliyken, aradan bir yıl geçmiş geçmemiş, kelimenin tam anlamıyla yükselmişti. JU 52'si sabah çok erken Döberitz Askerî Havaalanı'ndan havalanmış, Olimpiyat Köyü üzerinde rotayı kuzeye çevirmişti.

Döberitz'deki uçuş okulları. Kızıl Baron[5] bile zamanında pilotluğu burada öğrenmişti. Askerî eğitim alanı ta Kayzer ordusuna kadar dayanan zengin bir geleneğe sahip bir askerî noktaydı.

---

4 Alman uçak firması Junker'e ait üç motorlu Junkers Ju 52'lere takılan ad – e.n.

5 Birinci Dünya Savaşı'nda 80'den fazla düşman uçağı düşüren Alman pilot Manfred von Richthofen'in lakabı – e.n.

Ehrhardt Amfibi Deniz Piyade Tugayı askerleri on altı yıl önce harekâtı bu kışladan başlatıp Berlin'e yürümüş, Yahudileşmiş İmparatorluk Hükümeti'ni tasfiye etmişti. Aslında liderleri Kapp ve Lüttwitz o kadar beceriksiz çıkmasa, yeni Almanya daha o zaman kurulurdu ya. Alman askerlerinin daha o zaman çelik miğferlerine çizdikleri gamalı haç, işini bilen, yetenekli lider Hitler sayesinde nihayet şimdi Almanya'nın gururu, dünyanın korkusu haline gelmişti.

Geçen pazar kışlalarının askerî eğitim alanında, 5.000 metre arazi parkuru ve üç metrelik engellerden oluşan modern pentatlonda Olimpiyat binicilik müsabakası gerçekleştirilmişti. Bilet bulabilen binlerce sivil askerî alana doluşmuştu. Kışlayı ev belleyenler de müsabakayı seyredebilmiş, kenarından köşesinden meydanda düzeni de sağlamıştı. Ama tabii birinci planda yarışmacıları izlemişler, bu arada arkadaşları Yüzbaşı Handrick'e tezahürat yapmayı da ihmal etmemişlerdi. Handrick'in atını engelin üzerinden öyle bir atlatışı vardı ki, seyretmek başlı başına bir zevkti. Alman hava kuvvetlerinde pilottu, binicilikten de, eskrimden de, koşuculuktan da, atıcılıktan da anlıyordu bu anasının gözü tip. Ohnsorg böyle bir birliğe mensup olmaktan o kadar gurur duyuyordu ki.

Atlama yüksekliğine ulaşmış, havaalanının pek uzağında olmayan hedef bölgeye de iyice yaklaşmışlardı. Onları tekrar geri götürecek askerî nakliye araçları ormanın kenarında bekliyordu. Eğitmenleri Binbaşı Bräuer kapıyı açtı, açmasıyla da uçağın içini korkunç bir gürültü kapladı, rüzgârdan neredeyse montları yırtılacaktı. Üçüncü grup atlayışlarıydı, rutinden söz edilebilirdi ama yine de suratlardaki gerginlik gözden kaçmıyordu. Bu da normaldi, 500 metreden boşluğa atlamak insanın doğasına aykırıydı. Gerçi insan donanımına ve yeteneğine güveniyorsa yapılmayacak şey değildi. Alman askerinin cesareti ve iradesi her şeye kadirdi.

Teğmen Philipp Ohnsorg bu hissiyatla kapıya yanaştı. Önce Weber, sonra Lindner, ondan sonra Decker, ardından da kendisiydi sırada. Üç arkadaşı eşit zaman aralıklarıyla atladı, sadakatli paraşütleri otomatik açıldı. Ohnsorg, Decker'in şemsiyesi de açılana kadar bekledi ve kurallara uygun bir şekilde öne doğru davrandı. Mekanizmanın çantayı açıp, kubbeyi ve halatı serbest bırakan

bohçayı çözdüğünü hissetti. Her şey yolundaydı. Ancak ardından gelmesi gereken, paraşütün açılmasını sağlayan hareket olmadı. Her zamanki gibi Decker'in şemsiyesinin birkaç metre yukarısında aşağıya doğru süzülmek, arkadaşının ardından inişe, sonra da çarpışmaya hazır duruma geçmek yerine Teğmen Ohnsorg büyük bir hızla Decker'i de, Lindner'i de, Weber'i de geçerek düşüyordu. Askerî araçların beklediği yeşil alan, durumu kavramak için kafasını toplayacak duruma gelebilmesinden çok daha büyük bir hızla yaklaşıyordu. Düşünmek yerine bakışlarını yukarıya çevirdi. Hiçbir yere tutunmayan ipler her yöne doğru havada dans ediyor, sadece üç-dört ipe tutunmuş, o yüzden de açılmaması normal olan şemsiye arkasında paçavra gibi uçuşuyordu. Gittikçe küçücük bir bez parçası haline gelmişti. Buraya kadarmış, dedi Ohnsorg tekrar düşünebildiğinde. Ve hayatının bu son kısa düşüncesi onu haklı çıkaracaktı.

41

Gri üniformalı genç adamın gerginliği seziliyordu. Aslında onu kimsenin bir şeyle suçladığı yoktu. Ama askerler polis tarafından sorguya çekilmeye alışık değildi. Bir de Rath'ın arkasında Gestapo'nun otoritesi olduğu da bilindiğinden üstçavuşun huzursuzluğunun nedeni anlaşılabilir bir şeydi.

Rath ilk önce hiçbir şey söylemedi, bir sigara yaktı, o kadar. Karakola el koymuş, mesai arkadaşlarına da devriyeye çıkmalarını söylemişti. Burada her ne kadar kâğıt üzerinde hâlâ Başkomiser Franke'nin düdüğü ötüyor olsa da, pratikte Rath ne derse o oluyordu.

Üstçavuş sandalyesinde sürekli kıpırdanırken Rath dosyayı inceledi. Reinhold Gräf yine iyi iş çıkartmıştı, bu konuda her zaman güvenilirdi ona. SD, 1 Ağustos akşamı Olimpiyat Köyü'nün girişinde listeye adını yazan kim var kim yok herkesi araştırmıştı. Allah'tan sayıları fazla değildi. Dokuz kişiden sekizinin yerini bulmuşlardı. Çoğu *Adlon*'daydı, ikisi *Esplanade*'de, diğer üçü de şehrin çeşitli semtlerine dağılmış çeşitli otellerde kalıyordu. SD tek birinin yerini tespit edememişti.

O yüzden de Rath, kendisine de birkaç kez geçiş izni vermiş sorumlu nöbetçiyi karşısına oturtmuştu.

Gräf'le görüşmesinden hemen sonra Olimpiyat Köyü'ne dönerken *Esplanade*'ye uğramıştı, yolunun üstündeydi. Burada kalan Güney Afrikalı Gibson ve Meksikalı Garcia adlı ziyaretçiler, Teğmen Dräger'in standında son gördüğü adamın bıyıksız, esmer bir adam olduğunu söyleyen Üsteğmen Wilms'in eşkâl tarifine uymuyordu. Garcia'nın eski moda keçisakalı vardı. İngilizce konuşan Gibson ise yaşını başını almış birisi, dolayısıyla beyaz saçlıydı. Buna rağmen bu iki bey Rath'ın otele şöyle bir göz atması için iyi bir bahane oluşturmuştu. Gibson'u da, Garcia'yı da otelde bulamamasının hiç önemi yoktu, aksine işine gelmişti.

Charly, Sebastian Tornow'u demek burada, resepsiyonda görmüştü. Rath oradan Tornow'un görüş açısını kestirmeye çalıştı. Asansörler o kadar da uzakta değildi, Charly'yi tanımış olma ihtimali mevcuttu. Karşılaşmalarının Charly'yi tedirgin etmesi o açıdan normaldi.

Otelden çıkmadan önce lobide biraz göz gezdirdi. Kayzer döneminde hissediyordu kendisini insan burada. Eski moda kıyafetli, hatta yer yer kolalı dik yakalı adamlar eski moda koltuklara oturmuş puro içiyordu, kadın hemen hemen yok gibiydi. Tam da o yüzden zayıf, koyu saçlı, yaşını tahmin etmenin zor olduğu, baştan aşağı siyahlar içinde bir kadın çarptı gözüne; muhtemelen sekreteri olan cıva gibi bir delikanlıya bir şey dikte ediyordu. Dünyanın en normal şeyiymiş gibi hem de.

Olympia Morgan olabilir miydi bu?

Mrs. Morgan memleketine döner dönmez Walter Morgan dosyası kapatılabilirdi aslında, ancak Teğmen Dräger'in ölümü SD'nin Olimpiyat Köyü'ndeki komünist komplo korkusunu tekrar körüklemişti.

Rath buna pek ihtimal vermese de, Dräger'in ölümüne eşlik eden olguların pek olağan olmadığı da bir gerçekti. Olimpiyat Köyü'ne cumartesi akşamı gelen ziyaretçilerin arasında SD'nin tespit edemediği, ne fotoğrafı, ne de varlığına dair herhangi bir kanıt bulunan bir şahıs olması garip, hatta kuşkuluydu. Şahıs ziyaretçi listesine kendisini *H. Kaufmann* olarak kaydetmiş, adres olarak da *Excelsior Oteli*'ni yazmıştı. SD araştırmış, *Excelsior*'da bu isimde

kimsenin kalmadığı ortaya çıkmıştı – ne bir Heinrich, ne bir Hans, ne bir Hugo görülüyordu kayıtlarda, Kaufmann diye bir müşteri zaten yoktu.

Anlaşılan birisi Olimpiyat Köyü'ndeki nöbetçilere iyi bir oyun oynamıştı.

Üstçavuş elindeki beresini yoğurup duruyordu.

Rath önündeki SD dosyasını kapattı.

"Eh, başlayalım o zaman," dedi ve nöbetçinin yüzüne baktı. Genç adam yerinde doğruldu.

"Cumartesi akşamına ait ziyaretçi listesinde," diye devam etti Rath, "*H. Kaufmann* diye bir kayıt görüyorum."

"Evet?"

"Adamı hatırlıyor musunuz?"

"İsim şu anda bana bir şey ifade etmiyor. Olimpiyat Köyü'ne gelen gidenin haddi hesabı yok ki."

"Ama 1 Ağustos akşamı öyle büyük bir izdiham da yoktu..."

"Yoktu, evet. Açılış töreni devam ediyordu çünkü. Hem de Olimpiyat şenliği. Çok insan izlemeye gitti." Rath'ın yüzüne baktı. "Köyde kalanların çoğu saat ona, on bire doğru döndüler. Salon ise bütün gün epey tenhaydı."

"Kaufmann'ı ona rağmen mi hatırlamıyorsunuz?"

"Görmem lazım. Fotoğrafı yok mu?"

"Yok." Rath genç adamın önüne eşkâl çizimini koydu. "Bu var sadece."

Üstçavuş karakalem çizime uzun uzun baktı.

"Çok sıradan bir yüz," dedi sonunda.

Haklıydı da. Çizimin orta yaşlı, esmer, sakalsız, bıyıksız, dümdüz arkaya taranmış saçlı bütün erkeklerle benzerliği vardı. Karakteristik yüz hatları aramak boşunaydı.

"Kaufmann olabilir," dedi asker sonunda. "Uzun boylu, sportmen bir tipti."

"Adamı sonra bir daha gördünüz mü?"

"Anlayamadım?"

"Bir kez daha geçmiş olması lazım yanınızdan. Köyden çıkarken."

"Dışarıya çıkanları kontrol etmiyoruz. Şuradan da çıkabiliyorlar çünkü." Ziyaretçi restoranını işaret etti.

Bu da doğruydu, resepsiyon binasının bu cephesindeki karakol girişi dahil bütün dış kapıların içeride kapı kolu, dışarıda ise kapı topuzu vardı, yani içeriden rahatça açılırken dışarıdan gelen için anahtar lazımdı.

Rath başını salladı. "Teşekkürler," dedi.

"Bu kadar mıydı?"

"Bir sorum daha olacaktı. Adam size galiba ya sahte bir isim ya da sahte bir adres söylemiş. Belki ikisi de. Excelsior'da Kaufmann isminde birisi kalmıyor."

"Öyle mi?"

"Siz ziyaretçilerden kimlik filan istemiyor musunuz?"

"İstemez olur muyuz?" Üstçavuş bozulmuştu. "Olimpiyat kimliklerini görmek istiyoruz, yabancılara da pasaport soruyoruz."

"Peki Kaufmann hangisini gösterdi?"

"Alman değildi her halükârda, isim ne kadar ona işaret etse de. O akşam sırf yabancı gelmişti çünkü, eminim."

"Hintli de var mıydı?"

"Hayır." Asker kısaca bir düşünüp saymaya başladı: "Meksikalı vardı, İtalyan, Bulgar, Güney Afrikalı, İsviçreli..."

Rath hepsini not etti. Ardından üstçavuşu gönderdi. Genç adamın rahatladığı her halinden belliydi, çıkarken yüksek sesle bir "Heil Hitler" çaktı.

Rath, Gräf'ten aldığı dosyayı tekrardan açtı. Meksikalı, Bulgar, Güney Afrikalı, İtalyan, Portekizli, İsveçli, Macar, Afgan, hepsi vardı da... SD'nin kontrol ettiği adamların arasında tek bir İsviçreli görünmüyordu.

42

Hadi hadi. Görünen oydu ki, buna alışacaktı, alışması gerekiyordu. Sadece Georgi değil, kattaki bütün şefleri talimatlarını bu iki sözcükle tamamlıyordu. Charly gerçi pek aldırmıyordu. Makineleşmişti artık. Odaları, düzenli kontrole çıkan Georgi'nin cart curt etmesine mahal vermeyecek, hem de kendini çok yormayacak şekilde temizlemeyi öğrenmişti.

Üstelik işini ne kadar çabuk yaparsa o kadar erken mola yapabiliyordu. Bir süit, bir de çift kişilik oda kalmıştı listede, ondan sonra dinlenme odasına geçebilirdi. Tabii her seferinde yeni bir iş veren Georgi'yle kazayla burun buruna gelmezse.

Charly kapıyı tıklattı, 3011 numaralı süitten ses çıkmadı. Kapıyı açarken derin bir iç çekti – lüks süitlerin işi normal çift kişilik odalardan daha uzun sürüyordu. Temizlik malzemelerinin ve temiz havlu ve çarşafların bulunduğu arabayı içeri sürdü ve sürmesiyle de şaşırıp kaldı. Gardırobun köşesine yerleştirilmiş valizler tanıdık gelmişti.

Charly odanın kapısını kapattıktan sonra valizlerin üstündeki ismi okudu.

Hiç şüphe yoktu, Walter Morgan'ın eşinin odasıydı bu. Sebastian Tornow'un otele getirdiği kadın. Sebastian Tornow: eski polis memuru, firari katil, SS. Gözleminden söz ettiğinde Gereon tuhaf bir tepki göstermişti. Tabii afallamıştı bir şekilde ama aşırı şaşırdığı da söylenemezdi. En azından Charly'de bu izlenimi yaratmıştı. Ve Gereon'un bildiklerinin hepsini söylemediğinden de emindi, iyi tanıyordu onu.

İşe toz almakla başladı, ilk yaptığı iş oydu hep. Derken elinde toz bezi, Mrs. Morgan'ın süitinde Walter Morgan cinayetine ipucu olabilecek bir şey arıyorken yakaladı kendini. Ama ilk etapta gözüne çarpan bir şey olmamıştı. Bavulların büyüklüğünün haricinde tabii; iki tanesine Charly'nin neredeyse bütün varı yoğu girerdi, onun dışında bir gardrop valiz, bir sürü de seyahat çantası ve şapka kutusu vardı. Kadın sanki eşinin cenazesini memleketine götürmek gibi üzücü bir nedenle birkaç günlüğüne otelde kalmaya gelmemişti de buraya taşınmıştı. Dolapta –hem de hepsi siyah olmayan– yirmi kadar elbise asılıydı, soyunma giyinme odasındaki rafta da bir o kadar ayakkabı duruyordu.

Salondaki mahagoni yazı masasının üstünde bir sürü mektup vardı. Charly dikkatli bakınca bunların *Morgan Canning Company, Chicago, Illinois* adresine gönderilmiş iş mektupları olduğunu tespit etti. Masanın yanındaki sehpada ise firmanın antetli kâğıdı takılmış bir daktilo duruyordu. Mrs. Morgan anlaşılan merhum eşinin işleriyle bizzat kendisi ilgileniyordu, hatta seyahatteyken bi-

le. Sıra dışı bir kadın olmalıydı. Bir an, acaba Berlin'de bir sevgilisi var da, kocasını o mu ortadan kaldırdı diye bir düşünce geçti Charly'nin aklından.

Saçmalama, çok polisiye okuyorsun, dedi kendi kendine. Sadece birkaç gün değil de, daha uzun kalacak gibi bir izlenim yaratıyor diye kadının hakkında böyle şeyler düşünmenin âlemi yoktu. Belki olayın arkasında –Gereon'un da tahmin ettiği gibi– antisemitizm yatıyordu, Walter Morgan Yahudi'ydi çünkü. Belki de bir kaza söz konusuydu. Her neyse, Walter Morgan'ın zehirlenmesinin doğrudan *Esplanade* Oteli'yle bir alakası vardı.

O kavanoz olayına da pek kafası yatmıyordu. Üstünde otelin adının yazılı olduğu bir kavanozu katil neden bıraksındı öyle arkasında? Tabii eğer –ki bu da Charly'nin kendi görüşüydü– Walter Morgan, yani cinayet kurbanı *Esplanade* kavanozunu köye kendi elleriyle getirmediyse.

Saatine baktı ve dehşete kapıldı, çok zaman kaybetmişti. Toz bezini kenara bıraktı ve banyoya girişti. Tam yatakları bitirmişti ki kapı tıklatıldı, ardından hemen de açıldı. Üstünde altın sırmalı ceket, pomatlı saçları arkaya taranmış, boynunda beyaz bir papyon, elinde bir tepsiyle bir delikanlı girdi içeri. Charly'yi görünce afallamıştı.

"Sen hâlâ ne yapıyorsun burada? Hadi hadi! Hanımefendi birkaç dakika sonra burada olacak."

Hadi hadi. Bunu gerçekten hepsinden duyuyordu.

"Misses Morgan mı?" diye sordu Charly.

Genç adam kaşlarını kaldırdı. "Müşterinin adını nereden biliyorsun sen? Bir yerleri mi karıştırdın?"

"Yoo, okuma yazma biliyorum, o kadar."

Köşede duran gardrop valizi işaret etti, üstünde koskoca harflerle O. MORGAN yazıyordu.

Garson valize kısa bir bakış attıktan sonra elindeki tepsiyi balkonun önündeki masaya bıraktı.

"Sen kimsin bu arada?" dedi.

"Lotte. Dün başladım işe. Siz?"

Kendisinden taş çatlasa iki ya da üç yaş büyük kat garsonuna siz diye hitap etmek daha doğru olacaktı. Otel hiyerarşisinde çocuk onun fersah fersah üstündeydi.

"Knoop, Felix. Emrinize amadeyim." Sırıttı. "Derhal kaybolmalıyız buradan. Morgan'ın da kocasından aşağı kalır yeri yok. Yemeğini yalnız yemek istiyor. Daha dün bu yüzden haşladı beni. Yankiler ve antikalıkları."

Charly temizlik malzemelerinin bulunduğu arabayı kırmızı yolluklarla kaplı koridora çıkardı. Daha yanındaki odanın kapısına ulaşmamıştı ki, genç garson yanında bitti.

"Benden kaçmana gerek yok," dedi.

"İşim var."

"Doğrudur, adamı nasıl koşturuyorlar burada, değil mi? Sen kendin mola yapmasan, kimsenin otur bir dinlen dediği yok." Sırmalı ceketinin cebinden bir paket sigara çıkardı. "İçiyor musun?"

Charly başını evet anlamında salladı.

Az sonra labirent gibi otelin Charly'nin tek başına hayatta keşfedemeyeceği bir köşesinde duruyorlardı. Kat garsonu beyaz glaze eldivenlerini çıkardı, Charly'ye bir sigara tuttu ve ateş verdi.

"Berlinli misiniz?" diye sordu Charly.

Garson başıyla evet dedi. "Lichtenberg," dedi. "Sen?"

"Moabit."

"Ee, o zaman," deyip elini uzattı. "Sana yalnız Felix'im. Biz Berlinliler birbirimizi tutmalıyız. Burada o kadar azız ki."

"Lotte," dedi Charly.

"Söyledin ya." Felix gülümsedi. "Kötü bir zamanda başladın işe. Sana bir şey söyleyeyim mi? Şu Olimpiyat çılgınlığı bir geçsin, dünyalar benim olacak. O kadar çok iş var ki. Bahşiş? Hak getire. Katta birkaç tane Japon var, hiçbir şey verdikleri yok. Üstüne üstlük banyoyu da hep su basmış gibi bırakıyorlar."

"Ama Morgan Amerikalı."

"Olabilir ama bu bir şey ifade etmiyor. Daha bir gecede herkesin iflahını kesti. Aynı kocası." Garson sigarasından bir nefes çekti. "Senin bir ölünün odasını temizlediğinden haberin var mı?"

"Ne?"

"Morgan ölen birinin eşi. Kocasının naaşını almaya geldi." Felix bir sır verecekmiş gibi sesini alçaltı. "Süitin rezerve edildiği kocası öldü, bir haftayı geçiyor. 3011'i buna rağmen başkasına verme-

diler. Üç haftalık parası ödenmişti zaten. Şimdi karısı girdi işte. Ve de bütün katın anasını ağlatıyor, tıpkı kocası gibi."

"O ne yapıyordu?"

"Mr. Morgan mı? Megalomanın biriydi. Bir gece geçirdi burada, öldü sonra. Allah'tan otelde değil. Dışarıda bir yerde diyorlar, kimse bilmiyor neresi olduğunu. Hiç kimse üzülmedi burada. Antikalıklarıyla o kısacık zamanda mahvetti hepimizi. Şu Olimpiyat çılgınlığında bir süit hiç olmazsa bir süre boş kalacak diye sevinmiştik ama... Bu kadarmış." Sırıttı. "Olimpiyat çılgınlığı derken... sevgili Misses Morgan'ın ön adını biliyor musun sen?"

"O ile başlıyor, değil mi? Olga mı?"

"Yok. Olympia."

"Ciddi olamazsın."

"Ciddiyim. Anne babası Yunanlı mıymış ne."

"İlginç."

"Sonra da tutup bir Yahudi'yle evleniyor. Ne tuhaf, değil mi?"

"Yunanlı Yahudiler de var."

"Sen de haklısın." Felix omuz silkti. "Sosuna karısının adını verdiğini biliyor musun?"

"Nasıl?"

"Mister Morgan'ın Amerika'da bir sürü konserve fabrikası varmış. Son ürünü, güya kendi bulduğu bu baharat sosuymuş. Çok tatlı, çok acı, diyor mutfaktakiler. İşte ona Olympia adını vermiş."

"Sosa..."

"Evet. İlk önce Olimpiyat yüzündendir diye düşündüm. Hani yeni Opel'in adı da Olympia oldu ya. Ama meğersem karısının adıymış." Güldü. "O boktan sosunu da onun kadar seviyordu herhalde, çünkü önüne ne konduysa her şeye dökmüş. Bizim şef kafayı yemiş, diye anlatıyorlar mutfakta."

"Ama Morgan yalnız bir gece kaldı, diyorsun?"

"O bile yetmiş, düşün. Karşılama yemeğinde ne getirdilerse hepsini mahvetmiş o sosla. Ayrıca..." Tekrar sesini alçalttı, bir müşteri, üstelik ölen bir müşterinin arkasından konuşmanın yakışık almayacağı aklına gelmiş gibi. "*Olympia Special Sauce*'u kahvaltı tabağına bile dökmüş."

Charly aynı fikirde olduğunu göstermek istermiş gibi tiksinmiş bir yüz ifadesi takındı. Garson anlatmaya devam etti.

"Bereket öğle yemeğini bizde yemedi, dışarıya çıktı. Ama sosunu yanında götürmek istemiş, mutfakta bir şişeye doldurtmuş. İçine tükürdük derlerse hiç şaşırmam vesselam."

Charly gülümsemeye çalıştı, çocuk sonuçta espri yapmak istemişti. Ama gerçekte düşünceler kafasında birbirini kovalıyordu.

"Bir de ne olmuş, biliyor musun?" dedi Felix. Morgan Olympia Sosu'nu mutfağa bıraktığı için otelden para talep etmiş, düşünebiliyor musun? Kullanan bir tek kendisi olduğu halde. Uyanık işadamı işte. Tipik Yahudi."

Charly başıyla onayladı. Yoksa başını iki yana mı sallaması gerekirdi? Artık dinleyecek hali kalmamıştı. Sigarasını aceleyle söndürdü.

"Teşekkür ederim," dedi. "Bir dahaki sefere bendensin."

"Mesela hemen bugün. Bu akşam izinliyim. Dansa gidebiliriz."

"Hızlı gidiyorsun biraz," dedi Charly. "Ben evliyim."

"Bu olmadı ama!"

Felix Knoop gerçekten düş kırıklığına uğramış gibiydi, ama bunu sevecen bir tebessümle gizledi.

Charly işten çıkınca hemen metroya yönelmeyip Bellevuestrasse'de bir ağacın altında durup beklemeye koyuldu. *Esplanade*'nin servis girişi tam karşısında kalıyordu. Otelin sokağa bakan cephesi iki apartman numarasına tekabül ediyordu ama bundan gerçek büyüklüğünü çıkarmak imkânsızdı. Binanın asıl genişliği derinlere uzanıyor, bir palmiye salonunu, bir kış bahçesini, bir dizi avluyu ve restoran terasını, arka avluda da içerisinde dinlenme odaları, Berlin'de evi olmayan çalışanlara ait dairelerin bulunduğu bir personel binasını kapsıyordu.

Marie Niemann bu evi olmayanlardan değildi.

Yamak kız bir sürü otel çalışanıyla birlikte servis kapısından çıktı, ama diğerleri küçük gruplar halinde akşam karanlığında kaybolurken yalnız başına adımlarını sürdürdü. Münzevi birine benziyordu. Charly, kızın hangi yöne doğru gittiğini tespit edene kadar bekledi. Potsdamer Platz'a gider diye düşünmüştü, çünkü metro

da, otobüsler de, troleybüs de oradan geçiyordu. Kemperplatz'da ise tek bir otobüs durağı vardı. Charly ağacın altından çıktı, karşıya geçti ve Marie'ye yetişti.

"Merhaba, sen de mi paydos ettin?"

Yamak kız ona yandan süzerek kuşkuyla baktı. Birisinin ona eşlik etmesine alışkın değildi anlaşılan.

"Sana bir borcum var," dedi Charly. "Bir kahve içelim mi?"

Marie duraksadı. "Çayı tercih ederim," dedi sonunda.

Az sonra tıka basa dolu Cafe Josty'de oturuyorlardı. Potsdamer Platz hemen karşılarındaydı. Teras Olimpiyat turistiyle doluydu. İçeride cam kenarında bir yer bulmuşlardı. Garson içecekleri getirdi, Charly kıza bir *Juno* ikram etti.

"Teşekkür ederim," dedi Marie ve sigaraya uzandı.

"Rica ederim." Charly bir kibrit yaktı. "Dün o sandviçle hayatımı kurtardın."

"Ne olacak canım. Oda hizmetçiliği nasıl gidiyor?"

"Umarım diğerleri çok kıskanmamıştır. Mutfaktan daha iyi diyemeyeceğim. Georgi bayağı insafsız." Charly ellerini çırptı. "Hadi hadi!"

Marie güldü. "Doğru. Geinitz onun gibi değil, daha yumuşak."

"Ama orada da iyi insanlar var. Felix mesela, kat garsonu. Tanır mısın?"

Marie omuz silkti.

"Neyse, bana çok acayip bir hikâye anlattı..." diye devam etti Charly. "Kendisine servis edilmesini istediği için mutfağa kendi sosunu satan bir Amerikalı'dan söz etti."

"Öyle mi?"

Kız ne diyeceğini bilemiyor gibiydi.

"Evet. Adam aşçıları deli etmiş, sosunu bütün yemeklere dökü-yormuş. Hatta alıp yanında bile götürmüş. Felix bir kavanoza doldurttuğunu söyledi, içine tükürен olduysa şaşırmam diyor."

Marie gülümsedi ama gülümsemeyi suratına zoraki kondurduğu belliydi. Hikâye onu huzursuz etmişti.

"Ama olmamıştır öyle, değil mi? Yapmazsınız yani..."

"Sorduğun şeye bak..."

"Sizde kim sorumludur böyle bir şeyden, biliyor musun? Müş-

teriler alıp yanlarında götürsün diye bir şeyleri kavanozlara dolduran biri vardır muhakkak."

"Özel birisi yok o iş için. O an kimin vakti varsa o yapar. Fasa fiso bir şey. Niye bu kadar ilgilendin?"

"Ne bileyim. Komik buldum. İnsan birinin içine tükürüp kapağı kapattığını düşünebiliyor."

"Hiç de komik değil. Böyle bir şey duyulursa kovulursun. Haklı da olurlar."

Marie ayağa kalktı.

"Ne oldu?" dedi Charly. "Hakikaten oldu mu öyle bir şey? Sen gördün mü?"

"Hayır, olmadı. Çünkü ben..." Eliyle boş ver gibi bir işaret yaptı. "Ne olduysa oldu. Seni ilgilendirmez. Daha iki gün oldu başlayalı, gelmiş böyle şeyler soruyorsun. Sen en iyisi dikat et de kendin her şeyin doğrusunu yap!"

Bunları söyleyip kalktı, masaların arasından zar zor geçerek kafeyi terk etti. Charly arkasından baktı; kız sağa, metro girişinin bulunduğu *Haus Vaterland*'a doğru yöneldi. Pankow istikametine binecekti, kalıbını basardı. Marie Niemann gibi biri Charlottenburg'da oturuyor olamazdı.

43

Cesedi bir haftadan fazla dondurucuda muhafaza etmek zorunda kalmışlardı, Walter Morgan'ın yüzünde buna rağmen hâlâ bir "tazelik" görülüyordu. Grieneisen cenaze firması elinden geleni yapmıştı. Cenazeci cesedin yüzünü açtığında yaslı eşi yine de tiksintiyle yüzünü buruşturdu. Herkes bakamazdı ölüye. Sebastian Tornow'un içinden "oh olsun" demek geçti. Bir gün önce Hamburg ekspresiyle Lehrter İstasyonu'na gelen Mrs. Morgan, trenden indiği dakikadan itibaren sinirini bozmuştu. Zorluk çıkartmaktan başka bir şey bildiği yoktu.

Kadının denizaşırı yolculukta sadece hizmetçisini değil, özel sekreterini bile getirmiş olması tuhafına gitmişti Tornow'un. Genç, ince uzun, Henry diye bir Amerikalıydı sekreter – bir kadının emir

kulu olmak haysiyetine dokunmuyordu adamın.

Morgan Canning Company'nin şurada buzun üstünde cansız yatan şefi bile başkentte geçireceği üç hafta için bir hizmetli ya da şirket çalışanını yanında getirmeye gerek görmemişti. Buna karşın eşi merhum kocasının işlerini hiç aksatmadan yürütmeye kararlıydı, görünen oydu. Daha lobide, hizmetçisinin odada bavulları açmasını beklerken başlamıştı Henry'e mektup dikte etmeye. Sekreter de bunu gayet normal karşılamıştı. Tornow'un az buçuk İngilizcesi bunların iş mektubu olduğunu anlamaya yetmişti.

Bereket Olympia Morgan kendisiyle ya da Alman muhatablarıyla çat pat da olsa biraz Almanca konuşabiliyordu. Ancak cesedi gördüğünde İngilizceye geçivermişti.

"*Oh my god! My poor Walter,*" dedi. "*God bless his soul.*"[6]

Elleriyle yüzünü kapatıp kafasını çevirdi. Eşinin ölümü daha yeni yeni bilincine çıkıyor gibiydi.

Tornow, siyahlar içindeki adama çaktırmadan bir işaret yaptı, beriki Walter Morgan'ın soluk yüzünü tekrar örttü.

"*My deepest condolences, Misses Morgan.*"[7] Tornow buraya gelmeden başsağlığı cümlesine sözlükte bakmıştı. "İşlemleri başlattık. Öbür gün eşinizin naaşıyla Bremen vapuruna binebilirsiniz."

"Öbür gün mü? *No, no! Impossible!*"[8] Eliyle protesto eder gibi bir işaret yaptı. Gözlerindeki yaşa rağmen gayet kararlı görünüyordu. "*Impossible!* Berlin'de kalacağım! *I want to attend the swimming competitions as my husband would have.*"[9]

"Olmaz ama Misses Morgan, kocanızın cesedinin nakliyesini geciktiremeyiz."

"*There has to be no transport. I want him cremated.*[10] Külünü memlekete götüreceğim. Olimpiyattan sonra. Yaşasaydı hangi gün dönecekti, o gün."

Tornow hafifçe eğildi. "Tabii. Nasıl isterseniz." Kolunu uzattı. "Size otele kadar eşlik edebilir miyim?"

---

6 Oh Tanrım! Zavallı Walter, tanrı ruhunu kurtarsın.

7 En derin taziye dileklerimi sunarım Morgan Hanımefendi.

8 Hayır, hayır! İmkânsız!

9 İmkânsız! Berlin'de kalacağım! Kocamın yapacağı gibi, yüzme yarışlarını izlemek istiyorum.

10 Nakliye yok. Yakılmasını istiyorum.

"*Not necessary*,[11] ben biraz kocamın yanında kalacağım. Bizi yalnız bırakır mısınız lütfen?"

"Elbette."

Tornow ayrılırken bir kez daha eğildi. Yabancı konuklarla olduğunda Alman selamından vazgeçiyordu, pek hazzetmediklerini biliyordu çünkü. Uzun süre yurtdışında yaşayınca insan ister istemez öğreniyordu bunu.

Cenaze firmasından çıkıp kendini tekrar sokağa attığında, "Lanet olsun," diye sövdü dişlerinin arasından. Klingenstein arabadan atladı ve arka kapıyı açtı.

"Wilhelmstrasse'ye dönüyoruz," dedi Tornow sinir içinde ve koltuğa bıraktı kendini. "Allah cezasını versin şu Amerikalı karının."

Elinden gelse yaslı kadını bir kaşık suda boğacaktı. Yüzme müsabakaları ta cumartesi başlayacak, ertesi hafta devam edecekti. Kocasının tabutunun nakliyesi için gerekli formaliteler tamamlanınca kadının hemen yola çıkacağını sanmıştı. Ondan da, şu lanet olası cesetten de bir an önce kurtulabilmeyi nasıl isterdi... Walter Morgan'ın ahreti boylamasının nedeni acaba doğal bir ölüm mü, değil mi gibi olası sorulardan da kurtulmuş olacaktı bu şekilde. Tutmuş kalacağım diyordu şimdi kadın. Hem de müsabakalar bitene kadar. Kuşku ve sorular için bol bol vakit anlamına geliyordu bu. Bir tek umut ışığı vardı, o da kadının kocasının yakılmasını istemesiydi. Gerçi cesedin yakılması Yunan Ortodoks inancına göre kesinlikle yasaktı ama Misses Morgan'da dinî kuralları takacak göz var mıydı? Ayrıca adam zaten Yahudi'ydi.

Arabanın penceresinden bayraklara bürünmüş Berlin kayıp geçerken bir sigara yaktı. Şu aptal Olimpiyat bir bitse de kurtulsaydı. "Ee, Klingenstein," dedi, "ofise gittiğinizde Grieneisen'ı arayın hemen. Krematoryum için bir randevu almamız lazım. Ne kadar acil olursa o kadar iyi."

---

11 Gerekmez.

44

Güvenlik Hizmeti'ne oranın çalışanıymışçasına istediği gibi girip çıkıyordu artık. Kapıdaki bekçiler görevli kimliğini adamakıllı incelemek yerine şöyle bir göz atıyor, geç işareti yapıyordu. Artık kimse onu almaya gelmiyor, Gräf'in ofisine kadar eşlik etmiyordu. Koskoca binada yolunu tek başına buluyordu.

Sebastian Tornow'un ofisi Gräf'le aynı kattaydı, ancak tabur komutanı Rath'a nutuk çektiği günden beri görüşmemişti onunla. Muhtemelen başkomiserin Gräf'in kontrolü altında olduğunu bilmek yetiyordu ona. Veyahut da merhum Morgan'ın eşiyle meşguldü hep. Rath, Tornow'un o gün *Esplanade*'de asansörlerin orada Charly'yi görüp görmediğini hâlâ merak ediyordu. Ama öyle olsa Rath'ı çoktan makamına çağırtmıştı. Her neyse, Tornow'un şu anki suskunluğu çekilecek gibi değildi, tehditlerinden daha da kötüydü bu durum.

Bu arada Gräf'in bürosuna varmıştı. Kapıyı tıklattı.

"Girin." Yaverin ince sesi duyuldu.

Sielaff bakışlarında bir küçümseme ifadesi, masasından hafifçe kafasını kaldırdı.

"Heil Hitler başkomiserim. Müfreze Komutanı Gräf sizi bekliyor. Girebilirsiniz yanına."

Gräf bu sefer telefonda değildi, Rath içeri girince başını kaldırdı ve ona yer gösterdi. Vaka konusunda hiç yol almadıkları halde heyecanlı bir hali vardı, pek keyifliydi. Rath'a, eski şefini böyle her sabah ayağına getirtmekten gizli bir zevk alıyor gibi geliyordu.

Gräf, Rath'ın anlattıklarını sessiz sakin dinledi, ara ara notlar aldı.

Rath raporunun sonunda, "Şurası açık," dedi. "Katil olsun olmasın, şu Herr Kaufmann, yani Teğmen Dräger'in en son birlikte görüldüğü kişi Olimpiyat Köyü'nde kalan birisi değil. Köyü, tabiri caizse arka kapıdan terk etmesi Dräger'in ölümünden sorumlu ya da en azından ölümüne tanık olduğu konusunda kuşku uyandırıyor."

"İsviçreli demiştin, değil mi?"

"Büyük ihtimal. Gerçi pasaportun sahte olma olasılığı da var. Yani başka bir ülkenin vatandaşı da olabilir."

"Çizim çok fazla bir ipucu vermese de, adam ariye benziyor. Ve

İngilizce konuştuğunu biliyoruz, en azından Teğmen Dräger'le bu dilde anlaşmış."

Rath boğazını temizledi. Bir şey daha söylemesi lazımdı.

"Eğer Dräger bir cinayete kurban gittiyse ve katil de dışarıdan geldiyse, Walter Morgan'ın zehirlenmesinin de Olimpiyat Köyü'nün dışında planlanmış olması lazım."

Gräf düşünceli başını salladı. "Son verilere göre muhtemelen de böyle. Ama yine de komplocuların köyde bir ya da birkaç adamı olması lazım, yoksa bunların yapılması imkânsız. İşte bu kişileri bulmamız gerekiyor bizim."

"Nasıl olacak bu? Köydeki her konuğa, her bir çalışana siz acaba komünist misiniz diye sormayacağım herhalde."

"Çalışanlar kimsenin ruhu duymadan tekrar tek tek araştırılıyor. Sonuçlar elimizde olsun, hemen harekete geçeceğiz."

"Harekete geçmek mi? Herbert Ehlers örneğinde olduğu gibi herhalde. Ortada komünist komplo yok düşüncesini benimsemek daha mantıklı olmaz mı?"

"Var maalesef, son olaylardan bağımsız olarak da var. Dünyadaki bütün komünistler Olimpiyat Oyunları'nı boykot ediyor. Barselona'da bir karşı Olimpiyat bile düzenlenmek istendi. Heinrich Mann ve onun gibi yurtdışındaki salon Bolşevikleri de bu kampanyalarda elinden geleni ardına koymuyor."

"Ama Olimpiyat Köyü'ndeki iki ölüm olayının altından da bu komünist komplo –varsa eğer– çıkacak diye bir şey yok. Neden başka gerekçelere ya da olasılıklara bakmıyoruz, onu anlamıyorum. Kriminologluk bunu gerektirir aslında."

"Sen polisin çalışmasında da çok önemli bir yeri olan siyasetin öncülüğünü hâlâ kavrayamadın Gereon. Tabii ki başka gerekçeler ve arka planları da göz ardı etmeyelim ama bunlara eğilmeden önce siyasi gerekçeyi dışlamamız gerekiyor. Bir de Olimpiyat Köyü'nde kimin hangi cinayeti hangi gerekçeyle işlediğinden bağımsız şu gerçek var: Ortaya çıktıkları gün, cinayetler *siyasi* olacaktır, arkasında kim olursa olsun."

"Tabii ki."

"O zaman bu ölüm olaylarının aydınlatılmasının aciliyeti sence de malum."

"Elbette." Rath bir sigara yaktı. "Morgan'ın eşi Berlin'de, öyle mi?" diye sordu.

Gräf yüzünü buruşturdu. Teğmen odasında sigara içilmesine karşı çıkmaya bir türlü cesaret edemiyordu. Erkekliğine yediremiyordu bunu.

"Sen nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Olimpiyat Köyü'nde konuşuluyor."

"Orada da neler konuşulmuyor ki."

"Bildiğin köy işte." Rath sigarasından derin bir nefes çekti. "Doğru yani..."

Gräf başıyla onayladı. "Dün geldi. Güvenlik Hizmeti ilgileniyor kendisiyle, hatta bizzat Tabur Komutanı Tornow."

"Ee? Kalp krizi hikâyesine inanmış mı?"

"En azından kuşkulandığını belirten bir şey söylememiş şimdiye kadar, duyduğum kadarıyla."

"O zaman her şey yolunda demek. Walter Morgan'ın ani ölümünde kimse bir şiddet suçu aramadı, bundan sonra da aramaz artık. Teğmen Dräger'in morfinman olduğunu köyde herkes biliyor. Peki sen Dräger'in Göring'in alayından olduğunu biliyor muydun? Göring'in makam villasını bile beklemiş bir süre."

"Ne demek istiyorsun bununla?"

"Ben mi? Tabii ki bir şey demek istemiyorum. Niyetim sadece İmparatorluk Bakanı Göring'in morfinman olduğunu, bunun ona ait muhafız birliği üyeleri için de geçerli olabileceği kaygısını dile getiren ordudaki seslere dikkat çekmek."

"Madem öyle, bu askerler dikkat etsinler de düşüncelerini yüksek sesle dile getirmesinler."

"Bunun farkındalar sanıyorum." Rath sigarasının külünü silkti. "Benimle konuşurken de zaten imalarla yetindiler."

Gräf hoşnutsuz başını salladı.

"Göring," diye başladı. "Polisimizin artık Heinrich Himmler'in komutası altında olmasına seviniyorum." Tonunda saygıdan eser yoktu.

Rath bir şey söylemedi. Doluyu yağmura tercih eden birine ne denirdi ki?

Teğmen sandalyesinde sırtını dikleştirdi. "Bir sonraki adımımız

ne olacak bu durumda?" dedi.

Tipik Reinhold Gräf'ti işte gene. *Biz* derken aslında Rath'tan duymak istediği ne yapılacağı idi. Başarılı olunursa parsayı o toplayacak, olunmazsa suçu üzerinden atacaktı.

"Meçhul birini arama emri çıkartmamız zor. En azından uyuyan yılanın kuyruğuna basmadan."

"Peki? Sen ne öneriyorsun?"

"Beklemeyi," dedi Rath. "Yalnızca beklemeyi. Şimdiye kadar bir skandal ayyuka çıkmadı. Şayet cinayetlerin arkasında yatan niyet bu idiyse, sorumlular tamamen çuvalladı sayılır, çok bozulmuş olmaları lazım. Bu durumda bir daha cinayet işleyeceklerini sanmıyorum."

"Belki başka hedef arayışı içindedirler, kimbilir? Daha fazla ses getirecek bir kurban mesela."

"Ona bakarsan Max Schmeling Olimpiyat Köyü'ne geldi gitti, Charles Lindhberg köyü ziyaret etti, tekrar Amerika'ya döndü bile." Rath başını iki yana salladı. "Yok yok, bence başka bir şey olmaz. Aslında beni LKA'ya geri gönderebilirsiniz."

"Böyle şeylerin kararını ben değil, Tabur Komutanı Tornow veriyor."

"Doğrudur."

"Her halükârda şu iki ölüm olayının aydınlatılması senin geri tayinini kolaylaştıracaktır. O açıdan da beklemenin iyi bir yöntem olup olmadığı konusunda ikircikteyim."

Rath omuz silkti. "Olimpiyat Köyü'ndeki nöbetçiler arasında –kimse bunu açık açık dile getirmese de– şu bizim gizemli Herr Kaufmann'ın Teğmen Dräger'in eroin tedarikçisi olduğu görüşü hâkim olabilir. Kaufmann köyde bir daha ortaya çıkacak olur ve de tanınırsa yakalanacağı ve bize haber verileceği kesin."

"Tabii bir daha *ortaya çıkarsa*. Hakikaten Dräger'in canına kıydıysa görünmesi aptallık olur. Onu kasten mi öldürdü, yoksa ölümcül dozda eroin mi verdi, hiç fark etmez."

"Katillerin her zaman olay yerine geri döndüğü tezi de var."

"Bizim katilin bu tezi bildiğini umalım o zaman." Gräf, Rath'ın yüzüne baktı. "Birlikte çalışmamız adamı bulmamızla sona erecek, Tabur Komutanı Tornow devreye girmeden ben şimdiden söyle-

yeyim sana bunu. O zamana kadar da seni her sabah rapora bekliyorum Gereon."

"Emredersiniz komutanım."

Rath yanan sigarayı kül tablasına bıraktı ve başka bir şey söylemeden odadan çıktı.

45

Tahmininde yanılmamıştı: Marie Niemann banliyö treni istasyonunun hemen arkasında, Stolpische Strasse'de oturuyordu. Apartman Arnimplatz'ın yakınında, Schönhauser Allee metrosuna beş dakikalık mesafedeydi.

Önce Böhm'den istemeyi düşünmüş, sonra vazgeçmişti. Özel araştırmalarına Böhm'ü karıştırmasa daha iyi olurdu. Georgi'yi aramış, hasta annesiyle ilgilenmesi gerektiğini söylemiş, yarım gün izin koparmıştı – ücreti kesintiye uğrayacaktı tabii.

Her özel dedektif gibi Charly'nin de karakolda adamları vardı. İlişkileri şefi Wilhelm Böhm'den bile daha sağlamdı. Gennat'ın Cinayet Şubesi zamanından eski bir meslektaşı olan Andreas Lange ricasını kırmamış, ona Marie Niemann'ın ikamet adresini ulaştırmıştı. Kızın adresi kütükte yer alıyorsa Marie yalnız yaşıyor demekti.

Ev normal bir apartmandı. Burada, işçi semti Prenzlauer Berg'de bile bütün bina cephelerinde gamalı haç ve Olimpiyat bayrakları sallanıyordu. O kadar çok işçi Nazi olmuştu ki artık. Epeydir hemen hemen bütün apartmanlara yerleştirilmiş NSDAP'li kapıcıların çabalarının da bunda muhakkak büyük payı vardı.

Ama Charly'nin dikkatini bayrak süslemesinden ziyade zemin kattaki dükkân çekmişti. Bir eczaneydi bu. Işıklı reklamında *Immanuel* Eczanesi yazıyordu. Cam kapıda, "Açık" tabelasının hemen üstünde, *Eczane Çırağı Aranıyor* yazılı bir kâğıt asılıydı. Charly dükkâna adımını atınca kapıdaki küçük çanların şıngırtısı duyuldu. Eczaneye koyu renkler ve ahşap kaplama hâkimdi. Tavana kadar uzanan raflarda sıra sıra kahverengi cam kavanozlar, havada ise mentol kokusu vardı. Rafların arasındaki bir kapıda ak bıyık-

lı, beyaz önlüklü bir bey göründü. Charly'ye kuşkuyla bakıyordu.

"Heil Hitler hanımefendi," deyip saatine baktı. "Dört dakika erken geldiniz. Ben bunu da dakik olmamaktan sayarım. Rica etsem, dört dakika sonra gelseniz. İsterseniz sertifikanızı bırakın."

"Anlayamadım?"

"Siz... affedersiniz. Biraz önce telefonda konuşmadık mı biz? İş ilanı dolayısıyla..."

"Hayır hayır, bir yanlış anlaşılma oldu. Ben yalnızca bir şey soracaktım. Bir... etken maddeyle ilgili..."

Eczacı genzini temizledi. "Tabii, buyrun. Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Digitalis'i soracaktım... Sizde bulabilir miyim?"

"Digitalis preparatları bizde bulunur." Eczacı başını yana eğerek, "Ama doktor yazdıysa verebilirim ancak. Reçeteniz var mı?" diye sordu.

"Hayır. Digitalis lazım değil bana. Benim öğrenmek istediğim, etken maddenin ne şekilde alınabildiği. Ne şekilde... preparatlar var acaba?"

"Size ilk sırada Verodigen önerebilirim. Verodigen kalp rahatsızlıklarında kendini kanıtladı. Her zaman bulunur bizde."

"Bana kutusunu gösterebilir misiniz?"

Eczacı önce kuşkuyla baktı, sonra arkaya gitti ve kısa bir süre sonra bir ilaç tüpüyle geri döndü. İlacı Charly'nin önüne tezgâha bıraktı. Charly tüpü elinde evirip çevirerek her tarafına baktı. Mantar tıpalı bir cam tüpteki beyaz haplardı bunlar. *25 adet, bir hap 0,1 g Folia D.'ye tekabül eder* yazıyordu üstünde.

"Folia D. nedir?"

"Folia digitalis. Yüksükotu yaprağı."

"Doğru ya. Zehirli değil midir o?"

"Bir şeyin zehir ya da ilaç olması hemen hemen her zaman doğru dozaja bağlıdır. Ölümcül etki yapması için insanın bütün tüpü bir seferde içmesi lazım. Tabii bünyeden bünyeye de değişebilir. Doğru dozajda alındığında bu ilaç kalp hastalarının çoğuna iyi geliyor."

"Zaten o kadar hapı kim içer ki?"

"Evet. Ama şimdi anlıyorsunuz neden bu ilaç için kesinlikle re-

çete gerektiğini, değil mi? Ya da bizim neden sadece düşük miktarlarda verebileceğimizi."

Charly başını sallayarak ilacı tekrar tezgâha bıraktı. Eczacı hemen tutup geri aldı.

"Tıbba ilgi duyuyorsunuz herhalde?" dedi adam.

Charly omuz silkti. "Bazen."

"Ama eczacı çırağı değilsiniz, öyle mi?"

"Maalesef değilim. İlan yüzünden soruyorsunuz, değil mi?"

Eczacı başını evet anlamında salladı. "Çok acil çırağa ihtiyacımız var."

"Anladığım kadarıyla birazdan birisi geliyor."

"Umarım işimize yarayacak birisidir. Doğru dürüst birini bulmak zor artık. Eski çırağımız işten çıktıktan sonra dört kız çalıştırdık, hiçbiri deneme süresini tamamlayamadı."

"Elden ne gelir?"

"Çok haklısınız. Niemann'ın işi neden bıraktığını hâlâ anlamış değilim. Siyaset konuştuğumuzda bir-iki münakaşamız olmuştu, tamam, ama hep çok iyi davrandım ona. Ayıptır söylemesi, iyi bir ücret de ödüyordum."

"Niemann mı?" dedi Charly.

Bir soru daha sormasına fırsat kalmadan kapıdaki çanlar şıngırdadı. Yalnız değillerdi artık. Genç bir kız girdi içeri, tezgâhın önünde duran rakibine yan yan baktı.

"Peki, verdiğiniz bilgiler için çok teşekkür ederim," dedi Charly eczacıya ve dönüp kapıya yöneldi. "Hoşça kalın."

"Hoşça kalın," dedi eczacı ve kıza döndü. "Heil Hitler hanımefendi. Ne arzu etmiştiniz?"

"Adım Lemke, telefonda konuştuk bugün. İş için gelmiştim."

Charly saatine baktı. Onu yedi geçiyordu. İçinden bir ses, bu adayın deneme süresine kadar bile kalamayacağını söylüyordu.

Eczanenin yanındaki girişte asılı isim levhasına bakılırsa M. Niemann arkadaki ilk binada, dördüncü katta oturuyordu. Charly ne bir kapıcıyla ne de soru moru sorup onu rahatsız eden biriyle karşılaştı. Avluyu geçti, gıcırdayan merdivenleri tırmanmaya başladı. En yukarıda iki kapı vardı, birisinde *Niemann* yazıyordu. Elektrikli bir zil bile vardı. Charly zile bastı, bekledi, zile bastı, bekle-

di. Üçüncü denemeden sonra da kapıyı açan olmayınca yalnız olup olmadığından emin olmak için etrafına bakındı ve çantasından kilit çengelini çıkarttı. Maymuncuk kullanmayı Gereon öğretmişti ona ama o kendisini bu konuda pek yetenekli görmüyordu. Belki de bu konuda yeteneği olsun istemiyordu. Çalışma hayatında kilitli kapıları tekme atmak zorunda kalmadan açmanın daha çok işine geldiği bir-iki durumla karşı karşıya gelmişti.

Bu çatı katının kapısı onu hiç uğraştırmadı, hiç bu kadar çabuk açtığı bir kilit olmamıştı. Charly kolu indirip kapıyı yavaşça içeri doğru ittiğinde kirişlerden acayip bir ses çıktı. Hemen içeri süzülüp kapıyı kapattı.

Marie Niemann'ın dairesi küçük ve mütevazı, ama son derece temizdi. Akar suyu olan bir mutfak, bir lavabo, yatak ve Gardırobun yanında bir de küçük bir yazı masasının bulunduğu bir yatak odası vardı. Duvarda bir ayna, bir de küçük bir kitap rafı asılıydı. Raflarda ise birkaç roman, iki cilt de farmakoloji kitabı bulunuyordu.

Banyo yoktu. Marie Niemann muhtemelen sahanlıktaki tuvaleti kullanmak zorundaydı. Ancak yalnız oturuyordu. Charly basit bir mutfak yamağının böyle bir evin kirasını nasıl karşıladığını merak etti. Muhtemelen eczacı çıraklığı yaparken daha fazla kazanıyordu. İnsan öyle bir işi neden bırakırdı ki? Tek neden siyaset olamazdı. Diğer yandan Charly boyuna Hitler selamı bekleyen bir şefle kendisinin de çalışmak istemeyeceğini düşündü.

Odada göz gezdirdi. Hap şeklinde de olsa, başka bir şekilde de olsa hiç Digitalis bulamasa bile doğru yolda olduğundan emindi. İşe mutfaktaki dolaplardan başladı. Un, şeker, kahve ihtiva eden porselen kaplar, birkaç tane sebze konservesi, reçel kavanozları, son derece sıradan turşu kavanozları buldu. Hiçbiri oteldekilere benzemiyordu. Diğer dolaplarda tabak, tencere, tava gibi sıradan mutfak eşyaları vardı.

Yatak odasında, üstünde lavabo ve bir porselen testi bulunan masanın çekmecesinde diş macunu ve Odol dışında yarısı dolu bir Aspirin tüpü bulunuyordu. Başka da ilaç yoktu.

Gardrop evdeki en büyük eşyaydı, yataktan bile büyüktü. Gardropta aralarında iki de şık dans elbisesinin bulunduğu birkaç elbise asılıydı, onun dışında dolap küçük bir valiz, bir dikiş kutusu ve

akla gelebilecek binbir çeşit ıvır zıvırla doluydu. Marie Niemann'ın bilumum pılı pırtısı bu olmalıydı.

Charly bütün dolabı boşalttı, eşyalar çıkınca en altta bir sandık gözüktü. En az altı tane –belki de daha fazla– ilaç tüpü için mükemmel bir zulaydı.

Kutu kapalıydı. Charly'nin kilit çengeli bu küçücük kilide büyük gelecekti. Yazı masasının çekmecesini karıştırdı, orada bir ataç bulup büktü. İnce tel minik kilit deliğine tam tamına giriyordu ama ona rağmen bir türlü açmayı beceremedi – kilidin koruyucusuna ulaşmasına ulaşıyordu ama mandal sıkışmışa benziyordu. Uzun uzun uğraştı, olmadı olmadı, derken kutunun kapağı aniden açılıverdi. Charly korktu, korkmasıyla da kutu elinden kaydı, paldır küldür yere yuvarlandı. Etrafa bir sürü mektup yayıldı.

Charly yere çömeldi ve kutunun içine baktı. İlaç tüpüne benzer bir şey göremedi. İlaç milaç yoktu ama kutunun dibinde bir tomar banknot vardı. Charly parayı saydı. Birkaç yüz marktı. Marie Niemann'ın son yıllarda bir kenara koyduğu para olmalıydı. Bir de on tane 1 Dolar. Amerikalı bir Olimpiyat turistinin bir işini mi görmüştü bu kız? Belki de Walter Morgan'ın. Dolarlar bahşiş olamazdı, mutfak yamakları bahşişten mahrumdu çünkü.

Ahşap döşemeye yayılan mektuplara baktı. Darmadağınık olmuşlardı. Onları nasıl bulduysa o şekilde yerleştirmeliydi sandık kutusuna.

Charly'nin işi özel dedektiflik olmasına rağmen başkalarına ait mektupları okumaya bir türlü alışamamıştı. Onları tekrar kutuya koyarken merakını yenmeye, bir tek tarihlerine göz atmaya çalıştı. Pullar ve gönderenin adresi –Şikago, İllinois– dikkatini çekene kadar bu böyle devam etti.

O anda elinde bulunan mektubu açıp düzeltti. İnci gibi bir el yazısıyla pelür kâğıda yazılmıştı.

Şikago, Aralık 1935

Sevgili Marie,

Sene, bu kötü sene bitmek üzere ve kafam buradan ziyade sende. Yolculuk için parayı bir an önce ucu ucuna getirebilseydin! Biraz biriktireyim, hemen göndereceğim sana.

Senin de tahmin edebileceğin gibi insanın kendisine yeni bir hayat kurması kolay değil. Ama yavaş yavaş bir şeyler oluyor. Bir konserve fabrikasında iş buldum. Burada nelerden konserve yapıyorlar, aklın hayalin durur – meyveden sebzeye, reçelden sosise, ete kadar. Hem de devasa miktarlarda. Depoda dağ gibi konserve kutusu yığılı. Ama bizler bu ganimetten bir kutu alıp eve götüremiyoruz. Kart basma saatlerinin hemen dibinde suratsız, ızbandut gibi, mesai arkadaşından çok gangstere benzeyen adamlar tarafından kontrol ediliyoruz. Fabrika güvenliği deniyor bunlara. Her halükârda Amerika da işçiler için bir cennet değil.

Birkaç mesai arkadaşımla konuştum, sendika kurmaya, işçilerin hakları için savaşmaya hazır bayağı insan var. Yapacak iş çok! Ah, bir de sen burada olsaydın! Proletaryanın davası için tekrar birlikte mücadele edeceğimiz günü iple çekiyorum.

Seni çok seven Karl

Charly zarfın üstünde gönderenin adresine baktı. Açık isim yazılıydı: Karl Landers. Adam Almanya'yı terk etmeden önce Marie'yle nişanlıydı herhalde. Ya da sosyalist fikirleri yüzünden terk etmek zorunda kalmadan. Peki acaba niye Sovyetler Birliği'ne değil de Amerika'ya göç etmişti?

Charly'nin cevaplayamayacağı sorulardı bunlar. Ancak mektubu daha okumadan şunu anlamıştı: Karl Landers'in iş bulduğu konserve fabrikası muhakkak Morgan Canning Company'ye aitti. Eski eczacı çırağı, şimdiki mutfak yamağı Marie Niemann'ın Walter Morgan'la göründüğünden ve itiraf edeceğinden daha fazla alakası vardı.

Zil çaldı. Charly dimdik kesildi ve nefesini tuttu.

"Marie?" dedi bir kadın sesi. "Marie, orada mısın?"

Hay aksi. Çok gürültü yapmıştı. Şu Allah'sız kutu! Charly gözlerini yumup komşunun tekrar çekip gitmesini bekledi. Zil ikinci kez çaldı.

46

Ağaç gövdeleri ağırdı ama yine de her şey hızlı hızlı yapılacaktı, öyle buyurulmuştu. Kesilip bir kayrana atılmış koca koca, beş-altı metre uzunluğundaki çam ağaçları ormanın kenarındaki yola taşınacak, orada bulunan odun yığınının üstüne yerleştirilecekti. Normalde atların yapacağı bir işti bu. Burada insanlara yaptırılıyordu. Bir deri bir kemik kalmış insanlara.

Bir ağacı sekiz ila on kişi omuzluyor, ağaçların tepelerini arkalarından çamurların içinden sürükleyerek hızlı adımlarla orman yoluna doğru yürüyorlardı. Ağacı sırtladıklarında, çektikleri ızdırap yüzlerinden belli olan öbür tutuklularla birlikte onları keyifle seyreden SS nöbetçilerinin bakışları üstlerinde yola düştüğünde parmaklarının acısından duramıyordu. SS'lerin hiçbirinin yüzü asık değildi, hatta yanındaki bir espri yaptığında kahkaha patlatanı bile oluyordu.

Dalga geçilenler maalesef hep tutuklulardı.

Aralarından bir tanesi, özellikle de irikıyım olan biri, aniden yerde sürüklenen ağacın tepesine basıp da tutuklulardan biri adımını şaşırdığında SS'ler çok komik buluyordu bunu. Sırt ağrısından zaten dik yürüyecek hali kalmamış adamların omuzları sırtlarında taşıdıkları ağacın yerde değen kısmına basılmasıyla iyice eziliyordu. Üniformalılar arkadaşları müthiş bir şaka yapmış gibi kahkahadan kırılıyordu. Fakat hele bu şakanın sonucu tutuklulardan biri yere kapaklanagörsün, kahkaha anında kesiliyor, SS'ler burada zayıflık göstermenin ne demek olduğunu düşene gösteriyordu. Adam diğer tutukluların gözü önünde insafsızca tartaklanıyordu. Bu prosedürden sağ çıkanın kendine olan saygısı sağ çıkmıyor, her seferinde bir kez daha ölüyordu. Ehlers henüz böyle bir şey yaşamamıştı ama düşme korkusu ona da, diğerlerine de sürekli eşlik ediyordu.

Evet, kendisini ve dert ortaklarını Columbiahaus'tan alıp bu ormana getirdikten sonra korktuğu başına gelmemiş, kurşuna dizmemişlerdi onları. Ama buna şans mı denirdi, onu henüz bilemiyordu.

Buradaki yaşamı ağır ağır ölmek, cehenneme atılan ilk adım gibi geliyordu ona. O ve diğerleri molasız, akşam biraz olsun yıka-

nıp paklanma olanağından yoksun, pisliğin, çamurun içerisinde ölesiye çalıştırılıyorlardı. Fıçılarla Oranienburg'dan getirilip dağıtılan azıcık su ancak susuzluklarını gidermeye yetiyordu, yıkanmaya kullanamıyorlardı. Doğru dürüst kapanmamış yaralarının tekrar iltihaplanması an meselesiydi.

Durumundan yakınan, SS'in keyfi davranışlarına maruz kalıyor, eğer şansı varsa sadece dayak yiyor, yoksa elleri arkadan bağlanarak bir çam ağacına asılıyordu. Çığlıklara tahammül etmenin olanağı yoktu, ancak yarım saat sonra, zavallı bilincini yitirdiğinde dinmek biliyorlardı. Birçoğu için ağaca asılmak infaz kararıyla eşanlamlıydı. Bazısı üç-dört saat sonra, yani tam ölmek üzereyken tekrar indirildiğinde omuzlar öylesine incinmiş, hatta yer yer yerinden çıkmış oluyordu ki, o halde çalışmak imkânsız hale geliyordu. Ama yine de mecburdular. Herbert Ehlers'in daha birkaç hafta öncesine kadar büyük saygı duyduğu o siyah üniformayı, Almanya'nın geleceği addettiği o üniformayı o kadar çok sadist taşıyordu ki. Belki de hakikaten öyleydi ama onun düşündüğü şekilde değil, başka türlü bir gelecekti bu.

Kamptaki koşullar yüzünden mümkün olduğunca göze batmadan hareket etmeye çalışıyordu. Bir tutuklu üniforması vermişlerdi ama üniforma ağaçları kesilmiş alanda daha birkaç gün geçmeden sırılsıklam ve leş gibi olmuştu – sanki yıllarca üstünden çıkarmamış, hiç yıkanmamıştı. Onu Olimpiyat Köyü'nden aldıklarında üstünde olan şık Norddeutsche Lloyd üniformasına ne olmuştu kimbilir.

Delirmek işten değildi. Uğruna didindiği o hedef gerçekleşmiş, müsabakalar başlamış ama Herbert Ehlers Oranienburg'un doğusundaki Allah'ın belası bir çam ormanında ağaç kesiyordu.

Tutuklular çalışırken pek konuşma imkânı bulamamışlardı, SS nöbetçileri her ne kadar vakitlerini şakalarla, dalga geçmelerle geçiriyor görünse de, av köpeği gibi gözlerini ayırmıyorlardı onlardan. Ehlers bütün bu iletişimsizliğe rağmen tutukluların büyük bir bölümünün KL Columbia'dan değil, Emsland'dan getirildiğini duymuştu.

"Bizim ne işimiz var burada?" diye sormuştu bir kere tutuklulardan birine nöbetçiler bakmadığı bir sırada.

"Ne işimiz mi var? Kendi toplama kampımızı inşa ediyoruz, hem de dünyanın en güzel toplama kampını."

Tutuklu ağaçların yarısının kesildiği kayranı, ağaç gövdeleri, çamur ve dallardan oluşan keşmekeşi işaret etti.

"Sachsenhausen'e hoş geldin," dedi.

Şimdilik ormanın kenarına alelacele çattıkları leş gibi kokan geçici barakalarda kalıyorlardı, ama pek yakında, tam da burada, ağaçları kestikleri yerde İmparatorluk'un en modern toplama kampı inşa edilecekti. 18 hektarlık bu üçgen alan, 3 metre boyunda duvar, elektrikli dikenli tel ve dokuz tane nöbetçi kulesi tarafından muhafaza altına alınacaktı.

Böyle demişti her nedense SS'in planlarından haberi olan arkadaşı. Hatta daha başka şeylerden de haberdardı.

"Olimpiyat bir bitsin," dedi, "Almanya'nın her tarafında mantar gibi toplama kampı bitecek. SS asıl o zaman başlıyor işte."

Ehlers tutukluların çoğunun, özellikle de Emsland'dan getirilenlerin, yer yer yıllardır sürdürülen "düzeltme" önlemlerine rağmen bir türlü "düzelmemiş" sıkı komünistler olduğunu kısa sürede öğrenmişti. Ve konuşmak yerine eyleme geçen nasyonal sosyalizmin emekçiler için daha çok iş yaptığını düşünerek komünistlerle ilişkisini yıllar önce kesen Herbert Ehlers ağır fiziksel çalıştırma eşliğindeki bu sözde siyasi terbiyenin hiç de amacına ulaşmayacağını hemen anladı. SS'in gerçekten bu insanları çakı gibi birer Nazi yapma niyeti varsa, kesin çuvallardı. Ehlers'in son yedi yılda eski komünist yoldaşlarına kendisini bu kadar yakın hissettiği olmamıştı. Ve kara üniformalı nöbetçilere karşı her ne pahasına olursa olsun birlik olmaları gerektiği duygusu çamurda sürüdükleri her bir çam gövdesiyle daha da pekişiyordu.

47

Charly, Schönhauser Allee'de vitrini gösterişli pastalar ve minik bayrakçıklarla süslenmiş bir pastane bulmuştu. Bir tek Olimpiyat halkaları vardı, onun dışında ne bir gamalı haç ne de bir milli bayrak. Bu manzarayı gören Charly'nin içeri girip girmeme konusun-

da fazla düşünmesine gerek kalmadı. Ku'damm olsun, Potsdamer Platz ya da Friedrichstrasse olsun, şehirdeki tüm kafeler Olimpiyat yüzünden normalinden daha doluydu. Hatta bu işçi semti Prenzlauer Berg'de bile. Gerçi buradaki turist sayısı görece azdı, ama kafe sayısı da azdı. Garson kızın dışında onu kimsenin göremeyeceği en arkada, köşede bir masa buldu.

Charly bir kahve söyleyip çantasından önce sigarasını, garson kahvesini getirdikten sonra da bir deste itinayla katlanmış pelür kâğıdı çıkardı. Onları masaya dizdi. Bir *Juno* yakıp "hasılat"ını incelemeye koyuldu.

Mektupları olduğu gibi alıp götürmüştü. Başka ne yapabilirdi ki? Kapı çalındıktan sonra o yabancı evde bir dakikadan fazla kalamazdı artık. Kaskatı kalakalmış, nefesini tutmuştu. Adımlar uzaklaşana kadar da yerinden kıpırdamamıştı. Sonra mektupları çantasına tıkıştırmış, boş sandık kutusunu tekrar kilitlemiş, gardroptan alıp yere attığı diğer eşyalarla birlikte tekrar yerine koymuştu. Kapıya kulağını dayayıp dışarıyı dinlemiş, mektup deliğinden sahanlığa bakmış, dışarıda kimsenin olmadığından tamamen emin olunca Marie Niemann'ın dairesini usulca terk etmişti. Verodiga'yı aramaktan vazgeçmişti. Onun pek de önemi kalmamıştı artık.

Yirmi küsur mektubun tamamı ince, zarif bir elyazısıyla yazılmıştı. Karl Landers bir buçuk yıldır nişanlısı olan Marie Niemann'a yeni vatanındaki günlük yaşamını, özellikle de konserve fabrikasındaki politik çalışmalarını anlatıyordu. Ancak mektupların daha özel, duygu yoğunluğu içeren özelliği gitgide azalıyor, yerini Şikago Morgan Canning Company'deki işçilerin Genel Müdür Morgan'ın tüm direncine rağmen sendika kurmasına yönelik umutla ilgili havadislere bırakıyordu.

Şikago, Nisan 1936

Sevgilim,

Neler oldu bilsen! Belirleyici zaferi elde etmemize çok az kaldı! Müdüriyetin sindirme çabaları boşa çıktı, yeni sendikaya girmek isteyen yüzlerce yoldaş var, hem de sırf bizim işletmede. Şikago'da Canning Company'ye ait dört fabrika daha var. Sindirme çabaları derken sadece sözlü olanlarından söz etmiyorum. Bizim Genel Mü-

dür Mister Morgan burada security denen güvenliği kendi çalışanlarının üzerine sürmekten çekinmiyor. Bu da yetmezse sokak serserilerini getiriyor, gangster çetelerine namuslu işçileri dövdürtüyorlar.

Geçen haftaki grevimizde milleti döve döve grev kırıcılarına yol açıp içeri soktular. Grev kırıcısı hep bulunuyor, bana Almanya'nın en kötü yıllarını anımsatan bir işsizlik hâkim. Proleter sınıf bilinci ise yok denecek kadar az. Herkes kendini düşünüyor, herkes Amerikan rüyasına inanıyor, istediği işçi yoksulluğundan sıyrılıp zengin olmak, başkalarına ne olursa olsun. Bu rüya bu ülkede halkın afyonu, dinden daha güçlü.

Sana şunu söyleyeyim: Böyle düşünen insanlarda dayanışma ruhu uyandırmak hiç kolay değil. Ama ben bunu başardım, fikirlerimle gittikçe daha fazla insana ulaşıyorum. Bu ülkenin birçok ülkeden daha fazla ihtiyacı var sosyalizme. Özellikle Şikago'da siyaset ve ekonomi tamamıyla suça bulaşmış.

Aah ah Marie, bir an önce yolculuk için gereken parayı bir araya getirebilsen! Zarfa birkaç dolar koyuyorum, belki işine yarar. Buradaki yaşamımız konusunda kaygılanma sakın, sen hemen iş bulursun. Bizim blokta bir pharmacy var –öyle deniyor burada– Mister Feingold, yani sahibi, bana hamarat bir eczacı kalfası lazım diyor. Gördüğün gibi hepimiz kollarımızı açmış, seni bekliyoruz.

Bu mektup, Karl Landers'in nişanlısına yazdığı bir dizi mektubun sonuncusuydu. Marie Niemann'a ondan sonra Şikago'dan gelen iki mektubun üzerinde de başka bir gönderen adresi vardı, görünümleri de tamamen başkaydı ve elle değil, daktiloyla yazılmışlardı. Bir tanesi *Chicago Police Department*'in mührünü taşıyan ve konserve fabrikasında vuku bulan trajik bir hadiseyi bildiren İngilizce bir yazıydı. Charly'nin İngilizcesi pek iyi sayılmazdı, anladığı kadarıyla 27 Nisan günü bir iş kazası meydana gelmişti. *Machine operator* K. Landers arızalı bir *meat grinder*'i tamir etmek için içine girdiğinde makine bilinmeyen bir nedenle çalışmaya başlamış ve adam oracıkta ölmüştü. Polis kazanın nedenini teknik arıza ve güvenlik kurallarına riayet edilmemesi şeklinde açıklamıştı. *Disregard of safety regulations.*

Hepsi bu kadardı. Marie Niemann nişanlısının ölümünü bu kuru, ruhsuz ifade biçimiyle öğrenmişti. Ne bir taziye yazısı yazılmıştı, ne de başsağlığı dileği. Morgan Canning Company'den de üzüntülerini dile getiren bir mektup gelmemişti.

Marie Niemann'ın mektup destesindeki son yazı en ilginciydi. Tarihsiz, antetsiz, gönderensiz ve imzasız, kötü Almancayla ve daktiloyla yazılmış anonim bir mektuptu bu. Dili uzun zamandır konuşmamış birisi uğraşmış, formüle etmişti. Charly'nin tahminine göre bu kişi Landers'in konserve fabrikasındaki Alman kökenli yoldaşlarından biriydi. Muhtemelen uzun zamandır Amerika'da yaşıyordu, hatta belki de orada doğmuştu ve dile sadece baba evinde konuşulduğu için kulak aşinalığı vardı.

Sayın Fraeulein Niemann,
Size yazıyor olmam sizi şaşırtabilir, beni tanımıyorsunuz çünkü.

Nişanlınız Karl Landers'in arkadaşı ve yoldaşıyım. Adresinizi ve fotoğrafınızı size bu mektupla birlikte gönderdiğim eşyalarının arasında buldum. Karl sizden çok sık bahsettiği için isminiz yabancı değildi bana.

Size yazmamın önemli bir nedeni var: Size anlatılan yalanlara sakın inanmayın. Karl'ın ölümüne neden dikkatsizlik yüzünden meydana gelen bir kaza değil, kasten oluşturulan bir kaza. Yahudi kapitalist Walter Morgan (şunu da bilin ki, asıl ismi Morgenthau'dur), nişanlınızın yaptığı politik çalışmalardan son derece rahatsız oluyordu. Buna bir son vermek için de birtakım serseriler tuttu.

Sonuçta hiçbir zaman kanıtlanamayacak bir cinayet olduğunu bile bile neden yazıyorum bu mektubu size? Katil sizin ülkenize geliyor, nedeni bu. Yahudi kapitalist Walter Morgenthau olimpiyat için Berlin'e geliyor.

Hiçbir zaman kanıtlanamayacak bir cinayetin faili cezalandırılmaz ama ondan intikam alınabilir.

Walter Morgan 29 Temmuz'dan 17 Ağustos'a kadar Hotel Esplanade'de geceleyecek. Biz yoldaşların eli kolu bağlı, o yüzden umudumuz sizde. Nişanlınızın intikamını alın, merhum nişanlınızın işçi sınıfının savaşındaki yoldaşlarına yardım edin, dünyaya yardım

edin ve Yahudi kapitalist Walter Morgenthau'nun bu gezegendeki varlığına son verin.

Üç hafta şehrinizde kalacak ve burada çok kişi bir daha Şikago'ya dönemesin istiyor. Dünya onsuz daha iyi bir yer. Şehrinizdeki yoldaşları bilgilendirin, onlar ne yapmaları gerektiğini bilir.

Saygılarımla

Bir dost

Charly, *bir dost* imzalı mektuplara güvenilmemesi gerektiğini biliyordu. Mesele açıktı: Amerikalı sosyalistler (hem de sapına kadar antisemitist düşünceli Amerikalı sosyalistler) bir siyasi cinayet için Alman yoldaşlarını kazanmak, bunun için de Marie Niemann'dan istifade etmek istemişlerdi. Bu, karşı saflardaki istenmeyen birinden kurtulacakları için sadece kendi işlerine yarayan bir cinayet olacak, Atlantik'in öbür tarafında ise cinayetin ne Marie Niemann'a, ne birtakım Alman yoldaşlara, ne de işçi sınıfının kavgasına bir yararı olacaktı.

En kötüsü de, Marie buna atlamış, herhalde komünist yeraltı savaşçılarıyla bir ilişkisi olmadığı için de siyasi intikam eylemini kendisi hayata geçirmişti.

48

Aslında bunun bir veda yemeği olması gerekiyordu. Gemi vatanına doğru yola çıkmadan önce Olympia Morgan'ın son akşam yemeği. Tornow bütün bonkörlüğüyle şehrin en iyi restoranı olan Horcher'de bir masa ayırtmıştı. Almanya, trajik bir biçimde hayatını kaybeden bir spor görevlisinin dul eşine kendini en iyi şekilde göstermek istemişti.

Zamanında kendisi de profesyonel yüzücülük yapmış olan Misses Morgan'ın olimpik yüzme müsabakalarını izleme kararı sayesinde Sebastian Tornow'a kadına birçok kez eşlik etme fırsatı doğacaktı. Misses Morgan tabii ki kapanış şöleninde bulunmak istemiş, aslında eşi için öngörülen şeref koltuğunda oturmayı talep etmişti. Tornow olacakları bilse, kadını gezdirmesi için başka birine talimat

verirdi. Diğer taraftan Walter Morgan'ın doğal ölümüne ilişkin olası kuşkuları en baştan savuşturmak fevkalade önemli bir görevdi.

Bu açıdan bakınca bu görevi kendisi üstlenmekle iyi etmişti. Çünkü Misses Morgan'ın kuşkuları vardı.

"Biliyor musunuz, Germany'den telefon geldiğinde önce '*Walter had been killed*,'[12] dedim," diye girdi konuya tatlının yanında aldıkları şarabı içerlerken. "Bana '*he had a heart attack*'[13] dediğinizde bayağı rahatlamıştım."

Tornow kadının sözlerinin yarattığı tedirginliği çaktırmamaya çalışıyordu.

"Öldürülmek mi? Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsiniz?" dedi. Sesine konuştukları şeyin hiçbir önemi yokmuş, havadan sudan sohbet ediyorlarmış havası vermişti.

"Yani, şaşırmazdım..." Kadın Tornow'un tepkisini inceler gibi bakıyordu. "Kocamın düşmanı çoktu Amerika'da."

"Bu onu şereflendirir," dedi Tornow. "Her önemli erkeğin düşmanları vardır. Ama onu mutlaka öldürecekler diye de bir şey yok. Rakip şirketlerden mi söz ediyorsunuz yoksa?"

"*No, no, god forbid! I'm talking about communists!* Anlarsınız ya. Şikago'da da varlar. *Hard working employers'e musallat oluyorlar.*"[14]

Hâlâ arada İngilizceye geçse de Almancası günden güne iyileşiyordu. Tornow ona bu konuda kompliman yapınca annesinin Alman, babasının ise Yunanlı olduğunu, babasının eve pek nadir uğradığını söylemişti. "Ben yalnız English ve German, sadece birkaç kelime Yunanca biliyorum."

Tornow için kadın ne kadar az İngilizce kelime kullansa o kadar iyiydi.

"Evet, komünistler... adeta bir salgın hastalık. Amerika'da sorun o kadar büyük değil sanıyordum."

"*As if!*"[15] Olympia Morgan eliyle düşünceyi defeder gibi bir işaret yaptı. "Ama siz Almanya'da kökünü kazıdınız güruhun."

---

12 Walter öldürüldü.

13 Kalp krizi geçirdi.

14 Hayır, Tanrı saklasın! Komünistlerden söz ediyorum!.. Ağır iş yapan emekçilere musallat oluyorlar.

15 Sanki!

"Komünistler Almanya'da gerçekten de büyük problemdi, özellikle de Berlin'de. Ama Führer'imiz ve nasyonal sosyalist hareket sorunu bir yılda çözdü. Bugün artık ağzını açmaya cesaret edecek tek komünist bulamazsınız Almanya'da."

"*Really?*"[16] dedi kadın sesinde hayranlıkla.

"Sizi temin ederim."

"Kocam, nasıl denir, ölüm tehditleri alıyordu."

"Gerçekten mi? Komünistlerden mi?"

"*I think so. Anonymous*,[17] başka kimden olacak? Walter konserve fabrikalarımızda communist union kurulmasına izin vermek istemeyince tehditler başladı. Şiddet olayları yaşandı. Allah'tan security'miz, güvenliğimiz var."

Tornow başını salladı.

"Çok acı. Onu çok seviyordum." Kadın düşünceli uzaklara baktı. "Soslardan birine benim ismimi verdiğini biliyor muydunuz?"

"Öyle mi?"

"Olympia. Müsabakalar yüzünden değil, benim ismim olduğu için. Yeni product'ımızdı."

Tornow anlayışla gülümsedi. Kadın nihayet konuyu değiştirmişti. Kadehleri boşalmıştı artık, garsondan hesabı istedi. Ancak Olympia Morgan karşısındakini gafil avlamakta ustaydı.

"Walter'e, nasıl deniyordu, otopsi yapıldı mı?"

Allah'ın cezası kadın! Önceki gün ne yapmıştı Grieneisen'da? Kocasının cesedinde yara izi aramış, bu arada daha yeni dikilmiş otopsi yaralarını mı keşfetmişti?

Soğukkanlılığını elden bırakmamaya çalışıyordu.

"Elbette," dedi. "Böyle bir vakada doğal yapılması. Tüm kuşkuları dışlamak için."

"*So you didn't find anything?*"[18]

"Tabii ki bulamadık. Dış etkiye dair hiçbir ize rastlanmadı."

"*Criminal investigation*[19] yaptınız mı?"

"Evet. Bir polis memuru kocanızın ölümüne ilişkin soruşturma

---

16 Sahi mi?

17 Öyle sanıyorum. Anonim...

18 Yani bir şey bulamadınız, öyle mi?

19 Kriminal inceleme.

yürüttü, doğru. Bu tip vakalarda normaldir."

"*I would like to talk to this detective.*"[20]

"Tabii, olur. Ama sizin de tahmin edebileceğiniz gibi polis memurlarımız bu aralar çok meşgul. Bakayım, ayarlamaya çalışırım. Bizzat ilgileneceğim."

Tornow gülümsedi. Ancak içinden Olympia Morgan'ın Alman topraklarına ayak bastığı güne lanet yağdırıyordu.

49

Charly, Rath mektupları okurken sessiz kaldı. Arada şarabından bir yudum alıyor, sigarasını tüttürüyordu.

Rath mektupları kenara bıraktı ve, "Tebrikler," dedi. "Bununla bizim Fräulein Niemann'ın suçu kanıtlanmış oluyor. Verodigen bulunsa da bulunmasa da fark etmez artık. Sanıyorum eczacı deposundaki malzemeyi enine boyuna bir daha gözden geçirdiğinde bir-iki usulsüzlük tespit edecek."

Charly başıyla onayladı ama onu pek dinlemiyor gibiydi. Spenerstrasse'de mutfak masasında oturuyorlardı, bir şişe beyaz şarap açmışlardı. Greta Overbeck dışarıdaydı, bütün ev onlara kalmıştı. Birlikte bir akşam geçiriyorlardı sanki ama Rath son buluşmalarından sonra Charly için bunun yine bir bilgi alışverişinden öteye gitmeyeceğini düşünüp fazla ümitlenmiyordu.

Hiç olmazsa içiyorlardı beraber, o da bir şeydi.

Rath kadehini kaldırdı. "Özel dedektif Charlotte Rath'ın soruşturmasının başarısına. Böhm Dedektif Bürosu'nu kutlarım."

Charly de kadehini kaldırdı, ancak pek memnun mesut bir hali yoktu.

"Ee?" dedi ve bir *Juno* yaktı daha öbürünü yeni söndürdüğü halde. "Ne yapacağız şimdi bunu? Yani bu *başarıyı*?"

Başarı sözcüğü ağzından sanki utanılacak, kötü bir şeymiş gibi çıkmıştı.

"Sen kendin harekete geçemezsin tabii, onu anlıyorum. Delilleri ben devralıyorum."

20 Şu dedektifle konuşmak isterdim.

"Sonra?"

Charly sigarasından bir nefes çekip Rath'ın yüzüne baktı. Bakışları adeta meydan okuyordu. Normalde kavga çıkarmak istediğinde bakardı böyle.

"Sonra Marie Niemann'a gidip sorguya çekeceğim."

Charly, sanki bu cevabı bekliyormuş gibi başını salladı.

"Ya bir şey söylemezse?" diye sordu. "Onu Gestapo'ya mı teslim edeceksin işkence yapsınlar diye?"

"Charly!"

"Soruyorum, o kadar. Kızı bile bile ele vereceksin demek."

"Ne demek ele vermek? Birinin kanına girmiş bu insan. Hiçbir şey olmamış gibi mi davranayım? Ayrıca Herbert Ehlers'in suçsuz olduğunu kanıtlamak için Walter Morgan'ın gerçek katilini bulalım, Olimpiyat Köyü'nün ve bizim oğlanın üzerindeki kuşkuyu dağıtalım demiyor muyduk?"

"Doğru, diyorduk. Ama Ehlers'in artık zan altında bulunmadığını şimdi kendin söyledin."

"İyi de, cinayet sanığı birini cezasız bırakmak da olmaz Charly. Hem sen eskiden böyle şeyleri asla hoş görmezdin."

"Eskiden hukuk devleti vardı."

"Ne olacak peki? Adaleti kendi ellerimizle sağlayamayız."

"Ben de bilmiyorum. Bildiğim tek bir şey varsa, o da delilleri resmî makamlara iletirsek cinayet işlemiş olacağımız. O zaman Marie Niemann'a ölmüş gözüyle bak." Sinirle sigarasından bir nefes çekti. "Buna asla izin vermeyeceğim! Kızı Gestapo'ya teslim edersek, kendimiz katil oluruz. Bunu gerçekten istiyor musun?"

"Nasıl konuşuyorsun öyle?"

"Neyse onu söylüyorum. Bizi gangsterler yönetiyor, sen hâlâ farkında değilsin galiba."

O kadar haklısın ki, dedi Rath içinden. Hem de tamamen haklısın. Ama bir şey söylemedi.

"İyi. O zaman bütün uğraş boşunaydı." Sesi olduğundan daha gücenik çıkmıştı. Charly'nin bakışlarından da anlaşılmıştı bu. "Benim üzerimde de baskı var Charly. Bir an önce kesin delil teslim etmek zorundayım, yoksa yukarıyla sorun yaşayacağım."

"LKA'yı mı kastediyorsun?"

"Sadece onu değil. Hepsini."

Charly manidar başını salladı. Ama en azından konuyu deşmekten kaçındı. Bir yudum şarap içti. Sigarasını tüttürürken sanki uzaklarda bir noktaya bakıyordu.

Birdenbire, "Tornow'dan ne haber?" diye sordu. Rath kendini gafil avlanmış hissetti.

"Nasıl Tornow'dan ne haber?" dedi.

"Tornow SS subayı, bu yetkiyle Olympia Morgan'ı istasyondan alıp oteline götürdü."

"Evet, anlattıydın bunu."

"Anlattım, doğru. Ama hiç konuşmadık üzerinde. Sebastian Tornow'un senin vakanla ne ilgisi var?"

"Nasıl?"

"Çok basit bir soru soruyorum: Tornow'un senin vakanla ne ilgisi var?"

"Hiç. Polis memuru değil ki, SS o."

"İşte ben de onu diyorum. Lütfen beni aptal yerine koyma Gereon."

Rath sigarasına uzandı. Olan olmuştu, Charly'ye numara çekemezdi artık, rengini belli etmenin zamanı gelmişti. Bir *Overstolz* yakıp bir süre dumanın halkalarını seyretti ve derin bir nefes aldı.

"Sana bir şey anlatmam lazım Charly," diye başladı. "Aslında kesinlikle anlatmamam gereken bir şey. Çok gizli çünkü."

"Bak sen."

Charly alnını kırıştırdı.

"Sebastian Tornow Olimpiyat'tan önce geldi Berlin'e."

"Sen nereden biliyorsun?"

"Emrinde çalışıyorum da ondan."

"Efendim? Bir SS'in emrinde, öyle mi?"

Kadın gözlerini açmış, dehşetle Rath'a bakıyordu. Karşısındakinin üstünde sanki siyah üniforma, kolunda kırmızı pazubent vardı. O da Spenerstrasse'deki eve girip çıkan bir Nazi'ydi sanki.

"İstediğimden değil Charly. Mecbur olduğum için."

"Kimse Nazilerin emrinde çalışmak zorunda değil."

"Ben Nazilerin değil, Tornow'un emrinde çalışıyorum."

"Ah, gözlerim yaşardı."

"Charly, dinle bir önce."

"Dinlerim. Neyin ne olduğunu artık anlatacaksan, tabii ki dinlerim."

Charly öfkeli görünüyordu, öfkeli ve şokta. Her neyse, sonuçta haklıydı da. Rath'ın her şeyi anlatması gerekiyordu. Anlattı da.

Evlerine mikrofon yerleştirilip dinlendiklerini, Tornow'un şantaj girişimini, SS Tabur Komutanı Sebastian Tornow'un kriminal memur Gereon Rath'ı SD'ye ajanlık yaptırarak suistimal ettiğini, son haftalarda da gizli bir görev verdiğini anlattı. Bütün bunları anlatırken de hepsinin bir sigara içimi süreye sığmasına da hayret etti.

Rath bitirince Charly bir süre konuşmadı, o uzandı sigarasına bu sefer. Böyle bir hikâye beklemediği her halinden belliydi. Nasıl beklesindi ki? İnsanın aklına bu kadarı da gelmezdi.

Rath ateş uzattı.

"Peki mikrofonlar?" oldu ilk sorusu, ilk nefesi çekip dumanı üfledikten sonra.

"Ne?"

"Mikrofonlar diyorum. Hâlâ duruyor mu evimizde?"

"Hayır. SD söktü tekrar."

"Emin misin?"

"Mikrofonların varlığından haberi olan birini dinlemenin bir anlamı yok."

Sebastian Tornow da aşağı yukarı böyle demişti. Rath o zaman sinir krizi geçirip bulduğu bütün mikrofonları imha etmiş, tellerinden kopartıp yere savurmuş, üzerlerinde tepinmiş, sonra da parçalarını avludaki kül bidonuna atmıştı. Yine de iki tanesi gözünden kaçmıştı. Birkaç gün sonra onu tekrar ofisine çağıran Tornow'dan öğrenmişti bunu. Komutan imha edilen mikrofonları ödetmeye de kalkmıştı. "Biz zaten sökecektik onları Gereon. Sen ne sandıydın? O kadar da önemli biri değilsin."

Charly'nin ağzından sigaranın dumanı ejderhanın alev püskürtmesi gibi çıkıyordu. "Gereon, Allah aşkına, bunları bana neden daha önce anlatmadın?"

"Tornow bu konuda kimseyle, özellikle de seninle konuşmamamı tembih ettiği için. Bir şey söylememekle seni koruyacağımı dü-

şünmüştüm." Rath omuzlarını kaldırdı. "Affet Charly. Bu çıkmazdan nasıl çıkacağız, ben de bilmiyorum."

"Her halükârda Herr Tornow ikimizden birini ya da ikimizi birden acaba ne zaman toplama kampına atacak diye bekleyerek değil."

"Peki ne yapabiliriz? Onun avucunun içindeyiz. Adamı öldürecek halimiz yok."

"Gerekirse o da olur." Charly bunları söylerken son derece kararlı görünüyordu. "Ama başka bir yol olduğundan eminim."

Sigarasını söndürdü. Rath onun bu kararlılığından cesaret mi bulmalıydı, korkmalı mıydı, bilemiyordu. Kadının nasıl bir düşmanla karşı karşıya olduğundan haberi var mıydı?

50

Ludwig Kramp bazen kendine neden bu eğitimden geçtiğini soruyordu. Madem bir tek nöbetçilik yaptıracaklardı... Halbuki onlara bu alaya dahil olmanın nasıl bir şeref olduğunu, en iyinin en iyisi olduklarını, adamlarını seçerken SS'in bile çıtayı bu kadar yüksek tutmadığını telkin etmişlerdi sürekli.

Kramp iki yıldır bu alaya mensuptu. Polislikten elit askerliğe yükselmişti ama –hatta bu arada gedikli başçavuş rütbesine eriştiği halde– sürekli nöbete koyup duruyorlardı. Tamam, İmparatorluk Başbakanlığı gibi yerleri de beklediği olmuştu ama kendini çoğunlukla ya Schorfheide'nin ortasındaki Carinhall'de[21] bulunan başyaverlik binasının, ya İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'nın ya da Villa Göring'in önünde dikilirken buluyordu. Bütün bu nöbet görevlerinde tek bir vukuat olmuştu. Bakanlığın inşaatında açılıştan kısa bir süre önce, zararsız hale getirme talimatını aldıkları iki haydutla silahlı çatışmaya girmişlerdi. Adamlardan sadece birini vurabilmişlerdi. Komutanları Lieske ve Nowitzki hayatlarını kaybetmişti. Üç arkadaşları ise çürük raporu almıştı.

Başarısız operasyon gazetelere kahramanlık örneği olarak yansımıştı ama Kramp'a akabinde hiç de kahraman muamelesi yapılma-

21 Hermann Göring'in karısının adını verdiği çiftliği – e.n.

mıştı. Olaya dahil olan arkadaşlarını bir daha da görememişti, herkes bir tarafa dağılmıştı çünkü. Bildiği kadarıyla Deilmann, Hüttner ve Kieling'e yaralandıkları için zaten çürük raporu verilmiş, ama kendisi de dahil çatışmayı yaralanmadan atlatan diğer üç kişi –belki tesadüf belki değil– ayrı ayrı yerlere gönderilmişti. Bunlardan biriyle, örneğin Ohnsorg'la çok iyi anlaşmıştı aslında. Ancak Üsteğmen Jakoby'nin canı Kramp'ı General Göring Alayı'nın Reinickendorf'taki yeni kışlasına, Ohnsorg'u ise Döberitz'e paraşüt eğitimine yollamak istemişti. Kramp'ın da gözü Döberitz'deydi ama orası çok az kişi alıyordu. Askerlik böyle bir şeydi işte, her istediğin olmuyordu, emir emirdi.

İşte şimdi gelmiş, gene Reinickendorf kışlasının girişinin iki yanında yer alan nöbetçi kulübelerinden birinde dikiliyordu. Daha doğrusu Hermann Göring Kışlası'nın inşaatının kapısında. Çünkü eski krallık kışlasının yanındaki bu yeşil alanın orta yerinde o günlerde alaya ait bir dizi yeni bina yükseliyordu. Almanya'nın en modern kışlası oluşmaktaydı.

Her yer kum, kalas yığını, beton karıştırıcıları, moloz ve iskeleyle kaplıydı; öyle ki Kramp kışla mı bekliyoruz inşaat mı diye sormaktan alamıyordu kendisini. Çünkü geçiş izni verdikleri araçlar askerî araç değil, amele ya da inşaat malzemesi taşıyan kamyonlardı. İnşaatta çalışan işçiler etrafı duvarla çevrili arazide küçük barakalarda kalıyordu.

Diğer nöbetçi arkadaşı Çavuş Drechsler acemiydi, henüz birkaç haftadır buradaydı. Siyah beyaz kırmızı üniformasıyla kulübesinde çalımlanıyordu. Çok geçmez o da anlardı bir yerde saatlerce dikilmenin böbürlenecek hiçbir tarafı olmadığını.

Silah omuzda, bakışlar dimdik karşıya yönelik durup duruyorlardı ama yine fazla bir şey olduğu yoktu. Ellerinde geçiş izniyle bir elektrikçi, bir de döşemeciden başka kimse giriş yapmamıştı daha. Aman Allah'ım, ne kadar da heyecanlıydı. Kramp'ta Drechsler'in yaşındayken nöbetçiliği şerefiyle icra etme gibi bir hırs vardı: ifadesiz bir yüz, ona rağmen saç diplerine kadar gergin, etrafındaki en ufak hareketi kaçırmamacasına uyanık. Bunlardan çoktan vazgeçmişti artık. Vardiyanın bitmesini beklemekten başka bir şey yapmıyor, nöbet sırasında mümkün olduğunca güzel şeyler dü-

şünmeye çalışıyordu. Bir şey olduğu da yoktu zaten. Önceki yılki olay nöbetçilik göreviyle ilintili olarak tahakkuk etmemişti, başka bir durum söz konusuydu. Kendilerine verilen talimat, iki halk düşmanını ...

Birden kalakaldı.

Ne oluyordu? Gıcırdayan araba lastikleri miydi? Spandauer Weg yönünden virajı hayli hızlı dönen bir nakliye aracı kışlaya doğru geliyordu. Bir an şöför direksiyon hâkimiyetini kaybediyor gibi göründüyse de toparladı. Büyük bir hızla kışla girişine doğru yaklaşıyordu.

Aşırı hızla.

Çelik miğferin çenesinin altındaki kayışının çerçevelediği sert yüzü tereddüt ifadesiyle bir anda gevşeyen, sonra tamamen donan Drechsler ve Kramp birbirlerine baktı. Drechsler Kramp'ın bakışını emir olarak algılamış olacaki ki kulübeyi terk edip dışarıya yağmura çıktı, bariyerin önüne geçti ve trafik polisi gibi elini kaldırdı.

Çaylak asker, sürücünün şimdiye kadar bütün diğer şöförlerin yaptığı gibi tam zamanında frene basacağından emindi muhtemelen. Ancak bu sürücü hızını bir türlü azaltmıyordu, aksine. Kramp direksiyondaki adamın niyetini anlamamıştı. Geç kalmıştı da bu hızla bir yere mi yetişmeye çalışıyordu?

Ancak soru sormaya vakit kalmamıştı, tüfeği doldurdu, namluyu doğrulttu. Bariyerin önünde duran Drechsler de aynısını yapıp, "Dur!" diye bağırdı.

Direksiyondaki adamın onu duymasına imkân yoktu. Ama muhakkak görüyor olmalıydı. Hem onu, hem de iki nöbetçinin ona doğru yönelttiği silahları.

Kramp ancak arpacığından nişan almaya kalktığı an aracın hedefinin bariyer değil, kendisi olduğunu anladı.

Adam kulübeye ve hemen arkasındaki masif kışla duvarına doğrudan toslayacak kadar da deli olamazdı.

Gerek eğitimde gerekse de kışla tatbikatında kimsenin onu hazırlamadığı ve rutinine de sahip olmadığı bu olağanüstü durum Kramp'ın öylesine aklını başından almıştı ki, içgüdüsel davrandı: Hızla yaklaşan arabaya ateş etti, ön cam tuzla buz oldu, tekrar ateş etti, silahı doldurdu, gene ateş etti, üçüncü mermide şoför direk-

siyonun üzerine yığıldı. Ancak sürücüsüz araba ne yönünü ne de hızını değiştirdi, artık iyice yakınlaşmıştı ve birkaç merminin ona bir şey yapacağı yoktu.

Kramp'ı son anda yana sıçratan şey birtakım yönetmelikler filan değil, saf refleks oldu. Ancak kulübenin tahtası sıçramasını önledi, omzunun acısıyla bağırdı. Doğrulup ikinci kez denemesine fırsat kalmadan tahtaları oraya buraya sıçrayan nöbetçi kulübesi, beş ton teneke ve çelikle kışla duvarı arasına sıkıştı.

51

Çekyatın yanındaki çalar saat çalıp da uyandığında kendini sanki daha yeni uykuya dalmış gibi hissetti. Rath saati susturdu ve doğrulup oturdu. Hâlâ sersem gibiydi. Frank Miller'in horlamasından gece doğru dürüst uyuyamamıştı. Deli olmak işten değildi.

Gözlerini kırpıştırarak sabah güneşine baktı. Mutfaktan kap kacak sesleri geliyordu. Luise Ritter kahvaltı hazırlıyor olmalıydı. Taze çekilmiş kahve kokusu da mı duymuştu ne?

Çekyatı kapattı, kaldırıp köşeye koydu, bornozunu giyip mutfağa gitti. Tahmini doğru çıkmıştı. Kahve birazdan hazırdı, evet, yavaş yavaş demliğe akıyordu şu anda.

"Günaydın kayınvalideciğim," dedi Rath ve kadının itirazlarına aldırış etmeden fincanını doldurdu.

Kafein derhal etkisini gösterdi. Şimdi tek yapılacak iş, Miller ailesinin saatlerce meşgul etmesine fırsat kalmadan hızlıca banyoya girmekti. Duş yapmaktan vazgeçti, acele acele tıraş oldu, lavaboda yüzünü ve vücudunun üst kısmını yıkadı, ıslak tarak ve briyantinle saçını başını düzeltti ve sonra giyindi.

Döndüğünde kahvaltı sofrası hazırdı. Frank Miller radyoyu karıştırıyordu. Senior radyo programıyla Almancasını geliştirme çabasındaydı ya, pek bir sonuç aldığı söylenemezdi. Haberler vardı radyoda. Spiker konuşurken nihayet anladığı bir kelime geçti.

"Ah, Jesse Owens," diye bağırdı heyecanla. "*They are talking about Jesse!*"[22] Yumurtaları yumurtalıklara yerleştiren Luise Rit-

22 Jesse'den bahsediyorlar.

ter'e dönüp coşkuyla üç parmağını havaya kaldırdı. "*Three Gold medals for the US!*"[23]

Luise Ritter de gururlandı, ama Amerikalı'nın dediklerini anlamıştı ya, onun için.

"*Yes, ssri*[24] Medalls," dedi. "*Great, your American Negers.*"[25]

"Heilitlör," dedi Frank Miller ev sahibini görünce.

"Günaydın," dedi Rath homurdanarak.

Ev tımarhaneye dönmüştü! Kendi evinde kendini yabancı hissediyordu. Bu aralar kendisini daha çok evinde hissettiği yabancı bir evi özlüyordu. Ama Charly Moabit'te gecelemesine izin vermiyordu ki. "Sen misafirlerinle ilgilen"di her zaman gerekçesi. Muhtemelen haklıydı da. Bütün bunları kendi açmıştı başına, sonuçlarına da katlanacaktı.

Birazcık dik bir duruş sergilemesini bilebilseydi şu anda bu durumda olmayacaktı. Bir kere, sadece bir kere cesaret edip Nebe'ye hayır deseydi, şimdi şurada Charly'le oturuyor, kayınvalidesiz, Amerikalı'sız beraber kahvaltı ediyor olacaklardı.

Telefon çaldı. Aygıtın bulunduğu hole çıktı. Salondaki aile yaşamından bir an olsun kurtulmuştu ya, o bile bir şeydi. Arayan Gräf'ti.

"Çok mu özledin?" dedi Rath ve saatine baktı. "Birazdan çıkıyorum, yarım saate kalmaz ofisinde olurum."

"Wilhelmstrasse'de buluşmuyoruz bugün, onun için arıyorum zaten. Birazcık şehir dışına çıkman lazım. Bir ceset daha bulundu."

"Ciddi olamazsın."

"Ciddiyim. Maalesef. Gene bir asker."

"Eh, o zaman bugün oraya buraya uğramadan doğrudan Olimpiyat Köyü'ne gidebilirim desene."

"Döberitz'de değil ceset. Reinickendorf'da."

Rath, Gräf adresi söyleyince şaşırdı. Ancak bunun da dışında bir ayrıntı öğrenemedi.

Salona dönüp konukları ve kayınvalidesiyle vedalaştı. Kahvaltı etmedi. Bir yudum kahve daha içip evden çıktı, hemen köşede park ettiği Buick'ine bindi.

---

23 ABD'ye üç altın madalya.

24 İngilizce Three'nin (üç) Almanca telaffuzu.

25 Sizin şu Amerikan zencileri, muazzam.

Yol fazla uzun sürmedi, on beş dakika sonra gideceği yere varmıştı. Adres, kısa bir süre önce ismi Eintracht[26] olarak değiştirilen Friedrich Ebert Sitesi'ne yakındı – Weimar Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı, halefinin aksine Naziler arasında pek sevilmiyordu. Spandauer Strasse 42. Bir kışlaydı burası. Gerçi kışladan ziyade henüz inşaat halindeki bir bahçeli evler sitesine benziyordu.

Rath bir ölüm olayında toplum polisinin olay yerini güvenlik altına aldığını uzun zamandır ilk defa görüyordu. Miğferleri görünce içini bir nostalji duygusu kapladı. Onun dışında Gizli Devlet Polisi'nin memurları hâkimdi hadiseye, gözünden kaçmamıştı. Reinhold Gräf de SD yetkilisi olarak oraya buraya talimat yağdırıyordu.

Rath huzursuz olmuştu. Bu sorumluluklar yumağı, bir SS, Devlet Polisi, –sadece kendisinden ibaret olsa da– Kriminal Polis karmaşası. Gennat'ın yanında kalmış olsa bunlara kafa yorması gerekecek miydi? Olsaydı, etseydi... Durum şimdi buydu ve şöyle ya da böyle idare edecekti.

Otomobilden indi, izmariti üzeri kum kaplı asfalt yola fırlattı ve karşısına çıkan ilk toplum polisine rozetini gösterdi. Sonra Rath'a hiç de yabancı gelmeyen bir adamla birlikte kışlanın girişinde duran Gräf'in yanına gitti. Girişin iki yanındaki nöbetçi kulübelerinden biri sağlam duruyordu, diğeri ise un ufak olmuştu, her yere siyah, beyaz ve kırmızı tahta parçacıkları yayılmıştı. Bir nakliye aracı önden çarpıp ahşap kulübeyi kışlanın duvarına yapıştırmıştı. Aracın yan kısmında kızıl ve altın harflerle BRİNKMANN MARANGOZHANESİ yazıyordu. İnsan ilk bakışta şöförün hedefi şaşırdığını, girişi ıskaladığını düşünebilirdi. Gördüğü manzara Rath'a ne yazık ki Ernst Gennat'ın Cinayet Şubesi'nde araştırdığı son vakayı anımsatmıştı. Aynı şekilde orada da direkt duvara toslayan bir araba söz konusuydu. Gräf'in yanına varınca kısaca parmağını şapkasının kenarına götürerek selamladı.

"Gereon, geldin mi?" Gräf yanındaki adamı işaret ederek, "Gizli Devlet Polisi'nden Komiser Steinke," dedi. "Alex'ten tanışıyor olmanız lazım."

---

26 Dirlik düzenlik, barış – e.n.

Rath da, Steinke de evet anlamında başlarını salladılar.

"SD, Gestapo ve Kripo," diye devam etti Gräf, "bu vakada birlikte çalışacaklar."

Rath pek de memnun olmamıştı bu habere. Açıkçası Michael Steinke'yle bir daha işi olsun istemezdi. Steinke komiser adayıyken tanıştıklarında adamdan hiç hazzetmemişti. Birlikte çalıştığı en beceriksiz, en yeteneksiz kriminologlardandı, hiç kimse onu yanında istememiş, adam sonunda davaya aşırı sadakati sayesinde Gizli Devlet Polisi'ne kapağı atmıştı. Rath'ın tahminine göre Ernst Gennat Steinke'yi şutladıktan sonra Gräf onu bilinçli olarak kapmıştı. Çünkü Gräf'in, soruşturma süreçlerine kendi fikir ve ihtiraslarıyla katılan memurlara değil, bir tek Gestapo aygıtına ihtiyacı vardı. Hele soru soran memur hiç onluk bir şey değildi.

Kendisi de bu anlamda Gräf'in işine gelmezdi tabii. Bir Gereon Rath'ın her zaman kendi fikri ve ihtirasları vardı. Ve soru sorardı.

"Kripo derken... Bu durumda bir tek benim herhalde. Başka kimse yok mu?"

"Yok. Sen doğrudan bana bağlı olarak çalışacaksın, Devlet Polisi tali görevleri üstlenecek."

"Ne olmuş, bir anlatsana."

Rath, içine göçmüş motor kapağıyla kışlanın duvarının dibinde duran nakliye aracını gösterdi.

"Olayın tam nasıl cereyan ettiğini henüz bilmiyoruz. Ama iki ölü var. Biri kulübedeki nöbetçi, diğeri ise nakliye aracının şöförü. Dua et, cesetleri götürdüler. Manzara dayanılmazdı."

"Şoför bariyeri ve kulübeleri yıkıp kışla alanına mı girmek istiyordu acaba?"

"Öyle görünüyor. Ama önce görgü tanığını bir dinleyelim."

"Görgü tanığı mı var?"

"Evet, ikinci nöbetçi. Öbür taraftaki." Gräf hasar görmemiş kulübeyi gösterdi. "Çavuş Drechsler. Kışlada ifadesinin alınmasını bekliyor. Steinke bu arada olay yeri incelemeyi denetleyecek, öyle değil mi Komiser Steinke?"

"Emredersiniz komutanım."

Michael Steinke hazırol vaziyetinde topuklarını birbirine vurdu ve arabayı incelemekte olan memurlara doğru yöneldi. Duvarın di-

binde, ön aksın altında bir kan birikintisi görülüyordu, arabadan akmış motor yağıyla karışmıştı.

"Biz neredeyiz Allah aşkına, burası ne?"

"Hermann Göring Kışlası. Sıradan bir Prusya kışlasıydı eskiden, inşaat bitince burası adeta bir asker şehri olacak, Berlin'in en büyük kışlası."

"Bak sen."

"General Göring Alayı yerleştirilecek buraya," diye devam etti Gräf, "halihazırda bir tek muhafız birliği var ama yakında 2.000 kişilik bir kapasite oluşacak."

Rath'ı birden birkaç şey aynı anda huzursuz etti. Hermann Göring isminin böyle tuhaf bir kazayla birlikte anılması... bu ona fena halde tanıdık gelmişti.

Gräf'in peşinden kışlanın henüz iskele kurulu duvarıyla çevrili, inşaatı bitmiş bir binaya girdi. Sadece iki masa ve birkaç sandalyeden ibaret küçük bir odada iki asker bekliyordu onları; biri apoletlerine bakılırsa üsteğmendi, solgun yüzlü diğeri ise çavuş.

"Nihayet geldiniz," dedi üsteğmen.

"Nihayet geldik," diye karşılık verdi Gräf. "Şimdi bizi lütfen Çavuş Drechsler'le baş başa bırakın. Bırakın ki sorguya geçelim."

Üsteğmenin yüzünden bu talebi hesap etmediği belliydi. Bir şey söyleyecek gibi ağzını açtı, sonra hemen kapattı. Gräf'in siyah üniformasından tırsmıştı.

"Nasıl isterseniz," dedi sadece ve odadaki tek sivil giyimli olan Rath'a kuşkulu, hatte neredeyse tahkir edici bir bakış fırlatıp odadan çıktı.

Drechsler üstünün kaybolmasıyla biraz tedirgin olmuş gibiydi. Bakışlarını bir süre Rath'la Gräf arasında gezdirdikten sonra Rath'ta takılıp kaldı.

Rath ve Gräf masalardan birine oturdu. Gräf, Drechsler'e bir sandalye göstererek, "Buyrun oturun çavuş," dedi.

SS'in kibarlığı genç askerî aptallaştırmış gibiydi. Ne yapacağını bilemez bir tavırla Rath'a yan gözle baktıktan sonra oturdu.

"Sabah olan bitenleri anlatın bize bakalım."

"Anlatacak fazla bir şey yok. Araba Spandauer Weg yönünden geldi..."

"Kaçta?"

"Nasıl?"

"Saat kaçtı diyorum."

"Yediydi galiba aşağı yukarı. Araç Scharnhorststrasse'den doğru geldi, kışlaya iyice yanaştığı anda ani manevra yapıp doğrudan kışlanın girişine yöneldi."

"Sizin tepkiniz ne oldu?"

"Her zamanki gibi, birisi yakınlaşırsa nasıl tepki gösteriyorsak. Birimiz bariyerin önüne geçip aracı durduruyor."

"Diğeri konumunu terk etmiyor, öyle mi?"

"Evet." Asker boğazını temizledi. "Ancak söz konusu nakliye aracının şöförü aldırış etmeyip aşırı hızla bariyere iyice yaklaşınca Gedikli Başçavuş Kramp ateş etmek durumunda kaldı. O edince ben de ettim."

"İsabet ettirdiniz mi?"

"Şöförü vurduk, bundan eminim. Temiz bir atıştı, direkt kafaya. Ama bir işe yaramadı, araba tam gaz yoluna devam etti." Drechsler bir süre sustu. Devam etmeden önce yutkundu. "Korkunçtu. Acayip bir infilak, bir gümbürtü, bir çatırtı... Ve ben hiçbir şey yapamadım."

"Araba yönünü değiştirdi mi?"

Çavuş afalladı. "Nasıl, anlayamadım."

"Kurşun şöföre isabet ettikten sonra araba yönünü değiştirdi mi?"

"Hayır, ısrarla tam gaz yoluna devam etti."

"O zaman şöförün hedefi bariyer değil, daha baştan Gedikli Başçavuş Kramp'ın nöbetçi kulübesiymiş."

Drechsler iyice şaşalamıştı, bir tuzak hissediyormuş gibi bir Rath'a, bir Gräf'e çevirdi gözlerini. "Anlayamıyorum. Nereye varmak istiyorsunuz?"

"Sorumu yanıtlamanıza. Şöför kurşunlardan sonra yönünü değiştirmedi, öyle mi?"

"Evet, ama bunu söyledim ya size. Ben de bilmiyorum, ikimiz de ateş ettik, manyağın kışla arazisine girmesini herhangi bir şekilde önlememiz gerekiyordu, görevimizdi bu."

"Başardınız da." Gräf, düşüncelerini okumak istercesine Rath'a baktı, sonra tekrar askere döndü. "Gedikli Başçavuş Kramp'ı iyi tanır mıydınız?"

"İnsan asker arkadaşını ne kadar tanırsa o kadar işte. Can ciğer kuzu sarması değildik. Ama son zamanlarda sık sık yan yana nöbet tuttuğumuz oldu."

"Bir şey anlatıyor muydu? Tehdit edildiğini filan? Ya da birtakım düşmanlarının olduğunu?"

Drechsler başını iki yana salladı. "Öyle bir şey anlatmadı."

"Peki." Gräf not defterini kapattı. "Senin soracağın bir şey var mı Gereon?"

Rath hayır anlamında başını salladı.

"Şimdilik teşekkür ederiz çavuş. Bir daha ihtiyacımız olursa sizi nerede bulacağımızı biliyoruz."

Drechsler bu öngörüden pek memnun kalmamış gibiydi. "Gidebilirim yani, öyle mi?" diye sordu.

"Buyrun." Gräf kapıyı işaret etti. Nöbetçi asker hazır ola geçip topuklarını birbirine vurarak bir "Heil Hitler" çekti ve çıktı.

Gräf ikisi odada yalnız kalır kalmaz, "Ee, ne diyorsun?" dedi.

Rath omuz silkti. "Neye ne diyorum?"

"Yani bütün bunlardan ne sonuç çıkarttın? Kaza mıydı? Amok sürüşü mü? Planlı bir cinayet mi?"

"Cinayet mi?" Rath, Gräf'in ne kastettiğini gayet iyi anlamıştı, ama canı böyle şeyleri konuşmak istemiyordu.

"Peki şöyle sorayım: Sence şöförün otopsisinde beyninde merminin yanında bir de tümör bulacak mıyız? Veya başka bir ölümcül hastalığa dair herhangi bir iz?"

"Lehmann'daki gibi diyorsun..."

"Aynen."

"Bu öldürtme olaylarının hepsinin arkasında Johann Marlow var, hakkında ülke çapında arama emri çıkartıldı. Hâlâ ülkede olduğunu sanmıyorum. Ona öleceği kesinleşmiş kişileri tedarik eden Doktor Wrede de merhum oldu. Sanıyorum onu da Marlow öldürdü, her şeyi bildiği için kurtulmak istemiş olabilir ondan."

"Hepsi doğru, ben de Marlow'dan şüphelenmiyorum. Ama başka birisi de tıpkı bu şekilde düşünebilir: Taklitçiler hep çıkıyor, özellikle de ağır suçlarda. Paralellikler adeta gözümüze sokulmuş. Ben bunu hiç kazaya benzetemedim, basbayağı cinayete teşebbüs bu."

"Sen beni garip cinayet yöntemleri konusunda uzman olarak mı dahil ettin bu vakaya? Seni ne yazık ki düş kırıklığına uğratmak zorundayım, benim yardımım olamaz sana."

"İtiraf edeyim, evet, bana büyük yardımın olacağını ummuştum," dedi Gräf. "Ama seni soruşturma ekibinde istememin nedeni bir tek bu değil. Bunun yanısıra iki ölüm olayının daha Olimpiyat Köyü'ndeki olayla ilintisi var."

"Neden tekil konuştun? Köyde iki ölüm olayı var."

"Morgan vakası şemaya uymuyor, ama Dräger uyuyor." Gräf uzun süre manidar sustu. "Son sekiz günde Berlin'de ve diğer şehirlerde ortak bir yanı olan dört ölüm olayı var: Her biri kaza ya da en azından intihar olabilir. Ve kurbanların hepsi General Göring Alayı'na mensup."

"Yani bir komünist komplo daha."

Gräf omuz silkti. "Ortaya çıkarmamız gereken tam da bu Gereon."

52

Pasta bile vardı masada. Charly'yi biraz eskilere götürmüştü bu, Wilhelm Böhm'le beraber Ernst Gennat'ın Cinayet Şubesi'nde çalıştıkları zamanlara: Asayiş Şube Müdürü Gennat toplantılara hep pasta getirtirdi. Aynısını Böhm de yapmıştı şimdi. Muhtemelen o da Charly'nin düşündüklerini düşünmüş olacak ki, konuklarına ikrama geçmeden önce hafif utanır gibi genzini temizledi. İkramı kimse geri çevirmedi, Kara Orman pastası, frenküzümü turtası, peynirli pasta tabakları elden ele dolaştı. Böhm kahve bile yapmıştı, sanki gizli bir buluşmaya değil, kabul gününe çağırmıştı insanları.

Telefonun ahizesi kaldırılıp kenara konmuş, ofisin kapısı sıkı sıkı kapatılmıştı. Randevusuz gelenler için dışarıya dedektif bürosu kapalı diyen bir kâğıt asılmıştı.

Normalde bu tip buluşmalar iş saatlerinin dışında, özellikle de akşam saatleri için öngörülürdü. Bugünkü görüşme bir istisnaydı, öğleden sonraya konmuştu. Konuk sandalyesinde oturan ki-

şi ise yurtdışına çıkmayı planlayan bir müşteri değil, bizzat Berthold Weinert'ti.

Charly'nin bu gazeteciyle defalarca buluşması, onu birtakım amaçları için kullanması rastlantı değildi. Weinert üç yıl önce Alman İmparatorluğu'nu terk edip Prag'a göçtüğünden beri onunla düzenli olmasa da sürekli irtibatta olmuştu. Bundan eskiden onunla ev arkadaşlığı yapmış olan Gereon'un haberi yoktu. Weinert hep göçün geçici olduğunu vurguluyordu ama ne kendisi ne de aynı adımı atan başkaları bu *geçiciliğin* yıllar süreceğini hesaba katmamıştı.

Adam o zamandan beri Charly'nin özgür dünyayla tek bağlantısıydı. Weinert *Prager Tagblatt*'ta çalıştığı için ondan Alman gazetelerinden elde edemediği bilgileri alıyordu. Onun dışında Böhm'le Charly'nin Çekoslovakya'ya yolculuklarını organize ettikleri mültecilere Prag'daki ilk günlerinde yol yordam da gösteriyor, onlara koltuk çıkıyordu. Ama birinin kaçış eyleminde fiilen yer almak – işte bu ilk kez oluyordu. Böhm belki de bunun için kahve ve pasta işine girmek zorunda hissetmişti kendini. Buluşmanın saati de neden olmuş olabilirdi buna.

"Demek razı artık," diye başladı Böhm bir yudum kahve içtikten sonra. Pastasına el sürmemişti.

"Evet," dedi Charly. "Manfred Oppenberg Çekoslovakya vatandaşı olacak."

"Gerekli belgeler yanınızda mı Herr Weinert?"

Berthold Weinert, ağzında frenküzümü turtası, başını sallayarak ceketinin cebinden çıkardığı sarı bir zarfı masaya bıraktı. Böhm alıp içine baktı.

"Hakiki Çekoslovak pasaportu bunlar, öyle mi?"

Weinert evet anlamında başını salladı. "Ben bu pasaportları Kuzey Bohemya'daki köyünden hiçbir zaman çıkmayacak insanlar adına başvurup aldım. En yakın şehre bile gitmek dünya seyahati onlar için. Pasaporta ihtiyaçları olmadığı gibi istemiyorlar da. Birazcık nakit paraya tav oldular."

Böhm pasaportları tek tek uzun uzun incelerken Weinert bir parça daha pasta attı ağzına.

Çiğneyip bitirdikten sonra, "Sadece vesikalık fotoğrafları değiş-

tirip sahte damga yapacaksınız, o kadar," dedi. "Vize başvurularında ve de benzer durumlarda çuvallamamak için de kullanacak kişilerin imzalara iyi çalışması lazım. Ondan sonra bütün sınırlardan rahat rahat geçerler. Ülkemize her yerde büyük sempati duyuluyor."

"Öyle mi?" dedi Böhm dalgın bir tavırla.

"Bernhard Weiß, sizin eski emniyet müdür yardımcısıyla ailesi Çekoslovak pasaportuyla Londra'ya göç etti."

"Ama hakiki pasaportla," dedi Böhm.

"Tabii. Ama bu pasaportların da hakikiden farkı yok. Hiçbirinin çalındığına ya da kaybolduğuna dair bir polis kaydı yok, gümrük memurunun sınırda kuşkulanmasını gerektirecek bir şey yok yani. Sadece cinsiyet ve yaşın üç aşağı beş yukarı tutması lazım. Yani, yaş tutsun tabii üç aşağı beş yukarı, cinsiyete gelince, o yüzde yüz."

"Neredeyse bir düzine pasaport var burada," dedi Böhm.

"16," diye düzeltti Weinert.

"Ne istiyorsunuz bunlara? Bizde savaş kasası filan diye bir şey yok, kaçmak isteyenlerin bir araya getirebildiği kadar para var yalnızca. Şu anda Herr Oppenberg'den başka kimse de yok."

"Benim paraya ihtiyacım yok, iyi kazanıyorum yine," dedi Weinert. "Zora düştüğümde beni düşünün, yeter." Pasaportlardan birini göstererek, "Ayrıca Herr Oppenberg'e bunu tavsiye ederim," dedi. "Eksik hiçbir şey yok burada. Fotoğrafı bile değiştirmeseniz olur."

Böhm söz konusu pasaportu inceledi. "Franz-Josef Mosch. Umarım Oppenberg isme alışır."

"İlelebet kullanacak diye bir şey yok zaten. Almanya'nın üzerindeki karabasan bir gün kalkacaktır elbet. Hepimiz döneceğiz o zaman nasıl olsa."

"İnşallah."

Weinert ayağa kalktı. "Bana müsaade. Stadyuma dönmem lazım. Birazdan Karel Kněnický'nin 400 metrelik yarı maratonu başlayacak, memleket haber bekliyor."

"Tabii tabii."

"Herr Böhm... Charly..." Weinert şapkasını hafifçe kaldırıp se-

lam verdi. "Umarım tekrar görüşürüz. Charly, Gereon'a selamımı söylemeyi unutma."

Charly, birkaç gündür üzerinde düşündüğü ve kafasında gitgide biçimlenen şeyi kocasına söylemeden önce selam melam ulaştırmayacağını bildiği halde gülümseyip başını salladı.

Konuyu onunla hiç konuşmamıştı ama artık açması şarttı. Çünkü ülkeyi terk etme kararı kesinleşmişti artık; hem Berlin'i çok sevdiği, hem ülkesini yüzüstü bırakmak istemediği, hem de tam anlamıyla demokrat bir Prusyalı olduğu için uzun zamandır askıya aldığı bir düşünceydi bu. Ve ümidi, bu yolculuğa Gereon'la birlikte çıkmaktı. İstikbali mi kalmıştı artık Allah aşkına? Sebastian Tornow'un elinde... Kendisinin de istediği bir şey değildi bu herhalde. Gereon Rath gibi birisi için bile sadece eylemin sonuçları üzerine kafa yormak değil, artık onu hayata geçirme noktasına gelinmiş olması gerekirdi.

Ama Gereon'la konuşmadan önce Böhm'le konuşmalıydı. Böhm Weinert'in arkasından kapıyı kilitlemiş, tabakları fincanları toplamaya başlamıştı.

Charly pasaportları işaret ederek, "Bunların arasında otuz yaşında bir kadınla otuzlu yaşların ortasında bir erkeğe uyanı da var mı?"

Böhm bir elinde Weinert'in fincanı, diğerinde şekerlik, kalakaldı. Ona anlayışla bakarken kaşlarını kaldırdı.

"Ciddi misiniz Charly? Bana bunu yapamazsınız!"

53

Kumandanlık binasının arkasındaki koru epey ıssızdı. Yani Olimpiyat Köyü'nde ne kadar ıssız olunabiliyorsa o kadar. Atletler gölün bu tarafına pek gelmiyor, daha ziyade köyün meydanında, kayın ağaçlarıyla çevrili parkta ya da içerisinde bir bar da bulunan tepedeki kalede dolaşıyorlardı. Atletler neredeyse köyün hizmetlileri de –üstlerinde ister Gençlik Şeref Hizmeti, ister Norddeutsche Lloyd, isterse de Alman Ordusu üniforması olsun– orada boy gösteriyordu.

Fritze kendini biraz çekmişti; korunun yalnızlığını seviyordu, hoş bir yalnızlıktı bu. Arkadaşlarının yanındayken hissettiği yalnızlıktan farklıydı, onlarla beraberken hissettiği soğuk, içini titreten cinstendi.

Rönnberg tehdidini yerine getirmişti.

Friedrich Thormann artık stadyumda görev alamayacaktı.

Oysa en azından artık imzasına da kavuştuğu Jesse Owens'i bir kere koşarken görebilmek için stadyumda bulunmayı o kadar isterdi ki. Onun yerine Olimpiyat Köyü'nde angaryaya koşulup duruyordu. Ama yine de –Rönneberg istediğini yapsın– kendi zaferinden sonra da, özellikle de arkadaşı Jesse kazandığı madalyaları kutladığında Dave Albtritton, Fritze'yi çağırmaya devam etmişti. Mister Owens son üç akşamdır stadyumdan altın madalyayla dönüyordu: bir tanesini 100 metreyle, diğerini Luz Long'u bile geride bıraktığı uzun atlamayla, bir gün öncekini de 200 metreyle elde etmişti. Hepsini de öbür sporcularla beraber kutlamıştı. Jesse Owens Olimpiyat Köyü'nün taçsız kralıydı.

Siyah sporculara başarıyı çok gören Schröder "zenci kral" demişti küçümser bir tavırla. Albritton ve Owens'la beraber madalyaları kutlayan Fritze'yle Maxe'ye de "zenci dostu" diyordu. Bu laflar her ne kadar çekememezlik belirtisiyse de, Fritze ve Max'ı, Rönnberg ve Schröder'in etrafındaki oğlanların gözünde iyice yabani yapmıştı.

Hiç olmazsa Maxe onun tarafındaydı. Fritze *ile* konuşan bir tek o kalmıştı, diğerleri sadece *onun hakkında* konuşuyordu artık.

Maxe'nin bir yerde işi varsa Fritze yalnız demekti. Şimdi ormana inen gölgeli yolda çıkmış geziniyor, kafasındaki düşünceler birbirini kovalıyordu. Dave Albritton'la birlikte geçirdiği o pazar günü gelmişti aklına mesela, Gençlik Şeref Hizmeti'nin zirvesiydi kendisi için. Onun kadar güzel bir gün yaşayamayacaktı demek bir daha. Buna karşın madalya sevincinin yaşandığı günün onda bıraktığı o tatsız duygu. Almanya'nın Führer'i, onun Führer'i, siyah sporcuları hakir görmüştü, siyah sporcular da Führer'i.

Bu Fritze'nin canını acıtmıştı. Çünkü onu coşkulandıran iki şey, yani yeni Almanya'yla Dave Albritton ve Jesse Owens gibi sporcular yan yana gelemiyor, yan yana düşünülemiyordu. Ama bir tek bu değildi keyfini kaçıran.

Aslında hiçbir neden yoktu. İçinden ağlamak geliyor, nedenini bile bilmiyordu. Bildiği tek şey vardı: Alman genci asla ağlamazdı. Friedrich Thormann da o yüzden ağlamadı. Ama içi ağlıyor, zırlıyor, ruhu paramparça oluyordu.

Nedendi, neden? Fritze bazen kendi kendini anlamıyordu. Önceki yıl HJ'la birlikte katıldığı parti kongresinde de aynısı olmuştu: Büyük coşku yaşadığı günleri ani, neredeyse acı veren bir "ayılma", bir düş kırıklığı, duygularının üstüne karabasan gibi inip gittikçe kararan içinde nedensiz bir hüzün oluşturan büyük bir bulut izlemişti. Ruhunun derinliklerinde hissettiği kopkoyu bir karanlıktı bu, buz gibi, umutsuz, insanın içini donduruyordu.

Kumandanlık binasının arkasında kendini güvende hissediyordu. Ne bakan vardı, ne laf sokan. Bu küçük ormanı seviyordu. Solda çitlere kadar olan alandaki ağaçların arasında sık bir çalılık oluşmuştu. Sağ tarafta ise göle paralel çam, gürgen, meşe, kayın ve akçaağaçları yükseliyordu. Kimsenin yolu düşmüyordu buraya. Fin saunasına gelmek isteyenler, ağaçların yapraklarının arasından parıldayan küçük gölün öbür tarafını tercih ediyordu. Fritze'nin yürüdüğü dar yol Olimpiyat Köyü'nü dış dünyadan ayıran çitlerin berisindeki işlenmemiş arazide son buluyordu. Tek bir seçenek vardı, ya sağa sapıp ormana girecektin ya da gerisingeri dönecektin.

Fritze tam her zaman yaptığı gibi göle inmek üzere sağa sapacaktı ki, bir şey yolunu kesti. Durdu ama burnunun ucunda sallanan şeyin ne olduğunu önce anlayamadı: İki pantolon paçası, bir beyaz önlüğün eteği... Bakışları yavaş yavaş yukarı kaydı ve Fritze donakaldı. Bir adam asılıydı orada, suratı mosmordu, dili hafif açık ağzından dışarı fırlamıştı. Tanınmamış hale gelmiş bu yüzü yine de tanıdı Fritze. Ona Walter Morgan'ın ölüm şekliyle ilgili olarak sıkı sıkı ağzını tutmasını tembih eden Dr. Schmidt'ti bu.

Doktor ölmemişti daha, hırıltılı sesler çıkarıyordu.

Fritze gayriihtiyari adamı bacaklarından tutup, ilmiği gevşetebilmek için hafif havaya kaldırdı. Bir an hırıltı sesi daha da yükseldi. Fritze iyice ürktü ama yine de amansız yerçekimine direnmeye, doktorun ayaklarını kendi omuzlarına yerleştirmeye çalıştı. Öyle de ağırdı ki. Peki adamı tutarken aynı anda ipi nasıl kesecekti?

"İmdat," diye bağırdı neredeyse nefessiz kaldığı halde. "Yardım edin. Bir adam asılı!"

Dalların arasında parlayıp sönen bir-iki beyaz üniforma gördü, gölün kenarında arkadaşları vardı anlaşılan ama kimse yerinden kıpırdamadı. Onu duymuş da olabilirlerdi ama sesin nereden geldiğini kestirememişlerdi.

Bir dal çatırtısı, sonra ormanda sıklaşan adımlar duydu, ardından çalıların arasında bir adam gözüktü. Fritze'nin Olimpiyat Köyü'nde o güne kadar hiç görmediği birisiydi bu, üstünde asker üniforması vardı.

"Ne olmuş?" diye sordu asker. "İntihar mı?"

"Bilmiyorum. Henüz yaşıyor. Ben artık tutamayacağım."

Genç ama uzun boylu ve güçlü kuvvetli olan asker doktorun dizlerini tutup omzuna yerleştirdi. Her hareket ettirilişinde Doktor Schmidt'in hırıltısı sıklaşıyordu.

Fritze bunun iyiye alamet olduğuna o kadar çok inanmak isterdi ki.

"Ben tutuyorum. Sen de ipi kesmeye bak. Bıçak var mı?"

Fritze yok anlamında başını salladı. Gençlik Şeref Hizmeti'nde HJ kamasını taşımaları yasaktı.

"Git koş bul bir tane o zaman. Acele et ama. Fazla tutamam adamı."

Fritze fırladı. Hayatında koşmadığı kadar hızlı koşuyordu. Bir bıçak, bir bıçak, nereden bulabilirdi acaba bir bıçak? Kumandanlık binasının zilini çaldı, kimse açmadı, koşmaya devam etti, yüzme havuzunu geçip Milletler Kantini'ne vardı. Amerikalıların bölümü epey tenhaydı. Masaları bir tek siyah atletler işgal etmişti. Fritze garsonlardan birini iteleyip servis tezgâhında gördüğü ilk kişiye, "Hemen bir bıçak verin bana, çabuk!" dedi.

Gelirken omuz attığı garson, "Terbiye denen şey kalmamış,"dedi. Fritze bunu da tanımıyordu, bugün kimi görse herkes ona yabancı gelmişti. Ona "Bu ne istiyor?" der gibi bakan servis tezgâhındaki adamı da şimdiye kadar hiç görmemişti.

"Çabuk bir bıçak, lütfen, çok çabuk. Keskin olsun, ormanda... ormanda bir adam asılı, ipi kesmemiz lazım, yaşıyor daha... Bir de doktor çağırın!"

"Sen benimle dalga mı geçiyorsun oğlum?"

"Öyle bir halim var mı?"

"Ciddi mi söylediklerin?"

"Allah kahretsin, evet!"

Adam elini çekmeceye daldırıp keskin bir mutfak bıçağı çıkardı. "Al, koş çabuk. Biz doktor çağırırız. Nereye gelsin?"

"Kumandanlık binasının arkasındaki koruya."

Fritze, HJ kamasından da büyük koskoca bıçağı kaptığı gibi fırladı. Amerikalıların misafirhanesini, yüzme havuzunu, kumandanlık binasını geçti, ormana vardı. Nefes nefese, yarı ölü Doktor Schmidt'i omuzlayan adamı bıraktığı yere geldiğinde kalakaldı.

Askerin yerinde yeller esiyordu.

Doktor da –Fritze bir bakışta anlamıştı– ölmüştü. Gözleri yuvalarından fırlamış, boşluğa bakıyor, cansız gövdesi rüzgârda hafif hafif salınıyordu.

Fritze bir elindeki bıçağa, bir biraz öncesine kadar nefes almasına rağmen şimdi ipte ölü halde sallanan doktora baktı. Birden takatini yitirdiğini hissetti. Bıçak elinden kaydı, artık elinde değildi, dizlerinin üstüne çökmesiyle hüngür hüngür ağlamaya başladı.

54

Rath iki yıl önce, soruşturma ekibinin başına geçiriliveren Reinhold Gräf ve Gestapo'yla çalışmaya mecbur bırakılmış, o gün bugündür de bir daha böyle bir şey yapmamaya yemin etmişti.

İnsan nasıl da yanılabiliyordu.

Düzenli olarak her gün Gräf'in ofisine gelip bir zamanlar astı olan bu adamın talimatlarını dinlediği bir dönemi ardında bırakmıştı. Şimdi ise bir soruşturma ekibinin resmî parçası olarak girmişti onun emrine.

SD subayı olan Gräf gerçi artık Gizli Polis'te değildi ama Güvenlik Hizmeti'nin adamıydı, onun sadece aparatından yararlanmaktaydı. Ona rağmen bütün bunlar bir Gestapo soruşturması hissini uyandırıyordu. İki kurumu da birlikte yöneten Reinhard Heydrich da kesin ayrımdan yana değildi nitekim, öyle de davranıyor-

du. Ne zoru vardı ki zaten, ha SD ha Gestapo, hepsi kendi adamıydı. Ancak yine de tabii SS'in Alman İmparatorluğu'nun diğer resmî dairelerinin arasındaki öncüllüğü adı konmamış olsa da su götürmez bir gerçekti.

Aslına bakılırsa Rath şanslı sayılırdı; Gräf genelde ona normal mesai arkadaşı gibi bakıyordu. Asıl itilip kakılan Steinke'ydi. Üzerinde hiç konuşmadıkları halde siyasi açıdan kraldan çok kralcı, kriminologluğa gelince ise yeteneksizin teki olan, yeni komiserliğe getirilmiş Steinke'yi soruşturmanın özü konusunda bilgilendirmek yerine onu itibarsız işlere koşma konusunda hemfikirdiler. Gräf bu Gestapo komiserini odacı, büyük Devlet Polisi aygıtıyla kendisi arasında bir nevi postacı gibi kullanıyordu.

Müfreze Komutanı Gräf tüttürünce daha iyi düşünebildiğini söyleyen Rath'ın sigarasını da kabullenmişti artık bu arada. Yazı masasındaki bakır kül tablası esas misyonuna gitgide daha fazla yaklaşıyordu. Rath dibine kadar içtiği bir *Overstolz*'u daha porselen tablaya bastırdı. Sönerken sigaradan belli belirsiz son bir çıtırtı sesi geldi, son duman halkası kıvrıla kıvrıla havaya yükseldi.

"General Göring Alayı'na siyasi suikast diyorsun yani..."

"En akla yatanı bu değil mi sence?" Gräf masanın üzerinden bir dosya uzattı. "Buyur, alay başka kayıplar da vermiş, sırf Teğmen Dräger ve Gedikli Başçavuş Kramp'la kalmıyor iş, araştırttım. Hepsi son günlerde ölmüş."

Rath bir sigara daha yakıp dosyayı incelemeye başladı. En üstte, salı günü kaza sonucu ölen bir paraşütçünün personel dosyası, bir altında Dräger'le Kramp'ınkiler, en altta da bir hafta önce Stendal'daki bir maluller yurdunda tekerlekli sandalyesiyle birlikte göle yuvarlanıp boğulmak suretiyle ölen bir malul binbaşının dosyası yer alıyordu.

"Hepsi kaza," dedi Rath.

"Evet. Öyle görünüyor. Ama şu son sözde kaza içime kurt düşürdü. Neden olduğunu biliyorsun."

"Birisinin zavallı Herr Brinkmann'ı cinayet aracı yaptığını düşündüğün için."

"Aynen."

"Ama otopsiden önce kesin bir şey söylemek zor."

"Öyle de, son derece garip bir kaza olduğunu şimdiden söyleyebiliriz. Bu bağlamda diğer kazalar da aynı şekilde. Bütün vakalarda dış etkiden söz edilebilir. Şunu da kabul et: Kısacık bir sürede dört tane ölüm olayı, çok acayip olur sonunda hepsine rastlantı denirse."

"Peki diyelim bunlar örneğin komünistlerin parmağının olduğu siyasi cinayetler. Bunlara yine de kaza mı diyeceğiz? Onlar için önemli olan manşet. Manşetlere de çıkmazlarsa en azından korku ve dehşet salmak istiyorlar. Bir eylem ne kadar ses getirirse o kadar iyi anlayacağın."

"Her halükârda suikastler alayı hedef almış."

"Eğer birisi gerçekten Göring Alayı'nı bu şekilde ortadan kaldırmayı düşünüyorsa, işi uzun. 2.000 asker var orada. Hem ayrıca Stendal'daki maktul maluldü, değil mi? O mesela alaya mensup değil."

Gräf evet anlamında başını salladı. "Haklısın, daha bir sürü tutarsızlık var. Ama bir yerlerde bizim göremediğimiz bir bağlantı gizli, bundan eminim." Dosyaları masadan alıp Rath'ın eline sıkıştırdı. "Bunu yanına al da dört kurbanı şöyle iyice bir araştır. Belki gözüne çarpan bir şey olur."

Rath elindeki dosya yığınına bakıp, "Bunları alıp nereye gideceğim ben peki? Halihazırdaki resmî ofisim Olimpiyat Köyü'ndeki karakol."

"Evet."

"Bana burada bir ofis ayarlayamaz mısın?"

"Kusura bakma, bizde boş yer yok. Benim ofisim ise sadece toplantılar için öngörüldü, dosya bakmak için değil."

"İyi o zaman, gidip kendime *dosya bakacak* bir yer bulayım," dedi Rath ve elinde yanan sigarayla yerinden kalktı. Sigarayı Gräf'in kucağına fırlatmak gelmişti içinden.

Kapıda az daha Komiser Steinke ile çarpışıyordu. Devlet polisi sol koltuğunun altında bir dosya Rath'a fesat fesat baktı. Önünden geçip ofise girdi, Gräf'in önünde dikilip vaziyet aldı.

"Heil Hitler komutanım, otopsi raporu!"

"Teşekkürler Steinke. Dosyayı masama bırakın lütfen. Bana ve Başkomiser Rath'a önce kısa bir özet geçin. Ne diyor Doktor Kart-

haus?"

Steinke, sigarasının külünü dökmek için tekrar yazı masasına yanaşan Rath'a yan yan baktı.

"Durum belli," dedi sonra. "Gedikli Başçavuş Kramp'ın ölüm nedeni nakliye aracının çarpması sonucu aldığı ya..."

"Kurban değil konumuz," diyerek sertçe sözünü kesti Gräf. "Karthaus sürücüyle ilgili ne söylüyor?"

Steinke afalladı. Boğazını temizleyip yeniden başladı.

"Şimdi, sürücünün adı... Ferdinand Brinkmann olup, aracını kullandığı aynı adlı marangozhanenin sahibiymiş."

"Hayat hikâyesi değil, otopsi raporu lazım bana. Bulgu ne?"

"Ee, Doktor Karthaus gerek Brinkmann'ın kafasında bulduğu merminin, gerekse de kazanın yol açtığı yaralanmaların ölümcül olmuş olabileceğini söylüyor." Bir ara verdi. "İyi de, bunun bir önemi var mı?"

"Siz soru sormayacak, rapor vereceksiniz. Başka göze batan hususlar?"

"Tabii, hemen."

Gräf tarafından özellikle de Rath'ın önünde böyle küçük düşürülmenin Steinke'nin zoruna gittiği belliydi. Gözü durmadan Rath'a kayıyor, ona yan yan bakıyordu.

"Evet," diye devam etti, "marangoz ölümcül bir hastalıktan muzdaripmiş, şiddetli ağrı kesicilerin etkisi altındaymış..."

"Doktor bunların hangi ilaçlar olduğunu söyleyebiliyor mu?"

"Afyon içeren bir ilaç. Bağımlı yaptığı için piyasadan kalkan eroin daha doğrusu. Ama bazı doktorlar hâlâ yazıyormuş. Herr Brinkmann için bağımlılık söz konusu olamazmış artık zaten. Karthaus, Brinkmann'ın midesinde kötü huylu epey büyük bir ur bulduğunu, adamın muhakkak şiddetli ağrı yaşamış olduğunu söylüyor. Aşağı yukarı altı haftalık bir ömrü varmış."

Steinke'nin son cümlelerini not eden Gräf, "İşte bu ilginç," dedi.

Steinke sırtını dikleştirerek, "Kazaya neden olan sürücünün özel yaşamı hakkında da biraz bilgi topladım," dedi Gräf'in gözünde azıcık puan toplama çabası içerisinde.

Steinke daha başlamadan, Rath, "Ben tahmin edeyim," dedi. "Brinkmann Marangozhanesi'nin Hermann Göring Kışlası inşaa-

tından iş filan aldığı yok. Firma iflasın eşiğinde, Herr Brinkmann da borç batağında."

Michael Steinke ağzı açık dinliyordu. Rath yanan sigarayı kül tablasına bırakıp başka da bir şey söylemeden Gräf'in ofisini terk etti.

55

Çok beklemedi. Zile basmasıyla ayak sesleri duyuldu, ardından Charly'nin kulağına aşina o gıcırtıyla kapı açıldı. Marie Niemann eski mesai arkadaşını kapıda görünce şaşaladı. Mutfak yamağı ve eski eczacı çırağı kapıyı yüzüne kapatamadan Charly ayağını kapının arasına koydu.

"İyi akşamlar Marie," dedi, "içeri girebilir miyim?"

"Birbirimize söyleyecek bir şeyimiz kaldı mı?"

"Benim var. Bırak gireyim önce."

Kız bir an tereddüt etti, ardından kapıyı bıraktı, Charly içeriye girebildi.

"Ne istiyorsun?" diye sordu Marie.

"Bir oturalım önce. Sana söyleyeceklerim öyle ayaküstü söylenecek cinsten şeyler değil."

"Madem öyle."

Marie omuz silkip önden önden yürüdü. Charly mutfağa girdiğinde kız oturmuştu bile. Charly de bir sandalye kapıp oturdu.

Marie kuşkuyla bakıyordu ona. "Kovulmuşsun, öyle diyorlar."

"Evet, *Esplanade*'ye gelmeyeceğim artık."

"Bir gün Georgi'nin gözdesiydin, ertesi gün kıçına tekmeyi vurdular. Ne yaptın? Hırsızlık mı? Arkadaşız filan diye düşünme sakın. Sana yardım edemem."

"Onun için gelmedim."

"Neden geldin peki?"

Marie Niemann'ın kavgacılığı üstündeydi. Charly'nin ağzından çıkan iki sözcük iyice aklını başından aldı.

"Karl Landers," dedi Charly.

Marie yutkundu, konuşamadı önce.

"Sen... sen ne biliyorsun Karl hakkında?"

"Mesela nişanlın olduğunu. Seni Amerika'da beklediğini. Walter Morgan'ın işletmesinde öldüğünü."

Marie Niemann'ın gözleri her cümlede biraz daha büyüyordu. Ayağa kalkıp yatak odasına gitti. Charly onu görmese de ne yaptığını çok iyi biliyordu. Marie küçük sandığa ulaşmak için bütün dolabı indirdi. Bir tek para duruyordu artık içinde, mektuplar yoktu.

Mutfağa dönüp, kapığının eşiğinde durdu, gözlerinden ateş fışkırıyordu.

"Sen... sen benim eşyalarımı mı karıştırdın? Evime girdin, öyle mi? Ve hırsızlık yaptın. Georgi onun için mi kovdu seni? Hırsız olduğun için mi?"

"Ben hırsız değilim," dedi Charly. "Özel dedektifim."

Bu bilginin Marie'yi şaşırttığı her halinden belliydi.

"Olsun. Yine de gizlice evime girdin. Yaptığın hiç doğru değil."

"Biliyorum, değil. Ama senin yaptığın da doğru değil. Adam öldürdün."

"Ne diyorsun sen?"

"Nişanlının patronunu zehirlediğini inkâr etmeyeceksin umarım. Eczacı Lorenz'e deposunu bir kontrol etmesini söyleyeyim istersen."

Marie bir şey söylemedi. Yüzü kireç gibi olmuştu, tekrar masaya oturdu, ayakta durmaya takati yoktu.

"Ne istiyorsun benden?" diye sordu. "Kime çalışıyorsun?"

"Kimseye çalışmıyorum. Walter Morgan'ı öldürdü diye toplama kampına atılan masum birine yardımcı olmak istiyorum, o kadar."

"Onun yerine beni attıracaksın toplama kampına yani..."

İsyankârdan ziyade ağlamaklı bir hali vardı kızın bunları söylerken. Charly mutfak masasında süklüm püklüm perişan oturan kıza birden o kadar acımıştı ki, hani neredeyse tutup sarılacaktı.

Yapmadı ama, mesafeli olması gerekiyordu.

"Hayır," dedi. "Seni ele vermeyeceğim. O masum kişiye de bir faydası olmaz bunun."

"Ben kimseyi kampa attırmak istemezdim. Benim niyetim, hiçbir zaman cezasını çekmeyecek sinsi bir katili cezalandırmaktı sadece."

Charly bir şey söylemedi. Mantosunun cebinden *Juno* paketini

çıkarttı, Marie'ye de tuttu. Bir süre konuşmadan sigaralarını tüttürdüler.

Charly bir süre sonra, "Kendini kullandırttın," dedi. "İsimlerini bile söylemekten korkan, kendi sorunlarını kendileri çözmekten aciz birtakım Amerikalı sosyalistlere kullandırttın. Doğrusu cinayeti ihbar etmek olurdu. O şekilde cezasını çekecekti katil."

"Gangsterlerin, siyasetçilerin, işverenlerin bir arada çalıştığı, ortaklık ettiği bir şehirde cezasını çekmezdi ama."

Marie Niemann Şikago'yu kastediyordu. Charly'ye Berlin'den bahsediyor gibi gelmişti.

"Haklısın belki de," dedi.

"Belki. Her şeye rağmen rahat değilim hiç. Yaptığım Karl'ı da hayata geri döndürmeyecek." Marie, tüm anıları silkeleyip atmak istiyormuşçasına kafasını sallıyordu. "Yani, adam ölümü mutlaka hak etti... Ama ben... şimdi de ben hak ediyorum. Ve Karl... Karl kesinlikle böyle olsun istemezdi."

O ana kadar masada dimdik oturan Marie Niemann, havası alınmış bir bisiklet lastiği misali bir anda oturduğu yerde büzüldü, küçücük kaldı. İki eliyle yüzünü kapadı.

Önce gözlerinden yaş boşandı, az sonra zangır zangır titreyerek, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Charly biraz bekledi, üzülen kişiyi hemen teselli etmek yanlıştı. Fritze bunu bir kez Kästner'in bir kitabında okumuştu. Charly'nin o güne kadar okuduğu bir sürü cümleden daha gerçek, daha akıllıcaydı. Sandalyesini Marie'nin yanına çekip kıza sıkı sıkı sarıldı.

"Sakin ol," dedi, "sakin ol. Ben senin dostunum, sen ne düşünürsen düşün. Korkmana gerek yok. Seni hiçbir zaman ele vermem. Aksine. Sana yardım edeceğim."

Titreme bir süre sonra durdu. Marie, Charly'nin gözünün içine baktı.

"Olan olmuş, ona bir şey yapamam," dedi Charly, "ama sana yardım edebilirim. Şimdi önce bir anlat bakalım senin Karl'ını, ne olup ne bittiğini ki, her şeyi doğru dürüst anlayayım. Ayrıca göreceksin, sana da iyi gelecek, kendini daha iyi hissedeceksin."

Charly bunu da Ernst Gennat'tan duymuştu.

Marie Niemann başını salladı. Ve anlatmaya başladı.

Beş yıl önce tanıştığı Karl Landers Pankowlu bir tesviyeciydi. Komünist değildi, hiçbir zaman olmamıştı, bunu her fırsatta tekrarlıyordu. Sendikacı ve sosyalistti, SAPD üyesiydi. Reichstag yangınından altı ay önce, yani 1932'nin Temmuz ayında Kızıl Vurucu Güç denen bir direniş grubuna katılmıştı. Berlin'de illegal gazetelerini dağıtıyordu. Gestapo Landers'i bir buçuk yıl önce tutuklamış, ama hemen salıvermişti. Ne kadar ülkede kalıp mücadele etmeye devam etmek istediyse de Marie onu yurtdışına çıkmaya zorlamıştı. Üstelik Karl'ın Şikago'ya yakın mesafedeki Blue Island'da bir amcası vardı. Seyahat parasını bir araya getirir getirmez Marie de gidecekti yanına, öyle kararlaştırmışlardı. Landers ülkeyi terk etmeden çok kısa bir süre önce de nişanlanmışlardı.

Charly gerisini zaten mektuplardan biliyordu. Landers'in konserve fabrikasındaki sendika kurma çabası, vurucu timleri bile devreye sokmaktan çekinmeyen Walter Morgan'ın buna karşı direnci ve nihayet Karl'ın kaza sonucu ölümü. Birkaç hafta sonra o meşum *dosttan* gelen, zavallı Marie Niemann'ı cinayete azmettiren isimsiz mektup (Charly mektubu aslında Landers'in yoldaşlarının hep birlikte kaleme aldığını düşünüyordu).

Marie Niemann Herr Lorenz'in eczanesindeki işinden çıkıp *Esplanade*'de çalışmaya başlamıştı. Verodigen'i, Herr Lorenz'in yanında çalıştığı son günlerde yürütmüştü. "Hemen ortaya çıkmaması için her tüpten bir-iki hap almıştım." Hep yanında taşıdığı, içinde toz haline getirdiği Digitalis hapları bulunan küçük kutu otelin mutfağındaki ilk gününde bile çantasındaydı. Bir fırsat kolluyordu ve fırsat Morgan'ın köye vardığının ertesi günü ayağına gelmişti. Olimpiyat Köyü'ne gidecek Olympia Sosu'nun bir kavanoza doldurulması istenmişti.

Marie Niemann üstlenmişti bu görevi.

"Allah'ım, daha kaç kişi zehirlenebilirdi o gün," diye bağırdı Charly gayriihtiyari. "Düşünsene, Morgan diğer sporculara da ikram edebilirdi sosu."

"Biliyorum." Marie gittikçe daha fazla ezilip büzülüyordu. Adeta yok olmak istiyordu bu dünyadan. "Ama o derece nefret doluydum ki. Ve... bir tek o ölür diye... düşündüm."

Tekrar yüzünü elleriyle kapattı.

"Tamam, öyle de oldu ama bu senin bir insan öldürdüğün gerçeğini değiştirmiyor. Ayrıca Herr Lorenz şu veya bu şekilde Verodigen haplarının eksik olduğunu fark edecek. Ve bunu polise bildirmesi gerekecek, çok sürmez polis de seni bulur."

"Sonra?"

"Sonra seni sorguya çekerler."

"Allah'ım, ne aptalım ben!" Marie Niemann Charly'ye öyle bir baktı ki, Charly'nin yine içi parçalandı. "Ne yapacağım ben şimdi?"

"Bu ülkede kalamazsın artık," dedi Charly. "Er ya da geç izini bulurlar."

Marie elleriyle yüzünü kapattı. Tekrar hıçkırmaya başladı.

"Ama," dedi Charly, "sana bir önerim var."

56

Normalde pek müşterisi olmayan Steinplatz'daki pansiyonda bile Olimpiyat'a olan rağbet hissediliyordu. Teras tıklım tıklım doluydu; garson onu az önce boşalmış, henüz üstü kirlilerle dolu masaya götürürken Rath'ı bin türlü dilin karıştığı bir uğultu karşıladı. Oturdu ve masanın toplanmasını bekledi. Masa temizlendikten sonra sigara paketini, ardından evrak çantasındaki dosyaları çıkardı. Menüyü geri çevirip sadece bir bira söyleyince garson bozulur gibi oldu.

Evi az ilerideydi ama gidemiyordu ki. Üç Amerikalı turist, bir de kayınvalidesi evi işgal etmişken nasıl dosya inceleyecekti? Gräf'in onu hem soruşturma ekibine dahil edip hem de özel ofis tahsis etmemesine hâlâ içerliyordu.

Olimpiyat Köyü'ne de gitmemişti tabii. Ne yapacaktı orada? Sadece dosya incelemek için şehri bir baştan bir başa katedip otuz kilometre yol gitmenin bir âlemi var mıydı?

Rath'ın oturduğu yerden daha üç buçuk sene önce Berlin Emniyet Müdür Yardımcısı Bernard Weiß'in üçüncü katında oturduğu Steinplatz'ın köşesindeki bina görülüyordu. Nazilerden kaçmak zorunda kalana kadar bu evde yaşamıştı Weiß, Rath'ın en çok saygı duyduğu bu emniyet müdür yardımcısı. Ve son dakikada kaça-

bilmişti. Nazilerin eline geçmiş olsa öldürecekleri kesindi. Bir sürü insanı öldürdükleri gibi. Hiçbirinin de hesabını vermemişlerdi.

Bunları düşünüp sağında solunda kaygısız kedersiz oturmuş sohbet eden, sanki dünyada başka önemli hiçbir şey yokmuş gibi günün spor olaylarını mütalaa eden turistleri görünce içinde yaşadığı ülke birden gözüne son derece sahte ve ikiyüzlü göründü.

Her şey gösteriş, her şey dekordu ve yıkılmasın diye ayakta tutanlardan, aman müsabakaların kutsal dünyasına halel gelmesin diye seri cinayetleri gizli tutmaya çabalayanlardan biri de kendisiydi. Hele cinayetlerin arkasında komünistlerin olmasından şüphelenildiği bir duyulursa... Üstelik komünistlerin direncinin kırıldığına inanmışken millet...

Garson birayı getirdi. Rath bir yudum aldı, bir sigara yaktı ve ilk dosyanın kapağını açtı. Dört biyografi, dört yazgı – erken ölüm bu dörtlünün tek ortak yanı değildi: Rath'ın Friedrich Dräger'in de dosyasından bildiği üzere dördü de ilk önce polislik yapmış, daha sonra Hermann Göring'e bağlı alaylarıyla birlikte polisten hava kuvvetlerine geçmişti. Malul Kieling'le Dräger dörtlünün içinde en yaşlılarıydı, paraşütçü Ohnsorg'la nöbetçi asker Kramp onlardan aşağı yukarı iki yaş küçüktü. Dördü de otuzunu göremeden ölmüştü.

Rath, Kieling dosyasında o zamanlar üsteğmen olan Robert Kieling'in belden aşağısının felç olduğu, dolayısıyla çürüğe çıkarıldığı güne kadar geri gitti.

11 Ekim 1935, Cuma.

Beynini bulandıran bir tarih.

Daha dosyada yazılanları okumadan Kieling'in ağır yaralandığı operasyon noktasının Wilhelmstrasse olduğunu anlamıştı. İmparatorluk Havacılık Bakanlığı inşaatı. Gece yarısı vuku bulan bir silahlı çatışma.

Rath dosyanın kapağını kapattı, daha fazla okumasına gerek yoktu, daha fazla okumak istemiyordu. O akşam olanları o kadar iyi biliyordu ki. Çünkü olup biten her şeyden kendisi sorumluydu.

Devam etmeden önce bir sigara yaksa iyi olacaktı. Deli gibi diğer üç askerin dosyalarını karıştırdı, konuşlandıkları yerlere bir bir baktı. Kariyerleri birbirinden farklı olmakla birlikte bir noktada

birleşiyorlardı: Malul Kieling, Olimpik Şeref Hizmeti Subayı Dräger, paraşütçü Ohnsorg ve de nöbetçi asker Kramp, dördü de 1935 yılının Mart ve Ekim ayları arasında Hermann Göring'in Leipziger Platz'ın arkasındaki rezidansının muhafız alayında görev yapmıştı. Rezidansın az ilerisinde İmparatorluk Havacılık Bakanlığı, Göring'in yeni anıtsal makam binası yükseliyordu. 11 Ekim'de, yani bu inşaatta yapılacak çatıyı taçlandırma töreninden bir gün önce iki asker ve bir gangsterin öldüğü o olay meydana gelmişti. Gazetelere bakılırsa nöbetçiler sözde İmparatorluk Bakanı Göring'e karşı planlanan bombalı saldırıyı önlemişti. Ama Rath bunun yalan olduğunu biliyordu.

Müdahil askerler de biliyordu bunun yalan olduğunu. Olaydan sonra hiçbiri Göring'in rezidansının muhafız alayında kalmamıştı, hepsi başka yerlere gönderilmiş ya da emekliliğe sevk edilmişti.

Şimdi de ölmüşlerdi.

Birisi paniğe kapılmış, tehlikeli gördüğü görgü tanıklarının kelimenin tam anlamıyla sesini kesmişti. Böyle tehlike oluşturabilecek tanıklar ilk kez kaybolmuyordu. Daha çok gangster çevrelerinden bilinen bir yöntemdi bu. Ancak Rath son yıllarda tek bir şey öğrendiyse, o da şuydu: Naziler, en başta da Hermann Göring, mesele iktidarını korumaksa, gangster yöntemlerine başvurmaktan çekinmiyordu.

Dosyayı kapatıp da garsondan hesabı istediğinde içine bir sıkıntı oturmuştu. Görünüşe bakılırsa gene –ama bu sefer mecburen, SD'nin talimatıyla– arı kovanına çomak sokmak üzereydi. Hermann Göring gibi birinin tekerine taş koymak pek akıl kârı bir şey değildi, son yıllarda kaç kişinin başına neler gelmişti bu yüzden.

Ama onun da, Gräf'in de asıl kafasını kurcalayan şey Gedikli Başçavuş Kramp'ın ölüm şekliydi. Ölümcül hasta birini cinayet aracı olarak kullanmak, Johann Marlow'un mükemmelleştirdiği bir yöntemdi. Ancak Marlow o meşum 11 Ekim'den beri Alman İmparatorluğu'nda istenmeyen kişi statüsündeydi. Johann Marlow, namıdiğer Magnus Larsen ülke çapında aranıyordu. Hatta Rath onun çoktan güvenli bir ülkeye kaçmış olduğundan emindi.

Göring, Marlow'un yöntemini üstlenmiş olabilir miydi? Marlow'un intihar adaylarına ulaşmak için kullandığı Doktor Wrede

gibi namussuz doktorlardan dört milyonluk şehirde birkaç tane daha bulmak pek de zor olmasa gerekti.

Reinhold Gräf ne diyecekti acaba, çok merak ediyordu. Himmler ve Göring arasındaki iktidar savaşı son bulmuştu, şişko, hava kuvvetleri ve Prusya Başbakanlığı'na tav olmuş, Alman polisini SS şefine bırakmıştı. Ancak Heinrich Himmler'le sadık yardımcısı Reinhard Heydrich hâlâ rakiplerinin özel yaşamıyla ilgili ayrıntıların peşindeydi. Gizli emirle kendi askerlerini katletmek kirli bir ayrıntının da ötesinde bir şeydi. Şayet böyle bir hikâye basına sızarsa artık kimse General Göring için elini taşın altına koymaz, General Göring Alayı'ndaki 2.000 asker bile gözünü kırpmadan anında firar ederdi – tabii şişkoyu daha önce kendi elleriyle katletmezlerse.

57

Bir sürü insanın elindeki çatal bıçağın porselenle temasının çıkardığı ses diğer bütün seslerin önüne geçiyordu. Arada bir sandalyenin de çekildiği oluyordu. Ama konuşma sesleri –o da eğer konuşuluyorsa– boğuk, fısıltı tonundaydı. Kimse üzerinde yüksek sesle konuşmadığı halde o gün Olimpiyat Köyü'nde, kumandanlık binasının arkasındaki koruda olanlardan herkesin haberi vardı. Fritze'yle Maxe hâlâ koğuş arkadaşlarıyla aynı masada oturuyordu ama sanki ikisi yalnızdı. Masanın en uzak ucunda karşılıklı oturuyorlardı; koğuş kıdemlisi Rönneberg'den de, ukala Schröder'den de uzaktılar. Bütün arkadaşlarının yüzünden meraktan öldüklerini kestirebiliyordu. Hepsi Fritz Thormann'ın o gün yaşadıklarını öğrenmek için can atıyordu.

Bir ceset bulduğu haberi çok çabuk yayılmıştı; tabii ayrıntılar her zaman olduğu gibi en ilginciydi. Ama kimse cesaret edip de Fritze'ye bir şey soramıyordu. Dışlanmışlığın kendilerine de bulaşacağından korkuyorlardı, çünkü Maxe ve Fritze'nin stadyumda tanıştığı Fürstner başta olmak üzere Fritze'nin yanında olan bütün çocuklar er ya da geç dışlanmıştı. Gerçi Fürstner onların koğuşunda değildi, dolayısıyla bu durumun ona pek zararı dokunmazdı. Ayrıca Olimpiyat Köyü'nün kumandan yardımcısının oğluy-

du. Hatta bizzat Yüzbaşı Fürstner Gençlik Şeref Hizmeti'nin mucidi denilebilirdi.

Schröder bezelye çorbasını kaşıklarken arada yan gözle ikisine bakıyor ama çenesini de tutmasını biliyordu. Ona bulaşmamaları Fritze'nin işine geliyordu, Max dışında hiçbiri onunla konuşmasa da olurdu. Yaşadığı olayla ilgili hiçbir şey anlatmak istemiyordu. Hele son saatler kâbus gibiydi.

Doktoru kurtaramamıştı. Bari ipini kesip ona karşı son görevini yerine getirebilseydi. Kesmek istemişti, ama o Allah'ın belası ağlama krizi sona erip de kemerinde bıçakla Schmidt'in asılı olduğu ağaca tırmanana kadar yetişkinler gelmişti: Servis tezgâhında onu azarlayan garson, onun iki mesai arkadaşı, bir de Doktor Heinen. Garsonlardan bir tanesi cesedi kucaklayıp kaldırmış, diğeri Fritze'nin elinden bıçağı alıp arkadaşının omzuna çıkarak cesedin başının üzerindeki ipi kesmişti. Sonra Doktor Schmidt'i dikkatlice yere yatırmış, boynundaki ilmeği gevşetmişti. Gevşetince de ipin ciltte yol açtığı korkunç izler meydana çıkmıştı. Doktor Heinen meslektaşının cansız gövdesi üzerinde bir-iki reanimasyon denemesi yapsa da kısa süre sonra vazgeçmiş, başını iki yana sallamıştı.

Fritze doktora olan biteni anlatmış, ona asker daha uzun süre tutsaydı Doktor Schmidt'in yaşama şansının olup olmadığını sormuştu. Acaba doktor asker onu tutarken öldüydü de delikanlı onun için mi kaçmıştı?

Doktor Heinen ona acıyarak bakmıştı. Sonra polis gelmişti, Elstal Karakolu'ndan bir memur, Kriminal Sekreter Lohmann. O da orada bulunan herkesle konuşmuş, bir tek Fritze'yi alıp karakola götürmüştü.

"Sen ağladın mı oğlum?"

En kötü soruyu kriminal sekreter daha yolda, köy meydanından aşağı doğru yürürlerken sormuştu. Fritze şiddetle karşı çıkmıştı. Alman genci ağlamazdı. İçinden Gereon'un ifadesini almasını dileyip durmuştu. Ama karakola geldiklerinde Kriminal Sekreter Lohmann'dan başka kimse görünmüyordu ortalıklarda. Sorgu sırasında onun da Fritze'nin gördüklerini hiç umursamadığı çıkmıştı ortaya. Sanki Fritze'nin anlattıklarıyla ilgisi olmayan şeyler biliyordu, hatta sorduğu soruların bu bildikleriyle hiçbir alakası yoktu.

En kötüsü de, Lohmann'ın ona inanmamasıydı.

"Bir asker, öyle mi? Sıvışıp ipte sallanan bir insanı kaderine terk edecek! İyi düşün oğlum, böyle bir şey olamaz, ordu böyle eğitmez kimseyi, bunu hiçbir Alman askeri yapmaz."

"Adamı tarif edebilirim, oradaydı diyorum. İriyarı, güçlü kuvvetli, saçları koyu sarı, sinekkaydı tıraşlı, büyük burunlu. Karakteristik bir çenesi var, dudakları ince sayılır. Neden not almıyorsunuz? Ben gidip bıçak getireyim diye doktorun ağır gövdesini tutup kaldırdı."

"Sen böyle olmasını arzulamış olmayasın delikanlı. Doktor Heinen açıkladı bana bunu. Suçu yüklenmemek için ruhun öyle olmasını istemiş. Hem adamı tutacak, hem de bıçak bulacaksın – korkunç bir ikilem bu."

Lohmann bunları söylerken ona acıyarak bakmıştı. Çocuğu kesinlikle ciddiye almıyorlar, hayalet görmüşsün demeye getiriyorlardı. Keşke Gereon yanında olsaydı. Kriminal Sekreter Lohmann'la karakolda karşı karşıya oturduğu şu anki kadar özlememişti hiç onu. Kriminal sekreterin her bir bakışı, söylediği her söz Fritze'ye adamın ona güvenmediği, inanmadığı, sevmediği hissini veriyordu. *Hem adamı tutacak, hem de bıçak bulacaksın –korkunç bir ikilem bu–* bu laflar Lohmann'ın ağzından teselli filan gibi değil, resmen itham tonunda çıkmıştı. Sanki daha iyisini yapma imkânı varmış da çocuk yanlış hareket etmişti. Fritze kendini savunma ihtiyacı duyuyordu.

"Yardım edin diye de bağırdım," dedi, "ama kimse duymadı beni."

"Kimse duymadı seni demek. İlginç." Lohmann'ın bakışları manidardı. "Seni kimse duymadıysa gelen giden, yardım eden de olmamıştır."

Fritze'nin bu mantığa verecek cevabı yoktu. Ve pes etti.

"Öyle diyorsanız öyledir," deyip söylemediği, söylese bile o şekilde telaffuz etmeyeceği cümlelerin sıralandığı bir protokol imzaladı. Ama artık onu rahat bıraksınlar istiyordu. *Onlar,* evet, çoğul... Ona öyle gelmişti çünkü. Orada oturmuş onu sıkıştırıp tuzak sorular soran tek bir kişi değildi sanki, bütün karakoldu, bütün şehirdi, bütün dünyaydı.

Karakolun sıkıcı, boğucu atmosferinden çıkıp kendini dışarı attığında rahatladı. Gençlik Şeref Hizmeti, spor sahasındaki bayrağın altında toplanılacak demişti, oradan da toplu bir şekilde subay gazinosuna yürüdüler. Fritze, arkadaşlarının yüzünden haberin çoktan yayıldığını anlamıştı. Maxe dışında hepsi onu kuşkulu bakışlarla süzüyor ve bulaşıcı bir hastalığı varmış gibi onunla aralarına mesafe koyuyorlardı, yanaşmaya çekiniyorlardı.

Bu tavır yemekte de devam etti. Ona birazcık moral veren tek kişi Maxe'ydi. Kolunu omzuna koymuş, "Az buz değil yaşadıkların," demişti. "Bir ara anlatırsın bana. Tabii sadece istersen."

Şimdi karşılıklı oturmuş, bezelye çorbası içiyorlardı. Fritze Max'a hikâyeyi anlatıp anlatmamak konusunda emin değildi, bilemiyordu açıkçası. Üstelik bunun nasıl bir hikâye olduğunu, o koruda ne yaşadığını bilmiyordu, karakolda geçirdiği saatler ve Kriminal Sekreter Lohmann'ın soruları öylesine sersem etmişti ki onu.

"Körner, Klose, nereye oturduğunuza dikkat edin."

Schröder dilini tutamamıştı. Körner, Fritze'nin arkadaşı Max, Klose de Fritze'nin yanında oturan oğlandı.

"Başınıza iş açarsınız," diye devam etti Schröder, "Thormann'ın olduğu yerde hep birileri ölüyor."

Diğerleri güldü ama gülüşlerinden, Schröder'in söylediklerinde gerçeklik payı olup olmadığı konusunda kafalarında soru işareti olduğu anlaşılıyordu. Çünkü hepsi Fritze'yle aynı masada oturuyor, hatta aynı odada kalıyordu.

"Burada korkması gereken biri varsa o da sensin Schröder! O koca ağzını bir gün tıkarlar."

Schröder ayağa kalktı. "Öyle mi? Haydi gel kendine güveniyorsan."

Tam Fritze de kalkıyordu ki, Maxe'nin bir bakışıyla kaldı. Kimsenin fark etmeyeceği şekilde başını iki yana sallıyordu. *Sakın*, diyordu bakışları, *sakın, değmez bu herife*. Fritze de başını belli belirsiz salladı ve sandalyesine oturdu.

Schröder, "Tıpkı tahmin ettiğim gibi," dedi ve o da oturdu. "Thormann zenci arkadaşları yanında olmadığı zaman ödleğin teki."

Tam bir şey daha söylemeye hazırlanıyordu ki, aniden sustu. Bütün kantin suspus olmuştu, ne çatal bıçak sesi duyuluyordu ne de

uğultu. Fritze merak edip arkasına döndü. İki yetişkin girmişti salona, iki üniformalı. Bir subay, bir de üstünde Hitlerjugend üniforması olan bir adam. Fritze kalakaldı. Oymakbaşı Rademann'dı bu. Babalığı.

Subay oturdukları masayı gösterdi, Rademann onlara doğru geldi. Fritze yerinden kalktı.

"Wilhelm," dedi Rademann yanına gelince. "İyi akşamlar."

"İyi akşamlar oğlum. Yemekte rahatsız etmek istemezdim."

"Ben doymuştum zaten."

"Güzel."

"Beni ziyaret etmene sevindim," diye uydurdu Fritze.

Rademann'ın bakışlarında hafif bir mahcubiyet okunuyordu. "Bu aslında," dedi ve genzini temizledi, "bir ziyaret değil. Seni almaya geldim."

"Efendim?"

"HJ'un sana ihtiyacı var oğlum. Seni eve götürüyorum."

"Ama... yarın sabah görevim var."

"Onun çaresine bakıldı. Bir tek eşyalarını toplayacaksın, o kadar, hemen yola çıkıyoruz. Arthur'la Jürgen, Monika'yla ben seni tekrar aile sofrasında görmekten mutlu olacağız."

Diğer oğlanların önünde aileyle ilgili böyle duygusal laflar edilmesi Fritze'nin hiç işine gelmemişti. Utancından Schröder'e olan kızgınlığını bile unutmuştu. Bu aksiyon şimdi ne anlama geliyordu? Rönnberg onu yukarıya gammazlamaya devam etmişti de Gençlik Şeref Hizmeti'ni onun için mi terk etmek zorundaydı? Koğuş kıdemlisi yüzünde habis bir merak ifadesiyle olan biteni izliyordu. Keza bakışlarında daha ziyade şaşkınlık okunan Maxe dışında öbür çocuklar da. Fritze bir şey daha söylemek, protestosunu ifade edecek sözcükler bulmaya çalıştı ama beceremedi. Boğazındaki düğüm gittikçe büyüyordu, hiç konuşamamaktan, ya da sesinin ağlamaklı çıkmasından korktuğu için boyun eğmekten başka çaresi kalmamıştı. Başka ne gelirdi elinden? Herr Rademann sırf babalığı ve HJ başkanı değil, İmparatorluk Gençlik Liderliği'nde de önemli bir konuma sahipti.

Maxe'yle yumruklarını birbirine vurarak vedalaştılar. Ta Nürnberg'den beri gizli selamlaşma şekilleriydi bu.

Herr Rademann'ın peşi sıra kapıya doğru yürüdü. Schröder'le Rönnberg'in suratını bir daha görmeyeceğine seviniyordu. Olimpiyat Köyü'yle vedalaşması her ne kadar kötü bir sürpriz olduysa da işin böyle iyi bir yanı da vardı. Ancak Schröder'in sesine son bir kez katlanmak zorunda kaldı.

"Küçük Fritze evine mi dönüyor? Annesinin kucağına mı? Yok canım, annesi olacak o küçük orospu istemiyor ki onu!"

Fritze Schröder'in üstüne yürümek üzere arkasına dönmüştü ki, Herr Rademann onu iki eliyle sımsıkı tuttu. Babalığı gözerinin içine baktı, sert bakışları Fritze'yi olduğu yere mıhladı. Herr Rademann parmaklarını gevşettiği halde oğlan yerinde kaldı. Babalığı (aynı zamanda da HJ lideri) Schröder'e doğru yürüdü, önünde durdu. Diğeri de kalkmış, umursamayacağı bir vaaz dinlemeyi bekliyor gibi küstahça Rademann'a bakıyordu. Rademann bir şey söylemedi. Aniden öyle bir tokat savurdu ki, Schröder sendeleyip sandalyeye takıldı ve poposunun üstüne düştü.

Rademann devrilen sandalyenin yanında oturmuş eliyle acıyan yanağını tutan oğlana, "Nereden geliyorsun, bilmiyorum oğlum," dedi. "Ama Berlin'deki HJ'da böyle laflara yer yoktur. Kendini şanslı addedebilirsin, bir Hitler gencine hiç yakışmayan bu davranışını HJ'daki üstlerine bildirmeyeceğim."

Bunları söyledikten sonra arkasını döndü, Fritze'yi omzundan tutup kapıya doğru yönlendirdi. Fritze babalığına epeydir bu kadar saygı duymamıştı. Bir daha dönüp arkalarına bakmadan gazinodan çıktılar. Hava kararmak üzereydi. Herr Rademann'ın BMW'si yolun kenarında duruyordu. Fritze dikenli tellerin arkasındaki Olimpiyat Köyü'ne, jimnastik salonuna, spor sahasına, yüzme salonuna ve kantine baktı. En arkada Amerikalıların misafirhanesi vardı. En fazla canını yakan da, Dave Albritton'a bile hoşça kal diyememekti.

58

Gräf'in ofisinde değil, Islak Üçgen'de de değil, Askanischer Platz'daki bir bankta buluşmuşlardı. Rath istemişti bunu, böyle-

likle Prens Albrecht Sarayı'ndaki mutat sabah toplantısı iptal olmuştu.

"Umarım bu gizli görüşme için haklı bir nedenin vardır," demişti Gräf telefonda.

Rath'ın haklı bir nedeni vardı.

Etraflarında Olimpiyat turistleri Anhalt Garı'ndan çıkıp taksilere doğru koşuşturup dururken Rath'ın kısaca geçtiği bilgiler ve yürüttüğü tahminler üzerine Gräf de artık aynı fikirdeydi.

"Göring, diyorsun yani..."

"Bir şey demiyorum. Sadece olasılığı göz önüne alıyorum. 11 Ekim 1935'teki silahlı çatışmayla bir ilintisi olduğu aşikâr, dördü de katılmış çatışmaya, o yüzden acilen o gün müdahil olmuş diğer askerleri bulmamız lazım. Hayattalarsa tabii."

Rath, bildiği ve tahmin ettiği her şeyi Gräf'e anlatmıştı. Tek sakladığı şey kendisinin o çatışmadaki rolüydü. Yani Hermann Göring'i, manipüle edilmiş gizli belgeler aracılığıyla eski iş ortağı ve morfin tedarikçisi Johann Marlow'a karşı kendisinin kışkırttığı.

Ama onun dışında ne var ne yok anlatmıştı. Mesela seri ve acımasız çözümlerden yana olan Göring'in Marlow'u ortadan kaldırma amacıyla gangsteri ve koruması Liang'ı tuzağa düşürdüğünde feci hezimete uğradığını, Liang ve üç nöbetçi askerin öldüğünü, çıkan silahlı çatışmanın sonunda Marlow'un sırra kadem bastığını.

"Öyle olduğunu nereden biliyorsun? Gazeteler, Göring Alayı askerlerinin Havacılık Bakanlığı binasının açılış törenine karşı düzenlenmiş bombalı suikastı önleyip bir sürü insanın hayatını kurtardığını yazmıştı."

"Gazeteler öyle yazmıştı da, doğrusu o değildi."

Rath bir sigara yaktı.

"Marlow'u sen de tanıyorsun Reinhold," dedi. "Yasaları pek takmadığı doğru ama o bir işadamıydı. Marlow'un aklına hayatta bombalı suikast gibi bir şey gelmezdi. Bundan nasıl bir avantajı olabilirdi ki?"

"Haklısın, pek mantıklı değil."

Gräf alnını buruşturup yukarıya, Europahaus ve tepesindeki devasa Allianz reklamına baktı ama bakışları oradan hiçliğe çevrildi.

Bir süre öyle daldı gitti. Sonra aniden Rath'a dönerek, "Bunlar tahmin filan değil," dedi. "Sen her şeyi biliyorsun."

"Nasıl?"

"Marlow'dan duydun, değil mi? Bizzat kendisi anlattı. Her zaman özel bir ilişkin oldu onunla. Görüşüyor musunuz hâlâ?"

"Senin ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu?" Rath gerçekten kızmış gibi yapıyordu ama sırf rol de değildi. "Marlow'la yıllardır ilişkim yok. Nerededir, hayatta mıdır, sen ne kadar ne biliyorsan, ben de o kadarını biliyorum."

Gräf'in bakışlarında hâlâ kuşku okunuyordu.

"Umarım doğruyu söylüyorsundur."

"Elbette."

Gräf başını iki yana salladı. Gayriihtiyari, bu düşünceyi kabullenmekte zorlanıyormuş gibi. "Bir bu eksikti başımıza, baltayı taşa vurduk yine."

"Bunlar sadece tahmin. Ama kafamızın bir köşesinde de bulunsun."

"Haklısın." Gräf onaylama anlamında başını sallıyordu. "Peki ne diyorsun, ne yapalım?"

Rath yanıtlamadan önce sigarasından derin bir nefes çekti.

"Önce bana doğru dürüst bir ofis ayarla. Banklarda buluşmamıza da gerek kalmaz o zaman."

"Haklısın da, o konuda benim elimden bir şey gelmiyor. Tabur Komutanı Tornow soruşturma ekibine alınmanı onayladı ama senin Olimpiyat Köyü'ndeki makamını muhafaza etmende ısrarlı."

"Mesai arkadaşlarım sıradan bir memur olmadığımı çoktan çaktı. Eksikliğimin farkında bile olmuyorlar. Arada bir gitmesem de olur."

"Boşuna uğraşma Gereon. Bir değişiklik olmasını istiyorsan Tornow'la konuş. Burada şef o."

"Nasıl istersen."

Rath o gün Olimpiyat Köyü'ne gitmeye niyeti olmadığı halde boyun eğdi. Önceki gün orada olmaması kimsenin dikkatini çekmediği gibi bugün de çekmezdi.

"Yani dediğim gibi. Steinke'ye söyle, o gece ölen o dört kişiden başka kimler nöbetteymiş, bir araştırsın. Olaya müdahil olanlar

polis tutanaklarında yazılıdır. Sonra da diğerlerinin şu anda nerede görevli olduğuna baksın."

Gräf başını salladı ama pek hoşnut görünmüyordu.

"İyi fikir," dedi. "Sonra? Bulursak ne söyleyeceğiz onlara? Açık açık senin tezinle çıkamayız herhalde karşılarına: 'Komutanınız İmparatorluk Bakanı Göring çok şey bildiğiniz için sizi öldürmek istiyor' mu diyeceğiz? Ne olduğunu anlamadan kendimizi toplama kampında buluruz."

"Tabii ki öyle yapamayız ama bu insanları izleriz. Tehlike altında olduklarını düşünüyorum. Belki katil bir hata yapar."

"Tabii, en iyisi bu katilin kim olduğunu bulmak. Ve talimatı gerçekten Göring'den mi aldığını öğrenmek."

"Bunun için bir kişiyi daha izlememiz gerekiyor."

"Kimi?"

"Brinkmann'ın eşini."

Dosyadaki bilgilere göre Ferdinand Brinkmann ardında üç çocuk ve bir eş bırakmıştı.

"Brinkmann ailesine," diye devam etti Rath, "önümüzdeki günlerde para verilip verilmediğine, verilirse hangi yollardan verildiğine dikkat etmemiz lazım. Paranın izi bizi Gedikli Başçavuş Kramp cinayetinin tetikçisine götürecektir. Bununla da büyük ihtimal diğer cinayetlerin tetikçilerine. Ya da katilin kendisine."

Rath izmariti yeşil alana fırlattı. Sonra kalktı ve ağır ağır arabasına yürüdü.

59

Posta Stadı hıncahınç doluydu, bunu tahmin etmişti. Sürpriz olan, şeref tribününün gamalı haçlı bayraklarla süslenmiş olmasıydı. Adolf Hitler o gün Olimpiyat Stadyumu'na gitmek yerine olimpik futbol turnuvasının çeyrek finalinde karşı karşıya gelecek Almanya ve Norveç milli takımlarının maçına gelmeyi yeğlemişti.

Hitler, Goebbels ve Frick'le birlikte şeref tribününde görüldüğünde büyük bir tezahürat koptu. Sağ kollar her yöne doğru kalkmış, Führer'i selamlıyordu. Alman futbolseverlerinin pek alışık ol-

madıkları bir durumdu bu, Adolf Hitler normalde futbol maçına gitmezdi, proletarya sporundan hazzetmiyordu.

Charly'nin aksine. Futbol tutkusu (dolayısıyla Hertha BSC aşkı) onu küçükken Plumpe'ye ya da Posta Stadı'na götüren babasından mirastı. İmparatorluk antrenörü Otto Nerz her ne kadar Olimpiyat kadrosuna tek bir Hertha oyuncusu, hatta bir tane bile Berlinli almadığı halde Charly maç seyredecek diye kabına sığmıyordu.

Ancak Posta Stadı'na her zamankinden farklı bir atmosfer hâkimdi. Adolf Hitler ilk kez futbol maçına gelen tek izleyici değildi o gün. Gelenlerin çoğunluğu sadece Almanya'nın kazandığını görmek istiyordu, hangi spor dalında olursa olsun, fark etmiyordu. Bir tur evvel Lüksemburg karşısında elde ettiği 9-0'lık muhteşem galibiyet milleti umutlandırmıştı.

Charly esasında kaliteli futbol izlemek istiyordu ama ne yazık ki azınlıktaydı. Bu, Hitler'e yapılan tezahüratın, kaptanları Frankfurtlu orta saha oyuncusu Rudi Gramlach öncülüğünde yeşil sahaya çıkan milli takıma yapılmamasından belliydi.

Gereon Charly'ye dönerek, Hitler orada olduğu için özür dilemek istermiş gibi omuzlarını kaldırdı. Charly tebessümle yanıt verdi, açılış töreninde yaşadıkları fiyaskodan sonra eşinin bunu nasıl telafi etmeye çabaladığını çok iyi biliyordu. Olimpiyat süresince onu stadyuma çekecek tek bir spor dalı varsa, o da futboldu.

Askerî bando milli marşları çaldı. Alman Milli Marşı'ndan sonra gene o olmazsa olmaz Horst Wessel şarkısının nağmeleri yükseldi. Herkes de eşlik etti. Charly'yle Gereon katılmadıkları gibi dudaklarını bile oynatmadılar. Etraflarında şarkıyı böğürenlerden laf atan olmadı. Onları muhtemelen Norveçli sanmışlardı.

Gereon o akşam onu evden alır almaz Charly konuyu açmış ama henüz bir cevap alamamıştı. Ama teklifinin kafasını meşgul ettiği Gereon'un her halinden belli oluyordu. Onun o güne kadar aklına bile getirmeye cesaret edemediği bir düşünceyi dürtüklemişti Charly.

Ülkeyi terk etmek. Temelli yurtdışına gitmek. Birikimleri olmadan, bilinmez bir geleceğe doğru.

Norveç Milli Marşı da sona erdikten sonra oyuncular ilk vuruşa hazırlanmaya başladı. Charly çoğunu tanımıyordu. Schalke'nin genç

forveti Ala Urban'ı duymuşluğu vardı, ama Urban, Fritz Szepan kadar ünlü değildi, Otto Nerz ne yazık ki onu da sahaya sürmemişti.

İlk vuruşu Norveçliler yaptı, ilk hücumda Almanya'nın kalesine kadar geldiler. Fakat Norveçli sol iç oyuncusunun çektiği şutu kaleci Jakob savuşturmayı başardı. Stadyumdan bir uğultu yükseldi. Koyu Alman taraftarlar bozum olmuştu. Alman takımından birinci dakikadan itibaren Lüksemburg maçındaki gibi bir performans bekliyorlardı. Futbolun böyle bir şey olmadığını herhalde kimse söylememişti onlara.

Ama sahadaki Alman oyuncular da Norveçlilerin bu gözü pek ataklarıyla allak bullak olmuş gibiydi, gitgide sinirleri bozuluyor, en basit topları kaybediyorlar, Norveçlilerin baskısına karşı koyamıyorlardı. Çok geçmeden golü yediler: 1-0. Ceza sahasının önünde şaşkın tavuklar gibi dolaşan Alman savunması ağır bir markaj hatası yapmış, üç pasın ardından top ilk şutu çeken iç solun ayağına gelmişti. O da bu sefer Jakob'un gözünün yaşına bakmamıştı. Golü atan ve Norveçli taraftarların sevgi gösterilerinin tadını çıkaran futbolcunun adı İsaksen'di. Alman izleyiciler ise adeta donakalmıştı.

Charly yeşil sahadaki oyunculara acımıştı tabii ama, elinde değildi işte... Tribünlerdeki seyircilere, ama özellikle de normalde futbolla hiç alakası olmayan o şeref tribünündekilere bu kapağı hak görüyordu. Kendisini daha akıcı, daha iyi düşünülmüş bir oyun sergileyen Norveçlilere şans dilerken yakaladı. Savunmada Almanların tek bir hücumuna fırsat vermiyorlardı; Otto Nerz'in takımının tek becerebildiği bol bol korner elde etmekti. Bir keresinde Dortmundlu genç golcü August Lenz bir kafa şutu çekmeyi başardı, ama top üst direği ıskaladı. Alman oyuncular tribünlerdeki büyük beklentileri karşılayamanın getirdiği baskının altında eziliyormuşçasına birtakım aceleci ve sonuçsuz kalan ataklarla arayı kapatmaya çalışıyordu.

Birinci yarı böyle bitti. Sağda solda suratlar düşmüştü. Almanların çoğunluğu, özellikle de kendini halis mulis Alman addedenler kaybetmeyi bilmiyor, diye düşündü Charly.

Gereon gidip hardallı sosis, iki şişe de bira aldı. Rahat rahat yiyebilmek için kalabalıktan uzak bir yer seçtiler.

"Hayal kırıklığına mı uğradın?" diye sordu Gereon. "Sanki bilet ayarladığım bütün etkinlikler fiyaskoyla sonuçlanmak zorunda."

"Takma kafana," diye yanıtladı Charly. "Hertha oynamıyor ya. Bırak kim iyi oynuyorsa o kazansın."

Bira şişelerini tokuşturdular. Göğsünde parti rozetiyle yanlarından geçmekte olan bir adam bir kadının ortalık yerde bira içtiğini görünce mübalağalı bir şekilde başını iki yana salladı.

Charly adam iyice yaklaşana kadar bekledi, sonra büyük bir gürültüyle geğirdi. Nazi'nin yüzündeki ayıplamayla nefret karışımı ifadeyi tarif etmeye kelimeler yetmezdi. Koşa koşa ayrıldı yanlarından.

Gereon zevkten dört köşe olmuştu. Bunu eşinde ilk kez yaşıyordu. Sırıtarak, "nereden öğrendin sen bunu?" diye sordu.

"Lisede değil en azından."

"Umarım öyledir hanımefendi."

Charly, "Böyle şeyler kadınlık sırlarına girer," dedi ve birasından bir yudum içti.

"Hitler'in stada geleceğinden haberim yoktu," dedi Gereon. "Özür dilerim."

"Takma kafana. Kimsenin haberi yoktu."

"Futbolcularının büyük zaferini yerinde yaşamak istiyor da, Almanlar böyle oynamaya devam ederlerse kaybederler."

"Mesele sadece bu maç değil, bu korkarım tüm ülke için geçerli. Naziler bizi felakete sürükleyecek ve biz hiçbir şey yapamayacağız."

"Bira içmenin dışında."

"Bira içmenın dışında. İyi de, bu çözüm değil."

Gereon başını salladı. "Seviyorum ama."

"Ee?" dedi. "Düşündün mü?"

"Hemen bilmek istiyorsun, değil mi?"

"Önlem almanın zamanı geldi, geçiyor."

"Prag'da ne yapacağız?"

"*Burada* ne yapacağız?"

"Burası vatanımız."

"Evet, bize artık sadece yabancı değil, düşman olan bir vatan. Bana geçen gün anlattıklarına bakılırsa ikimizden birinin toplama kampına düşmesi an meselesi."

Gereon bir şey söylemedi. O her zamanki yumuşatma taktiklerinden eser kalmamıştı.

"Haklısın belki," dedi sonunda. "Peki sınırdan nasıl geçeceğiz? Hiçbir memur salmaz bizi. Sonra, bu döviz kısıtlamaları varken yanımızda nasıl para götüreceğiz? Sıfırdan başlayamayız, öyle değil mi?" Derin bir iç çekti. "Ne yaparız, nasıl beceririz, hiçbir fikrim yok Charly."

"Fark etmez. Benim var."

Gereon şaşkınlıkla eşinin yüzüne baktı.

"Ayrıntıları bu gece açıklayayım, ne dersin? Spenerstrasse'de."

60

Neden kendisini bir türlü rahat hissetmediğini o da bilmiyordu. Lothringer Strasse'deki daire Charlottenburg'dakinden daha büyüktü, aydınlıktı da. Atze'nin yüzündendi bir ihtimal. Fritze, Rademannların yanına taşındığından beri en iyi arkadaşı değişmişti. Aynı yaşta olmalarına rağmen Herr Rademann veya HJ'un zorlaması olmasa birlikte hiçbir şey yapmayacaklardı.

Atze okumuyordu da. Fritze bir tane kitap görmemişti elinde. Bazen bu kadar zaman biz nasıl arkadaşlık ettik diye sorduğu oluyordu kendine. Hatta bir ara kitaplar rafından eksildikçe Atze'den şüphelenmişti, üstelik Kästner'in *Emil* ve *Uçan Sınıf* gibi en sevdiği kitaplardı bunlar. Buraya taşındıktan sonra yok olmuşlardı.

"Babam onlar yasak diyor," demişti Atze, Fritze sorduğunda.

Fritze kitapları Herr Rademann'ın aldığını bu şekilde öğrenmişti. Ona da bu konuyu açmaya cesareti yoktu. Hem babalığı ona gerek Noel'de gerekse de doğum gününde bir sürü kitap hediye etmişti: Fritz Daum'dan *Horst Wessel*, Arthur Berger'den *Kilimanjaro'nun Büyüsü* ve tabii ki Wilhelm Fanderl'in *H.J. Yürüyor*'u. Fritze'nin henüz okumadığı bir-iki de Karl May romanı. Yeteri kadar okuyacak malzeme olduğu halde her ne kadar çocuk kitabı da olsalar, onları okuyacak yaşı geçse de, eski Kästner kitaplarını özlüyordu. Sayfalarını tekrar bir karıştırabilseydi (tabii kimse görmeden).

Lothringer Strasse'de çocuk odasındaki yatağı Olimpiyat Köyü'ndeki ranza yatağından çok daha büyük olmasına rağmen iyi uyuyamamıştı. Atze onunla bir kelime konuşmamış, Fritze'nin eve dönüşüne hiç sevinmediğini bütün davranışıyla belli etmişti.

Henüz okul başlamamıştı, sömestr tatiliydi, o yüzden tüm günü dışarıda geçirmişti. Ancak buluşup görüşeceği kimse de kalmamıştı. Max Olimpiyat Köyü'ndeydi hâlâ. Atze onunla, o da Atze'yle oynamak istemiyordu. Onun arkadaşlarıyla konuşmadığı için de yolları pek kesişmiyordu.

Fritze böylece sokaklarda sürtmüş, kendini kapıların önündeki süt şişelerini dikizler, yatacak yer bulur muyum diye etrafı kolaçan ederken yakalamıştı. Sokağın eski içgüdüleri. Charly'yle Gereon onu üç buçuk yıl önce yanlarına aldığından beri ilk kez oluyordu bu.

Şimdi odasındaydı, Atze evde olmadığı için rahat rahat kitap okuyabilirdi. Karl May, Herr Rademann'ın hediye ettiği kitapların arasında tek okunabilecek olanıydı. Fritze aslında Kästner'i tercih ederdi, hatta onun Charly'nin sözünü ettiği yetişkin romanını. Yaşı müsaitti artık ama kitap gerçekten yasaklıydı, bulmak imkânsızdı. Ayrıca evlatlığını böyle bir kitapla yakalarsa Wilhelm Rademann'ın suratının alacağı şekli de görmek istemiyordu.

Charly'de bütün yasaklı kitaplar vardı, onu ziyaret edip bir tane ödünç alsa mıydı? Ama Charlottenburg ve Carmerstrasse o kadar uzaktı ki, o Mitte semtinde oturuyordu artık.

Fritze kitabı kenara bırakıp Albritton ve Owens'in yatağın başucuna raptiyelediği imzalarını seyre koyuldu. Başka da bir hatıra yoktu elinde, Gençlik Şeref Hizmeti üniformasını bile Olimpiyat Köyü'nde bırakmak zorunda kalmıştı. Onu Şeref Hizmeti'nden zamansız çekmişlerdi ama anılarını söküp alamazlardı ondan!

Kovulmasında Rönnberg'in parmağı yoktu, Herr Rademann önceki gün arabada öyle söylemişti ona; kovulmadan da söz etmek doğru değildi. Evlatlığının ikinci kez Olimpiyat Köyü'ndeki trajik bir ölüm olayına tanıklık ettiğini bildirmiş, o yüzden de çocuğu oradan almasının iyi olacağını ifade etmişlerdi.

"Ben o kadar çıtkırıldım mıyım, nereden çıkarıyorlar bunu?"

Herr Rademann, "Kimse öyle bir şey demedi Friedrich," demiş,

elini Fritze'nin dizine koymuştu. "Ama bazen yanında sevdiği kişilerin olması insana iyi gelir. İki kişiyi ölürken gördün, hafife alma bunu, belki hâlâ şoktasındır."

"Kim diyor bunu?"

"Olmamış şeyleri kurduğunu anlattılar bana."

"Kurmadım, gerçekten birisi vardı orada. Bir asker! Kurtarabilirdi onu, Doktor Schmidt'i. Biraz daha tutsaydı... Halbuki ben bıçağı o kadar çabuk bulup getirdim ki."

Herr Rademann, "Tamam, tamam," demiş, bu arada dizini okşamaya da devam etmişti. "Sen elinden geleni yaptın. Ama artık bunları kendine dert etme, ailene, HJ âlemine geri döndün, senin yerin burası. Köyde de hemen anladılar ben böyle söyleyince."

Fritze o anda işin arkasındaki kişinin Herr Rademann olduğunu anlamıştı. Onu tekrar yanında istiyordu. O zaman, daha Fritze'yi seçtiklerinde öbür Hitler Gençleri'nin önünde bunun örgütleri için nasıl bir şeref olduğunu filan söylemişti ama Fritze daha o gün onun evlatlığını, örnek HJ çocuğunu haftalarca başkalarına vermeye hiç gönlü olmadığını hissetmişti. Bir punduna getirip onu oradan almak istemiş, başarmıştı da işte.

Her halükârda Herr Rademann önceki akşam da, sabah kahvaltıda da Fritze kendini gene rahat hissetsin diye elinden ne geliyorsa yapmıştı. Ama olmuyordu da olmuyordu işte. Bunun tek nedeni yeni eve alışamaması değildi. Fritze çoğunlukla babalığının onu başkalarının önünde övmesinden hazzetmiyordu. Keza ellenmekten de.

Kapı tıklatıldı, elinde bir alışveriş listesiyle Frau Rademann girdi içeri.

"Aşağıya inip bakkaldan bir şeyler almak ister misin Friedrich?"

Kadın her seferinde bu şekilde soruyordu, Fritze ise her seferinde onun Almancayı yanlış konuştuğunu düşünüyordu. Alışverişe gitmek *istemek* ne demekti, alışverişe gider *misin* denirdi. Seve seve de gidiyordu zaten, ona aş ve kalacak yer veren Rademannlara kendisinin de bir katkısı olsundu. Atze'yle Jürgen kaytarıp dururken o Frau Rademann'a bulaşık yıkarken de yardım ediyordu.

Bakkal hemen köşedeydi. Fritze listeyi tezgâha bıraktı, satıcı raflardan aldığı kahveyi, şekeri, bir paket Bahlsen bisküviyi ve bir paket çikolatayı Fritze'nin filesine doldurdu.

Paranın üstünü aldığında, acaba biraz tırtıklasa Frau Rademann fark eder mi diye sordu kendine. Değmesine değerdi, hemen hemen her gün gönderiyorlardı çünkü alışverişe.

Bu düşünceyi kafasından hemen attı, aklına böyle bir şey geldiği için de kendini kötü hissetti. File koltuğunun altında eve döndüğünde salonda biri oturuyordu – sarışın, saçının ayrığı jilet gibi, üstünde gri takım elbise. Herr Rademann'la hararetli hararetli konuşuyorlardı. Önlerindeki fincanlar boştu.

"Heil Hitler," dedi Fritze, nazik bir Alman gencinden beklendiği şekilde.

"Friedrich, döndün demek!" Frau Rademann elinden fileyi aldı. "Ben beylere kahve yapayım o zaman," deyip mutfakta kayboldu. Fritze adamlarla yalnız kalmıştı. Atze'yle Jürgen hâlâ sokaktaydı herhalde.

"Sebastian," dedi Herr Rademann konuğuna, "sana az önce sözünü ettiğim Fredrich bu işte." Yanındaki boş yere pat pat vurdu eliyle. "Gel otur yanımıza oğlum."

Aslında Fritze'nin canı hazır Jürgen'le Atze evde yoklarken odasına gidip rahat rahat kitap okumak istiyordu ama yine de başıyla olur dedi. Büyükler insana seçenek mi bırakıyordu sanki? Kararı sen kendin veriyormuşsun gibi yapıyorlardı ama gerçekte her şey düpedüz emirdi.

Fritze oturunca ziyaretçi babacan gülümsedi ve sol elini uzattı.

"Memnun oldum," dedi.

Fritze sol ele şaşkın baktı, sağ eliyle kavradı ve beceriksizce birkaç kez salladı.

"Ben de."

Elbisenin sağ kolunun boş, özenle katlanmış ve cekete iliştirilmiş olduğunu daha sonra fark etti.

"Herr Tornow iyi arkadaşımdır," dedi Herr Rademann. "Biz de tam Olimpiyat'tan bahsediyorduk, ne kadar harika bir dönem yaşıyoruz diyorduk."

Herr Tornow başıyla onayladı. "Duyduğuma göre senin de bunda katkıların varmış. Babalığın gurur duyuyor seninle. Gençlik Şeref Hizmeti'ndeydin, öyle mi?"

Fritze başını salladı. Bu Herr Tornow kimin nesiydi acaba? İyi

arkadaş deniyordu da, Rademannların evinde ilk kez görüyordu onu. Belki de Rademann'ın İmparatorluk Gençlik Liderliği'nden bir tanıdığıydı veyahut da oradaki şefi. Babalığı kariyere hep aşırı değer biçerdi.

"Dün kötü bir şey yaşamışsın?"

Fritze kuşkuyla Herr Rademann'a baktı. Herr Tornow ruh doktoru gibi bir şey miydi yoksa? Onun için mi alıp getirmişlerdi onu? Ama her şeyi de açık edecek değildi, köyde olup bitenleri herkesin bilmesi gerekmiyordu.

Omuz silkti.

"Şöyle söyleyeyim," diye devam etti konuk, "Doktor Schmidt'i tanırdım. Böyle bir yolu seçmiş olması hazin, çok hazin."

"Tanır mıydınız? Nereden?"

Fritze anında patavatsızlığının farkına vardı, niye tutamamıştı dilini?

Herr Tornow'un şaşkınlığı saniyeden kısa sürdü. Hemen tebessümünü takındı.

"Orası uzun hikâye. Ya sen? Sen de tanıyordun onu, değil mi?"

Sorudan ziyade bir iddia gibi gelmişti kulağa söyledikleri. Fritze adamın bunu nereden bilebileceğini sordu kendi kendine.

Omuz silkti. "Köydeki doktorlardan biriydi, ben de Gençlik Şeref Hizmeti'ndeydim."

"Onu bulur bulmaz da hemen tanıdın, değil mi?"

Fritze evet anlamında başını salladı.

"Hayattaydı daha, en kötüsü de o ya. Kurtarabilirdik belki."

"*Kurtarabilirdik* mi dedin?"

Herr Tornow gülümsedi, bu haliyle sevecen bir bey amca gibiydi ama kolunun olmayışı, ondan da ötesi, üniformasının özenle ütülenmiş ve katlanmış kolu gri elbiseli adamı tekinsiz yapıyordu.

"Adam işte. Biraz daha tutsaydı doktor hayattaydı belki şimdi."

Herr Tornow'la Herr Rademann bakışlarında imalı bir ifadeyle göz göze geldiler. Ona inanmıyorlardı, ikisi de inanmıyordu. Hikâyeyi bir daha bir daha anlatmanın hiçbir anlamı yoktu, tek bir Allah'ın kulu inanmıyordu ona.

"Sen doktoru nasıl buldun, bir anlatsana. Tek başına mıydın, yoksa yanında birisi mi vardı?"

"İşim yoktu, öyle geziyordum."

"Gezmek için Olimpiyat Köyü'nün en ücra köşesini mi buldun? Orman ve çalılıktan başka ne var orada?"

Fritze omuz silkti. Ne cevap verilirdi ki bu soruya?

"Herhangi bir şey gördün mü?"

"Nasıl?"

"Doktoru bulmazdan önce yani. Gözüne çarpan herhangi bir şey oldu mu?"

Polis de sormuştu aynısını önceki gün. Ne istiyorlardı Allah aşkına ondan? Doktor Schmidt'i ilmeği boğazına geçirirken gördü de, bir şey yapmadı mı demeye getiriyorlardı? Fritze öfkelendiğini hissetti, elinde değildi.

Yerinden fırladı.

"Siz kim oluyorsunuz?" diye bağırdı Herr Tornow'a. "Benden ne istiyorsunuz? Rahat bırakın beni."

Odadan çıktı, tam o anda elinde kahve tepsisiyle içeri giren Frau Rademann'ın önünden hızla geçip odasına girdi ve kapıyı çarptı. Gardroba bir tekme attı ama öfkesi dinmedi. Burnundan soluyordu. Herr Rademann her an içeri dalıp hakkından gelebilirdi. Ancak buna kendi tepkisi ne olurdu, onu kestiremiyordu. Gelen giden olmadı. Fritz Thormann kendisi ve öfkesiyle baş başa kaldı.

61

Bu sefer biraz geç kalmışlardı. Kapıda duran Theo'yu iyi tanıdıkları halde, terası hıncahınç dolu *Delphi*'nin önünde maalesef anlamına gelen bir omuz kaldırmanın yanı sıra insanı her şeyi maruz görmeye mecbur bırakan sihirli sözcük kullanılarak "Olimpiyat" denmiş, Charly'yle Gereon nazikçe geri çevrilmişti. Bereket o çevrede daha iyi bir sürü bar vardı. Augsburger Strasse'de şansları yaver gitmişti. *Kahadu* da Olimpiyat turisti kaynıyordu ama en azından içeri girebilmiş, arkadaki barda –şehrin en uzun barı olduğu söyleniyordu– bir yer bulmuşlardı.

Rath hem Charly'nin Paris'te geçirdiği yıl, hem daha sonra o kadar çok takılmıştı ki buraya. Yanında birisi çok nadir görülürdü.

Barmen Joe onu tekrar görünce fazla bir tezahürat yapmadı. Rath şu barda oturmayalı o kadar çok olmuştu ki. Çoğunlukla müzik için gelirdi eskiden. Birazcık da içki için. Kadın için ise – çok nadir.

Orkestra harikulade büyük şehir cazı çalıyordu. Berlin, tıpkı *Delphi*'de olduğu gibi burada da dünya şehriydi. *Kakadu*'da parti rozetiyle dolaşan adamların sayısı biraz daha fazlaydı, o kadar. Ama üniformalı burada da yok denecek kadar azdı.

Böyle akşamlar pahalıya patlıyordu (ve Rath'ın öyle bir ya da iki sene önceki durumu yoktu) ama hem eskisi kadar sık çıkmıyorlardı, hem de Charly'i çok az görebildiği böyle günlerde masraf umurunda değildi.

En azından yemekten tasarruf edebileceklerdi, stadda yedikleri sosis doyurmuştu onları çünkü. Maç düş kırıklığı olmuştu, Almanya Norveç'le yaptığı maçı bir türlü kendi lehine çevirememiş, takım Norveçlilerin sağlam savunmasını aşarak açılan arayı kapatmak için nafile uğraşmıştı. Bitiş düdüğünden belki on dakika önce Norveç Almanya'nın bir atağını bertaraf ederek farkı ikiye çıkarmıştı. Daha Norveçlilerin tezahüratı dinmeden Hitler locasında ayağa kalkmış ve refakatçileriyle birlikte stadı terk etmişti. Bu, Charly'nin milli takımın turnuvadan elenmesinden daha çok sinirini bozmuştu.

"Nasıl çıkıp gider?" demişti. "Öyle şey yapılır mı? Herkesin gözü önünde. Gitmekle takımın içinde kalan son ümit kırıntısını da yok ediyor. Bir de Führer demez mi kendine?"

Bereket etrafta kimse dediklerini anlamamıştı, Charly son gole küfrediyor sanıyorlardı.

Joe içkilerini getirdi. Rath'a konyağını, Charly'ye votka martinisini uzattı. Kadehlerini tokuşturdular. Gereon gözgöze geldiklerinde ikisinin de aynı şeyi düşündüğünü biliyordu. Artık böyle akşamları bir daha zor yaşayacaklarını, bu akşam belki de Berlin'le vedalaştıklarını...

"Prag'da bar var mı?" diye sordu birden.

Charly güldü. "Yıllarca Köln'ü sineye çeken birinin Moldova'da mutlu olması zor değil."

"Söylemesi kolay."

Gerçekten hüzünlenmişti biraz. Hatta ana babasını bile özlediğini hissetti.

Ancak duygusallığın sırası değildi. Hiçbir şey olduğu gibi kalmıyordu ki, her şey sürekli değişiyor, hatta bazen de iyiye gidiyordu.

Charly içkisini bitirip tabureden atladı.

"Bana birkaç dakika izin. Lavaboya gitmem lazım. Ondan sonra da barda oturmaya son, dans edilecek!"

"Tehdit mi bu?"

Charly, "Kesinlikle öyle," deyip kalabalığın arasına karıştı.

Rath konyak bardağını kavrayıp etrafı seyretmeye koyuldu. Bar yavaş yavaş doluyordu. Berlinlisi, turisti, beş halkalı Olimpiyat cep mendili taşıyanı (Olimpiyat gerçekten de yaşamın her alanına sızmıştı) – her çeşit gececiyi görmek mümkündü. Rath'ın bakışları lüle lüle sarı saçlı bir kafada takılıp kaldı.

Evet, gerçekten de oydu. Bu seferki dans elbisesi maviydi, en az *Delphi*'deyken üstünde olan yeşil elbise kadar zarifti.

Bardan konyağını kapıp o tarafa doğru yürüdü.

"Fräulein Bosetzky," deyip yanına yanaştı. "Sizi tekrar Berlin'de görmek – bu nasıl sürpriz? Ne kadar oldu görüşmeyeli?"

Kadın onu tepeden tırnağa süzüp bir sigara yaktı.

"Tanışıyor muyuz?" diye sorup elindeki kibriti sallayarak söndürdü.

Rath, kadının onu unutmuş olmadığından emindi, yine de kibarca eğilerek kendisini tanıttı.

"Rath. Gereon Rath."

"Goldstein. *Misses* Goldstein."

"Evlisiniz demek. Sayın zevciniz nasıllar? Onu Amerika'da mı bıraktınız?"

"Yok, bırakmadı," diye bir erkek sesi duyuldu. Belli belirsiz Amerikan aksanı vardı.

Rath döndü. Kolunda iki manto, Abraham Goldstein duruyordu arkasında.

"Dört milyonluk şehirde karşıma çıka çıka siz mi çıkacaktınız officer!"

Goldstein tıpkı Rath'ın onu tanıdığı şekilde pişkin, fütursuz olmaya çalışıyordu ama bu ifadenin arkasında belirli bir kuşku, bir güvensizlik seziliyordu.

"Eh, dünya küçük. Buraya çok yakın oturuyorum."

"Yükseldiniz herhalde. Almanya çok değişti son yıllarda."

"Çok haklısınız. Beş yıl önce zar zor kurtulduğumuz antisemitik arbedeye önayak olan adam bugün emniyet müdürü."

"Really? Buralarda olmuştu, değil mi? Arbede yani."

Rath evet anlamında başını salladı. "Adamın adı Graf von Helldorf. SA liderliğinden emniyet müdürlüğüne. Ben başkomiserlikte kaldım."

"Yine de. Congratulations."

"Müsabakaları mı izlemeye geldiniz Berlin'e?"

"Her zamanki gibi: yolculuğumun tek amacı turistik. Jesse Owens'in stadyumdaki Nazilerin önünde üç kez zafer kazandığını görmek – sırf bunun için bile değdi seyahat, öyle değil mi *sweetheart?*"

Marion Bosetzky, yeni adıyla Marion Goldstein Berlinli kız gülüşüyle güldü.

"Hele hafta sonu," diye devam etti kocası, "Marty Glickmann ve Sam Stoller takıma katıldığında daha da güzel olacak. Hatta Yahudiler bile Berlin'de altın madalya kazanacak." Goldstein eşine mantosunu tuttu. "Bize müsaade officer, demin gitmek üzereydik."

"Nereye böyle?"

"Sherbini Bar'a, Amerikalılar oraya geliyor." Mantosunu giyinip etrafına göz gezdirdi. "Burada çok aynasız var, hiç hazzetmiyorum."

"Saklı gizli bir şeyiniz yoksa neden..."

"Benim bulunduğum yerlerde sizlerden ne kadar az kişi dolaşırsa o kadar iyi. No offense."

"Ben kendi payıma sizi izlemek durumunda olmadığım için mutluyum."

Goldstein şapkasını taktı. "Ben bir işadamı ve turistim. Niye izlenecekmişim ki?"

Bunları söyleyip şapkasını hafif kaldırarak selam verdi ve karısını kalabalığın içinden geçirerek kapıya yönlendirdi. Rath arkasından bakakaldı. Amerikalı gangster gerçekten de eski çıplak dansçı o Berlinli kızla evlenmişti.

"Kimdi onlar?" dedi birdenbire yanında biten Charly.

"Eski tanıdıklar. Sen tanımazsın."

Charly bereket başka da bir şey sormadı. Gereon'un elinden konyak kadehini alıp onu piste sürükledi.

62

Saat gece yarısını geçmişti ve o hâlâ ofisteydi. Amma da boktan bir gündü. Her taraf yangın yerine dönmüştü, kim söndürecek merak ediyordu. Sebastian Tornow mu? Şu Allah'ın belası Olimpiyat bir bitseydi de normal yaşama dönselerdi. Bir haftası vardı daha. İnşallah bundan sonra her şey iyi giderdi.

Rapor yazmak için geç bir saatti, ama tabur komutanı için bir mazeret değildi bu. Kendisi SD için gece gündüz çalışırken, bir teğmenin kendi rahatını düşünmesi ayıp kaçardı. Reinhold Gräf tabur komutanının odasına geldiğinde artık yorgunluktan bitmişti.

"Heil Hitler komutanım! Beni görmek istemişsiniz?"

"Evet. Buyrun oturun."

Teğmen, üniformasının şapkası elinde, kendini rahatsız sandalyeye bıraktı.

Tornow önünde milletin el pençe divan durmasından korkunç zevk alıyordu. Hele zamanında toplum polisliğinden kriminal polise geçtiğinde onu küçümseyip horlayanlar şimdi karşısında boyun kırmıyor muydu. Mesela Gereon Rath... Ama Sebastian Tornow'un asıl burnunun sürtülmesini istediği kişi Reinhold Gräf'ti. İkisinin Rath'la birlikte çalıştıkları o kısa dönemde Gräf toplum polisinden gelen yeni mesai arkadaşını rakip olarak görmüş, öyle de davranmıştı. Aradan zaman geçmiş, bir zamanların komiser adayı Sebastian Tornow, bir zamanların kriminal sekreterini dört SS rütbesi geride bırakmıştı. Haliyle birbirlerine sen diye hitap edemezlerdi artık.

"Konu nedir, sorabilir miyim?" dedi Gräf bir süre sonra.

"Sorabilirsiniz."

Tornow kayıtsızca önündeki dosyanın sayfalarını çevirirken Gräf oturduğu yerde ter döküyordu. Anlaşılır, bilinen bir yöntemdi, ama yine de etkiliydi. Sandalyede kıvranan kişinin birazdan fırtına kopacak hissine kapılmasıydı amaç. Tornow aheste ahes-

te okuduğu her sayfanın altına bir çentik atıyor, yeni sayfaya geçiyordu. Bir süre böyle devam ettikten sonra dosyanın kapağını kapatıp kalemi kenara koydu.

"Olimpiyat Köyü'nde bir ölüm olayıyla daha karşı karşıyayız."

Bir süre susup sözcüklerinin etkisini ölçmeye çalıştı. Gräf şaşırmıştı.

"Bir intihar," dedi Tornow. "Tıp bölümünden Doktor Schmidt. Karakol baktı olaya, aslında Başkomiser Rath'ın ilgilenmesi gereken bir vaka. Ama kendisi yerinde değilmiş."

"Rath benim soruşturma ekibimde ya, o yüzden sık sık dışarıda işi oluyor. Ne zamandı? Yani ölüm olayı..."

"Dün öğleden sonra."

"Rath bana bir şey anlatmadı."

"Muhtemelen haberi olmadığı için anlatmamıştır."

"Dediğim gibi kendisi bugünlerde Dräger ve diğerleriyle ilgili vaka dolayısıyla hep dışarıda. Ama Elstal Karakolu'nda görevli olduğunu biliyor tabii, bunu net ve belirgin bir şekilde ben de söyledim ona."

"Yeteri kadar net ve belirgin olmamış herhalde. Mesai arkadaşlarının da bildirdiği gibi Gereon Rath'ın tam üç gündür, yani salı gününden beri Olimpiyat Köyü karakoluna uğramamış olması sanıyorum sizi de ilgilendirir."

Gräf kulaklarına kadar kızardı. Bu ona gerçekten sürpriz olmuştu. İyiliğinin suistimal edilmesi ilk kez başına gelen bir şey değildi. Katı önlemler almasını bilmiyordu işte. Personel dosyasında bile yazıyordu bu: Çalışkan, disiplinli ama personel yönetmede zayıf, yaptırım yeteneği yetersiz.

"Başkomiser Rath'tan hesap soracağım komutanım."

"Lütfen. Gerçekten de yapın bunu. Bu başına buyrukluk daha fazla çığırından çıkmasın. Rath bu arada Morgan vakasında ne kadar yol aldı?"

"Nasıl? Ben... Affedersiniz, ben şey zannetmiştim..." Gräf boğazını temizledi. "Bugünlerde Dräger vakasına konsantre olmuştuk da. Ölümünde dış etki olması kesinlik kazandığı, ayrıca olayın daha başka üç cinayet vakasıyla ilişkisinin olup Morgan vakasıyla hiçbir alakasının olmaması..."

"Çok güzel. Siz bunları merhumun eşine anlatsanıza. Misses Morgan kocasının ölümünde Amerikalı komünistlerin parmağı olduğunu düşünüyor."

"Ya siz, siz de mi öyle düşünüyorsunuz?"

"Benim ne düşündüğüm önemli değil, önemli olan Gereon Rath'ın ne bulup ne bulmadığı."

"Tabii komutanım. Derhal ilgileneceğim. Soruşturma ekibinin başında olduğum için..."

"Bir *soruşturma ekibi*dir, tutturdunuz. Sizin *soruşturma ekibi*niz filan yok, siz SD'de görevlisiniz, poliste değil."

"Ama askerlerin ölümünü aydınlatma talimatını bizzat siz verdiniz bana."

"Evet de, *soruşturma ekibi* diye bir şeyden söz etmedim. Toplayın birkaç kişiyi, olaya ışık tutun dedim. Siz başıma Savcılığı bile musallat edersiniz şimdi."

"Katiyen. Topladığımız bütün bilgiler gizlilik kapsamında. Gestapo bile tüm ayrıntılara hâkim değil."

"Gereon Rath hâkim ama, öyle mi? Ne anlamam gerekiyor bundan?"

"Tüm disiplinsizliği bir yana, Başkomiser Rath bana çok büyük bir destek. Eski bir vakayla paralellikler olduğu için bayağı işimize yarayacak bilgilere sahip."

"Ne vakası, ne bilgileri?"

"Buralı bir gangster bir yıl önce ölümcül hasta bir taksi şöförünü cinayet aracı olarak kullanmıştı. Kramp'ta da durum çok benzer. İntihar yoluyla cinayet anlayacağınız."

"O zaman şüphelendiğiniz birisi var..."

"Maalesef yok. Söz konusu gangster Johann Marlow, namıdiğer Magnus Larsen. Ülke çapında arama emri var. Yurtdışına kaçtığını, hâlâ da dışarıda olduğunu tahmin ediyoruz. Muhtemelen onu taklit ederek suç işleyen başka biri var."

"Rath o yüzden mi büyük destek size? Marlow'un eski ahbabı olduğu için yani..."

"O dönem kapanmış galiba. Ama Rath vakayı araştırdığı için girdisini çıktısını biliyor."

"Sanıyorum bu konuyla ilgili olarak başkomiserle benim ko-

nuşmam gerekecek. Rath'a söyleyin, onu yarın görmek istiyorum. Yüzme stadında. Saat tam on birde."

"Nerede?"

"Olimpik yüzme stadında. Doğu tribünü, C Blok. Geldiğini kapıya bildirsin."

"Emredersiniz komutanım."

"İyi. Bu kadar. Gidebilirsiniz."

Gräf kalktı ve Alman selamını çaktı; Tornow sol kolunu hafif kaldırarak karşılık verdi.

"Ha, teğmen bir dakika."

"Komutanım?"

"Her ne kadar dost olsanız da Rath'a karşı bu kadar yumuşak olmayın. Bir SS olduğunuzu gösterin ona. Katı olun."

"Baş üstüne!"

Gräf bir defa daha sağ kolunu havaya kaldırıp çıktı.

Tornow yazı masasının konforlu sandalyesine arkasını dayadı ve derin bir iç çekti.

Neler oluyordu yine Allah aşkına?

Ya Gräf ona her şeyi anlatmamıştı ya da Rath Gräf'e her şeyi anlatmıyordu. Aslında ikinci şık daha akla yatkındı. Meseleyi araştırmalıydı.

63

Işıktan gözleri kamaştı. Güneş camdan direkt yüzüne vuruyor, tatlı tatlı burnunu gıdıklıyordu. Yanındaki yastık boştu. Doğruldu. Başında hafif bir ağrı vardı. Yavaş yavaş geceyle ilgili anılar gözünde canlandıkça yüzünde bir gülümseme belirdi. Berlin'de doya doya içtikleri son geceydi, sabahki cefaya değerdi. Bir daha ne zaman nasip olurdu böyle bir gece? Gereon da bilincinde miydi bunun acaba? Sanki... Son günlerde ne konuştularsa, nerede buluştularsa başlarında Demokles'in kılıcı gibi sallanan meseleyi bir türlü gündeme getirememişlerdi. Hâlâ her şeyin normal, Berlin'in diğer şehirlerden hiçbir farkı olmadığı, daha doğrusu diğer şehirlerden farklı olduğu yanılsamasından kurtulama-

dıklarındandı bu. Ancak şehrin diğer şehirlerden farklılığı yakın geçmişte kalmıştı.

Mutfaktan tabak çanak sesleri, burnuna kahve kokusu geliyordu. Demeye kalmadı, elinde bir tepsi, Gereon belirdi eşikte. Don gömlekti, üstüne Charly'nin kısacık pembe bornozunu geçirmişti.

"Uyandırdım mı?" diye sordu.

"Bir resmini çekebilir miyim?"

Gereon gözlerini indirip kendine baktı. "Beğendin yani. Kaygılanmamı gerektirecek bir neden yok, değil mi?"

"Sen giydiğini yakıştıran bir adamsın, biliyorsun."

Gereon'un komodinin üstüne koyduğu tepside bir kahve demliği, iki fincan, bir bardak su, bir de tek Aspirin bulunuyordu.

"Hmm," dedi Charly. "Kahvaltıya bak! Her şeyi düşünmüşsün."

"Değil mi?"

"Sen içmiyor musun Aspirin?"

"İçtim bile."

Charly hapı ağzına attı, ardından suyu içti.

Gereon önce Charly'nin fincanını doldurdu, sonra da kendininkini. Bornozu çıkarıp yatağa, yanına oturdu. Bir süre konuşmadan kahvelerini yudumladılar. İkisi de sabahları zor kendine gelen tiplerdi, hele Gereon'un ayılması daha da uzun sürüyordu.

"Dün çok güzeldi," dedi Charly bir süre sonra.

"Maç mı, dans mı, yoksa sonrası mı?"

Charly gülümsedi. "Aslında hepsi. Keşke daha sık yapabilsek."

"Yapalım."

"Maçı da mı kastediyorsun?"

"Sonrasını tercih ederim."

"Dün biraz abarttık."

"Öyle mi diyorsun? Neyi mesela?"

"İçkiyi kastediyorum yalnızca."

"Diğer şeyleri abarttığımızı sanmıyorum."

"O kadar az görüyoruz ki birbirimizi."

"Yakında her şey değişecek. Millerler bir hafta sonra yolcu. Sen de eve dönersin."

"Yakında çok şey değişecek."

Gereon eşinin ne dediğini anlamamış gibi ona baktı. Charly ko-

modinin çekmecesini açıp içinden kahverengi bir zarf çıkardı.

"Ne bu?"

"Dün konuşmaya fırsatımız olmadı Gereon." Elini zarfın içine soktu. "Buyur. Helmut Michalek adına düzenlenmiş bir Çekoslovakya Cumhuriyeti pasaportu. Doğum tarihi 1901."

"*Ben* ne yapacağım Herr Michalek'in pasaportuyla?"

"Bir açıp baksana."

Gereon pasaportu açtı. Yüzünün aldığı ifade görülmeye değerdi.

"Nereden buldun bu vesikalığı?"

"Geçen yıl LKA kimliğin için yaptırmıştın ya."

"Ee?"

"Fotoğrafçıdan ben almıştım resimleri."

"Peki ya pasaport, onu nereden buldun?"

"Gereon, bence her şeyi bilmesen de olur. Sana sadece şu kadarını söyleyeyim: Bize yardım eden birilerini tanıyorum."

"Sahte pasaport mu yapıyorlar?" dedi Gereon aşağılayıcı bir tonda.

Bu Charly'yi birazcık kızdırdı, çünkü Gereon Rath işine gelmeyince kendisi kanun manun tanımayan biriydi.

"Pasaport hakiki," dedi. "Fotoğraf da öyle. Sadece damga sahte."

"Ben bir kelime Çekçe bilmiyorum."

"Bohemyalı Almanların çoğu bilmiyor. Onlar Çeklerin kendileri sayesinde Almanca öğrenmesine alışık."

Gereon başını iki yana sallayarak, "Charly, başımız çok fena belaya girecek," dedi.

"Eğer gereğinden bir hafta daha uzun Almanya'da kalırsak asıl o zaman belaya girecek başımız."

Ona kendi pasaportunu gösterdi.

"Bu da sadık zevcen, Erika Michalek, güzel Moravya'daki Klein Petersdorf'da mukim. Önümüzdeki hafta sonu diğer Çek Olimpiyat turistleriyle birlikte ülkemize geri döneceğiz. Müsabakalar bitince sınırda öyle bir keşmekeş oluşacak ki, kimseyi doğru dürüst kontrol edemeyecekler."

"Sanki bir planın varmış gibi konuşuyorsun."

"Ondan emin olabilirsin."

Gereon kendini tutamayıp güldü. Ama sonra duruma yakışan ciddi ifadeyi takındı yine.

"Berlin'den doğru Prag'a gideceğiz," diye devam etti Charly. "Ev bulana kadar bir arkadaş misafir edecek bizi. Sıfırdan başlamayalım diye para da geçirecek bizim için sınırdan."

"Senin Prag'da arkadaşların da mı var?"

"Senin de var. Berthold Weinert."

"Bir dakika, bir dakika. Bütün bunları Weinert'le mi tezgâhladın?"

Gereon'un yüzünde şaşkınlığın yanında, eşinin anlattıklarını pek de inandırıcı bulmayan bir ifade peydahlandı. Henüz bunu bir an önce atlatması gerektiğini bilmiyordu, daha neler neler duyacaktı çünkü.

"Berlin'de hayatı tehlikeye giren insanların Prag'a kaçırılmasında Weinert'in bize çok yardımı dokundu."

"Biz derken? Lafı fazla gevelemeden bir anlatır mısın bana her şeyi?"

Son aylarda Böhm'le birlikte sıvandıkları işleri artık anlatacaktı, başka yolu yoktu – düpedüz bir insan kaçırma acentesi olmuşlardı.

"Aman Allah'ım, bana niye bir şey anlatmadın Charly?"

"Şimdi anlatıyorum işte." Omuz silkti. "Bilmiyorum, riskli olduğunu düşündüm herhalde. Senin duymaman daha iyi olacaktı sanki."

"Charly bu o kadar riskli ki. Bana anlatmamanı demiyorum, sizin yaptıklarınız."

"Sana hiçbir şey anlatmamam için bir neden daha işte, görüyorsun, değil mi? Bana engel olmaya çalışacaktın."

"Haklıyım da. Karımın düşüncesizle işler yapıp, toplama kampına atılma tehlikesiyle yüz yüze kalmasına izin vermezdim elbette."

"Ama kendin düşüncesiz hareket edip SD'nin elinde oyuncak olmaya izin veriyorsun ya da her an ikimizin de kendimizi toplama kampında bulabileceğimiz gerçeğine. Her şey Tornow'un keyfine bağlı."

Laf oturmuştu. Gereon önce karşılık veremedi. Hâlâ allak bullaktı. Tabakasından bir sigara çıkarıp yaktı.

"Bir nefes çekebilir miyim?" diye sordu Charly bir süre sonra. Gereon yanan *Overstolz*'u uzattı.

Barış çubuğu.

"Haklısın," dedi Gereon. "İkimiz de düşüncesizce davrandık."

"O yüzden de bir an önce toz olmamız lazım."

"Her şeyden vazgeçmek, her şeyi bırakıp gitmek o kadar zor ki."

"Kendinden vazgeçmekten iyidir. En iyisi her şeyi ardında bırakmak."

Gereon başıyla onayladı. Düşünceli görünüyordu.

"Demek Weinert," dedi. "Peki parayı nasıl geçirecek bizim için? Banknotları paltosunun astarına dikmeyecek herhalde. Orada ihtiyacımız olacak miktarı bu kadar kısa zamanda zaten hayatta bir araya getiremeyiz."

"Başka mal varlığımız da var. Arabanı Weinert'e vereceksin. Bir zamanlar zaten onundu."

İşte Gereon'un sindirmesi gereken bir şey daha.

"Korkma," dedi Charly, "Prag'da bol bol tramvay var. Ayrıca sana arada ödünç de verir arabayı."

Gereon başını iki yana salladı. "Almanya'yı bu şekilde terk edersek bir daha hiçbir zaman dönemeyeceğimizi de biliyorsun, değil mi?"

"Ben bu Almanya'ya dönmek istemiyorum zaten. Günün birinde her şey düzelir normalleşirse, nasıl ve neden çıktığımız kimsenin umurunda olmayacaktır. O zaman ülkenin bize ihtiyacı olacak, biz de yardım edeceğiz."

Gereon sigarayı komodinin üstündeki tablada söndürdü.

"Marie Niemann'ı ne yapacağımız konusunda bir fikrin var mı peki?"

Charly başını salladı. "Var."

"Evet?"

"Ona ülkeyi terk etmesini salık verdim. Ve yardım teklif ettim."

Gereon'un iyice kafası karışmıştı. "Bir katilin kaçmasına önayak oluyorsun yani."

"Marie Niemann katil değil, araç olarak suistimal edilmiş. Nişanlısının birtakım vicdansız yoldaşları acısını ve öfkesini siyasi amaçları için alabildiğine kullanmış."

"Peki Tornow'a ne anlatacağım? Benden delil bekliyor."

"Atlat işte bir süre, sen bilirsin bu işleri. Sabrı tükendiği noktada da sen çoktan yurtdışında olursun."

"Walter Morgan'ın ölümünden gerçekten sorumlu olan kişiler

Şikago'da cezasız kalıp ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşacak, öyle mi?"

Charly omuz silkti. "Öyle görünüyor."

"Sen hoşnut musun bu durumdan? Adaletle pek ilgisi yok bunun."

"Evet yok. Ama biz yine de senin vicdanını rahatlatacak bir şey yapabiliriz."

"Ne gibi?"

"Morgan'ın eşine bir ipucu uçurabiliriz. Ya da Amerikan resmî kuruluşlarına. O mektup ulaştırılabilir onlara. Mektup düpedüz cinayete azmettiriyor. Hatta belki göndereni bile bulurlar."

Gereon başını salladı. Fikir hoşuna gitmiş gibiydi.

"Ama *sen* bunlara hiç bulaşmayacaksın," dedi Charly. "Aklından bile geçirme bulaşmayı. Önce Marie Niemann'ın güvenlikte olması lazım."

64

Müsabaka günlerinde hava umut edilenden daha nanemolla olduğu için yüzme stadına gelenler şemsiye getirmişti. Daha olimpik yüzme yarışları başlamadan yarım saat önce yağmur yağmış, ama erkeklerde 100 metre serbest stil yine de zamanında başlamıştı. Çalışkan görevliler seyircilerin poposu ıslanmasın diye tribün sandalyelerini hemen kurulamıştı.

Sebastian Tornow yine de bir cumartesi sabahı Olimpiyat yüzme stadında ve de merhum Morgan'ın eşinin yanında oturmak zorunda kaldığı için kaderine lanet yağdırıyordu. Hayatını değiştiren o meşum günden beri spora alerjisi vardı; alerji ne kelime, sağlıklı insanların sahalardaki sportif performansını seyretmekten resmen nefret ediyordu. Gerçi sol kolunu kaybettiğinden beri geri kalan uzuvları, genel olarak bedeniyle ilgili her şey daha da önem kazandığı için düzenli şekilde jimnastik hareketleri yapıyordu – ama kapalı kapılar ardında. Hiç kimse görmeden. Aksine sağlık ve kudretlerini dünyaya teşhir eden insanlara illet oluyordu.

Diğer taraftan, ne kadar olimpik yüzme yarışı varsa hepsini izle-

mek pahasına da olsa, Olympia Morgan'dan gözünü ayırmamaya kesin kararlıydı. Ancak Lehrter İstasyonu'nda trene bindirip arkasından el salladığı an onu kendi haline bırakabilirdi.

Kadını hâlâ çözebilmiş değildi. Her fırsatta kocasının ardında bıraktığı şirketin işleriyle uğraşıyordu. Daha o sabah, Tornow onu almaya geldiğinde otelde sekreterine mektup dikte etmiş, son talimatları vermişti. Enerjisine diyecek yoktu.

Öbür taraftan da sanki memleketine dönmeye hiç niyeti yokmuş gibi bir hali vardı, ne kadar yüzme yarışı varsa izlemeyi takmıştı kafasına. Belki de bir nevi yas tutuyordu, kocasıyla tanışmalarına yüzme sporu vesile olmuştu. Olympia Dimopoulou, Olympia Morgan olmadan önce kendisi de başarılı bir sporcuydu. Amerikan delegasyonunda da tanıdıkları vardı. Az önce stada girerken Eleanor Holm'la sarmaş dolaş olmuşlardı. Amerika'nın sırtüstü stildeki bu en iyi yüzücüsü Almanya'ya gelmeden çok kısa bir süre önce Olimpiyat ekibinden atılmıştı; *Manhattan*'la okyanusu geçerlerken geminin güvertesinde eğlencenin suyunu çıkardığı için yarışları ancak spor muhabiri olarak izleyebilecekti. Ama hiç moralini bozmamıştı, bunun da keyfini çıkarmaya bakıyordu. Tornow bütün bunları onu hiç ilgilendirmediği halde dinlemiş, hiç içinden gelmediği halde gülümsemiş, bu esnada Olympia Morgan'a staddaki yerine kadar eşlik etmişti. Koltuğu çok iyiydi, Führer'e ve diğer yüksek rütbelilere ayrılan şeref tribününün üç sıra arkasındaydı.

Kadın yarışı izlerken çantasından küçük opera dürbününü çıkardı. "Bakın," dedi start pozisyonundaki mayolu bir adamı göstererek, "Arthur Highland o. *He's from Chicago, like me!*"[27]

Sebastian Tornow gülümseyerek başını salladı. Başka ne yapabilirdi? Allah'tan henüz her şey yolundaydı. Aman Olympia Morgan şu yüzme yarışlarına konsantre olsundu da, aklına saçma sapan sorular gelmesindi.

Çünkü eşinin cesedi hâlâ yakılmamıştı. Grieneisen teessürle Berlin'deki üç krematoryumun da dolu olduğunu, merhumun kremasyonunun ancak bir hafta sonra mümkün olabileceğini ama Frau Morgan'ın yolculuğuna yetişeceğini, yani eşinin küllerini Amerika'ya götürebileceğini bildirmişti. Kremasyon talebinden

27 Kendisi Chicago'dan, benim gibi!

Grieneisen firmasının daha çarşamba günü haberi olmuştu, yoksa cenazenin naklinden yola çıktığı için bununla ilgili tüm hazırlıkları tamamlamıştı.

Tornow aslında bunların hepsini biliyordu.

Dünyayı ayağa kaldırmış –elinden geldiği ölçüde çaktırmadan yapmıştı bunu, sessizce dünyayı ayağa kaldırmak kolay bir şeymiş gibi–, Wedding'deki krematoryumu salı gününe ikna etmişti. Ancak hâlâ üç gün vardı. Yani daha üç gün Frau Morgan'ı uyutması, oyalaması gerekiyordu. Kadın soruşturmayı yürüten memurla görüşmek için diretmiş, Tornow'un artık erteleyecek durumu kalmamıştı. Bir diğer isteği de, krematoryumdaki zorunlu ikinci otopside bizzat hazır bulunmaktı. Frau Morgan acaba o yüzden mi kremasyon olsun diye tutturmuştu? Birisine, mesela eteğinden ayrılmayan çalışkan sekreteri Henry'ye Alman cenaze sistemini araştırtmış da olabilirdi. Neyse ki Henry stada gelmemişti onlarla. Herhalde mektupları daktiloya çekmekle meşguldü.

Tornow saatine baktı. Daha bir saattir oturuyorlardı orada ama ona bir ömür gibi gelmişti.

Frau Morgan'dan, "Görev icabı, anlarsınız ya?" diyerek özür diledi, hemen döneceğini de söyleyip oturanların arasından çıkışa doğru ilerledi. Tam o anda yarışın başladığını bildiren silah sesi duyuldu. Bankların arasından geçerken üzerindeki SS üniforması sayesinde kimse görüş alanına engel oldu diye sesini çıkaramadı.

Yüzme stadından çıktı ve İmparatorluk Spor Sahası'nda gezinmeye koyuldu. Olimpiyat Stadyumu'nu çeviren alan koskoca bir piknik alanına dönüşmüştü. Üzerlerinde yazlık kıyafetleriyle insanlar ya yarış mekânlarına akın ediyor, ya öyle dolanıyor ya da oturmuş bir şeyler yiyordu. Lisanlar birbirine karışıyordu.

Müsabakalara ne kadar sinir olsa da nasyonal sosyalist Almanya için büyük başarı oluşturdukları gerçeği de yabana atılamazdı. Böyle de kalsaydı bari. Öyle olması için ellerinden ne geliyorsa yapmışlardı. Çingeneleri şehir dışına sürmüşler, Streicher'in bozguncu gazetesini sütunlardan kaldırmış, Yahudilere parkları, parklardaki banklara oturmalarını yasaklayan tabelaları sökmüş, zenci cazı çalınan lokallere müdahale edilmemesi talimatını vermişlerdi. Bir-iki cinayet yüzünden şimdi her şey boşa mı gitsindi?

Gräf'le önceki akşam konuştukları gece uykusunu kaçırmıştı. Ölümü yakınlaşmış birinin cinayet aracı olarak kullanılması – sanki bunu bir yerden tanıyordu. Tatmin edici bir açıklama da bulamıyordu.

Ancak Gräf, Hermann Göring'le ilgili bir şey söylememişti. Rath bakanın olaya ne şekilde bulaştığını ondan saklamış olmalıydı. Veyahut da akşam Gräf kendisinden saklamıştı. Tornow'un bildiklerinden haberi yoktu tabii: Mesela bir yıl önce Gereon Rath'ın şişko Göring'e iyice köşeye sıkıştığı hissini verip onu eski iş ortağı Marlow'u ortadan kaldırtmaya sürükleyen bir entrika tezgâhladığını. Gerçi bu fiyaskoyla sonuçlanmıştı. Marlow'u ellerinden kaçırmış, sadece onun Çinli piçini halletmişlerdi. Çinli de ölmeden önce giderayak bir katliam yapmıştı. Ardından Göring olayı bir bombalı suikast girişimi olarak satmıştı. Ve bu başarısız aksiyonun aslında bir cinayet olduğunu bilen tanıkları şimdi bir bir ölüyordu.

Bütün bunlar şişko Göring'in eseri gibi görünüyordu. Öte yandan eski işbirlikçisi Johann Marlow şu anda amansız bir düşmandı. Ve İmparatorluk'ta firariydi. Çok şey bilen kişileri sessiz sedasız ortadan kaldırsın diye Göring'in Marlow'u kolluyor olması ihtimalini de hesaba katmalı mıydı acaba? Peki Marlow, Almanya'ya dönebilmesi karşılığında Çinli evlatlığının intikamını almasına göz yumulacak gibi bir anlaşmaya tav olur muydu? Aslında olmazdı. Tabii Marlow gerçek sorumlulardan –Hermann Göring ve Gereon Rath– intikam almayı planlamadıysa.

Sebastian Tornow, bildiklerini Hermann Göring'i rezil edecek her bilgiyi havada kapan Reihard Heydrich'le paylaşıp paylaşmamayı düşünüyordu. Ama erkendi bunun için, henüz ellerinde çok az şey vardı. Böyle kalırsa tezlerini kendine saklamak en iyisiydi. Şu anda Sebastian Tornow'un bildiklerini hiç kimse bilmiyordu – ne Heydrich, ne Göring, ne de Gräf. Ya da bildiği bir şeyler olduğunu.

Bir büfeden buz gibi bir Coca Cola aldı ve düşünceler içinde sahada dolaşmaya devam etti. Prusya Kulesi'nin büyük saati on elli beşi gösterdiğinde yüzme stadına yöneldi. Beklediği adam gelmiş, doğu girişinde duruyordu.

65

Onu İmparatorluk Spor Sahası'na çağırmalarının ne âlemi vardı? Üstelik cumartesi sabahı. Bu sefer sanki ona senin her zaman nerede olduğunu biliyoruz dercesine Spenerstrasse'yi aramışlardı. Hem de bizzat Reinhold Gräf'ti arayan. Net talimatlarla. Rath anca yüzüne biraz soğuk su serpebildi, Charly'nin yatak odasındaki koltuğa asılı bir önceki günden kalma giysilerini alelacele giyip yola koyuldu.

Tornow görmek istiyormuş onu. Durup dururken.

Kesinlikle iyiye alamet değildi bu, hatta Charly gitmesine şiddetle karşı çıkmıştı, o da eğer gitmezse daha kötü olacağını söylemişti. Sebastian Tornow ne zaman çağırırsa hazır ve nazır olmalıydı. En azından memlekette kaldıkları sürece.

Yollar açıktı, çok az trafik vardı, bu kadar rahat gelmesine kendi de şaşırmıştı. Hatta Olimpiyat Alanı'nda ana girişin hemen önünde de park yeri bulmuş, böylece yüzme stadına saatinden erken varmıştı. Tabur Komutanı Sebastian Tornow'u sordu.

Bilet kesen adam, "SS kışlasına benziyor mu burası?" diye karşılık verdi. Üstündeki üniforma yüzünden kendini bir şey sandığı belliydi. "İzleyicilerin arasında tabur komutanı da vardır, daha büyük başlar da. Ama anons ettireceğimi filan düşünmeyin."

"Öyle bir şey istemedim zaten." Rath görevli kimliğini ve Olimpiyat kartını gösterdi. "Güvenlik Polisi memuruyum, tabur komutanı benimle görüşmek istemiş. İçeri bırakın, ben kendim ararım onu."

"Burada ne yazıyor, görmüyor musunuz? Bu kartla şeref tribününe de, seyirci tribününe de girmeniz yasak."

"Şeref tribününe girmek diye bir derdim yok, oturmak da istemiyorum."

"Kusura bakmayın, biletsiz sokamam sizi. Önüne gelen gösterir bu kartı."

"Ben önüne gelen değil, Başkomiser Rath'ım."

"İsterseniz Konstantinopolis'te imparator olun. İstesem de alamam sizi içeri. Yönetmelik yönetmeliktir."

"Bu durumda içeri girip tabur komutanını siz getiriyorsunuz."

Adam Rath'ın elindeki belgelere tekrar bir baktı; kafasında ölçüp tarttığı açıktı.

"Aradığınız kişinin adı neydi?" diye sordu sonunda.

"Tornow. C Blok'ta oturuyor. Tabur komutanını üniformasız bile tanırsınız, sağ kolu yok."

Bilet kesen adam arkadaşına, "Willi, biraz yerime bakar mısın?" deyip arkaya geçti.

Adam tam yanından ayrılmıştı ki, Rath Sebastian Tornow'u gördü. Tornow stadda değil, İmparatorluk Spor Sahası'ndaydı. Rath'ın kapıya laf anlatacağım derken anası ağlarken o aheste aheste yeşil alanda geziniyordu.

Rath, "Arkadaşınıza söyleyin, mesele halloldu," diye mırıldandı ve tabur komutanına doğru yürüdü.

Tornow onu basit bir *günaydın*la beklenmedik bir şekilde nazik karşıladı. Belki de bir taktikti bu, Rath adamı çözemiyordu.

"Beni çağırmışsınız komutanım."

"Evet. Birazcık yürüyelim şöyle, konuşuruz."

Rath başını salladı, kadim iki dost gibi spor sahasında dolaşmaya başladılar.

"Birazdan önemli bir görüşmen var," diye başladı Tornow. "Frau Morgan Berlin'de, kocasının ölümünü araştıran adamı görmek istiyor. Geri çevrilemeyecek bir talep tabii."

"Haklısınız."

"Misses Morgan şu anda yüzme yarışını izliyor, bir buçuk saat sonra ara verilecek, o zaman tanıştıracağım sizi. Sen de ona ne otopside ne de soruşturmanda şüpheli bir duruma rastlanmadığını söyleyeceksin."

"Tersini mi düşünüyor?"

"Ne düşündüğünü söylemek güç. Bakalım neler soracak sana."

"Nasıl arzu ederseniz komutanım. Bu kadar mı?"

"Hayır."

Tornow sert sert baktı ama bir şey söylemedi. Rath'ı Olimpiyat Stadyumu'ndan uzaklaştırıp daha tenha olan Maifeld'e yönlendirdi. Etrafta kimsenin olmadığından emin olduktan sonra konuşmaya başladı.

"Neler oluyor kuzum?" diye sordu.

Tornow sesini yükseltmemişti ama Rath konuşmanın ciddi kısmının yeni başladığını anlamıştı. Reinhold uyarmıştı onu. Olimpiyat Köyü'nde bir ölüm olayı daha yaşanmıştı ve Gereon Rath o sırada görevinin başında değildi.

"Özür dilerim komutanım," dedi, "ama aynı anda her yerde olamam. Sizin de malumunuz, bu aralar Teğmen Gräf'le birlikte bir dizi cinayet vakasını araştırıyorum. O yüzden de Olimpiyat Köyü'nde her gün göre..."

"Şu intihar mı? Ondan söz etmiyorum," dedi Tornow sözünü keserek. "Asker cinayetlerinden bahsediyorum. Nedir mesele? Johann Marlow geri mi döndü?"

Niye herkes Marlow'u ona sorup duruyordu?

"Ben nereden bileyim?"

"Senin adamla özel bir ilişkin olduğu söyleniyor."

"Bunun geçmişte kaldığını en iyi siz biliyorsunuz komutanım. İtirafım manyetik bandınızda. İmparatorluk Bakanı Göring'in öfkesini Johann Marlow'a yönlendirenin ben olduğumu itiraf etmiştim. Göring'in Marlow'u ortadan kaldırmakta başarılı olamadığından siz de en az benim kadar haberdarsınız. Muhtemelen siz de Teğmen Gräf gibi Marlow'un yurtdışına kaçtığını biliyorsunuz. Şayet akli melekeleri yerindeyse, kendi ayaklarıyla onu anında tutuklayacak bir ülkeye dönmez. Yakalama emri her karakolda asılı."

"Bütün bunlar olabilir. Yine de meselenin peşini bırakmaman lazım. Adam bizimle kedinin fareyle oynadığı gibi oynamasın."

"Baş üstüne komutanım."

"Teğmen Gräf'e Göring'le Marlow arasındaki iş ilişkisinden ya da Göring'i eski iş ortağına karşı senin kışkırttığından filan söz etmedin, değil mi?"

"İkimizin sırrı bunlar diye düşünüyordum."

"Ben öyle olmasını istediğim sürece sır."

"O zaman bu bilgiyi neden Teğmen Gräf de dahil hiç kimseyle paylaşmadığımı anlıyorsunuzdur komutanım."

"Ama bu ölüm olaylarındaki sıklaşmayı aydınlatacaksa bu sırlardan yararlanmaya bak."

"Teğmen Gräf'e, Bakan Göring'in o başarısız infazın tanıklarını ortadan kaldırma gibi bir nedeninin olabileceği yolundaki o muğ-

lak tezden söz ettim. O günkü silahlı çatışmaya dahil olan herkesi bulmamız gerektiğine de ikna ettim. Daha ileri de gidemem sanıyorum, yoksa teğmene her şeyi anlatmam gerekir."

Tornow'a baktı, bu komutan için gerçekten yeni bir enformasyon olmalıydı.

"Gräf size bu konuda bir şey söylemedi mi komutanım? Aslında şaşırmıyorum da... Kim bir cinayet serisinin arka planında İmparatorluk Bakanı Göring olduğunu söylemeye cüret edebilir? Düşünmeye dahi cesaret edemez. Hayatımın sizin elinizde olduğunu bilmesem ben de cesaret edemezdim."

Tornow karşılık vermeden önce bir süre düşündü. Bu arada yürüye yürüye çan kulesinin gölgesindeki Langemarck Salonu'na gelmişlerdi.

"Bu işte gerçekten Göring'in parmağı varsa," dedi sonunda, "çok dikkatli hareket etmemiz gerekiyor. Yüzde yüz emin olmadığımız sürece hiçbir şey yapmamalıyız."

"Aynen ben de öyle düşünüyorum. Önce Ferdinand Brinkmann'ı kimin ölüm yolculuğuna gönderdiğini bulalım, gerisine bakarız. Marlow'u dışlamamız gerekiyor bence, sonuçta geçen yıl hesabı görülecek olan oydu."

"Yine de Marlow'un şehirde olup olmadığından emin olalım. Bu senin işin. Mümkün olduğu kadar sessiz ve derinden."

"Baş üstüne komutanım."

"Doğrudan bana rapor vereceksin. Gräf'in bir şeyden haberi olmayacak. Hangi bilgileri Gräf'le paylaşacağına ben karar vereceğim, anlaşıldı mı?"

"Tabii ki komutanım."

"Tamam. Benim şimdi Misses Morgan'ın yanına dönmem lazım. Sen şimdiden Stadyum Terası'nda bir masa tut. Sonra da senden kadının kafasındaki kuşkuları dağıtmak için elinden geleni yapmanı istiyorum. Ne kadar düşmanı olursa olsun – Walter Morgan kalpten öldü."

Rath evet anlamında başını salladı ve yola koyuldu.

On beş dakika sonra İmparatorluk Spor Sahası'nın restoranı olan Stadyum Terası'ndaydı. Cebinden tabakasını çıkardı ve olacakları düşündü. Merhumun eşi Misses Morgan demek. Charly Olympia

Morgan'ın kaç bavulla geldiğini, süitini ofise, adeta Morgan Canning Company'nin karargâhına dönüştürdüğünü anlatmıştı.

Rath kahve söyleyip ilk sigarasını yaktı. Teras hıncahınç doluydu. Garson önce masa vermek istememiş, ama Rath'ın polis kimliği ve de SS tabur komutanının adına rezervasyon yaptığını söylemesi işleri değiştirmişti.

Tornow'la konuştuklarını düşündü. Yeni seri cinayetler, hele bir de bu bağlamda Göring'in adının geçmesi adamı huzursuz etmişti sanki. Alman polisi üzerindeki iktidar kavgasını SS kazanmıştı; Tornow buna rağmen Hermann Göring'i zan altında bırakacak malzeme toplama riskini göze alır mıydı, bilemiyordu. Rath SD'nin buna verilecek cevabını tahmin edebiliyordu: SD ya da Gestapo değil de, sıradan bir kriminal memurun bu malzemeyi toplaması SS için hiçbir risk oluşturmazdı.

Reinhold Gräf'in devre dışı bırakılması resmî talimattı.

Her zamanki gibi soğuk olan ikinci fincanı da içtikten ve dört sigaradan sonra Sebastian Tornow terasta göründü. Rath, tabur komutanının sol kolunda gelen hanımefendiyi tanıyordu; birkaç gün önce *Esplanade*'nin lobisinde görmüştü onu. Zayıftı, koyu renk saçları, sert yüz ifadesi, karakteristik bir burnu vardı.

Olympia Morgan buydu demek.

Rath ayağa kalktı, diğerleri iyice yaklaşana kadar bekledi ve eller bacaklara yapışık hafifçe eğildi.

"Rath, Başkomiser Rath."

"Memnun oldum."

Kadın bayağı aksanlı Almanca konuşuyordu.

"Başınız sağ olsun," dedi Rath. "Eşinizin elim ölümünün nedenini araştıran polis memuruyum."

Misses Morgan başını salladı, Rath oturması için sandalyeyi çekti.

Hepsi oturduktan sonra Tornow elini kaldırıp garsonu çağırdı. Gamalı haçlı pazubentli siyah üniforma kolu mucizeler yarattı; terastaki hengâmeye rağmen garsonun masalarında bitmesi beş saniye bile sürmedi. Tornow üç bonfile, bir şişe de şarap söyledi. Misses Morgan'ı nasıl memnun edeceğini biliyor gibiydi. Rath'ın canı aslında bira istiyordu ama sesini çıkarmadı. Tornow ona mirasçısı

olacağı halayla aynı masaya oturmuş, her an pot kırabilecek haylaz bir oğlan gibi bakıyordu.

"Vakit ayırdığınız için teşekkür ederim," dedi Morgan.

"Rica ederim, gayet tabii."

Rath genzini temizledi. "Şimdi, eşiniz, sizin de bildiğiniz üzere Berlin'e geldiğinin ertesi günü vefat etti. Bazı atletlerle Olimpiyat Köyü'nde öğle yemeği için sözleşmişti..."

"Hangi atletlerle?" diye sözünü kesti kadın.

"Şimdi..." diye başladı Rath. Zaman kazanmak için bir sigara yaktı. Tabii ki olayın görgü tanığı olan Amerikalı atletlerin ifadesini almamıştı, uyuyan yılanın kuyruğuna basmak olurdu bu.

Tornow araya girdi. "Yüzücüler," dedi. "Kocanız kulübünün yüzücüleriyle sözleşmişti. Mister Kiefer ve Mister Highland oradaydı. Ha, bir de Mister Macionis."

"*Ah, I know them. I just showed you Arthur Highland, remember? He started in the second heat!*"[28]

Morgan'ın art arda sıraladığı bu kadar İngilizce kelimeden Tornow serseme dönmüştü.

"Evet, doğru." Boğazını temizledi. "Mister Kiefer kocanızı hayata döndürmek istemiş ama başaramamış."

Tornow'un bütün bunları bilmesi Rath'ı hayrete düşürmüştü. "Doktor da uğraşmış," diye ekledi aceleyle, her şeyden bihaber görünmemek için.

"*What doctor?*"[29]

"Doktor Schmidt, Olimpiyat Köyü'ndeki sıhhiyecilerden biri."

"Doktor Schmidt maalesef vefat etti," diye ekledi Tornow ve acı acı gülümsedi. Rath'a kötü bir bakış fırlattı.

"*What a pity?*"[30] Morgan düşündü. "Kocamı muayene eden doktor mu bu?"

"Hayır, o Westend Hastanesi'nde gerçekleşti," dedi Rath. "Otopsiyi yapan Doktor Grawitz." Morgan bir şey söylemeyince ekledi: "Muayene Doktor Schmidt'in değerlendirmesini teyit etti: Kocanı-

---

28 Ah, onları biliyorum. Demin Size Arthur Highland'ı göstermiştim, hatırladınız mı? İkinci eleme turundan başlıyor.

29 Ne doktoru?

30 Ne acı.

zın ölüm nedeni kalp krizi Misses Morgan."

"Doktor Schmidt'e bir şey soramayacağız artık demek, çok yazık." Olympia Morgan muhakeme ediyor gibiydi. "Bu doktorun komünist olma ihtimali var mı Mister Tornow?" diye sordu.

"Kim? Doktor Schmidt mi?"

"Yes."

"Asla!" Tornow'un ses tonu öfkeliydi.

"Neden böyle bir şey soruyorsunuz?" dedi Rath.

"Şunu bilmeniz gerekir ki dedektif, kocamın Şikago'da düşmanları var. Communists, anlarsınız ya. Southside'deki *canning factory*'deki[31] işçiler. Ölümle tehdit etmişlerdi onu."

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu Tornow. "Amerikalı komünistler kocanızı öldürmek için Berlin'e mi geldi yani?"

"Yok, Amerikalı communists olması gerekmiyor. Maybe Alman yoldaşlarından yardım istemişlerdir. Bu keratalardan sizin ülkenizde de var."

Keratalar. Rath Amerikalı'nın bu Nuh Nebi'den kalma sözcüğü kullanmasına şaşırdı ama içinden olsun gülemedi. Tornow'un endişelerini anlıyordu. Morgan korkunç inatçıydı. Üstelik tezleriyle tahmin edemeyeceği kadar yaklaşmıştı gerçeğe.

"Kusura bakmayın Misses Morgan," dedi Tornow, "derin yasınızı anlayışla karşılıyorum, ama kocanızın ölüm nedeninin doğal kökenli olduğunu kabullenin. Suikaste delalet edebilecek bir şey, hiçbir şey yok ortada."

"Well, bakalım ikinci otopsi sonucu nasıl çıkacak?"

Rath, kendisinden bekleneni yapıp Tornow'un yardımına koştu. "Sizi temin ederim ki, bir komünist suikast söz konusu değil Misses Morgan," dedi, "asla. Kocanızın hayatına kastedecek Alman komünisti filan kalmadı. Hepsi ya yurtdışına kaçtı ya da demir parmaklıklar ardında."

"Really?" Olympia Morgan adeta düş kırıklığına uğramıştı.

"Almanya'dayız," dedi Rath, "burada asayiş berkemal."

Morgan başını salladı. Rath onu kocasının ölümüyle ilgili detaylara boğmaya devam etti. Hayatında yalan söylediği için hiç bu kadar utanmamıştı.

---

31 Konserve fabrikası.

66

"Günaydın Frau Lennartz!"

Kapıcının penceredeki sardunyaları sulayan karısı Charly'nin selamına şaşkın şaşkın bakarak ve başını hafifçe indirerek karşılık verdi. Bildiği bir yermiş gibi rahat rahat avluya giren kadını nereden tanıdığını çıkartmaya çalışıyordu. Muhtemelen eski moda selam biçiminden de hazzetmemişti. Charly, Alman selamına riayet edilmediğinde SA'dan bile daha fazla hassasiyet gösteren kapıcıları iyi tanıyordu. Bu avludan geçip, bu merdivenleri çıkmak, bu kapıyı çalmak tuhaf bir histi. Gereon oturmuştu bu dairede, o kadar çok ziyaret etmişti ki o zaman. Daha sonra Gereon Charlottenburg'a taşınmış, Kreuzberg'deki bu evi mesai arkadaşı Reinhold Gräf'e bırakmıştı. O zamanki mesai arkadaşı.

Mesleki yolları ayrılmış ama dostlukları sürmüş, arada uzun bir süre rafa kaldırıldığı bir dönem de olmuştu. Gereon bu eski kriminal sekreteriyle birkaç aydır yine düzenli görüşüyordu, Charly'yi sevindiren bir gelişmeydi bu. Gereon'un fazla arkadaşı yoktu ve Reinhold Gräf –sonra Gizli Devlet Polisi'ne geçtiği halde– Cinayet Şubesi'nde birlikte çalışırlarken Charly'nin en sevdiği iş arkadaşlarından biriydi.

"Charly!"

Reinhold kapıyı açıp karşısında onu görünce şaşırmıştı. Birbirlerini görmeyeli çok olmuştu, iki seneyi geçmişti belki.

"Umarım baskın gibi olmamıştır. Biraz zamanın var mı?"

"Senin için her zaman."

Gräf Charly'yi içeriye buyur etti. Daire mobilyalı olduğu halde Gereon'un oturduğu dönemden farklı görünüyordu. Biraz daha eski moda belki, daha mütevazı ama daha düzenli. Bu en bariz mutfakta belli oluyordu. Masanın üzerinde vazodan başka hiçbir şey yoktu. Ayrıca ne lavaboda bulaşık vardı, ne ocağın üstünde tencere, ne de sandalyeye asılmış bir pantolon.

Gräf, "Seni gördüğüme sevindim," dedi. "Kahve içer misin?"

Charly başıyla evet dedi ve o kahve yaparken masaya oturup derdini nasıl dile getireceğini düşünmeye başladı.

Gereon bu fikri saçma bulmuştu. Ne yapıp edip ona engel olma-

nın bir yolunu bulacağını da biliyordu Charly. O yüzden de ona bir şey söylememişti.

Reinhold Gräf'i tanıyordu, hatta Gereon'un onu tanıdığından daha iyi tanıyordu. Reinhold istediği kadar Nazilere angaje olsun, kötü bir insan değildi. Bu angajmanın arkasında da, dünyayı daha iyi bir yer yapacağına olan inancı yatıyordu.

Hâlâ böyle insanlar vardı. Son üç buçuk yıldır gaddarlık ve kötülük namına yapılan şeylerle nasyonal sosyalizm ideolojisi arasında asla bir bağ görmeyip bunlardan hareketteki tek tük ayrıkotlarını, en az da Adolf Hitler'i sorumlu tutan iyi niyetli idealistlerdi bunlar. "Führer bunu bir duysa," sık sık kullandıkları bir tümceydi. Tabii kimse duymadan. Çünkü böyle bir laf bile yeni Almanya'da sorun yaratabilirdi.

Reinhold Gräf böyle bir şey söylemezdi, varsa sorumluluğu da üzerinden atmazdı. Charly adamın görevli olduğu birimde vicdanlı, titiz çalıştığından emindi. Aynı şekilde, günün birinde yanlış tarafta karar kıldığını fark edeceğini umuyordu.

Reinhold da masaya oturup fincanları doldurdu.

"Hâlâ sütsüz, şekersiz mi?"

Charly başıyla onayladı.

"Pazar günü sabah sabah buraya gelmenin nedenini öğrenebilir miyim?"

"Kocamın en iyi arkadaşı, uzun zamandır görmediğim eski mesai arkadaşım afiyette midir, değil midir diye merak ettim."

Reinhold gülümsedi ama tebessümü biraz eğretiydi.

"Gereon'a kaç kere söyledim, Carmerstrasse'de bizim evde de buluşabilirsiniz diye, hani öyle olsa ben de nemalanırdım. Ama o seninle Islak Üçgen'de buluşmayı tercih ediyor."

"Evet, gelsin de birisi erkekleri anlasın," dedi Reinhold. "Ama umarım senin benimle pazar günü sabah saat onda Üçgen'e gitme niyetin filan yok."

"Yok." Charly gülümsedi. "Ben... aslında açık konuşmam gerekirse benim bir ricam var."

Bunu söylerken yüzüne baktı ama Gräf ne onun yüreğine su serpecek bir şey söyledi, ne de bunu herhangi bir hareketiyle gösterdi. Aksine bakışlarında zaten var olan kuşkuya pusuda bekliyor gibi bir

ifade karıştığı gibi, şefkat veya empati türünden en ufak bir emare yoktu. Herhalde Charly'nin, pozisyonundan istifade etmeye kalkacağını düşünüyordu. Ve herhalde, bunu ilk deneyen kendisi değildi.

"Hemen konuya gireyim o zaman," diye başladı. "Birine yardım etmem için bana yardım edebilir misin acaba?"

"Duruma bağlı. Anlat..."

"Şimdi... şu gözaltındaki adam var ya, Herbert Ehlers."

Reinhold alnını buruşturdu.

"Gereon bu konuda seninle konuştu mu hiç, bilmiyorum da..."

"... Ehlers masum. Sen bir şey yapamaz mısın? Yani, şayet Gestapo..."

"Ben Devlet Polisi'nde değilim artık. SD'deyim."

"SS yani..." Charly o derece afallamıştı ki, Reinhold'un hiç hazzetmediğini bildiği halde eli gayriihtiyari sigara paketine gitti, ama yakmadı.

"Gereon anlatmadı mı?"

"Yok."

"Ama bunun dışında bayağı bir şeyler anlatmışa benziyor."

"Anlattı tabii. Evliyiz biz. Ve her zaman işimizle ilgili konuştuk, konuşuyoruz. Bir zamanlar ben de kriminologdum, unuttun mu?"

Reinhold karşılık vermedi.

"Her neyse, Gereon, Ehlers'i ve başına gelenleri anlattı. Adamın kimseyi zehirlemediğini. Ona rağmen gözaltında olduğunu."

"Kimseyi zehirlememiş olabilir, ama masum değil. Bir komünist olarak Almanya'ya ve nasyonal sosyalist harekete karşı faaliyet gösterdi."

"Onun üzerinden yıllar geçti, birisini içeri atmak için bir neden olabilir mi bu?"

"Bir kişinin yeniden siyasi eğitimden geçmesinin gerekip gerekmediğine ben karar vermiyorum Charly. Bundan başkaları sorumlu."

"Yeniden siyasi eğitim mi? Yoksa Ehlers toplama kampında mı?"

"Columbiahaus'ta bildiğim kadarıyla."

"Ama sen... madem SS'te çalışıyorsun... Otoritenin daha büyük olması lazım. Columbiahaus hem... Siz işletmiyor musunuz orayı, işletmek mi denir, onu da bilmiyorum ya."

Reinhold boğazını temizledi.

"Columbiahaus SS'in toplama kampı, evet."

Bunu buz gibi bir sesle söylemişti.

"O zaman bir şey yapabilirsin demektir. Ehlers komünist komplosuyla itham ediliyor ama komünist de değil, müdahil olduğu herhangi bir komplo da yok."

"Sen nereden biliyorsun bunu?"

"Gereon bundan yüzde yüz emin."

"Madem böyle açık açık her şeyi konuşuyorsunuz, söyle ona, Ehlers'in suçsuzluğunu kanıtlayan delilleri bulup getirsin."

"Artık herkes suçsuzluğunu kendisi mi kanıtlamak zorunda? Mahkemelerin işi çok o zaman, desene. Bense tam tersine, hâlâ insanların suçunu kanıtlamanın esas olduğunu düşünüyordum."

"Hukuki konularda laf kalabalığının yeri ve zamanı değil Charly. Mesele siyasi suçlar, orada başka kurallar geçerli. Geçmişte devlet düşmanı olarak öne çıkmış birini öyle kolay kolay salamam. Gereon da anlamıyor bunu. Yeni Almanya'da siyasi faaliyet her şeyin önünde."

Charly pes etti. Reinhold Gräf tahmininden bile daha bağnaz çıkmıştı. Kalktı.

"Israrcı olmak istemiyorum," dedi, "ama düşün bir kere derim. Hepimiz geçmişimizde sonradan pişman olduğumuz şeyler yaptık. Bir insan bunun için hayat boyu cezalandırılmaz ki."

Bunları söyledikten sonra kapıyı çekip çıktı. Son söyledikleri oturmuştu,

Reinhold'un yüzünden anlaşılıyordu bu. Hiç değilse.

67

Aslında caddeye ismini veren minicik ıhlamur ağaçları dev gibi gamalı haçların arasında seçilmiyordu bile, yerin altından geçecek banliyö treni hattı inşaatı yüzünden kesilen koca koca ağaçların yerine dikilmişlerdi. Rath otomobilini Tiergarten'a park etmiş, yolun geri kalan kısmını yayan gitmişti. Olimpiyat süresince Brandenburg Kapısı'ndan bir tek otobüs, taksi ve nakliye araçlarına geçiş izni vardı.

Cadde ona rağmen doluydu. Yayalar, geniş kaldırıma Olimpiyat için dikilmiş Almanya'nın çeşitli kentlerine ait flama ve bayrakların arasından sıkış tepiş yürüyor, sanki bir yerde bedava bira dağıtılıyormuş gibi adeta koşturuyorladı. Bedava dağıtılan bir şey yoktu ama.

Binanın cephesinde sallanan gamalı haçlı bayraklar eski zamanların sona erdiğinin habercisi olsalar da, Hotel *Bristol* o zamanlardan kalan bir kalıntı gibiydi. İnsanda saygınlık uyandıran bu bina adı İmparatorluk Bilim, Eğitim ve Halk Eğitim Bakanlığı olarak değiştirilen eski Prusya Kültür Bakanlığı'nın hemen yanındaydı. Prusya yeni Almanya'da pek bir rol oynamıyordu, artık her şey varsa yoksa İmparatorluk'tu.

Rath, asfalta atmadan önce sigarasından son bir nefes çekti ve altın sırmalı üniformalı kapı görevlisinin kuşkulu bakışları üzerinde, döner kapıdan içeriye girdi. Üstündeki elbise bu kategorideki bir otele uyacak kadar şık değildi. Resepsiyondaki adamı görevli kimliği bile ikna etmemiş, ancak Rath'ın sorusuna olumlu yanıt vermişti.

"307 numaralı oda. Telefonla haber vereyim mi başkomiser beyin teşrif ettiğini?"

"Gerek yok, teşekkür ederim."

Rath kimliğini tekrar cebine soktu, asansörle üçüncü kata çıktı.

Hakikaten de *Bristol* Oteli'ydi. Kızlık adı Bosetky olan Marion Goldstein'in elindeki kibrit kutusunu görünce bunu tahmin etmiş, resepsiyondaki görevli de doğrulamıştı: New York City'den gelen Goldstein adlı çift, 24 Temmuz'dan beri otelin müşterisiydi. Goldsteinlar Amerikan Olimpiyat ekibiyle birlite *Manhattan* gemisiyle gelmiş olmalıydı.

Masum birer Olimpiyat turisti olarak mı gelmişlerdi, işle ilgili planları mı vardı, orası Rath'ı ilgilendirmiyordu. Goldstein İmparatorluk Merkez Bankası'nı bile soymaya kalksa Rath ona engel olmaya kalkmazdı. Amerikalı gangster onu sadece bir sebeple ilgilendiriyordu: Johann Marlow hakkında bilgisi olabilecek tek kişi Goldstein'dı. Marlow'la Goldstein'ı, yani Alman gangsterle Amerikalı gangsteri Rath zamanında kendisi tanıştırmıştı. Ondan beri de ikisi birlikte okyanus ötesi işler çeviriyorlardı. Marlow bir süreli-

gine ABD'ye sığınmak zorunda kaldığında Goldstein Alman iş ortağını misafir etmişti.

Rath Amerikalı gangsterle tesadüfen *Kakadu*'da karşılaştığından ne Charly'ye, ne Gräf'e, ne de Tornow'a, hiç kimseye söz etmemişti. Keza planlarından da. Kendisi de tam bilmiyordu ya, her şeyi tek başına halletmeye olan o talihsiz eğilimiydi bunun nedeni. Bir de başkalarından daha çok şey bilmenin genelde daha iyi bir şey olduğu. Bilmek güçtür – babasının eski seçim sloganıydı. Farkında olmadan da olsa Rath bunu zamanla iyice içselleştirmişti. İnsanın SD ve Sebastian Tornow'la işi varsa kesinlikle doğru bir yönelimdi bu.

307 numaralı oda asansörün hemen yanındaydı. Kapıyı tıklattı.

"*Come on in*,"[32] dedi birisi, Rath içeri girdi.

Unter den Linden'e bakan zarif eşyalarla döşenmiş odada, daha doğrusu salonda kimse yoktu.

"Oraya bırakın, hemen geliyorum."

Ses yan taraftaki yatak odasından geliyordu. 307 numaralı oda bayağı geniş bir süitti.

"Sizi hayal kırıklığına uğratacağım, kusura bakmayın," dedi Rath, "ama buraya bırakacağım bir şey yok. Sadece sizinle konuşmaya geldim."

Abraham Goldstein kapıda belirdi, kravatını bağlamakla meşguldü. Rath'ın aklına beş sene önceki ilk karşılaşmaları geldi. Yine bir otel odasıydı. Gerçi o başka bir oteldi (*Excelsior*), koşullar da farklıydı ama şu anda Goldstein'ın yüzündeki şaşkınlık tıpkı o günkü gibiydi.

"Umarım gene parmak izi almaya gelmediniz officer," dedi ve yatak odasına döndü.

Rath peşinden gitti. Yatak yapılmıştı. Marion Goldstein'dan eser yoktu, sesi de duyulmuyordu, uçup gitmişti sanki. Goldstein aynanın önüne geçip kravatını bağlamaya devam etti.

Rath, "Gerek yok," dedi. "Elimizde var."

Goldstein aynadan ona baktı.

"Ne işiniz var o zaman burada?"

"Dedim ya, sizinle konuşmak istiyorum."

32 İçeri gel.

"Gördüğünüz gibi hiç uygun bir zaman değil."

"Bir dakika yeter benim için."

Goldstein derin bir iç çekti. "Ondan sonra yakamdan düşeceğinize söz veriyor musunuz? Bakın, yalnız eski günlerin hatırına kabul ediyorum."

"Ben size zamanında adil davrandım, bugün de öyle yapacağım. Sizinle bir alıp veremediğim yok Mister Goldstein, bir-iki bilgiye ihtiyacım var, o kadar."

"Şu tarafa geçelim."

Goldstein salonu gösterdi ve Rath'ı iki tarafında iki koltuk bulunan masaya buyur etti.

"Size bir sigara içimlik zaman. Marion on dakika sonra manikürden dönecek, ondan önce kaybolmanız lazım."

Tabakasını çıkardı, Rath'a tuttu. Rath *Overstolz*'u çok seviyordu ama arada bir egzotik şeyler içmekten de büyük zevk alıyordu. *Camel*, eskiden beri tanıdığı Amerikan markası. Türk tütününün kokusu enfesti. Rath sigarayı ağzına iliştirmeden önce burnuna tuttu. Goldstein ateş verdi. Karısının aksine otelin kibritini değil, alevi kuvvetli bir çakmak kullanıyordu.

"Evet, size nasıl yardımcı olabilirim officer?"

Rath hemen konuya girdi. "Johann Marlow. Ne durumda ve nerede olduğunu bilmek istiyorum."

Goldstein kaşlarını kaldırdı ve sigarasından bir nefes çekti. "Benim de bunu size söyleyeceğimi düşündünüz, öyle mi?"

"Tek bildiğim, Marlow'un ülkeyi terk etmek zorunda kaldığı. Arkadaşlarının olduğu bir yere gitmiştir diye düşünüyorum."

"Bu bilgi ne işinize yarayacak peki?"

"Şöyle söyleyeyim: Marlow'un Amerika'da olduğunu bilmek, orada mutlu yeni bir hayata başladığını, bir daha da Almanya'ya dönmeyeceğini duymak beni ziyadesiyle sevindirecektir.

"Demek öyle." Goldstein düşünceli düşünceli başını sallıyordu. "Bunları bilmek isteyen kim? Şefleriniz mi? Bu bilgiler sayesinde gözden düşmüş bir şahsı okyanus ötesinde ortadan kaldırtacaklar, değil mi?"

"Şeflerimin bu ziyaretimden haberi yok, tamamen özel nedenlerden buradayım."

"Size ne adres veririm ne de ayrıntı. Şu kadarını söyleyeyim: sizi sevindirecek bir durum söz konusu."

"Bunu duymak ne güzel."

"Umarım bu kadarı yeterlidir, bundan başka bir şey öğrenemeyeceksiniz benden çünkü."

"Bu kadarı yeter bana." Rath kalktı ve kapıya yöneldi. Tam eli kapının koluna gitmişti ki, birden durdu ve "Bir mesele daha var," dedi.

"Evet?"

"Amerika'ya döndükten sonra Herr Marlow'u görecek olursanız, lütfen ona buraların onun için çok tehlikeli hale geldiğini söyleyin. Ülke çapında arama emri var, başına ödül kondu. Eğer Alman makamlarının eline geçerse, toplama kampı başına gelebilecek en iyi şeylerden biri olacaktır."

"Herr Marlow Almanya'daki gelişmelerle hâlâ ilgilendiği ve sağlam ilişkilere de sahip olduğu için sanıyorum bunları biliyordur ama ben seve seve söylerim yine."

Rath hole çıktı. Goldstein başını hafifçe eğerek onu uğurladı ve kapıyı kapattı.

Sağlam ilişkiler. Rath asansörlere doğru yürürken bu lafı düşündü. Kim ya da kimler olabilirdi bunlar? Kim kalmıştı onunla ilişkiyi devam ettirecek? Bu *sağlam* ilişkilerden biri şimdi Hermann Göring'le birlikte çalışıyor olabilir miydi? Hem de Johann Marlow'un bildik yöntemiyle? Ama zincirin bir yerinde –yakında öleceğini bilen ve ailesinin perişan olacağından endişelenen– uygun adayları bulacak bir doktor da olması gerekiyordu.

Holün orta yerinde birden durdu. Elinde tepsiyle karşıdan gelen bir kat görevlisi, kat görevlilerine özgü bir kuşkuyla ona baktı. Rath, elinde dumanı tüten bir sigara, ayakları yumuşacık halılara gömülü öyle duruyordu. Onu bir anda huzursuz eden neydi, kendisi de anlamamıştı. Abraham Goldstein'ın kibarlığı... Rath aniden, nedenini bile anlamadan Goldstein'ın ona yalan söylediği, en azından önemli bir şeyi sakladığı hissine kapılmıştı.

Peki ya Marlow Almanya'da ise ve eski dostu ve iş ortağı Abraham Goldstein bunu biliyorsa? Başına yüksek miktarda ödül konan bir ülkeye gelme küstahlığını ve cesaretini gösterecek biri var-

sa, o da Johann Marlow'du.

Bu kuşkular döner kapıdan çıkıp sokağa adımını atana kadar ona eşlik etti. Rath hediye sigaradan son bir nefes çekip yere attı. Resmen kandırılmıştı.

68

Bloody bastard, neyin peşindeydi acaba yine? *Kakadu*'da karşılaşmaları yetmezmiş gibi sen çık bir de otele gel. Abraham Goldstein sigarasını söndürdü, tabakadan hemen yenisini çıkarttı. Allah kahretsin! Keşke o civarlarda gezmeselerdi. Marion şu *aynasızı Delphi*'de gördüğünü söylediği andan itibaren o semte uğramamaları gerekirdi aslında. Ne yazık ki en iyi lokaller, en azından en iyi müziğin olduğu yerler Kurfürstendamm çevresindeydi. Ayrıca Marion'un da gitmek istediği yerler oralardı, kıramazdı onu.

Bedeli buydu işte.

Üstelik başkası da değil, dedektif Rath'ın ta kendisi. Bir şey mi seziyordu acaba? Yönelttiği sorular adamın saflığından mıydı yoksa hinoğluhinliğinden mi? Bunu anlayamamak Goldstein'i sinir ediyordu. Beş yıl önce ilk tanıştıkları günlerde Rath'ı oyuna getirmek kolaydı, ama zamanla herifte hiç de küçümsenmeyecek bir dirayet olduğu meydana çıkmıştı. Ve maalasef küçümsemişti onu. Bir daha bu hataya düşmemeliydi.

Gerçi kıyasıya bir kapışmadan sonra en nihayet uzlaşmış, ortak bir düşmana karşı birleşmişlerdi ama dostluk oluşmamıştı aralarında. Arkadaş olacak kadar güvenmiyordu Gereon Rath'a. Abraham Goldstein prensip olarak yalnız para verdiği polislere güvenirdi.

Her neyse, bir daha Gereon Rath'la kendi arzusu dışında karşılaşmaya niyeti yoktu. Bir daha yolları kesişecekse buna yalnız o, Abraham Goldstein karar verirdi.

Bir hafta kalmıştı, sonra Amerika'ya dönecekti, o zamana kadar da işlerini halletmesi lazımdı. O güne kadar her şey tıkırında gitmişti ama şimdi şu dedektif çıkmıştı ya ortaya, ufukta tehlike var demekti. Marlow hakkında sorduğu sorulardan hayli tedirgin olmuştu. Gereon Rath ne biliyordu? Neydi kuşkularının nedeni? De-

lil var mıydı elinde yoksa atarım belki tutar mı diyordu? Ne yapacaktı bu herifi şimdi? Bu tek başına çözebileceği bir mesele değildi. Bir yerleri araması gerekiyordu.

Gene kapı tıklatıldı.

Goldstein bu sefer delikten baktı. Gereon Rath'ı içeri alma gibi bir riske giremezdi bir daha. Bu defa gelen kat görevlisiydi.

"Oo, harika," dedi Goldstein. "Masanın üstüne bırakın. Gerisini ben hallederim."

"*As you wish, Sir.*"[33]

Garson tepsiyi masaya koydu. Giderken Goldstein'a bir zarf uzattı.

"Resepsiyona bırakmışlar Sir. Size sormadan alıp getirdim."

Goldstein mektubu aldı ve adama 1 Dolar verdi. Almanlar kendi paralarından çok dolara seviniyordu. Garson neredeyse yerlere kadar eğilerek süitten çıktı.

Goldstein saate baktı, beş dakikaya kalmaz, Marion gelirdi. Eşi polisi görmediği için seviniyordu, kadıncağızın durduk yere endişelenmesine gerek yoktu.

Zarfın içinde, beklediği davetiyeyi muhteva eden bir zarf daha vardı. Paraya kıyıp davetiyeyi incecik kâğıda bastırmışlardı. Lembeck'in mektupları tesirini göstermişti demek. Arkan forslu olacaktı her zaman. Bakan Lindberghleri çağırmıştı, yeni Almanya'ya alaka duyan diğer yabancı Olimpiyat ziyaretçilerini davet etmemesi için bir neden var mıydı? İşler tam planladığı gibi gidiyordu.

Üzerinde *Herr A. Goldstein, Hotel Bristol* yazılı büyük zarfı buruşturup çöpe attı. Daha ince, daha şık olan öbür zarfı pahalı bir mücevher misali yazı masasının çekmecesindeki diğer kâğıtların üstüne koydu ve çekmeceyi kilitledi. Hayatında Marion'un hiç görmemesi gereken şeyler de vardı.

69

Rademann ailesinin pazar gezilerinden ne kadar nefret ettiğini neredeyse unutmuştu. Yağmur, çamur, kar demeden her pazar öğle-

33 Nasıl arzu ederseniz beyim.

den sonra komple Rademann ailesi örnek Alman ailesi olarak giyiniyor, takıp takıştırıyordu: Atze'yle kendisi yandan jilet gibi ayrılmış saçları ve HJ üniformasıyla, ufaklık Jürgen HJ'un çocuk örgütünün üniformasıyla, Herr Rademann parti üniforması ve gıcır gıcır yeni boyanmış, güneşte parlayan çizmeleriyle, Frau Rademann ise o garip örülmüş topuzu ve yüzünden düşürmediği itaatkâr mutlu eşin mütevazı tebessümüyle...

Nefret ediyordu, nefret!

Hiç olmazsa hava güzeldi bugün. Güneş, Rademann ailesinin fevkalade, anlı şanlı pazar gezmelerine muhakkak kendisinin de bir katkısı olmasını istermişçesine parlıyordu. Gelen geçen her üç kişiden biri Herr Rademann'ı tanıyordu. Her biri durup asker gibi bir "Heil Hitler!" çektiği için Lothringer Strasse'den anca çıkabilmişlerdi.

Kavşakta karşıya geçmeden önce Prenzlauer Tor'da beklemek zorunda kaldılar. Köşedeki büyük bina Herr Rademann'ın işyeriydi: İmparatorluk Gençlik Liderliği. Binanın cephesinde Hitler Gençliği'nin bayrakları sallanıyordu. Ailede hiç kimsenin Fritze'nin o binada bir kere geceledeğinden haberi yoktu. Üç-dört yıl öncesiydi, kıştı, sokakta yaşıyor, yatacak yer arıyordu. Prenzlauer Tor'un köşesindeki bu bina içine daha İmparatorluk Gençlik Liderliği yerleşmeden önce Jonass Mağazası'ydı, o yüzden de giriş katı olduğu gibi vitrindi. Fritze bir sandığa girmiş, mağaza kapanana kadar da içinden çıkmamıştı.

Hannah Singer'le öyle tanışmıştı.

Son zamanlarda neden böyle sık sık Hannah'yı düşünüyordu? Vedalaşmalarının üzerinden zaman geçtikçe, kızın yüzü belleğinde flulaştıkça özlem de büyüyordu.

Hakkında pek bir şey bildiği yoktu, bir tek adının artık Hannelore Schmidt olduğunu, bir ihtimal Breslau'da yaşadığını duymuştu. Ama bundan bile tam emin değildi. Zaten bunları kimsenin bilmemesi gerekiyordu. Hannah'nın eski yaşamına ait hiç kimse onu bir daha görmemeliydi. İyi de, Fritze görmek istiyordu. Kız Yahudi olduğu, bir katil olduğu halde.

Sonuçta *kendisi* de katildi.

"Ne düşünüyorsun Friedrich?"

Herr Rademann'ın sıcak sesi. Babalığının ona bakışında içtenlik, ama aynı zamanda ürkütücü bir ifade vardı.

"İnsanın böyle bir binada ofisinin olması kimbilir ne güzel bir şeydir diye düşünüyordum. Bütün şehir ayaklarının altında."

"Haklısın Friedrich, haklısın da, önemli olan güzel bir ofise sahip olmak değil, takdiri ilahi bizi nereye götürürse götürsün, Führer ve vatan için görevlerimizi yerine getirmek."

"Elbette."

Atze kimseye çaktırmadan gözlerini devirdi. En az Fritze kadar o da sevmiyordu babasının vaazlarını. Hiç olmazsa bu konuda hemfikirdiler. Arkadaşlıkları ne kadar çabuk bozulmuştu. Fritze bazen arkadaşlıklar acaba hep mi böyle oluyor diye soruyordu kendine. Ya da hayatta her şey. Her şey eninde sonunda dumura uğruyordu. Asıl soru, neyin ne zaman nihayet bulacağıydı. Ve hangi hızla.

Kavşakta karşıya geçip mezarlıkların arasından Friedrichshain Parkı'na geldiler. Allah'tan Herr Rademann'ı tanıyıp selam verenler azalmıştı.

Masal Havuzu ana baba günüydü. Sanki bütün Berlin sokağa çıkmış, oralarda oturup da çocuğu olanlar Masal Havuzu'na gelmiş kafa şişiriyordu.

Rademann ailesi parkın içerilerine doğru yürüyüp büyük kayrana vardı. Burada da oturan çoktu ama kendilerine bir yer buldular. Herr Rademann yere örtüyü serdi. Frau Rademann piknik sepetini açtı, sandviçleri ve elmaları tek tek dağıttı.

Bir süre konuşmadılar, yalnız çeneleri oynuyordu. Herr Rademann elmadan bir ısırık alıp etrafına baktı. Doğa, aile, güzel hava, her şey sanki kendi eseriymiş gibi memnun ve mutlu görünüyordu.

"Almanya'nın bu kadar kısa bir zamanda geldiği yere bir bakın," dedi. "Daha dört yıl önce Yahudileştirilmiş bir cumhuriyetti, bugün ise..."

Almanya'nın bugün ne olduğu kısmını açık bıraktı ama o her neyse, onu iyi buluyordu.

Nevale bitince Herr Rademann ellerine 5 mark tutuşturup karısını ve iki oğlunu dondurmacıya gönderdi. Sadece Fritze kaldı yanında. Atze evlatlık kardeşine hasetle baktı, sonra usulca ayrıl-

dı yanlarından. Herr Rademann'ın –istediği kadar içten ve kibar görünsün– itiraza asla tahammülünün olmadığını bütün aile biliyordu.

Herr Rademann Fritze'ye iyice sokuldu.

"Nihayet baş başa kalabildik ya, çok iyi oldu," dedi.

Fritze tamamen aksini düşündüğü halde başını salladı.

"Olimpiyat Köyü'nde çok kötü şeyler yaşadığını biliyorum. Tabii en iyisi bunları mümkün olduğu kadar çabuk unutmak. Bunun da en basit yolu yaşadıkların hakkında kimseyle konuşmamak. Böyle böyle günün birinde artık hiç düşünmezsin, sanki hiçbiri yaşanmamış gibi olur. Anlıyorsun dediklerimi, değil mi?"

Fritze, Rademann'ın neden söz ettiğini zerre anlamadığı halde gene başını salladı. Ama kafa sallamak Herr Rademann için her zaman en iyi yanıttı, insanı rahat bırakıyordu çünkü ondan sonra.

"Şunu da bilmeni istiyorum, senin için endişelenen bir sürü insan var," diye devam etti babalığı. "Kendisiyle konuştuğun Herr Tornow mesela. Veya Doktor Heinen. Sanrısal düşünce olabilir o sendekiler, çok dikkatli olmak lazım. Umarım geçer de bir önlem almak durumunda kalmayız."

"Ne önlemi?"

"Yani böyle şeylerin tedavisi var, psikiyatri son yıllarda büyük ilerlemeler kaydetti."

"Tımarhaneye mi tıkacaksınız beni?"

"Tabii ki öyle bir şey yapmayacağız, nereden çıkardın şimdi onu?" Rademann hafif hafif oğlanın dizini okşuyordu. "Biz sadece sana yardım etmek istiyoruz. Dediğim gibi: En iyisi kimseyle konuşmaman, ondan sonra da yavaş yavaş düşünmemeye başlar, en sonunda da unutursun. Sanrısal düşünceler de yok olur."

Fritze başını salladı. Herr Rademann tüm bunları endişeli bir ses tonunda söylemişti ama Fritze'nin kulağına tehdit gibi geldi.

Herr Rademann elini Fritze'nin dizinden çekti, diğerlerleri ellerinde dondurma dönmüştü çünkü. Ufaklık Jürgen'in elinde bir tek kendi külahı, Frau Rademann ve Atze'nin ellerinde ise güneşte erimeye yüz tutmuş ikişer dondurma vardı. Frau Rademann birini kocasına verdi, Atze ise bir tanesini evlatlık kardeşine uzattı ama daha Fritze'nin tutmasına fırsat kalmadan bıraktı elinden. Dondur-

ma şap diye yere düştü, külah oraya gömülü bir gergedanın boynuzu gibi dikili kaldı.

"Hey, dikkat etsene," diye çemkirdi Atze.

Herr Rademann aniden yerinden fırladı.

"Hay Allah, *dondurman* düştü Arthur," dedi. "Hadi şimdi Friedrich'e onunkini ver. Bu sefer dikkat et ama!"

Atze korkuyla babasına baktı. İtiraz etmeyi gözü yemiyordu. Dediğini yaptı. Fritze hiç istemediği halde Atze'den dondurmayı aldı. Herr Rademann başka bir seçenek bırakmamıştı, ne ona ne de Atze'ye. Bir zamanlar iyi olan arkadaşlıkları o ana kadar pamuk ipliğine bile bağlı kaldıysa, o iplik şimdi kopmuştu.

70

Dış görünümde bir değişiklik yoktu, ki bu hiç iyiye alamet değildi. *Venuskeller* demek ki yıllardır tamir yüzü görmemişti. Duvarlardaki alçı Aşk Tanrısı figürleri sararmış, yer yer elleri, ayakları, okları kırılmıştı. Midye şeklindeki sahnede çıplak dansöz kızın yüzünden düşen bin parçaydı, ona bakan yoktu çünkü.

Müşteri profili Rath'ın aklında kaldığı kadarıyla eskiye göre tamamen değişmişti. Kızlar da. Müzik de. İçkiler de. Hayatında *Venuskeller*'de önüne konyak diye konan şey kadar kötü bir şey içmemişti. Davet filan edilmeden ve hiç çekinmeden yanına oturan sarı saçlı konsomatrisin ahı gitmiş vahı kalmıştı – ahı hiç olmuş muydu, o da bir soruydu tabii. Orkestranın yaptığına ise akustik bedensel zarar denebilirdi.

Şarap yerine bira içen, naralar atan, yanlarından geçen yarı çıplak kadınların popolarına vurup, kollarını çimdikleyen, etraflarındakilerin kahkahaları eşliğinde pis pis laf atan çok fazla üniformalı müşteri vardı.

Manzara iğrençti.

Eski *Venuskeller* belki birtakım açık saçık gösterilerle müşteri çekiyordu ama en azından bir tarzı vardı. İçki olsun, yemek olsun, kızlar ya da müzik olsun, her şeyin en mükemmeli buradaydı. Şehirdeki en iyi kokain bile burada bulunuyordu.

Dükkânın şimdiki hali eskinin kötü, ucuz bir kopyasıydı.

Johann Marlow kendi gece kulübünün bu halini görse ne yapardı acaba ?

Konsomatris oturur oturmaz garson bitti yanlarında. Masaya bir şişe köpüklü şarap bıraktı.

"Bir yanlış anlama olacak, ben ısmarlamadım bunu."

"Beyefendi ısmarlamamış olabilir de, hanımefendi..."

Garson, sandalyesini iyice yanaştırıp Rath'a baygın baygın bakan konstomatrisi işaret etti.

"Susuzluktan ölmemi istemezsin, değil mi hayatım?" dedi sarı saçlı kadın.

"Yok, o kadar da değil tabii," dedi Rath. "Dükkânın iler tutar yeri kalmamış gördüğüm kadarıyla ama suyunuz akıyordur. Lavabo şu tarafta galiba, çekinmeyin, gidin, buyrun."

"Benimle bu şekilde konuşabilir mi Egon?" diye sordu sarı saçlı kadın.

"Zannetmiyorum," dedi garson.

"Ben zannediyorum," diyen Rath rozetini çıkardı. "Ben buraya düşmüş kızları susuzluktan kurtarmaya değil, Herr Sebald'la konuşmaya geldim."

İçine düştüğü bu durumla nasıl baş edeceğini bilemeyen garson ilk bocalamadan sonra tek kaşını kaldırıp konstomatrisi yan masaya gönderdi ve köpüklü şarap şişesini tekrar tepsiye koydu.

"Beni takip edin lütfen," dedi.

Rath konyak kadehini almadı. Garson kalabalıkta ona yer açarak önden yürüdü, az sonra dans pistinin yanında, Rath'ın eskiden anımsadığı alelade bir kapının önüne geldiler.

Garson tıklattıktan sonra kapıyı açan irikıyım adam Rath'a yabancı gelmişti.

"Birisi var burada, şefle görüşmek ister. Kriminal polis," dedi garson ve arkasını dönüp gitti. Sadece yapı itibariyle *Venuskeller*'in eski kapıcısı Benno'yu anımsatan iri kıyım adam Rath'ı içeri aldı.

Winfried Sebald'da son görüşmelerinden bu yana pek bir değişiklik yoktu, keli azıcık daha büyümüş, saçının beyazı artmıştı ama *Venuskeller*'in müdürü anlaşılan işe gelirken hâlâ beyaz smokinini

giyiyordu. Büyük yazı masasının başına oturmuştu. Rath'ı tanıyınca gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Komiser bey! Ne çok oldu görüşmeyeli. Tekrar şeref vermeniz ne güzel."

"Birincisi: Başkomiser. İkincisi: Size şeref filan vermiyorum, konuşmak istiyorum yalnızca."

"Ne konuda? Kokaininiz mi bitti?"

Adam ne cüretkâr konuşuyordu öyle. Ancak kendini güvende hisseden, devletin müdahalesinden korkmayan biri konuşabilirdi bu şekilde. En azından Gereon Rath gibi biri karşısına çıktığında. Sebald'a kim veriyordu bu güvenceyi acaba? Son duyduklarından yola çıkacak olursa, Johann Marlow olamazdı bu kişi.

"Mesele kokain değil," dedi, "size ve Venuskeller'e yıllarca kokaini tedarik eden adam."

O âna kadar küstah bir oğlan çocuğu gibi koltuğunda kaykılarak oturan Sebald birden doğruldu.

"Öyle mi?" dedi ve kaşlarını kaldırdı.

Rath, "Johann Marlow'la ilişkiniz nasıl bu aralar?" diye sordu.

"Ne demek istediğinizi anlayamıyorum komiser bey ama ilişkiden filan söz edilemez. Herr Marlow'dan bu lokali bir sene önce satın aldım. Şu anda hem sahibi hem de müdürüyüm."

"Ne güzel. Herr Marlow'u en son ne zaman gördünüz?"

"Hâlâ arıyorsunuz onu, değil mi?" Sebald sırıtıyordu, anlaşılan bu durum bayağı hoşuna gidiyordu. "Son karşılaşmamızı günü gününe saati saatine söyleyemem ama '35'in Ağustos'u ya da Eylül'üydü galiba. En azından Marlow'un İmparatorluk Bakanı Göring'e suikast düzenlediği haberi yayılmadan az önce. Suikast da Allah'tan önlenmiş."

"Şu anda nerede olduğunu bilmiyorsunuz yani."

"Bilsem polisi mutlaka haberdar ederdim."

"Berlin'de Marlow'la temas halinde olabilecek başka birisi var mı? Eskilerden tanıdığınız, güvenebileceği herhangi birisi?"

Sebald kelini kaşıdı. "Bir dakika, bir düşüneyim. Çok zaman geçti çünkü."

"Düşünün. Zararı olmaz. Ama bana isimler hemen bugün lazım."

Sebald omuz silkti. "İlk aklıma gelen isim Lembeck. O bir şeyler bilebilir."

"Lembeck. Ön isim?"

"Gregor. Ya da Georg. Bilmiyorum. Adamı hiç görmedim. Siz polissiniz, bulursunuz böyle şeyleri."

"Bir-iki ipucu daha fena olmaz. Adres var mı?"

"Maalesef. Ama galiba adamın bir dükkânı var."

"Dükkânı mı var?"

"Evet. Bir şey satıyor."

"Ne sattığını bilmiyorsunuz ama."

"Hayır."

"Bu Lembeck, şayet Marlow Berlin'e geri dönecek olsa arayabileceği birisi mi?"

Sebald'ın kaşları havaya kalktı. Korku muydu, yoksa şaşkınlık mı, kestirmesi zordu.

"Dönmüş mü diyorsunuz yani? Eceline susamış olmalı."

"Hayır." Rath omuz silkti. "Ama yine de belli olmaz." Rath, Sebald'ın önünde duran gazeteye telefon numarasını yazdı. "Bir şey duyarsanız beni arayın."

Avludaki merdivene çıkan arka kapı açıldı ve içeri Rath'ın hiç karşılaşmayı düşünmeyeceği biri girdi. Adam sivil giyinmişti ama ona rağmen hemen tanımıştı. Beriki de onu.

Albay Sowa. Bir yıl önce Brunner vakasında başını ağrıtan, Güvenlik Hizmeti'ndeki hırslı genç adam.

"Ne işiniz var burada başkomiser?"

"Görev icabı buradayım. Gidiyordum tam."

"Herr Rath buranın eski sahibi Herr Marlow'u sordu," dedi Sebald. Rath'ın kulağına onu gammazlıyor gibi gelmişti söyledikleri, muhtemelen biraz doğruluk payı da vardı bunda.

"Bak sen," dedi Sowa, "Güvenlik Polisi hâlâ arıyor onu demek."

"Marlow biliyorsunuz vatan hainliğinden aranıyor. Elimize Berlin'de olduğuna dair küçücük bir ipucu bile geçse peşine düşüyoruz."

"Öyle de bir ipucu geçti elinize, öyle mi?"

"Küçük, çok küçük. Ama işte, bilirsiniz bu işleri."

"Tabii."

"Ya siz? Sizin ne işiniz var böyle bir müessesede?"

"Benim de Herr Sebald'la görev icabı konuşacaklarım var."

"Öyle mi?"

"Sizi hiç ilgilendirmeyen konular hakkında Başkomiser Rath. Gidiyordum diyordunuz ya, rica etsem çıksanız."

Ses tonu çok sertti, baştaki hasbihalin samimiyetinden eser kalmamıştı.

"Theo," dedi Sebald iri kıyım kapıcıya. "Başkomiser beye dışarıya kadar eşlik edin lütfen."

Rath bir Sowa'ya, bir Sebald'e baktı.

"Anlıyorum. Gizli imparatorluk işleri, değil mi?"

Sowa Rath'a aksi aksi baktı. "Bir an önce çıkın gidin buradan ve beni gördüğünüzü de unutun."

"Nasıl isterseniz."

Rath şapkasını hafifçe kaldırıp selam verdikten sonra kapı gibi Theo'nun peşi sıra çıktı. Arka kapıdan çıkmışlardı, lokalin içinden geçmemişlerdi bu defa. Masasında bıraktığı yarım konyağı gözden çıkarmıştı. Evdeki konyağı çok daha lezzetliydi.

71

Bu başkomiser tekin biri değildi. Adam eskiden de sinirine dokunuyordu, şimdi de. Gerçi Sebald, Başkomiser Rath'ın *Venuskeller*'e sadece Johann Marlow'u sormak için geldiğini söylemişti. Neymiş, Marlow'un Berlin'de olduğunu tahmin ediyormuş.

Yok artık.

Johann Marlow, namıdiğer Magnus Larsen bir daha Alman topraklarına ayak basmaya cesaret edemezdi ki. Onun işi bitmişti artık. Adamın zaten SD'ye bir yararı yoktu.

Frank Sowa, bir zamanların yeraltı kralı ve onun Çinli gölgesiyle tanıştığı partiyi çok iyi hatırlıyordu: Marlow fahri SS grup liderliğine layık görüldüğü gün milleti Niederschönhausen'daki villasına davet etmişti. Çağırdığı SS'lerin arasında Sowa da bulunuyordu. Sowa o gün ev sahibini SD ile çalışmaya ikna etmeye çalışmış, ancak Marlow insanları dinlemeye yönelik aksiyonlar için *Venuskeller*'in kullanılmasına asla yanaşmamıştı. Bereket lokalin müdürü Sebald bu konuda daha hoşgörülüydü.

Hem yanında bir çekik gözlüyle gezen bir SS olabilir miydi, görülmüş şey miydi? Neyse, Çinli artık mazide kalmıştı, Göring'in adamları onu haklamıştı. Ama ne yazık ki Marlow'u temizlemeyi becerememişlerdi.

Sowa, Göring'in eski morfin tedarikçisini ortadan kaldırmakla SD'nin gittikçe ilerleme kaydeden araştırmasını boşa çıkartmak istemiş olduğundan emindi. SD, neredeyse Heydrich'in masasına hazır dosyayı bırakacak kadar delil toplamış, ancak İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'nın inşaatındaki silahlı çatışma bütün hesaplarını bozmuştu. Göring'in Marlow'u düşman bellemesiyle, topladıkları bütün malzeme iki paralık olmuştu. Marlow'un kaçışı bu meselede bir rol oynamıyordu artık.

Sowa arabasını garaj kapısına doğru sürdü. Niederschönhausen'da, Marlow'un eski villasının yakınındaki bu güzel evle resmen turnayı gözünden vurmuştu. Yahudi sahibinden iyinin de ötesinde bir fiyata satın almıştı. İki sene önce Münih'ten Berlin'e taşınması apar topar olmuştu zaten. Ama gerçekten dört ayak üstüne düştüğünden söz edilebilirdi, çoğu meslektaşının böyle güzel bir evi yoktu.

Berlin'deki ilk günlerinde gerçekten her açıdan şanslıydı. Buraya taşınayım diye yırtınmamıştı gerçi ama sonuçta imparatorluk başkentiydi işte, onun gibi adamlara ihtiyaç vardı. Nasyonal sosyalist devrimin düşmanlardan korunması gerekiyordu. Ve bu düşmanlardan partinin dışında olduğu kadar içinde de vardı.

Bu nedenle de bundan altı ay önce *Venuskeller*'deki özel bölmeleri dinlemeye başlamışlardı. Ancak onun sorumluluğundaki bu önlemler ne yazık ki beklenen ürünü vermemişti. Gece kulübüne gerçi bir sürü partili girip çıkıyordu ama en yukarıdakilerin yolu düşmüyordu buraya artık, sayıları gittikçe azalıyordu. Kulübün seviyesi aydan aya düşmüş, *Venuskeller*'in namı ve müşteri profili hoş olmayan bir gelişme göstermişti.

Her halükârda Goebbels, Frick veya Göring gibi adamlar kolay kolay bir daha buraya adımını atmazdı, bu kesindi. Ümidi çok çok Berlin ve Brandenburglu SA yöneticileri, yabancı elçilik çalışanları ve politikacılardan oluşan orta kademedeydi, bunlar müdavim olsa tabii hiç fena olmazdı. Ancak Olimpiyat zamanı birkaç yabancı

konuğu müesseseye çekme çabaları boşa çıkmıştı. *Venuskeller* maalesef yıpranmış, köhneleşmişti artık. Sowa'ya kalsa mikrofonları söktürüp daha faydalı olabilecekleri yerlere taktırtırdı ama bir türlü bu konuda adım atamıyordu. Lina'ydı bunun nedeni, Sebald'in kışın işe aldığı genç Polonyalı kız. Franz Sowa *Venuskeller*'e yaptığı her teftiş ziyaretini muhakkak o güzel Polonyalı kıza uğrayarak tamamlıyordu. Tabii ki mikrofon yerleştirilmediğinden emin olduğu bir özel bölümü kullanarak.

Sowa el frenini çekti ve otomobilden indi. Evet, Lina. Gene onun yüzünden bu kadar geç olmuştu. Neredeyse gece yarısıydı, sabah çok erken kalkması lazımdı. Ama her şey Lina'yla geçirdiği saatlere değerdi.

Paltosunun cebinden evin anahtarlarını çıkardı. Sokak kapkaranlıktı, bitişik evin önündeki gaz lambasından az buçuk bir ışık geliyordu. Garaj kapısının önünde eğilip anahtarı kilide soktu. Aynı anda solundaki çakıl taşlarında bir hışırtı duydu, kulak kabarttı. Bahçede biri mi vardı? Olamazdı aslında, evde aşçı Martha'dan başka kimse yoktu ki, o da en geç onda yatardı.

Omuz silkti ve garajın kapısını açtı.

Birden kalakaldı. Gene bir şey duymuştu. Bir ses. Ayak sesleri usul usuldu bu sefer.

"Kim var orada?" diye bağırdı ve karanlığa kulak verdi.

Cevap veren olmadı. Aksi gibi bu gece sivil geziyordu, yoksa çoktan silahını çekmişti. Ama silah üniformasıyla beraber içeride gardropta asılıydı.

"Kim var orada?"

Önünden bir gölge geçti. Simsiyah parlak tüyler. Morle'ydi bu, kedisi. Martha dışarıda bırakmıştı gene herhalde. Morle onu tanımış, bacaklarına sürtünüyordu.

Çömelip kediyi kucağına aldı.

"Seni unuttular mı tatlım?" deyip hayvanı okşadı. "Bak, ben buradayım artık."

Kedi kucağında, doğruldu. Kendi kendine güldü; küçücük kedi yüzünden aklı çıkmıştı. Derken gene bir ses duydu. Kedi değildi bu sefer. Hem başka yönden, garajın iç kısımlarından geliyordu. Döndü, daha bir şey düşünebilmesine fırsat kalmadan oraya ait ol-

mayan bir gölge gördü, bir bel ya da küreği havaya kaldıran bir erkek siluetiydi bu. Sowa kediyi bıraktı ve gayriihtiyari kollarıyla yüzünü kapattı.

İlk darbe sol koluna indi, dayanılmaz bir acı duydu, kırılmıştı muhakkak. İkincisi konusunda bir fikri olamazdı, kafasına inmişti çünkü. Onu hissetmedi artık, algıladığı tek şey, diğer duyuları devreye giremeden her tarafı karanlığa boğan beyaz bir ışık oldu.

72

Rath pazartesi sabahı Gräf'in ofisine girdiğinde teğmenin bitkin bir hali vardı. Ya akşam içkiyi biraz fazla kaçırmıştı veyahut da uzun çalışmıştı, her halükârda müthiş keyifsizdi.

"Kapıyı kapa," dedi.

Rath dönüp baktı, ofisin kapısı kapalıydı. Gräf'in yaveri Sielaff, Rath'ı şefinin odasına götürdükten sonra kapıyı arkasından kapatmıştı.

"Ee, ama kapı..."

"Kilitle diyorum. Anahtarı çevir. Sielaff girer filan, rahatsız edilmek istemiyorum."

Rath denileni yaptı.

"Nedir bu gizlilik havaları?" diye sordu ve ziyaretçi sandalyesine oturdu.

"Gizlilik, öyle mi? Senin için yabancı bir sözcük olsa gerek."

"Kusura bakma da, canım hiç bilmece çözmek istemiyor. Konu ne?"

"Pişmanlık bile duymuyorsun demek, ilginç."

Rath ayağa kalktı.

"Meselenin ne olduğunu hemen söylemezsen çıkar giderim."

"Otur Gereon."

Gräf öylesine sert çıkmıştı ki, Rath birden neye uğradığını şaşırdı. Tekrar oturdu ve itaatkâr tavrına kendisi de şaşırdı.

"Karınla buradaki işler hakkında mı konuştun?" dedi Gräf. Ses tonu yine düzelmişti ama bu sefer tuzak kokuyordu.

"Tabii ki konuşuyorum işler hakkında. Charly de polisti bir za-

manlar, bunu benim kadar sen de biliyorsun. Böyle şeyler ilgilendiriyor onu." Rath omuz silkti. "Ona tekrar birlikte çalıştığımızı anlattım. Ama sizin dükkânla ilgili gizli faaliyetimden haberi yok. Senin SD'de olduğunu bile bilmiyor. O hâlâ tıpkı Kaczmarek vakasında olduğu gibi Kripo'yla Gestapo'nun soruşturmayı birlikte yürüttüğünü sanıyor."

"İyi de, Charly'nin evime gelip benimle Herbert Ehlers'i konuşmak istemesine ne demeli?"

"Efendim?"

"Dün çat kapı Luisenufer'e geldi."

"Özür dilerim, bana bir şey söylemedi."

"Karına hâkim olup olamaman umurumda değil Gereon. Ona anlattıkların ilgilendiriyor beni. Burada yaptıklarımızın son derece gizli tutulması gerektiğinin farkında mısın, bilmiyorum."

"Farkındayım tabii. Ama Herbert Ehlers'in tutuklanmasının gizli bir tarafı mı kaldı? Olimpiyat Köyü'nün yarısı duydu. Böyle şeylerin ağızdan ağıza yayılması istenmiyorsa daha temkinli davranılsın."

"Bırak o da Gestapo'nun sorunu olsun. Ehlers'in masum olduğu fikrini Charly'nin kafasına sokan Gestapo mu?"

Rath karşılık vermedi. Charly gene ne haltlar karıştırmıştı? Reinhold Gräf'i hâlâ böyle şeyleri istişare edebileceği bir dostu gibi görüyordu herhalde.

"Ne istiyormuş senden?" diye sordu sonunda. Düşmanın silahını kendine karşı çevirip ona soru yöneltmek her zaman iyiydi.

"Ona yardım etmemi. Daha doğrusu, Ehlers'e yardım etmemi. Adamın salıverilmesini sağlayacak bir şeyler yapmamı istiyor benden."

"Ee?"

"Ne ee?"

"Yapacak mısın?"

"Buna karar verme yetkisi bende değil. Komünist safsatadan arındırıldığında serbest bırakılacaktır."

"Yetki sende olmayabilir. Ama hakkında olumlu bir-iki laf edebilir, Tornow'a, Ehlers'in Olimpiyat Köyü'ndeki ölüm olaylarıyla ilgisi olmadığını tekrar hatırlatabilirsin."

"Tabur komutanının bilmediği bir şey değil ki bu." Gräf hırçın

bir edayla başını iki yana sallamaya başladı. "Yeter artık Gereon! Ne oluyor, sana hesap mı vereceğim? Kusurlu davranışta bulunan sensin. Mesleki çerçevede elde ettiğin bilgileri karınla paylaşmamaya dikkat edeceksin bundan sonra."

"Tamam. Charly bu Ehlers meselesi dışında bir şey bilmiyor ki zaten. Tanıyorsun onu. Birisine haksızlık yapıldığına inanıyorsa... Senden onun ziyaretini de, senden talep ettiğini de unutmanı rica ediyorum. Olayı çok fazla büyütme lütfen."

"Tabii ki. Ama sen de karına hâkim olmaya bak. Charly'ye ne kadar değer verdiğimi bilirsin. Ama böyle ziyaretleri başkalarına da yaptığını düşün, tehlikeli olmaz mı?"

Rath başını salladı.

"Sen Tornow'la cumartesi günü buluştun mu?" diye sordu Gräf.

"Kararlaştırıldığı gibi. Yüzme stadında."

Gräf belli ki daha çok ayrıntı duymak istiyordu, seziliyordu bu.

Bir şey anlatmayacaktı ama. Rath sabah Wilhelmstrasse'ye gelmeden önce Tornow'la telefonlaşmış, ona Goldstein'ı süitinde ziyaret ettiğini anlatmıştı. Tabur komutanı, Johann Marlow'u Amerika'da bilirse artık yakasını bırakır diye umuyordu. Ancak Tornow, Goldstein'a güvenmiyordu, ki hak da vermiyor değildi ona. Kendisi de gangsterin söylediklerine inanıp inanmamakta tereddütlüydü. Ancak Marlow'u aradığını Gräf'in öğrenmemesi lazımdı. Keza Tornow'la arasında geçen konuşmaları da.

"Uyarın için teşekkür ederim bu arada," dedi Rath.

"Uyarı mı? Ne uyarısı?"

"Bana telefonda Olimpiyat Köyü'nde ceset bulunduğunu söyledin ya, Tornow'a hazırlıksız yakalanmamı önledin."

Gräf yazı masasının koltuğunda doğruldu ve Rath'a sert bir bakış fırlattı.

"Uyarı değildi o Gereon. O kadar mı yanlış anlaşılmaya müsaitti söylediklerim? O bir ihtardı. Görevinin başında olmadığın için Olimpiyat Köyü'nde olup bitenlere hâkim değildin."

"Ben..."

"Tabur Komutanı Tornow sana ne söylemiş olursa olsun, konunun kapandığını sanma. Ben senin komutanınım, benim açımdan kapanmadı. Arkadaşlık dostluk bir tarafa, daha sıkı önlemler gere-

kiyor anlaşılan. Bu görüşme biter bitmez vakit kaybetmeden Döberitz'e gideceksin. Hemen. Bir saat sonra karakolu arayacağım. Telefona çıkmazsan, seni Allah kurtarsın artık."

"Peki ne yapacağım Döberitz'de?"

Gräf cevap vermek yerine önüne bir dosya sürdü.

"Bu ne?"

"Steinke, Ferdinand Brinkmann'ın mali durumunu ve özel çevresini araştırdı. Bir incele bakalım, belki bir ipucu bulursun."

"Döberitz'de."

"Evet, Döberitz'de. Seni oraya Olimpiyat Köyü'nde gözümüz kulağımız ol diye yerleştirdiğimizi unutma. Bir ceset daha çıksın ortaya – bütün itibarımız gider."

Rath dosyayı kapıp kalktı.

"Emriniz olur," dedi ve hazırol vaziyetinde topuklarını birbirine vurdu.

Kapıyı açtı ve başka da bir şey söylemeden Gräf'in ofisini terk etti. Ön büroda oturan Sielaff, önünden yıldırım hızıyla geçip hole çıkan Rath'ın arkasından hayretle baktı.

Onu basit bir emir eri pozisyonuna düşüreceklerse, iyi, düşürsünlerdi. Olimpiyat Köyü'ne mi gitmesi isteniyordu, iyi, Olimpiyat Köyü'ne giderdi. Kendisinden beklenen bunlarsa...

Merdivenlerde ismini duyunca durup döndü.

"Başkomiser Rath?"

Andreas Lange'ydi yukarıdan inen, Cinayet Şubesi'ndeki mesai arkadaşı.

"Bu ne sürpriz başkomiserim," dedi Lange, "ne işiniz var burada? Siz LKA'dasınız sanıyordum."

"Eski meslektaşım Gräf'e bir uğradım da."

"SD'de mi o şimdi?"

"Evet, Gennat'ın adamları her yerde revaçta. Ya siz?"

"Ben hâlâ cinayet araştırıyorum."

"Burada ne işiniz var?"

"Bir ölüm olayını araştırıyorum da."

"Cinayet mi? Prens Albrecht Sarayı'nda..."

"Daha neler! Allah korusun!" Lange bir silkindi. "Yok, Niederschönhausen'da. Büyük olasılıkla gasp cinayeti. Şahıs dün gece ken-

di garajının önünde vahşice öldürülmüş. Cüzdanıyla arabası çalınmış."

"Burada ne yapıyorsunuz peki?"

Lange omuz silkti. "Albay Sowa Güvenlik Hizmeti'nde çalışıyormuş, o yüzden tabii birimi bilgilendirmemiz gerek."

"Sowa mı?"

"Evet. Franz Sowa. Tanır mıydınız?"

"Şahsen. Geçen yıl bir işim olmuştu onunla."

"Öyle mi?"

Lange merakla yüzüne baktı.

"Sizinkine benzer bir nedenle gelmiştim ben de," dedi Rath. "Adamlarından biri bir kazada ölmüştü, hatırlarsınız. Cinayet şubesindeki son vakam."

Lange bir süre düşündü.

"Bir dakika," dedi, "bu Gennat'ın sonradan el attığı vaka değil mi? Muhtemelen birbiriyle ilintili bir dizi aydınlanmamış ölüm olayı... Hani ölümü yakınlaşmış insanlar cinayet aracı yapılmıştı."

"Bildiğim kadarıyla soruşturmadan bir şey çıkmadıydı," dedi Rath, "ama siz yine de bir sorun Gennat'a."

"Hımm, siz ne dersiniz, değer mi?"

"Pek sanmıyorum. Bu seferkinin bir gasp cinayeti olduğuna dair bir ipucu var mı elinizde?"

"Biliyorsunuz Cinayet Şubesi ilk başta bütün olasılıkları göz önünde bulundurur. Güvenlik Hizmeti'nde görevli bir kişinin muhakkak düşmanları vardır."

"Ama Güvenlik Hizmeti'ndeki düşmanlar da çok gizli. Burada her şey gizli. Alex'teki kriminal komiserlere hiçbir şey anlatmıyorlar, benden söylemesi. Albay Sowa hiç yardımcı olmadıydı o dönem."

"E o zaman *biz* bir oturup konuşalım. Sizin gözünüzde Albay Sowa nasıl birisiydi başkomiserim?"

"Çok şey hatırladığım söylenemez, ama tabii oturur konuşuruz. Yalnız şu anda acelem var." Rath parmağını şapkasının kenarına götürdü. "İzninizle."

Bunları söyleyip Prens Albrecht Sarayı'nın geniş merdivenlerini alelacele indi. Bir an önce çıkmalıydı buradan.

73

Charly mutfak masasında oturmuş, kahve içip gazete okuyordu. Ama önündeki harflere tam anlamıyla kendini verebildiği söylenemezdi, harfler bir türlü bir mantığı, bir anlamı olan sözcük ya da cümlelere dönüşemiyordu. Üstelik öfkeliydi de. Daha doğrusu feci öfkeliydi. En kötüsü de, kızgınlığı kendisineydi.

Bir kadın nasıl bu kadar ahmak olabilirdi? Ne düşünmüştü Allah aşkına oraya giderken? Hani artık akıllanacaktı? Daha önce de bir kez yardım istediğinde Reinhold Gräf aynısını yapmamış mıydı? O zaman da hiç oralı olmamıştı. Gerçi o tarihte söz konusu olan tutuklu gerçekten birisini öldürmüştü. Üstelik komünisti de. Masum bir insanı ortada bırakmak, öyle mi? Bunu ondan hiç beklemezdi.

Böhm'ün dedektif bürosunda bir önceki gün yoğun geçmişti. Bir hafta sonra Olimpiyat'tan dönecek turistlerin arasına karışarak Çekoslovakya'ya girişlerinin daha kolay olacağını düşündükleri birtakım insanlar için belge hazırlamışlardı. Hatta bir kişinin acilen yurtdışına çıkması gerekiyordu, onu da kotarmışlardı. Bütün bu işler dikkatini dağıtmıştı ama kafasını yastığa koyduğu an Gräf'e yaptığı o utanç verici ziyaret aklına gelmiş, uykusu kaçmıştı.

Aslında hangisinin daha utanç verici olduğu tartışılırdı: Reinhold'un suçsuz bir insana yardım etmemekte diretmesi mi, yoksa kendisinin dostluklarını yanlış değerlendirmiş olması mı? Gereon'la sık sık buluşuyorlardı, Reinhold nasıl bu kadar dogmatik, nasıl bu kadar katı olabilirdi? Yoksa Gereon da mı yardım istemişti ondan?

Düşündükçe delirecek gibi oluyordu. Ehlers'in masumiyetini kanıtlayan deliller, örneğin Walter Morgan'ı zehirleyerek öldürmeye azmettirenlerin Amerikalı sendikacılar olduğuna, cinayeti bir Alman eczacı kalfasının işlediğine dair mektup ellerindeydi. Ama bir şey yapamıyorlardı işte, işin ucunda Marie Niemann'ın hayatı vardı.

Uykusunun arasında sürekli, bir toplama kampında SS nöbetçilerinin şiddetine maruz kalan Herbert Ehlers gelmişti gözünün önüne. Her ne kadar tanımasa da, Ehlers'i gözünde üstünde yırtık

pırtık tutuklu giysileri, avurdu çökmüş bir genç adam olarak canlandırıyordu.

Greta odasından çıktı. Uykusunu alamamış bir hali vardı.

"Geldiğini duymadım."

"Dün çok geç oldu da."

"Delphi'de mi?"

"Yok. Böhm'ün bürosunda." Charly masanın üstündeki porselen demliği işaret etti. "Kahve var. İstiyor musun?"

"Sorduğun soruya bak. Benim annem İsveçli."

Greta dolaptan bir fincan alıp masaya koydu. Charly doldurdu. Greta oturdu, alnına düşen bir bukleyi üfledi ve dumanı tüten kahveden bir yudum aldı.

"Ee? Ne var ne yok?" diye sordu gazeteye bakarak.

"Amerikalılar Jesse Owens'la dört çarpı yüz metre koşusunu kazanmış." Charly gazeteyi kenara bıraktı. "Fritze'nin Owens'le tanıştığını söyledim mi sana?"

"Herhalde yüz kere." Greta mübalağalı bir hareketle gözlerini devirdi ve Charly'nin masanın üstünde duran paketinden bir sigara aldı. "Keşke bana *seni* Owens'le tanıştırabilirim diye bir şey söyleyebilsen. Yakışıklı çocuk."

"Klaus'çuğunun kulağına gitmesin sakın. Örnek kuzeyli sevgilisi Greta'nın aklından ırkını kirletmeyi geçirdiğini bir duysa..."

"Duyması gerekmiyor herhalde..."

Greta bir kibrit yakıp sigarasının ucuna götürdü. Charly de paketten bir *Juno* çekti, arkadaşı yanan kibriti ona da tuttu.

"Bir şey soracağım," dedi Charly, "ona ne kadar güveniyorsun?"

"Kime? Klaus'a mı?"

"Jesse Owens'i kastetmiyorum herhalde."

Greta hafifçe omuzlarını kaldırdı. Yüzünde kuşku dolu bir ifade belirdi.

"Zor bir soru. Neden sordun?"

"Hani bir kere demiştin ya, belki bize faydası dokunur diye."

"Pasaport mu lazım? Yoksa damga mı? Ona bunu nasıl söyleyebileceğimi bir düşüneyim. Ya da onu ofisinde ziyaret eder, istediklerini araklarım."

"Delirdin galiba. Hayır, hayır, sakın öyle bir şey yapmaya kalk-

ma. Senin Herr von Rekowski'nin Wilhelm Böhm'le benim yaptıklarımdan hiçbir şekilde haberdar olmaması lazım."

"Nasıl bir faydadan söz ediyorsun?"

"SS değil mi o?"

Greta evet anlamında başını salladı. "Yüzbaşı."

"Çok afiliymiş. Bayağı nüfuzu var desene."

"Bilmem. Sen bana konuyu bir anlatsan."

"Konu bir tutuklu. Suçsuz yere toplama kampında. Onu çıkartmak için bir şey yapabilir mi sence?"

"Gerçekten mi suçsuz?"

"Evet. Dedim ya. Toplama kamplarına bir tek suçluların atıldığını düşünmüyorsun herhalde."

Charly sesini yükseltmişti.

"İsim ne?" dedi Greta. "Bir denerim."

Charly, Ehlers'in adını alışveriş listesi için kullandıkları not defterine yazdı. Greta ismi okudu, kâğıdı katlayıp sabahlığının cebine soktu.

"Tanıdığın mı?" diye sordu.

"Denebilir. Her halükârda toplama kampında işi olmaması gereken biri."

Telefon çaldı. Greta yerinden kalkıp açtı.

"Overbeck."

Bir süre karşıdakini dinledi.

"Bir dakika," dedi ve ahizeyi Charly'ye uzattı. "Sana."

Arayan Böhm'dü.

"Fräulein Meier'in selamı var," dedi ve kapattı.

Charly ahizeyi elinde bir süre daha tuttu, sonra indirdi. En azından bir güzel haber. Marie Niemann sağ salim Prag'a varmıştı. Kimsenin onunla bir ilinti kuramayacağı bir isimle...

Greta'ya bakındı, ancak arkadaşı banyoya girmişti.

74

Şu son haftalarda Via Triumphalis'ten kaç kere geçmişti acaba? Artık sanki ona bütün bu bayraklar, bütün bu süslemeler Olimpiyat

Köyü'ne giderken uzun yola katlanabilsin diye sırf kendisi için takılmış gibi geliyordu.

Hâlâ Albay Sowa'nın ölümünden ne anlam çıkaracağını bilemiyordu. Onu *Venuskeller*'de görmüş, adam birkaç saat sonra katledilmişti. Belki buna illaki bir anlam yüklemek gerekmiyordu, sıradan bir gasp olayı gerçekten de en akla yatkın ihtimaldi. Ama bu rastlantıyı bir türlü kafasından söküp atamıyordu. Belki de gasp süsü verilmek istenmişti. Nöbetçilerin ölümüne kaza süsü verildiği, askerinkine aşırı dozdan ölüm dendiği gibi.

Diğer yandan Franz Sowa şemaya tam uymuyordu. Nöbetçi olmadığı gibi Hermann Göring'in komutası altında da değildi. Tam tersi: Daha bir sene önce Göring'i zan altında bırakacak bir sürü malzeme toplamıştı. Gerçi bu da bir yerde bir bağlantıya işaret etmiyor değildi. Göring acaba geçen Kasım ayında gizlice eline geçen dosyanın onun işi olduğunu anlamış, geç de olsa intikam mı almıştı?

Tamam kes, iyiden iyiye hayal görmeye başladın – Sowa'yı bırak da, merhum askerlere yoğunlaş... Merhum marangoza... Gräf'in talimatına uy, Elstal Karakolu'na git ve dosyayı incele. Ölümcül hasta Ferdinand Brinkmann'ı kimin cani yaptığını bul.

Acaba Lange onunla gerçekten Sowa hakkında konuşur muydu? Herhalde. Gennat'ın elindeki son iyi elemanlardan biri olan komiser kılı kırk yarmasıyla bilinirdi. Hatta Rath'a kalırsa, biraz aşırı titizdi. Lange'yle ne zaman birlikte bir operasyonda olsa kendini onun yanında hep özensiz, tembel hissetmişti.

Önceki gün Sowa'yla karşılaştığını komiserden gizlediği için vicdan azabı duymuyor değildi ama elinden başka türlüsü de gelmezdi. *Venuskeller*'e yaptığı ziyaretten Tornow'un bile haberi yoktu. Kimse bir şey bilmiyordu.

Rath, Marlow'un Berlin'de olmadığından emin olmak istemişti ama hem Abraham Goldstein'ı, hem de Winfried Sebald'i ziyareti kuşkularını daha da pekiştirmişti. Neden olduğunu bilmiyordu ama ona Johann Marlow'un şu son ölüm vakasında parmağı var gibi geliyordu. Cinayetlere kaza süsü vermek tamamen onun tarzıydı çünkü. Hermann Göring'in tarzı ise, ortadan kaldırttıkları kişileri sonradan suçlu ilan etmekti.

Ne yapsa çıkamıyordu işin içinden. Marlow niye Berlin'e geri gelsin de, nöbetçi askerleri öldürüp ya da öldürtüp riske girsindi? Veya Göring kendi adamlarını uydurma ithamlarla toplama kampına atıp öldürtmek gibi kolay bir yol varken onları neden bu şekilde ortadan kaldırsındı?

Rath Havel'i geçti. Köprüde artık bayrak mayrak yoktu, Berlin burada yine normale dönüşüyordu.

Belirsizlikler bayağı tedirgin ediyordu onu. Aslında her şeyi kendisi araştırmak isterdi de... Gräf telefon açıp yerinde olup olmadığını kontrol etmekle tehdit etmeseydi. SD'nin gücü daha fazlaydı işte. Ve bu sefer kendi bildiğini okumanın cezası ihtar filan değil, düpedüz toplama kampı olurdu. En iyi durumda. Yani uslu uslu karakola gidip çalışkan Steinke'nin derlediği dosyaları incelemekten başka çaresi yoktu.

On dakika sonra ofise girdi ve hiçbir şey olmamış, sanki son günlerde her gün tam saatinde işe başlamış gibi paltosunu portmantoya astı.

Başkomiser Franke tarafından sağlam bir "Heil Hitler"le karşılandı. Diğer iki mesai arkadaşı da kollarını havaya kaldırdı. Rath her zamanki "Hei'tler"ini mırıldandı.

"Hiç endişeye gerek yok başkomiserim," dedi Franke. "Mektubu tam zamanında yakaladık, zencinin eline geçmedi."

"Ne mektubu?"

"Jesse Owens'e gönderilen, yeni Almanya'yla ilgili yalanlarla dolu mektup. Yok 2 milyon siyasi tutuklu varmış, yok barbarlar iktidardaymış, Owens altın madalyasını –alıntı yapıyorum– *kan emici* Adolf Hitler'in ayağına atsınmış."

"Demek öyle," dedi Rath ve masasına oturdu.

Franke boğazını temizledi. "Olayı Gestapa'ya ilettik."

Rath, "Eh, iyi yapmışsınız," dedikten sonra umursamaz bir tavırla, "köyde bir ceset daha bulunmuş?" diye ekledi.

"Evet başkomiserim," dedi Franke çabuk çabuk açıklama getirme ihtiyacıyla. "Hazin bir intihar. Vakayla Kriminal Sekreter Lohmann ilgileniyor. Dosyaya bakmak ister misiniz?"

"Yok. Umarım olay dışarı yansımamıştır. Yabancı yalancı basın büyütür de büyütür şimdi."

"Merak etmeyin başkomiserim," dedi Lohmann. "Araştırmayı o kadar gizli yürütüyoruz ki, birkaç tanık dışında köyde kimsenin ruhu duymadı. İki garson, Doktor Heinen, bir de Gençlik Şeref Hizmeti'nden ölüyü bulan oğlan, hepsi o kadar. Yetişkinlere güveniyorum, onlar gevezelik yapmaz. Ama çocuğu ne olur ne olmaz diye köyden uzaklaştırdık."

"Ne demek uzaklaştırdık?"

Rath'ın aklına birden köyden *uzaklaştırılan* ve ondan beri de toplama kampında tutulan Herbert Ehlers gelmişti.

"Ailesinin yanına döndü," dedi Lohmann. "Hiç merak etmeyin, oğlan kontrolümüzde. Babalığı dilini tutsun diye elinden geleni yapıyor."

"Babalığı mı?"

"Evet. Rademann, Wilhelm. Parti üyesi. İmparatorluk Gençlik Liderliği'nde yüksek bir pozisyonda. Endişelenmemize gerek yok."

"Haklısınız. Teşekkürler Lohmann."

Rath önündeki dosyanın kapağını açtı ama artık okuduklarını anlaması imkânsızdı. Fritze bir ceset bulmuştu, intihar eden birini. Ve Gereon Rath orada değildi. Hem de Charly'ye oğlana göz kulak olacağına dair söz vermişken.

"Ee, Lohmann?"

"Buyrun başkomiserim."

"Şu intihar eden şahsın dosyasını verir misiniz, bir göz atayım yine de."

"Nasıl isterseniz."

Rath, kriminal sekreterin çekmecesinden çıkarıp uzattığı dosyayı aldı ve aşırı kayıtsız havalarda incelemeye koyuldu. Dosyada birkaç sorgu tutanağı vardı, Lohmann bizzat bütün tanıkların ifadesini almıştı. En uzun tutanağın altında Thormann, Friedrich ismi okunuyordu. Onun da altında Rath'ın tanıdığı bir imza. Fritze'nin düzgün Sütterlin[34] yazısı.

Yutkundu, onun dışında hiçbir şey çaktırmamaya çalışıyordu. Birkaç sayfa daha okuyup yerinden kalktı.

"Bana müsaade arkadaşlar. Bir kahve içmem lazım."

---

34 Zamanın Prusya Kültür ve Eğitim Bakanı Sütterlin'in talimatıyla 1911'den itibaren okullarda öğretilen yazı türü – e.n.

Onu devlet polisi zannettiklerinden beri hep yaptıkları gibi ses çıkarmadılar. Hatta bir-ikisi iyi yapıyorsun der gibi bir şeyler mırıldandı. Rath iki dosyayı da kaptığı gibi karakoldan ayrıldı. Ziyaretçi restoranında her zamanki demliği ısmarladı. Garson kuşkuyla bakıyordu ona. Anlaşılan bu arada bu tuhaf müşterinin kriminal memur olduğunu duymuş, bu da onu huzursuz etmişti. Rath sırf varlığıyla masum bir restorana suç taşıyordu sanki.

Sorgu tutanağını okumadan evvel kahvesinin gelmesini bekledi. İlgili sayfayı açıp bir *Overstolz* yaktı. Öyle ağdalı bir Almanca vardı ki önünde, bunlar asla Fritze'nin kendi sözcükleri olamazdı. *Doktor Schmidt'in gürgen ağacının dalında asılı gövdesini gördüm ve ivedilikle yardım çağırmaya karar verdim.*

Oğlan böyle konuşmuyordu ki. Tabii ki poliste tutanakları düzeltme diye bir âdet vardı –sonuçta daha anlaşılır, temiz bir Almanca herkesin işine gelirdi– ancak bu cümleler bayağı "söyletilmiş" gibiydi. Öte yandan oğlan imzalamıştı bunları, yani onaylamıştı.

Kriminal Sekreter Lohmann ifadenin süresini saniyesi saniyesine not etmekten de geri kalmamıştı: *6 Ağustos Perşembe, saat 15.37-17.29 arası.* Hemen hemen iki saat. İki saatin sonucu bir buçuk daktilo sayfası olabilir miydi? Lohmann istediği kadar tekrarları silip, kısaltmalar yapsın, oransızlık yine sırıtıyordu.

Rath'ın Fritze'yle konuşması lazımdı. Oğlan daha on sekiz bile olmamıştı ama şimdiden çoğu insanın tüm hayatı boyunca gördüğünden daha fazla ölü görmüştü. İki kişiyi zaten kendisi öldürmüştü. Meşru savunmaydı, acil yardımdı, bunlar sonucu değiştirmiyordu. Birinin canına kıymanın insanı nasıl etkilediğini Rath'tan iyi kim bilecekti?

Tam fincanına tekrar kahve koymak üzereydi ki, etrafını kolaçan ede ede yaklaşan ve onu görünce doğrudan masasına doğru yürüyen şişko Krause'ye ilişti gözü.

"Kusura bakmayın, rahatsız ediyorum başkomiserim," dedi Krause. "Teğmen Gräf telefonda. Sizi istiyor."

Allah kahretsin, onu tamamen unutmuştu. Kontrol telefonu.

Rath sigarasını söndürüp kalktı.

"Özür dilerim," dedi Krause. "Atlatamadım. Önemli bir şey galiba."

"Öyle," dedi Rath ve masaya 2 mark bıraktıktan sonra Krause'nin peşi sıra karakola döndü. Yol uzak değildi bereket.

Gräf'in ilk sorusu, "Nerede bulup getirdiler seni?" oldu.

"Yan tarafa bir uğramıştım."

"Zararı yok, önemli olan işyerindesin. Yarım saat olmuş geleli, mesai arkadaşların öyle diyor."

"Dosdoğru buraya geldim, ne zannettin? Emir emirdir."

"Ee? Dosyada bir şey buldun mu?"

"Son iki saatin bir saatini arabada geçirmiş olmasaydım bulabilirdim belki."

Gräf karşılık vermedi.

"Yeni bir bilgi var," dedi. "Stendal'daki meslektaşlar gene o maluller evine gitmişler..."

"Hangi maluller evi?"

"O ölen malul. Binbaşı Kieling. Hatırlasana."

"Ha tabii."

"Tamam. Şöyle: Tekerlekli sandalyesiyle göle atılmadan önce Binbaşı Kieling'in bir ziyaretçisi olmuş."

"Ee?"

"İmparatorluk Havacılık Bakanlığı'ndan bir beymiş."

"Evet?"

"İsim ilgini çekebilir. Ziyaretçi kapıda kendisini Kaufmann olarak tanıtmış."

75

Bu görüşmede aslında Doktor Reincke'nin olmasını isterdi, ama o maalesef tatildeydi. Onun yerine polislik yaptığı zamanlardan tanıdığı sıska Doktor Karthaus karşılamıştı onları. Diğeri Karthaus'tan daha güvenilir filan değildi ama Karthaus'ta Reincke'deki numaralar yoktu. Tornow'a, bu bir dezavantaj olacakmış gibi geliyordu. Sonuçta iş Olympia Morgan'ı şöyle ya da böyle tavlamaya bakıyordu. Reincke genç kalmış birinin albenisi ve şirinliğiyle bunu daha iyi becerirdi sanki.

Walter Morgan'ın iki haftadır buzlukta bekleyen cesedi neredey-

se çürümeye yüz tutmuştu. Hannoversche Strasse'deki adli tıbbın otopsi odasındaki serin havaya rağmen cesedin saldığı koku tahammül edilecek gibi değildi.

Olympia Morgan insanı hayrete düşürecek kadar sağlam duruyordu. Ağzını burnunu mendille kapatmıştı ama onun dışında oldukça metin görünüyordu. Doktor Karthaus bile etkilenmişti kadının bu halinden, hatta biraz da şaşırmıştı. Neyse, meselenin ne olduğunu biliyordu ya, o yeterdi; Tornow ona gerekli talimatı vermişti.

Rath görevini o kadar iyi yerine getirmişti ki, Olympia Morgan'ın kocasının ölümüyle ilgili kuşkuları cumartesiden beri büyük oranda azalmıştı. Ama yine de kremasyondan önce yapılması gereken otopside hazır bulunmakta diretmişti. Tornow'un, bunun alışılagelmiş bir şey olmadığı, ayrıca orası burası kesilmiş cesedin hiç de iyi bir manzara arz etmeyeceği yolunda döktüğü dillerden de işe yaramamıştı.

Kadın elinde ağzını ve burnunu kapattığı mendil, gözleri fıldır fıldır, bakışlarını bir cesede, bir Doktor Karthaus'a dikiyordu.

Adli tabip, bir dolu teknik kavramla süslediği konuşmasının artık sonuna gelmişti.

"Eşinizin ölümünde dış etki olmadığı kesin," dedi ve tek tek etrafındakilere baktı.

Karthaus'un sözcükleri bir süre havada asılı kaldı. Kimse bir şey söylemiyor, herkes Olympia Morgan'ın konuşmasını bekliyordu.

"O zaman," dedi kadın ağzına tuttuğu mendil yüzünden boğuk gelen bir sesle, "konu kapanmıştır."

Sözcüklerinde bir düş kırıklığı seziliyordu. Sanki kocasının cinayete kurban gittiğini duymak onu daha çok sevindirecekti.

Tornow rahatladı. Ertesi gün bu saatlerde ceset sedyede bir avuç kül haline gelecek, Walter Morgan'ın ölümüyle ilgili tüm söylentiler ilelebet son bulacaktı. Karthaus'a yaptığı belli bellirsiz bir işaretle doktor Walter Morgan'ın vücudunun üst kısmını keten çarşafla tekrar örttü.

Olympia Morgan, "Let's go," dedi.

Tornow başıyla onaylayıp kapıyı açtı. Kadın mendilini çantasına sokup hızlı adımlarla otopsi odasını terk etti. Tornow onun bir an önce yüzme stadındaki kule atlama müsabakasına yetişmek istedi-

gini biliyordu. Adli tıptaki bu randevuyu da zaten ona göre ayarlamıştı.

Dışarıda onları İmparatorluk Spor Sahası'na götürecek otomobil bekliyordu. Klingenstein, kapıyı açmaya yeltenen Tornow'dan önce davrandı.

Tornow önce Olympia Morgan'ın arabaya binmesini bekledi, ardından o da binip arka koltukta yanına oturdu.

"Umarım gördüğünüz manzara yüzünden çok kötü olmadınız."

"O kadar hassas değilim. *My parents both died of the Spanish flu.*"[35]

"*Oh, I'm sorry.*"[36]

"*No need for.*"[37] Eliyle boş verin der gibi bir işaret yaptı. "Walter'i o şekilde görmek hiç de kolay bir şey değil, *but I wanted to be sure.*"[38]

"O derece mi korkuyordunuz siyasi bir suikastten?"

"Bu communists Walter'den nefret ediyordu. Ve hâlâ da company'mde çalışıyorlar, inanabiliyor musunuz?"

"E işten atın o zaman, kurtulun o heriflerden."

"Onları hapiste görmek daha çok işime gelir. Diğerlerine uyarı olur."

"Siz de tıpkı Almanya'daki gibi kararlılıkla komünistlerin üzerine giden bir hükümete sahip olmaya bakın."

"*You're right,*" dedi kadın. "*There's still hope.*"[39]

Olympia Tornow Almanya topraklarına ayak bastığı günden beri Sebastian Tornow onu ilk defa gülerken görüyordu.

76

Wilhelm Rademann'ın vicdanı rahattı. Yeni Almanya'daki ancak dürüst ve vazifeşinas bir nasyonal sosyalistin vicdanı bu kadar rahat olabilirdi. Buna rağmen karısı zil çalınca kapıya gidip, "Gizli Devlet Polisi'nden iki bey geldi," dediğinde yüreği ağzına geldi.

---

35 Ebeveynimin ikisi de İspanyol gribinden öldü.

36 Oh. çok üzüldüm.

37 Dert değil.

38 Fakat emin olmak istedim.

39 Haklısınız... Hâlâ umut var.

İkisini de tanımıyorlardı, yoksa Monika doğrudan isimlerini söylerdi. Elindeki gazeteyi kenara koydu.

"Beyefendileri içeri buyur etsene," dedi.

Kadın ya onları içeri buyur etmişti ya da buna ihtiyaç duyulmamıştı, çünkü Monika Rademann'ın arkasında siyah paltolu iki adam belirdi, şapkalarını bile çıkarmamışlardı. Yine de kimliklerini gösterecek kadar görgülüydüler.

Rademann ayağa kalktı.

"Heil Hitler," dedi, "size ne şekilde yardımcı olabilirim?"

Adamlar Alman selamına karşılık verdi.

"Komiser Steinke, Gizli Devlet Polisi. Friedrich Thormann'ı arıyoruz. Burada oturuyormuş," dedi genç olanı.

"Kendisi... evlatlığım... evlatlığımız olur. Ne konuşmak istiyorsunuz onunla, sorabilir miyim?"

"Sorabilirsiniz. Evlatlığınız hakkında ihbar var. Führer hakkında alenen saygısızca laflar etmiş."

"Efendim? Olamaz! Friedrich örnek bir nasyonal sosyalist. Tam anlamıyla bir Hitler Genci."

"Bunu değerlendirmeyi bize bırakın," dedi Komiser Steinke sertçe. "Nerede oğlan?"

"Yemeğe oturuyorduk, birazdan gelir." Rademann karısına baktı. "Yoksa odasında mı Monika?"

"Ben... zannetmiyorum."

"Bilmek zannetmekten iyidir," dedi Franke. "Odası nerede?"

"Hemen şurası. Odayı Arthur ve Jürgen'le, öz oğullarımızla paylaşıyor."

Adamlar onun dediklerine aldırış etmeyerek kapıyı çalmadan çocukların odasına daldı. Rademann da peşlerinden girdi. Çok olmuşlardı artık...

"Bana bakın," dedi, "kimin evinde bulunduğunuzdan haberiniz var mı, bilmiyorum. Wilhelm Rademann'ım ben, İmparatorluk Gençlik Liderliği'nde tabur komutanı, hem..."

"Ne olursanız olun," dedi Komiser Steinke, "bırakın da işimizi yapalım."

Steinke bunları söylerken, meslektaşı Fritze'nin eşyalarını karıştırmaya başlamıştı bile. Wilhelm Rademann'ın gözü kitap rafına kaydı.

İyi ki Friedrich'in Kâstner kitaplarını alıp saklamışım, diye düşündü. Yoksa hiç iyi bir intiba bırakmazlardı, bütün Rademannların adı çıkardı. Ama Wessel kitabı öyle mi? Ya HJ kitabı? İkisiyle de puan toplayacaklardı. Karl May ciltlerinin de bir sakıncası yoktu.

Rademann gayriihtiyari Fritze'nin yatağına baktı. Yatağın üzerinde asılı o şeyler yok olmuştu: Oğlanın Olimpiyat Köyü'nden getirdiği, zenci sporculara ait o imzalar. Aralarında konuyla ilgili çok ciddi bir konuşma geçmiş, Friedrich uzlaşmaya yanaşmamıştı. Rademann sonunda zenci resimlerinin Olimpiyat bitene kadar duvarda asılı kalmasına izin vermişti. Artık orada olmamalarının bir tek anlamı olabilirdi: Oğlan sonradan da olsa akıllanmıştı.

"Friedrich'e tam olarak isnat edilen ne?" diye sordu hâlâ kapının eşiğinde durmuş, kendisi tenezzül etmez bir tavırla arkadaşının eşyaları karıştırmasını izleyen Komiser Steinke'ye. "Tam olarak ne demiş?"

"Benim tekrarlayamayacağım şeyler." Steinke genzini temizledi. "Evlatlığınız, Führer'in bir... bir fahişenin çocuğu olabileceğine dair bir imada bulunmuş."

"Efendim?"

"Dediklerini yazabilirim. Ama ben kendim telaffuz edemem."

"Lütfen o zaman," dedi Rademann. "Monika, bir kâğıt kalem getirir misin?"

Wilhelm Rademann, Komiser Steinke'yle yarım yamalak kurulmuş sofraya oturdu. Adam yazarken bile ikircikliydi. Rademann kâğıdı okuyunca adamı anladı.

Adolf Hitler adi bir orospu çocuğu.

Rademann başını iki yana salladı.

"İmkânsız bu," dedi. "Biz bu çocuğu böyle yetiştirmedik."

"İyi de, daha size geleli şunun şurasında ne kadar oldu ki? İki buçuk yıl politik olarak güvenilmeyen bir çiftin yanında, üç yıl da sokakta yaşamış, yine sokak ağzına dönmesinde şaşılacak bir şey yok. Bazısı ıslah olmuyor."

"Friedrich için geçerli değil bu. Berlin şivesini bile tamamen bıraktırdım ona."

"Yani Führer'e yüksek Almancayla hakaret edebilir... Onu mu demek istiyorsunuz?"

Rademann öfkesini göstermemeye çalışıyordu. Ne de olsa Gestapo'ya karşı dikkatli olmak lazımdı.

"İhbar eden kim peki?" diye sordu.

"Bu sizi ilgilendirmez."

"Gammazlayan kişi güvenilir birisi mi acaba diye merak ettim de."

"İnandırıcı oldukları sürece isimsiz ihbarları da ciddiye alıyoruz. Evlatlığınızın şaibeli geçmişi yüzünden o cümleyi sarf etmesi bize son derece inandırıcı geldi. İvedilikle katı bir eğitim önlemine tabi tutulması gerekiyor."

Çocukların odasından çıkan diğer memur komisere bakıp hafifçe kafasını iki yana salladı. Sakıncalı bir şey bulsalardı Rademann şaşırırdı zaten.

"Tamam," dedi Steinke ve kalktı. "Şimdilik burada işimiz bitti." Rademann'a bir kartvizit uzattı. "Yarın sabah saat tam onda evlatlığınızı alıp Prinz Albrecht Strasse'ye gelin lütfen. İfadesini almamız lazım."

Rademann kartviziti aldı.

"Bana hâlâ ne olduğunu söylemediniz. Bunları nerede, hangi bağlamda söylemiş?"

"Bakın, bunlar meslektaşımın ve benim evlatlığınızla konuşacağımız şeyler, sizinle değil. Sabah onda. Zamanında gelin."

Memurlar kapıya yöneldi, Alman selamı verip çıktı.

Rademann yerinden kıpırdamadı. Kalakalmıştı. Ağladı ağlayacak durumda olan karısına baktı.

"Çözeceğiz, çözeceğiz Monika," dedi bir şey söylemiş olmak için.

Biraz sonra Arthur'la Jürgen girdi içeri.

"Ne yemek var?" dedi büyük oğlu.

"Eve gelince ne deniyordu?"

"Heil Hitler baba. Heil Hitler anne. Ne var yemekte? Kurt gibi açım."

Wilhelm Rademann cevap vermedi. Oğlunun önünde dikilip ona okkalı bir tokat attı.

"Ne yaptın sen Arthur?"

Oğlanın gözünden yaşlar fışkırdı. Şaşkınlıkla babasına bakıyordu.

"Ne... ne demek istiyorsun?"

"Nasıl yaparsın bunu? Kendi kardeşini gammazladın sen, öyle mi?"

"Ama bazı şeyleri bazı yerlere bildirmek gerekiyor."

"Kabul ediyorsun yani..."

Arthur sesini çıkarmadı, yere bakıyordu.

"Ama öyle şeyler söylerse..."

"O lafı kesinlikle söylemiş olamaz. Tekrarlamak istemediğim o sözcüğü yalnızca bir kez duydum. O da senin ağzından. Zavallı Friedrich'e söylemiştin kökeni yüzünden, sanki onun bir kabahati varmış gibi."

"Bir orospu çocuğu olduğu gerçeğini değiştirmez ama, değil mi?"

Arthur babasına ikinci bir tokadı bekliyormuş gibi küstahça bakıyordu. Ancak Wilhelm Rademann fikrini değiştirdi.

"Binici kırbacını getir," dedi.

Arthur'un yüzünün rengi attı.

"Ama... ama ben..." diye kekelemeye başladı fakat bir türlü cümlenin sonunu getiremedi.

"İtiraz istemiyorum. Kırbacı getir!"

Arthur ayaklarını sürüye sürüye gitti. Monika akşam yemeğini hazırlamak üzere mutfağa girdi. Jürgen ise mahcup, yere bakıyordu.

"Kafanı kaldır da bak Jürgen. Bu sana da bir uyarı olsun. Suç hiçbir zaman cezasız kalmamalı. Birisine iftira atmak ağır bir suç. Kimse hakkında yanlış ifade veremezsin."

Arthur, elinde binicilik kırbacı, yere baka baka geldi. Dudakları titriyordu, yanakları gözyaşlarıyla parlıyordu.

"Cezayı hak ettin Arthur, erkek gibi dayanacaksın. On darbe."

Babasının daha fazla konuşmasına gerek kalmadan Arthur pantolonunu külodyla birlikte indirdi ve sandalyenin üstüne eğildi.

Wilhelm Rademann fiziksel cezaya sık başvuran birisi değildi ama Rademann ailesinin yaşamındaki her şey gibi icabında bu da disiplinli bir şekilde icra edilmeliydi.

"Bir."

Kırbacı sertçe indirdi. Arthur sarsıldı, çığlığını içine attı. Beyaz poposunda kırmızı bir iz peydahlandı.

"İki."

Rademann kamçıyı bütün gücüyle indiriyordu. Ceza konusunda da kararlı olmak lazımdı. Ve saymaya devam etti, sonuna kadar darbelerin şiddetinde bir azalma olmadı.

O bir şey söylemeden Arthur pantolonunu kamçı iziyle kaplı poposuna çekti. Mecburen birkaç gün hatırlayacaktı cezayı. Wilhelm Rademann aferin der gibi başını salladı. Oğluyla gurur duyuyordu. Arthur gerçi gözyaşlarına hâkim olamamıştı ama –bir iki inlemenin dışında– cezaya yiğitçe, sızlanmadan tahammül etmişti. Jürgen de arslanlar gibi dayanmış, gözlerini kaçırmamıştı. Oğullarıyla gurur duyuyordu.

Arthur kırbacı aldı ve sessizce yerine götürüp koydu. Sonra başı eğik vaziyette babasının önüne gelip durdu. Fiziksel cezanın tek ceza şekli olmayacağını biliyordu. Hiçbir zaman olmamıştı.

"Friedrich eve geldiğinde," dedi Rademann oğluna, "ondan özür dileyeceksin."

Arthur başını salladı.

"Sabah da bizimle birlikte Gizli Devlet Polisi'ne gelecek, Komiser Steinke'ye yalan söylediğini anlatacaksın."

"Ama..."

"İtiraz yok! Telafi etmen gereken bir şey var. Şimdi git ellerini yıka, sofraya oturuyoruz. Sen de Jürgen!"

Oğlanlar banyoya girdi.

Karısı eşikte belirdi. Çocuklardan biri cezalandırıldığında Monika hep arka planda kalırdı. Hassastı çünkü.

"Bitti," dedi Rademann. "Masayı kurabilirsin. Friedrich de gelir birazdan."

"Ben..."

"Ne var?"

"Kilerde bir şeyler eksik. İki-üç elma, yarım ekmek, bir de salam."

"Nasıl?"

"İyice baktım. Salamı daha bu sabah almıştım."

Wilhelm hızla yatak odasına girip komodinin çekmecesini açtı.

Üçünün de yerinde yeller esiyordu. Taşınır taşınmaz Friedrich'in rafından aldığı yasaklı kitaplar. *Emil ve Dedektifler, Noktacık ile Anton, Uçan Sınıf.* Bir sokak edebiyatçısının metelik etmez eserleri.

Rademann tuvalet masasının pufuna çöktü. Az önce imzalı resimlerin yerinde asılı olmadığını gördüğünde içine doğan, ama anında bastırdığı his geri dönmüş, pekişmiş, acı veren bir gerçeklik olarak mide boşluğuna oturmuştu.

Friedrich Thormann onları terk etmişti.

Oğlan kaçmıştı.

Böyle bir düş kırıklığı olabilir miydi? Bu nasıl bir nankörlüktü? Rademann onunla o kadar ilgilenmiş, o kadar desteklemişti. Çoğu zaman kendi evladını onun kadar el üstünde tutmamıştı. Ne talihsiz bir yanılgıydı.

Arthur belki Hitler Genci olarak Friedrich'in eline su dökemezdi ama asıl sevgisine layık olan oydu, o ne idüğü belirsiz sokak çocuğu değil. Ne bulmuştu onda o kadar? Sportif performansı mıydı gözünü kamaştıran? Yoksa sarı saçları, mavi gözleri, sımsıkı vücudu mu? Fakat Friedrich Thormann'ın damarlarında düşündüğünden de kötü bir kan dolaşıyordu. Çok daha kötü bir kan. Friedrich'in annesini hangi piçin gebe bıraktığı biliniyor muydu? Sonuçta sarışın Yahudiler de vardı.

Wihelm Rademann bir karar vermişti. Sabah Gizli Devlet Polisi'ne tek başına gidecekti. Arthur'suz. Yanlış anlamayı düzeltmek için de en ufak bir çabası olmayacaktı. Ayrıca Mitte Gençlik Dairesi'ne, Friedrich Thormann'ın yakalanır yakalanmaz Gestapo'ya teslim edilmesini söyleyecekti. Artık onlar oğlanla ilgili nasıl bir karar verirlerdi, kendi bilecekleri işti.

77

Kapıda *W. Rademann* yazıyordu. Demek burada oturuyordu. Rosenthaler Platz'a yakın Lothringer Strasse'de derli toplu, şık bir apartmandı. Cephesi tertemiz yeni boyanmıştı, merdivenler sabun kokuyordu. Rath derin bir nefes alıp kapıyı çaldı.

Epey sonra bir kadın açtı kapıyı. Rath şapkasını eline aldı.

"Günaydın. Sabah sabah rahatsız ediyorum, kusura bakmayın. Ben Rath, kriminal polisim. Siz Frau Rademann olmalısınız..."

Kadın şaşalamıştı, başını sallayarak evet dedi.

"Fritz Thormann'la görüşmek isterdim. Burada oturuyor, değil mi? Evlatlığınız olarak..."

"Bir saniye lütfen."

Frau Rademann kibarca ve kararlılıkla kapıyı yüzüne kapattı. Rath bekledi. Charly'ye söz vermişti, oğlanı ziyaret edip halini hatırını soracaktı. Bir taraftan cuma günü Olimpiyat Köyü'nde olmadığı için vicdan azabı da duyuyordu.

Kapı tekrar açıldı. Rath'ın karşısında tanıdık bir sima peydahlandı. Ama beklediği sima değildi bu.

"Herr Rademann," dedi. "Günaydın."

"Heil Hitler. Ne işiniz var burada? İletişim kurma yasağının tarihinin geçtiğini düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Amuda bile kalksanız Friedrich'i göremezsiniz Herr Rath. Derhal gidin, yoksa gerekli yerleri ararım."

Rath rozetini gösterdi. "Ziyaretimin nedeni şahsi değil, mesleki. Çocukla konuşmam gerekiyor. Olimpiyat Köyü'ndeki bir ölüm olayının görgü tanığı. Doktor Schmidt – duydunuz sanıyorum. Fritze doktorun cesedini bulmuş."

"İfadesi çoktan alındı. Durum açık. Zaten epey sarsıldı, bir de siz yarasını deşmeyin."

"Bırakın o da benim sorunum olsun Herr Rademann. Birkaç sorumuz olacak. Kendi özel ortamında konuşmak istiyorum onunla. Olmuyorsa Emniyet'e ya da Elstal Karakolu'na da çağırabilirim."

"Polis birimleri arasındaki bilgi alışverişinden haberiniz yok herhalde. Az önce Gizli Devlet Polisi'ndeki meslektaşlarınıza oğlanın evden de, polis celbinden de kaçtığını bildirdim."

"Ne dediniz? Evden mi kaçtı? Çocuğu gözetim yükümlülüğünü ihlal ettiniz demek."

"Bana bunları söyleyecek en son kişi sizsiniz Herr Rath! Asıl sizsiniz eğitim yükümlülüğünü yıllarca ihlal eden. Ya da ondan ne anlıyorsanız... Son derece ağır bir Alman düşmanlığı olsa gerek."

"Bu ne anlama geliyor şimdi?"

"Friedrich sizden mi öğrendi, karınızdan mı öğrendi, bilmiyorum, her neyse, oğlan Führer'e ağıza alınmayacak laflarla alenen hakaret etmiş. Cezai müeyyideden de korkakça sıyrıldı."

"Siz neler söylüyorsunuz? Söylediklerinize kendiniz de inanmı-

yorsunuz, değil mi? Çocuk HJ için de, Almanya için de deli divane oluyor. Sizin evinizdeki hayata dayanamadığından kaçmıştır."

Rademann cadaloz bir kadın gibi ellerini kalçasına koydu.

"Hakaret ediyorsunuz ama."

"Hakaret ediyorum, öyle mi? Alın size hakaret. Kusura bakmayın ama, hayatımda tanıdığım en büyük götsünüz. Ve sanıyorum, Fritze sizden kaçmakla yapabileceği en doğru işi yaptı. Keşke hiç verilmeseydi sizin yanınıza. Yobaz herifin tekisiniz."

Rademann'ın nefesi sıkıştı. Bastırdığı dudaklarının arasından, "Bunun sonuçları olacak Herr Rath, bunu biliyorsunuz, değil mi? Oğlana olan saygımdan sizi şimdiye kadar rahat bıraktım, sizi ve aşifte karınızı. Ama buraya kadarmış. Sizi şikâyet edeceğim, hele durun siz."

"Siz benim karıma aşifte mi dediniz? Sizi soytarı sizi... Peki ya sizin karınız? Kocası küçük oğlanlardan hoşlandığı için Allah bilir bacaklarının arası kurumuştur."

Rademann, Rath'ı düelloya davet edecek, her an yumruğunu suratına indirecek gibi görünse de bir şey yapmadı, kapıyı kapattı.

Rath bir an tekrar kapıyı çalmayı düşündü ama vazgeçti. Bu götle daha fazla iştigal etmenin bir anlamı yoktu.

Şu anda tek derdi oğlandı. Çocuk Olimpiyat Köyü'nden atıldığıyla kalmamış, Rademannların evinden de kaçmıştı. Gestapo'dan ve Gençlik Dairesi'nden korkuyor olabilir miydi? Muhtemelen. Rath onun o kadar sevip saydığı Hitler'e küfür ettiğine inanmıyordu, hele milletin içinde asla. Birisi ona iftira atmış olmalıydı. Onu köyden uzaklaştıran kimse, oydu belki bunu yapan. Çocuğa zarar vermek, şerefini ayaklar altına almak, onu güvenilmez biri yapmak kimin, kimlerin işine geliyordu acaba?

Wilhelm Rademann'a kimin ona Fritze'yi köyden alıp eve götürmesini söylediğini sormak isterdi ama az önceki ağız dalaşından sonra ondan cevap alamayacağı kesindi.

Rath, Lohmann'ın tutanağını okuduğundan beri işin içinde bir bityeniği olduğundan emindi. Çocuk ya muhakkak hasıraltı edilmesi gereken bir şey görmüş ya da dikkatini çeken bir şey olmuştu. Olimpiyat Köyü'ndeki ölüm olaylarının arkasında hemen komünist komplo arayan Reinhold Gräf dahil herkesin Doktor

Schmidt'in ölümünün intihar olduğunda hemfikir oluvermesi de garipti bu arada.

Olimpiyat turistleri yüzünden tam bir keşmekeş halindeki bu koskoca şehirde çocuğu nasıl bulacaktı şimdi? Fritze nereye giderdi? Charly'ye mi? Carmerstrasse'ye mi? Orada her zaman iyi anlaştığı Luise Ritter'in dışında tanıdığı kimse yoktu.

Rosenthaler Platz'da bir telefon kulübesi gördü. Kabinin önündeki sırada üç kişi vardı. Rath ağırlığını bir ayağından diğerine vererek sabırsızca bekledi. En sonunda sıra geldi.

"Luise? İyi oldu seni bulmam."

"Gereon! Bir şey mi unuttun? Sabah çok erken çıkmışsın."

"Yok, yok, her şey yolunda. Seninle konuşmam lazım."

"Fazla vaktim yok ama. Millerler kahvaltı bekliyor."

"Çok kısa: Şayet Fritze arar ya da gelirse hemen bana haber vermen lazım. Ya da Charly'ye."

"Nesi var çocuğun? İyi mi?"

"İyi. Bir tek kaldığı ailenin yanında iyi değil. Onları hiçbir şekilde bilgilendirmiyorsun, anlaşıldı mı?"

"Rademannları mı kastediyorsun?"

"Aynen. Herr Rademann Fritze'ye iyi davranmamış."

"Ne olmuş?"

"Sonra anlatırım. Önemli olan onların Fritze'nin nerede olduğunu bilmemesi."

"Peki ya Gençlik Dairesi?"

"Onlar da bilmesin. Ya Charly'ye ya da bana haber veriyorsun. Anladın, değil mi? Başka hiç kimseye."

"Anladım tabii."

Rath telefonu kapattı. Gerçekten anlamış mıydı acaba? Akılsızca işler yapmakta Luise Ritter'in üstüne yoktu çünkü. Ama çocuğu çok seviyordu, o yüzden de Rath'a yanlış bir şey yapmaz gibi geliyordu.

Telefona yine para atınca dışarıda bekleyenler pis pis baktı. Ekose papyon ve yakasında Olimpiyat halkaları taşıyan bir adam, sitem dolu bir bakışla *kısa ve öz konuş* tabelasını işaret etti.

Spenerstrasse'de tabii ki kimse yoktu, o yüzden Böhm'ün dedektif bürosunun numarasını çevirdi. Şef kendisi çıktı telefona.

"Günaydın Böhm. Ben Rath. Karımla görüşebilir miyim?"

Böhm anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Birlikte yaşadıkları macera unutulup gitmişti, o hâlâ Rath'tan hazzetmiyordu. Hattın diğer ucunda Charly'nin sesi duyuldu.

"Alo?" dedi. "Nasıl oğlan?"

"Güzel bir soru. Bilsem söylerim."

Karısına olan bitenleri anlattı.

"Evden mi kaçmış? Gammazlandığını biliyor o zaman, ne dersin?"

"Hiçbir fikrim yok. Belki başka nedenleri vardır. Fritze kendisini uzun zamandır rahat hissetmiyor Rademannlarda."

"Orada kendisini hiçbir zaman rahat hissetmedi." Charly içini çekti. "Allah kahretsin!"

"Ne yapacağız şimdi? Nerede olabilir?"

"Her yerde ve hiçbir yerde. Çocuk yıllarca sokakta yaşadı, kimseden yardım dilenmeye ihtiyacı yok."

"Belki bizi arar. Anneni tembihledim. Carmerstrasse'ye çıkagelirse bir tek bize haber vermesini söyledim."

"Tamam. Ama ben kendim duruma hâkim olmayı tercih ederim."

"Yani – eve mi dönüyorsun?"

"Ev filan yok artık, unuttun mu?"

Rath'ın Çekoslovakya pasaportu düşüncesini sürekli kafasından uzaklaştırdığı doğruydu. Bir hafta sonra evi artık Carmerstrasse değil, Prag'daki boktan bir otel odası olacaktı.

"Ne dersin?" dedi Charly. "Oğlanı da alıp götürsek mi?"

Birisi elindeki madeni parayla cama vuruyordu. Yakasında Olimpiyat halkaları olan adam.

"Tabii," dedi Rath ve ardından "sabredin bir saniye," diye bağırdı.

"Anlamadım?" dedi Charly hattın öbür ucunda.

"Yok bir şey, burada sabırsız biri var da. Dinle. Fazla zamanım yok. Akşam konuşalım. Çocuk belki o zamana kadar ortaya çıkar."

Ahizeyi indirdi, gene para attı ve numarayı çevirdi. Papyonlu adam kafasını iki yana sallayarak mübalağalı hareketlerle kol saatini işaret etti. Rath görmezden geldi. Telefona bizzat Sebastian Tornow çıktı.

Rath ona Kaufmann'la ilgili bildiklerini anlattıktan sonra, tek

tük ve cılız da olsa Brinkmann dosyasından elde ettiği bilgileri aktardı. Ama Tornow'u bunlar ilgilendirmiyordu.

"Ya Marlow?"

"Dediğim gibi. Goldstein Amerika'da olduğunu söylüyor. Lembeck diye Berlinli bir aracı var, ama onu henüz bulamadım."

"Elini çabuk tut. Goldstein'ın süitini bir kez daha yokla. Ama bu sefer Goldstein odada olmasın."

"Adamın otel odasına gizli mi gireyim?"

"Ne gerekiyorsa onu yap. Ama ben sorumluluk kabul etmem. SD'nin bununla hiçbir alakası yok. Yakalanacak olursan seninle ilişkimiz olduğunu inkâr ederim."

Bunları söyleyip telefonu kapattı. Rath ahizeyi bir süre elinde tuttu ve az önce duyduklarını düşündü. Dışarıdaki sabırsız adam madeni parayla yeni bir taarruza geçti. Rath ahizeyi indirdi, kapıyı açtı ve papyonlu adamın gözüne sokar gibi kimliğini gösterdi.

"Güvenlik Polisi'nin önemli bir telefon görüşmesini kesmiş olduğunuzun farkında mısınız?" diye bağırdı. Azarlanan adam ezilip büzüldü. "Önemli bir işim olmasa sizi almıştım şimdi."

Buick'ine binip arabayı Wilhelmstrasse'ye doğru sürdü. Gräf'le görüşmesine on beş dakika geç kalmıştı. Aslında iptal etmek isterdi ama cesareti yoktu buna. Rath Gräf'in bürosuna girerken Steinke çıkıyordu. Yanından geçerken "Heil Hitler" demekle kalmadı, haset dolu bir bakış da fırlattı.

"Yeni haberler var," dedi Gräf. "Birisi Binbaşı Kieling'in Stendal ziyaretiyle ilgili. Bütün Havacılık Bakanlığı'nda sadece bir Herr Kauffmann var. Birincisi çift f'le yazılıyor, ikincisi ise 29 Temmuz'da bütün gün Berlin'deymiş. Steinke her şeyi kontrol etti."

"Bu demek oluyor ki Stendal ve Döberitz'de olmak üzere iki kez aynı sahte isim kullanılmış."

Gräf başını salladı. "Rastlantı değil."

"Bence de," dedi Rath.

Gräf, Olimpiyat Köyü'ndeki görgü tanığı ifadelerini içeren dosyadan karakalem çizimi çıkarıp incelemeye başladı. "En azından bu var elimizde."

"Maalesef pek iyi bir çizim değil. Korkarım bize bir yararı olmayacak."

"Yine de maluller evindeki tanıklara bir gösterelim. Steinke'yi Stendal'a göndereyim bugün. Brinkmann'ın eşine de göstermek lazım. Belki Herr Kaufmann'ı tanıyan biri çıkar."

"Nasıl istersen." Rath, Gräf bu işleri kendisine vermedi diye seviniyordu.

"Steinke bir şey daha bulmuş."

"Öyle mi?"

Gräf genzini temizledi. "11 Ekim 1935 akşamı İmparatorluk Havacılık Binası'nın inşaatında görev yapan Göring Alayı'na mensup bütün askerleri araştırmış."

"Harika. Ee?"

"Tezimiz doğrulandı. Maalesef." Gräf boğazını temizledi. "Bildiğimiz dört kişi dışında o akşam görevde olup Marlow ve Liang'la çatışmaya giren dört asker daha varmış. İkisi operasyonda ölmüş, Lieske ve Nowitzky. Öbür ikisi de ölmüş ama dosyadaki bilgilere bakılırsa kaza sonucu."

"Ne?"

"Asteğmen Deilmann 2 Ağustos günü evinin banyosunda boğulmuş, Gedikli Başçavuş Hüttner ise üç gün sonra kilerinin merdiveninde boynu kırılmış olarak bulunmuş. İkisi de o günlerde alaydan izinliymiş."

Rath bir yerde rahatlamıştı. O olayın ne kadar az tanığı kalırsa, kendisi için de o kadar iyiydi.

"Geç kaldık demek," dedi sesine düş kırıklığı havası vererek.

"Nereden baktığına bağlı. Bu adamları uyarmakta geç kalmış olabiliriz ama katili bulmak konusunda değil. Ve gerçekten bütün deliller Hermann Göring'e işaret ediyorsa bütün kuşkular ortadan kalkmış olacağı için grup lideri Heydrich'in bu vakayı üstlenmesi gerekecek."

Rath içinden umarım o zaman ülkeyi terk etmiş olurum, dedi.

78

Yıllardır gece gündüz görevini icra eden kapıcıları Bergner, kibarca selam verdi.

"Sizi tekrar gördüğüme sevindim Frau Rath. Nasılsınız?"

"Teşekkür ederim, iyiyim."

Kapıcının meraktan çatladığı her halinden belli olduğu halde Charly başka da bir şey söylemedi. Rathlarda bu aralar neden asıl kiracının dışında üç Amerikalı'yla kayınvalidenin kaldığını, Frau Rath'ın ise evden neden gittiğini hâlâ kimse anlatmamıştı ona. Charly'nin bu açığı kapatan kişi olmaya hiç niyeti yoktu. Hep acelesi varken yaptığı gibi asansöre binmeyip merdivenleri çıktı. Kapının arkasından sesler geliyordu. Anahtarı olduğu halde zili çaldı.

Kapı açıldı, Charly annesinin şaşkın suratıyla karşı karşıya geldi.

"Sen..." dedi Luise Ritter.

"Günaydın anne."

"Günaydın Lotte." Luise Ritter yana çekildi. "Girsene."

Holde bir hareketlilik vardı. Miller çiftiyle oğulları ceketlerini, paltolarını giymek üzereydiler. Anlaşılan çıkıyorlardı.

"Heilitlör Misses Rath," diye selamladı Frank Miller Charly'yi tanıyınca. "*Nice to meet you again.*"[40]

"*Good morning Mister Miller, Misses Miller.*"[41]

Charly başıyla herkesi tek tek selamlarken içinden, şu Olimpiyat misafirleri bir an önce gitse de kurtulsak, diyordu.

"*You are leaving?*"[42]

"*Oh yes.*" Frank Miller sağa sola sallayarak elindeki biletleri gösterdi. "*We are going to visit the Deutschland exhibition.*"[43]

"*Have fun,*"[44] dedi Charly ve zoraki gülümsedi.

"Evet haf fann," diye tekrarladı annesi.

Millerler son bir "Heilitlör"le kapıdan çıkarken Frank Miller hasır şapkasını eline alıp tekrar takarak kibarca vedalaştı.

Luise Ritter kapıyı kapattı. Rahatlamış görünüyordu.

"Sen gitmiyor musun onlarla?" diye sordu Charly.

"Ben sergiyi gördüm. Önceki hafta, Alman Kadın Teşkilatı'yla. Ayrıca kahvaltı bulaşıklarını yıkamam lazım."

---

40 Sizinle tekrar görüşmek güzel.

41 Günaydın Mister Miller, Misses Miller.

42 Ayrılıyor musunuz?

43 Evet. Almanya sergisini gezeceğiz.

44 Keyfine varın.

"Ben sana yardım ederim."

Luise Ritter kaşlarını kaldırdı.

"Bunun için mi geldin? Bana yardım etmeye mi? Misafirlerinizle ilgilenmek aslında senin görevin olmalıydı."

"Onlar benim değil, Gereon'un misafirleri. Seni devreye soktuğu için özür dilerim. Ben karşıydım Olimpiyat turistlerini eve almasına ama dinlemedi."

"Aman Tanrım, nasıl konuşuyorsun öyle çocuğum? O senin kocan, senden izin mi alacaktı?"

"Gene başlama anne! Benim evliliğim seninkinden farklı."

"Evet. Sen kafana esti mi ayrılıyorsun evden. Millet ne düşünecek..." Sanki bir duyan varmış gibi sesini alçalttı. "Siz boşanıyor musunuz?"

"Nereden çıktı o? Gereon eve Olimpiyat misafiri alırsa geçici olarak Greta'ya taşınacağımı biliyordu. Bu bir engel oluşturdu mu? Hayır."

Luise Ritter başını iki yana salladı.

"Siz gençler yok musunuz!" dedi.

Ardından mutfağa girdi. Charly uslu kız çocuğu gibi peşinden girip kuru bir mutfak bezi kaptı.

Lavaboya su doldurulmuştu. Tezgâh bulaşık yığılıydı. Luise Ritter hemen işe girişip ilk yıkadığı fincanları durulamaya bıraktı. Charly kuruladı. Anne kız çabucak ritimlerini bulmuşlardı. Moabit'teki eski günlerde olduğu gibi, babası daha hayattayken...

"Bir şey soracaktım," dedi Charly bir süre sonra, "Fritze buraya uğradı mı?"

Luise Ritter elindekileri bırakıp, "Gereon aradı," dedi. "Size haber vermemi istedi. Rademannlar duymasın dedi."

"Aynen öyle."

"Neden ki? Ne oldu oğlana? Herr Rademann dövmüş mü yoksa?"

"Dövmüş de olabilir ama mesele o değil. Rademannlar gözlerini kırpmadan onu Gestapo'ya teslim edebilir. Bunu önlememiz lazım."

"Gestapo mu?"

Luise Ritter gözlerini kocaman açmıştı.

"Evet. Birisi çocuğu Devlet Polisi'ne ihbar etmiş. Güya Hitler aleyhinde bir şeyler söylemiş."

"Hiç sanmıyorum."

"Ben de. Ama bizim ne düşündüğümüz Gestapo'nun umurunda değil."

"Ama masum bir insanı öyle durup dururken..."

"Yapıyorlar anne. Bizimki Gestapo'nun pençesine düşen ilk ve tek suçsuz insan değil. Olimpiyat Köyü'nden bir arkadaşı suçsuz yere haftalardır Columbiahaus'ta yatıyor."

Arkadaşı demekle biraz abartmıştı tabii ama annesine herhangi bir şekilde meselenin ne kadar ciddi olduğunu kavratmalıydı. Luise Ritter bir şey söylemedi. Muhakkak onun da kulağına Columbiahaus hakkında birtakım korkunç hikâyeler gelmişti.

"Çocukları da mı alıyorlar oraya?" dedi bir süre sonra.

"Önemli olan oğlanı korumamız. Devlete güvenemeyiz. Rademannlara da güvenemeyiz."

On beş dakika sonra mutfak tertemiz olmuştu. Charly'le annesi salona geçmiş, kahve içiyordu.

"Oğlan gerçekten buraya gelir mi sence?" diye sordu Luise Ritter. "Aslında gelmesi yasak."

Charly omuz silkti ve bir *Juno* yaktı. "Ne kadar çaresiz, bilemiyorum. Acaba Gestapo'dan mı korktuğu için tüydü, yoksa babalığından mı? Fritze'nin bizim yanımızdan hiç ayrılmaması lazımdı."

"Senin yüzünden. HJ'a bile gitmesine izin vermiyordun."

"Anne lütfen. HJ lideri bize komplo kurduğu için Gençlik Dairesi aldı onu elimizden. Adam oğlanı tamamen kendi denetimi altına sokmak istedi. Sonuç ne oldu, görüyoruz işte."

Luise Ritter artık bir şey söylemedi,

Charly kalkıp pencereye gitti. Sigarasını tüttürüyor, Carmerstrasse'ye bakıyordu. Tam evin önüne siyah bir limuzin park etmişti. Panik onu ensesinden yakalayıp, parmak uçlarında hissedene kadar bütün vücudunu sardı. Ama mantığı karşı çıkıyordu. Yok, bu olamazdı, sadece ona öyle geliyordu. Gestapo on beş yaşında bir çocuğun da peşine düşer miydi? Sırf Hitler hakkında ileri geri konuştu diye... Yok artık!

Kapının çalmasıyla ikinci kez yüreği hop etti.

Onlar mı gelmişti? Gelsinlerdi... Oğlan burada değildi ki.

"Sen otur," dedi kalkmaya davranan annesine. "Ben açarım. Sonuçta benim evim."

Charly kapıya gitti, derin bir nefes aldı ve açtı. Hızla kaslarının gevşediğini hissetti. Devlet Polisi değildi gelen. Karşısında gayet normal bir kriminal polis duruyordu.

"Gereon!" Senin burada ne işin var? Çalışıyorsun sanıyordum."

"İnsan kocasını böyle mi karşılar?" Gereon karısına bir öpücük verip şapkasını portmantoya astı. İşten eve gelen bir erkek gibi. "Oğlandan ses var mı?" diye sordu.

Charly başını iki yana salladı.

79

Millerler olmadan evinde rahat rahat oturabilmek öyle güzel bir duyguydu ki. İnsanın tekrar kendini yuvasında hissetmesi... Luise Ritter biraz rahatsız ediyordu ama yakında o da gidecekti. Kayınvalidesi onları karı koca bir arada görünce o kadar mutlu olmuştu ki, ağzı kulaklarında kahvesini içmiş, Rath, Rademannlarda yaşadıklarını anlattıktan sonra da mutfağa gitmişti.

"Ben yavaştan öğle yemeğini hazırlayayım," demiş, odadan çıkarken de damadına göz kırpmıştı.

Rath gülümseyerek karşılık vermişti.

İkisi baş başa kaldıklarında Charly, "Bu işin arkasında ne yatıyor olabilir?" diye sordu. "Oğlan niye kaçtı sence?"

"Bilmiyorum. Birinin onu gammazladığını öğrenmiş olabilir. Belki de Rademannları çekemiyordu artık. Bir ihtimal daha var..." Omuzlarını kaldırdı. "... Olimpiyat Köyü'nde gördüğü intihar belki intihar değildi. Onu susturmak istediklerini sezdi belki."

"*Onlar* kim?"

"Bilmem. Askeriye, Gestapo, SD. Örtbas edilmesi istenen bir şeyler var ve oğlan ayak bağı. Görmemesi gereken bir şey gördü çünkü."

"Ne görmüş olabilir?"

"Onu bir tek Fritze'yi bulursak öğrenebiliriz." Karısının yüzüne baktı. "Ne diyorsun? Nerede aramalıyız onu?"

"İstasyonlara bakalım. Eskiden dilencilik yaptığı yerlere yani."

"O akılsızlığı yapmaz o. Polis bu aralar imza avcılarının bile iflahını kesiyor. Hele istasyonun önünde Olimpiyat turistlerinden para dilenen bir çocuk – maazallah yaka paça götürür polis."

"Ben de bilmiyorum. Bize dönmesini ümit edip bekleyebiliriz. Ama elimiz kolumuz bağlı beklemeyi de kendime yediremiyorum."

"Haklısın. En azından deneyebiliriz. Annen her ihtimale karşı evde kalır."

"Greta'ya da haber vereyim. Çocuk bakarsın tutar Spenerstrasse'ye gelir."

"İyi fikir." Rath kısaca düşündü. "Peki bulursak ne yapacağız?"

"Ne mi yapacağız? Yanımızda götüreceğiz."

"Efendim?"

Charly sesini alçalttı. "Prag'a. Prag'a onu da götüreceğiz. Ben gerekli işlemleri başlattım. Cuma gününe kâğıtları hazır. Sınırda yeğenimiz deriz ya da manevi oğlum derim, ne bileyim."

"Hımm. Olur mu sence?"

"Marie Niemann becerdi. Evvelsi gün. Bizim gittiğimiz tarihte Olimpiyatçıların dönüş trafiği yoğun olacağı için sınır ana baba günü olacak. Memurlar çocuklu evli bir çiftle fazla uğraşmaz."

"Katil Prag'da, öyle mi?"

Charly başıyla onayladı. "Evet. Ona katil deme ama."

"E katilse?"

"Eğer adalet duygusunun tesis edilmesine katkısı olacaksa: O mektubun Morgan'ın eline geçmesini sağlayacağım. Marie'yi, Walter Morgan'a karşı kışkırtan imzasız mektubu kastediyorum. Meseleyi iyice anlasın diye İngilizce çevirisini de ekleyeceğim. Düpedüz cinayete azmettirme."

"Çeviri için zahmet etme, ne kadar eski laflarla da konuşsa kadın Almanca biliyor."

"Sen nereden biliyorsun?"

"Görüştüm kendisiyle de ondan. Kocasının ölümünün doğal kaynaklı olduğu konusunda onu ikna etmem lazımdı. Ölümün arka planında Amerikalı komünistlerin olduğu kuşkusunu ortadan kaldırmam istendi. *Kerata* diyor onlara."

Charly bir şey söylemeden Rath'ın yüzüne bakıp başını iki yana

salladı. Kocasının hiç hoşlanmadığı bir hareketti bu.

"Ne yapsaydım? İçinde bulunduğum durumu biliyorsun."

"Misses Morgan'a mektubu ulaştırmamız daha da elzem oldu şimdi."

"Amerikalı komünistlerin başına iş açılsın yani..."

"Marie'nin nişanlısının mesai arkadaşlarının komünist olup olmadıklarını bilmiyorum, bildiğim tek şey antisemitik oldukları. Hiç acımıyorum onlara."

"Charly!" Rath kafasını salladı. "Nasıl konuşuyorsun sen öyle? Birkaç yıl önce biri söylese inanmazdım."

"Birkaç yıl önce dünya başka bir dünyaydı." Charly omuz silkti. "Böyle sığ bir mektup adli kovuşturma için yeterli midir Şikago'da, bilmiyorum. Ama hükümetin yalanlarını ortaya çıkarmak açısından etkili olacaktır. Olympia Morgan bu mektubu alınca kocasının ölümünün doğal kaynaklı olduğuna artık inanmayacağı gibi bundan böyle Olimpiyat Köyü'nün orta yerinde bir cinayet işlendiğini de kimse saklayamayacak. Bütün propaganda şovları balon gibi sönecek!"

"Bunu sakın yapma Charly. Her şey benim üstüme kalır. Sonuçta Morgan'ın karısına kocasının kalp krizinden öldüğü konusunda en ufak bir şüphe bulunmadığını söyleyen benim."

"Kadın mektubu okuduğunda sen artık burada olmayacaksın ki. Almanya'daki itibarın konusunda endişelenmene gerek kalmayacak, itibarın kalmayacak zaten. Önemli olan, Almanya'nın dünyadaki itibarının gerçeği yansıtması, rejimin ve Olimpiyat Oyunları'nın ikiyüzlülüğünün açığa çıkması."

80

Lanet olası ceset nihayet yanmıştı. Walter Morgan'ın naaşının bulunduğu tabut fırında kül olduktan sonra Sebastian Tornow'un içini uzun zamandır özlemini çektiği bir rehavet duygusu kaplamıştı.

Wedding Krematoryumu'nun cenaze salonundaki ahşap banklardan birine oturmuş, Olympia Morgan ile birlikte kül kavanozunu bekliyordu. Walter Morgan'ın son okyanus ötesi yolculuğu için

gerekli tüm belgeler hazırdı. Vapur pazartesi günü Hamburg'dan demir alacaktı.

Misses Morgan siyahlar içerisindeydi, Tornow'un o güne kadar hiç görmediği bir elbise vardı üzerinde. Kadının bavulunda kaç tane siyah elbise vardı acaba – hepsi de günün modasına uygundu. Bugün üstünde olan en şık olanı da değildi üstelik. Olympia Morgan, merhumun cenaze duasını okuyacak bir Yunan Ortodoks papaz bulamamıştı ama çok da aldırmamıştı. Krematoryumun cenaze salonunda, Amerikan Olimpiyat delegasyonundan birkaç kişi, Alman Olimpiyat Komitesi'nden ise iki temsilcinin katıldığı sade bir tören yapılmıştı. Konuklar tören biter bitmez Misses Morgan'a veda edip ayrılmıştı.

Ama kadın kalmıştı. Âdet olmamasına rağmen yakılma sırasında hazır bulunmak istemişti. Kıymetli vaktini çaldığını bile bile mecburen Tornow da kalmıştı yanında. Sonuçta iyi de olmuştu: İçindeki o cesetle tabutun nihayet fırına sürüldüğünü görmek yüreğini ferahlatmıştı. Bir saat sonra Walter Morgan'ın küllerini teslim alacağını bilmek de ayrı bir rahatlama nedeniydi.

Kendisinin ve yaveri Klingenstein'in dışında en son Olympia Morgan ve kadının yanından hiç ayrılmayan sekreteri ve yamağı Henry Fitzgerald kalmıştı. Hatta genç adam geçende şefine yüzme stadında bile eşlik ettiği için Tornow artık kendisine gerek kalmadığını düşünüp sevinmişti. Fitzgerald yaslı dul kadının yanına oturmuş, elini tutuyordu. Tornow kendi kendine, genç adam Olympia Morgan'ın hayatında acaba nasıl bir rol oynuyor ki, tesellinin bu kadarına cüret edebiliyor diye sordu. Aslında ona neydi? Olympia Morgan bundan böyle başını ağrıtmayacak, o da onun her adımını izlemek zorunda kalmayacaktı ya, önemli olan oydu. Nihayet kendini işine verebilecekti, gerçekten önemli işlere. En azından Fitzgerald'in şefiyle ilgilendiği şu dakikalarda biraz düşünmeye fırsatı olmuştu.

Doktor Schmidt'i ortadan kaldırma operasyonu büyük oranda planlandığı gibi yürümüştü. Doktor Heinen hemen olay yerinde intihar tespitinde bulunmuş, Doktor Karthaus da adli tıpta bunu teyit etmişti. Şu oğlan işi bozmasaydı. Rösler gerçi elinden ne geldiyse yapmıştı, ona güveni sonsuzdu. Ancak oğlan görmüştü onu.

Fritz Thormann. Gereon Rath'ın eski evlatlığı. Rastlantı olabilir miydi bu? Rath'a gerçi on ay önce çocukla iletişim kurma yasağı getirilmişti. Ama pekâlâ Olimpiyat Köyü'nde karşılaşmış olabilirlerdi. Allah'tan Willi Rademann'ı, çocuğun yeni babalığını tanıyordu da Thormann'la bir kere –tabii oğlana bir şey hissettirmeden– konuşabilmişti. Ancak bu görüşme pek de içine sinmemişti. Çocuk Rösler'i görmüştü ve karakolda anlattığı hikâyeden zerre taviz vermiyordu. Hikâye hiç değilse sorgu tutanağında yer almıyordu. Kriminal Sekreter Lohmann aşırı özen göstermişti buna. Lohmann'ı bundan sonraki operasyonlara dahil etmeliydi. Ancak tüm bunlar neye yarardı? Sonuçta tehlikeli hikâyeler anlatan bir oğlan ortalıkta dolaşıyordu.

O anlamda bir gün önceki isimsiz ihbar cuk oturmuştu. Friedrich Thormann ağıza alınmayacak laflarla Hitler'e hakaret etmişti. Tornow, Gestapa'daki arkadaşlarının raporunu çok merak ediyordu. Steinke'yi, Thormann'a o sabah için celp vermekle görevlendirmişti. İhbar, çocuğu bir süre tutup, anasından emdiği sütü burnundan getirmek için ideal bir kılıftı. Sonra tekrar düşünülür, sakin kafayla çocukla ilgili bir karara varılırdı.

Fakat Rath'la ilgili mesele ertelemeye gelmezdi. O da bir şeyler bilen ama güvenilmez birisiydi. Gereon Rath'ın önce halletmesi gereken bir iş vardı ama en geç Olimpiyat bitince onun da hakkında bir şeyler düşünülecekti. Gereon Rath'ın zarardan ziyade faydası olduğu dönemler geride kalmıştı.

Bir kapı açıldı. Gıcırtı sesi bütün salonda yankılandı. Herkes kafasını kaldırıp baktı. Cenaze salonu kiliseye benzemekle kalmıyordu, akustiği de kilise gibiydi. Grieneisen firmasının törende de hazır bulunmuş frak ve silindir şapkalı çalışanı, uyuyan birilerini uyandırmaktan korkuyormuş gibi usul adımlarla küçük cenaze alayına doğru yürüdü. Bakışlarını yere indirip belli belirsiz bir reveransla elindeki kadife bir yastığa oturtulmuş kül kavanozunu Olympia Morgan'a sundu. Misses Morgan kalktı, kocasının küllerini metanetle ve minnetkâr bir tebessümle teslim aldı.

Erkekler de ayağa kalktı. Tornow derin bir nefes aldı. En nihayet. Her şey bitmişti. Walter Morgan yoktu artık, adamdan geriye yalnızca kül ve toz zerrecikleri kalmıştı.

81

Saatlerce arabada oturup beklediği kişiler nihayet döner kapıdan dışarı çıkmıştı. Saat dokuz buçuktu. Kadının üzerinde şampanya rengi bir elbise vardı, ona uygun da bir bolero. Başına iddialı bir şapka takmıştı. Adam takım elbise giymişti, şapkası elindeydi. Demek Goldstein çifti için Berlin geceleri anca bu saatte başlıyordu. Rath taksiye binmelerini bekledi. Araba gözden kaybolduktan sonra birkaç metre öteye, orta şeridin öbür tarafındaki bayrak direğinin gölgesine park ettiği Buick'inden indi. Sigarasını asfalta fiskeledi ve karşıya geçti. Hedefini bilen birisinin kararlı adımlarıyla, yemek sonrası kalabalığının hâkim olduğu lobiyi geçti ve asansöre bindi.

Asansör görevlisine, "Üçüncü kat," dedi.

Rath kabinden çıktığında ince uzun koridor bomboştu. Asansörün meşgul lambası yanar yanmaz cebinden maymuncuğu çıkardı. Süitin kilidine girişmeden önce etrafına tekrar göz gezdirdi. Koridorda kimse yoktu. Başlayabilirdi.

Kilidi kavrayana kadar biraz vakit kaybetti ama sonunda başardı. Ağır kapı hafif bir gıcırtıyla açıldı. Rath içeri süzüldü ve hemen kapıyı kapattı.

İşin en önemli kısmı hallolmuştu. Herhalde bu saatte kimse yatak yapmaya falan gelmezdi. Gerçi belli de olmazdı, böyle lüks otellerde müşterilerin istekleri bitmezdi. Goldsteinların dolap ve çekmecelerini ararken en ufak bir gürültüde bile kulaklarını dikecekti.

Aslında ne aradığını bilmiyordu. Ama Tornow'un talimatı gayet sarihti. Bu talimata uymama gibi bir riske giremezdi. Ülkeyi terk etmedikleri sürece mazlum, kaderine boyun eğmiş bir şantaj kurbanını, SD'nin elindeki itaatkâr maşa rolünü oynamaya devam edecekti. Gerçi pazar günü buraya geldiğinde Goldstein ona da bir şey saklıyor gibi gelmişti. Adam garip davranmıştı, Rath'ın ziyaretinden sanki tedirgin olmuştu.

Nedeni neyse belki bu akşam ortaya çıkardı. El fenerini yakıp işe komodinin çekmecelerinden başladı. Ancak o Allah'ın emri otel *İncil*'inden, üzerinde *Bristol* yazan bir kibrit kutusundan, açılmış bir *Camel* paketinden ve açılmış bir *Fromms* prezervatif kutusun-

dan başka bir şey bulamadı. *İncil*'i karıştırırken sayfaların arasından özenle katlanmış bir kâğıt parçası düştü. Rath kâğıdı açtı, açmasıyla da etrafa beyaz bir toz saçıldı. Bu iz Marlow'a işaret ediyor olabilir miydi? Bu pek mümkün değildi. Onun Berlin'in en büyük kokain tedarikçisi olduğu zamanlar geride kalmıştı. Goldstein uyuşturucuyu Amerika'dan da getirmiş olamazdı.

Devam. Kâğıt parçasını tekrar katlayıp İncil'in arasına soktu ve gardrop odasındaki dolaplara geçti. El feneri dişlerinin arasında, adeta profesyonel bir hırsız gibi, dolapları elden geçirdi. Büyük gardropta asılı dans elbiselerinden iki tanesini tanıyordu. Marion Goldstein'ın dolabı kocasınınkinden çok daha fazla yer kaplıyordu. Abraham Goldstein gardroba iki açık renk takım elbise, üç-beş gri ya da kahverengi sıradan günlük elbise, iki de balo kıyafeti asmıştı. Ayrıca dolapta bembeyaz bir tenis eşofmanı, yerde ise iki tenis raketi, bir spor çantası, bir de seyahat çantası bulunuyordu.

Spor çantasının içine özenle katlanmış tenis şortları, bir süveter, birkaç çift çorap, bir ayakkabı torbası, bir de yuvarlanmış bir havlu yerleştirilmişti. Çantanın sahibi her an maça çıkacakmış gibi tenis için gerekli ne lazımsa her şeyi hazırlamıştı. Rath'a, Goldstein eşyaları pek sık kullanmamış gibi geldi. Her şey fazla düzenliydi.

Spor çantasını kapatıp seyahat çantasını açtı. Birkaç parça çamaşır, bir tuvalet çantası, tıraş takımı, iki tane de İngilizce kitap vardı içinde. Günü birliğine bir yolculuk için hazırlanmıştı sanki. Goldstein Berlin'den nereye gidip gelmiş olabilirdi? Mark Brandenburg'a bir gezi de yapmış olabilirdi, bir işler de çeviriyor olabilirdi. Çanta en ufak bir ipucu sunmuyordu.

Rath salona geçti. Balkon kapısının hemen yanında, Unter den Linden'e bakan pencerenin önünde, iki tarafında üçer tane küçük, ortada ise büyük bir çekmecesi olan bir yazı masası vardı. Çekmecelerin yedisi de kilitliydi. Masanın üstünde ve pencerenin kenarında bir anahtar bakındı ama bulamadı. Goldstein anahtarı ya iyi bir yere saklamıştı ya da yanında götürmüştü. Rath'ın önce buna canı sıkıldı ama diğer taraftan da sakladığı bir şey olduğu anlamına gelmez miydi bu?

Rath doğru iz üzerinde olduğunu hissetti. Bu çekmecelerde ruhsatsız bir tabanca veya kokainin ötesinde de bir şeyler olmalıydı.

Maymuncuğunu çıkardı, el fenerini dişlerinin arasına sıkıştırdı ve işe büyük çekmecenin kilidinden başladı. Hırsızlık aletleriyle yıllar boyu öyle tecrübe kazanmıştı ki, böyle basit kilitler onun için çocuk oyuncağıydı. Deliğin küçüklüğü biraz uğraştırdı, ama sonunda çekmece açıldı.

Çekmecede bir karton kutu duruyordu. Üstünde Rath'ın memleketinden tanıdığı bir Renanya firmasının logosu vardı. BAYER'in beş harfi bir yatay, bir de dikey yazılı olup Y harfinde birleşerek haç şeklini alıyordu.

Tam kutuyu açmak üzereydi ki kulağına ding diye bir ses geldi. Asansör katta durmuş, kapısı açılmıştı. Koridordaki insan sesleri gitgide yaklaşıyor, kahkaha sesleri yükseliyordu. Ses tanıdık gelmişti, kahkahayı tanıyordu. Kızlık adı Bosetzky olan Marion Goldstein'dı bu.

Rath paniğe kapılıp çekmeceyi hızla kapattı ama kilitleyecek vakit yoktu. Etrafına bakındı. Nereye kaçacaktı? Yatak odasına gidip yatağın altına mı girseydi? Yok, saçmalama, dedi kendi kendine, hemen dışarı... Bir an önce çıkması lazımdı buradan. Anahtar sesi duydu, kapı açılıyordu. Tek çare balkona çıkmaktı. Kapıyı arkasından çekti, son anda el fenerini kapattı. Kalbi küt küt atıyordu.

"Benimle yukarı çıkmana gerek yoktu, kendi aptallığım." Marion Goldstein'ın sesiydi bu.

Süitin ışığı yandı. Rath, üstlerinde on beş dakika önce taksiye binerkenki zarif gece kıyafetleriyle Abraham ve Marion Goldstein'ı açık seçik görebiliyordu. Balkon duvarındaki dar çıkıntının arkasına saklandı.

"Tabii ki çıkacağım," dedi Goldstein, "son günlerde seni çok yalnız bıraktım."

"Doğru."

"Bir daha olmayacak."

"Ya öbür gün?"

"O son. O gün bütün işlerimi bitirmiş oluyorum artık. Söz."

"Hadi bakalım."

"Her şey tıkırında gitti. Amerika'ya döndüğümüzde ilk iş kendimize güzel bir ev bakmak. Long Beach'te, direkt Atlantik kıyısında. Bahçeli, *swimming pool*'lu... Williamsburg'dan çok sıkıldım artık."

"İşlerin o kadar iyi gidiyor demek."

"Dedim ya. Onu kutluyoruz bugün zaten."

"Ama bu küpelerle değil. İtiraf et, bu elbiseye hiç yakışmıyor."

"Doğru, safir küpen daha çok uyuyor, haklısın."

"Çıkmadan önce söyleyemez miydin?"

Aniden şiddetli bir rüzgâr esti, Rath'ın saçlarını savurup hafif dayalı kapıyı açtı.

"Ne oluyor?" dedi Marion Goldstein.

Hay aksi!

Rath taş korkuluğa tırmanıp çatıyı destekleyen kadın heykel figürünün arkasına sığındı. Ayaklarıyla daracık balkon pervazına tutunmaya çalışırken balkon kapısından bir ses geldi.

"Balkon kapısını çekmiştin, ama kilitlememişsin sevgilim."

"Gerçekten mi?"

"Öyle görünüyor."

Abraham Goldstein'in sesi bayağı yakından geliyordu. Balkona çıkmış olmalıydı. Bir kibrit çakıldı, ardından Rath'ın burnuna Goldstein'ın *Camel*'inin tipik tatlımsı kokusu geldi.

Rath gözlerini kapadı – böyle görünmeyeceğini düşünüyordu. Hiç değilse yükseklik korkusunu hissetmiyordu gözünü kapatınca. Duvara yapışmış halde kendini gözlerini açmaya zorladı. Ne Goldstein, ne karısı, ne de bir başkası balkondan sarkıp aşağıya bakmasın diye dua ediyordu içinden. Bu korku yükseklik korkusunu bastırmıştı.

Bir yandan otelin cephesindeki alçı füğürlere tutunmaya çalışırken diğer yandan da balkona göz kulak oluyordu. Bir süre Goldstein'ın sırtı göründü. Karısı küpelerini değiştirirken adam korkuluğa dayanarak bir sigara içti.

"I'm ready," dedi sonunda Marion.

Goldstein balkon korkuluğundan çekildi, Rath'ın görüş alanından çıktıktan sonra dönüp kapıyı kilitledi.

Ancak otel odasındaki ışık bir türlü sönmüyordu. Sönmediği sürece de Rath balkona atlamaya cesaret edemiyordu.

Şu yükseklik korkusu olmasaydı... Goldstein içeride karısıyla sallanadursun, o tir tir titreyerek balkon pervazında durmaya çalışıyordu. Hakikaten, hâlâ ne yapıyorlardı? Küpenin dışında başka

bir şey daha mı arıyorlardı? Aradıkları neyse, inşallah yazı masasının çekmecesinde değildi.

Aşağıda trafik akıyor, yayalar oradan oraya koşturuyordu. *Bristol*'un kapısının üzerine asılmış, altında otele girip çıkanların bindiği limuzin ve taksilerin durduğu sundurma Rath'ın tam altındaydı. Ancak insanlar kafasını kaldırıp yukarıya baksa bile onu göremezdi. Caddedeki bayraklı Olimpiyat süslerini aydınlatan spotlar milletin gözünü kamaştırıyordu. O yüzden de kimse bakmıyordu zaten.

Ne kadar zaman geçmişti bilmiyordu. Sonunda otel odasının ışıkları söndü. Nihayet gitmişlerdi. Yükseklik korkusuyla baş başa kalmıştı.

Aceleyle ve panikle kaçtığı balkon şimdi ona ulaşılamaz geliyordu. Hâlâ korkuyordu ama bu seferki korku başkaydı. Artık derdi görülmek değil, aşağı düşmekti. İşin kötüsü bu korku ona gaz vereceğine adeta felce uğratmıştı. Yavaş yavaş sağ ayağını tekrar korkuluğa attı – hangi yükseklikte bulunduğunu, düşerse aşağıdaki sundurma onu korur mu, korumaz mı diye düşünmemeye çalışıyordu. Sağ eliyle çatıyı destekleyen alçıdan kadın heykelini kavradı. Eline göğsü geldi, ne olur, kopmasaydı da, elinde memeyle aşağı düşmeseydi. Tekrar derin bir nefes aldı, bir cesaret bacağını balkon pervazından korkuluğa attı. Önce sol ayağı kaydı ama sonunda balkona atabildi kendini. Yüzüstü düştü.

Kalbi yerinden çıkacak gibi atıyordu, teninde ince bir ter tabakası oluşmuştu. Bir süre daha soğuk taşın üstünde yattıktan sonra kalbinin atışı yavaşladı, sakinleşti.

Balkon camının ardındaki oda hâlâ karanlıktı. İçeriye girebilirdi. Kapıyı maymuncuğuyla rahatça açtı. Rath kendini, yıllar önce *Capitol*'de Charly'yle birlikte gördüğü filmdeki Baron von Gaigern gibi hissetti. Tek fark kendisinin değerli mücevherlerin peşinde olan bir hırsız değil de, neyin peşinde bile olduğunu bilmeyen hayatı kaymış bir kriminal memur olmasıydı.

Balkon kapısını güzelce kapatıp tekrar el fenerini yaktı. Komodin çekmecesinde gördüğü kokain torbacığı şimdi salondaki masanın üstünde duruyordu. Açılmış ve neredeyse tamamen boşalmıştı. Rath dayanamadı – işaretparmağını ıslatıp kalan kokaini dişeti-

ne sürdü. Sonra feneri yazı masasına çevirdi ve büyük çekmeceyi açtı. Bayer kutusunun kapağını açınca kutuyu ilk gördüğü andaki tahmininin doğru çıktığını anladı.

Eroin. Orijinal ambalajında. Bayer'in bu eski, başarılı ilacının adı çıkmış, bir çok ülkede yasaklanmıştı. Almanya'da yasak değildi ama buna rağmen Bayer üretimi birkaç yıl önce durdurmuştu. Çünkü artık bu ilacı yazan doktor sayısı büyük oranda azalmıştı.

Friedrich Dräger'in ölümüne neden olan, şiddetli ağrılar çeken Ferdinand Brinkmann'ın otomobille intiharından önce acılarını dindiren maddeydi bu.

Rath tüplerden birini eline alıp incelemeye başladı. İçindeki sıvı çok masum görünüyordu. Ama insanları öldürebiliyordu. Ya da kısa süreliğine mutlu ediyordu.

Hiçbir özelliği olmayan küçük tüpü tekrar yerine koydu. Kutuda iki tane eksikti. Çekmeceyi kapattı ve kilitledi. Sıra küçük çekmecelere gelmişti. Art arda hepsinin kilidini açtı. Tam şüpheli bir şeye rastlamadığını düşünürken, gözüne en üst sağ çekmecede, Goldsteinların Amerikan pasaportları ve Olimpiyat müsabakalarının biletlerinin yanında duran ince bir kâğıt ilişti. İlk bakışta sıradan bir davetiye sanıp düş kırıklığına uğradı ama sonra gönderenin antetini görünce de soluğu kesildi.

Prusya Başbakanı, Mareşal Hermann Göring Herr Doktor Heinrich Kaufmann'ı 13 Ağustos Perşembe günü Leipziger Platz 11 adresindeki rezidansının bahçesinde düzenlenen yaz şenliğine davet etmekten şeref duyar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Fortius

12 Ağustos 1936 Çarşamba - 17 Ağustos 1936 Pazartesi

Olimpiyat önümüzdeki pazar bitiyor, NSDAP'nin kongresi yakında bir patlamayla karşı karşıya kalınacağını beyan ediyor ve o durumda tepkilerin önce Yahudilere yönelmesi doğal. O kadar çok şey birikti ki.

– VICTOR KLEMPERER'İN GÜNLÜĞÜNDEN,
13 AĞUSTOS 1936

Yine 2 altın madalya, olimpiyatın son günü.
Sonra uyku, dinlenme!

– JOSEPH GOEBBELS'İN GÜNLÜĞÜNDEN,
16 AĞUSTOS 1936

Büyük tiyatro, borazanlar, korolar ve bayrak törenleri.
Bir ses dünya gençliğini Tokyo'ya davet etti.
Kentin ismini herkes doğru telaffuz etti, bir tek Berlin belediye başkanı Tockio dedi. Dünya barışından da dem vurdu.

– THOMAS MANN'IN GÜNLÜĞÜNDEN,
16 AĞUSTOS 1936

82

Yeni kurban ufukta göründü, Bowler şapkasını hafif yan takmış, ıslık çala çala yürüyen şişman bir adamdı. HJ'un beyaz gamalı haçlı, kırmızı teneke kutusu doluydu, neşesi yerinde gibi görünen şişkonun önünde sallayınca paralar içinde şıkır şıkır etti.

"Hitler Gençliği için biraz bağış. Alman gençliğini desteklemez misiniz bayım?"

Şişko durdu. "Kimin için?"

"Hitler Gençliği için. Almanya'nın geleceği için."

"Gelecek içinse her zaman, tabii."

Şişko cüzdanını açtı, içinden madeni bir para çıkardı. Bir 1 marklık!

Fritze kutuyu uzattı, 1 mark delikten girip metalik bir şıngırtıyla kutunun içine düştü.

"Çok cömertsiniz bayım! Halk ve Führer size teşekkürlerini sunar. Heil Hitler!"

Adam Alman selamına karşılık vermedi, parmağını şapkasının kenarına götürmekle yetindi ve yoluna devam etti.

Fritze kumbarayı kulağına tutup bir kez daha salladı. Çıkan ses hiç fena değildi. Şişkonun bağışı şimdiye kadar eline geçen en büyük miktardı, onunla birlikte sabahtan bu yana 5 ya da 6 mark birikmiş olmalıydı.

Friedenau'yu iyi seçmişti. Belediyenin önündeki Lauterplatz'a ne Herr Rademann, ne Atze, ne de tanıdık başka birinin yolu düşerdi. Burada bir Allah'ın kulu tanımıyordu onu. Ayrıca herkes de paralıydı.

Meydanın kenarındaki umumi tuvalete girerken gördüğü adamların çıkmasını bekledi, dökme demirden sekiz köşeli kulübeye sonra girdi. Tam beklediği gibiydi, yalnızdı. Pisuvara gitmeden önce Fritze deri bir kemerle omzuna astığı kumbarayı açtı, paraları çıkarıp saydı. 5 mark 65 fenik vardı. İki saat için iyi bir hasılattı. Parayı pantolonunun cebine soktu.

Biraz sonra gene Lauterplatz'daydı. Midesi kazınıyordu. Paraya kıyıp Rheinstrasse'deki kasaptan iki Halberstadt sosisi aldı. Kendine gelmişti. Kendisini eski zamanlardaki gibi hissetti. Tek fark, şimdi üstünde üniforma olmasıydı.

Fazla bir şey almamıştı yanına. Kumbara, HJ üniforması, Kästner kitapları ve imzalar. Ve tabii bir de normal bir gömlek, bir pantolon, biraz çamaşır... Hepsini Olimpiyat Köyü'ne giderken yanına aldığı çantaya koymuş, çantayı da Potsdam Garı'nda bir bagaj kutusuna kilitlemişti. Devamlı üniformayla dolaşacak hali yoktu.

Ama para kazanmada olağanüstü işine yarıyordu. Ve para da sokakta ihtiyaç duyulan bir şeydi. Hayatta haydi haydi ihtiyaç duyuluyordu...

Niye kaçtığını bilmiyordu, ne düşünmüştü, neye güvenmişti... Bir gün sonra nerede kalacak, onu bile düşünmemişti. Düşünmekten ziyade hisleriyle hareket etmişti. Tek bildiği, günbegün hayat mücadelesi vereceğiydi ama bunu becereceğinden emindi. Nihayetinde sokak onun eviydi, başka yaşam biçimleri kendisi gibiler için söz konusu değildi. Dönmüş dolaşmış, dört yıl önce bıraktığı yere gelmişti. Birkaç yaş büyümüştü, o kadar. Ve bu sefer rüşdünü ispat etmesine, Gençlik Dairesi'nin artık peşini bırakacağı güne biraz daha az vakit kalmıştı. Hayat mücadelesi vermeye alışıktı, gene yapardı, ne olacaktı!

Özlediği birkaç kişi vardı, en başta da Hannah. Ve bir de Charly tabii – son görüştüklerinde kavga etmişlerdi ama, olsun. Luise nine. Maxe tabii ki. Azıcık da Gereon.

Hannah'nın nerede yaşadığını bile bilmiyordu, tek bildiği yeni ismiydi. Maxe Olimpiyat Köyü'ndeydi, yani ulaşılamazdı; Olimpiyat Köyü hiçbir şekilde görünmemesi gereken yerlerden biriydi. Luise nine Brandenburg'un Schwiebus kasabasında oturuyordu, onu orada ziyaret etmişti bir kere. Ama onun kaçış nedenlerini anlayıp anlamayacağından emin olmadığı gibi kadın saflıktan kaynaklanan bir iyi niyetle Gençlik Dairesi'ni de arayabilirdi. Charly ile Gereon'u görmesine ise izin yoktu. Ayrıca Herr Rademann muhakkak Fritze'nin eski analığıyla babalığının evini kontrol altında tutuyordu. Muhtemelen Gençlik Dairesi'ni ve bilumum başka mercileri de ayağa kaldırmıştı.

Elinde yarım sosis, *Roxy Palast*'ın önünde durmuş, vitrindeki resimlere bakıyordu. Bir türlü ayrılamıyordu sinemanın önünden. Öğleden sonra matinesinde bir Laurel ve Hardy filmi oynuyordu. *İskoç Piyade Taburu'ndayız*. Friedenau'da filmleri Kudamm sinemalarındaki prömiyerlerinden sonra daha uzun bir süre oynatıyorlardı. Fritze filmi Gençlik Şeref Hizmeti'nde göreve ilk başladığı günlerde *Gloria Palast*'ta ta Reinickendorf'tan kalkıp gelen Maxe'yle birlikte görmüştü. Daha üstünden topu topu iki ay geçmişti ama tamamen başka bir zamandı sanki. Fritze ve Maxe, Stan

ve Ollie'nin hastasıydı; daha Nürnberg'de ilk tanıştıklarında, Adolf Hitler Yürüyüşü'nde birbirlerine belirli sahneleri anlatmışlar, anlatırken bile gülmekten kırılmışlardı. Herr Rademann'dan gizlemişti o zaman, o sevmiyordu Stan'le Ollie'yi. Zaten genelde istemiyordu Fritze'nin sinemaya gitmesini. İllaki gidecekse Alman filmleri seyretsindi. Evlatlığıyla sık sık sinemaya giden, özellikle de Amerikan komedilerini tercih eden Gereon'la alakası yoktu.

Fritze, Maxe'yle saatler sonra hâlâ gülüp durdukları, bazı sahneleri tekrar tekrar andıkları halde, o gün *Gloria*'dan nasıl düşünceli, nasıl durgun çıktığını hatırladı. Sonra sonra film akıllarına geldikçe tıpkı sinemadaki gibi karınlarına ağrı girene kadar gülmüşlerdi ama Fritze artık tam olarak neye güldüğünü bilmiyordu. Onun için kutsal olan veya en azından kutsal olduğunu zannettiği şeylere gülüyor olabilir miydi? Ve tek bir film, kutsal bellediklerinin hiç de kutsal olmadığını, HJ'ta uyguladıkları bütün o egzersizlerin ne kadar gülünç olduğunu göstermeye yetmişti. Uygun adım, komutlar, o kutsal ciddiyet... Stan Laurel'in birkaç fazladan adımla bütün birliğin uygun adım ritmini bozuşunu o gün sinemada gördüğünde sanki olan olmuştu. Tüm salon gülmekten kırılırken o Maxe'nin yüzüne bakmıştı. O da gülmüştü. Bütün sinema askerlerin ahengi bozulmuş abuk sabuk yürüyüşüne gülmüştü, hem de askerî erdemlerin üzerine titrenen Almanya'nın ortasında.

Roxy Palast Berlin'in en modern sinemalarından biriydi; cumhuriyet döneminde inşa edilmişti, yeni zamana yakıştığı söylenemezdi. Tıpkı senin gibi, dedi Fritze kendi kendine, sen de yakışmıyorsun hiçbir yere, ne yeni ne de eski zamana. Parasını saydı. Sinemada geçireceği güzel bir öğleden sonra için 50 feniği gözden çıkarabilirdi. Hem film kafasını dağıtırdı. Kasaya önceden hazırladığı fenikleri ödeyip biletini aldı. Salon boş sayılırdı, anca yarı yarıya dolmuştu. Fritze kendine diğer seyircilerden epey uzak bir yer buldu. Sinemaya ilk yalnız gelişiydi. Eskiden ya Gereon'la giderdi ya da Maxe'yle, bir kere de artık hiçbir yerde oynamayan bir Emil filmine Charly'yle gitmişti.

Işıklar söndü. Fritze kendini hoş bir şekilde görünmez hissetti. Sesli haber filmi başlamıştı, tabii ki Olimpiyat görüntüleriyle. Dört çarpı yüz metre koşusu... Perdede başlangıç koşucusu olarak Jesse

Owens göründü. Arkasında flu birkaç beyaz Gençlik Şeref Hizmeti üniforması. Pazar günü kim nöbetteydi acaba? Birden gözünden yaşlar boşandı, neye uğradığını şaşırmıştı. Allah'tan kimse görmüyordu. Ne oluyordu Allah aşkına? Ufak ufak sulu gözün teki oluyordu galiba.

83

Rath raporunu bitirince Sebastian Tornow'un suratı düşünceli bir hal aldı. Bir süre konuşmadı. Tabur komutanının odasında oturuyorlardı. O anda odaya öyle bir sessizlik hâkimdi ki, bir tek duvardaki modern saatin tıkırtısı duyuluyordu.

"Talimatı veren Hermann Göring değil o zaman."

Tornow'un sesinde sanki hayal kırıklığı vardı.

"Tam tersi." Rath genzini temizledi. "Tüm bunlar beni yanıltmıyorsa, bundan sonraki kurban Göring."

"Mareşal Göring'e suikast, ama suikastın arka planında siyasal bir neden yok. Doğru mu anlıyorum?"

"Evet. İntikam seferinin noktalanması, diyelim. Bir yıl önce Liang Kuen-Yao'nun vurulduğu çatışmaya katılanların tümü öldü. Emri verenin dışında herkes. Emri verenin yarınki yaz partisinin davetiyesi de katilin çekmecesinde."

"Heinrich Kaufmann adına..."

"Evet. Oteldeki yazı masasında davetiyenin yanında gene bu isme göre düzenlenmiş bir pasaport da buldum. Fotoğraf Goldstein'ın. Olimpiyat Köyü'ne de onunla girmiş olması lazım."

"Nerede bu pasaport şimdi?"

"Yerinde duruyor. Ben hiçbir şey almadım komutanım. Bu deliller mahkemede kullanılacaksa, resmî bir aramada bulunmaları iyi olur. Ondan sonra Goldstein'ı tutuklayabiliriz.

"Ne tutuklaması? Adam hem Amerikalı, hem Yahudi, hem de Olimpiyat ziyaretçisi." Tornow başını iki yana salladı. "Büyük skandal olur. Müsabakaların başarısını riske atmak istemiyorsak, önlememiz gereken şeyler tam da bunlar. Sen bunu hâlâ anlamadın galiba."

"Ama Mareşal Göring'in hayatı tehlikede."

"O en küçük sorun." Tornow boş ver anlamında bir işaret yaptı. "Asıl kötü olan, bu cinayet serisinin arkasında kim olduğunu senin daha yeni bulmuş olman. Böyle böyle SD'nin adı çıkıyor. Amerikalı bir Yahudi gözümüzün önünde rahat rahat adam öldürüyor, diyeceğiz, öyle mi? Ben bununla hayatta Heydrich'in karşısına çıkamam."

"Aslına bakarsan ölümle sonuçlanan kaza serisi ortadaki. Bizim dışımızda kimse bunların cinayet olduğunu bilmiyor ki."

Tornow kaşlarını kaldırdı. Hatta neredeyse saygıdan söz edilebilirdi bu hareketinde. Rath'tan böyle düşünceleri beklemezmiş gibi...

"Teğmen Gräf biliyor," dedi bir süre sonra. "Ha bir de Gestapa'dan Komiser Steinke."

"Umarım onların sadakati konusunda şüpheniz yoktur komutanım."

"Kimler gerçekten sadıktır, biliyor musun? Sadakatsizlik yaptıkları zaman işlerinin biteceğini bilenler. Senin gibi."

Tornow'un son cümlesindeki küçümseyici ton fark edilmeyecek gibi değildi. Bir insanın –bilhassa da Gereon Rath'ın– elinde olduğunu bilip, bunu ona hissettirmekten o kadar büyük bir zevk alıyordu ki. Belki de, Rath bildiklerini Heydrich'e anlatır diye duyduğu korkudan kaynaklanan bilinçli bir gözdağıydı bu.

"Çalışanlarınızın sadakati sizin bileceğiniz iş komutanım," dedi Rath omuz silkerek. "Asıl önümüzde duran soru, bizim ne şekilde hareket edeceğimiz. Goldstein'in bildiğini okumasına izin mi vereceğiz?"

Rath, Tornow'dan, Göring'e suikast yapılacağını bilip, cinayeti kasten önlemeyeceğini beklemiyor değildi. Ama bu kadarı da fazlaydı. Ya da en azından riskliydi. Tornow başını hızlı hızlı iki yana sallayarak, "Tabii ki vermeyeceğiz," dedi. "Ama Goldstein'ı öyle tutuklayamayız, suçüstü yakalamamız lazım. Ayrıca cinayet teşebbüsünü, önünü aldığımız bir siyasi suikast gibi göstermeliyiz."

"Göring'in, Marlow ve Liang'da yaptığı gibi mi? Berlin'in hatırı sayılır iki gangsterini siyasi amaçlar güden bombacı yapmak pek inandırıcı olmamıştı. Bunun bir Amerikalı gangsterde tutacağı ne malum?"

"Goldstein Yahudi. Bir kere bu iyi. Üstüne bir de Amerikalı komünistlerle ilişkisi olduğunu iddia edip kanıtlarsak, daha da iyi olur. Her neyse, suikastı önleyip Goldstein'ı yakalamanın bir yolunu bulmamız lazım."

"Cinayet suikast gibi değil, kendisine yüksek dozda eroin enjekte eden talihsiz bir morfinmanın kazayla ölümü gibi görülecek."

"Goldstein'ın suikastı eroinle yapacağını nereden biliyorsun? Belki bomba koyar ya da Göring'i vurur. Yapmadığı şeyler mi?"

"Şimdiye kadarki bütün cinayetlere kaza süsü verdi. Bu sefer neden başka bir yol seçsin ki? Ayrıca dediğim yöntemi bir kez uyguladı. Üstelik Mareşal Göring, Teğmen Dräger'in aksine gerçekten morfinman."

"Böyle şeyleri söylememen gerektiğini biliyorsun, değil mi?"

"Bunun hâlâ sır olduğunu düşünmüyorsunuz herhalde. Berlin'de bilmeyen mi kaldı?"

Rath ödün vermedi. İki gün, sadece iki gün kalmıştı. Cuma günü öğleden sonra bir tren Tetschen'de Çekoslovakya Cumhuriyeti sınırını geçecek, kompartımanlardan birinde, Michalek adında, Olimpiyat Oyunları'ndan memleketine dönen Bohemyalı bir çift oturuyor olacaktı. Rath, Sebastian Tornow'u bir daha hiç görmeyecekti.

84

Luise Ritter kahvesi yanında, koltuğa uzanmış gazete okuyordu. Öğleden sonraları bu bir saati, öğle yemeğinin bulaşığı yıkandıktan sonra ve akşam yemeği hazırlıklarına geçmeden önce kendisine kalan bu saati çok seviyordu. Ve bugün her zamankinden fazla ihtiyacı vardı bu saate.

Misafirperver olmasına misafirperverdi. Ama Miller ailesi gittikçe sinirine dokunmaya başlamıştı. Frank Miller'le iyi anlaşıyordu aslında, adam her zaman güler yüzlü, her zaman konuşkandı, Almanca öğrenmek için de kendini paralıyordu. Ama o yalandan kibar davranan karısı, hele tek kelime konuşmayan ama boyuna ağzında bir şey çiğneyen o somurtkan oğlu yok muydu! Çekilecek gibi değillerdi. Üstüne üstlük ne Dolores Miller, ne de Franklar

(Senior'un o konuda Junior'dan kalır yanı yoktu) hiçbir işe ellerini sürmedikleri gibi ona ev sahibi değilmiş de hizmetçiymiş gibi davranıyor, emir yağdırıp duruyorlardı.

Luise Ritter mülayim bir kadındı, yabancı konuklar doğru dürüst ağırlansın diye damadına seve seve yardım ediyordu (biraz da, Olimpiyat'ın başarısında en ufak bir katkısı olmasın diye direnen, inatçı babasına çekmiş kızının adına utanması da rol oynuyordu bunda). Ama her şeyin bir sınırı vardı. Sabrı taşmak üzereydi. Miller ailesi gitseydi artık. Gitseydi de Lotte de evine dönse, her şey tekrar eskisi gibi olsaydı.

Luise Ritter damadının sabrına hayrandı. Onun zamanında kızı gibi kadınlara böyle katlanan erkekler yoktu. Lotte'nin bir gün başının bağlanacağından ümidi kestiği bir dönem bile olmuştu. Neyse, işin o kısmı hallolmuştu da, sonra da torun bekleyip durmuştu. Ama nafile. Ancak Lotte'nin evlatlığı hemen hemen her şeyi telafi etmişti, kendi öz torunu gibi sevmişti onu. Gelgelelim Gençlik Dairesi kızının velayetini elinden almıştı. Siyasi açıdan güvenilmez gerekçesiyle. Bazen kızını yetiştirirken nerede yanlış yaptığını soruyordu kendine. Ama Lotte daha küçücük kızken bile burnunun dikine gitmişti hep. Rahmetli kocası ise ne yazık ki kızın eğitiminde gerekli disiplini sağlayamamıştı. Kızına bir fiske vurmaktan aciz bir adamdı. Ki Lotte bunu fazlasıyla hak etmişti. Eh, fiziksel ceza herhalde annenin işi değildi.

"Hey, Misses Ritter."

Gazeteden kafasını kaldırdı. Frank Miller Junior kapıda duruyordu.

"*I would like a cocoa Misses Ritter.*"[1]

Bacaksız maço! Dinlenirken bile rahat vermiyordu. Çocuk zaten sürekli evdeydi, ana babasıyla çıkmak istemiyordu hiç. Doğru hatırlıyorsa bugün müzeye gideceklerdi. Nerede gezerlerse gezsinlerdi de, şu oğlanı da alıp götüremezler miydi?

Kakao istiyordu demek. Bu arada o kadar anlıyordu artık İngilizceyi. Luise Ritter kalktı, gazeteyi kenara koydu ve mutfağa gitti. Çocuk tekrar yatak odasına girmişti. Şu miskin yaratık bütün gün ne yapardı orada acaba?

1 Bir kakao rica edeyim Misses Ritter.

Tam sütü ocağa koymuştu ki, kapı çaldı. Millerler geri mi dönmüştü yoksa? Döndülerse şu haylaz oğullarıyla ilgilensinlerdi biraz.

Kapıyı açtı ve kalakaldı. Karşısında bir Hitler Genci duruyordu. Fritze de onu görünce kalakalmıştı.

"Luise nine! Senin burada ne işin var?"

Kadın oğlanı kucakladı. Sıkı sıkı sarıldı.

"Oğlum! Neredeydin sen! Öldük hepimiz meraktan!"

"Girebilir miyim?" dedi Fritze. Çekingenlikle sağına soluna bakıyordu. Her köşeden bir düşman çıkacakmış gibi.

"Tabii gir. Seni gördüğüme nasıl sevindim, anlatamam. Kakao ister misin? Tam yapıyordum zaten."

"Hayır demem."

Oğlan sonunda gülmüştü. O ana kadarki yüz ifadesi pek ciddiydi.

"Charly nerede?" diye sordu ninesinin peşi sıra mutfağa giderken.

"O taşındı, senin haberin yok mu?"

"Ne?"

Çocuk adeta şok olmuştu. Luise Ritter'in aklına birden, Fritze'nin, Lotte'yle Gereon'u görmeye izni olmadığı geldi.

"Yok yok, düşündüğün gibi değil. Olimpiyat konukları geldiğinden beri eve sığamadılar da, ondan. Charly geçici olarak bir arkadaşının yanında."

Fritze başını salladı.

"Ama bana kızgın değil, değil mi?"

"Sana neden kızgın olsun?"

"İşte. Son görüştüğümüzde birbirimize girdik de."

"Siz görüştünüz mü? Yasak değil mi?"

"Oo, ona bakarsan her şey yasak." Aldırma gibi bir işaret yapıp mutfak masasına oturdu. Luise Ritter bu arada yanmasın diye sütü karıştırıyordu.

"Luise nine," dedi Fritze bir süre sonra. "Sana bir şey söylemem lazım."

"Biliyorum. Evden kaçtın."

Çocuk irkildi. "Buraya mı geldiler?"

"Rademannlar mı? Yok canım, korkma. Lotte anlattı bana. Birisi seni gammazlamış. Hem de Gestapo'ya."

"Ne?"

"Duyduğumda inanmamıştım zaten. Sen Führer hakkında öyle şeyler söylemezsin, değil mi?"

"Kim iddia ediyor bunu?"

"Bilmem. İsimsiz bir ihbarmış. O yüzden kaçtın sanıyordum."

"Yok canım, bu..."

Fritze lafının ortasında ayağa fırladı ve salona koştu. Luise Ritter kapının aralığından oğlanın pencereye yaklaşıp sokağa baktığını gördü. Oğlan cin çarpmışa dönmüştü.

"Allah kahretsin," dedi tekrar mutfağa girdiğinde. Bir türlü oturamıyor, kafeste tutulan bir hayvan gibi oradan oraya yürüyordu. "Oradalar."

"Kim?"

"Gestapo. Aşağıda siyah bir limuzin duruyor. Aslında apartmana girerken de dikkatimi çekmişti ama bir şey düşünmemiştim. Beni arıyorlarsa..."

"Sana öyle geliyor. Yok artık, küçücük bir çocuk için arama emri çıkmayacak herhalde. Hem senin için gelmiş olsalar seni apartmana sokmazlardı."

"Kimbilir? Belki Charly ya da Gereon'la çıkmamı bekliyorlar hemen enselemek için. Gençlik Dairesi'nin o aptal yasağı var ya."

"Ama öyle bir şey için tutuklamazlar kimseyi, olsa olsa para cezası filan verirler."

"Ben de bilmiyorum." Fritze sanki saklanacak bir yer arıyormuş gibi etrafına bakınıyordu. Birden huzuru kaçmıştı. "Birazdan çalarlar zili."

"Öyle bir şeye niyetleri olsa çoktan yaparlardı. Sen geleli epey oldu."

"Belki haklısın."

"Gel, sakin ol önce. Kakaonu iç. Yeni yaptım. Ben de Gereon'la Lotte'yi arayıp, senin geldiğini haber vereyim."

"Bir de onlar gelmesin eve, Gestapo kapının önünde. Hem bu..."

Cümlesini bitirmedi. Luise Ritter kapıya bakınca bunun nedenini anladı. Frank Miller Junior eşikte duruyordu.

"*Who are you?*"[2]

2 Siz kimsiniz?

"*I am Fritze. And what's your name?*"[3]

"Frank." Luise Ritter gözlerine inanamıyordu. Frank Miller Junior gerçekten de elini uzatmış, "*Nice to meet you,*"[4] demişti.

Oğlanlar tokalaşıp hemen sohbete başladı. Miller Junior adeta kabuk değiştirmişti. Gülüyordu, hatta mutfağa kakao için geldiğini bile unutmuştu.

Luise Ritter, Fritze'nin İngilizcesine şaşırdı, çocuk neredeyse bir Amerikalı gibi konuşuyordu.

"Ne konuşuyorsunuz öyle?" dedi bir süre sonra ve mutfak masasına iki fincan kakao koydu. "Hiçbir şey anlamıyorum."

"Çocuk üniformamdan hoşlandı," dedi Fritze. "Keşke benim de olsa, diyor."

"Ödünç ver o zaman. Sen de onun eşyalarını giyersin."

"Gerçekten mi?"

"Sor bence, bir zararı yok. Bedeniniz aynı gibi."

Fritze başını salladı. Ve gene kadının anlamadığı bir şey sordu. Luise Ritter, Frank Miller'in cevabını da anlamadı. Derken oğlanlar fincanlarını alıp çocuk odasına gittiler. Kaynaşmışa benziyorlardı.

Aradan üç dakika geçmiş geçmemişti, odadan çıkıp holdeki büyük aynanın önüne geçtiler. Frank Miller Junior hayran hayran kendine bakıyordu. Fritze'den azıcık daha kiloluydu ama üniforma üstüne olmuştu. Daha doğrusu anca girmişti içine.

"Great," dedi Fritze yanına geçip. O da yeni arkadaşının eşyalarını giymişti. Giysiler biraz bol gelmişti ama yakışmıştı: uzun keten pantolon, yelken bezi ayakkabı, spor mont. Amerikalı gibi olmuştu. HJ üniforması içinde daha bir çocuksu hali vardı, bu kıyafet ona yetişkin havası vermişti.

"*May I take a walk on the street?*"[5] diye sordu Frank Miller.

"Ne diyor?"

"Frank üniformayı sokakta da taşımak istiyor."

"Yok artık. Yasak değil mi?"

"Değil. Çıkıp gezebilir. Toplantıya katılmayacak, bağış da toplamayacak, biraz yürüyüp gelecek."

---

3 Benim adım Fritze. Sizin adınız ne?

4 Sizinle tanıştığıma memnun oldum.

5 Sokakta bir yürüyüşe gidebilir miyim?

"Olur mu diyorsun?" Luise Ritter ikircikliydi hâlâ.

"Elbette. Bu durumda kötüye kullanma söz konusu değil."

Kadın iç çekti. İki delikanlıya karşı süngüleri indirmekten başka ne gelirdi elinden? Fritze bir şey istedi mi zaten hayır diyemezdi ona. "Peki o zaman."

"*Ten minutes*,"[6] dedi Fritze. Frank Miller başıyla onayladı.

"*Wish you good luck*,"[7] dedi ve kayboldu.

Merdivenlerden ayak sesleri bile geldi, normalde Millerler ne kadar aceleleri bile olsa asansöre binerdi.

Fritze pencereye gitti, Luise Ritter de arkasından. Apartmandan bir Hitler Genci çıktı. Frank Miller üniformayla inanılmayacak kadar Alman'a benziyordu. Çocuk Steinplatz'a adımını atar atmaz siyah limuzinin kapısı açıldı. Bir adam araçtan inip HJ üniformasının peşine düştü.

Fritze sırıttı. "Tamam," dedi. "İşe yaradı."

"İşe mi yaradı?" Luise Ritter elini beline koydu. "Neler oluyor kuzum, anlatır mısın?"

85

Bu sefer Teğmen Gräf'i rahatsız ziyaretçi sandalyesinde fazla bekletmeden hemen konuya girdi.

"Heinrich Kaufmann'ın kim olduğunu biliyoruz."

Gräf kaşlarını kaldırdı; şaşkınlık, aynı zamanda da merakla. Ama bir şey söylemedi. Tabur komutanından biraz daha fazla açıklama bekliyor gibiydi.

"Göring'in talimatıyla hareket eden biri değil," diye sürdürdü Tornow. "Eskiden tanıdığımız birisi. Abraham Goldstein."

"Efendim? O Amerikalı gangster mi?"

"Ta kendisi. Goldstein, Kaufmann adıyla Mareşal Göring'in partisine bir davetiye uydurmuş. Amacı Göring'e suikast düzenlemek. O planını gerçekleştirirken Rath tuzak kuracak ona."

"Ne planı? Önceden tutuklamak yerinde olmaz mı?"

---

6 On dakika.

7 Size iyi şanslar dilerim.

"Burada bulunmanızın nedeni benimle tartışmak değil Teğmen. Emir almak için buradasınız."

"Haklısınız komutanım."

Grāf sandalyede mum gibi oturuyordu. "Planını biliyoruz yani..."

"Evet. Görünen o ki, Goldstein Mareşal Göring'i eroinle öldürüp buna kaza süsü vermek niyetinde."

"Buna nasıl engel olacağız?"

"Komiser Rath'la birlikte orada bulunacaksınız."

"Yalnız biz ikimiz mi?"

"Tabii ki gözlerini Mareşal Göring'in üzerinden hiç ayırmayıp onun güvenliğini sağlayacak birkaç sivil SD memuru da göndereceğiz partiye. Ama size özel bir görev düşüyor. Rath'la her şey konuşuldu. O size gerekli talimatları verecek."

Tornow, Grāf'in yüzünden bundan hiç hoşnut olmadığını anlamıştı. Rath'tan tekrar direktif almak. Harika.

"Goldstein'a tuzak kuruyoruz yani..."

"Öyle de denebilir."

"Suçüstü yakalarsak savunamaz da kendini, biz de rahatça tutuklarız. Anlıyorum."

"Hayır."

Tornow kulağa yumuşak gelen ama sert etkisi olabilen bu sözcüğün bir süre havada tınlamasını bekledi. Grāf'in aklı karışmıştı ama bir soru daha sormaya cesareti yoktu.

"Şimdi teğmen," diye devam etti Tornow, "sıra, işin Başkomiser Rath'ın size açıklayamayacağı kısmında. O kısmından onun da haberi yok çünkü."

Grāf oturduğu yerde doğruldu.

"Tutuklama sırasında," dedi Tornow, "silahlı çatışma çıkacak. Abraham Goldstein'ın sağ çıkmayacağı bir silahlı çatışma."

Grāf yutkundu ama karşılık vermedi. Başını dahi sallamadı.

"Anladınız mı?"

"Korkarım hayır komutanım."

"Goldstein'in Göring Alayı'ndan altı askerin ölümünden sorumlu olduğu, sizin yürüttüğünüz soruşturmanın onu durduramadığı hiçbir şekilde kamuoyuna yansımamalı, ayrıca Heydrich'in de ku-

lağına gitmemeli. Dosyayı kapatacaksınız. Vakaların hiçbirinde dış etki yok, hepsinde elim kazalar söz konusu."

Teğmen ağır ağır başını sallıyordu. Nihayet anlamış gibiydi.

"Haftalardır gözünüzün önünde adam öldüren bu pis Yahudi'yi ortadan kaldıracaksınız."

"Baş üstüne komutanım."

"Soruşturmada çuvalladınız teğmen. Bu yükün altından ancak böyle kalkarsınız."

"Affedin komutanım, ama Başkomiser Rath da soruşturmada görevliydi. Eğer benim gizli görevimden haberi yoksa nasıl olacak bu iş?"

"Gayet basit: Bu operasyondan Gereon Rath da sağ çıkmayacak."

"Ne dediniz?"

"Siz işinizi bilirsiniz."

"Ben... ben... bir meslektaşımı mı ortadan kaldıracağım?"

"Ne meslektaşı? Gereon Rath meslektaş filan değil. Siz Führer'e ve SS'e sadakat yemini ettiniz, emniyet müdürüne değil. Başkomiser Rath, Almanya'nın güvenliğini tehdit eden bir risk haline geldi. Yok edilmesi lazım."

"Şüphesiz komutanım."

"Personel dosyanızdan anladığım kadarıyla böyle bir görevin ilk kez üstesinden gelmiyorsunuz. Röhm darbesinin bozguna uğratılmasında parmağınız varmış."

"Evet komutanım."

"O zaman sizden ne beklendiğini biliyorsunuzdur."

"Evet."

"Bir SS'in hayatı sınavlardan oluşur. Sizin de önünüzde yeni bir sınav duruyor. Sonuncu da olmayacak bu. Kendinizi alıştırın buna."

"Baş üstüne komutanım."

"Anlaştık o zaman. Gidebilirsiniz."

Gräf kalktı ve üniformasının kepini taktı.

"Bana güvenebilirsiniz komutanım," dedi sesinde kararlılıkla. "Gereon Rath bu operasyondan sağ çıkmayacak."

Gräf ofisten çıkarken Sebastian Tornow'un suratında bir tebessüm peydahlanmıştı.

86

Onu öyle merdivenlerde oturuyor görünce aklı başından gitti. Kocaman olmuştu, bir de üzerinde şimdiye kadar hiç görmediği o giysiler; dolayısıyla hemen tanıyamamıştı oğlanı.

"Fritze! Ne zamandır bekliyorsun burada?"

"Hiç gelmeyeceksin sandım."

Fritze sırıtıyordu ama kendini zorladığı belliydi.

"Geç kaldım."

"Luise nine haber verir sandım. Arayacaktı seni."

"İşim vardı."

"Ne işi?"

"Anlatırım. Gel içeri önce."

Charly çantasından anahtarı çıkardı.

"Burada beklerken gören oldu mu seni?" diye sordu kapıyı açarken.

"Sadece yaşlı bir kadın..."

"Ha, Brettschneider."

Hay aksi dedi içinden, ama bir şey belli etmedi. Oğlanı tedirgin etmek istemiyordu.

Eve girince, "Kakao ister misin?" diye sordu. Ne olur ne olmaz diye bir gün önce almıştı.

Çocuk başıyla evet işareti yaptı. Bir şey daha söyleyecek oldu, ama kelimeler boğazına düğümlendi ve birden gözlerinden yaşlar boşandı. Charly'nin ödü koptu. Onu hiç ağlarken görmemişti çünkü. Bir an göz göze geldiler, onun çaresiz bakışlarıyla karşılaştı, çocuk hemen başını çevirip ona sırtını döndü. Charly, hıçkırdıkça vücudu zangır zangır titreyen çocuğun yanında duruyordu. Bekledi. Sarsılması geçtikten sonra sarıldı ve dağınık saçlarını okşadı.

"Hadi, geçti her şey," dedi. "Geçti her şey."

Fritze bakışlarını yere dikmiş, öyle duruyor, hâlâ Charly'ye bakmaya cesaret edemiyordu. Utandığı belliydi.

Charly, "Kakao yapayım," deyip mutfağa gitti.

İki dakika sonra oğlan da geldi, mutfak masasına oturdu. Gözyaşlarını silmişti ama ağladığı fark ediliyordu. Charly anlamamış gibi yaptı.

"Krema yok maalesef."

"Luise nine de kakao yaptı bana. Akraba olduğunuz anlaşılıyor."

"Ona da mı gittin?"

"Seni arıyordum. Taşındığından haberim yoktu."

"Son buluşmamız bayağı kısa sürmüştü."

"Özür dilerim. Aniden kalkıp gitmem doğru değildi. Ama çok kızmıştım. Niye olduğunu hatırlamıyorum."

"Sünger çekelim üstüne."

"Sünger bulamazsak yer bezi de olur mu?"

"Olur." Charly güldü. Eski Fritze gelmişti yine. Şu anda masada oturan çocuk, bir yıl önce yanlarında yaşayan çocuktan o kadar farklıydı ki.

"Bu üstündekiler ne?" diye sordu. "Amerikalı'ya benzemişsin."

"*Well that's a long story.*"[8]

Fritze sırıttı. Bu sefer kendini zorlamamıştı.

"Frank Miller'in giysileri bunlar," dedi. "Benim HJ üniformam da onun üstünde. Bana lazım değil artık."

"Gereon'un Amerikalı misafirleri mi?"

"Frank'ı tuttum. Ona dedim ki, dışarıda beni bekleyen birileri var... Bir yaramazlık yapmışım güya. Ona şeyi önerince hemen olur dedi..."

"Bir dakika, bir dakika, bir dakika!" Charly sözünü kesti. "Yavaş. Kim bekliyordu seni dışarıda?"

"Gestapo, kim olacak?"

"Ciddi olamazsın. Küçücük bir çocuğun peşine düştüler yani, öyle mi? Üstelik olmamış saçma sapan bir şey için! Yoksa sen hakikaten Hitler'e hakaret mi ettin?"

"Sen kime çocuk diyorsun?"

Fritze biraz bozulmuştu.

"Hitler hakkında kötü bir şey söyledin mi?"

"Söylemedim tabii. Daha yeni Luise nineden öğrendim sözde kötü bir şey söylediğimi. Her neyse. Frank fikrime bayıldı. Üniformayı giyip adamları tufaya getirdi. İyi ki de yaptı. Hakikaten Gestapo'ymuş. Frank evden çıkar çıkmaz peşine düştüler."

"Yaptığınız şey ne kadar tehlikeli."

8 Bu uzun bir hikaye.

"Saçmalama. Frank yanki. Gestapo turistlerin üstüne titriyor."

"HJ üniformalı bir yabancı gördüklerinde iş değişir."

"Aman Charly, aynı annen gibi konuşuyorsun."

"O buna nasıl göz yumdu, anlamadım zaten."

"Elinden başka ne gelirdi? Hem o senin sandığın kadar aptal değil."

"Annemin aptal olduğunu düşünmüyorum zaten."

"Öyle davranıyorsun ona ama."

"Sahiden mi?"

Fritze omuz silkti. "Ana babalar kolay değil her zaman, değil mi?"

"Ne demek oluyor bu şimdi? Sen benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Asla."

"Peki sonra ne oldu? Sen arka kapıdan mı çıktın?"

"Keskin zekânıza hayranım özel dedektif hanım."

"Öyleyse şimdi de emniyette değilsin, burada da ararlar seni."

"Evin önünde şüpheli bir araç görmedim. Hem onlar senin bu aralar Carmerstrasse'de oturmadığını nereden bilecek? Ben bile bilmiyordum."

"Umarım haklısındır." Charly paketten bir *Juno* çıkarıp yaktı. "Şimdi ne yapacaksın?"

"Bilmiyorum. Önce göçebelik. Bilmediğim bir hayat değil. Ne Rademannlara, ne de yetimhaneye dönerim. Size gelmem yasak."

"Belki değildir." Charly çantasından kahverengi zarfı çıkardı. "Ne işin vardı diye sorduydun ya demin. Bunları almaya gitmiştim."

Zarfı masanın üstüne boşalttı. Oğlanın gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Pasaport mu bunlar?"

"Evet. Çek pasaportları. Bunlarla insanlara yardım ediliyor."

Fritze pasaportlardan birini alıp elini üstündeki kabartmalı REPUBLİKA ČESKO-SLOVENSKÁ yazısında gezdirdi.

"Hakiki mi bunlar?"

"Şimdi sana anlatacaklarımın muhakkak aramızda kalması lazım."

"Evet?"

"Gereon'la ben öbür gün Prag'a gidiyoruz."

"Evet?"

"Ve orada da kalıyoruz."

"Ülkeyi terk ediyorsunuz yani..."

"Öyle gerekiyor. Almanya'da kalamayız artık."

Charly, Fritze'in elinden pasaportu aldı, yerine başka bir tanesini verdi.

"Bizimle gelmez misin?"

Fritze pasaportu açtı, içine baktı ve elektrik çarpmış gibi attı elinden.

"Bu benim!"

Charly başıyla onayladı. "Bununla kolaylıkla sınırdan geçebilirsin."

"Ne yapacağım ben Prag'da?"

"Biz de gidiyoruz. Yalnız kalmayacaksın ki."

Fritze başını iki yana salladı.

"Ben gelemem. Gelmek istemiyorum. Berlinliyim ben."

"Ben de." Charly çocuğun elini avucuna aldı. "Şehri terk etmenin benim için de kolay olduğunu sanma, ama başka çaremiz yok. Burası bizim için çok tehlikeli."

"Benim için değil."

Neden hep böyle dik kafalıydı bu oğlan?

"Şu anda Gestapo'dan kaçıyorsun. Senin için tehlikeli değil, öyle mi?"

"Beni bulamazlar. Bir süre sonra da olay unutulur gider."

"Ya Gençlik Dairesi? Reşit olana kadar seni rahat bırakmayacaklar."

"Birkaç sene kaldı, idare ederim."

"Seni anlamıyorum Fritze. Her şeyi ayarlamıştım."

"Benim fikrimi de sorsaydın ya."

"Nasıl soracaktım?" Oğlanın dik kafalılığı Charly'nin iyice sinirine dokunmaya başlamıştı. Kendine hâkim olmaya çalıştı. "Nerede olduğunu bilmiyordum ki. Tek bildiğim Rademannların evinden kaçtığın ve başının belada olduğu."

"Bunu duyar duymaz ilk işin kakao alıp sahte pasaport yaptırmak oldu, öyle mi?"

Charly'nin gülmesi geldi. Gerçekten de tuhaf bir kombinasyondu.

"Pasaport zaten elimdeydi," dedi, "sadece resmin üstüne damga yaptırmam lazımdı."

"Nepumuk Hutzke," dedi Fritze pasaporttaki isme bakıp. "Gerçekten mi? Ne biçim isim bu? Başka isim bulamadın mı?"

"Sana uyan tek kişi oydu. Elimdekilerin içinde en genci. O da zaten yirmi yaşında. Ama sorun olmaz, sen büyük gösteriyorsun. Kısa pantolon giymemen lazım yalnız."

"Charly her şeyi düşünmüşsün, biliyorum bana yardım etmek istediğini. Sizin yanınızda olmak Rademannlarda olmaktan çok daha güzeldi. Ama... ben Prag'a gitmek istemiyorum."

"Buna hemen şimdi karar vermemiz gerekmiyor. Önce nerede kalacağına kafa yoralım. Burası çok tehlikeli. Gestapo er ya da geç Spenerstrasse'ye de damlayacaktır."

"Birazcık param var. Bir oda tutabilirim."

"Her yer dolu. Olimpiyat yüzünden."

"Doğru değil. İlk turistler döndü bile."

Charly düşündü. Oğlan haklı olabilirdi. Olimpiyat turistleri zaten Fritze'nin düşündüğü odalarda gecelemezdi. Cüzdanından 20 mark çıkardı.

"Al," dedi. "Birkaç gün idare eder seni."

"Charly, ben senden para filan istemiyorum."

"Alacaksın. İtiraz kabul etmiyorum. Pasaport da sende kalsın, kontrol olursa gösterirsin. Gençlik Dairesi'ni de atlatmış olursun böylece."

Fritz başını salladı, parayla pasaportu cebine koydu.

Charly, "Bu gece burada kalabilirsin tabii," dedi.

Fritze, "Yok yok," dedi. "Sen haklısın. Burası çok tehlikeli. Kalacak bir yer bulurum, o kadar geç bir saat değil."

"Ben de geleyim, beraber arayalım."

"Hayır. Ben büyüdüm artık." Pasaportu elinde sallayarak, "Neredeyse reşidim," dedi. Ve kalktı.

"Gideyim ben, geç olacak yoksa."

Charly onaylarcasına başını salladı.

"Bir dakika," dedi Fritze tam kapıdan çıkmak üzereyken. Bir kâğıda bir şeyler yazıp çocuğa uzattı.

"Ne bu? Postane mi?"

"Bize Prag'da o şekilde ulaşabilirsin. Postrestant. Bir de..."

"Evet?"

"Eğer fikrini değiştirirsen, cuma günü, saat on buçukta, Anhalt Garı. Biletleri aldım ben."

Fritze başıyla tamam der gibi bir işaret yapıp notu cebine soktu.

"Hoşça kal Charly," dedi ve ona son bir kez sarıldı. "Size iyi yolculuklar diliyorum."

"Her şey gönlünce olsun delikanlı. Kendine dikkat et."

"Sen merak etme."

Charly merdivenlerde ayak sesleri kesilip sokak kapısı kapanana kadar bekledi, ondan sonra girdi içeri. Birden içini müthiş bir hüzün kaplamıştı.

87

Frank Miller'i son günlerde hiç bu kadar gergin görmemişti.

"*My son was in jail! Do you understand? In jail! You know what that* means?"[9]

"*Actually it's not jail, it's custody*," dedi Rath. "*But yes: I know exactly what it means, I'm a policeman.*"[10]

Frank Miller karşılık vermedi, Rath'ın cevabı düşüncelerini sekteye uğratmıştı sanki. Bir süre sonra lafına devam etti. Ancak sesindeki sitem biraz azalmıştı.

"*Well you will understand then, that we have to leave. I can't stay in a country that treats children like criminals.*"[11]

"*I am very sorry but I understand. You have to do what you have to do.*"[12]

Henüz kahvaltıdalardı ama Millerlerin bavulları koridordaki portmantonun yanına çoktan muntazam dizilmiş, yolculuğa hazırdı bile. Eğer Rath doğru anladıysa o gün trenle Paris'e gideceklerdi. Frank Miller Amerika'ya dönüşü daha erken bir tarihe alamamış-

---

9 Oğlum hapisteydi! Anlıyor musunuz? Hapiste! Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz?

10 Aslında hapis değil, gözaltı... Ama evet, ne anlama geldiğini gayet iyi biliyorum. Ben polisim.

11 O zaman ayrılmamız gerektiğini anlarsınız. Çocuklara suçlu muamelesi yapan bir ülkede duramam.

12 Çok üzgünüm ama anlıyorum. Ne yapmanız gerekiyorsa onu yapın.

tı ama Almanya'da bir gün bile fazla kalmak istemiyordu. Önceki akşam Frank Miller Junior eve dönünce hazırlamışlardı bavulları. Geldiğinde oğlanın üstünde HJ üniforması vardı.

Ancak apar topar seyahatin asıl nedeni bu değildi, bu sadece bir vesile olmuştu. Alman polisi oğullarını gözaltına almış, salıvermeden önce saatlerce sorguya çekmişti. Hepsi bir üniforma yüzündendi.

Rath akşam döndüğünde evde telaşlı bir hava esiyor, herkes hop oturup hop kalkıyordu. Miller çifti birbirine hırlıyor, arada kalan Luise Ritter herkesi yatıştırmaya çalışıyordu. Sonuçta bütün tantana kendisinin Alman resmî kurumlarıyla yaşadığı deneyimler yüzündendi ama Frank Miller Junior bütün bunların onunla alakası yokmuş gibi bir havadaydı.

Olan bitenlerden sanki ana babası kendisinden daha fazla etkilenmişti. Rath, Frank Miller Junior'u haftalardır bugünkü kadar keyfi yerinde, bu kadar sakin görmemişti. Somurtkanlığından eser kalmamış, çiklet çiğnemeyi bile bırakmıştı. Ekmeğine reçel sürerken ıslık bile çalıyordu. Rath melodiyi tanımıştı: *Goody Goody*.

Gestapo onu HJ üniformasıyla enselemişti. En geç *Köpenickli Yüzbaşı*'dan[13] beri Almanya'da izinsiz üniforma taşımak saygısızlık addediliyordu, hatta neredeyse küfür gibi bir şeydi. Bir şeyden haberi olmayan, ama iyi niyetli bir yabancının safdilliliğiyle paçayı kurtaran Frank Miller'in yine şansı olmuştu.

Zaten bu gerçeği tam anlamıyla yansıtmıyordu. Oğlan Gestapo'yu oyuna getirmek amacıyla üniformayı bilinçli olarak giymişti. Kayınvalidesi Rath'a hikâyenin doğrusunu anlatmıştı. Gestapo, Fritze sandığı için gitmişti çocuğun arkasından.

Rath, Miller Junior'un ana babasına ne anlattığını bilmiyordu ama anlattığı her neyse, Alman polisinin sonuçta iyi puan almadığı kesindi. Frank Miller derhal harekete geçip ailesi için Paris'te bir otel odası ayırtmış, karısına bavulları hazırlamasını söylemişti. Rath sesini çıkarmamış, ısrarcı olmamıştı.

Kahvaltıda Miller'in siniri biraz yatışmış gibiydi, en azından Rath'tan meslektaşlarının davranışının acısını çıkarmıyordu artık.

---

13 1906'da Prusya'da yüzbaşı kostümü giyip peşine askerleri takarak Köpenick şehrinin belediye başkanını tutuklayan ayakkabıcı – e.n.

Ancak seyahat planlarında yine de bir değişiklik yoktu. Bereket. Frank Miller sitemini bir kez daha dile getirdikten sonra kahvaltı sessiz, hemen akabindeki vedalaşma ise her türlü samimiyetten uzak, adeta soğuk geçti. Frank Miller bu defa Alman selamından vazgeçip ev sahiplerine elini uzattı, keza karısı ve oğlu da. Miller Junior ise bütün sevimliliğiye gülümsüyordu, ana babasının peşi sıra merdivenlerden inmeden önce Luise Ritter'e göz bile kırptı. Merdivenlerden inmişlerdi, çünkü Millerlerin bagajı ayrılırlarken de asansörü olduğu gibi iptal etmişti.

Kapıyı kapatırken Luise Ritter'in her halinden rahatladığı belli oluyordu.

"Nihayet gittiler," dedi.

Rath başıyla onayladı.

"Sizin bir sırrınız mı var?" diye sordu. "Frank Junior'la senin..."

"Çaktırmadan üniformayı bavula koydum, o kadar. Benden rica etti. Anı olarak. Ana babası müsaade etmezdi muhakkak."

"İyi bari, Gestapo ararsa bizde bulamaz. Bizi bir ziyaret edecekleri kesin."

"Umarım ben burada olmam. Yarın öğleden sonra Schwiebus'a geri dönüyorum." Göz kırptı. "Ev nihayet gene size kalıyor, Lotte'yle ikinize. Arayıp artık eve gelebileceğini söylesene."

Rath başını salladı. Charly annesine göç planlarından söz etmiş miydi acaba? Etmişe benzemiyordu, hem belki böylesi daha iyiydi. Prag'dan kartpostal göndermek daha sağlam olurdu. Luise Ritter çenesini tutmasını bilen birisi değildi çünkü.

Kadın, "Nevresimleri değiştireyim," dedi ve yatak odasına gitti.

Rath telefona sarılıp santrale Spenerstrasse'nin numarasını söyledi. Charly çıktı telefona.

Rath, "Güzel haberlerim var," dedi.

"Öyle mi?"

"Sana geri gelebilirsin diyecekmişim."

"Söyleyen kim?"

"Annen. Millerler gitti."

"Sahi mi?"

"Oğulları Fritze'nin HJ üniformasıyla yakalanınca moralleri bozuldu."

"İyi olmuş, bu vesileyle kafalarındaki Almanya resmi düzelmiştir."

"Oğlan nasıl? Geldi mi sana?"

"Geldi. Gitti gene. Bizimle Prag'a gelebileceğini söyledim. Pasaportu dün hazır oldu."

"Ee, ne diyor?"

"İstemiyor. Burada kalacağım diyor. Neyse, bilinmez, belki de gelir. Pasaportu yanına aldı."

"Pasaport onu Berlin'de de korur belki."

"Belki."

"Tuhaf bir duygu, değil mi? Her şeyi bırakmak zorunda olmak... Çocuğu anlayabiliyorum."

"Sen de yan çizeyim deme şimdi."

"Yok, korkma."

"Son bir akşam yemeğine ne dersin? Berlin'e veda mahiyetinde."

"Maalesef. Bu akşam bir operasyon var. Geç saate kalabilirim."

"Operasyon mu?"

Charly sesini yükseltmişti. Rath karısının o anki yüz ifadesini çok iyi tahmin edebiliyordu.

"Ne yapayım? Kaytarırsam şüphe çekerim. Tüm planlarımız suya düşer."

Hattın öbür ucunda bir süre bir sessizlik oldu.

"Haklısın," dedi sonunda Charly. "O zaman öbür gün sabah Anhalt Garı'nda görüşüyoruz."

"On otuz yedi."

"Evet. Biraz erken de gelsen olur. Ve unutma, bir tane küçük valiz. Bütün eşyayı götüremeyiz yanımızda. Olimpiyat turistiyiz ya."

Rath'ın gözünün önüne Millerlerin bavulları geldi. Onlar da Olimpiyat turistiydi ama evin yarısını taşımışlardı yanlarında. Neyse, sonuçta kendi halinde Klein Petersdorflu bir aile değildi onlar.

"Biliyorum," dedi. "Tek bir bavul."

Plaklarının hepsini götüremeyecek olması zoruna gidiyordu. On tane koyabilmişti bavula, seçim yapmak hiç de kolay olmamıştı.

"Döviz kısıtlamasını da hesaba kat. O yüzden başımıza iş açılmasın bir de. Komodinin çekmecesindeki mektupları da unutma. Daha doğrusu kendimiz ve başkaları için sorun olabilecek ne ka-

dar şahsi yazışma varsa yok et. Gittiğimiz anlaşıldığında Gestapo evimizin altını üstüne getirecek."

"Akşam işe gitmeden önce her şeyi halledeceğim Charly, sen merak etme. Sen benden daha gerginsin. Her şey yolunda. Küçük bir tren yolculuğu yapıyoruz, hepsi bu. Yarın akşam seni Prag'da yemeğe çıkaracağım."

88

Charly telefonu kapattı. Şu operasyon işi hiç hoşuna gitmemişti ama Gereon haklıydı, yapacak bir şey yoktu. Ertesi gün saat on bire kadar normal hayatlarını sürdürmeliydiler. Ama kendisi Böhm'e işe gelmeyeceğini söylemişti. Adamın zaten haberi vardı her şeyden. Nasıl olmasındı? Kendisi ve ailesi için üç pasaport koparmıştı ondan, hatta Marie Niemann'ı da sayarsa dört. Böhm dördünü de gıkını çıkarmadan, tereddütsüz vermişti. Dürüst adamdı.

O daha ne kadar dayanacaktı acaba?

"Ben burayı beklerim Charly," demişti vedalaşırken. Charly o anda kendisini vatanını satan bir asker kaçağı gibi hissetmişti.

Önlerinde başka bir seçenek kalmadığını anlatamamıştı ona, ne Sebastian Tornow'dan, ne de Gereon'un SD'yle ilişkisinden söz edebilmişti. Böyle şeyleri bilmek tehlikeliydi.

Tekrar ahizeyi kaldırdı.

"Santral mı? Humboldt 7349'u bağlar mısınız?"

Hattan önce çatır çutur sesler geldi, üç kez çaldıktan sonra telefon açıldı.

"Immanuel Eczanesi, ben Lorenz, buyrun?"

Charly sesini alçalttı. "Deponuzdaki Verodigen ve diğer Digitalis ilaçlarını en son ne zaman gözden geçirdiniz Herr Lorenz?"

"Nasıl? Siz kimsiniz?"

"Benim kim olduğumun önemi yok. Siz envantere bir bakın, anlarsınız."

"Ne demek oluyor bu? Ne istiyorsunuz? Ben..."

Charly telefonu kapattı. Bu kadarı yeterdi, ilk fitil ateşlenmişti. Tekrar mutfağa, kahvesine dönüp oturdu. Almanya daha ne ka-

dar devam edecekti bu şekilde? Günün birinde en son vatandaşın da memleketin nasıl ikiyüzlü ehliyetsiz kişiler tarafından yönetildiğinin farkına varmasıyla herhalde. Şu anda her şey tıkırındaydı, Olimpiyat temiz, mükemmel, aydınlık bir ülke resmi çizerek tüm dünyanın gözünü boyuyordu. Jesse Owens dahi hayranlığını dile getirmişti. Yaldızın arkasındaki büyük yalanı kimse görmüyor muydu?

Bir anahtar kilide girdi, az sonra kapı sesi duyuldu, Greta girdi mutfağa.

"Sen burada mısın?" dedi ve Charly'yi baştan aşağı süzdü. "Çalışmıyor musun?"

"Bugün izinliyim. Kahve ister misin? Sıcak daha."

"Yok, teşekkür ederim. Az önce Klaus'ta kahvaltı ettim, dolayısıyla..."

"Bir otur, konuşmamız lazım."

"Hımm, ciddi bir duruma benziyor. Kahve yerine şnaps mı içsek?"

"Daha erken. Akşam içeriz belki. Bir veda şnapsı."

"Gereon'una geri dönüyorsun, değil mi? Seni burnumun dibinde görmeye alışmıştım."

Charly başını salladı. "Evet, Gereon'a geri dönüyorum. Ama sırf bununla kalmıyor. Prag'a gidiyoruz, Gereon'la ben."

Greta buna hiç hazır değildi. Gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Yani, turist olarak değil, öyle mi?"

"Evet."

"Siz... göç ediyorsunuz..."

"Öyle de denebilir. Bize ulaşabileceğin bir adres yazdım şuraya. Postrestant."

"Charly'ciğim, yapma bana bunu. Ben sensiz Berlin'i ne yapayım?"

"Stokholm'e dönebilirsin. Ya da Prag'a gel. Her şeye baştan başlarız. Berlin'de mümkün değil artık bu. Bizim sevdiğimiz Berlin artık yok. Hâlâ varmış gibi yapsa da."

"Demek kocanı hakikaten ikna ettin."

"Şöyle desek daha doğru olur: Koşullar onu ikna etti. Ülkeyi terk etmemiz lazım. Zamanı geldi de geçiyor."

"Neden?"

"Bunu sana söyleyemem. Ama kimsenin nerede olduğumuzdan haberi olmasın, olur mu, Klaus'un da..."

"Tabii." Greta Charly'nin elini avucuna aldı. "Ama hüzünlendim ben şimdi."

"Fazla duygusallaşmayalım, boş ver."

"Duygusallaşmak mı? Yok canım, tabii." Greta iç çekti. "Ben de Almanya yavaş yavaş normalleşiyor sanıyordum."

"Hepsi Olimpiyat ziyaretçileri için düzenlenen bir maskeli balo. Almanya ancak bizi yöneten gangsterlerin defteri dürüldüğü zaman normalleşecek."

"Gerçekten mi?"

"Senin kaygılanmana gerek yok. İsveç pasaportunla istediğin zaman ülkeyi terk edebilirsin."

Greta bir süre bir şey söylemedi. Yüzünü düşünceli bir ifade kaplamıştı.

"Baksana," dedi Charly'nin iki elini birden tutup, "Akşam dansa gidelim. Kavalyesiz, eskisi gibi."

"Ya Klaus?"

Greta eliyle boş ver hareketi yaptı. "Sorun yok, o kontrolümde."

"Herbert Ehlers'ten söz ettin mi sen ona?"

"Şu senin tutukluyu mu diyorsun?"

"Umarım ona da öyle demedin."

"Korkma, senin ismin geçmedi, senden hiç söz etmedim. Sadece Ehlers'in suçsuz yere toplama kampına atılan bir tanıdık olduğunu söyledim. Senin değil de, benim tanıdığım olduğunu düşünürse daha fazla çaba gösterir."

"Tepkisi ne oldu peki?"

Greta omuz silkti. "İsmi not etti. Bakarız, dedi."

"Teşekkür ederim."

"Bir şey değil. Ben seni haberdar ederim. Sana nasıl ulaşacağımı biliyorum artık."

"Sana bir görev daha vereceğim Greta."

"Vay vay vay. Gitmeden halletmen gereken çok şey var anlaşılan."

Charly, içinde Marie Niemann'ı, Walter Morgan'ı öldürmeye azmettiren mektubun bulunduğu bir zarf uzattı.

"Ne bu?"

"Bir saatli bomba. Amerikalı bir Olimpiyat görevlisinin Olimpiyat Köyü'nde zehirlendiğinin, başta Gestapo ve SD olmak üzere Alman resmî makamlarının bunu örtbas etmek istediklerinin kanıtı."

Greta zarfı aldı. "Ne yapayım bunu? Polise mi gideyim? Basına mı vereyim?"

"İkisine de gerek yok, onlar bunu zaten hasıraltı eder. Görevlinin eşine götür. Hem de hemen bu akşam. Elden ver. İsmi Olympia Morgan, Bellevue Oteli'nde kalıyor."

Greta olur anlamında başını salladı. Birden ciddileşmişti.

"Kesinlikle polise gitmemesi gerektiğini söyle ona. Güvenilir bir gazeteci var, onu arasın." Greta'ya, Berthold Weinert'in kartvizitini uzattı. "Weinert olayın üzerine atlayacak, hiçbir şeyi örtbas etmeyecektir. Walter Morgan'ın ne şekilde ve neden öldürüldüğü ciddi bir gazetede bir çıksın, bakalım Almanya o zaman olayı hasıraltı edebilecek mi? Adolf Hitler gelse bir şey yapamaz."

"Bütün bunları söyleyecek miyim ona? Not etmem lazım."

"Ben yazdım bazılarını, Misses Morgan'ın olan biteni doğru dürüst anlayabilmesi için zarfa mektubun İngilizce çevirisini de koydum. Önemli olan, bir Alman gazetesine ya da Alman polisine gitmemesi gerektiğini kavraması, bunu tembihlesen yeter. Ve elini çabuk tutsun, müsabakalar bitmeden halletsin."

Greta kuşkuyla baktı. "Konu hakikaten adalet mi Charly, yoksa başka bir şey mi?"

"Başka ne olacak?"

Greta onu yan yan süzüyordu. "Skandal mesela. Hitler ve şürekâsının Olimpiyat hevesini kursağında bırakmak. Kapanış şenliklerine paralel bütün dünyada olumsuz gazete başlıkları..."

Charly omuz silkti. "Olabilir, ne olmuş? Nazilerin ikiyüzlü propagandasını biraz lekelemek adaletten sayılmaz mı?"

"Sayılır tabii."

Greta zarfa bakarak, "Bu tam olarak nasıl bir saatli bomba?" diye sordu.

"Nişanlısı Amerika'daki bir fabrikada esrarengiz bir şekilde ölen zavallı bir genç kızı bunun sorumlusu olarak bilinen fabrikatörü öldürmeye azmettiren bir mektup. Ve maalesef başarıya da ulaş-

tı. Walter Morgan, Marie Niemann adlı biri tarafından zehirlendi, ama Alman resmî kurumları bunu bile bile olayı kalp krizi sonucu ölüm şeklinde takdim etti."

"Sen şimdi bu zavallı kızı kurda kuşa mı teslim ediyorsun? Üstelik sadece alet edildiği, kullanıldığı halde?"

"Marie çoktan güvende, onu kimse bulamaz. Önemli olan, Nazilerin propaganda amaçlı müsabakalara halel gelmesin diye olayı örtbas etmeye çalıştığının ortaya çıkması."

"Seni doğru mu anlıyorum? Almanya'yı terk etmeden önce büyük bir skandal patlatmak istiyorsun, öyle mi?"

"Öyle de denebilir."

"Varım o zaman!" Greta sırıttı. "Benim Charly'm bu işte! Giderayak bombayı patlatır, öyle yollanır. Seni özleyeceğim arkadaşım. Öyle özleyeceğim ki hem de."

O her zaman serinkanlı kuzeyli soğuk Greta Overbeck yine de duygusallaşmıştı. Charly'ye sarıldı.

89

Odası arka avluya bakıyordu. Bitişik binanın çatı mahyasının üzerinden akşam kızıllığında simsiyah yükselen büyük gazometreyi gördü. Odada bir yatak, bir lavabo, bir sandalye, bir gardrop vardı. Duvarda da lekeli bir ayna. Hepsi buydu. Yeterdi, bundan iyisi can sağlığıydı. Pansiyonun fiyatı uygundu, üstelik Schöneberg'de güvendeydi, burası onu tanıyan herkesten uzaktı.

Fritze öteberisini dolaba yerleştirmişti. Yatağın kenarına oturmuş, elindeki Çek pasaportuna bakıyordu. Resimde gerçekten de olduğundan daha büyük görünüyordu. Ama yirmi de denemezdi. Diğer taraftan yirmi olup da daha genç görünen insanlar da vardı. Yani neden olmasındı? Asıl önemlisi, Nepomuk Friedrich Hutzke'nin altı ay sonra yirmi bir yaşını tamamlayıp, Alman yasalarına göre reşit sayılmasıydı.

Onu rahatsız eden tek şey o salak isimdi. Hiç olmazsa ikinci önisim onu biraz avutuyordu. Bari pasaportu çok sık kullanmak zorunda kalmasaydı. Sırf iş aramada veya oda tutmada işine yarasa, o

bile bir şeydi. Yani reşit olduğunu kanıtlaması gerektiği durumlarda. O da ihtiyaç duyulursa.

Hâlâ Charly'nin teklifini kabul edip etmemeyi düşünüyordu. Ertesi gün saat on buçukta kalkıyordu tren. Rathlar onu seviyordu, kavga gürültünün bol olmasına rağmen onlardayken iyi vakit geçirmişti. Belki de hayatının en iyi dönemiydi. Yok, ikinci iyi dönemi. Başlarından geçen bütün tehlikeli olaylara rağmen Hannah ile birlikte geçirdiği haftalar hayatının en iyi dönemiydi ve öyle de kalacaktı.

Utandığı için hiçbir zaman kendisine itiraf edememiş, düşünceyi hep kafasından savmıştı ama, gerçekten özlediği bir kişi varsa, o da Hannah Singer'di.

Ama kimsenin bilmemesi lazımdı bunu, Charly'ye bile anlatamazdı. Bir kere, yanında ağlayıp yerin dibine girdiği gün niyetlenmişti hatta buna. Ama sonra nasıl olduysa vazgeçmişti. Bu yüzden de Berlin'i –özellikle de Almanya'yı– neden terk edemeyeceğinin asıl nedenini söylemeyi becerememişti.

Söyleseydi Charly onun âşık olduğunu düşünmez miydi? Düşünürdü.

Âşıktı da, evet, ama bu kimseyi ilgilendirmezdi. Hannah'yı bile. Hatta en az onu ilgilendirirdi.

Artık ismi Hannelore Schneider'di. Tipi değişmiş miydi acaba? Ne yapıyordu, nerede yaşıyordu? Almanya Yahudilere o kadar kötü davranıyordu ki, ona rağmen hâlâ ülkede olabilir miydi? Gerçi Hannelore Schneider Yahudi değil, Protestan'dı. Ama Hannah Singer Yahudi'ydi.

Son hayat emaresi, o kargacık burgacık beceriksiz elyazısıyla '33 yazında Carmerstrasse'deki Rath ailesine yazdığı H.S. imzalı mektuptu. Zarfta gönderen adresi yoktu ama Breslau'da damgalanmıştı. Kendisini güvende hissedebileceği bir mesafeydi bu ama yine de yakın sayılırdı. Bugünkü durumunda Friedrich Thormann için tam biçilmiş kaftandı orası aslında. Her şeye baştan başlamak için mükemmel bir şehirdi. Tabii Hannah'yı bulması lazımdı önce.

Fritze bir gün önce Carmerstrasse'yi ziyaret ettiğinde mektubu gizlice cebine sokmuştu. Charly'nin mektupları koyduğu yerde, komodinin kilitli çekmecesinde duruyordu. Frank Miller Junior

üniformayı giyip yatak odasından çıkınca Fritze mektubu kapıp, Frank'ın şu anda dolapta asılı duran montunun cebine atmıştı.

Charly'ye mektuptaki meseleden de söz etmemişti. Anlayış gösterirdi aslında, Fritze bundan emindi. Hannah'ya aşık olduğunu da düşünsündü, tamam, ama bunu düşünürken Fritze onun yanında olmasındı.

Pasaportu kenara koyup mektubu açtı. Dünden beri kaç kere okumuştu, bilmiyordu. Bir daha, bir daha, defalarca.

Sevgili Charlotte, sevgili Gereon, sevgili Fritze,
Size bu satırları sağ salim geldiğimi haber vermek için yazıyorum. Küçük, bazen balkonunda öyle boş boş oturup düşüncelere daldığım bir ev buldum.

Sizleri, birlikte nasıl badireler atlattığımızı sık sık düşünüyorum. Size, özellikle de Fritze ne kadar müteşekkir olduğumu anlatamam. Benim gözü pek delikanlım, sen olmasaydın, ben hayatta olmazdım. Hiç unutmayacağım bunu, yaşadığım sürece unutmayacağım.

Belki bir iş de bulurum, köşedeki bakkalda mesela. Şart değil, biliyorum, geçimim sağlanıyor ama insan duramıyor işte. Daktilo öğreneyim diyorum. Başka şeyler de öğreneyim... okula fazla gidemedim ne yazık ki. Senin de aynısını yapman lazım Fritze. Okulda çok çalış. Bir kere bir şey öğrendin mi, onu artık kimse alamaz elinden.

Şu anda pek mümkün gözükmüyor ama umarım görüşeceğimiz günler de gelecek. Sizi çok özledim.

Üçünüze de sevgiler,
H.S.

Not: Fritze: Kimsenin seni ezmesine izin verme! Kimseye kulak asma! Hayatını boşa harcama! Bir daha görüştüğümüzde seninle gurur duymak istiyorum.

Notu iki defa okudu. Hannah'ın sözcükleri her seferinde ensesinden başlayıp bedenini saran sıcak bir heyecan dalgasına yol açıyordu. Mektubun her satırını ezbere bildiği halde.

Hayatını boşa harcama! Bir daha görüştüğümüzde seninle gurur duymak istiyorum.

Charly'ye ilk kez okuduğu günden beri Fritze'nin beynine kazınan başka cümleler de vardı.

Balkonu olan küçük bir ev.

Bunu duydu mu, Hannah'yla balkonlu küçük bir evde oturmayı hayal ediyordu. Balkonda beraber oturmayı, güneşin batışını seyretmeyi.

Hiç unutmayacağım bunu, yaşadığım sürece unutmayacağım.

Yaşadığı sürece o da Hannah'yı unutmayacaktı, bu kesindi. Ona duyduğu özlem yıldan yıla büyümüştü. Belleğindeki resim soldukça (yüzünü gözünün önüne getirmekte bazen gerçekten zorlanıyordu) onu tekrar görme arzusu büyüyordu. Hayatında hiç kimseyi bu kadar özlememişti, annesini bile.

Mektubu katlayıp tekrar zarfa koydu. Pasaportla beraber ceketinin cebine soktu. Böyle şeyleri odada bırakmaya korkuyordu, pansiyoncu kadına pek güvenesi yoktu. Parayı da yanında taşıyordu. HJ kumbarasını Spree'ye atmıştı, üniforma olmadan bir işine yaramazdı. Artık başka yollardan para bulması lazımdı.

Ama birazcık vardı şimdilik, öbür haftayı da çıkarırdı.

Midesi kazınıyordu. Aşağıdaki fırından artıkları almaya karar verdi, pasta kenarları, ne varsa. Hem ucuz oluyordu, hem de doyurucu. Ayrıca Uçan Sınıf'taki kahramanlarından biri olan Matz da öyle yapıyordu. Matz kuvvetliydi, bütün oğlanları alt ediyordu. Fritze sabah bir şişe süt de yürütmüştü bir yerden, onunla birlikte harika bir öğün olacaktı.

Gotenstrasse'ye çıktığında kendini uzun zamandır olmadığı kadar özgür hissetti. Hem gene kendi başına buyruktu, hem de başını sokacak bir yeri vardı. Epeydir ikisine birden aynı anda sahip olmamıştı. Sokaktayken özgürdü, doğru, ama barınaksızdı, ailenin yanındayken barınağı vardı ama analığıyla babalığının sözün-

den çıkamıyordu. Çocuk yaşantısı ona göre değildi, bir an önce yetişkin olmalıydı. Yasalar nezdinde de. Ama onun için birkaç yıl daha sabretmesi lazımdı, o zamana kadar da ödünç isim Nepomuk Hutzke ile idare edecekti.

Fırın köşeyi döner dönmez, Leuthener Strasse'deydi. Çelik gövdesi daha yoğun bir kızıla bürünmüş sokağın sonundaki Schöneberg Gazometresi buradan hayli görkemli görünüyordu. Hans Dominik'in birkaç yıl önce okuduğu o hikâyesindeki uzay gemisine benziyordu.

Saat altı buçuğa beş vardı. Fırınlar dükkânı kapatmaya yakın daha eli açık oluyordu.

"20 feniklik artık lütfen," dedi Fritze.

"Bakalım neler var?" dedi tezgâhın arkasındaki kadın. "Maya keki kenarı ister misin?"

"İstemez olur muyum?"

Fritze parayı tezgâha bıraktı, iki dolu kese kâğıdını alıp fırından çıktı.

Yolda ilk lokmayı ağzına atarken, o mahalleye gelmekle ne kadar iyi yaptığını düşündü.

Birkaç metre ileride, yolun öbür tarafında bir siyah limuzin durdu. Üniformalı bir şöför inip, siyah üniformalı başka birine kapıyı açtı. SS. Tabii ki onun için gelmemişlerdi buraya ama Fritze ona rağmen dondu kaldı. Ona bakmıyorlardı bile. Rütbesinden otomobilden inen adamın tabur komutanı olduğu anlaşılıyordu. Şöförüne bir şeyler söyledi, şöför Alman selamı vermek üzere sağ kolunu kaldırdı. Tabur komutanı sol koluyla karşılık verdi. Üniformasının sağ kolu boştu, özenle katlanmış, kenara tutturulmuştu.

Fritze'nin gözleri fal taşı gibi açıldı. Hiç kuşkusuz oydu. Gerçi bu sefer üstünde gri takım elbise değil, üniforma vardı ama Fritze emindi. Herr Tornow. Herr Rademann'ın arkadaşı. O tuhaf sorular soran adam.

Herr Tornow SS'te tabur komutanıydı.

Fritze kendisine saatler gibi gelen uzun bir süre kıpırdayamadı, elinde bir kere ısırdığı maya keki kenarı, çakılıp kalmıştı. Vücudu üzerinde tekrar hâkimiyet kazandığını hissedince gördüğü ilk apartman girişine daldı.

İnşallah Herr Tornow buradan geçmezdi! İnşallah Herr Tornow onu görmemişti. Herr Rademann'ın evlatlığının evden kaçtığını muhakkak duymuştu. Fritze'yi burada görmek ona sürpriz olurdu. Ya da sürpriz mürpriz olmaz, hemen Rademann'ları veya Gençlik Dairesi'ni ya da Gestapo'yu ayağa kaldırırdı.

Fritze hiçbir şey yapmadığı halde kendini firari bir suçlu gibi hissediyordu.

Birisi arkasından kapıyı açınca tekrar yüreği hopladı. Dışarı çıkan adam onu görünce kafasını iki yana salladı.

Fritze, "Heil Hitler," dedi soğukkanlılıkla. Adam gayriihtiyari selama karşılık verdi. Hiç şaşmıyordu artık bu Almanya'da. Bir tek Charly'de tutmuyordu belki.

Fritze gayet sakin, sanki o apartmanda oturuyormuş gibi içeri süzüldü, serin holde beklemeye koyuldu. Şimdi ne yapacaktı? Tekrar sokağa çıkana kadar ne kadar duracaktı böyle? Peki ya Tornow da burada oturuyorsa ne olacaktı? Saçmalama diye azarladı kendi kendini, oynatma. Adam burada otursaydı şöförü üç ev ileride, yolun öbür tarafında değil, apartmanın önünde dururdu.

Beş dakika bekledikten sonra kafasını kapıdan çıkarıp sağa sola baktı. Siyah limuzin kaybolmuştu, sokakta üniformadan eser yoktu.

Fritze'nin yine de içi rahat değildi pansiyona doğru hızlı hızlı yürürken. Ya Herr Tornow yukarıda camdan bakıyorsa? Ya arkadaşının firari evlatlığını tanırsa?

Fritze'nin iştahı kaçmıştı, ısırdığı kek kenarını kese kâğıdına geri koydu. Şu kesinleşmişti: Schiller Pansiyonu'ndaki odadan çıkacaktı. Hemen o gün. Akşam yemeğini başka yerde yiyecekti artık.

90

Spotlar yandığında günün son kalıntıları da uçup gitti. Aydınlık sahnenin etrafında Villa Göring'in bahçesi birden karanlığa büründü. Ortaçağ çığırtkanları ışık huzmesinde yerlerini aldı ve borazanlarını öttürdü. Konuklar yerlerine oturdu. Devlet operasının balerinleri peri dansına başladı. Hoplayıp zıplamaları gülünçtü, ama buraya davet edildiysen, bunlara katlanacaktın.

Abraham Goldstein, direkt sahnenin önünde yer alan ev sahibinden birkaç sıra arkada oturuyordu. Fıçı gibiydi herif, ne kadar sevimsizdi. Beyaz üniformasıyla suratında keyifli bir sırıtma, kasım kasım kasılarak gösterileri izliyordu. Bakın, bakın, görüyor musunuz, ben Hermann Göring, diyordu bu sırıtma, her şey benim eserim, bu bir şey değil daha. Şimdiden hayran kaldınız, değil mi? Bekleyin, biraz sonra ağzınız açık kalacak.

O besili sırıtışı oturduğundan beri görüyordu Goldstein. İstese bir kurşunla Göring'in işini bitirirdi ama bu mümkün değildi işte, her köşede pusuya yatmış bir nöbetçi vardı. Aşağı yukarı yirmi tanesi üniformalıydı, bir o kadar da konukların arasına karışmış sivil. Böyle şeyler Goldstein'ın hiç gözünden kaçmazdı.

Girişte sorun çıkmamıştı. Göring Alayı'ndan bir subay davetiyesine göz atmış, Herr Doktor Heinrich Kaufmann'a geçebilirsiniz demişti. Goldstein seçkin bir topluluğa dahil olmuştu. İmparatorluk başkentinde görevli diplomat takımı, şehirde misafir resmî Olimpiyat görevlileri, hükümet üyeleri, yüksek rütbeli askerler, SS, SA ve ünlü Olimpiyat ziyaretçileri davet edilmişti. Onun dışında birkaç da sporcu, sanatçı ve işadamı. Herkesin keyfi yerindeydi.

Sahnedeki hoplama zıplama nihayet sona ermişti. Periler selam verdi, konuklar uslu uslu alkışladı. Tekrar çığırtkanların borazanı duyuldu. Eyvah, gene mi bale vardı yoksa? Yok, borazan sesi bu sefer başka bir şeyin habercisiydi. Bahçenin arka kısmına geçişi engelleyen büyük perdeler kenara çekildi.

Ev sahibi sahneye çıkıp konukları selamladı. En önemli isimleri tek tek saydı: Bulgaristan Kralı Boris, Yunanistan Veliaht Prensi Paul, İsveç Veliaht Prensi Gustaf Adolf. Doktor Heinrich Kaufmann'ın adı geçmemişti. Göring konuşmasının sonunda partinin resmî bölümünün sona erdiğini söyleyip milleti bahçenin arka kısmına davet etti.

Herkes yerinden kalkıp o yöne doğru yürümeye başladı, Goldstein da peşlerine takıldı. Göring belli ki bu partiye iyi para dökmüştü. Koskoca yeşil alandaki ağaçların arasında, resmen fırını, postanesi, tipik Alman sayılabilecek hiçbir şeyi eksik olmayan bir köy kurulmuştu: Bir Kara Ormanlar değirmeni, bir Hamburg liman birahanesi, hatta bir Ren vapuru bile vardı. Oraya buraya pa-

nayır stantları, atlı karıncalar bile serpiştirilmişti. Tombalak ev sahibi açılışı kendisi yapıp bir-iki dönmek için tahta atlardan birine zar zor bindi. Üstünde üniformayla daha da kepaze görünüyordu şimdi. Bazı konukların bakışından ev sahibinin çocukça davranışlarından rahatsız oldukları belli oluyordu.

Milli kıyafetler içerisindeki garson kız ve oğlanlar ellerinde içki ve kanepe tepsileriyle dolaşıyordu. Goldstein bir şampanya alıp etrafı seyretmeye koyuldu. Frakh ya da zarif takım elbiseli adamlar, tuvaletli kadınlar küçük çocuklar gibi atış pavyonlarıyla sosis stantları arasında koşturuyordu. Şampanyada kalıp sohbet edenler de yok değildi. Uçsuz bucaksız bahçenin her tarafına dağılmış bin kadar konuk vardı. Goldstein ısı derecesi mükemmel ayarlanmış şampanyadan bir yudum alıp gezinmeye başladı. Emin değildi ama, tam buralarda, havacının eviyle bakanlık binası arasında bir yerde olmuştu galiba olay. Hermann Göring, Johann Marlow ve Liang Kuen-Yao'ya tuzak kurmuş, onları burada katlettirmişti. Kendi adamları da ölmüştü bu arada. Marlow bu kara günden sağ çıkmasını sadece ve sadece korumasının özverili müdahalesine borçluydu. Doktor M pek lafını etmiyordu bunun, sadece bir kere açmıştı konuyu: o da, iş ortağı Abraham Goldstein'dan, yazın uzun zamandır planladığı Olimpiyat gezisine çıktığında ona bir iyilik yapmasını istediğinde.

Goldstein aslında para karşılığı adam öldürme işini yıllar önce bırakmıştı ama bu teklife hayır diyemezdi. Pek yakında New York ve New Jersey'deki eroin satışı ondan sorulacaktı. Alkol legalliştiği ve onun için de ilginçliğini kaybettiğinden beri eroin geleceğin kârlı işi haline gelmişti. Yasak Alman ilacı vatandaşları arasında kokainden daha çok tutuluyordu, çok para ödemeye de hazırdılar. Bu eski kimyagerle ilişki paradan, bilgisi de sahip olduğu eroin deposundan daha önemliydi. Gelecek altın değerindeydi. Abraham Goldstein, Fat Joe'nun alkolden yaptığı paranın bin mislini yapacaktı. Alkolden kazanan bütün New Yorkluların toplamından bile fazla kazanacaktı.

Bugünkü işi de bir halletsin... Gayriihtiyari gülümsedi. Bir taşla iki kuş vuracaktı – burada öyle deniyordu, değil mi?

İnsanlar yalnız yapay panayıra değil, bahçenin her yanına dağıl-

mışlardı. Goldstein yavaş yavaş havacının evinin öbür tarafındaki Villa Göring'e doğru yürüdü. Bale için sıralanan sandalyeler kaldırılmıştı. Tuvaletli, frakh insanlar burada da ayakta sohbet ediyordu.

Dört yıl önce Los Angeles'taki müsabakalarda altın madalya kazanan Eleanor Holm'e ilişti gözü. Goldstein o günlerde kadını izlemiş, zaferini bire bir yaşamıştı. Amerikan Olimpiyat Komitesi Başkanı Avery Brundage, Harald Lloyd'un esprisiz versiyonu şu kibarlık budalası herif, Holm'e Berlin'deki müsabakaları yasaklamıştı. Neymiş, gelirken vapurda fazla eğlenmişmiş. Hasetlikten başka bir şey olamazdı bu. Brundage tek başına durur, kimse onunla ilgilenmezken, simsiyah giyinmiş bir kadın ve yanındaki eşiyle sohbet eden güzel yüzücünün etrafında insanlar birikmişti.

Villanın ana girişinde iki nöbetçi vardı. Prusya başbakanının rezidansıydı bu; görmüş geçirmiş, Kayzer zamanından kalma, Rönesans çatı tepeleri, küçük kuleleri olan villa. Göring partiden sonra burada dinlenmeye çekilecek, gerektiğinde arada bir gelip morfinini yapacaktı.

İki üniformalı nöbetçi. Öbür güvenlikçilerin hepsi hâlâ başbakanın yakınındaydı, başbakan ise hâlâ atlı karıncanın tepesinde. Goldstein şampanyayı başına dikip kadehi milli kıyafetli garsonlardan birinin tepsisine bıraktı. Herkes güzel yüzücüyle ilgilendiği için kimsenin dikkatini çekmeden iki sık çalılığın arasından atlayıp binanın arka tarafına geçti. Burası, spot ve fenerler partiyi ışıklandırdığı için diğer tarafa göre daha karanlıktı. Evin giriş katında tek tük pencerelerde ışık yanıyordu, onlar da mutfağa ait olmalıydı. Arkada kömürlüğe inen bir merdiven vardı. Kilerin kapısı kolayca açıldı, Goldstein içeri süzüldü. Zifiri karanlıktı, deri eldivenlerini takıp el fenerini yaktı. Hiç acele etmeden yukarıya, villanın içine çıkan merdivenleri aradı. Bu arada eli kömüre bulaşmasın diye duvarlara tutunmamaya özen gösteriyordu.

Merdivenin sonunda ulaştığı holün büyük pencereleri vardı. Ay ışığı içeriyi aydınlattığı için el fenerini kapattı. Geniş mermer bir merdivenle yukarı katlara çıkılıyordu. Aşırı gerginleşmişti ama yine de karanlıkta etrafa kulak kabartırken soğukkanlılığını korudu. Ev sahibi de, zevcesi de, hizmetliler de partideydi. Buna rağ-

men merdivenleri usulca çıkarken arada durup durup etrafı dinledi. Partiden gelen boğuk seslerin dışında çıt çıkmıyordu.

Göring'in yatak odası ikinci kattaydı. Goldstein evin krokisini ezbere biliyordu. Kapının kolunu indirdi, kilitli değildi. Kesif bir parfüm kokusu karşıladı onu. El fenerini yakmak zorunda kalmadı, pencereden giren ay ışığı koskoca bir kubbeli yatağın silüetini ortaya çıkarmıştı. Rahatlamıştı, Lembeck'in krokisi doğruydu.

Goldstein kapıyı usulcacık kapattı. Yatak odasının penceresi batı tarafına açılıyordu, partinin gürültüsü buraya ulaşmıyordu. Gömleğini pantolonundan dışarı çıkarıp vücuduna sarılı kemeri açtı. Kemer de denemezdi buna, bir nevi içinde hareketli bir kütle bulunan korseydi. Patlayıcı jelatin, demişti Lembeck. Sarsıntıya dirençli, fünyeyle tetiklenen, içine bir sürü keskin madeni parça yerleştirilmiş bir patlayıcı kütle. Fünye, Goldstein'ın cebinde taşıdığı bir kurşunkalem fünyesiydi. Bombayı, Lembeck'in tavsiye ettiği uzmanlara yaptırmıştı. Adam altın değerindeydi. Goldstein, Berlin'de adeta her şeyi, herkesi tanıyan bu silik tipin Marlow için ne kadar önemli olduğunu tahmin edebiliyordu. Lembeck ve onun sahip olduğu bilgiler olmasa Goldstein son haftalarda işini bu kadar rahat halledemezdi.

Fünyeyi cebinden çıkardı, teneke tüpün ucunu eğerek bakır klorürünün cam silindirini kırdı. Artık geriye dönüş yoktu. Altı saat sonra kapsül patlayıcı cihazı tetikleyecekti. Goldstein bombayı yatağın altına yerleştirip kapıya gitti. Kulağını dayayıp dışarıyı dinledi, koridordan ses gelmiyordu.

Bundan sonra olacakların önü alınamazdı.

91

Burada oturdukları süre uzadıkça, doğru yapıp yapmadıklarından duyduğu kuşku da büyüyordu. Goldstein kurbanını gerçekten eroinle öldürmeye kalkışır mıydı?

Aslında ona neydi ki bundan? Varsın tezinde yanılmış olsundu, Tornow ona kan mı kusturacaktı? Hiçbir şey yapamazdı. Çünkü Gereon Rath sabah işe gelmeyecekti. Çünkü kan kusturulacak bir

Gereon Rath yoktu artık. Karısı Erika'yla Prag'da yeni bir hayata başlayacak bir Helmut Michalek vardı yalnızca.

Hermann Göring'in özel çalışma odası rezidansın doğu kanadında, bahçe tarafındaydı. Dışarıdan eğlenen insanların şamata sesleri geliyordu. Hepsi bundan ibaretti. Onun dışında ne bir şey duyuyor, ne de bir şey biliyorlardı.

İşin kötü tarafı, saklandıkları yerde dünyayla ilişkilerinin kesilmiş olmasıydı. Goldstein'ın partiye gelip gelmediğini bile bilmiyorlardı; onlar tahmin yürütmüştü de, adamın gerçekten gelmeye niyeti var mıydı acaba? Beklemekten başka çareleri yoktu.

Bereket büyük pencereler sayesinde bahçedeki partiyi aydınlatan spotlardan birinin ışığı ağaç kaplı çalışma odasına vuruyordu da, ağır yazı masasını görebiliyorlardı – en üst çekmecesinde Hermann Göring'in morfin iğnelerini muhafaza ettiği geyik-napa derisi kılıf bulunuyordu. Bu ayrıntılar Gereon Rath'ın bir yıl önce incelediği gizli belgelerden aklında kalmıştı.

Oturdukları yer gittikçe rahatsız olmaya başlamıştı. İçindeki tüm dosyaları çıkartıp raflarını söktükleri evrak dolabında anca çömelerek oturmak zorundaydılar. Ayrıca Rath hem kendiliğinden açılmasın, hem de aralıktan yazı masasını görebilsin diye dolabın kapısını da tutuyordu sıkı sıkı.

Operasyondan çok az kişinin haberi vardı, ev sahibi bile bir şey bilmiyordu. Tornow birileriyle birtakım dolaplar çevirmiş, nöbetçilerin komutanını da kafaya alarak parti başlamadan yarım saat önce Gräf'le Rath'ın oraya gelmesini, dosyaları yan odaya taşıyıp dolabın içine girmesini sağlamıştı.

Rath'ın içinde, artan sırt ağrısının yanı sıra Göring'in morfin seviyesini zamanından önce yükseltmeye kalkıp memurları evrak dolabında yakalaması endişesi de büyüyordu.

Gräf'in elinde fotoğraf makinesi hazırdı, Rath'ın ise el feneri ve Walther PPK'sı. Eski zamanlardaki gibi. Tek fark Gräf'in kriminal polisin o heyula gibi hantal makinesini değil, artık reflektörü olan Osram vacu flaşlı kompakt 35 mm fotoğraf makinesi kullanmasıydı. Niyetleri, Goldstein'ı tutuklamadan önce Prusya başbakanının morfin stokuna elini attığı anda fotoğrafını çekmekti.

Tabii adamın öyle bir niyeti varsa. Üç saattir oturuyorlardı do-

lapta. Geyik-napa derisini çekmeceden ilk çıkaran kişinin Hermann Göring olması olasılığı her dakika daha da büyüyordu.

"Ne diyorsun?" diye fısıldadı Rath. "Daha ne kadar bekleyelim?"

"Niye soruyorsun? Bize verilen talimat açık. Goldstein gelinceye kadar veya partiden ayrıldığı bilgisi verilinceye kadar."

"Keşke eve girdiği bilgisi de verilse. Ona göre hareket ederdik."

"O olmaz," dedi Gräf dişlerinin arasından. "Odaya girince görürüz. Çenemizi de tutsak iyi olur. O da verilen talimatlar arasında."

"Emredersiniz teğmenim."

Rath, Gräf'in başöğretmen tavrına gene sinir olmuştu. Haklı olması daha da sinir bozucuydu. Ne kadar rahatsız veya sıkıcı olsa da çenelerini kapayıp bekleyecekler, doğru zamanda da darbeyi indireceklerdi. Reinhold Gräf, kolunda ya da başka bir yerinde morfin iğnesiyle yanlışlıkla Hermann Göring'in resmini çekmeseydi bari. Tornow belki de B planı olarak tam da bu talimatı vermişti teğmene, kimbilir?

"Baksana," diye söze başladı Rath, ama Gräf dirseğiyle kaburgasına vurunca sustu.

Gräf, "Psst," diye tısladı tıpkı saldırıya hazır zehirli bir yılan gibi. "biri geliyor galiba."

Nefeslerini tutup kulak kabarttılar. Gerçekten de holdeki ahşap zemin gıcırdıyordu. Kapının kolu oynadı. Kim girecekti acaba içeri, Abraham Goldstein mı, yoksa Hermann Göring mi?

92

İyi ki Eleanor oradaydı. Onunla beraber Avery'yle, şu yüzme bilmeyen sıkıcı herifle dalga geçmek çok zevkliydi. Az ileride durmuş, dudaklarını büze büze nasıl da hasetle bakıyordu onlara? Avery Brundage'a duyduğu antipati, merhum kocasıyla paylaştığı çok az şeyden biriydi. Gerçi ikisinin de nedenleri farklıydı.

SS gözcüsünden nihayet kurtulmuştu. Adam krematoryumdan beri bir daha görünmemişti. Onu partide görür diye korkmuştu ama ortalarda dolaşan siyah üniformalı erkeklerin hepsinin iki kolu vardı.

Akşam Eleanor'la muhakkak eğlenceli geçecekti de, Olympia Morgan kendini tam bırakamıyor, kafası sürekli başka bir yere gidiyordu. Yani o enerjik genç kadına. Tam Henry ile başbakanın partisine gitmek üzere yola çıkmışlardı ki, lobide yakalamıştı onu. İsmini söylememiş, ama Misses Olympia Morgan'a önemli bir mektup vermem lazım, demişti.

Mektup önemli olmasına önemliydi ama neden polise gitmeyip, ona getirmişti? Dahası, neden şimdi, tam dönmesine yakın! Walter yakıldıktan sonra!

Mektup bu genç kadının eline nasıl geçmişti? Mektubu rastlantı sonucu bulan, geri kalanını kafasından uyduran o kızın arkadaşı mıydı? Yoksa kız kadına her şeyi itiraf mı etmişti? Zehri eczaneden aşırıp kalp hastası Walter Morgan'ın yemeğine karıştırdığını mesela...

Kocasını birisinin zehirlemiş olabileceği ihtimali Olympia Morgan'ın da aklına gelmiş, ama Alman dedektifin Walter'in kalp krizinden öldüğünden emin olduğunu duyunca düşünceyi kafasından savmıştı. Herkes o kadar emindi ki bundan, sonunda kendi de inanmıştı.

O yabancı kadın ve mektup ortaya çıkana kadar.

Hele kocasını genç bir kızın öldüreceği aklının ucundan geçmemişti, eğer işin içinde cinayet varsa, failleri olsa olsa Alman komünistleri olurdu. Ama nihayetinde kimin yaptığı da önemli değildi. Walter ölmüştü. Şöyle ya da böyle.

Külleri Şikago'daki Yahudi Mezarlığı'nda bulunan aile kabristanına götürülmeyecekti, birkaç yıl önce Oak Woods Mezarlığı'nda bir mezarlık satın almışlardı. Yeni bir hanedan kuruyorlardı çünkü. Küçük oğulları Benjamin'in kafası işlere ağabeyinden daha fazla çalışıyordu. Morgan ismini sürdürecek olan, şirketleri onun arzuladığı şekilde işletecek olan oydu. Ancak yaşı daha on beşti. Büyük oğulları Joseph ise hayalperestin biriydi, iş hayatıyla alakası yoktu. Rantiye hayatıyla yetinirdi o, yeter ki yazarlık aşkının peşinden gidebilsin. Gitsindi istiyorsa. İşine karışmasındı da, ne yaparsa yapsındı. Kimse Olympia Morgan'ın işine karışamazdı, oğulları bile.

Benny'yi yetiştirecekti, ufaklık tamamen annesine çekmişti. Ona işleri küçük yaştan öğretecekti, anlardı her şeyi. İşçilerle başa çık-

mayı da öğrenmesi lazımdı, özellikle de ağzını açanlarla. Bunu ne kadar erken öğrense o kadar iyiydi.

Amerikalı komünistlerin, aslında parmaklıkların ardında görmek istediği o sürekli güçlük çıkaran bozguncuların Walter'i öldürmeye azmettirdiğine dair bir kanıt vardı artık elinde. Ancak tam doğru dürüst bir kanıt değildi bu. Bu mektubu ne yapacağını bilmiyordu. Üstelik içlerindeki en kötüsü, şu Alman komünisti Karl Landers'in ölümü ele alınacaktı tekrar. Özetle, Allah'ın belası şu mektubu el çantasında taşıyordu ve bu yüzden de son derece huzursuzdu.

Araba otelin önünde beklerken karşısına dikilmişti. Üstü başı düzgündü, ipsiz sapsız bir andavallıya benzemiyordu.

Sadece mektubu vermekle kalmamıştı. Zarfta İngilizce çevirisi de vardı. Ne saçma! Biraz aksanlı konuşuyor olabilirdi ama Olympia Morgan'ın Almancası gayet iyiydi! Ludwig Bossert'in kızı olarak Pfalz'da doğan, 1876'da göç etmiş, anadili Almanca olan annesi söylemişti bunu. Ve kızlık adı Bossert olan Marianne Dimopoulou, çocuklarının da Almanca konuşması için elinden geleni yapmıştı.

Yani çeviri son derece lüzumsuzdu. İşin daha da sinir bozucu yanı, kötü çevrilen mektuba bir de çeşitli notlar düşülmüş bir kâğıdın eklenmiş olmasıydı. Bütün bunların ne anlama geldiği, hangi izlerin peşine düşülmesi gerektiği, katilin kullandığı Digitalis'in menşeinin hangi eczane olduğu vesaire. Kadın bir de bir Prager Tagblatt muhabirinin kartvizitini iliştirmişti – arayacaksa onu aramalıydı, dürüst gazeteciydi.

Olympia Morgan, kadın madem bu kadar çok şey biliyor, bu belgeleri neden polise vermedi diye sormuştu.

Hayır, sakın, kesinlikle, Alman polisine güven olmaz.

Gerçi artık kendisi de aynı fikirdeydi ama bu genç kadının ne istediğini bir türlü çözememişti.

"*Are you a German reporter?*"[14] diye sormuştu pat diye.

"Hayır Misses Morgan. Ben sadece size bir mektup veren biriyim. Bundan sonraki adım, bütün yalanlarına rağmen Alman makamlarının işin içinden sıyrılıp sıyrılmamaları size kalmış. Kocanız öldürüldü, o yüzden sizi ilgilendireceğini düşünmüştük."

14 Alman gazetecisi misiniz?

"Biz kim?"

"Bunun önemi yok. Mektup sizde artık, söyleyeceklerim bu kadar. Hoşça kalın."

Kadın bunları söyleyip otelin önünden bir taksi çevirerek gözden uzaklaşmıştı. Olympia Morgan bir an şöföre taksiyi takip etmesini söylemeyi aklından geçirmiş ama partiye geç kalacakları için merakını dizginlemişti. Ne gereği vardı ki zaten? Artık mektup onun mülkiyetindeydi, nasıl hareket edeceği de onun elindeydi.

Eleanor bir şey söylemiş, herkes gülmüştü. Dinlemediği halde Olympia Morgan da güldü. Bir yudum şampanya içti, memnuniyetle, ortamda oturup kalkmayı bilen Henry'ye, ardından bahçesinde bulundukları villaya göz attı. Prusya başbakanı demek böyle yaşıyordu.

Fena değildi, ama kendisinin Kenwood'daki malikânesi daha büyüktü. Hem de bayağı. God bless America!

93

Marlow'un söylediği gibiydi. İnsanlar alışkanlıklarından hiç vazgeçmiyordu. Geyik-napa derisinden bir kılıf. En üst çekmecede. Kimse ellemesin diye kilit altında. Ama Marlow anahtarın yerini de söylemişti. Küçük, yassı bir anahtar, deri sümenin altında, solda.

Goldstein çekmeceyi açıp kılıfı çıkardı. Tam anlatıldığı gibiydi, dokununca klaslığı anlaşılıyordu. Kılıfı açtı, içinden üç tane kullanıma hazır, dolu enjektör çıktı. Göring'in günlük azığı mıydı bu acaba? Yoksa zulada bir yedek iğne daha var mıydı?

Her neyse, yanında yeteri kadar eroin tüpü vardı, muhteviyatı yüz saat mest ederdi insanı. Ve hepsini birden enjekte etti miydi de, sonsuza kadar.

Ondan sonra Allah rahatlık versin mareşalim, öyle ya da böyle gidicisin.

Bahçedeki partinin gürültüsü buraya kadar geliyordu, o yüzden de biraz huzursuzdu. Çalışma odasına yaklaşan biri olsa duyar mıydı acaba? Ev sahibi gelebilirdi mesela. Goldstein'ın tüm duyuları alarmdaydı. Göring birazcık tazelenmeye ihtiyaç hissedip bir-

den odada bitemez miydi? Olmayacak şey değildi. Aslında bunun için bayağı erkendi. Dışarıdaki yaygaraya bakılırsa şişko hâlâ atlı karıncanın tepesindeydi.

Enjektörlerin içindeki sıvıyı penceredeki saksıya döküp dışarıya baktı. Güzel yüzücü hâlâ siyahlı kadının yanındaydı. Yastan eser kalmamıştı, milletin keyfine diyecek yoktu, dul kadın da kahkahalar atıyordu. Arkalarda bir yerde Hermann Göring'in beyaz üniforması seçiliyordu. Eski avcı uçağı pilotu mareşal, küçük panayırına koydurttuğu gösteri uçağına binmeye çalışıyordu ama bir türlü içine sığamıyordu. Her halükârda pek bu tarafa geleceğe benzemiyordu. Goldstein rahatlamıştı. Rahat rahat işini halleder, sonra konukların arasına karışırdı. Hem belki hayranı olduğu (çok da güzel bulduğu) Eleanor Holm'la da biraz sohbet eder, Göring'in rezidansında patırtı başlamadan da çeker giderdi.

Yazı masasına döndü, boş iğnelerden birini yanında getirdiği eroin tüpüne daldırdı, piston doluncaya kadar çekti. Bu, Olimpiyat Köyü'ndeki subaya verdiğinin yaklaşık bir misliydi. Hermann Göring gibi besili ve deneyimli bir morfinmana bile yeterdi. Aynı işlemi diğer iki iğne ile de yaptı, garanti olsundu. Bir tüp daha açması gerekecekti, ama cebindeki stok sağlamdı.

Enjektörleri tekrar kılıfına sokmuştu ki, hiç beklemediği, mantığının da hemen kabul etmediği, ama hâlâ alarmdaki duyularının hemen tepki verdiği bir şey oldu. Parlak bir ışık yanıp, gözünü aldı. Sonra hiçbir şey göremedi, etrafı kapkara olmuştu.

94

Vacu flaş gangsteri sadece saniyenin yüzde biri kadar bir süre için ışığa boğmuştu. Abraham Goldstein'ı o derece parlak, donuk, kaskatı yakalamıştı ki, adam aşırı ışık almış bir heykeli andırıyordu. Yazı masasının arkasında, bir elinde deri kılıf, öbüründe enjektör, önünde etiketleri bariz şekilde okunan iki tüp eroin, öyle donup kalmıştı.

Rath el fenerini yaktığında bu resim hâlâ gözünün önündeydi. Ama fener yalnızca yazı masasını ve eroin tüplerini aydınlatıyordu. Goldstein'dan eser yoktu. Gangsterin daha demin masanın ar-

kasında durduğu yerde hiçbir şey görülmüyordu. Kapkara bir boşluk – flaş Rath'ın o derece gözünü kamaştırmıştı ki, pencereden içeri süzülen ışık bile o anda işe yaramıyordu.

"Polis," diye bağırdı, bir elinde fener, öbüründe Walther PPK'sıyla. "Abraham Goldstein, sizi tutukluyorum. Lütfen çıkın ve ellerinizi havaya kaldırın!"

Karanlıktan ses çıkmadı.

"Neredeyseniz çıkın Goldstein." Bu sefer konuşan Gräf'ti. Belki birden fazla kişi olduklarını göstermek hiç de fena fikir değildi. "Bırakın bu oyunları. Buradan elinizi kolunuzu sallaya sallaya çıkabileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Bina gözleniyor, Mareşal Göring'in morfin iğnesini kurcalarken resminizi çektik. Ayrıca o üç enjektörün içindeki sıvı incelendiğinde ortaya ne çıkacağını da biliyoruz. Ölümcül doz."

Hâlâ ses yoktu. En azından Rath'ın gözleri tekrar karanlığa alışmıştı, el fenerinin aydınlattığı yerlerin dışında ilk siluetleri seçmeye başladı. Gräf yanında hâlâ fotoğraf makinesini göğsünde tutuyordu. Rath'a baktı ve omuz silkti.

Neredeydi herif? Rath fenerin ışığını masanın üzerinde gezdirdi. Goldstein masanın arkasında bir yerde olmalıydı. Kafasını karıştıran bir şey vardı. Yazı masası. Eroin tüpleri Goldstein'ın bıraktığı yerdeydi. Başka bir şey eksikti. Prusya kartalı. Demin masanın üzerinde bronz bir kartal duruyordu, bir tür baskılık, hatta belki yalnızca bir süs – şimdi yoktu.

Rath'ın bunun ne anlama geldiğini düşünmesine fırsat kalmadan yanında önce pat diye bir ses duydu. Sonra paldır küldür birisi yere yuvarlandı. Gräf sırtüstü, daha biraz önce saklandıkları, kendisinin fotoğraf, Rath'ın silahını çektiği dolabın üstüne düşmüştü. Rath daha iyi görebilmek amacıyla el fenerini oraya tuttu. Dolabın kapısı paramparça olmuştu, Gräf yerde yatıyor, kafasından kanlar akıyordu. Yanında da bronz kartal duruyordu.

"Reinhold!"

İçgüdüsel olarak ilk yapmak istediği arkadaşına eğilmek, onunla ilgilenmek, nabzına bakmaktı ama Goldstein hâlâ odadaydı. Ve anlaşılan kendini elinden geldiği kadar savunmaya kararlıydı. Rath etrafına bakındı, daha sol tarafındaki gölgenin ne anlama geldiğini

anlayamadan kafasına bir darbe indi. Ani bir refleksle kenara çekildiği için darbeyi tüm şiddetiyle hissetmemişti. Yine de gözünün önünde yıldızlar uçuşmuş, yere kapaklanmış, silah da, ışığı fır fır dönen el feneri de elinden kayıp düşmüştü.

Rath düşerken kafasını sandalyenin kenarına çarpınca gözünün önünde yine yıldızlar uçuştu. Daha tam kendine gelmeden kalkmaya çalıştı, bir tekme yiyip tekrar düştü. Goldstein ta kapının önüne kadar gitmiş, Walther'i yerden almış ve tabancayla odadan dışarı fırlamıştı.

Allah kahretsin!

Her şey aksi gitmişti. Goldstein'i tanımıyordu sanki. Bütün bunlara hazırlıklı olmalıydı. Adam küçümsenecek biri değildi. Gerektiğinde her ne pahasına olursa olsun sonuna kadar direnirdi.

Rath anlamsızca ahşap tavanı aydınlatan el fenerini yerden aldı ve Grâf'ın nabzını dinledi. Yaşıyordu. Çok şükür.

Kaybedecek zamanı yoktu. Fırlayıp koridora çıktı. Goldstein merdivenlere doğru mu gitmişti? Ön kapıdan kaçamazdı, orada iki nöbetçi vardı. Karşıdaki odadan bir gürültü geldi, hemen oraya koştu. Balkon ya da büyük bir terası olan bir salondu burası. Terasın kapılarından biri açıktı, Rath perdenin arkasında kıpırdayan bir gölge gördü. Goldstein kendi kendini kapana sıkıştırmıştı. Bulundukları yer birinci kattı, terasın arkasındaki derinlik bir buçuk kata tekabül ediyordu. Bir buçuk yüksek kat.

Rath balkona çıktığında gangster beton korkuluğun üstüne çıkmıştı. Takım elbisesiyle, partide yolunu şaşırmış bir konuğa benziyordu. Binanın bu batı tarafı sessiz ve karanlıktı, partinin şamatası öbür tarafta kalmıştı.

Goldstein silahı doğrulttu.

"O benim," dedi Rath. "Geri verin."

"Dikkat edip kaptırmasaydınız officer. Şimdi bende silah var, sizde yok. Olduğunuz yerde kalın."

"Hiçbir şansınız yok, anlayın bunu artık. Nasıl kaçacaksınız? Bana ateş ederseniz nöbetçiler birkaç dakika içinde burada olur. Onlara karşı duramazsınız. Şarjörünüz nasıl olsa boşalacak."

Goldstein, "Şansım var mı, yok mu, sizden öğrenecek değilim," dedi.

El fenerinin aydınlattığı yerde durmuş, önündeki seçenekleri tartıyor gibiydi.

Aniden Rath'ın hiç ihtimal vermediği bir şey yaptı. Balkonun korkuluğundan kendini aşağı bıraktı ve gecenin karanlığında gözden kayboldu.

95

Çimlere düşüp, sarsıntıyı yumuşatmak için yuvarlandığında bacağında bıçak saplanır gibi bir ağrı hissetti. Atladığı yer tahmininden daha yüksek çıkmıştı ama şu lanet olası cop ona başka bir seçenek bırakmamıştı. Lanet olası çomar. Bu yanlışı eskiden de bir kere yapmış, Gereon Rath'ı küçümsemişti. Aynı hataya bir daha düşmemesi gerekirdi aslında. Son haftalarda bütün işlerin tereyağından kıl çeker gibi yürümesinin verdiği rahatlıkla temkini elden bırakmıştı.

Rath'ın plandan nasıl haberi olmuştu? Lembeck mi ihanet etmişti? Aslında onun cop'larla işbirliği yapacağını düşünemezdi. Belki de karşı tarafa çalışıyordu. Johann Marlow'un Berlin'de hâlâ bir sürü düşmanı vardı. Ama bu düşünce de saçmaydı. Öyle olsa ona çalışma odasında değil, yatak odasında pusu kurarlardı. Yok yok, planlarından haberleri filan yoktu, bunlarınki şanstı, düpedüz boş atıp dolu tutmuşlardı.

Ve bomba hâlâ orada, olması gereken yerdeydi. Göring'in yatak odasını şafakla birlikte savaş alanına çevirecekti.

Onun izini nasıl bulduklarının önemi yoktu, bir avantaj elde etmişti, onu kullanmasını bilmeliydi. Vakit geçirmeden Göring'in arazisini terk edip sokağa çıkmalıydı.

Gözleri terasa kaydı. Allah'ın cezası cop hâlâ aşağıya bakıyordu, arkasından atlamaya cesaret edememişti anlaşılan. Goldstein yerden tabancayı alıp doğruldu. Bacağındaki ağrı çok da şiddetli değildi, hatta neredeyse hissetmiyordu bile. İki nöbetçinin beklediği ana giriş sağında kalmıştı. Solunda ise arsanın sınırını oluşturan duvar vardı. Tabancayı beline sokarak hızla duvara yöneldi, bir ağacın dalına tutunup duvarın üstüne atladı. Aşağı baktı, sokakta

kimsecikler yoktu. Tam karşıda bir müze vardı, bütün pencereleri karanlıktı. Kendini dikkatli bir şekilde aşağıdaki yola bıraktı, sağ ayağına tekrar acı çektirmek istemiyordu.

Sokağın köşesi fazla uzakta değildi. Karşıdaki *Etnoloji Müzesi*'ydi, hatırlamıştı şimdi. Sokak tabelasında *Saarlandstrasse* yazıyordu, isim yeniydi ama etraf ona hiç yabancı gelmiyordu. Şuradaki yüksek binanın arkasında, Anhalt Garı'ndaki *Excelsior*'da kalmıştı bir kez. Sokak kalabalıklaşmaya başlamıştı, Potsdamer Platz'a yaklaşıyordu. Bir süre yolun solunda yürüdü, sonra sağa, Dessauer Strasse'ye saptı.

Dönüp arkaya baktığında onu görür gibi oldu, müzenin yanından sokağa sapmıştı. Birisini arıyor gibi sağa sola bakınan bir erkek silueti.

Allah'ın belası, inatçı çomar!

Villa Göring'de ateş edememişti ona, nöbetçileri ayaklandırmak istememişti. Ama şimdi, şehirde işler başkaydı. Burada ne gerekiyorsa yapardı.

Karşıdan bir sürü şık kıyafetli insan ona doğru geliyordu. Hızla aralarından geçip bir avluya attı kendini. Tipik bir Berlin arka avlusu.

Goldstein karanlık bir köşeye sığındı. Yavaş yavaş kalp atışının normale döndüğünü hissetti. Bundan sonraki adımını salim kafayla düşünecek hale gelmişti. Almanya'dan çıkması lazımdı, bu kesindi. Hem de en kısa zamanda. Herhangi bir şekilde Amerika'ya atmalıydı kendini. Lembeck yardım ederdi ona. Marion'a vapur yolculuğunu yalnız yapacağını söyleyecekti. Kadının hiç hoşuna gitmeyecekti bu ama kocasının hayatında ara sıra böyle beklenmedik güçlüklerin ortaya çıktığını biliyordu, canı gönülden ödediği bedeldi bu.

Bu beklenmedik güçlüklerden birinin adı Gereon Rath'tı. İlk önce onu halletmesi lazımdı. Tabancayı belinden çıkardı ve şarjörü kontrol etti.

96

Merdivenlerden inip bahçeye çıkana kadar biraz vakit kaybetmişti. Hiçbir yerde Goldstein'dan iz yoktu. Nitekim adamın nöbetçilere takılmadan gidebileceği tek bir yön vardı, o da Prinz-Albrecht-Strasse'ydi. Onun için de duvardan atlaması gerekiyordu.

Bu demektir ki, Rath da aynı yolu takip edecekti. O da duvardan atlamış, müzenin önünden geçip Saarlandstrasse'ye çıkmıştı. Goldstein'in işlek caddede bir taksi çevirip çoktan sırra kadem basmış olacağını kafasından geçirirken, Dessauer Strasse'nin ilerisinde koyu bir siluet çarptı gözüne.

Rath Saarlandstrasse'yi hızlı adımlarla geçti, arada bir araba korna çaldı, küfür de yedi, ama sonunda sokağın başına ulaştı.

Şık takım elbiseli bir adamı bulmanın zor olmayacağını düşünürken, karşıdan ona doğru gelen bir sürü şık giyimli insan görünce afalladı. Filarmoni'deki konser yeni bitmiş olmalıydı, Bernburger Strasse'den çıkan izleyiciler ya en yakın barı ya da en yakın taksi durağını hedefliyordu.

İnsanların arasından zar zor geçti, önünde hiçbir engel kalmadığında, Goldstein'ı gözden kaybettiğini fark etti.

Hay aksi!

Herif ne yöne gitmiş olabilirdi? Bernburger Strasse'ye mi sapmıştı, yoksa Dessauer'e devam edip kanala, yani limana doğru mu yürümüştü? Rath üç yöne de göz gezdirdi, ama Goldstein'ı hiçbir yerde göremedi.

Hay aksi, hay aksi, hay aksi!

Nasıl oluyordu da Goldstein'ı her seferinde elinden kaçırıyordu?

Diğer taraftan – ne diye geriliyordu ki? Şu anda rahat rahat evine gidebilirdi. SD'nin Goldstein'ı enseleyememesinden ona neydi? Hiç de umurunda olmaması lazımdı. Bir şeyleri açıklamak zorunda kalmak, Güvenlik Dairesi tarafından belki de saatlerce sorguya çekilmek gibi bir sürü tatsız durumdan da yırtıyordu. Birden kaybolacak, Goldstein'in peşine düştükten sonra akıbetinin ne olduğunu kimse bilmeyecekti.

Yaralı Reinhold Gräf en geç canı morfin isteyen Göring'in çalışma odasına girmesiyle bulunacak, şayet Gräf mareşalin Goldste-

in'ın doldurduğu enjeksiyonları kullanmasını önleyemezse, bunu en geç masasındaki eroin tüpleri önleyecekti. Peki ya ikisi de olmazsa? Gerisi yine Rath'ın umurunda değildi.

Tornow müthiş öfkelenecekti, ama Rath bunu da dert etmiyordu. SD'nin, Abraham Goldstein ve kayıp Gereon Rath için geniş çaplı arama başlatması ihtimal dahilindeydi. Ertesi gün Charly'yle Prag trenine bineceği Anhalt Garı çok yakındaydı – arama orayı da kapsarsa ne yapacaktı? İstasyona gireni çıkanı kontrol ederlerse? O da sorun değildi.

Varsın yapsınlardı, onun pasaportu vardı. Helmut Michalek'in pasaportu ondaydı. Onu unutmasaydı bari, sabah muhakkak yanına almalıydı. Polis kimliğinden de kurtulması lazımdı. Kısacası başka bir insan oluyordu.

Bu kimlik yıllarca onun hayatı olmuştu ama o hayat sona ermişti artık. Hemen bu gece onu bir yere atsa iyi olurdu. Landwehrkanal uzak değildi, hem kendisine emanet edilen şeyleri kolay kolay geri verme huyu yoktu onun.

Rath bu kararı alınca rahatladı. Goldstein'i kaybetmekle uğradığı düş kırıklığı, yerini sonsuz bir özgürlüğe bırakmıştı. Her şeye yeniden başlayacak, belalı hayatına son verip yenisine geçecekti. Kaç kişiye nasip olurdu ki bu?

Dessauer Strasse'nin sonundaki liman havzasına varmıştı. Rıhtıma, Landwehrkanal'ın bulanık suyunda sallanıp duran birkaç yük vinci bağlanmıştı. Gazlı fenerlerin loş ışığı buraya kadar gelmiyordu. Liman havzasından sokağa doğru gelen sis, asfaltı yalayıp geçiyordu.

Rath birkaç adım daha yürüyüp Schöneberg Köprüsü'ne ulaştı. Polis kimliğini çıkartıp son bir kez baktı ve tüm gücüyle kanala fırlattı. Berlin polisindeki kariyerinin bu şekilde son bulacağını hayal etmemişti ama, varsın kimliği Landwehrkanal'ın olsun, beylik silahı Abraham Goldstein'a kalsındı.

Tamamen yalnız olduğunu düşündüğü anda duyduğu bir sesle irkildi.

"Ne yapıyorsunuz orada officer?"

Rath dönüp baktı. Goldstein, elinde Walther'le köprünün ucunda bitmişti.

"Eski yaşamıma veda ediyorum."

"Arkasından siz de atlamayacaksınız ama, değil mi? Umarım beni gene yakalayamadınız diye yapmıyorsunuzdur bunu."

"Az önce sizi artık takip etmek istemediğimi fark ettim. İşlediğiniz cinayetlerin hesabını verip vermemeniz umurumda değil. İstediğinizi yapın. Yarından itibaren artık burada olmayacağım, siz de, Alman polisi de beni hiç alakadar etmiyorsunuz."

"Demek öyle."

"Gidin Goldstein. Nereye istiyorsanız oraya gidin. Sizi bırakıyorum."

"Çok naziksiniz. Ama *ben sizi* bırakmıyorum."

"Efendim?"

Rath doğru dürüst duyup duymadığından emin değildi. Köthen Köprüsü'nün arkasında, Potsdam Garı'ndan çıkan bir tren büyük bir gürültüyle Landwehrkanal'ın üzerinden geçiyordu.

"*Ben* sizi salmıyorum officer," dedi Goldstein gürültü geçtikten sonra. "Aslında planlarımız başkaydı. Size ateş etmeyecektim ama yeni durum maalesef bunu gerektiriyor. Şansınız var, iyi nişancıyımdır. Hiçbir şey hissetmeyeceksiniz."

"*Planlarımız* derken? Sizle Marlow mu?"

"Gerçekten çok zeki bir kriminologsunuz."

"Başka planlarla neyi kastediyorsunuz?"

"Güzel memleketinizde Başbakan Göring'i havaya uçurmak isteyen birini SS eline geçirirse ne yapar, tahmin edebilirsiniz. Kilerinizde ne güzel kanıtlar bulunacaktı." Goldstein silahı doğrultu. "Planlarımı bozdunuz maalesef. İşi sağlama almalıyım. Oğlunun öldüğü şekilde ölmeniz Marlow'un çok hoşuna gidecek."

Şimdi anlaşılıyordu her şey. Rath, Marlow'un intikam fikrini hayat düsturu yapacak kadar izansız biri olduğunu düşünemezdi, bir zamanlar hayatından bezmiş olan Leo Juretzka'ya nasıl davrandığı hâlâ belleğindeydi.

"Sizinle alakası bile olmayan bir intikamın peşindesiniz. Sizi anlayamıyorum Goldstein, sizi daha akıllı biri sanırdım."

"Siz intikam diyorsunuz officer, iş ortağım ona ödeşmek diyor. Ve inanın, sadece kâr açısından bakarsak, bu iş benim de yararıma."

"Demek tetikçiliğe devam ediyorsunuz. Arada terfi ettiniz sanmıştım."

"O konuda hiç endişeniz olmasın."

"Eh, o zaman," dedi Rath. Yavaş yavaş konular tükeniyordu. Ama konuşması lazımdı; konuştukları sürece gangster ateş etmezdi. "Bir sorum daha var," dedi.

Goldstein kaşlarını kaldırdı.

"Neden ben?" dedi Rath. Aklına başka bir şey gelmemişti.

"İşi saflığa vurmayın, bilmiyorsunuz sanki. Bütün her şey sizin başınızın altından çıktı da ondan. Göring'i siz saldınız Marlow'un üstüne. Siz siz olun, düşmanınızı aptal yerine koymayın officer."

"Peki ya siz Goldstein? Beni şuracıkta vuracak kadar aptal mısınız? Sizin başınızı beladan ben kurtarmadım mı beş sene önce?"

Goldstein omuz silkti. "Size onun için minnettarım. Karşılığını da vermiştim sanıyorum."

"2.000 Dolar... O yüzden de şimdi beni öldürmeye hak kazandınız, öyle mi?"

"Meseleyi kişiselleştirmeyin. Ölümünüz görevimin bir parçası. Göreceksiniz, öyle çabuk bitecek ki, hiçbir şey hissetmeyeceksiniz."

Goldstein silahı Rath'a doğrulttu. Rath, kendi beylik tabancasının namlusuna bakıyor, arkasındaki kişiyi algılayamıyordu. Dayanamayacağını hissedip gözlerini yumdu. Tek hissettiği köprüdeki şiddetli rüzgârdı. Demek buraya kadardı, demek böyle birden bitebiliyordu her şey.

Patlama sesi tahmininden güçlü çıktı.

97

Kafası hâlâ zonkluyordu. Reinhold Gräf aldırış etmemeye çalıştı. Halletmesi gereken önemli işler vardı. Daha o kadar çok iş vardı ki, gecenin uzun olacağı kesindi.

Görevin aciliyeti onu çabucak kendine getirmiş, ayağa kaldırmış, açık kapıdan çıkarıp salona götürmüş ve terasa çıkarmıştı. Terastan aşağı baktığında, beceriksizce bahçe duvarına tırmanmaya çalışan Gereon Rath'ı gördü.

Başındaki bu ağrıyla onu takip etmenin ne kadar zor olacağını kestirebiliyordu, ama bu durumda başka bir seçeneği yoktu.

Sonunda bulmuştu da onları.

Gereon Rath hâlâ gözleri kapalı öyle duruyordu.

Bir süre sonra açtı. Karşısında Gräf'i görünce gözleri fal taşı gibi açıldı. Ardından elinde tabanca, üstünde takım elbisesiyle asfaltta yatan ölüye baktı. Anca ondan sonra kolunu tutmak aklına geldi. Ceketinin kolundan kan damlıyordu.

"Reinhold," dedi. "Adam senin işini bitirdi sanmıştım."

"İnsan yanılabiliyor işte."

Gereon'un gözü sağ eline kaydı, kan içindeydi. Goldstein hakikaten vurmuştu onu. Ölüm refleksiyle fırlayan kurşun Rath'ın yalnızca sol kolunu sıyırıp geçmişti. Sağ elini kanamaya devam eden yarasının üstüne bastırdı. Parmaklarının arasından kan damlıyordu.

"Teşekkür ederim," dedi. "Hayatımı kurtardın."

"Nereden baktığına bağlı," dedi Gräf. "Ben bir Yahudi gangster öldürdüm. Az kaldı seni de alıp götürüyordu yanında."

"Götürmedi ama."

"Doğru, götürmedi."

Gräf başını salladı. Elini çabuk tutması lazımdı. Aynı anda sıkılan iki kurşun muhakkak birilerini alarma geçirmişti. Beş, bilemedin on dakika sonra bir zırhlı araç burada olurdu.

Goldstein'in cansız gövdesine eğilip buz gibi elinden Walther'i aldı. Sonra kalkıp silahı Gereon Rath'a yöneltti.

Rath donakaldı.

"Ne?.."

"Tabur Komutanı Tornow seni ortadan kaldırma talimatı verdi. Operasyon sırasında meydana gelen silahlı çatışmada trajik bir kaza sonucu öldü denilecek senin için."

"Goldstein'a müdahale etmeseydin o zaman."

"Seni onun öldürmemesi lazımdı."

"Çünkü *senin* öldürmen lazım, ondan mı?" Rath küçümseyerek güldü. "Hadi o zaman, vursana! Madem o kadar meraklısın."

"Hiçbir şey anlamıyorsun Gereon."

"Anlamıyorum, öyle mi?"

"Anlamıyorsun. Ben seni vurmak istemiyorum. Kaçmanı istiyorum."

"İstediğin bu olsun... Yarın sabah Prag'a gidiyorum."

"Ciddi misin? Tornow senin için arama emri çıkarır muhakkak. Kendine bir baksana. Bu yamuk yumuk suratla, kurşun yarasıyla çaktırmadan sınırı geçebileceğini mi sanıyorsun? Daha ilk bilet kontrolünde indirirler seni trenden."

"Sence ne yapmalıyım peki?"

"Ölmelisin."

"Ne?"

"Köprüden atla ve toz ol. Bir yere saklan, suyun altında bekle, kimseye de görünme bir daha, Charly'ye bile. Herkes senin öldüğünü düşünürse hayatta kalabilirsin. Ancak herkes senin öldüğünü düşünürse seni sağ bırakırım."

Gereon aptal aptal ona bakıyordu. Her şeyi geç anlardı zaten.

"Sen şimdi..."

"Bas git, yoksa ateş ederim. Ciddiyim."

"Gözünü kırpmadan öldürürsün beni yani..."

"Hayır işte. Neden anlamıyorsun, geri zekâlı mısın? Seni ortadan kaldırma talimatı verdiler. Bu çıkmazdan çıkabilmemizin tek yolu, Tornow'un seni vurduğumu sanması."

Geri zekâlı niye tereddüt ediyordu hâlâ? Beyni mi durmuştu ne?

"Arkadaşların gelmesi an meselesi," dedi Gräf. "Atla artık şu kanala, kaybol. Seni vurduğumu, cesedin kanala düştüğünü söyleyeceğim."

"Cesedimi arayıp da bulamazlarsa ne olacak?"

"Ben bir çözüm bulurum ona, sen merak etme. Landwehrkanal'da ceset bulmak aylar alır. Hadi atla artık Allah aşkına. Bir daha da görünme. Canını seviyorsan eğer. Ya da benim. Ya da Charly'nin."

"Charly'nin ne alakası var şimdi?"

"Ne demek ne alakası var? Sağ kaldığına ve Charly'nin yerini bildiğine dair en ufak bir şüphe duyarlarsa ona neler yaparlar, biliyor musun? Tornow kelleni istiyor, bütün dünyanın seni öldü bilmesi lazım."

"Sadece Tornow yaşadığı sürece..."

"Esprinin sırası değil Gereon, durum ciddi."

Bir polis sireni gecenin sessizliğini bozdu. Potsdamer Platz tarafından geliyorlardı.

"Atla artık! Yoksa gerçekten ateş edeceğim. Çok ciddiyim."

Gereon, ardında Landwehrkanal'ın kapkara suyunun delice aktığı bazalt taşı korkuluğa tırmanmaya başladı.

"Gerçekten dostummuşsun, kimin aklına gelirdi?" dedi.

"Biraz daha gevezelik edersen vuracağım seni. Atla diyorum şu köprüden!"

Silahını kaldırıp havaya iki el ateş etti.

Tekrar korkuluğa baktığında Gereon Rath kaybolmuştu.

Zırhlı araçlardan biri lastiklerini gıcırdatarak Schöneberger Strasse'de durdu, bir diğeri Tempelhofer Ufer istikametinden gelip köprünün diğer tarafında yolu kesti. Toplum polisleri ellerindeki silahlarla her an ateş açmaya hazır, ağır çizmeleri asfaltta rap rap ses çıkararak arabalardan aşağı atladı. Gräf, Rath'ın beylik tabancasını Goldstein'ın cansız gövdesinin yanına bıraktı ve ellerini kaldırdı.

"Ateş etmeyin," diye bağırdı. "Meslektaşınızım. Ateş etmeyin! Operasyondaki bir meslektaşınız!"

98

Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Herhalde Hava Tanrısı, Berlin'den ayrılışının acısını böylelikle biraz hafifletmeye karar vermişti. Charly, taksiden inip garın kapısına varana kadar, o kısacık mesafede bile teninde ıslaklık hissetmişti.

Trenin kalkmasına daha yarım saat vardı. Bir gazete alıp bekleme salonuna geçti. Şansına bir yer bulmuştu; normalde şehrin en cıvıl cıvıl istasyonlarından biri olan Anhalt Garı, bugün her zamankinden daha fazla kalabalıktı. Olimpiyat turistleri yavaş yavaş evlerine dönüyordu.

Kimse çalmaya kalkmasın diye bavulunu oturduğu bankın altına sıkıştırdı ve gazeteyi açtı.

Küçük bir başlıkta, *SS polisi eğitiyor*, yazıyor, altındaki maka-

lede *ideolojik eğitim*den söz ediliyordu. Kale'de tek tük kalan Ernst Gennat veya Andreas Lange gibi eski tüfek kriminal memurlar bu işe ne diyordu acaba? Böyle bir polis teşkilatına Gereon Rath da uymazdı artık. Peki SS onu baskı altına alıp ajan yapmasaydı da farkında olur muydu bunun? Charly bundan pek emin değildi. Belki Sebastian Tornow'a bunun için müteşekkir olması gerekirdi.

Gereon istasyonda mıydı acaba? Etrafına göz gezdirdi. Belki de peronda bekliyordu. Charly'nin içinde şimdiye kadar hiç olmayan büyük bir huzursuzluk vardı. Bekleme salonunda kalamayacaktı artık. Gazeteyi koltuğunun altına sıkıştırdı, bavulunu kaptığı gibi giriş salonuna döndü. Trenin kalkmasına on beş dakika kalmıştı. Tren perondaydı. Kalabalığın arasından kendine yol açarak geçti, kondüktöre bileti gösterip kompartımanını aramaya başladı.

Gereon'dan eser yoktu. Trende miydi acaba? Kondüktör Charly'nin trene binmesine yardım etti. Charly, elinde bir kitap, gözünü gözlüklerinin üzerinden ona diken bir adamın tek başına oturduğu kompartımana baktı.

Dönüp tekrar indi trenden. Gestapo ajanına benzeyen meraklı bir yabancıyla on beş dakika oturacak kadar huzurlu değildi. Kondüktör, az önce trene binmesine yardım ettiği kadının tekrar inmesine bir anlam verememiş gibi onu izliyordu.

"Yanlış kompartıman mı?"

"Yok yok, her şey yolunda. Dışarıda beklemeyi tercih ediyorum."

Kondüktör anlamış gibi başını salladı ama anlamamıştı.

Charly, heyecanını bastırmak için bir *Juno* yaktı. Nerede kalmıştı bu adam?

"Frau Rath!"

Arkasına döndü. Manfred Oppenberg duruyordu karşısında.

"Herr Oppenberg."

"Lütfen!" Oppenberg göz kırptı. "Mosch benim adım, Franz-Josef Mosch."

"Ah tabii, Herr Mosch."

"Sizi burada görmek büyük sürpriz."

"Michalek, adım Michalek."

Oppenberg kaşlarını kaldırdı.

"İlginç. Uzun mu kalacaksınız Prag'da?"

"Orada yaşıyorum."

"Ha, doğru ya. Ben iş icabı gidiyorum. Çekimler bitene kadar, birkaç haftalığına. Sonra Berlin'e dönüyorum yine." Tekrar göz kırptı. "O kadar iyi düşündünüz ki bu işi. Kendimi artık öyle kafesin içinde değil, insan gibi hissediyorum yine."

"Sevindim."

"Birini mi bekliyorsunuz?"

"Eşimi. Gerçi çoktan gelmiş olması lazımdı."

"Evlisiniz, öyle mi Frau Michalek?"

"Yolculuk Helmut'umla."

"Anlıyorum."

Oppenberg manidar göz kırptı.

Bu sinema yapımcısı meselenin ciddiyetinin farkında mıydı gerçekten? Yoksa bunu maskeli balo ya da köşe kapmaca oyunu filan mı zannediyordu? Ama burası onu hizaya getirme yeri değildi.

Oppenberg şapkasını hafifçe kaldırdı. "Ben devam edeyim Frau Michalek. Zevcinize hürmetler. Prag'a gelince arayın beni. Hora Film'in temsilciliğinde Herr Mosch derseniz..."

Bunları söyleyip son bir kez göz kırptıktan sonra uzaklaştı.

Lokomotif sabırsızca oflayıp puflamaya başlamıştı. Charly'nin tedirginliği gitgide büyüyordu.

Telaşlanma.

Yelkovanı polis copu gibi acımasızca inip duran büyük saate baktı. Üç dakika kalmıştı trenin kalkmasına. Ve Gereon Rath ortalarda yoktu.

Şeytan tekrar bin, kompartımanda kitap okuyan adamın yanına otur diyordu. Git işte, o hergeleyi bekleme. Peki ya başına bir şey geldiyse?

Hergele, it!

Kendini güm güm ayaklarını yere vurarken yakaladı. Az önceki yardımsever kondüktör de görmüştü.

"Ne oluyor Fräulein? Ekildiniz mi? Binecek misiniz, binmeyecek misiniz, çabuk karar verin." Düdüğüne işaret etti. "Bir dakika sonra kalkış sinyalini veriyorum. İmparatorluk Demiryolları dakiktir, tek tek bireysel kaderleri dikkate alamam."

Charly azarlanan bir çocuk gibi başını salladı, gülümsemeye ça-

lıştı, beceremedi. İçinden İmparatorluk Demiryolları'na da, Gereon Rath'a da, onu böyle kararlar almaya mecbur bırakan dünyaya da lanet yağdırıyordu.

Büyük saatin yelkovanı otuz yediye gelip çatmıştı. Kondüktör düdüğü eline aldı ve son kez kompartımanın açık kapısını işaret etti.

Charly başını iki yana salladı. Kondüktör omuz silkti. Ardından işaret verdi ve düdüğünü öttürdü. O güne kadar Charly'ye hiçbir düdük sesi bu kadar tiz, böylesine kulak tırmalayıcı gelmemişti.

Tren hareket edip yavaş yavaş istasyondan çıktı. Michalek çiftini almadan.

Charly gene her zamanki gibi kızsın mı, kaygılansın mı bilemiyordu. Hem öfke, hem korku, ikisi de gözyaşlarını tutamamasına neden olmuştu. En kısa yoldan garı terk etti.

99

Başı hâlâ sızlıyordu, hele yarasına dokundu mu, acıdan duramıyordu. Bronz Prusya kartalı bir şişliğe yol açmıştı. Üst üste birkaç defa sarmışlardı. Ayrıca doktorlar beyin sarsıntısından şüphelendikleri için yataktan çıkmamasını salık vermiş, o da geceyi Urban Hastanesi'nde geçirmişti.

Az önce uğrayan doktor o gün taburcu edilebileceğini söylemişti.

"Abartmayın ama hemen. Dinlenmeniz şart. Çalışmayı aklınızdan geçirmeyin."

Reinhold Gräf kafa sallamıştı. Şu anda merak ettiği şey, hastane sandalyelerinden birini yatağın yanına çeken ziyaretçinin geçmiş olsuna mı, yoksa işle ilgili konuşmaya mı geldiğiydi.

"Nasılsınız teğmen?" diye sordu Sebastian Tornow önce.

Bu, geçmiş olsun ziyaretine işaretti ama tabur komutanı hastaneye üniformasıyla gelmişti.

"İşte. Hafif bir beyin sarsıntısı, koca bir baloncuk ve iğrenç bir açık yara. Yarayı diktiler. Doktor, şansınız yaver giderse yara çabuk iyileşir, bir hafta sonra dikişleri alırız, diyor."

"Çok güzel," dedi Tornow ama onu dinleyip dinlemediği belli değildi.

Gräf gece kötü uyumuş, kötü rüyalar görmüştü. Özellikle de birazdan aralarında geçecek konuşmaydı onu huzursuz kılan.

Akşam Tornow da Schöneberg Köprüsü'ne gelmişti. Gräf olan biteni toplum polisine anlattıktan sonra haliyle SD haberdar edilmişti. Etraf kalabalık olduğu için Gräf'le Tornow konuşmaya fırsat bulamamışlardı. Ayrıca ilk yardım hekimi bu yarayla Gräf'in muhakkak hastaneye gitmesi gerektiğini söylemişti.

"Beyin sarsıntısı geçirmiş olabilirsiniz, hem bu..."

"... Şakaya gelmez, biliyorum."

Tornow'a ne anlatacağını düşünmek için bütün gece vakti olmuştu ama başının ağrısından bir türlü kafasını toplayamamıştı. Durumda şu anda da bir değişiklik yoktu.

Gereon Rath'ın bir kere yaptığı gibi beyin sarsıntısı geçirdiğini, o yüzden de hiçbir şey hatırlamadığını söyleyebilirdi. Ama onun tarzı değildi bu.

"Anlatın bakalım teğmen, dünkü operasyon nasıldı? Ama resmî olmayan versiyonu rica edeyim, kriminal polise anlattığınız şekli değil."

"Goldstein Rath'la beni gafil avladı ve Rath'ın silahıyla sıvıştı. Ama Schöneberg Köprüsü'nde yakaladık onu."

Gräf, sesli konuşursa kafasının patlayacağı hissine kapıldığı için alçak sesle konuşuyordu. Hatta sesi kısılmış gibiydi.

"Peki Rath hangi cehennemde?"

"Size dün akşam da söylediğim gibi. Kurşunlardan delik deşik oldu, Landwehrkanal'a düştü. Polise Goldstein vurdu dedim ama öldüren benim. Kafasına sıktığım tek kurşunla Goldstein'ın işini bitirdikten sonra, Rath'tan çaldığı Walther PPK'yı elinden alıp Rath'a üç kez ateş ettim. İkisini göğsüne, üçüncüyü de gözlerinin arasına. Daha ona bakamadan köprüye ekip arabaları geldi, ben de toplum polislerine durumu açıklamak zorunda kaldım. Yarım saat sonra da siz oradaydınız zaten komutanım."

Kapı tıklatıldı. Bir hemşire kafasını uzattı.

"Tansiyonunuzu bir ölçelim," dedi ve kararlı adımlarla içeri daldı. Ancak Tornow'un sesiyle irkildi.

"Hiçbir şey ölçmüyoruz."

"Efendim?"

"Daha sonra gelin lütfen. Beni teğmenle baş başa bırakır mısınız? Önemli bir şey konuşuyoruz."

"Ama doktor..." Hemşire cümlesini tamamlayamadan saygı dolu bakışları siyah üniformaya kaymıştı. "Tabii komutanım, nasıl isterseniz."

"Tabur komutanı."

"Tabii."

Hemşire itaatkâr bir tavırla diz kırarak odadan çıktı.

Tornow kadın gider gitmez sandalyeyi kapının koluna sıkıştırdı.

"Yani Rath'ı kendi ellerinizle temizlediniz."

"Evet. Emredildiği şekilde."

"Peki öldüğünden emin misiniz?"

"Gayet tabii. Haddim olmayarak hatırlatayım, keskin nişancıyımdır."

"Onu biliyorum teğmen. Ancak işin garip tarafı, Landwehrkanal'da ceset bulamamamız. Bunu nasıl açıklıyorsunuz?"

Gräf omuz silkti. Bu kadarcık hareketten bile canı acımıştı.

"Bilmem," dedi. "Rosa Luxemburg da haftalar sonra ortaya çıkmamış mıydı? Hatta aylar sonra."

Tornow ters ters baktı ama bir şey söylemedi.

"Bir gün," dedi Gräf, "ortaya çıkar. Bir savakta bulunur. Luxemburg'da da öyle olmadı mı?"

"Dalgıçların Rath'ın kimliğini bulmaları da tuhafıma gitti," dedi Tornow. Köthener Köprüsü'nün altında suya kadar inen bir ağaç dalına takılmış."

"Gördünüz mü işte?"

"Akıntı o kadar hafif bir nesneyi sadece bir sonraki köprüye kadar, ama koskoca bir insan gövdesini ta uzaklara taşıyor. İlginç."

"Landwehrkanal'da sinsi, sağı solu belli olmayan akıntılar olduğu söylenir. Bir insan gövdesinin incecik bir dala takılacağına da ihtimal vermiyorum."

"Hımm, haklı olabilirsiniz." Tornow, Gräf'in gözlerine baktı. "Teğmen, siz gerçekten emin misiniz Rath'ı öldürdüğünüze?"

"Dediğim gibi, üç kez ateş ettim üzerine, her üç kurşun da tek başına öldürücü olabilirdi. Sonuçta sağ kalma ihtimalini kesinlikle dışlayabilirim."

"Hımm," dedi Tornow. "Operasyon epeyce çığırından çıkmış. Siz ne diyorsunuz?"

"Böyle operasyonlar hiçbir zaman planlandığı şekilde gitmez. Sonuç isabetli en azından."

"Onda haklısınız." Tornow başını iki yana salladı. "Bir de bomba yerleştirmiş oraya, aklım almıyor."

"Goldstein işi sağlama almak istedi herhalde."

"Evet, öyle olacak." Tornow sol eliyle yatağa pat pat vurdu. "İyi iş çıkardınız teğmen. Hem doğaçlama becerisi, hem de azimlilik sergilediniz. Ayrıca misyonunuzu yaralanmanızın yol açtığı engellere rağmen yerine getirdiniz. Mareşal Göring ve Alman İmparatorluğu size teşekkürü borç bilir."

"Ben sadece görevimi yaptım komutanım."

"Elimizde kimliğini belirleyecek bir ceset yok ama eşine buna rağmen haber vermemiz gerektiğini düşünüyorum."

"Tabii komutanım."

"Haberi ona siz götürün teğmen. Frau Rath'ı eskiden tanıyorsunuz."

"Emredersiniz komutanım."

"Doktorların dediğine göre bugün tahliye oluyormuşsunuz. Bu işi vakit geçirmeden halletmenizi istiyorum."

"Emredersiniz komutanım."

"Peki o zaman. Geçmiş olsun teğmen."

Tornow kapıya gitti, amaç dışı kullanılan sandalyeyi alıp tekrar yerine koydu ve odayı terk etti.

Gräf gözlerini kapattı. Charly. En çok korktuğu bu karşılaşmaydı. Ona gerçeği söyleyemezdi, çok riskliydi, yaptığı er ya da geç duyulurdu çünkü. Hayır, Gereon Rath, Amerikalı bir gangsterin kurşun yağmurunda ölmüştü. Resmî hikâye böyleydi ve herkes buna inanmak zorundaydı. Kendisi ve Gereon Rath dışında herkes.

Hayır, başka seçeneği yoktu: Charly'nin canını yakmak zorundaydı.

100

İlk gözüne çarpan holdeki bavul oldu. Kendisi de söylemişti bavulunu hazırladığını. Ama istasyona gelmemişti.

Charly oturma odasına girdi. Gereon çekyatını kaldırmıştı. Sigara kokusu da yoktu.

"Lotte?"

Charly arkasına döndü.

"Anne, senin burada olduğunu bilmiyordum."

"Üç treniyle Schwiebus'a dönüyorum. Herhalde o saate kadar kalabilirim burada."

"Tabii ki."

Luise Ritter'in gözü Charly'nin elindeki küçük valize ilişti. "Eve geri mi döndün?"

Charly başını sallayarak evet demek istedi ama onun yerine istemeden omuz silkti.

"Gereon nerede?" diye sordu.

"Berabersiniz sanıyordum."

"Dün gece eve gelmedi yani, öyle mi?"

"Gelse burada olurdu herhalde. Bavul hazırladı dün. Hafta sonu bir yere mi gidiyorsunuz?"

"Öyle de denebilir."

"Neyin var senin çocuğum?"

Charly'nin vicdanı rahat değildi. Az kaldı temelli gidiyordum, hâlâ Berlin'deysem bunun tek nedeni Gereon'un istasyona gelmemesi, diyemezdi annesine

"Yok bir şey. Gereon'u merak ettim de."

"Çalışıyordur büyük ihtimalle. Son günlerde çok yoğundu."

"Dün gece de mi işe gitti?"

"O işiyle ilgili bir şey anlatmaz ki. Anlatamaz da zaten. Her şey gizli."

Charly kafasını salladı doğru dürüst dinlemediği halde.

"Otursana Lotte. Ben bir çay yapayım, sakinleştirir. Gereon'cuğun çıkar ortaya, merak etme. Güzel güzel tatilinizi de yaparsınız. Ama ondan önce yaşlı anneni istasyona bırakır belki."

"Tabii." Charly gülümsemeye çalıştı. Onun aklından neler ge-

çiyordu, annesinin ise tek derdi onu kimin istasyona götüreceği idi.

Kapı çaldı. Charly yerinden sıçradı. Bir an Gereon'dur diye düşündü ama mantığının ona kocasının kendi evinin zilini çalmak yerine kapıyı anahtarıyla açacağını söylemesi çok sürmedi. Gidip kapıyı açtı.

Gelen Reinhold'du. Üstünde SS üniforması vardı, kasketi elindeydi. Kafası sargılıydı.

"Reinhold! Ne oldu sana? Kaza mı geçirdin?"

Gräf bakışlarını yere dikmişti. Elindeki kasketiyle oynuyordu.

"Uzun hikâye. Dün gece..." Boğazını temizleyip Charly'ye baktı. "Girebilir miyim Charly?"

"Mesele Gereon mu? O nerede?"

"İçeri girebilir miyim?"

Başka bir şey söylemesine gerek yoktu. Charly dediklerini duymuş, gözlerine bakmış ve her şeyi anlamıştı. Gräf'in bundan sonra söyleyeceği her şey önemsiz ayrıntıydı artık. Dizlerinin bağı çözülmüştü ama kendini koyvermedi. Doğruldu, sırtını dikleştirdi. Prusyalı gururu kabarmıştı. Ancak konuşamadı, sesi çıkmıyordu. Tek yapabildiği başını sallayıp Reinhold'u eliyle içeri davet etmek oldu.

101

Dimdik, kaskatı halde oturuyor, Reinhold'la göz göze gelmemek için elinden geleni yapıyordu. Reinhold ise ona bu canını yakan yalanları söyleyeceği için kendini çok kötü hissediyordu. Ama başka çaresi yoktu. Öte yandan burada, Rathların oturma odasında kendisinin oturuyor olması iyiydi. Bizzat Tornow'un veya Michael Steinke'nin Charly'ye kocasının ölüm haberini getirmesi ihtimalini düşünmek bile istemiyordu.

Hayır, onun göreviydi bu, sadece onun. Kendisini ne kadar kötü hissederse etsin.

Mutfaktan tabak çanak sesi geliyordu, Charly'nin annesi çay yapmaya gitmişti. Salondaki tek ses ise duvardaki saatin tiktaklarıydı.

"Dün gece bir operasyondaydık, Gereon ve ben..." diye başla-

dı. Tereddüt ediyordu, çünkü Charly öğreneceğini öğrenmişti, o yüzden ne söyleyeceğini bilemiyordu. Ama onu bu görevden azledemezdi.

Genzini temizleyip devam etti. "Mareşal Göring'e yapılacak bir suikatı önleyecektik. Yahudi bir gangster başbakanı öldürmek istiyordu, biz de..."

Tekrar yumruğunu ağzına götürüp öksürdü. Boğazında bir şey vardı, Reinhold Gräf konuşmakta güçlük çekiyordu. Charly çoktan neyin ne olduğunu bildiği halde lafı geveleldiği için de kendinden nefret ediyordu.

"Çok üzgünüm Charly... Bir silahlı çatışma çıktı, Gereon... çok fazla yara aldı. Ve... ve öldü. Çok üzgünüm."

Charly buz gibi bir yüz ifadesiyle dinliyor, hiçbir şey söylemiyordu. Boşluğa bakıyordu sanki.

O kadar acıyordu ki o anda ona. Alex'te çalışırken hakikaten sevdiği tek bir mesai arkadaşı olmuşsa, o da stenograf Charly Ritter'di. Gennat'ın Cinayet Şubesi'ni düşündüğünde bazen içini hüzün kaplıyorsa, onun nedeni Charly idi. Belki de Tabur Komutanı Tornow'un öldürme emrini yerine getirememesi Rath'tan ziyade Charly'yi düşünmesiydi.

Ve buna rağmen şimdi onun canını yakmak zorundaydı. Aslında içinden gelen yanına oturup ona sarılmaktı ama yapamazdı bunu tabii. Konuşmaya devam etti.

"Katili de vuruldu. Gereon görevini yerine getirirken can verdi. Bu mesleğin tehlikeli olduğu hepimizin malumu. Yalnız..."

"Onu görmek istiyorum," diye kesti sözünü Charly.

Oturduklarından beri ilk kez ağzını açmıştı. Bakışlarındaki boşluğun yerini soğuk, sert bir ifade almıştı.

"Üzgünüm, bu mümkün değil."

Gene boğazında bir şey var gibiydi, sanki soğuk algınlığı vardı da sesi kısılmıştı.

"Neden?"

Charly'nin sesi de sertleşmişti, bakışlarından bile daha sertti.

"Gereon Landwehrkanal'a düştü, cesedini henüz bulamadık."

Charly'nin gözünde anlık bir umut ışığı görür gibi oldu, ama hemen ardından kadının omuzları düştü.

Gräf ayağa kalktı.

"Gitmem lazım Charly. Ama ne zaman yardıma ihtiyacın olursa... Bana nasıl ulaşacağını biliyorsun."

Son cümlesi kendi kulağına da anlamsız ve boş gelmişti, daha çok değil, birkaç gün önce Charly'nin yardım isteğini geri çeviren kendisi değil miydi? İyi de, elinden başka bir şey gelmezdi ki.

Charly başını salladı, ama onu dinlemediği belliydi.

Gräf kapıyı açarken, "Hoşça kal Charly," dedi.

Aylardır, hatta belki de yıllardır ilk kez birisiyle vedalaşırken Alman selamı vermemişti.

102

Yeni kampın inşası neredeyse tamamlanmak üzereydi. Çam ormanı yok edilmişti. Kanalizasyon için çukur kazmışlar, birkaç geçici nöbetçi kulübesi dikmişler ve ilk kamp barakalarını kurmaya başlamışlardı. Sabah yoklamasında, pek yakında yeni tutukluların geleceğini söylemişlerdi, işler o zaman daha çabuk ilerleyecekti.

Ağaçlar gidince dımdızlak kalan alanda Herbert Ehlers birkaç arkadaşıyla beraber komutanlık binasının temel çukurunu kazıyordu. Kendisini bazen bir inşaat işçisi gibi hissetmiyor değildi. Ancak hiç mola veremiyorlar, sürekli SS nöbetçilerinin pis şakalarına maruz kalıyorlardı. Yoldaşları kampın gündelik hayatına –tabiri caizse– alışmasına yardımcı olmuşlar, ona yalnız olmadığını hissettirmişlerdi. Etrafında güvenebileceği dostlarının olmasını bilmek ona iyi gelmişti.

Ancak bunun buradan çıkmasına bir faydası olacak mıydı, o da ayrı bir konuydu. Esterwegen kampından buraya sürülen komünistlerle içlidışlı olduğu sürece artık komünist değilim demesinin bir inandırıcılığı kalmıyordu. Bazen kendisi bile şüpheleniyordu kendinden.

Diğer taraftan siyasi görüşünün bir önem taşıyıp taşımadığını da kestiremiyordu. Sorguya çekilmeyeli o kadar çok olmuştu ki. Daha doğrusu onu Columbiahaus'tan Brandenburg'un bu ıssız köşesine getirdiklerinden beri bir kez olsun sorguya almamışlardı.

Acaba dışarıda onu kayıran birileri var mıydı? Norddeutsche Lloyd'daki mesai arkadaşları mesela – şefleri olsa daha da iyi olurdu. Birazcık torpil gerekiyordu. Heini amcası SA'daydı ama orada forsu olan biri değildi. Ailesinin haberi var mıydı acaba durumundan? Gestapo onu müsabakalar başlamadan kısa bir süre önce Olimpiyat Köyü'nden aldığından beri ne bir mektup yazabilmiş, ne de bir telefon görüşmesi yapabilmişti.

O yüzden de nöbetçilerden biri ona seslenince –ya da Sachsenhausen'daki âdetle hırlayınca– şaşırması normaldi.

"Ehlers, Kızıl domuz, ziyaretçin var!"

Öyle afallamıştı ki, önce anlamadı, gözlerini fal taşı gibi açmış genç nöbetçiye bakıyordu.

"Haydi haydi! Sağır mısın? Kaldır götünü! Dürteyim mi yoksa? Onu mu bekliyorsun?"

Yanında duran arkadaşı Rudi'nin dirseğini kaburgalarına vurmasıyla ayıldı. Küreği bırakıp çukurdan çıktı.

Nöbetçi, "Çabuk çabuk, bütün gün senle uğraşamam," deyip Ehlers'in beline dipçikle vurdu.

Herbert Ehlers bunlara alışmıştı, artık eli ayağı birbirine dolaşmıyordu. Adımlarını sıklaştırdı, kampın girişinde bulunan SS barakasına doğru önden önden yürüdü. Baraka geçiciydi, yeni komutanlık binası hazır olur olmaz yıkılacaktı.

Barakanın girişinde Kamp Komutanı Binbaşı Koch'un yanında duran üniformalıyı tanımıyordu. Ne Columbiahaus'tan, ne de kamptan tanıdık gelmişti. Bir yüzbaşıydı.

Dur emri yerine ikinci dipçiği yedi.

"Tutuklu Ehlers komutanım."

"Teşekkür ederim," dedi Koch.

SS nöbetçisi selam çaktı.

"Konuşmak istediğiniz adam bu mu yüzbaşı?" diye sordu kamp komutanı ziyaretçiye.

Yüzbaşı başıyla evet işareti yaptı. "Bana bir oda tahsis edebilir misiniz? Tutukluyla konuşmam lazım. Rahatsız edilmek istemiyorum."

"Rahatsız edilmek istemiyorsunuz. Ne dediğinizi çok iyi anlıyorum yüzbaşı." Kamp komutanı biraz uzaktaki derme çatma bir ba-

rakayı işaret etti. "Ben de ifadeleri orada alıyorum. Orada ihtiyacınız olan her şeyi bulabilirsiniz Von Rekowski. Destek lazım mı? Bir-iki SS verebilirim."

"Yok, teşekkür ederim. Tutukluyla yalnız görüşmek istiyorum."

"Anlıyorum. Nasıl isterseniz."

Von Rekowski. Nöbetçi kolundan tutmuş sorgu barakasına götürürken Ehlers hafızasını yokladı. Hiç duymamıştı bu ismi, hele SS bağlamında ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Kim olabilirdi bu? Kim göndermişti adamı?

Yüzbaşı Von Rekowski barakaya gidene kadar hiç konuşmadı. Barakaya vardıktan, SS nöbetçisi onları yalnız bıraktıktan sonra da.

Ehlers etrafına baktı. Bir yazı masası vardı, bir önünde, bir de arkasında birer sandalye. Köşede ona Columbiahaus'tan tanıdık gelen bir falaka sehpası, yanındaki duvarda ise düzenli aralıklarla asılmış kırbaçlar, coplar ve çeşitli falaka aletleri. Göz hizasındaki bir ahşap kirişte iki demir manşeti olan bir zincir asılıydı. Binbaşı Koch, *ihtiyacınız olan her şey*, demişti. Ehlers kamp komutanının bununla ne kastettiğini şimdi anlamıştı.

Yüzbaşı, "Herbert Ehlers," deyip de sessizliği aniden bozunca gayriihtiyari irkildi. "Sensin demek. Bu dağ başına gelirken bütün yol boyunca nasıl bir tip acaba diye sorup durdum kendime."

Ehlers karşılık vermedi. SS'te sorulmadan konuşmak pek akıl kârı değildi, bunu son haftalarda öğrenmişti.

Ziyaretçisi gülümsedi, Herbert Ehlers de gerginliğini biraz attı.

Von Rekowski, "Otursana," dedi ve masanın önünde duran, sayısız tutuklunun kurumuş kanını ve ecel terini emmiş sandalyeyi gösterdi.

Ehlers oturdu.

Von Rekowski ayakta kaldı. Elleri arkasında, bir şey düşünüyor gibi küçük odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu.

"Dışarıda, şehirde bir kayırıcın var Herbert Ehlers," dedi. "Bir hanım. Benim çok değer verdiğim bir hanım."

Ehlers'in önünde durup, köle pazarında değerini ölçüyormuş gibi yukarıdan aşağı süzerek baktı ona.

"Yalnız," diye devam etti yakın mesafede göz göze gelecek şe-

kilde tutukluya doğru eğilerek, "onun sende değer verdiği nedir, onu anlamadım."

Ne istiyordu bu adam? Niye bir türlü konuya girmiyordu?

"Greta Overbeck," dedi yüzbaşı ve tekrar odada dolaşmaya başladı. İmla ödevi vermiş bir öğretmen gibiydi, ismi söyledikten sonra gerçekten öyle uzun bir ara vermişti. Epey sonra, "Nereden tanıyorsun onu?" diye sordu.

Ehlers afallamıştı. Greta Overbeck diye kimseyi tanımıyordu.

"Efendim?" dedi. Aklına daha nitelikli bir laf gelmemişti.

Yüzbaşı duvarın önünde durmuş, falaka aletlerini inceliyordu. Kılıfından bir baston çıkardı.

"Gayet basit bir soru," dedi, Ehlers'e bakmadan. Elindeki bastonun sağına soluna bakıyordu. "Greta Overbeck'le ilişkin ne?"

"Bakın yüzbaşım, Berlin'deki arkadaşlarınıza da söyledim. Gençliğimde bir hata işledim ve çok uzun zamandır onun hata olduğunun bilincindeyim. Yanlış partiye bulaştım, evet, ama bu çoktan geride kaldı, uzun zamandır komünist değilim."

Darbe ansızın indi. Yüzbaşı bastonla Ehlers'in yüzüne vurmuştu. Duyduğu acı korkunçtu.

"Bu nasıl bir cevap? Greta Overbeck'i sordum ben sana, senin politik geçmişin beni zerre kadar ilgilendirmiyor!"

"Özür dilerim." Ehlers konuşurken ağzına kan tadı geldi, üst dudağı şişmeye başlamıştı bile. "Ama bu isimde bir yoldaşla tanışmadım hiç."

Von Rekowski, tutuklu ceketinin yakasından tutup Ehlers'i ayağa kaldırdı.

"Peki Greta'nın senin gibi birinin salıverilmesine bu kadar önem vermesini nasıl açıklıyorsun?" dedi yüzbaşı tükürük saça saça. "Hem de nasıl önem vermek, benden torpil yapmamı isteyecek kadar..."

Von Rekowski burnundan soluyordu. Şakağındaki damarlar şişmişti. Adam manyağın tekiydi. Sonunda Ehlers'i iterek yakasını bıraktı.

"İtiraf et," diye bağırdı, "siktin onu. Ve gene sikmek istiyorsun. Onun için çıkmanı istiyor senin."

"Lütfen, bir yanlış anlaşılma var. O hanımı tanımıyorum."

"O seni nereden tanıyor peki? Ünlü bir oyuncuya benzer bir tarafın yok."

"Bilmiyorum. Belki beni başka bir Ehlers'le karıştırıyor. Ne bileyim? Sizin de bana yardım etmenize gerek yok. Gidin evinize ve Greta'nıza maalesef bir şey yapamadığınızı söyleyin."

"Yok efendim! Senin daha fazla Sachsenhausen'da kalmaman için elimden geleni yapacağıma dair söz verdim ben ona. Verdiğim sözü tutarım."

Ehlers derin bir nefes aldı. Herif onun hakkında ne isterse düşünsündü, ister rakibi görsün, ister başka bir şey. Yeter ki şuradan çıksındı. Ana babasına olan biteni anlatır, bir avukat tutar, tüm yanlış anlaşılmaları giderirdi. Komünist olmadığını, Greta Overbeck'in sevgilisi olmadığını, her şeyi ispat ederdi. Bir çıksa, her şey düzelirdi.

"Etrafına bir göz at," dedi Von Rekowski ve masanın üstünde duran muştayı sağ eline geçirdi. "Her şeyi sıkı sıkı tut aklında. Çünkü bu Sachsenhausen'da göreceğin son manzara olacak."

"Nasıl? Anlayamadım, zannetmiştim ki, siz..."

Daha fazla konuşamadı. Muşta darbesi o kadar şiddetliydi ki suratında bir şeyler kırıldı – ağzında toplanan iki-üç dişten fazlasıydı bu. Ehlers yere düştü, acıdan neredeyse bayılacak gibiydi. Daha doğrulamadan kaburgalarına bir tekme yedi. Nefes almaya çalışırken tekrar havaya kalkan çizmeyi gördü. Çizmenin ucu bu sefer çenesini hedeflemişti. Kafası geriye savrulurken gözünde şimşekler çaktı. Bir kemik kırılma sesi daha duyuldu. Herbert Ehlers artık hiçbir şey görmüyor, duymuyor, hissetmiyordu. Sachsenhausen'dan çıkmıştı. Yüzbaşı Von Rekowski sözünü tutmuştu.

103

Kiler rutubetliydi, çürük elma ve küflü kireç sıva kokuyordu. Charly buraya inmeyeli o kadar çok olmuştu ki. Yaptığı reçelleri, kompostoları kilerde muhafaza eden ev kadınlarından değildi. Gereon'un da yolu pek ender düşerdi buraya. Bir türlü atamadıkları ama artık kullanılmayacak durumda olan bir-iki eski ev eşyası vardı zaten, o kadar.

Ne düşüneceğini, gülsün mü, ağlasın mı bilemiyordu. Onu aynı anda hem mutlu hem de mutsuz yapan böyle bir telefon görüşmesi hiç olmamıştı hayatında.

Gereon yaşıyordu. Ama onu göremeyecekti. En azından kısa erimde.

O süre zarfında da yas tutan dul rolünü oynayacaktı.

Ceset olmadığına göre herhalde cenaze töreni de yapılmayacaktı. Ya da muhtemelen günün birinde sudan çıkarılıp kimliği tespit edilemeyen bir ceset için, *Gereon Wilhelm Rath, 5 Mart 1899-13 Ağustos 1936* yazılı bir mezar taşı dikilecekti.

Allah'tan kimse yokken aramıştı. Teselli amacıyla ziyaretine gelen Greta çoktan evine gitmişti. Charly yarısı dolu bir şişe konyakla, *onun* konyağıyla salonda oturmuş, *onun* müziğini, kardeşi Severin'in Amerikan plaklarını dinliyordu. Bir gün önce de yaptığı gibi. Charly evde yalnız kaldığı zamanlarda Gereon'un yaptıklarını yapıyordu. Uyku tutmadığında. Şimdi de kendisi uyuyamıyordu.

Daha bir damla gözyaşı dökmemişti. Babasının ölümünde de aynen böyle olmuş, adeta kaskatı kesilmişti. Bağrındaki taşı konyakla eritmeyi umuyordu, çünkü içinde hiçbir şey kıpırdamadıkça gittikçe katılaşıyor, katılaştıkça da canı yanıyor, boğazındaki düğümden boğulacak gibi oluyordu.

Birden telefon çalınca ürkmüş, yerinden sıçramış, biraz daha fazla dehşet yaşamak için olacak, yine de açmıştı.

Gereon'un ilk lafı, "Çok şükür, buldum seni," oldu. "Yalnız mısın?"

"Gereon! Ben... Ne..."

Charly başka da bir şey söyleyememiş, gözyaşlarına boğulmuştu. Konyağın başaramadığını Gereon'un sesi başarmıştı: Bağrındaki taş eriyivermişti, düşüncelerinin ve yüreğinin üstüne çöken o koskoca kayayı patlatmışlardı sanki. Hıçkıra hıçkıra, bağıra bağıra ağlamış, kendisine bunun için küfür etmiş, yavaş yavaş su yüzüne çıkan öfke gözyaşlarını kurutmuş, sonunda onu eski haline getirmişti.

"Ne yaptığını sanıyorsun sen? Neredesin? Ne oluyor?"

"Eve geldiler mi? Öldü dediler mi benim için?"

"Reinhold geldi, evet. Seni bir gangsterin vurduğunu söyledi.

Landwehrkanal'da hâlâ cesedini arıyorlarmış ama öldüğünden eminlermiş."

"Seni aradığımı kimse öğrenmemeli, Charly. Yoksa hepimizin başı belaya girer. Senin, benim, Reinhold'un, belki annenin ve hatta oğlanın da."

"Neler söylüyorsun sen?"

"Tornow kellemi istiyor. Aslında Reinhold'un beni öldürmesi gerekiyordu ama kaçmama izin verdi. Bu kadarını bilmen yeter. Yas tutan dul rolünü inandırıcı oynamaya devam et. Tornow ölümümden en ufak bir şüpheye kapılsın, yerimi öğreninceye kadar dünyayı ayağa kaldırır. O durumda eğer bilgi alacağını düşünüyorsa seni de, anneni de gözünü kırpmadan toplama kampına tıkar."

"Neden istasyona gelmedin? Şimdi çoktan Prag'daydık."

"Ne halde olduğumu bilsen bu soruyu sormazdın."

"Nasıl? Neyin var?"

"Önemli değil. Bir-iki yara. Ama bir Çek Olimpiyat turistinin suratında olmaması gereken cinsten. Pasaporttaki fotoğrafa da benzemiyorum bu aralar. Helmut Michalek'i en geç sınırda trenden indirirlerdi, belki de daha önce."

"Peki şimdi neredesin?"

"Onu söyleyemem."

Bir süre sessizlik olmuştu. Sanki Rath'ın ağzından çıkan sözcüğün anlaşılması için önce demlenmesi gerekiyordu.

"Demek durum ciddi," demişti Charly sonunda.

"Çok ciddi. Tornow hayatta olduğu sürece ölüyü oynamalıyım. Nerede olduğumu bilmemen, nasıl olduğumu sana söylememem lazım. Bugün son olarak görüşüyoruz. Uzun, belki de çok uzun bir süreliğine."

Gene susmuşlardı. Sonra kiler konusunu açmıştı Gereon.

"Bir inip bakman lazım. Olay üstümüze kalsın diye bomba yapımında kullanılan birkaç malzemeyi oraya saklamış."

"Kim?"

"Abraham Goldstein. Gerçi önemi kalmadı. Beni suikastçı diye ihbar edecekti. Bunu yapamayacak artık ama Gestapo'nun Göring'in yatağının altında bulduğu bombaya ait malzemenin bizim kilerden çıkması yine de hiç iyi olmaz."

Kuşkusuz haklıydı.

Charly kilerde eski bir komodinin üstündeki tozu üfledi ve kapısını açtı. Boştu. Tam başka bir dolaba geçmek üzereydi ki, gözü, ilginç bir şekilde hiç toz kaplamamış ve Charly'nin ilk defa gördüğü bir ayakkabı kutusuna ilişti.

Daha kapağını açmadan bunun aradığı şey olduğunu anlamıştı. Gerçi içinden çıka çıka üç uzunca teneke çubuk, bir de jelatinli bir kütle çıkınca şaşırdı. Bunun ne olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu ama Gereon'un bulup atmasını istediği şey olduğundan emindi.

104

Denilene uymamıştı. Uyamamıştı da, dayanamamıştı da. Kimseye, özellikle de Charly'ye bir şey söylememesi tembih edilmişti. Reinhold haklıydı tabii ki, Tornow'un, Rath'ın hayatta olup olmadığı konusunda en ufak bir şüphesi olmamalıydı. Ama Charly'ye güveni sonsuzdu. Paul Wittkamp'a ise haydi haydi.

Yara bere içinde ve sırılsıklam Potsdam Köprüsü'nün arkasında bir yerde kanaldan çıktıktan sonra eski ve Charly bir kenara bırakılırsa, belki de tek arkadaşı olan Paul'u aramıştı. Shellhaus'ta bir telefon kulübesi bulmuş, Köln'ü bağlatmıştı. Paul bir saniye bile tereddüt etmemiş, arabaya atlayıp Berlin'e gelmişti. 600 kilometreyi sekiz saatte katetmişti. Bu arada Rath'ın üstü başı kurumuş, gömleğinden kopardığı bir parçayla sardığı sıyrıkların kanaması durmuş, güneş doğmuştu. Rath meraklı bakışlara maruz kalmasın diye geceyi serseriler gibi Tiergarten'da bir bankın altında geçirmişti. Pis suda leş gibi olmuş elbisesi ve elbisenin paramparça sağ koluyla bir serseriden farkı da yoktu zaten. Suratı mor ve yeşil lekelerle kaplıydı. Buluşma yeri olarak Charlottenburger Tor'u bellemişler, Rath, Paul'un bir Renanya kasabasına ait IZ plakalı mavi Ford Rheinland'ı görünene kadar kanalla cadde arasındaki çalılıkların arasında saklanmıştı.

Fazla söze gerek duymamışlardı. Paul onu arka koltuğa oturtmuş ve derhal memleketinin yolunu tutmuştu. Bir an önce Ber-

lin'den çıkmaları gerekiyordu. Köln'e vardıklarında güneş batmıştı. Bu da üstü başı paramparça ve yaralı Rath'ı, Wittkamp Şarap Evi'nin arka kapısından içeri sokarken işlerine yaramıştı. Şimdi Rath, bir seferinde karnavalda kim olduğunu bugün hâlâ bilmediği o Mickey Mouse'la yattığı yerde yatıyordu.

Paul, "Şimdilik burada kalabilirsin," dedi uzun yolda tüm ayrıntılarıyla hikâyesini dinlediği Rath'a. "Hafta sonu zaten ofise ihtiyacım yok, gelecek haftaya kadar da başka bir çözüm bulurum."

"Beni kilere kapatma da."

"Şarap kilerime kesin kapatmam, çok riskli."

Rath ilk önce uzun bir uyku çekmişti. Uyanınca da uzun süre kendisiyle mücadele ettikten sonra sonunda Paul'un yazı masasının üzerindeki telefonun ahizesini kaldırıp Carmerstrasse'ye bağlanmıştı. Charly'yi araması lazımdı, başka yolu yoktu. Diğer taraftan onunla konuştuktan sonra perişan olmuştu. Onu bir daha ne zaman görecekti? Ya da bir daha görecek miydi?

Sonra tekrar uzanmış, bundan sonraki hayatını düşünmüştü. Ne yapacaktı, ne edecekti ki tüm dünya onu öldü sansındı? Aksi gibi Helmut Michalek'in pasaportu da Berlin'de kalmıştı.

Abraham Goldstein ölmüştü. Tornow, beş sene önce sırra kadem basan gangsterin ölmesini baştan beri istemişti. Gereon Rath'ın kellesini de. Goldstein onu neredeyse öbür dünyaya gönderecekti, o yüzden ona acıdığı filan yoktu ama bu sefer Tornow'un kurbanları olarak gene aynı kaderi paylaşmışlardı. Goldstein'ın aksine, Rath'ın şansı yaver gitmişti. Yok, şans değil, bir arkadaş demek lazımdı buna. Kaçmasına önayak olan bir arkadaş.

Bir anahtar sesi duydu, az sonra elinde içine bir piknik malzemesi sığdırdığı bir çantayla Paul göründü. Sandviçler, elmalar, haşlanmış yumurtalar, birkaç tane köfte, bir şişe süt, iki şişe de bira. Şarap almamıştı, bu ofiste bol miktarda vardı ondan.

"Umarım pazartesiye kadar yeter," dedi.

Rath sofada doğruldu, doğrulurken yaralı kolu koltuğun kenarına gelince gayriihtiyari inledi.

Paul ona baktı.

"Doktor istemediğinden emin misin?"

"Evet, evet." Rath başını iki yana salladı. "Kimsenin görmemesi

lazım beni, gerçekten kimsenin. Bütün dünyanın gözünde öldü bilinmem lazım, yoksa hakikaten öleceğim, bu kadar basit."

"Buna basit diyorsun." Paul başını salladı. "Seninle arkadaşlık etmek dünyanın en büyük cezası Gereon Rath. Annemin sözünü dinleseydim keşke."

"Annenin sözünü dinleseydin, komşu Meierlerin kızı Käthchen'le evliydin şimdi."

"Sen de haklısın."

"Tekrarlıyorum: Doktora ihtiyacım yok. Ama yaranın iltihaplanmasını önlemek için beş litre tentürdiyoda ihtiyacım var."

"Beş litre yok ama şimdilik yetecek kadar var sanıyorum."

Paul çantadan kahverengi bir şişe, bir de sargı bezi çıkardı. Ardından Rath'ın yarasını dezenfekte etti ve sardı. Kurşun sadece sıyırıp geçmişti ama yara korkunç yanıyordu.

Tedavi bittikten sonra Rath bir sandviç yedi. Paul biraları açtı, tokuşturdular.

"Geleceğe," dedi Paul.

"Nasıl bir gelecekse."

"Onunla ilgili ben de biraz kafa yordum."

Paul çantasından bir belge çıkarıp Rath'a uzattı. Bir ehliyetti bu.

Rath kapağını açtı, "Wilhelm Kessler, Neuwied," yazıyordu. "Bu da kim?"

"Sen."

"Nasıl yani? Benimle en ufak bir benzerliği yok."

"Senin bir resmin lazım tabii. Damga yapan birini tanıyorum."

Rath başını iki yana salladı. "Tanımadığınız da yok."

"*Siz*'le kimi kastediyorsun?"

"Charly'yle seni. Sahte pasaport atelyesi kursanız yeridir."

Paul omuz silkti. "Sahte demeyelim buna. Her iş için birilerini tanıyorum Köln'de. Var mı bir fotoğrafın? Bu halinle yenisini çektiremeyiz."

"Ehliyetimdekini al. Nasıl olsa artık ihtiyacım yok. Landwehrkanal banyosundan sonra canı çıktı zaten."

Paul başını salladı. "Nikâh yüzüğünü göster bakayım."

Rath yüzüğü parmağından çıkarmaya uğraştı. Bir türlü çıkmak bilmiyordu. Yavaş yavaş ite ite sonunda başardı.

Paul yüzüğü alıp inceledi. Ardından, "Bekârın sonunda nesi var? Ak düşmüş saçları ve bezginliği. Evlinin ise nikah yüzüğü..." diye eski bir deyişi mırıldandı.

"Bu ne anlama geliyor şimdi?"

"Yüzükten kurtulman gerektiği anlamına geliyor. Birincisi para eder. İkincisi her an seni ele verebilir. Yeni yaşamında bekârsın."

"Beyaz saçlı ve bezgin."

"En kötü ihtimalleri getirme aklına. Belki de çok geçmeden eski hayatına geri dönersin."

"Almanya'nın normale döneceğini düşünüyorsun yani."

"İlelebet böyle gitmeyecek herhalde."

"Bilmem. Kimse geleceği göremiyor ki."

"Kölnlüler ne der? Bir şey şimdiye kadar iyi gittiyse, her zaman iyi gider."

"Berlinli ne der peki? Boynuna kadar pisliğe batsan da başın hep yukarıda olsun."

105

Pazar sayısında da bir şey yoktu. Tek bir satır... *Prager Tagblatt*'taki makalelerin çoğu ya Berlin'deki Olimpiyat'ı konu ediyordu ya da İspanya iç savaşını. Amerikalı bir spor görevlisinin zehirlenerek öldürüldüğüne dair bir haber yoktu. Charly, Zoo Garı'na gidip, revaçta ve hâlâ güvenilir sayılan az sayıdaki Almanca gazetelerden biri olan *Prager Tagblatt*'ın pazar sayısını almış, Carmerstrasse'ye gidene kadar yolda acele acele sayfalarını çevirerek haberi aramıştı. Kahvaltıda gazeteyi sistematik olarak baştan sona tekrar gözden geçirdi. Berthold Weinert'in üç yazısı yayımlanmıştı ama üçünün konusu da spordu.

Allah kahretsin! Nasıl olurdu bu? Berthold bu hikâyeyi muhakkak yazar diye düşünmüştü.

Ona otelinde ulaştı.

"Az önce *Tagblatt*'ı okudum. Sen spor muhabiri mi oldun artık?"

"Berlin'deki işim o şu anda."

"Ben de kirli oyunları ortaya çıkartmak, iktidara anyayı konyayı göstermek için fırsat kolluyorsun sanıyordum, Bir aralar öyleydin çünkü."

"Baklayı ağzından çıkartmayacak mısın?"

"Walter Morgan vakasından söz ediyorum herhalde. Nazilerin örtbas etmek istediği cinayet. Niye bununla ilgili bir şey yazmadın? Yoksa yabancı basın da mı Alman hükümetinin elinde artık?"

"Ben sadece bildiğim şeyleri yazabilirim. Mister Morgan'ı ilk kez şimdi senden duyuyorum."

Charly afalladı. "O zaman dul eşi seni aramadı, öyle mi?"

"Beni arayan hanımlar oldu ama bildiğim kadarıyla aralarında dul olan yoktu."

"Olympia Morgan. Elinde senlik bir mektup var."

"Bu kadar orijinal bir isim kesinlikle aklımda kalırdı."

"Yani aramadı."

"Hayır. Olympia Morgan diye biri ne geldi, ne de aradı."

"Çok garip," dedi Charly. "Buluşmamız lazım. Hemen bugün."

"Zor görünüyor. Bugün Olimpiyat'ın son günü, bütün gün..." Durakladı. "Baksana, benimle stadyuma gel istersen. Ne dersin? Basın tribününde rahatça konuşuruz."

Charly pazar gününü Olimpiyat Stadyumu'nda geçirmek istemezdi ama teklifi kabul etti. Weinert centilmenlik yapıp onu arabasıyla Carmerstrasse'den bile aldı.

Škoda'sının direksiyonu sağ taraftaydı. Charly neredeyse yanlış kapıyı açıyordu.

Weinert güldü. "Çekoslovakya'da trafik soldan," deyip ona kapıyı açtı.

Bu sıradan cümle Charly'ye Prag'a gidemeyişini hatırlattı ve içi cız etti. Otomobile bindi. Yolda Weinert'e kısaca Walter Morgan'ın zehirlenmesini ve Alman resmî dairelerinin bunu örtbas etme çabalarını anlattı. Gereon'un vakadaki rolünü tamamen es geçti. Eski işvereninin gözünde ölü sayılması da dahil, Gereon'la ilgili hiçbir şey anlatmadı.

Weinert'in ilk aklına gelen Greta'nın sorduğu soruya benziyordu: "O zavallı kızı neden kurda kuşa yem ediyorsun? Nazilerin eline geçerse ona neler yaparlar, biliyorsun."

"Marie Niemann diye birisi yok artık. Başka bir isim altında Almanya dışında bir yerde yaşıyor."

Weinert, Charly'nin yüzüne baktı ve manidar gülümsedi. "Anlıyorum."

"Benim derdim kızı kurda kuşa yem etmek değil. Birileri saflığından yararlanıp kullanmış onu. Asıl sorun, Alman makamlarının nahoş gerçekleri propaganda müsabakalarından uzak tutmak için elinden geleni yapması."

"Kirli çamaşırlarını öfkeli bir dul kadının yardımıyla ortaya dökmek istiyorsun."

"Olympia Morgan'ın kendisi fabrikasındaki işçilerin cinayetin arkasında olmasından şüphelenmiş. Bu mektup bunu kanıtlıyor. Onun için anlamıyorum sana neden gelmediğini. Kime başvuracağını bilsin diye senin kartvizitini bile ulaştırmıştım ona." Omuz silkti. "Böyle bir olayı yazarsın diye düşündüm."

"Memnuniyetle Charly, tabii." Weinert sanki arabada kendilerinden başka birileri daha varmış gibi etrafına baktı. "Berlin'e geldiğimden beri Nazilerin ikiyüzlülüğüne gıcık oluyorum. Bugünlerde Stürmer vitrinlerinde spor haberleri asılı. Ya da vitrinlerin bazılarını toptan sökün kaldırmışlar. Ayrıca bazı parklardaki banklar veya yeşil alanlar birdenbire Yahudilere yasak değil. Hepsi göz boyamaca. Gazeteler de bunların oyununa geliyor. Çoğuyla zamanında meslektaş olduğumu düşünüyorum da..."

"Hâlâ meslektaşsın."

"Nasıl baktığına bağlı. Ben *Prager Tagblatt*'a yazıyorum, Nazilerin duyuru organlarına veya Almanya'da son zamanlarda adına gazete denen o modası geçmiş kitsch paçavralara değil."

Konuştukça coşuyor, öfkesi artıyordu.

Bu arada İmparatorluk Spor Sahası'na gelmişlerdi. Weinert'in uzun uzun park yeri aramasına gerek kalmadı, gazeteciler için özel park yeri ayrılmıştı. Girişte de kuyruğa girmemişler, Weinert, Charly'yi stajyerim deyip geçirmişti. Kapıdaki adamın bakışından, stadyuma bu şekilde sokulan ilk kadın olmadığı anlaşılıyordu.

Basın tribünü, direkt şeref tribününün arkasındaydı. Olimpiyatın son günü olduğu için Hitler gelip kurulmuştu bile. Charly oturduğu yerden Hitler'in kafasının arkasını görüyordu. Bir ta-

bancası olsaydı ne yapardı? Birdenbire duyduğu nefrettten kendisi korktu. Gerçekten de siyasi suikastçı olmayı mı geçirmişti kafasından az önce?

Sağında solunda bütün dünyadan gazeteciler masalarda oturmuş, stadyumu izliyor, kimisi önündeki daktiloyla direkt haberi yazıyordu. Weinert'in önünde sadece birkaç not defteri vardı. Ve ucu sipsivri açılmış kurşunkalemler.

Futbol sahasına parkur kurulmuştu; Olimpiyat Stadyumu son müsabaka günü atlamalı at yarışlarına ayrılmıştı. Charly'nin bu spor dalına oldum olası sempatisi yoktu. Anlaşılan at yarışlarıyla Berthold Weinert'in de alakası yoktu. Arada bir not alıyordu ama büyük ilgi gösterdiği söylenemezdi.

"İzlemen gerekmiyor mu?" diye sordu Charly.

"Atın üstündekilerin hepsi Alman subayı, madalyayı da onlar götürecek. İşin heyecanlı bir tarafı yok. En önemlisi, Teğmen Hasse'nin atının adının Tora olması. Alman ekibini kazandıracak atın Yahudi olup olmadığını araştırsam mı?"

"Ya Çek biniciler?"

"Bures, Procházka ve Dobes'i soruyorsun. Sıra onlara geldiğinde biraz daha dikkatli izlerim. Ama bir şey kazanamayacaklar. Üç altın, beş de gümüş madalya aldılar, mütevazı cumhuriyetimizin görüp göreceği bu Olimpiyat'ta. Yeter o kadar." Not defterini gösterdi. "Daha bir sürü boş yer var. Şu hikâyeyi bir daha anlatsana bana. Bu sefer not alacağım."

Charly olan biteni tekrar tüm detayıyla anlattı. Sağdaki soldaki gazeteciler duymasın diye sesini alçaltmıştı. Weinert sonunda Charly'nin Walter Morgan'ın ölümüyle ilgili bildiği her şeyi öğrenmişti.

"Bayağı ilginç bir hikâyeye benziyor."

"Yazarım, diyorsun yani."

"Çok isterim Charly, ama Misses Morgan ve elindeki kanıtlar olmadan bir şey yapamam."

"Bana inanmıyorsun o zaman..."

"Sana tabii ki inanıyorum. Ama sadece –o da ismini bile zikredemeyeceğim bir– kaynağa dayanarak..."

"Allah korusun."

"... Senin verdiğin bilgileri temel alıp, Alman polisi bir cinayetin üstünü örtüyor gibi iddalı bir tez ortaya atamam."

"İmmanuel Eczanesi'ndeki Lorenz'in Digitalis ihtiva eden ilaçların çalınmasıyla ilgili ihbarda bulunup bulunmadığını araştırabilirsin mesela. Polisin gözünde belki Marie Niemann şüphelidir."

"Olabilir. Ama her şey senin anlattığın gibiyse ve her şey örtbas edilecekse yabancı bir basın temsilcisine bilgi verirler mi sanıyorsun? Bunu da gizleyeceklerdir."

Charly, adım adım yaklaşan düş kırıklığının yeşeren ümidin yerini alacağını yavaş yavaş hissediyor, ama bir türlü kabullenemiyordu.

"Haklısın belki de," dedi sonunda, "mecbur kalmadıkça bir şey yapmayacaklar. Olay ortaya çıkmadıkça. Ancak sen yazarsan..."

"Dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz, farkında mısın?"

O an düş kırıklığının ümidin yerine geçip oturduğu andı. Charly'nin gözleri bir süre yarışları izledi ama doğru dürüst gördüğü söylenemezdi. Düşünüyordu, her şeye rağmen Weinert'e hikâyeyi yazdıracak bir şey olmalıydı. Tanıksız, kanıtsız... Hikâye ortadaydı çünkü.

Düş kırıklığını bastırmaya çalışırken gözü gayriihtiyari şeref tribünündeki kafalara kaydı. Hepsi erkekti. Tabii, her zamanki gibi. Tam bunları düşünürken tribüne bir kadın girdi. İlk bakışta kadın olarak göze çarpmamıştı, çünkü yanındaki erkekler gibi o da simsiyah giyinmişti. Tribündeki çoğu erkek gibi. İçlerinde Hermann Göring gibi beyazlı, tek tük de gri üniformalı bulunsa da, hâkim renk siyahtı. Locadaki asıl yıldız siyah zarif kıyafetiyle şu zayıf, iddiasız görünümlü, Hitler'in birkaç sıra arkasında Amerikalı delegasyonun arasındaki yerini arayan kadın değil, Göring'di.

Tam da onu konuşurlarken...

Charly, o anda gerçekten de not alan Weinert'i dürttü.

"Kadın geldi," dedi.

"Ne? Kim?"

"Morgan'ın karısı! Şu anda şeref tribününde yerini arıyor. Bak, Hitler'in üç sıra arkasında, Amerikalıların orada, tam Avery Brundage'in arkasında."

"Ee?"

"Sizi tanıştırayım diyorum."

106

Erken gelmişlerdi, at yarışı daha devam ediyordu. Hiç alakası olmayan bir şey varsa, o da atlardı. Walter ise onun aksine zenginleştikçe bir at çiftliği sahibi olmayı, ata binmeyi öğrenmeyi adeta görev addetmişti. Bir safkan atın sırtında Yahudi sonradan görmeliği – gülünç bir manzara! Üstelik ne kadar gereksiz ve de masraflı bir şeydi! Çiftliği satış işlemlerini daha Avrupa'ya gelmeden önce başlatmıştı.

Halledilmesi gereken o kadar çok iş vardı ki, artık dönse hiç fena olmayacaktı. Dönse de, Walter'in o acınası küllerini gömse, yeni bir hayata başlasa. Yanında itibara düşkün, bir o kadar da kabiliyetsiz, şükran göstermesini bilmeyen bir adam olmadan. Ortalıkta başarılı işadamıyım diye geçiniyordu ama gerçekte sefil bir beceriksizin tekiydi. Ama şanslıydı, doğru kadınla evlenmişti çünkü.

Morgan Canning Company, Olympia Dimopoulou Morgan olmasa son on yıllarda, hatta borsa krizinin akabinde bile kaydettiği hızlı gelişmeye asla sahip olamazdı. Onsuz, Walter babadan kalma fabrikayı çoktan batırmıştı.

Bir kere ekonomiden hiç anlamıyordu. Çalışanlarına karşı da, iş ortaklarına karşı da fazla yumuşaktı. Kendi sert önlemleri olmasa son yıllardaki grevler onları batırırdı. Allah'tan Şikago'da bu alanda da ortaklık yapılabilecek birilerini tanıyordu. İki taraf için de avantajlı bir işbirliğiydi bu.

Walter olsa böyle bir durumda aşırı vicdanlı davranırdı. Bir kere göstermişti de bunu: Ana işletmedeki grevi kırmak ve pis komünistleri susturmak amacıyla karısının kimlerle işbirliği yaptığını duyduğunda olay çıkararak. Hele şu ukala Alman yok muydu – onu ilelebet susturmak zorunda kalmışlardı. *Meat grinder*'de küçük bir kaza tezgâhlanmıştı. Hassas Walter şoka girmiş, bağırıp çağırmış, hatta polise gidip bildiklerini anlatmakla tehdit etmişti. Bir şey bildiği de yoktu ayrıca.

Tehdidini yerine getirdiğinde Şikago polis teşkilatının da Outfit'le[15] birlikte çalıştığını bilmiyordu mesela. Walter aslında Şikago'nun kalbinin nasıl attığını hiçbir zaman anlayamamıştı. Dedek-

15 Şikago mafyası – e.n.

tif White onu arayıp da kocasının Karl Landers'in ölümüyle ilgili konuşmak üzere polise geldiğini söylediği gün, bu iş buraya kadar demişti. Walter Morgan kendi işletmesi, kendi ailesi, hatta kendi şehri için bir risk haline gelmişti.

Berlin'e gittiğinde herkes bir nefes almıştı. Tony Accardo ona kocasıyla ilgili sorunu çözmesi için Olimpiyat'ın sonuna kadar zaman tanımıştı. Aksi takdirde Outfit devreye girecekti. Bereket iş oraya gelmemişti.

Önemli olan da oydu.

O kadının üç gün önce getirdiği mektup hâlâ çantasında duruyordu. Ne yapacağına hâlâ karar verememişti, mektup işine mi yarardı yoksa başına bela mı olurdu, bir türlü kestiremiyordu. Son günlerde durmadan buna kafa yormuştu.

Avery uzaktan pis pis bakıyordu. Nedendi acaba? Olympia Morgan müsabakalara teşrif etmeyip etmeyip kapanış şenliğine geldiği için mi? Yoksa Olimpiyat boyunca kendisini gölgede bırakan Eleanor'la içlidışlı olduğu için mi? Eleanor'u ekipten atmasaydı Amerika bir altın madalya sahibi daha olacaktı. Ama adamda o kadar ileriyi görecek kapasite yoktu. Hem yüzme bilmeyen birinden ne beklenirdi.

107

Charly, Olympia Morgan'ı görür görmez hemen kalkmaya yeltendiyse de, Weinert onu frenlemişti. "Şeref tribününe kimseyi davetiyesiz almazlar. Kapanış şenliğinden sonra yakalarız onu."

Charly böylece sabırla beklemişti.

Kapanış tantanasından sıkılacağını düşünmüştü ama bereket üç üniformalı Alman askerinin podyuma çıkmasını izleyen tören kısa kesilmişti. Açılış töreniyle mukayese bile edilmezdi. Güneş battıktan sonra katılımcı 49 ülkenin bayrak taşıyıcıları stadyumu bir kez dönüp, atletizm pistinde şeref tribününün önüne bayrakları dikti. Gamalı haçlı bayrak Amerikan bayrağının yanında dalgalanıyordu. IOC Başkanı Coubertin kısa bir konuşma yaptı. Bu sefer Hitler neyse ki mikrofonun yanına yanaşmadı. Maraton Kapısı'ndaki

çanakta yanan Olimpiyat ateşi yavaş yavaş küçülüp sönerken de Olimpiyat bayrağı indirildi.

Derken şeref tribünündeki mikrofonun önünde kimse görünmediği halde hoparlörlerden boğuk bir ses yankılandı. Sesin sahibi coşkuyla, dünya gençliğini Tokyo'ya çağırdığını ilan etti.

O yüce anı daha da yüce kılmak için olacak, Olimpiyat Stadyumu'ndaki tüm ziyaretçiler ayağa kalkıp sağ kolunu havaya kaldırdı. Basın tribününde birkaç gazeteci de Alman selamına katılınca Charly dayanma gücünün sonuna geldiğini hissetti.

Düzenli aralıklarla stadyumun her yerine yerleştirilmiş sayısız uçaksavar spot ışığı aynı anda yakıldı ve gecenin karanlığını aydınlattı. İnsan ister istemez gökte her an bir düşman bombardıman uçağı filosu belirecekmiş gibi bir hisse kapılıyordu.

Weinert, Charly'nin kulağına, "Işık kubbesi deniyor buna," diye fısıldadı. "Albert Speer'in fikriymiş."

"Ha, şu Nazilerin 1 Mayıs kutlamalarının dekorlarını yapan adam."

Weinert sırıttı. Charly'nin kullandığı ifade hoşuna gitmiş gibiydi.

"Evet, o dekoratör, ta kendisi. Führer'inizin yeni gözdesi. İmparatorluk Parti Kongresi alanında da çalışmaları varmış."

"Ne yaparsa yapsın," dedi sabırsızlanan Charly. "Haydi gidelim. Kaçırmayalım kadını."

Weinert başıyla onaylayarak defterleri ve kalemleri çantasına koydu.

Basın tribününü terk ettikleri esnada havai fişekler patlamaya başlamıştı. Ortalıkta şimdi hakikaten bir savaş atmosferi vardı. Charly'ye öyle geliyordu işte, elinde değildi. Spot ışıkları, parlak flaşlar, patlama, toz buharı...

Şeref tribününün çıkışında beklediler. Kapıda savaşçı görünümlü SS'ler duruyordu. Hitler'in korumaları olmalılar, diye düşündü Charly. Weinert haklı çıkmıştı, önceden gelselerdi Misses Morgan'ın yanına asla yanaşamazlardı.

Anlaşılan Olympia Morgan'a da kapanış töreninin şaşaası, havai fişekler fazla gelmişti, şeref tribününden ilk çıkanların arasındaydı.

"Misses Morgan?"

Charly kalabalığın arasında bulup, karşısına çıkmıştı. Weinert arkasından gitti.

Morgan durdu. Şaşırmıştı.

"Yes..."

"Misses Morgan, *I have to talk to you, I...*"[16]

"Tanışıyor muyuz?"

"Oo, Almanca biliyorsunuz. Rath adım, Charlotte Rath, ben..."

Kadın yürümeye devam etti. Charly cümlesini tamamlayamamıştı.

"Misses Morgan, üç gün önce bir kadın ziyaret etti sizi, değil mi?" dedi ona yetişmeye çalışırken.

"Ne istiyorsunuz benden? Acelem var."

"Üç gün önce bir mektup geçti elinize, eşinizin fabrikasındaki işçiler bir Alman kızı kocanızı öldürmeye..."

Olympia Morgan hiç durup dinleyeceğe benzemiyordu.

"Size Almanya propaganda bakanının etkisinde olmayan bir gazetecinin adresini ulaştırmıştık."

"Yes?"

"Kendisi yanımda şimdi, sizinle tanışıp hikâyenizi dinlemek, kocanızın öldürülmesiyle ilgili haber yapmak istiyor."

Olympia Morgan adımlarını yavaşlatmıyordu, hatta sanki daha da hızlanmıştı. Charly dönüp arkasına baktı. Weinert onlara yetişmeye çalışmıyordu artık, ağır ağır geliyordu arkalarından. Herhalde haberin kaynağı olacak kişinin bilgi vermeye niyeti olmadığını fark etmiş, peşinden koşmayı anlamsız bulmuştu. Buna karşın Charly'nin merakı iyice kabarmıştı. Kadın niye kocasının ölümü hakkında konuşmaya yanaşmıyordu? Onu fanatik bir imza avcısı gibi arkasından koşturan kadına gittikçe sinir olmaya başlamıştı.

"Gazeteciye her şeyi kendim de anlatabilirim, biliyorum," diye devam etti, "ama sizi aşmak istemedim. Kocanızın cinayete kurban gittiğini gazetelerden öğrenmeyin istedim."

Olympia o kadar ani durdu ki, Charly neredeyse dengesini kaybedecekti.

"Misses Rath," dedi, "Benimle ve kocamla ilgili hikâyeler anlatmaktan vazgeçin. Size kimse inanmaz."

---

16 Sizinle konuşmam lazım.

"Ne hikâyesi?" dedi Charly gözlerini kadının öfkeli bakışlarından kaçırmayarak. "Ben sadece..."

Bu gözlere, kararlılık ve öfke dolu bu yüze bakarken birden meseleyi anladı.

"Siz yaptınız," dedi. "Mektubu Marie Niemann'a bizzat siz yazdınız. Kocanızın öldürülmesini istiyordunuz. Utanmadan bu kızın yasından faydalandınız. Her şeyin sorumlusu sizsiniz."

"Dedim ya. Bu hikâyeye kimse inanmaz. Ama Mister Tornow'a bir haber uçurursam SS'le başınız belaya girer Misses Rath. O yüzden adımlarınıza dikkat edin."

Bunları söyleyip stadyumdan çıktı ve İmparatorluk Spor Sahası'nın karanlığında kayboldu. Charly olduğu yerde çakılı kalmıştı. Kalabalığın arasında gittikçe küçülen siyahlı kadının arkasından bakarken Berthold Weinert bitti yanında.

"Ee," dedi, "Misses Morgan pek de hevesli değilmiş benimle konuşmaya."

108

Stadyumun ışıkları sönmüştü ama Almanların Kent Sarayı'nın önüne diktikleri bayraklarla çevrili mermer kaidenin üstündeki Olimpiyat ateşi yanmaya devam ediyordu. Turistlerin pek sevdiği bir motifti bu, bol bol fotoğrafını çekiyorlardı. Ama şu anda saat gece yarısını geçtiği için ortalıkta kimsecikler yoktu. Sarayın pencereleri kapkaranlıktı. Oturan yoktu zaten içinde.

Ateşi görünce şoföre durmasını söylemiş, otomobilden inmişti. Biraz tek başına dolaşmak ona iyi gelecekti.

Demek mektubun arkasındaki Lady'nin adı Rath'tı. Bazı şeyler açıklığa kavuşuyordu. Kadın Walter'in ölümünü araştıran şu dedektifin karısı olmalıydı. Bir hafta önce görüştüklerinde dedektif ona neden hiç mektuptan söz etmemişti de, onun yerine karısını öne sürmüştü? *Fucking krautlar* şantaj mı yapmak istiyordu ona?

Tornow ismi Misses Rath'ı ürkütmüştü, bu çok açıktı. O yüzden dilini tutardı.

Kadın ne biliyordu ki? Walter'in beceriksizin teki olduğun-

dan haberi var mıydı mesela? Ya da yüzme bilmediğinden? Onun Olympia Morgan'ın kurduğu her şeyi batırmaya kalktığını biliyor muydu? Olympia Morgan hakkı neyse bir tek onu almıştı.

Dedektif Rath'la konuştuktan sonra bir süre gerçekten kaderin işi üstünden almak suretiyle ona yardım ettiğini, Landers'in nişanlısına gönderdiği isimsiz mektubun tamamıyla gereksiz olduğunu düşünmüştü. Üç gün öncesine, o kadın otele gelene kadar. O mektubu boşu boşuna yazmadığını, komünistin nişanlısının katil olduğunu anca o gün anlamıştı.

Daha ne isterdi ki? Alman polisi Walter'in ölümünü maalesef işletmesindeki bozguncuların üstüne atmaya yanaşmamıştı ama kendi planı onun dışında kusursuz işlemişti. Outfit'in devreye girmesine gerek kalmamıştı, önemli olan da oydu.

Nitekim işlerin Berlin'de de Şikago'daki gibi yürümesi ona sürpriz olmuştu. Şikago polisi Outfit'in elindeyse, Berlin'de de SS'in elindeydi. O tabur komutanı ve dedektifi gözünü kırpmadan yalan söylemişti ona. Tornow ve Rath. Bu isimleri yazmıştı bir kenara. Kimse Olympia Morgan'a oyun oynayamazdı.

Gözleri Olimpiyat ateşini seyre daldı.

Olimpiyat bitmişti, iki hafta sonra Şikago'da'ydı. İlk işi *canning factory*'deki işçilerin arasındaki ayrıkotlarını temizlemek olacaktı. Bu işi polisten ziyade Outfit'e devretmek daha akılcı olabilirdi.

Mantosunun cebinden mektubu, o Misses Rath'ın berbat çevirisini, Landers'in nişanlısının önce eczacı kalfası, sonra da *Esplanade*'nin mutfağında çalıştığı bilgisini de içeren itinayla düzenlenmiş delil listesini zarfıyla birlikte buruşturdu. Kısa bir tereddütten sonra alevlerin içine attı.

109

Şehrin üstüne bir akşamdan kalma hali çökmüştü. Olimpiyat bayrakları da, katılımcı ülkelerin bayrakları da indirilmişti. Tek görünen bayrak gamalı haçlı olanıydı. Caddeler ciddi ölçüde boşalmıştı, daha az araba, daha az insan vardı, daha az bayram havası hâkimdi. Gündelik hayat Berlin'e geri gelmişti.

Stürmer, Savignyplatz'daki vitrine geri dönmüştü – son sayısını asmışlardı yine. Önünde de durmuş merakla okuyan bir kitle. Charly hiç o tarafa bakmadı. Tahrik edici, nefret dolu yazılarıyla bilinen gazetenin Olimpiyat süresince üzerine bant çekilen seçim sloganı tekrar gözler önüne serilmişti: Yahudiler....

Charly meydanı geçip, son haftalarda, son aylarda, son yıllarda yaptığı gibi Kantstrasse'ye indi. Ama artık hiçbir şey son haftalarda, aylarda, yıllardaki gibi değildi. Carmerstrasse'de tek başına oturmak, yalnız yatağa gitmek, yalnız uyanmak ve yalnız kahvaltı etmek – bunlar tuhaf duygulardı. Gereon Rath'ı bu kadar özleyeceğini hayatta aklına getirmezdi.

Bunlarla, onu bir daha ne zaman göreceğini bilememekle nasıl başa çıkacaktı? Bir daha görebilecek miydi onu? Son günlerde olup bitenleri atlatamamış, daha kendine gelememişti. İnsan çabasının boş olduğunun bu kadar gözüne sokulduğu başka bir dönem yaşamamıştı. Kendisini tepeye yeni ulaşmış ve kayanın ardından bakakalan Sisifos gibi hissediyordu.

Olympia Morgan, birkaç gün sonra Amerika'ya dönüş yolculuğuna başlamak üzere Hamburg ekspresine binmişti. Berthold Weinert bir gün önce Prag'a dönmüştü. O, konuyla ilgili bir şey yazmayacak, yüreği ezik bir kızı kocasını öldürmeye azmettiren dul kadın hiçbir şey olmamış gibi rahat rahat ülkesine dönebilecekti. Ve bir dizi cinayeti örtbas eden Alman makamları, dünyayı barış içinde, başarılı, kazasız belasız geçmiş bir Olimpiyat'la kandırmaya devam edecekti – yeni Almanya için daha iyi bir reklam olabilir miydi? Hitler hükümeti daha ne isterdi ki? Olimpiyat turistleri ve gazeteciler birkaç gün daha kalsa, gözlerini dört açıp etrafa baksa, Goebbels'in propagandacılarının anlattığı her şeye inanmasaydı keşke.

Oğlan neredeydi, ne yapıyordu acaba? O gün istasyona gelmediğine göre kalmaya karar vermişti. Berlin'i bırakamayan bir Berlinliydi işte. Hem Gençlik Dairesi, hem de Gestapo peşindeyken idare edebilecek miydi? Charly Gizli Devlet Polisi konusunda o kadar endişelenmiyordu, Hitler'e hakaret etti diye ilelebet küçücük bir çocuğun peşine düşecek halleri yoktu. Wilhelm Rademann'ın bile gücü yetmezdi buna. Onu asıl kaygılandıran, sokak çocukları-

na rahat vermeyen, Fritz Thormann rüştünü ispat edene kadar yakasını bırakmayacak olan Gençlik Dairesi'ydi.

Herbert Ehlers içeriden çıkabilmiş miydi acaba? Greta, SS Klaus'unun torpili konusunda pek iyimser konuşmuştu. İnşallah forsu Greta'nın düşündüğü kadardı.

Kendi resmini taşıyan Erika Michalek'e ait Çekoslovak pasaportu hâlâ el çantasındaydı. Bakalım günün birinde kullanacak mıydı onu. Yoksa ona daha çok ihtiyacı olan başka bir kadına mı verseydi? Yeni bir resim ve yeni bir damgayla başka birinin işini görürdü. Aynı şey, Gereon'un küçük valizinde bulduğu Helmut Michalek'e ait pasaport için de geçerliydi. İstediği de bu değil miydi? Hayat kurtarmak. Başka ne yapacaktı Allah aşkına?

Gideceği yere varmıştı. Binanın cephesindeki gamalı haçlı bayrak sanki kamuflaj işlevi görüyordu. Charly içeride olan biteni biliyordu ya.

Pirinç tabelada *W. Böhm Dedektif Bürosu* yazıyordu. *Her çeşit özel araştırma.*

Tabela ona biraz gerçekdışı gelmişti. Onu tekrar bu kadar çabuk, en azından gamalı haçlı bir bayrağın asılı olduğu binada göreceğini düşünmemişti.

Charly kısa bir tereddütten sonra apartmana girip merdivenleri çıktı. Ofisin kapısını tıklattı.

Yazı masasının başında oturan Wilhelm Böhm, Charly içeri girip de mantosunu portmantoya asınca alık alık baktı.

"Charly," dedi. "Ne işiniz var burada? Sizi ben çoktan..."

Prag sözcüğünü ağzına almak tehlikeli bir şeymiş gibi duraksadı.

"Ne işim mi var?" Charly yazı masasına oturdu. "İşe geldim. Yapılacak çok şey var, öyle değil mi?"

Son Söz

3 Mayıs 1937 Pazartesi

Harikuladeydi, başka bir kavram da gelmiyordu aklına. Bu parlak güzel şeyi birkaç kez görmüştü gökyüzünde ve her seferinde hayran kalmıştı ama onu şimdi sıkıca demirlenmiş ve sadece iniş pilonlarıyla yerde tutuluyor halde yakından görünce adeta nefesi kesilmişti. Sadece kendisi değildi bunları hisseden. Kendisiyle birlikte Frankfurt Havaalanı ve Hava Gemisi Limanı'nın önünde otobüsten inen bütün insanların bakışı gayriihtiyari yukarı, ince gümüşi yüzeyi akşam güneşinde pırıl pırıl parlayan devasa araca kaymıştı. Arka tarafındaki Olimpiyat halklarının yerini D-LZ129 yazısı almıştı. Baş tarafındaki isim okunmuyordu, ama Rath orada kırmızı gotik harflerle ne yazılı olduğunu biliyordu: *Hindenburg*.

Dünyanın en büyük hava gemisiydi bu ve kendisi az sonra binecekti. Normalde hayalini bile kuramazdı. İçeri girmeyi sağlayan merdivenler indirilmiş, yolcular yavaş yavaş çıkmaya başlamıştı. *Hindenburg*'la transatlantik uçuşunun biletleri o kadar pahalıydı ki, günün birinde bunu karşılayabileceği hayatta aklından geçmezdi. İşin doğrusu karşılayan da o değildi zaten. Biletleri yanındaki hanım ödemişti. Onun biletinde İrina Jawlenka, kendisininkinde ise Hartmut Oswald yazıyordu.

Kendini tedirgin hissediyordu. Yanındaki kadın da gergindi. Gerçi pasaport kontrolünden geçmişlerdi ama daha birkaç saat önce limandaki subay pasaportlarını ellerinden almıştı. "Yolculuk sü-

resince tüm kimlikleri emanete alıyoruz, Herr Oswald, Frau Jawlenka," demişti. "Lakehurst'e iner inmez geri vereceğiz." Her ne kadar sahte de olsa, pasaportu emanete vermek tuhaf bir duyguydu. Ya da belki de sahte olduğu için. İrina Jawlenka diye birisi yoktu. Hartmut Oswald da ölmüştü.

Bagajları da kontrol edilmişti, zeplin şirketi çok titizdi o konuda. Çakmaklarını almışlardı, onları da Lakehurst'te geri vereceklerdi. Başka da bir şey bulamamışlardı. Para kadının mantosunun astarına dikiliydi, ondan daha da büyük bir miktar bavulunun tabanının gizli bir bölümüne yerleştirilmişti. Bugün her ikisi için de Almanya'ya ebediyen veda anlamına geliyordu.

Yanında nişanlısı olarak alüminyum merdivenleri çıkan kadını iyi tanıdığı söylenemezdi. İlk kez sekiz yıl önce karşılaşmışlardı ve bir daha da görüşeceklerini düşünmemişti. Fakat dört gün önce birdenbire evinde yakalamıştı onu. Bir cesedin yanında. Ve ondan yardım istemişti. Swetlana Kontes Sorokina.

Sekiz ay Wiesbaden'de, o kendini hiçbir zaman evinde hissetmediği şehirde, asla benimsemediği bir isimle saklanmış ve riske girmişti. Çünkü başka bir seçeneği yoktu. Çünkü kendisi ve tanıdığı insanlar ancak o şekilde güvendeydi. Çünkü Wiesbaden'de sıradan bir nakliye aracı şöförü olarak eski hayatına ait kimseyle karşılaşma tehlikesi yoktu.

İnsan nasıl da yanılıyordu.

Kontes Sorokina da benzer nedenlerden aynı şehirde gizleniyordu. Ve onu tanımıştı.

"Bana yardım etmelisiniz Komiser Rath," demişti o gece birden evinde bir cesetle beraber bittiğinde. Gerçek kimliğini bilen ve onu ve özellikle de servetini yıllardır arayan Sovyetler'e ihbar etmekle tehdit eden biri tarafından şantaja uğruyordu. Cansız bedeni Rath'ın koltuğunda yatan adam onu takip etmişti. Kontes onu şantajcı sanıp hesap sormuş, merdivenlerde çıkan arbedede adam düşmüş ve boynunu kırmıştı.

Rath ne yapabilirdi bu durumda? Cesedi yok etmesine yardım etmişti. Başka çaresi yoktu. İkisinin durumu da polisi aramaya elvermiyordu. En zararsız bir durumda bile polisle bir ilişkileri olmamalıydı.

Şantaj devam etmiş, Rath şantajcıya pusu kurma yoluyla kadına yardım etmişti. Henüz ikisinin de şantaj mektuplarının arkasındaki kişinin, kontesin bir SS subayı ve SD çalışanı olan nişanlısı olduğundan haberi yoktu. Hartmut Oswald, Rath'ı da gerçek kimliğini açıklamakla tehdit etmişti ama iş o kadar ileri gitmemiş, kontes gözünü kırpmadan intikamını almış, birlikte Amerika'ya gitmeyi planladığı nişanlısını Rath'ın gözünün önünde öldürmüştü. Yüzüne tanınmayacak hale gelene kadar kesik atmış, cüzdanını ve fidyenin içinde bulunduğu çantayı almış, Rath'la birlikte kaçmıştı.

Sorokina'nın tanıdığı bir sahte pasaportçu, Rath'ın fotoğrafını Oswald'ın pasaportuna yapıştırmıştı. Kadın aylar boyu titizlikle koruduğu gizli kimliğinin ortaya çıkmasına neden olmuştu, en azından bu iyiliği borçluydu ona. Bu, sekiz ayda sahip olduğu üçüncü isimdi. Artık kim olduğunu kendisi de bilmiyordu. Gereon Rath diye birisi yaşıyor muydu hâlâ?

Yanında tamamıyla güvenebildiği bir erkeğin olduğu bilmek kontes için biçilmiş kaftandı. Bunun tersi de geçerli miydi – Rath ondan pek emin değildi. Büyüleyici, gizemli bir kadındı, esmer güzeliydi fakat aynı zamanda da bir katildi, kendi gözleriyle görmüştü. Böyle kadınları hayal kırıklığına uğratmaya gelmezdi.

Son yaşadıklarından sonra birbirlerine sen diye hitap etmeye başlamışlardı. Bu, çift rolü oynadıkları için zaten elzemdi. Ancak onunla görüp geçirdiklerinden sonra yakınlık, göstermelik bile olsa Rath'a zor geliyordu.

Yine de alüminyum merdivenlerden hava gemisine binerlerken –bir nişanlıdan beklenilen şekilde– elini verdi.

B katına oturmuş modern bir zarafet hâkimdi. Başka bir merdiven yemek sofrasının kurulu olduğu A katına çıkıyordu. Rath saate baktı. Sekize çeyrek vardı. Güneş ufukta çoktan alçalmıştı. Yolcuların çoğunun üstünde akşam kıyafeti vardı ama millet sofraya oturmak yerine, yemek salonunun bir üst katındaki, Berlin'deki radyo baz istasyonunun restoranında olduğu gibi aşağı doğru hafif eğimli panoramik pencerelere üşüşmüştü.

Dışarıdaki resmin hareket etmesiyle kalabalıktan hayranlık nidaları yükseldi. Hava gemisi yavaş yavaş hangardan çıkıyordu. Bağlama halatları kesildi, dört motor da çalıştı. Monoton homurtu

sesinde sakinleştirici bir yan vardı. Yola çıkmışlardı. Birazdan Almanya'dan, tanındığı an öldürülebileceği korkusuyla yaşadığı ülkeden ayrılacaklardı.

Hava kararmıştı. Manzara muhteşemdi – aşağıda Main Nehri gümüş bir kemer gibi pırıl pırıl, ardında bina silsilesi ve Frankfurt'un kilise kuleleri. Hava gemisi limanının yanındaki otoyolda arabalar sağa çekmiş, millet inmiş zepline el sallıyor, hava gemisi yavaş yavaş yükselir ve aşağıdaki dünya küçülürken bazı yolcular da onlara el sallıyordu.

Rath ve kontes onlara ayrılmış masaya oturdu. Pek konuşmuyorlardı, daha Almanya'dan ayrılmadıkları için gergindiler. Rath'ın canı sigara istiyordu ama sigaraya bir tek aşağıdaki B katının belirli bir salonunda izin vardı.

Menü beş çeşit yemekten oluşuyordu. Yemek oldukça uzun sürdü. Her şey çok lezzetli olduğu halde Rath'ın pek iştahı yoktu. Alkol biraz sakinleştirdiği için daha çok şarap içti. Yemek faslı bittiğinde sevinmişti. Kontes de rahatlamış gibiydi. Bu arada hava iyice kararmıştı. Aşağıya indiler.

Sigara salonuna bir hava kilidinden geçiliyordu. Pencereye yakın bir yer bulup oturdular. Rath cebinden tabakasını çıkarıp kapağını açtı. Kontes bir sigara alıp, bakışlarıyla teşekkür etti. Rath yılların alışkanlığıyla ceplerinde çakmak aradı ama bulamadı. Bulamazdı tabii. Hostlardan biri hemen durumu kavrayıp ateş uzattı. Âdet üzere önce hanımefendinin, sonra beyefendinin sigarasını yaktı.

Rath kendisine bir konyak, kontese de bir votka martini söyledi. Hiç konuşmadan içkilerini içip sigaralarını tüttürdüler.

Pencereden fazla bir şey görünmediği halde, Rath birden alçalıyorlar hissine kapıldı. Ne oluyordu? Karanlığa rağmen, ay ışığının aydınlattığı büyük bir nehrin kıvrımını ve çok iyi tanıdığı iki kilise kulesini gördü. Ünlü ikiz kuleler. Köln Katedrali. Memleketi. Burada mola mı verilecekti? Seyahat belgelerinde böyle bir şey yazmıyordu.

Rath gerginleştiğini hissetti. Hartmut Oswald'la İrina Jawlenka'nın pasaportunu bir daha mı incelemişlerdi? Frankfurt'ta başlayan yolculuğu Köln'de son mu buluyordu? Gittikçe alçalıyorlar, evlerin üzerinden batıya doğru süzülüyorlardı.

Host içkilerini getirdi.

"Ne oluyor?" diye sordu Rath esprili ve rahat görünmeye çalışarak. "İniyor muyuz yine? New York'a benzemiyor burası."

"Yok beyim. Köln burası. Havaalanına birkaç posta çuvalı atacağız, o kadar. Ardından Kuzey Denizi, sonra artık hiç durmadan Lakehurst."

"Butzweilerhof," dedi Rath ve dediği anda da pişman oldu. Hartmut Oswald Kölnlü değildi. Böyle şeyleri bilemezdi. Host Allah'tan bir şey anlamadı, takdirkâr başını salladı ve uzaklaştı.

Gene evham yaptın, dedi Rath içinden. Birazdan Almanya'yı terk edeceksin, alış artık bu fikre... Bu düşünce onu ne kadar rahatlatsa da içini yine de bir hüzün kapladı. Bir daha dönemeyecekti. Köln Katedrali'ni, doğup büyüdüğü şehri bir daha göremeyecekti. Charly'yi bir daha göremeyecekti. Kimseyi bir daha göremeyecekti. Aklına bunlar geldikçe içi ezildi.

Sigarasından derin bir nefes çekti. On-on beş *Overstolz*'u vardı daha. Bunlar da içtiği son *Overstolz*'lardı, Amerika'da bu markayı bulamayacağından emindi. Başka bir markaya geçmek zorundaydı. Belki Abraham Goldstein'in markası *Camel*'i içerdi.

Kontes kadehini kaldırıp gülümsedi. Çok nadir yaptığı bir şeydi bu. Rath duygulandı.

"Başardık," dedi kadın o kalın, hoş sesiyle. "İki gün sonra Amerika'dayız."

Uzun süre sigara salonunda oturdular, ikisinin de canı bir türlü sade donanımlı küçük, ranzalı kabine gitmek istemiyordu. İçkiler de yabana atılacak cinsten değildi.

Hiç konuşmadan dışarıyı seyrediyorlardı – kâh bir ışık yanıp sönüyor, kâh gümüşi bir nehir yatağı seçiliyordu. Birden denizin üzerinde olduklarını fark ettiler. Küçülen ay ufkun hemen üzerindeydi, battı batacaktı. Işığı Kuzey Denizi'nin dalgalarında gerçek dışı parıltılar oluşturuyordu. Okyanus onlara iki gün eşlik edecekti. Gördükleri ilk kara Amerika olacaktı. Yeni dünya. Yeni bir yaşam.

Charly'yi düşünmemeye, onun yerine kendini belki her şeyin çok güzel olacağına inandırmaya çalıştı. Belki o mahvolmuş yaşamı da düzelirdi. Yeni bir yaşamda yeni bir başlangıç. Dünyada kaç kişiye nasip oluyordu bu?

Motorların tekdüze homurtusu onu gevşetmişti. Alkolün de etkisi vardı belki. Son sigarasını söndürdü ve kalktı.

"İyi geceler," dedi. Kadın hafifçe başını sallamakla yetindi.

Yukarıya çıkıp daracık kabine girdi, elini yüzünü yıkadı ve soyundu. Yukarıdaki yatağa geçti, hakiki centilmenlerden öylesi beklenirdi herhalde. Yorganı üstüne çekti. Gözünü kapar kapamaz uyudu.

Bir dürtüyle uyandı. Bir an nerede olduğunu bilemedi, etraf kapkaranlıktı. Yatak hafifçe sallanıyor, biraz da gıcırdıyordu. Birisi yukarı mı çıkıyordu? Henüz uyku sersemi olduğu için panik duygusu da ölüydü. Parfüm kokusunu hissetti.

Kontesti. Geceliği üstündeydi. Yanına girip sokuldu. Hoş bir duyguydu. İstemiyordu, bu gizemli, korkutucu kadınla şimdiye kadar oluşan yakınlıktan fazlasını istemiyordu ama uyarıldığını hissediyor, dahası onu kollarına alma arzusu büyüyordu. Sıkı sıkı sarıldılar birbirlerine. Hayatta başka kimsesi kalmamış iki insan.

Addendum

6 Mayıs 1937 Perşembe

Alevler içinde infilak ediyor... Alevler içinde infilak ediyor ve çöküyor, yıkılıyor. Bakın! Bakın millet! Yoldan çekilin, yoldan çekilin. Yakala şunu Charlie, yakala, Charlie! Çök... ve çöküyor, çöküyor, korkunç. Ah, of! Yoldan çekilin lütfen! Yanıyor, alevler içinde infilak ediyor ve... bağlama direği yıkılıyor. Herkes bunun korkunç bir şey olduğunu kabul edecektir, bu dünyanın en kötü facialarından biri! Oh, gökyüzünde 500-600 metre yukarıda, korkunç ve çarpışma, hanımefendiler ve beyefendiler. Duman çıkıyor, alevler yükseliyor ve sadece bağlama direği değil tüm gövde yere devriliyor. Oh, insanlık ve bütün yolcular, çevremde bağrışıyorlar!

– RADYO MUHABİRİ HERBERT MORRISON,
6 MAYIS 1937, SAAT 18.25, LAKEHURST, NEW JERSEY

Nazi rejiminin bütün dünyaya hem gösteriş yapıp hem kendini meşrulaştırmak için muazzam bir sahne olarak kurduğu 1936 Berlin Olimpiyatları sırasında, Başkomiser Gereon Rath baş döndürücü entrikalarla boğuşuyor.

Volker Kutscher'in tarihî siyasi polisiye dizisinin sekizinci romanı, Nazi rejiminin Almanya toplumuna iyice yerleştiği bir atmosferde geçiyor. Öyle ki, siyasi açıdan güvenilir bulunmayan Başkomiser'le eşinin elinden alınan evlatlığı da artık iyice Nazileşmiştir. Başkomiser, Olimpiyat organizasyonunda görev alan evlatlığıyla tesadüfen karşılaştığında, sadece ilişkileri yeni bir boyut kazanmayacak, Olimpiyat Köyü'nde işlenen cinayet, bir dizi entrikanın perdesini aralayacaktır.

Başta Jesse Owens, siyah atletlerin başarılarının Nazi ileri gelenlerini ifrit ettiği Olimpiyat atmosferinde, Nazi rejiminin karanlık dehlizlerinde bir kovalamaca...

"Başkomiser Rath'ın yeni romanını okumak, okuru ürperterek birkaç saatliğine bizzat diktatörlük altında yaşadığı duygusuna kaptırıyor."

DEUTSCHLANDFUNK

"Volker Kutscher'in yeni romanı, zehrin ağır ağır Alman toplumuna nüfuz edişini odağına alıyor."

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG

iletişim

ISBN-13: 978-975-05-3587-1

9 789750 535871

KDV'DEN MUAFTIR